Csecsei Szűts Sándor

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

BH 1930. III. 15.

Czehan Lajos
szobrász segéd
siketnémia intézet
1 iparrajz
8 hónap, jeles eredm.
Tanár Vasadi Ferenc.
Iparrajziskola 1896

CZEHANOVICS antalos

Pannonhalma 1992/2. 146.

Czéhmester István, volt tanuló

Jávor Ottó: Trefort u-i „Minta." az Elte Ságvári Endre Gyakorló-iskola története, téka.

1872. okt. 4-én alakult meg a tanárképző intézet gyakorlóiskolája, 25 tanulóval. A nevek, majd az iskola későbbi tanárainak névsora (csak úgy tallózva benne)!

Makay Gusztáv, Czéhmester István

és még többen.

Budapest folyóirat, 1988., 10., 46-old.

Ó Czehanovits

ansalos

l.

Mihályi Pannonk.

18. l –

Czehanovits

arztalos

Gentmüenst

239.1.

M. ÉPÍTÉSZETI HIVATAL
LUGOS

A 2ii7 SZÁM.
1918

Müemlékek orsz. bizottság

Czimnek 864/918 sz. megkeresésé
na kápolna tatarozási munkálataira v
sénez, mint azt már a hivatal főispán
te, a kápolna terveire volna szükség
hól volna az feltalálható.

Lugos, 1919 jan 29-án.

átutalás megirva

Czekenter,

ágyú- és harangöntő család, l. Zechenter.

Czene Béla

57. l.

Czehmeister Pál

mézeskalács forma öntő Győrött 1797 ben polgárjogot nyert; mesterjele „PZ" vagy „CZ".

Weiner Piroska: Geschnitzte Lebkuchenformen in Ungarn. Budapest, 1964

491

291

Czehula E., festő. 1904-ben restaurálta Pozsonyi Ignácznak a XIX. század eljéről való s a szegedi közkórház tulajdonában lévő arczképét.

Jászai Géza: A szegedi szent Rókushoz czimzett r. kath. plébánia száz éves története. 1805—1905. Szeged, 1905. 19. l.

Czehula E festő

Czeike Adalbert

Storno Ferenc 1919-es plakát vázlatát eredeti nagyságban – 63 x 90 cm – adta le a nyomdába, ahol Czeike Adalbert vitte át kőre a rajzot, mivel litográf eljárással készült, két színnyomással. Nyomtak belőle kisebb méretüt is – szintén színesben, – ezeket röplapként osztogatták.

Csák Zsófia: Az első szabad május 1.
Storno Ferenc soproni plakátján.
Életünk, 1980. 6. 501. old.

Szeiler Emil

építész.

Szül. Arad 1898.

Oklevelet nyert 1922.

Műegyetem 5. C

kívánsága és akarata, hogy Ge
Budapestiek szervesen élje együtt a
~~[illegible]~~
mage laktató életet az ország egyetl
mességével amellyel nagy ott hont. És
biztos kenyere legyen minden magy
polgárnak. Budapest népének
ez a vágya. Békélen, nyugodtan
eredményesen akar dolgozni
menten minden politikai és társa
dalmi torzsalkodástól jelenő orái
ban pedig szabad boldog, és müveltse

Czeiler István
építészhallgató

Kotsis Iván tamás
karikatúrája

Megfagyott Muzsikus

1913. 49. l.

MAGYAR

Gyártmányok:

Gőzkazánok
Gőzgépek
Hűtőgépek
Útihengerek
Betonútdöngölők
Cukorgyári berendezések
Téglagyári gépek
Olajsajtók
Borsajtók
Nagynyomású csővezetékek
Nagynyomású armatúrák

LÁNG L. GÉPGYÁR RT.

BUDAPEST XIII.
VÁCI ÚT 152. SZ.
ALAPITÁSI ÉV: 1868

*

Különlegességei:

teljes hőerőtelepek, vegyi iparok

gépberendezései

IPARI LAKKOK GYÁRA RT

Budapest X, Gém utca
Telefon: 183-081

Városi iroda: V, Wekerle Sándor u. 21
Telefon: 122-465

...or- és
...agyár

LAKOS ÉS SZÉKELY

Ø Czeiler Jenő

butortervező

1913–1921 !

Éimisk 1930. 82. l.

29. évi .december..hó ...3-... - n.

Dr. Tihamér Lajos s.k. miniszteri

M.kir.vallás- és köz

340 - 11
----------szám.
50 - 1929.

Schulek János müépitész
utiszámlája.
melléklet száma: 0

A Müemlékek Országos Bizottságának,

Budapest.

Folyó .....évi .....október.....hó.... 23.
404
.....szám alatt kelt felterjesztésére tudomás és további eljárás céljából másolatban megküldöm.

CZEINER Aladár

GÁT Eszter: Pest-budai zongorakészitők. = Tanulmányok Budapest Multjából XXIII. Bp., 1990 169.p.

152.p.

Czeiner Gábor

cikke:

Czeiner Gábor: Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztérium vállalatainak Vas megyei székháza, Szombathely. Épitész: Heckenast János, statikus: Szabó Lajos. - ~~Texvi~~ ismertetés, képekkel.

Magyar Épitőművészet, 1971. 2.sz.

16-17.l.

Czeiner Gábor belsőépítész

Az alábbi épület belsőberendezését tervezte (emlj)

Galamb Erzsébet: Vas megyei Vérelláto Alközpont, Szombathely

Magyar Építőművészet 1970/2 29 old.

CZEINER GÁBOR, épitész

Szombathelyena városháza épitése kapcsán a VASITERV bel
só pályázatot hirdetett,A beérkezett 8 terv szélae ská-
lája lán mozgó megoldási lehetőségeket tárt fel.A pályá
zaton résztvevők egyike volt Czeiner Gábor épitészmérnök
is. 50.old. 25.jegyz

HECKENAST JÁNOS: MEGJEGYZÉSEK az új Szombathelyi
Városháza tervezéséhez 43.old

VASI SZEMLE. XXIV. évf. 1970. 1.szám, Szombathely

CZEINER GABOR, építész

4.szamu palyaterv.-Szombathelyen a Derkovits lakótelep központjara 1968-ban kiirt palyázat.4.szamu palyaterve Masodik dijas. Fekete repr. 363.old

RÓNAI KÁROLY-SZILÁGYI ISTVÁN: Szombathely városrendezési tervéből.A Derkovits városrész központja 359.old

VASI SZEMLE, XXV.évf. 1971. 3.szám, Szombathely

CZEINER GABOR, épitész

Szombathelyen a Derkovits telep központjára a város a VASITERV épitészei között belső meghivásos palyazatot hirdetett.Beadasi hatarido:1968.dec.27.5 palyterv jött két második dij/3000 forint/.4.sz.Czeiner Gabor és 5.sz. Szilagyi Istvan tervei. 360.old

RÓNAI KAROLY-SZILAGYI ISTVAN: Szombathely varosrendezési tervérol.A Derkovits varosrész központja 359.old

VASI SZEMLE, XXV,évf. 1971. 3.szám, Szombathely

Czeiner Gábor

Művelődési ház és posta, Csipkerek. Építész Czeiner Gábor, statikusok Baticz Kinga, Takács Györgyné. -Ismertetés.

Magy.ép.műv. 1972. 6. sz.

36-39.l.

Lakóépület és ABC Áruház, Kőszeg

Építész: Czeiner Gábor (VASITERV)

Statikus:	Erdős László, Brenner Árpádné
Elektromos:	Katavics Miklós
Víz, csatorna:	Bárdosi Béla
Olajfűtés:	Szakács József
Mélyépítés:	Takáts János
Út:	Czingráber Ernő
Kivitelező:	VASÉP
Építésvezető:	Bigner Antal
Építtető:	Kőszeg Város Tanácsa
Beruházó:	VASBER
Műszaki ell.:	Langbein József
Tervezés:	1971. február
Bruttó kltsg:	7 981 419,— Ft (Kv. szerint)
Fotók:	Czeiner Gábor

A 70-es évek elején, miután öthónapos szolgálat után, kis családom és munkahelyem körébe megtértem, egy szép és megtisztelő feladat várt rám munkahelyemen.

Néhány lakást és ABC-áruházat kellett terveznem a várkörre, két keskeny házhely összevonásával született foghíj helyére — Kőszegen.

Minden megbízásban van egyfajta előlegezett bizalom. De ez valahogy megkülönböztetett helyet foglalt el nálam.

Talán azért, mert mindig elfog valami megilletődöttség — nőtt és épített környezet hatására — ha erről a kis városról van szó.

Talán nem fogja már senki sem Csermely barátom szemére vetni, amit most jó nyolc év távlatából elbeszélek. Amikor felkerestem Kőszegen főmérnöki irodájában szót váltani az elvégzendő munka kapcsán, mindkettőnk véleménye megegyezett abban, hogy itt a város közepén adjuk meg azt, „amit megkövetel a haza", no nem forintban, hanem igényességben, illeszkedésben, egyszóval, Kőszegre kőszegi házat csináljunk.

Ezzel a jó tanáccsal a zsebemben aztán el is kezdtem „megálmodni", mint ahogy azt a napi sajtó — ha foglalkozik ilyen prózai dolgokkal — oly előszeretettel aposztrofálja ezt a kínos-keserves, sokszor császármetszéssel megsegített szülési folyamatot, amit csak kerítésen belüliek értenek és a passión kívüliek tervezés címszóval illetnek.

A helyszínen ballagva-szemlélődve három dolog volt amit meghatározó jellegűnek véltem, melyeket sarokkövekként tűztem magam elé. A várkörön, meg egyáltalán, a városka zártsorúan beépített utcáin, keskeny mellű, csapott vállú házak kapaszkodtak össze. Ezt nekem sem volt szabad szem elől tévesztenem, annál kevésbé, mivel két telek szélességében várt fogorvosra az utca. A másik szempont a két megmaradó szomszéd épület különböző magasságú párkányaihoz való igaz és becsületes alkalmazkodás.

Harmadikként, örök mániámként visszatérően — tán' nagyapám öröksége ez, ki ha tehette mindig a budai hegyeket járta, melyből jutott bátyámnak is, kiből erdőmérnököt faragott a hagyaték, s nálam ennyire telik a jóvátételből, mivelhogy a mesterségem következményei nem tángálják a természetet, hanem inkább pusztítják — no mondtam magamban, ezeket a csodaszép vadgesztenyefákat amelyek az út szélén állanak őrt, ezeket meg kell menteni, még ha a daru a csodamadara az építőiparnak, akkor is.

Szerencsére, a választott — és akkor még ismert — évszázados építési mód csak autódarut igényelt, no meg az építőkben is szövetségesekre találtam ezen a téren, s olyan nádpalló köpönyeget kapott mindegyik fatörzs, hogy szebb volt az sokkal mint a rozsdamentes vaslemez a metrópilléren, a hasznáról nem is beszélve.

A ház szerkezetéről nem szeretnék sokat mondani, mert nincs is mit, hiszen látszik azon ha ránéznek, mivelhogy egy-két vasbeton keret, harántfal és tégla, ajtó, ablak, tető az amiből összeállt, hanem inkább néhány apró, de talán mások számára is érdekes eseményt írnék le, amikre még most is emlékezem.

Jó régen, napnyugati országokban járván, ahol jócskán hullik az égből az áldás, láttam nagyon szép, ívben hajtott ereszcsatornacsöveket. Nyilván a szépsége mellett gyakorlati haszna is van, ami abban nyilvánul meg, hogy az íven nehezebben ver tanyát a rozsda, mint a szögletben. Gondoltam, nem nagy ügy ez, megcsináljuk mi is. De tévedtem, mert az volt. A bádogosok főnöke többször, nem minden hangsúly nélkül kérdezte meg tőlem, hogy azt úgy gondoltam-e, vagy csak a rajzon néz ki olyannak. Persze, hogy tud-

1

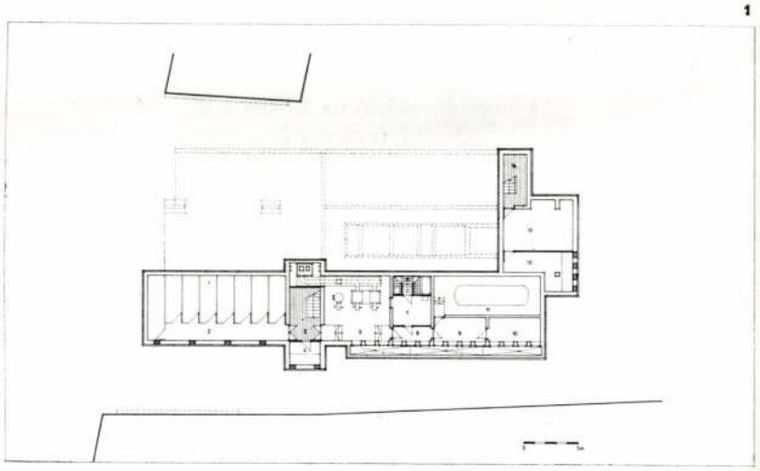

2

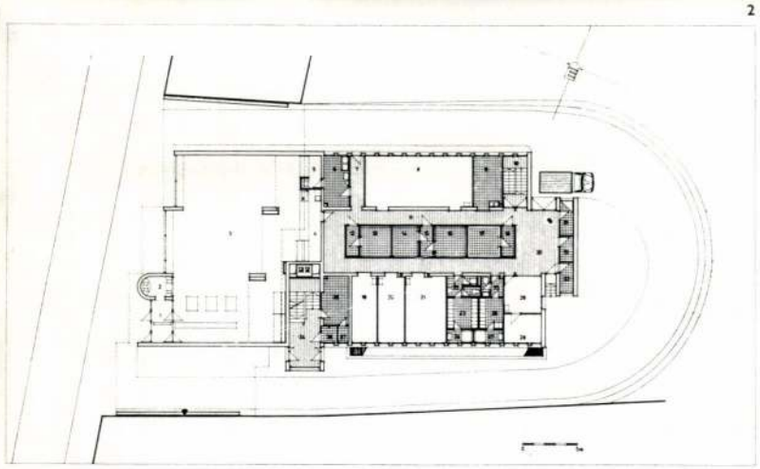

3

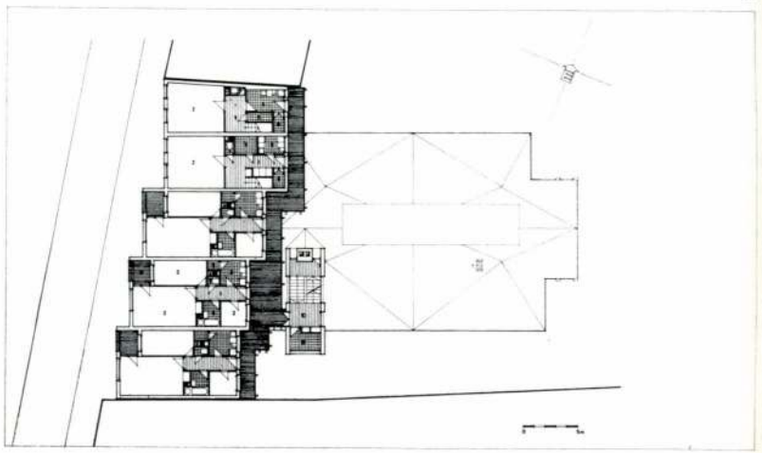

4

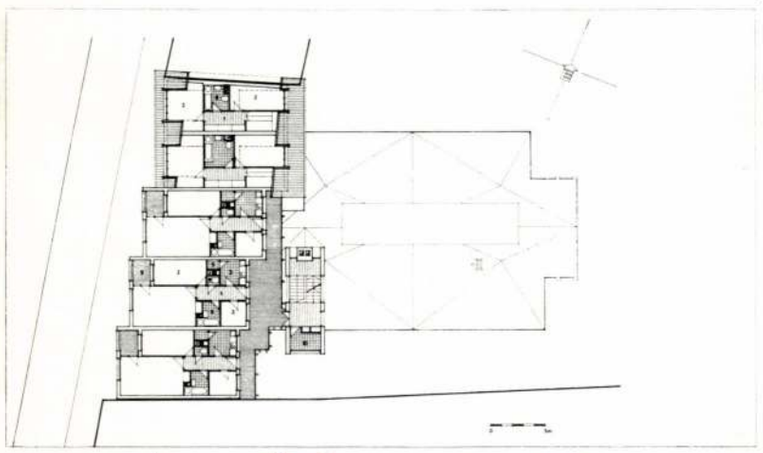

CZEINER GÁBOR

Magyar Építőművészet 1980/2

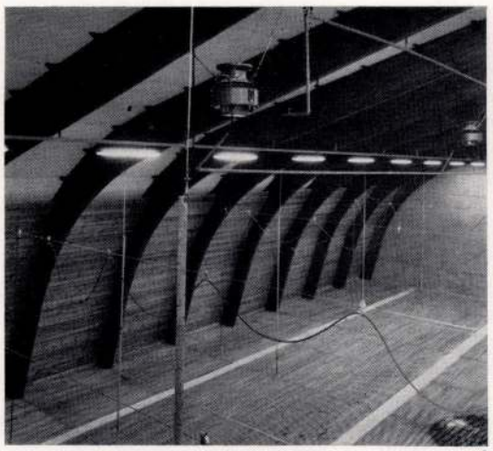

3

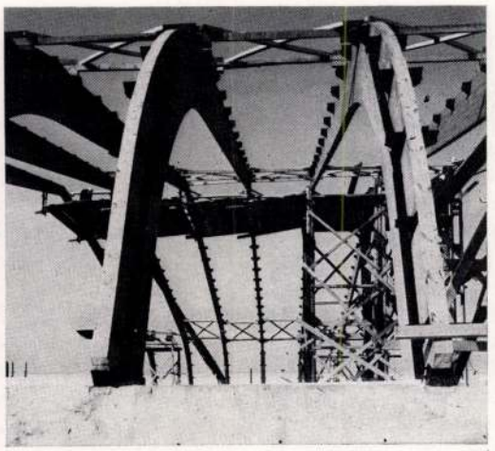

4

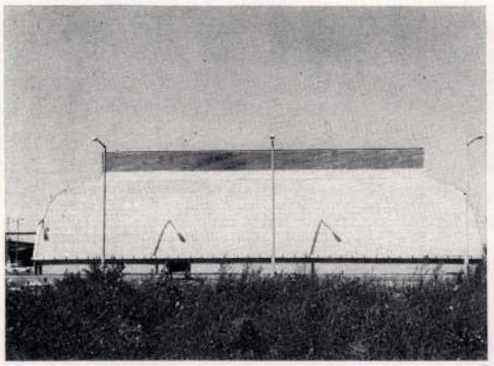

7

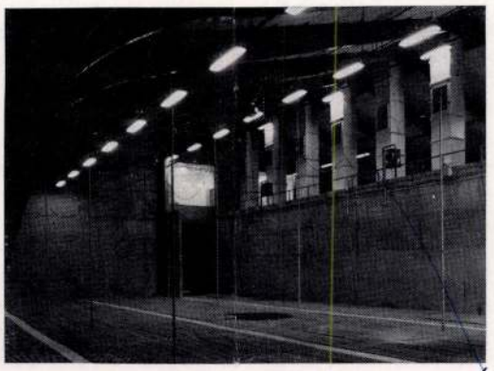

5

6

1. Schéma
2. Section
3. Partie de l'espace de stockage
4. Montage des entraits à structure de bois collé
5. Vue latérale
6. Lieu de stockage avec installation mécanique
7. Façade

Közvetlen kitárolásnál a burgonya a technológiai folyamaton végighaladva zsákokba, ill. műanyag hálóba kiszerelve kerül a fogyasztási rendszerbe.

Közvetett kitárolásnál a beérkezett burgonya először a tárolótérbe kerül és a tárolási idő végén az előbb ismertetett technológiai folyamattal történik a kiszerelése.

Az épület alapozása és tároló szint alatti része helyszíni monolit vasbeton.

A tároló lefedése ragasztott faszerkezetű főtartókon hőszigetelt falpanel azbesztcement hullámpala külső héjalással. A tároló padozat teherhordó farácspalló.

Gépészeti megoldása biztosítja a burgonya élettevékenysége számára a legkedvezőbb körülményeket.

A burgonyahalom hőfokát és nedvességtartalmát a technológiai szellőzés tartja optimális értéken.

A szellőzés ventillátoros, szívott rendszerű. A szellőző levegő az igényeknek megfelelő: fűthető, nedvesíthető, keverhető. A levegő bevezetése a halom felett, elszívása a halom alatt teljes felületen kialakított légrácson át történik. A szellőztető ventillátorokat a központi gépfolyosóban helyeztük el.

A tárolótér technológiájának ellenőrzése a vezérlőhelyiségből történik. Ide futnak be az összes jellemző mértékek, innen indíthatók az egyes szekciók szellőző egységei.

A tervek kidolgozására és kivitelezésére az építtető, a beruházó, a tervező és a kivitelező szervezetek példás együttműködése volt jellemző.

Sz. I.

tam én is, miért kérdezi szegény, mivel neki sem volt mindegy, hogy egy csövet három, vagy tizenhárom darabból forraszt össze. Az ő gondját tudtam, de én is szerettem volna valamit. S mivel az építőkkel — ezt tessék szó szerint venni — mindig megértettük egymást, ezt is elkészítették, meg kell hogy mondjam, nagyon szépen.

Másik alkalommal — mivel szabadságom egy részét vitorlázó repülőgép segítségével a csodálatos levegőtenger dimbes-dombos útjain való poroszkálással szoktam eltölteni, akkumulálva a látvány és élmény minden egyes másodpercét — a reptéren keresett fel az építésvezető. El nem tudtam képzelni, mi lehet az a fontos dolog. Talán nevetségesnek tűnik, de kérem, ne nevessenek ezen. Én nagyon tisztelem az ilyen magatartást.

Itt az ország ÉNy-i szegletében gorombább az időjárás, mint egyebütt, ezért gondoltam szegezéssel készítjük a ház cserép sapkáját.

Kiderült, hogy a cserepeken lyuk már régóta nincs. Ők — mondta Bigner Toncsi — megpróbálták fúrógéppel (!) átfúrni, de sok a törés. Megcsinálják, ha muszáj, de sokat segítene rajtuk, no meg a cserepeken is, ha szegezés nélkül, csak úgy mezítláb rakhatnák föl. Hát ki nem segített volna?

Más alkalommal a helyszínen járva látom át, hogy a betűrend első három tagja szépen, szerényen álldogál már a raktárban felszerelésre várva. Csak híjuk volt. Ezt sem részletezem, csak röviden. Ha akkor nem csapok fel alkalmi fuvarosnak, s nem hozom be azokat Szombathelyre a neonszerelőkhöz, akkor ma is csak nappal hirdette volna az üzlet a dolgát, mivel este Kőszegen is sötét van.

A legszebb gondolat, amire szívesen emlékszem vissza az egész építkezés során, szintén ezekhez a betűkhöz kapcsolódik. Kivitt a kíváncsiság a lakatosok műhelyébe. Övék volt a nemes feladat, hogy kétmilliméteres rozsdamentes acéllemezből kiszabják, meghajtogassák azokat, az 1 : 1-es tervek alapján.

Benyitok a műhelybe, s mit látok? A munkapad letisztítva szépen rendesen, s rajta sorakozik mint az ábécés könyvben a három betű. Előttük a lakatosok hárman-négyen s nézik azokat úgy, ahogy csak azok tudnak nézni valamit, akik a két kezükkel formálják munkájukat. Ezek az emberek az ujjaikkal látják, amit készítenek, s a szemükkel símogatják, ha kedvükre valóra sikeredett. Most a szemük dolgozott.

Ahogy megláttak, elmondtam mi járatban vagyok. Szemük visszakúszott a betűkre s megszólalt az egyik kérdőn: Szépek ugye? Bólogattam, mert kérdő hangsúly nélkül is megállta a mondat a helyét.

— Hanem tudja-e, ha mindig ilyeneket kellene csinálni, még a hideg vízre valót sem keresnénk meg? — buggyant ki belőle az igazmondás. Zavartan próbáltam motyogni valami vigasztalót, de hozzátette még: azért nagyon jó volt, hogy megizzasztott minket ezekkel, mert amíg csináltuk, addig éreztük, hogy tudjuk még a mesterséget.

Jóleső érzéssel néztem rájuk, miközben magamban arra gondoltam; de szeretnék minél több ilyen emberrel találkozni a pályám során.

Cz. G.

1. Pince alaprajza M=1 : 600
   1. Pincerekeszek. 2. Közlekedő. 3. Lépcsőház. 4. Hűtőaggregátorok. 5. Kazánház. 6. Fürdő, W. C. 7. Fűtő. 8. Közlekedő. 9. Napi olajtartály. 10. Olajlefejtő. 11. Olajtartály. 12. Hűtőaggregátorok. 13. Göngyölegraktár. 14. Gazdasági lépcső
2. Földszinti alaprajz, M=1 : 600
   1. Szélfogó. 2. Darálók. 3. Önkiszolgáló üzlettér. 4. Hagyományos árusítás. 5. Tőkehús. 6. Húselőkészítő. 7. Közlekedő. 8. Élelmiszer-raktár. 9. Zöldség, gyümölcs. 10. Gazdasági lépcső. 11. Közlekedő. 12—18. Hús, tej, csemege, mélyhűtőblokk. 19. Tej, tejtermék. 20. Kenyér, pékáru. 21. Iparcikk. 22. Női előtér, W. C. 23. Női öltöző. 24. Női mosdó, zuhany. 25. Férfi előtér, W. C. 26. Férfi öltöző. 27. Férfi mosdó, zuhany. 28. Raktár. 29. Iroda. 30. Átvevő előtér. 31. Hulladéktároló. 32. Takarítószer. 33. Elektromos kapcsolók. 34. Lépcsőház. 35. Gyermekkocsi-, kerékpártároló. 36. Hulladéktároló. 37. Elektromos kábel
3. I. emeleti alaprajz, M=1 : 600
   1. Előszoba. 2. Szoba. 3. Konyha. 4. Főző előtér. 5. Éléskamra. 6. Fürdőszoba. 7. W. C. 8. Lomkamra. 9. Loggia. 10. Lépcsőház. 11. Szárító
4. II. emeleti alaprajz, M=1 : 600
   1. Előszoba, közlekedő. 2. Szoba. 3. Konyha. 5. Éléskamra. 6. Fürdőszoba. 7. W. C. 10. Szárító
5. Metszet, M=1 : 600
   1. Tágulási tartály. 2. Szárító. 3. Áthajtó. 4. Bejárati előtér. 5. Üzlet előadótér. 6. Hűtőaggregátorok
6. Helyszínrajz, M=1 : 6000
7. Utcakép, M=1 : 1200

1. Schéma de la cave, échelle 1:600
2. Schéma du rez-de-chaussée, échelle: 1:600
3. Schéma du premier étage, échelle: 1:600
4. Schéma du IIe étage, échelle: 1:600
5. Section, échelle: 1:600
6. Plan des lieux, échelle: 1:6000
7. Image de la rue, échelle: 1:1200

5

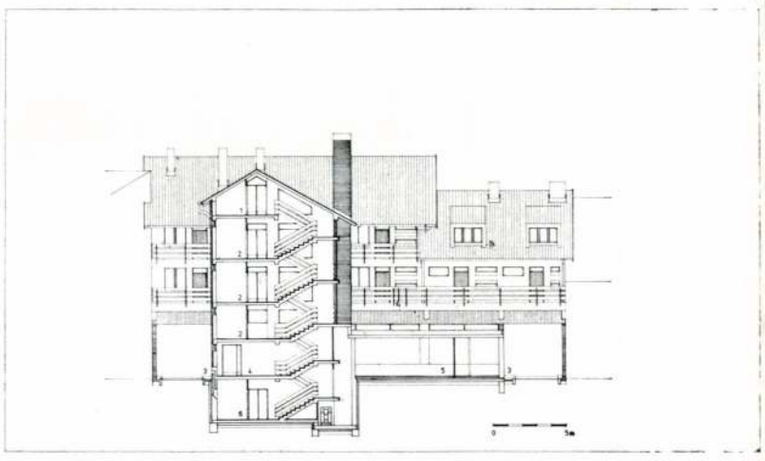

6

7

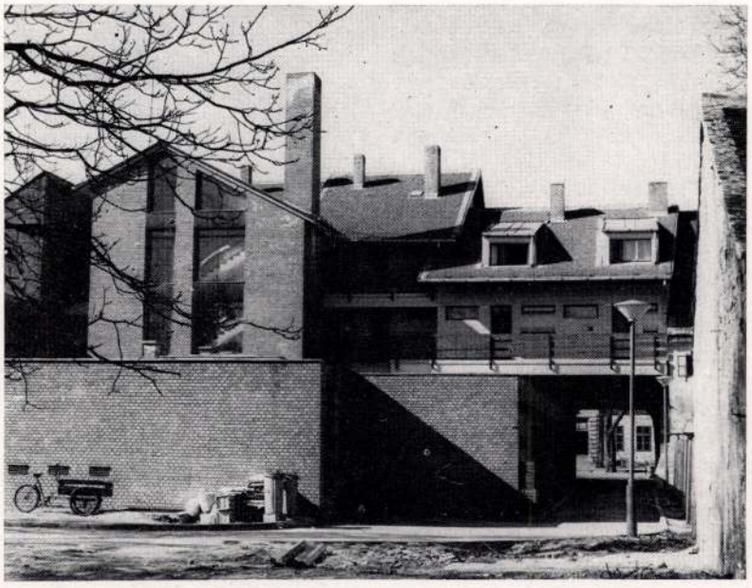

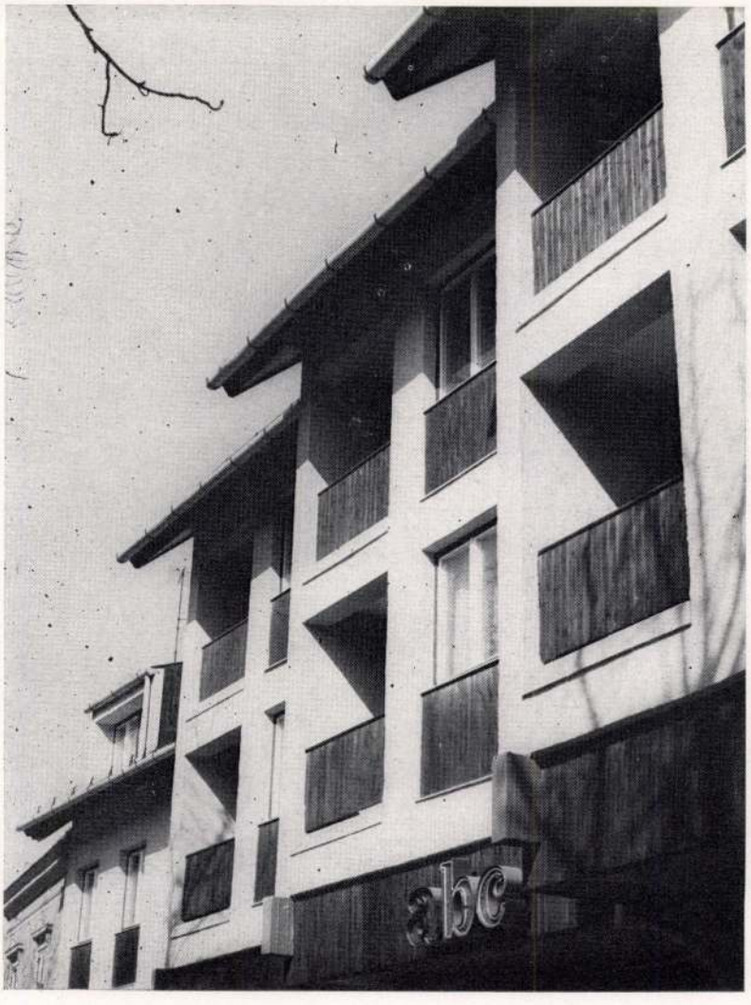
abc

30

Czeininger Béla,ifj. kőműves

Id.Czeininger Béla kőművesmester fia Pécsett dolgozik
A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattára.
165.old

B.Horváth Csilla: Mousikok a pécsi kisipar történe
téből az 1930-as években 149.old

A Jan.Pann,Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

id.Czeininger Béla, kőműves

A Pécsett működött legjelentősebb kisiparosok adattára. 1872-ben szül.1889-ben szabadúl.Mint segéd Bpesten és külföldön dolgozott.Tanonc korában elismerést nyert.190[illegible] 19P3-ban önálló.3 tanoncot felszabaditott.Fia Béla kő művesmester. 165.old

[illegible] Horváth Cecília: Mozaikok a pécsi kisipar történetéből a[illegible] 1930-as években 149.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

Czeininger Jenő

műve a Pamut gomói pari V. Balaton bildvári üdülője.

/rövid képes ismertetés/

Magyar építőművészet, 1972.3.sz. /építészet és szabadidő/.

17.l.

17.1.

Czeisberger Janka

szül. Ujvidéken 1898 nov. 27 Rk. felsőbb leányisk.

1917/18 II. elsőéves műveszi nov. Glatz O.

1918/19 I. másodéves Glatz O.

1918/19 II. " " " "

1919/20 I. harmadéves

1917-18. szerepelt a főiskolai ifjúság kiállításán.

Herkulesfürdő VIII. 181.

Czeiszberger Janke

1915/16 - 1919/20 I.

Fertépzőmfőiskék

74. L.

alapított „kincsesház", melynek metopéi Herakles és Theseus tetteit ábrázolták. Kimért kompozíció keretein belül élénk mozgást és a ruhátlan test behatóbb megfigyelésén alapuló haladottabb anatómiai tudást mutatnak. Eközben a szabadon álló szobor mozgása is mind kötetlenebbé válik, amihez nagyban hozzájárul az ércöntés technikájának alkalmazása. A harcos, a győztes ifjú, a versenyjátékok jellemző mozdulatában, immár gyakori tárgya a művészi ábrázolásnak.

Különös szerepe van a mozgás problémái továbbfejlesztésében Aegina szigetének is, ahol *Kalon* és *Onatas* (l. o.) művészi iskolája virágzott. Itt keletkezett a Kr. e. V. század 2. évtizedében az Aphaia templom szobrászati dísze (l. *Aeginai művészet*). A két ormot harci jelenetek csoportjai ékítették, egy középső alaktól jobbrabalra megfelelő csoportokban elrendezve. A művész itt már megoldotta az orommező kitöltését, úgy hogy térdelő, guggoló és fekvő alakokat helyezett a keskenyedő térbe. A harcosok teste behatóbb megfigyelés alapján, heves mozgásban van ábrázolva.

E kornak kiváló mestere Argosban *Hageladas* (l. o.), Sikyonban *Kanachos* (l. o.), kinek műveit az archaikus kötöttségből kibontakozva, a *szigorú stílushoz* átvezető kapcsok gyanánt kell elképzelnünk.

A szabadban álló csoport legkorábbi reánk maradt példája *Kritos* és *Nesiotes* (l. o.) Zsarnokölőinek szobra, mely 476 körül keletkezett, a perzsák által elhurcolt régibb csoport helyén. Két főnézetre felépítve, szabadon fejlődik ki a két férfi mozdulata. A csont- és izomrendszert anatómiai helyességgel ábrázolták és úgyszólván semmi sem emlékeztet már az archaizmusra. Komoly arckifejezésük és

Czeizberger Blanka

grafikus

1919

Éminisk 1930.82.l.

CZEIZEK GYÖRGY

...C.-nek kevés idő adatott, huszonhét éves korában meghalt, képei első nyilvános bemutatója előtt.

A Stúdió Galériában így csupán a keresésnek, a művészi szándék komolyságának, a felkészültségnek láthatjuk jeleit, s természetesen a hatásoknak, amikből kibontakozhatott volna valami eredeti és önálló. Ismerős jelképekkel találkozunk, a szimbólumok közérthető magyarázatát adó kompozíciós megoldásokkal, amelyek ha emlékeztetnek is a választott mesterekre, mélyen és őszintén átéltek. A vallomás erejével hatnak, a tehetség, nemcsak a tragédia kölcsönöz nekik személyes jelentést. *(Képünkön: Hispánia)*

Sík Csaba

6 Galéria

4

et rationem. Intellectus veritatem i
diato iudicio/ cognoscit, ratio vero
tegit. Saepe autem nomina intellectu
nine adhibetur.

9. Quid sit obiectum intellectu

Obiectum adaecuatum intellectus
ab intellectu eo ipso cognosci potes

Ex hoc sequitur, quod omne ens
ligibilitas veritas (ontologica) dic
Hac ratione obiectum adaecvatum inte

Nb.: Capacitas intellectus igit
successive omnia cognoscere valet,
quia aliqua perfectione cognita sem

Czeizek György festő

□ CZEIZEK GYÖRGY festőművész emlékkiállítását Elbert János, a Magyar Színházi Intézet igazgatója nyitja meg december 12-én, pénteken délután 5 órakor a II. kerületi Művelődési Központban. (Marcibányi tér 5/a.) A tárlat 1981. január 6-ig tekinthető meg.

□ Czeizek György

2

Esti Hírlap, Bp. 1980. dec. 5.

Czeizek György, festő

CZEIZEK GYÖRGY festőművész kiállítása nyílt meg a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. A nemrégiben, 27 éves korában elhunyt festő első önálló tárlatán harminc olajkép és grafika látható.

-: Hk

8.

Népszabadság, Bp. 1980 ápr. 2.

Czeizek György, festő

□ CZEIZEK GYÖRGY, a fiatalon elhunyt festőművész kiállítását Balassagyarmat után mától Szécsényben, a Rákóczi Ferenc Művelődési Központban mutatják be. A tárlat június 7-ig tart nyitva.

□ Czeizek György 2.

Esti Hírlap, Bp. 1980. máj. 12.

Czeizek György, festő

□ CZEIZEK GYÖRGYNEK — a napokban fiatalon elhunyt festőművésznek — ma délután tárlata nyílik. A kiállítás színhelye: Balassagyarmat, Horváth Endre Galéria. Az öt órakor nyíló kiállítás április 30-ig látható.

2.

-:□ Czeizek György

Esti Hírlap, Bp. 1980 ápr. 1.

Czeizek György, festő

Czeizek György emlékkiállítása

Magány és kiszolgáltatottság árad *Czeizek György* festményeiből.

A Stúdió Galéria legújabb tárlata a fiatalon — alig 27 évesen — elhunyt művész komoly tehetségről árulkodó grafikáit és festményeit sorakoztatja fel. Ma, amikor oly nehéz a kifejezendő témára és stílusra találni, ez a fiatal művész természetes módon fejezte ki szorongásait, sejtelmeit.

A Rembrandt című grafika részlete.

Nemcsak a tragikusan kettétört pálya által kiváltott megrendülés mondatja, hogy *érett módon látott*. Czeizek mestereinek is a legnagyobbakat választotta, *Rembrandtot, Kondor Bélát* és *Szalay Lajost*. Festményein a tompa félhomály, a dolgok sejtelmes körvonala arról a bizonytalanságról árulkodik, amely áthatotta gondolatvilágát. Ám ez a bizonytalanság a kor jellemzője, s így munkáiban a legfontosabbról akart szólni.

Realista fogantatású grafikái a színek meghódításának törekvését mutatják. Az Egy őrült naplója című sorozatát minden bizonnyal nemcsak *Gogol* műve, hanem *Darvas Iván* alakítása is inspirálta. A szándék nyilvánvaló: a művész szerette volna kifejezni, hogy életünk mennyi minden fontosból és érdektelenből tevődik össze, épül fel. A lapok meggyőzően közvetítik szándékát, a kiemelt figurát és az asszociációs montázst művészileg szervesen építette egybe.

Csak találgatni lehet, hová, merre tartott volna ez a rokonszenves, ígéretes művészpálya. Amit Czeizek György fiatalon hátrahagyott, értékes, s önmagáért beszél. Nem csupán a való világról, hanem önnön lelkének folyamatairól, titkolt szorongásairól, nagyot akaró és merő szándékáról egyaránt vallanak festményei, grafikái.

(h. m.)

Ma délelőtt Budapestre érkeztek az első szovjet—magyar közös űrrepülés résztvevői: Valerij Kubászov űrhajós, a Szovjetunió kétszeres hőse és Farkas Bertalan kutató-űrhajós, aki a múlt héten vette át Leonyid Brezsnyevtől a Szovjetunió Hőse kitüntetést. Kíséretükben volt Magyari Béla kiképzett űrhajós is. Velük együtt érkezett Ferihegyre az a küldöttség, amelyet Alekszej Jeliszejev űrhajós mérnök, a közös űrrepülés repülésirányító parancsnoka vezet.

Az űrhajósokat szállító különgép 10 órakor gördült be a Ferihegy betonjára. A repülőgép lépcsőjénél magyar párt- és állami vezetők köszöntötték a kozmonautákat és kíséretüket. Megjelent *dr. Korom Mihály*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára, *Csinege Lajos* honta *Ferenc* akadémikus, az Interkozmosz magyar tagozatának elnöke. Ott volt az űrhajósok repülőtéri fogadásánál *V. J. Pavlov* szovjet nagykövet is.

A Ferihegyi repülőtér ünnepi köntöst öltött erre a napra. Magyar és szovjet zászlók lengtek, a főépület homlokzatát pa-

YELO
X., ÜLLŐI ÚT 51.
-743, 340-726
R György.

ESTI HÍRLAP
festő- és grafikus művész
1980 JUN 16

1021

Czeizek György emlékkiállítása

Magány és kiszolgáltatottság árad *Czeizek György* festményeiből.

A Stúdió Galéria legújabb tárlata a fiatalon — alig 27 évesen — elhunyt művész komoly tehetségről árulkodó grafikáit és festményeit sorakoztatja fel. Ma, amikor oly nehéz a kifejezendő témára és stílusra találni, ez a fiatal művész természetes módon fejezte ki szorongásait, sejtelmeit.

A Rembrandt című grafika részlete.

Nemcsak a tragikusan kettétört pálya által kiváltott megrendülés mondatja, hogy *érett módon látott.* Czeizek mestereinek is a legnagyobbakat választotta, *Rembrandtot, Kondor Bélát* és *Szalay Lajost.* Festményein a tompa félhomály, a dolgok sejtelmes körvonala arról a bizonytalanságról árulkodik, amely áthatotta gondolatvilágát. Ám ez a bizonytalanság a kor jellemzője, s így munkáiban a legfontosabbról akart szólni.

Realista fogantatású grafikái a színek meghódításának törekvését mutatják. Az Egy őrült naplója című sorozatát minden bizonnyal nemcsak *Gogol* műve, hanem *Darvas Iván* alakítása is inspirálta. A szándék nyilvánvaló: a művész szerette volna kifejezni, hogy életünk mennyi minden fontosból és érdektelenből tevődik össze, épül fel. A lapok meggyőzően közvetítik szándékát, a kiemelt figurát és az asszociációs montázst művészileg szervesen építette egybe.

Csak találgatni lehet, hová, merre tartott volna ez a rokonszenves, ígéretes művészpálya. Amit Czeizek György fiatalon hátrahagyott, értékes, s önmagáért beszél. Nem csupán a való világról, hanem önnön lelkének folyamatairól, titkolt szorongásairól, nagyot akaró és merő szándékáról egyaránt vallanak festményei, grafikái.

(h. m.)

Ünnepélyes fogadt

a Ferihegyi repülő

BUDAPEST

A SZOVJET—M

ŰRPÁROS

Ma délelőtt Budapestre érkeztek az első szovjet—magyar közös űrrepülés résztvevői: Valerij Kubászov űrhajós, a Szovjetunió kétszeres hőse és Farkas Bertalan kutató-űrhajós, aki a múlt héten vette át Leonyid Brezsnyevtől a Szovjetunió Hőse kitüntetést. Kíséretükben volt Magyari Béla kiképzett űrhajós is. Velük együtt érkezett Ferihegyre az a küldöttség, amelyet Alekszej Jeliszejev űrhajós mérnök, a közös űrrepülés repülésirányító parancsnoka vezet.

Az űrhajósokat szállító különgép 10 órakor gördült be a Ferihegy betonjára. A repülőgép lépcsőjénél magyar párt- és állami vezetők köszöntötték a kozmonautákat és kíséretüket. Megjelent *dr. Korom Mihály*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KB titkára *Czinege Lajos* honvédelmi miniszter, *Lázár György* miniszterelnök, *Szépvölgyi Zoltán* külügyminiszter, *Kállai Gyula* országgyűlési elnök, *Apró Antal* államminiszter, *Gáspár Sándor* a SZOT főtitkára, *Aczél György* és *Rónai Sándor* a KB osztályvezetői, *Pullai Árpád* a Minisztertanács titkárságának vezetője, *Szirmai István* a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára, *Szabó Iván* közlekedési és postaügyi miniszter, *Szarka Károly* építésügyi és városfejlesztési miniszter, *Trautmann István* földművelésügyi miniszter, *Vályi Péter* művelődésügyi miniszter, *Vida Miháy* külkereskedelmi miniszter, *Vincze István* egészségügyi miniszter, *Zorándy Ede* igazságügyi miniszter, *Bondor József* a Budapesti Pártbizottság első titkára, *Pozsgay Imre* a Hazafias Népfront főtitkára, *Szabó Pál* a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Ellenőrző Bizottságának titkára, *Cs

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 JUN — 6

NÓGRÁD

Czeizek György,
festő- és grafikusművész

1021

Megkésett vallomás

egy posztumusz kiállítás elé

Állok nagyméretű olajképei előtt, próbálok behatolni a komor színek világába, hogy megkíséreljem megismerni magát a festőt: Czeizek Györgyöt. Ehhez most már csak művei adhatnak segítséget...

Nem áll szándékomban avatatlan ítésze lenni Czeizek alkotásainak, melyekből nemrég a szécsényi II. Rákóczi Ferenc Művelődési Központ rendezett kiállítást. A tollat most más adta kezembe: egy mulasztás, amely immár jóvátehetetlen.

Közös ismerősünk még az elmúlt évben említést tett egy festőbarátjáról, aki Balassagyarmaton készül bemutatni műveinek legjavát. Mint mondta, ez lesz első jelentősebb önálló tárlata, s szeretné, ha a helyi sajtó sem maradna le a megnyitóról. Korainak találtam a figyelmeztetést, jóllehet tudtam, hogy a művész számára milyen jelentőséggel bír az első bemutatkozás. Aztán teltek a hetek, s egy nem túl jól sikerült reprodukció akadt kezembe, mely Czeizek egyik festményét ábrázolta. A reprodukció — fogyatékosságai ellenére — felkeltette érdeklődésemet a fiatal művész munkái iránt, s most már én kerestem a kapcsolatot Czeizek Györggyel. Legközelebbi találkozásunkkor, közös ismerősünk vállalta a közvetítő szerepét, ám a megbeszélt randevúra egyikünk sem tudott elmenni. Ezt követően hol ő, hol én adtam meg különböző időpontokat, ám az izgalmas beszélgetést ígérő találkozó minduntalan meghiúsult —, többnyire az én hibámból.

Február táján aztán felhagytunk a további üzengetésekkel, s javaslatomra a balassagyarmati találkozásban maradtunk. Nem tudhattam —, ma is nehéz elhinni —, hogy ismeretlen ismerősömmel, Czeizek Györggyel sohasem fogok találkozni... Halálhíréről temetése napján —, március 29-én — értesültem. Három nap múlva — április 1-én — rokonai, barátai, ismerősei jelenlétében Frank János művészettörténész nyitotta meg a „várva-várt" kiállítást, a balassagyarmati Horváth Endre Galériában. Komor hangulatú volt a megnyitó, akárcsak a festmények, melyek alkotója aznap ünnepelte volna huszonhetedik születésnapját.

Czeizek György életrajza nem sokat mond. Képei annál többet. A budapesti Zrínyi Ilona Gimnázium egykori tanulója korán megérezte magában a tehetséget. A Dési Huber Kör tagja lett, majd a képzőművészeti főiskolán egy ideig Barcsay-tanítvány. A Képzőművészeti Alap-tagság megszerzése után leginkább „szabadúszóként" dolgozott, készült az igazi bemutatkozásra. Amit ezen felül barátaitól sikerült megtudnom róla, abból legfeljebb annyit érdemes megemlíteni, hogy kezdeti zárkózottsága később felvett könnyedséggel párosult, bár teljességgel senkinek sem „adta ki magát". Legbensőbb érzelmeit festményei tolmácsolják.

Annak idején — a balassagyarmati kiállítás megnyitóját követően — csak egy tízsoros tudósításra futotta erőmből. Mi mást írhattam volna, a tervezett interjú helyett...

Szécsényben, a művelődési központ kiállítótermében álltam a képei előtt. Próbáltam behatolni a komor színek világába, hogy megkíséreljem megérteni a festőt: Czeizek Györgyöt. Beszélgetünk.

p. k.

Új üzem

A bizonyítási eljárás lefolytatása után átvették a gépeket a Romhányi Építési Kerámiagyár új üzemcsarnokában. Egyszerre nyolc szalag dolgozik az üzemben — nyolc különféle termék párhuzamos előállítását téve lehetővé. A képen az egyik szalag a nyolc közül
— bábel-felv. —

...korlattal

— A kereskedelem és a beruházások kivételével mindenben önállóak vagyunk... — válaszolt felváltva a főkönyvelő és a főmérnök.

A kihelyezett osztályfoglalkozásra szánt idő gyorsan elrepült.

— Úgy érzem, a tanulmányokhoz az eszmecsere jelentős segítséget nyújtott, s ehhez a balassagyarmati gyár

CZEIZEK GYÖRGY

A STÚDIÓ GALÉRIA MEGHÍVJA ÖNT

Czeizek György

festőművész

emlékkiállításának megnyitására

1980. június 11-én, szerdán délután fél 6 órára

Megnyitja: FRANK JÁNOS művészettörténész

A megnyitót követően
DARVAS IVÁN színművész részleteket ad elő
az „Egy őrült naplójá"-ból

A kiállítás a továbbiakban megtekinthető június 29-ig, hétköznaponként 9.30–18 óráig, szombaton 9–14 óráig

Stúdió Galéria Budapest V., Bajcsy-Zsilinszky út 52. sz.

BMi

Czeizek György, festő

□ CZEIZEK GYÖRGY, a fiatalon elhunyt festőművész emlékkiállítását Frank János művészettörténész nyitja meg ma délután fél 6-kor a Bajcsy-Zsilinszky úti Stúdió Galériában. Ezt követően Darvas Iván részleteket ad elő az Egy őrült naplójából. A tárlat június 29-ig látogatható.

2

□ Czeizek György

Esti Hírlap, Bp. 1980 jún. 11.

Czeizek György festő

□ CZEIZEK GYÖRGY festőművész emlékkiállítását Pogány Ö. Gábor művészettörténész nyitja meg június 8-án, hétfőn délután 6 órakor a Vízivárosi Pincegalériában.

2.

– □ Czeizek György

Esti Hírlap, Bp. 1981 június 3.

Czeizek György, festő

Köszönetet mondunk mindazoknak, akik drága, egyetlen fiunk, **Czeizek György** festőművész elvesztése miatti mély fájdalmunkban együttérzésükkel, segítőkészségükkel mellénk álltak, búcsúztatásán megjelentek, ravatalánál koszorút, virágot helyeztek el, személyesen, táviratban, telefonon részvétüket nyilvánították. Czeizek Lajos és felesége.

-: Halálozás

11.

Nemszabadság Br. 1980 ápr. 1.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1979 JUN 24
PEST MEGYEI HÍRLAP

Czeizek György
grafikusművész

Tanulmány
1021

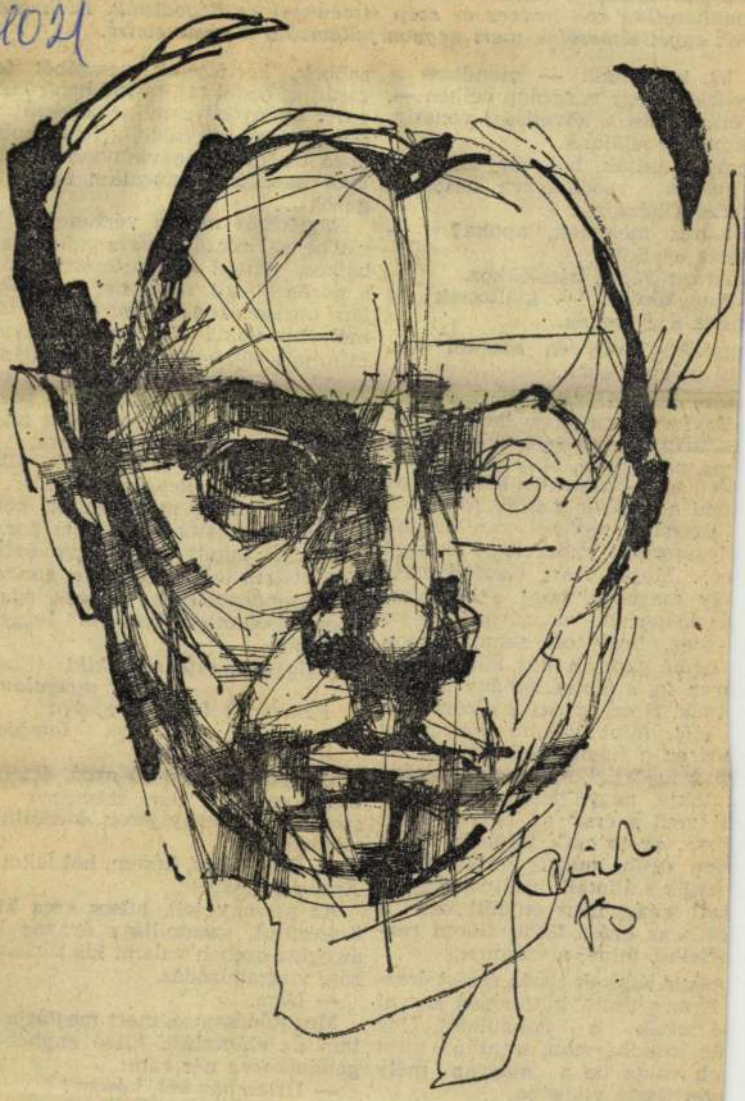

Czeizek György grafikája

Évek óta az a szok
nasban utazunk. Há
ondhatatlan sok kec
rok egyet elmesélni,

Itt kiszállunk — mondtam a
ekeknek egy vasárnap délben —,
óránk van a következő vonatig.
smerőst találunk.
em is tudták, hol vagyunk, s a
gyerek csodálkozva nézett a
edeles házsorra.
Kihez megyünk, apuka? —
lezte egyikük.
Arany János bácsiékhoz.
Nagykőrös!! — kiáltottak fel
ngva a gyerekek.
agykőrös volt, én magam sem
m még ott soha.
ssan lépegettünk a poros utcaso-
Egyforma, primitív házikók, le-
zerűsített fehér falkockák, rátéve
rna nádlaptető. Mily példátlanul
zerű s fantázimentes házakat tud
elni a magyar a sima Alföldön!
egyetlen lépéssel van tovább
si sátornál: azzal, hogy falakat
t... Magas, zárt deszkakerítés
oly magasak, hogy a lovasem-
se lásson be az udvarba s ne
meg, hogy ott semmi sincs.
némi paraj a kút körül, egy-
irva fa, s alatta néhány kapar-
tyúk. S ez az egész elzárva a
elől, mint valami vár; mily
nös ez a komor jellemvonás az
di magyarnál, mindenki a maga
t lakja, nagy, láncos komondo-
al védi s csak az Isten nézhet
ozzá, az is csak felülről. Vala-
ien urak, maguk urai; cselé-
ebeik s állataik királyai. Egyet-
szál virág nem enyhíti ezt a
ot s az egész fölött finom rez-
rfelhő, mint a számum.
mégis, édes és tiszta érzést érez-
Arany tiszta kútforrású szavai
é tették a hangulatot. Úgy
ük mindhárman, mintha most
nk volna be a magyar mély
szet tiszta világába.
én pátriám más. Szatmár me-
már Erdély partiuma, a mi
ink picik, a mi házaink rajzo-

garádja; festői táj, meglibbenő tiszai part; gyönyörű lombos füzesek; vidám, piros arcú földiek; fehér gubás, apró őslények, nagyotmondók s nagyot kacagók, s magukat agyondolgozók...

Nagykőrös más a véghetetlen utcáival, egymintájú házacskáinak szabályos, naívul pötyögtetett sorával a porba borult, alacsony, beláthatatlan utcasorokon..., mintha a talaj mélyebb volna s egyre mélyebb, mintha lesüllyedne a mély porban... amott a szekér zötyög hallatlan porfellegben, három prüszkölő, porramérges ló, s a könnyű szél a fekete port vastagon ömleszti tova, az ember elfordítja a fejét, de ellenállhatatlanul belevész, belefúl: tüdejének fodrain megülepszik, köhög s köp. Borzasztóan porszagú por.

Hát itt lakott Arany egy évtizedig, itt írta legszebbjeit, itt gondolta ki leggondosabbjait, itt rótta egyenletes, ásóhantos betűivel leggyöngyebbjeit.

Este van, este van, kiki
nyugalomba,
Feketén bólogat az eperfa
lombja...

●

Terebélyes, igen jó arcú, értelmes megjelenésű parasztasszony jő szembe a keskeny járón. Megállítom, megszólítom:

— Nem tudja, kérem, hol lakott itt Arany János?

Az asszony telt, húsos arca kicsit összezárul, szempillája árnyas lesz, az egész arcban valami kis zárkózottság, visszahúzódás.

— Nem.

Megütődésemre, mert meglátja rajtam az elámulást, kissé enyhébben, gondolkozva néz rám:

— Úriembör vót, kérem?

Csönd. Elmosolyodom.

— Igen. Ez egy híres ember vol' nem hallotta a nevét? ...Író. Kö

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Czeizek György

PEST MEGYEI HÍRLAP
Arapi Istvánné

1979 JUL 8

1021

Czeizek György grafikája

ni, hogy megakadályozzuk a monukleáris világháború biztosabban kiiktassuk a az országok kapcsolataibó zonyosfajta együttműködés ségessé tesz, kompromi követel az ellentétes társa tályok intézményei között. működés csak oly mértékű nem gátolja meg, nem tes lenné a szocialista forradalmi folyamat végigvitelét, a szocialista országok vívmányainak védelmét.

● Korunk legalapvetőbb kérdésével szorosan összefügg a nemzetközi enyhülés. Ezzel kapcsolatban a tapasztalatok meglehetősen erős hullámzást mutatnak. Megítélése szerint mi ennek az oka és hogyan ítélhetjük meg jelenlegi állapotát és a perspektíváját?

— Való igaz: a mai helyzetet az jellemzi, hogy az enyhülés a nemzetközi viszonyok fejlődésének fő iránya, de a folyamat kétségtelenül lelassult és ellentmondásossá vált. Miért következett ez be?

Az enyhülési folyamat előző szakaszában a kialakult realitásokat kellett elismertetni. Az enyhülésnek abban az időszakában nagyon jelentős eredmények születtek, különösen Európában, a szovjet—amerikai kapcsolatokban, de néhány veszélyes hidegháborús feszültséggóc felszámolásában is.

A mostani szakasz eltérő. Ebben a szakaszban a megelőző, az eredményeket létrehozó erőviszonyok alapján állunk, bár a fejlődés tendenciája megerősödött a társadalmi haladás erőinek javára.

Lényegében tehát az erőviszonyok azonos színvonalán kell továbblépni. Éppen *ezért ezt az időszakot nem a rendkívüli, nagy eredmények, hanem az enyhülés hétköznapjain végzett szívós építőmunka jellemzi, amikor minden nap harcolni kell az újabb megállapodásokért vagy a korábbi eredmények megvédéséért, és sokkal inkább érvényesíteni kell a kölcsönös érdeket.*

Ugyanakkor a burzsoázia hidegháborús körei is magukhoz tértek és az új körülmények között megtalálták a módját és lehetőségét annak, hogy nyomást gyakoroljanak a szocialista országokra, hogy akadályozzák a nemzetközi viszonyok továbbfejlesztését és hogy nyomást gyakoroljanak saját osztályuknak azokra a körekre is, amelyek viszonylag reálisan tekintenek a nemzetközi helyzetre.

kell vizsgálnunk a terrorizmust is. A terrorizmus újabb hulláma a 70-es évek közepén és második felében kezdődött, megintcsak összefüggésben azzal, hogy fokozódott a fegyverkezési verseny és az „emberi jo-

Tanulmány

Vajda Hajdú István rajz

1021

házban

lett a roskadt alak mellett, és majdnem leköszönt az első sarkon. Nem a szánalom tartotta vissza, hanem az, hogy végeredményben ő volt, aki meggondolatlan üvöltésével előhívta a földalattiból.

A Pipázó kutyában ételszag keveredett ázott kabátok és néhány vizes szőrű kutya kipárolgásával. Nem lévén üres asztal, a csavargó gátlástalanul leült egy társaság mellé, ahol volt még két szabad szék. A sűrű dohányfüstön átderengett egy távoli csillár alá kötött, fagyönggyel díszített fenyőkoszorú, és amikor meggyújtották rajta a gyertyákat, olyan lett, akár a délibáb. Nevetés- és énekszó hullámzott az asztalok között, a bepárásodott, nagy üvegablakokon az utcai járó-

CZEIZEK GYÖRGY RAJZA

mit tu

1977 DEC 2 3
Magyar Ifjúság
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21
Telefon: 138-068, 337-748, 340-728
MAGYAR IFJÚSÁG
SAJTÓIGAZOLÓ

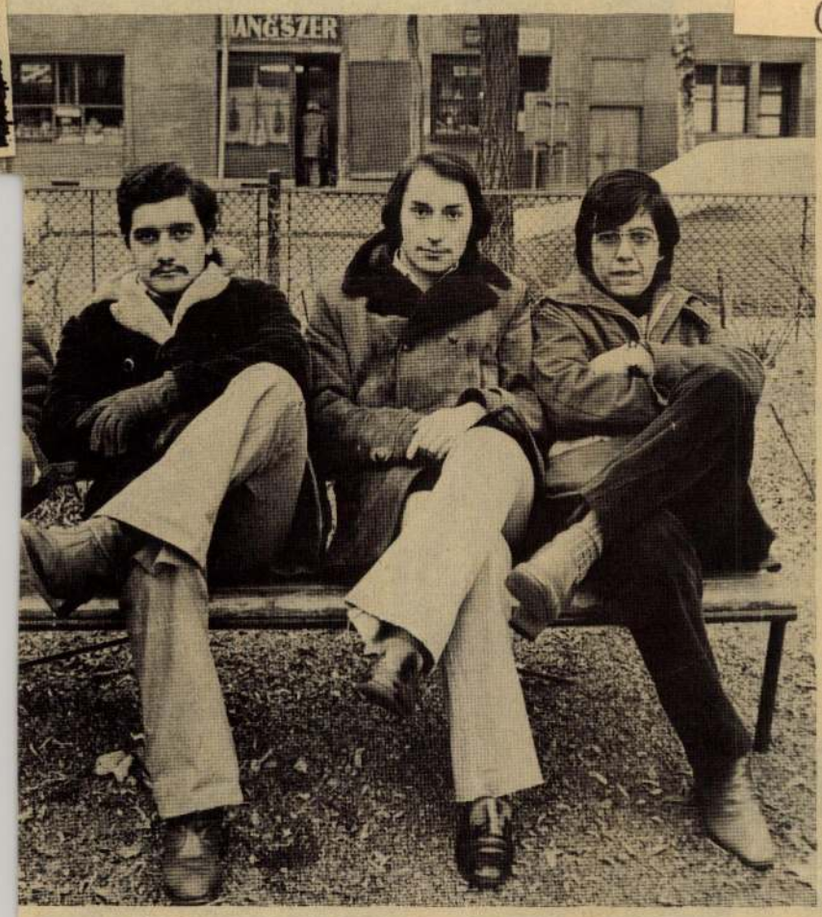

csillagok

— *És nem cigányzenére tanították magukat, hanem dzsesszre?*

— Bár szeretjük, tőlünk messze van a cigányzene. A dzsesszt érezzük. Vagyis a dzsessz-rockot, a pop-rock zenét. Most készülő nagylemezünkön csupa funky rock számot játszunk.

— *Ha elvennék a hangszereiket, mihez kezdenének?*

Először nem értik. Aztán mindegyikük kapcsol.

— Mihez? Hisz' mi nem értünk semmihez. Világéletünkben zenéltünk. Továbbra sem akarunk mást. Egy kiló kenyeret nem tudunk mással megkeresni.

— Én elpusztulnék.

— Én meg szétvágnám a szekrényt, abból csinálnék gitárt.

— Ha nem játszunk, hallgatjuk. Az amerikai bluest szeretjük, hárman konzervatóriumot végeznek közülünk.

Lassan oldódnak.

— Tudja, mi valahogy belülről játszunk. Egészen mélyről, ösztönösen.

— *Tudták, hogy megnyerik a Ki mit tud?-ot?*

— Előtte minden amatőrfesztivált megnyertünk. Már a selejtezőn érződött, hogy mi győzünk.

— *Nem érezték hátrányát...?*

— Hogy cigányok vagyunk? Nem. Kétszoba-összkomfortban nőttünk fel, szüleink értelmes emberek. Zenészek. Sajnáljuk a kéregető, putrikban lakó cigányokat, de idegenek nekünk. Mi is nekik.

— Legföljebb ha egy lányt fölkérek táncolni, és nem jön el velem, akkor érzem: azonosítottak.

— *Mi tartja össze a kis közösséget?*

— A zene. Meg a gyerekkorunk, a barátságunk. Meg tudja mi? A Mátyás tér, ahol felnőttünk, s ahol reggeltől estig együtt rúgtuk a labdát.

— Egyre ritkábban kötődnek pedig grundbarátságok.

— Mi voltunk talán az utolsók. Aztán lezüllött az egész.

— Most a Kapás utcai klubban lépünk fel rendszeresen, a nótákat mind a zenekar írja.

— Ez mindannyiunkban benne van.

Lakatos László közbeszól.

— Ha megnézek egy basszusgitárost, jóleső érzés, ezt én is tudom...

— *Nem próbálták visszanyomni az együttest?*

— Talán inkább az, hogy nem léptetnek fel annyiszor, mintha pop-banda lennénk. De ez nem nekünk szól, hanem a dzsesszneк. A rádióban rendesek voltak hozzánk mindig.

— *Megérdemlik?*

— Csináltunk diliket. Leszerződtünk Hej cicát játszani, mert kellett a pénz. De ennyire nem. És megbántuk. Ültünk a strandon, ki akartuk rúgatni magunkat. De ha azt csináljuk, amit szeretünk: komolyan vesszük.

— *Komolyan?*

Nevetnek tele szájjal.

— *Mi robbanthatná a jókedvüket?*

— Egy másik Kis Rákfogó.

Összehúzódik a szeme, fényesebb az arca.

— Megszoktam. A szakmában mindenki harminc év körüli. És családos. Én huszonegy vagyok és egyedül.

— *Nincs egyedül.*

Befelé mutat:

— A szüleim, igen. Nélkülük nem tudom, hogy csináltam volna végig.

— *Anyagilag?*

— Is. Meg a jelenlétükkel. Apám Ybl-díjas építészmérnök, anyám is az. Hogy nincs vége a munkaidőnek ötkor, azt tanultam tőlük.

— *És a hangszerkészítést?*

— Nagyapámtól. De majd úgyis megnézi.

Körbe visz a tekintetével.

— Az ott, a háta mögött női lant. A XIV. században használták. Elfért a csöppnyi fehér kézben.

— *Női lant?*

— Meg van itt mindenféle gitár, hegedű. A hangszerkészítő ipari suli elvégzése után a Zenetudományi Intézetbe kerültem, restaurátornak. Ne írja bele, de vörös oklevéllel végeztem.

— *Mi a különbség a hangszer javítása és restaurálása között?*

Széttárja a karját.

— Ég és föld. Ha mondjuk a gitár nyaka törött, a javító habozás nélkül kicseréli. Nekünk minden porcikájára szükségünk van.

— *A Ki mit tud?-nak még a döntőjébe sem sikerült bejutnia, most mégis hívják mindenfelé. Mit gondol, miért?*

Omladozó ház Budakeszin. Apró kert, előtte földes út. Köszönnek egymásnak az emberek. Mindenki ismerős. Az asszony, aki idáig elkísért, jól tudta az utat.

— Tessék — enged befelé *Radics Károlyné.*

— Kár volt fáradniuk. Ezt a levelet régen írtam, első dühömben.

Hogy nem moccanunk, felélénkül.

— Tudja, nagyon féltettem Szilvit. A Ki mit tud? elődöntőkön nyílegyenesen haladt előre, mindenkit legyőzött. Pedig mindig az utolsó pillanatban kerített magának zenekart. Eleinte rengetegen írtak neki. Aztán jött ez a betegség, és vége! A Szilvi megpróbálta, mert nagyon akarta, de hát negyvenfokos lázzal, negyvenfokos hőségben nem ment neki.

— *Azt írja, azóta gúnyolódnak a szomszédok.*

— Nem tudok úgy végigmenni az utcán, hogy ne kiáltson rám valaki: sztárt akar nevelni a lányából, csak éppen nincs hozzá tehetsége!

— *Ez ifjúsági verseny volt, nem sztárparádé.*

— Itt mindenki ismer minket. Azt hitték, a lányom rögtön híres lesz, milliókat keres. A be-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748,340-726

Magyar Ifjúság

1975 MÁR 28
Czeizek György

1021

M

A MAGYAR IFJÚSÁG
KULTURÁLIS
MELLÉKLETE

1975

március

IRODALMI ÖSSZEÁLLÍTÁS FELSZABADULÁSUNK HARMINCADIK ÉVFORDULÓJA TISZTELETÉRE

CZEIZEK GYÖRGY
RAJZA

BARABÁS JÁNOS

...ÁROM PILLÉREN ...USÁG MŰVELŐDÉSÉÉRT

...gy ...er- ...kü- ...ki- ...en- ...ak- ...on-

...tot ...lő- ...t a ... a ...en- ...ag- ...ály ...ért ... és ...kö- ...mi ...s a ...oz-

...in- ...z a ...nk, ...ág- ...ol- ...kik ...ze- ...ben ...ita. ...a., ...eti ...rra ...ve- ...ap- ...ása ...ől" ...nk, ...sö- ..., a ...tok ...er- ...in- ...te- ...an. ...od, ...lat, ...t a ...nek ...kai ...ára ...ész- ...éle ...on- ...tu-

...em- ...sá- ...fel- ...ha- ...lé- ...ére, ...ta- ...n a ...ód- ... és ...an-

...fia- ...i is. ...jö- ...dal- ...i az ...rom ...rve- ...kel, ...mű- ...ósá- ...i té- ...974. ...tar- ...nini

útmutatás nyomán arra szólítja fel őket, hogy önmagukat szervezve, vezetve, egymást nevelve, támogatva, bírálva, az élet kis és nagy küzdelmeiben érleljék egymást kommunistává. S azt kívánja tőlük, hogy külön-külön, és együttesen a kommunista gondolkodást, erkölcsöt, világnézetet, magatartást, áldozatkészséget sugározzák környezetükben. Ha a KISZ-tagok a program szerint tevékenykednek —, melyhez a KISZ-ben most megvannak a feltételek — növekszik az ifjúsági szövetség politikai-szervezeti ereje, s ha növekszik egyre gyarapodhat a legjobb képességei szerint tanuló, és dolgozó, a párt politikáját hirdető, a közéletben aktív, szabad idejében művelődő, sportoló fiatalok száma.

Sok kedvező tapasztalat bizonyítja, hogy méltán építünk a fiatalok aktivitására. Még több jel vall azonban arról, hogy hatalmas energiák rejlenek még kihasználatlanul az ifjúság művelődésbeli aktivitását illetően. Ezeket az energiákat szeretnénk mozgósítani KISZ-tagjainkban és segítségükkel az összes magyar fiatalban vonzó szervezeti élettel, s a művelődési lehetőségek sok színű, gazdag választékával.

A határozatban nem törekedtünk új akciók kulturális mozgalmak kitalálására, és bevezetésére. Hiszen a meglevőket sem használjuk ki megfelelően. Voltaképpen nem tettünk mást, mint térképet készítettünk az ifjúság művelődésének legjelentősebb tendenciáiról, s megjelöltük a korszerű és pozitív tartalmú formák továbbfejlesztésének útját. Jó néhány évre szóló feladatot adott ez, konkrétan meghatározható — és végrehajtható feladatot.

Sokan kételkednek abban, hogy egy határozat alkalmas-e ilyen szerep betöltésére. Nos, önmagában semmiképpen sem. Élővé kell tenni ahhoz, hogy hatni tudjon. Meg kell ismertetni minél szélesebb körben, hogy szemlélete a magatartásba beépüljön. A párt közművelődési határozata már áttörte a szemléleti frontot, de még hosszú időnek kell eltelnie ahhoz, hogy az elvi tisztánlátás teljes egészében áthassa a gyakorlatot. Az a kérdés is felmerül nemegyszer, hogy van-e a KISZ-nek átfogó, közművelődési koncepciója? Tud-e olyan kulturális életet teremteni, mely vonzóvá teszi a fiatalok számára az ifjúsági szövetséghez való tartozást? Egy valamit le kell szögeznünk: a mi fő feladatunk nem a filmek, könyvek, festmények stb. népszerűsítése, hanem a szocializmusé, a marxista eszméké.

Ez kulturális tevékenységünk kiindulópontja. Minden más: *eszköz* ebben a munkában, és a közművelődés számunkra a legfontosabb eszközök egyike. Visszatérve a kérdéshez: a KISZ nem tud, és nem is akar teljesen önálló közművelődési koncepciót kialakítani. Nem tud, mert nem mondhat le a más szervekkel való közös tevékenységről, a különféle intézményekről, és mozgalmakról, de nem is akar, mert saját szervezeti lehetőségei nem elegendők kulturális céljainak megvalósításához.

Nagy figyelmet szentel a határozat a különféle ifjúsági közösségek művelődési problémáinak. Az aktív, közösségi művelődés az ifjúság kulturális életének egyik alapfogalma. Nemcsak a régi bevált formákra építünk itt — klubokra, műkedvelő csoportokra stb. —, hanem felkaroljuk, és támogatjuk az új közösségi kezdeményezéseket is: a divatos táncház-mozgalmat, mely — reméljük a fiatalok szórakozásának, művelődésének állandó formájává lesz, a gyermekbetegségeiből kilábalni készülő úgynevezett városi népzenei mozgalmat stb. Fel kell készülnünk azonban arra, hogy ezek a spontán jellegű mozgalmak nem állandó jelenségei kulturális életünknek, népszerűségük, divatjuk, jellegük, hatásuk alkalmanként változik. A fiatalok spontán kezdeményezései felszínre hozhatnak ellentmondásokat: a KISZ-nek mindenkor a pozitív közösségkeresési törekvéseket kell felkarolnia, segítve a szocialista tartalmú tendenciák kibontakozását, ugyanakkor határozottan fellépve minden ezzel ellentétes törekvés ellen. Hangsúlyoznunk kell azonban, hogy a művelődő közösségek akkor töltik be igazán feladatukat, ha túlmutatnak önmagukon, vagyis ha önképzésre serkentik a fiatalokat, s meghatározzák annak tartalmát, és fő irányát is. Arra törekszünk, hogy ezek a népszerű művelődési formák szervesebben kapcsolódjanak a KISZ-élethez, meg arra, hogy bennük jelentősen megnövekedjék a munkásfiatalok, és szakmunkástanulók részvételi aránya. Az *ifjúsági klubmozgalom* továbbfejlődésével a fiatalok újabb és újabb tömegei találnak otthonra a klubokban.

Fő feladatnak továbbra is a tartalmi tevékenység erősítését tartjuk, annak érdekében, hogy a klubok programjai politikusabbá, nevelési szempontból hatékonyabbá váljanak, hogy a klub a közösségi élet, a közéletiségre nevelés színtere legyen.

Az ifjúsági klubokban világnézetileg-politikailag érett, a világ dolgaiban eligazodni tudó, közösségi szellemű fiatalok nevelésének segítésére törekszünk. A klubok tevékenységének gerincét olyan jellegű formák alkossák (vita, ankét, fórum stb.), melyek lehetőséget adnak a fiataloknak az önálló gondolkodásra, véleménynyilvánításra, a közösség előtt való nyilvános fellépésre, és kiállásra a párt politikája, a marxista—leninista eszmék mellett.

Az aktív működés fontos színtere a *műkedvelő művészeti mozgalom* is, amelyet a szocialista emberformálásban, a közösségi nevelésben játszott szerepe, valamint a haladó ifjúsági és munkásmozgalmakkal való hagyományos kapcsolata miatt is támogatunk. A mozgalom résztvevőinek mintegy 80 százaléka fiatal — többségük KISZ-tag.

Szükségesnek tartjuk a műkedvelő művészeti mozgalom eszmei-tartalmi-művészi színvonalának fejlesztését, építve az e csoportok nagy részénél tapasztalható erőteljes társadalmi közéleti érdeklődésre, a haladó népi hagyományok ápolásának igényére, a modernségre, és a közérthetőségre való együttes törekvés bizonyítékaira.

Határozatunk az ifjúság művelődésének csak néhány fő kérdésével foglalkozik, s ezekben igyekszik minél pontosabban megfogalmazni a KISZ szerepét. A téma bonyolultságát jelzi, hogy így is rendkívül sok problémával kellett szembenéznünk. Csak felsorolásszerűen: foglalkozik a határozat a már említetteken kívül a tömegkommunikációs eszközök, művészeti műhelyek közművelődési szerepével, az olvasóvá nevelés problémáival, a bejárók, ingázók, valamint a munkásszállásokon, tanyán, új lakótelepen élő fiatalok művelődésével, a kulturális kedvezményekkel, az ifjúsági vezetők képzésével — s ezzel összefüggésben az egyetemisták, főiskolások és a fiatal értelmiség közművelődési aktivitásának fokozásával.

A művelődés demokratizmusa ugyanis több annál, hogy minden fiatalnak megvan a tanuláshoz, művelődéshez való joga. A demokratizmus nemcsak részvételt jelent, hanem aktív, alkotó bekapcsolódást, önállóságot, öntevékenységet is. Felelősséget nemcsak magam, hanem a mások művelődéséért is.

Ahogy a határozatban olvashatjuk: „a KISZ-tagok és szervezetek részvétele az ifjúság és az egész társadalom műveltségi színvonalának emelésében az aktív közéleti tevékenység lehetőségét adja, segíti a fiatalok társadalmi beilleszkedését, erősíti az ifjúság és a társadalom kapcsolatát."

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Czeizek György

MAGYAR IFJÚSÁG

grafikus

1980 JAN 25

Czeizek György rajza

1021

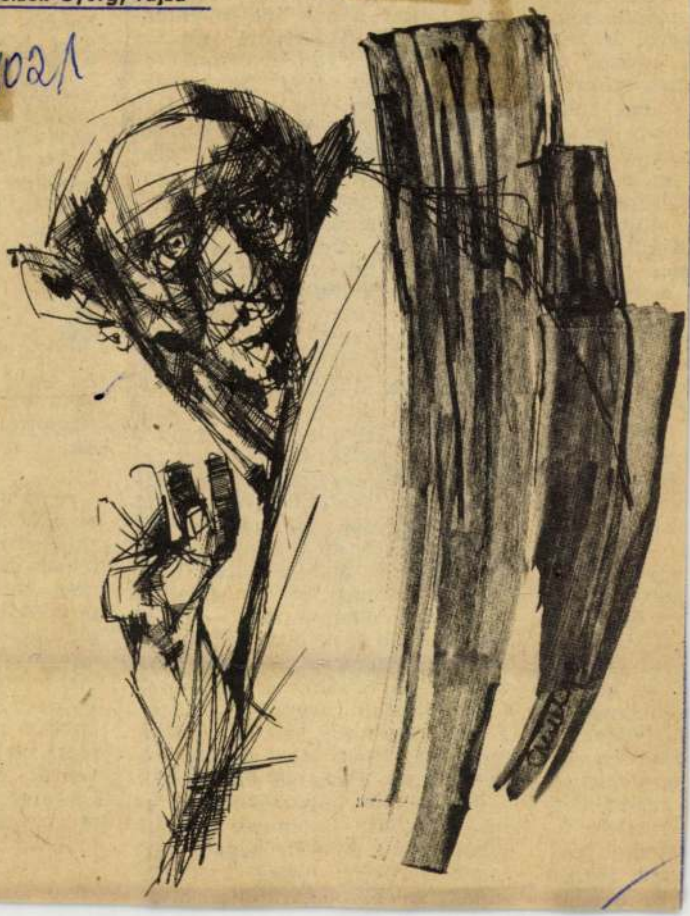

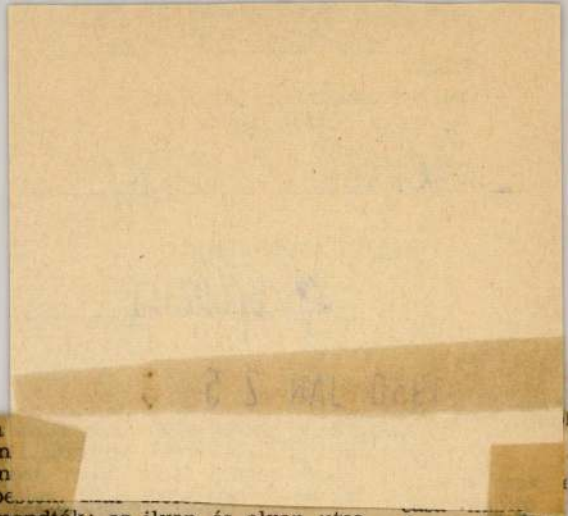

ban Kodály-
röstelkedve
mondhatom,
orva, szigorú
, amikor én
mat, triómat,
Velem min-
mény szóval
am valamit,
ez gyakran
sal összhang-
diktáltunk,
Kodály kint
són. Egyszer
a fisz-moll
egyszer! —
— Hát maga
tudja, mit
m. — Akkor
r úr kérem,
Hát maga
bele a világ-
Hosszú kín-
nit csináltam
lső nem tu-
e: — Nem is
egjegyeztem,
negyedik fo-
iet összekött-
Kodály ta-
ívül akadé-
ódra nevelt:
nellébeszélés.
abályokat. S
esterek, úgy
ez ezért, az
rendbe tet-
Emellett fi-
ekedett. Cé-
zette Haydn
És Beetho-

a
m
m
pe...

mondták: az ilyen és olyan utca sarkán, hanem, hogy: Bolyai szülőháza mellett. Ott mindent történelmi értéke szerint neveztek meg. Budapest, úgy tetszett, közlekedési gócpont: bérházak, vámház, csúf egyetem, jobbra-balra futkosó villamosok. Itáliában az Urbsszal, az „Örök Várossal" találkoztam, amely kultúrát, hagyományt őrzött. Nyiladozott a szemem a városi kultúrára. S megtaláltam azt, amit idehaza hiába kerestem. Romantikus népszemlélettel átitatódva tapasztaltam, hogy van olyan ország, ahol nem a legműveltebb ember beszéli legszebben az anyanyelvét. És megéreztem, hogy ezt kívánom: az újat, s egyszersmind hagyományosat, a műveltet és természeteset, az originális nemzeti kultúrát, melyben azért benne van Európa is. És emellett másféle konyhát láttam — mert enni inkább csak krumplit ettem. (A sovány ösztöndíjból csak erre tellett.) És láttam persze 29 város épületeit, képzőművészetét. És hallottam egy koldust, a Traviata negyedik felvonásából a duett egyik szólamát énekelni, s a mellé lépő járókelő hozzádalolta Violetta szólamát. S egy táblán nem az állt, hogy emeltetett I. Ferenc József uralkodásának, X. Y. polgármester hiva-

És megtanúlta
Petrassitól pe
hogy a zenébe
tartja össze a
hogyan kell a
rendezni. Kiny
tem, amelyen
mertem átme
hogy nincs m

8. *Az ötve
zárt zer
hazaérke
jó ideig nem
az ajtón. De
eljutottál a f
ott is lehet v*

— Hazajötte
azt tanultam:
zajöhessenek.
írtam ezt-azt,
nem tartottam
sem. Aztán cs
színházi kísér
égzengést, lírá
lokat. (Igen,
Petrassi útmu
később reagál
Lenz szép kö
venről, amelyb
riódusra tagolt
te a kötetet L
többek közt
„... Beethoven
kább két kat

1021

CZEIZEK GYÖRGY RAJZA

MIRE VALÓ A GITÁR?

molyságát jelezte az is, hogy a véleményalkotók és a levelezők — elenyésző kivételtől eltekintve — megfontoltan csatlakoztak a vitához.

A vitatkozók majd mindegyike egyetértett abban, hogy a popzene közművelődési integrációja nem történt meg, illetve komótosan halad. *Maróthy János* azt írta: *„Az utóbbi másfél évtized valamennyi tömegzenélési hulláma, a »Dixieland« felújításától a beaten át a »pol beat«-ig és a »folk« különböző árnyalataiig lentről indult, hogy aztán integrálódjék — nem a szocialista művelődésbe, hanem a szórakoztató iparba." Wilpert Imre* szerint *„a beilleszkedés nagyon nehéz és lassú folyamat, hiszen a mozgalom már születése pillanatában a közművelődés keretein kívül volt; a közvélemény kezdetben elutasította."*

Abból kiindulva, hogy a popzene áru és egyszerre közösségi élmény, az önkifejezés lehetősége, a vitatkozók azt engedték sejtetni, hogy a mozgalom beilleszkedésre, figyelemre és támogatásra érdemes szárnya az amatőrvonal, mert mint Maróthy János kifejtette, az amatőr *„nem fogyasztásra szánt élvezeti cikket lát az énekben, versben, zenében. Rajta keresztül a maga személyes viszonyát fogalmazza meg a világhoz."*

Wilpert Imre is az amatőrmozgalom támogatására és segítésére teszi a hangsúlyt. Őt is és Maróthyt is igazolja a vita alatt lezajló néhány sikeres amatőr popzenei rendezvény, mindenekelőtt a városi népzene művelőinek eredményes székesfehérvári találkozója, az öntevékeny beatzenekarok országos, orosházi fesztiválja. Szép eredménnyel zárult a magnós klubok országos versenye is; tovább lendítve a közösségi zenélésnek e kitűnő lehetőségét.

Lévai Júlia a popzene és a folk „ölelkezési" pontjait elemezve új zenei köznyelvről ír, gazdag népzenei kultúránk, szép örökségünk sajátos birtokba vételéről. *„A városi kultúra* — írja — *most egyértelműen a népzene felé fordult, benne keresve a mindenki szá-*

integrációról beszél
vatásos popegyütte
tumait nem szab
műen „szórakozta
mékekként kezel
el azt, hogy a p
miként a színm
és oszthatatlan,
tól, profik vagy
velik. Természe
velődésnek
gondja a popz
nak táborsze
színművészet
Lévai Júlia írja
mozgalomról: *„A popu
igénye, úgy tűnik, most min
denfajta törekvésnek helyet
ad, néha elmosva a határokat
kommersz, profi és forradalmár között."*

De vajon nem az-e a közművelődés igen fontos feladata, hogy felismerje szerepét mind az amatőrök, mind a profik irányításában, támogatásában? Vajon lemondhatunk-e a fiatalok körében oly népszerű zenei irányzat szervezéséről, segítéséről? A KISZ is fáziskéséssel kapcsolódott bele a mozgalom támogatásába; az időben történő fellépés az önmagát szervező, a tilalomfák miatt kacskaringós utakon járó mozgalmat jobban összhangba hozta volna az ifjúság és szövetsége érdekeivel.

Péntek Imre, a Napjainkban megjelent kitűnő popriportjában olvastuk az egyik beatvezér öntelt nyilatkozatát: *„Mi még tudunk hatni rájuk... Most még..."* (Mármint a fiatalokra.) Ez a kihívásszerű megnyilatkozás beatnyelven azt jelenti, hogy mások nem képesek hatni a fiatalokra. Ami természetesen képtelenség, de a megjegyzés valóságmagva mégis az, hogy a beatvezér *észrevette* az új könnyűzenei irányzat táborszervező erejét. Hiba lenne azt gondolni, hogy a popzene hivatásos ága „egyszerű árujellegénél" fogva ilyen vagy olyan, gyenge vagy nagyon jó muzsikát kínál, s a fiatalok kapcsolata ezzel a zenével a koncert kezdésétől a befejezéséig tart. Éppen *Koncz Zsuzsa* említi: *„Azért választottam ezt a pályát, mert lehetőséget láttam arra, hogy e zene általi kifejezzem korosztályomat és magamat."*

A popzene profi ágának

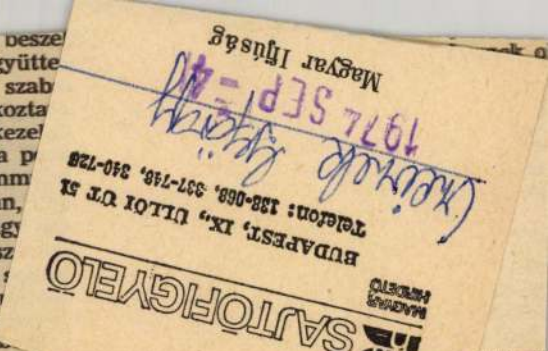

egy n
Kativa
dazokk
ezgették
nekarok
Az e
rajongó fiat
gyetérte
abban, hogy a hazai tala
átörökített popzenéhez kors
rú szöveg kell. *Koncz Zsu
és Elek Lenke* is jó szöve
kért kiált, de mivel a jó s
vegiró ritka, mint a fehér ho
így mindketten szívesen
ják a „szerzők" soraiban
tőfit, *József Attilát, Radn
Weöres Sándort. Bor Ist*
hozzászólásában viszont in
latosan perlekedik Koncz Z
zsával, mondván: *„De kec
Koncz Zsuzsa... nem v
észre, hogy József Attila
Weöres Sándor igazgyöng
nem való gatyamadzagra
ni?"*

Nos, a véleményszór
igen nagy szövegügyben is
gonddal is szembe kell
nünk, őszintén, igazságo
Igazuk van azoknak, akik
ják a rutinos szöveggyá
bárgyúságait, azoknak is,
tarthatatlannak érzik a
mincas évek szövegeinek b
köntösben történő kísért
De nincs igazuk azoknak
közé tartozik a rosszke
Bor István is), akik *József
tila és Weöres Sándor* k
szetét féltik a popzenétől
költők verseiket minde
szívesen hallották viszon
sanzonpódiumokról, lám P
verseit is dalolta a nép,
már beolvasztva azoka
népdalokba. Természetese
költeményhez méltó zene
s jó fül ahhoz, mely
„vonzza" a muzsikát.

Dehát a popzene nem é
het a költészetre, mert ner
a rendeltetése, hogy egy
műformát dallá alakítson.
előbb-utóbb színre kell
lépjen a mostaninál gond

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Czeizek György, festő-é

1981 FEB 6

MAGYAR IFJÚSÁG

grafikusművész

1021

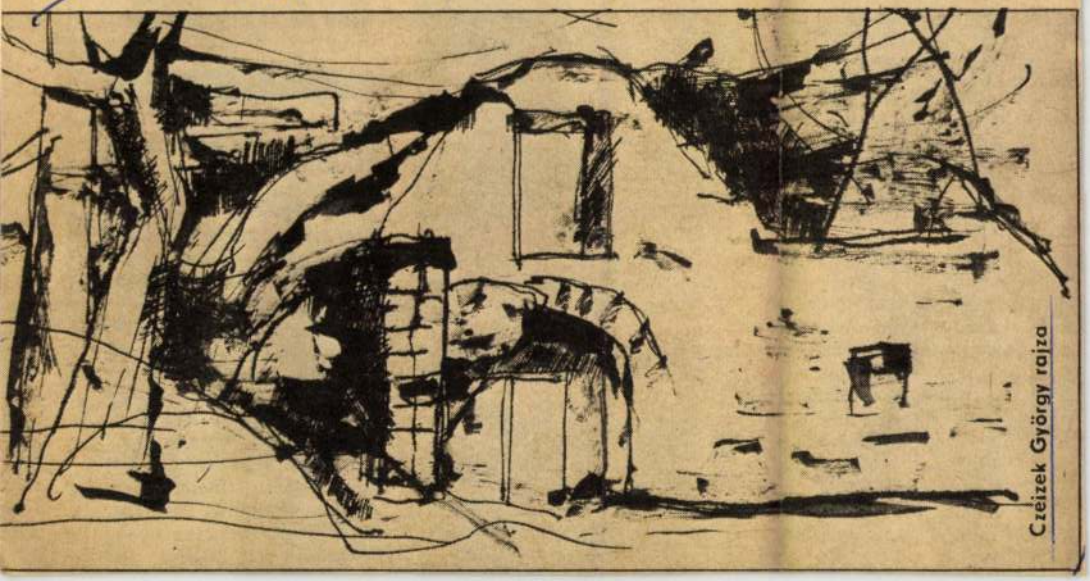

Czeizek György rajza

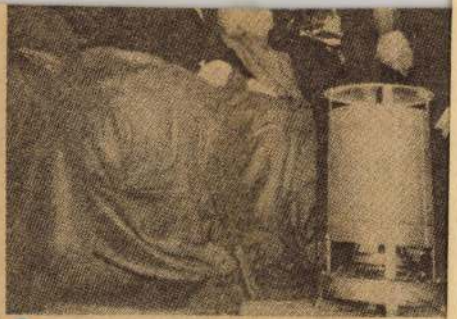

Tehát megtörtént a „koronázási ünnepség" – ahogyán a New York-i Daily News nevezte az új amerikai elnök beiktatási ünnepségeit. A nyitó tűzijátékot Washingtonban Reagan és felesége az utcán takarókba burkolózva, hordozható kályhákkal körülvéve – nézte végig. A több napos ceremónia, bál, koncert összesen 8 millió dollárt

felállították, volt az Egy Első Asszonya . . .

kat örökített meg a fényképezőgép, s kideritették, hogy ezek az állatok az indiaiak szemében az erőt és a bölcsességet szimbolizálják. Mindenesetre, Genscher és pártja, az FDP megerősödött az októberi választásokon . . . Helmut Schmidt, a 61 éves kancellár nyakkendőjén két táncoló fi-

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Czeizek György festő-grafikusművész

MAGYAR IFJÚSÁG
1981 MÁR 27

10.21

Czeizek György rajzu

Nincs elragadtatva a „nyilatkozástól". Oka lehet rá: hallgatag, csak olykor-olykor felvillámló embernek képzelem. Felvulkánlónak akár, ha már a láva benne homlokig gyülemlett. Ám az is lehet, hogy csupán energiatakarékos életet él, nem szeret elfüstölögni. Mindenesetre beráncolt tekintettel csak annyira pislog ki magából, mint aki sűrűbe vizslat. Mert csapást vágni, továbbhaladni úgyis csak tollal érdemes.

1. *A vajdasági Szenttamáson született. Miféle település az? Más környékbeli községektől miben különbözött, s miben egyezett velük?*

— Szenttamás a Közép-Bácskában, Újvidéktől 35 kilométerre, a Ferenc-csatorna mellett fekszik, vagy 15 ezren lakják. Mi magunk falunak szoktuk nevezni, mert jellegzetes bácskai mezőváros voltaképpen [illegible]

ső lakható házrész, a szobakonyha, igen kemény tél jött reánk. Karonülő gyermek voltam még, de ma is fölsejlik az egykori jelenet: apám csakugyan karjába fog, s hogy meg ne fagyjak: táncol, táncol velem. A ház aztán bővült. Kőműves édesapám többnyire maga építette, de volt, amikor segíteni összefogott a szűkebb és tágabb rokonság. S ahogyan gyarapodott a család, úgy toldozgattunk az „ősházhoz" kisebb-nagyobb helyiségeket. Úgy nagyobbodott, szépült az otthonunk, hogy most már elférnek benne szülők, gyermekek, unokák egyaránt. Beleszoktunk a folytonos építkezésbe, s természetes környezetünket adta a virágzó enyészet. Én gyermekként sosem féltem a haláltól, hiszen szertartásai születésemtől ott folytak a szemünk előtt. S négyféle felekezetben láthattam sírokat, mert utcánkra nézett a nazarénus, az ókatolikus, a református (mi „német"-nek ne-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Czeizek György
festő-grafikusművész

1981 MÁR 27.

Czeizek György rajza

1021

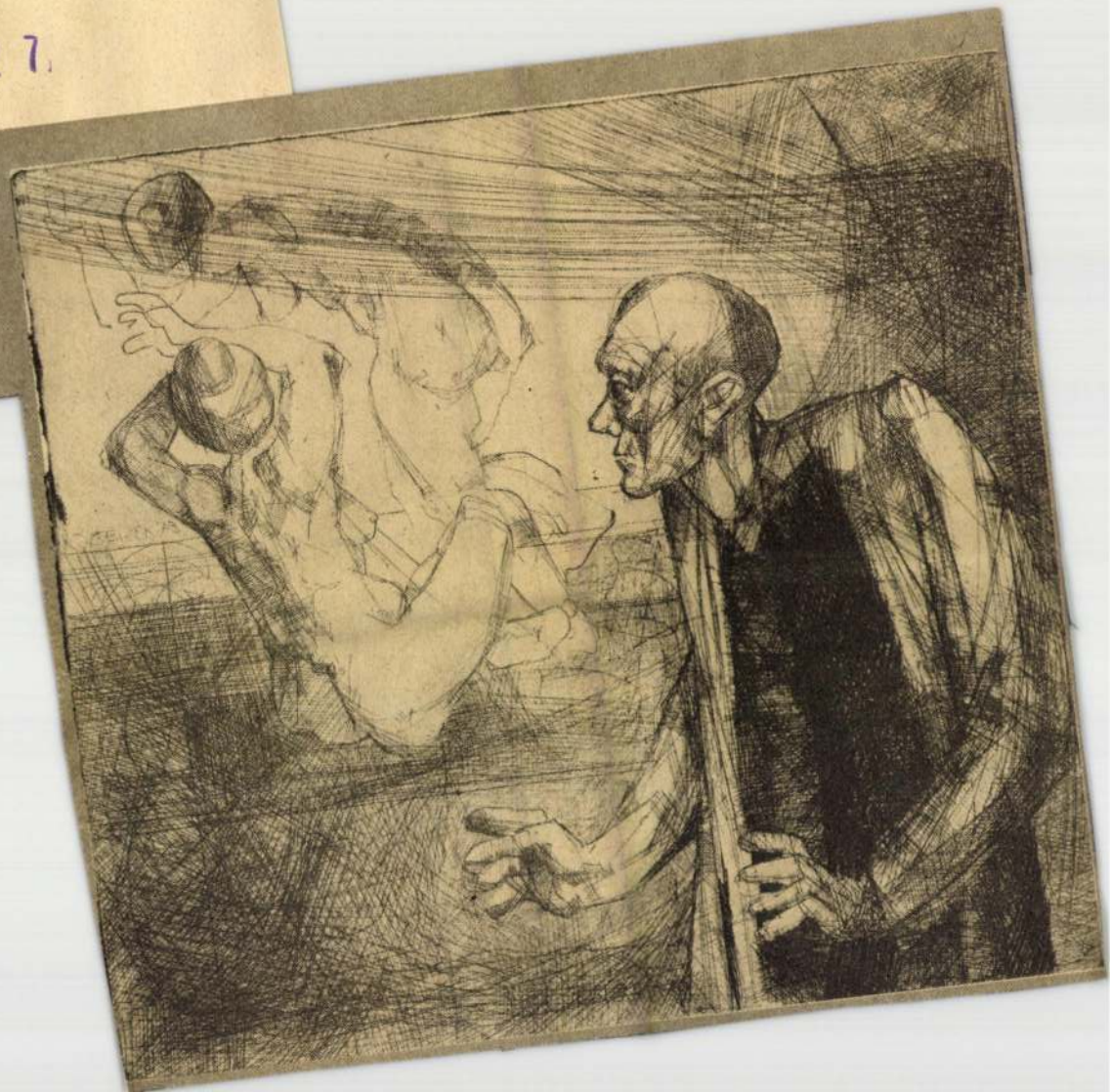

ákok

vessenek maguk
nárokon. Végül
nár—diák konfl
műfajt most is.
lágból *Karinth*
rem-jének segít
fel hangulatos
Mechwart Szak
színpada. De
számtalan diákp
barét, amely
klubdélutánoko
kon, kiránduló
lyen nehéz
emelni ezt a n
néhány itt lát
zonyította. Am
tályon belül, n
színpadról hall
ség van a mes
dramaturgiai

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

1980 SEP 12

MAGYAR IFJÚSÁG

Czeizek György
festő- és grafikus

/1021

Czeizek György rajza

Kralovánszky Balázs:
Vénusz

1021

1980. VI. 20. Kossuth 17,38 Áné

Czeizek György grafikái és festői

Láttuk, hallottuk...

- Hajdu István Czeizek György kiállitását látta a Studió Galériában. Voltaképpen posztumusz kiállitás ez.

- Igen, egy 27 éves korában, tehát nagyon fiatalon meghalt grafikusnak, festőnek a kiállitása, és itt a posztumuszság, tehát a visszatekintés, az kétszeresen is meglehetősen tragikus. Egyrészt azért, mert nagyon fiatalon halt meg Czeizek György, másrészt azért, mert annyira fiatal volt, hogy gyakorlatilag semmit nem lehet róla tudni.

- Illetve annyit éppen a kiállitása alapján, hogy valahol Kondor Béla nyomdokain indult.

- Igen, ugy néz ki, hogy Czeizek ahhoz a főiskolás generációhoz tartozott, ahhoz a nemrég végzett főiskolás generációhoz, amelyik példaképként Kondor Bélát, és bizonyos értelemben a New York-ban élő Szalay Lajost választotta, ami egyben azt is jelenti, hogy a fogalmazásmódja meglehetősen drámai sőt az érdeklődése erősen az olyan témák felé fordult, ami hát az emberi tudat drámáját, az őrületet és a tisztánlátást keretezi. A kiállitás egyik legfontosabb, sőt legfontosabb szériája egy a Gogol Őrült naplójához készitett illusztráció sorozat, amelyik egészen biztos a Darvas Iván féle előadás hatására született, és ahol pontosan lemérhető az, hogy Czeizek honnan indult el, tehát mennyiben használta fel azt a kondori tragédia iránti érzékenységet, és a Szalay Lajos féle artisztikus fogalmazás módot, és hát sajnos éppen az nem látszik...

- Hogy hova jutott.

- Hogy hova jutott volna el, mert ez a kiállitás gyakorlatilag egy olyan status quot rögzit, ami az alap, a kiindulás lehetett volna, ahonnan Czeizek valamerre elindulhatott volna. Ez ismét a kiállitás tragikusságát jelzi.
Nagyon érdekes, hogy a kiállitáson látható két festmény meglehetősen más Czeizek Györgyöt mutat, mint a néhány grafika. Ezek eléggé kialakulatlan, de ugyanaz a drámaiság és ugyanaz a tragikum iránti érzék, ami a lapokon megmutatkozik, ezeken is látszik.

Czeizek György

CZEIZEK
GYÖRGY
kiállitása
1980
június 11-29
megtekinthető :
Budapest,V.
Bajcsy Zs. 52.
hétköznap:9,30-18h
szombaton: 9 – 14h

STÚDIÓ
GALÉRIA

Czeizek György festményei és rajzai

Az utókor senkitől sem a körülményeit kéri számon, hanem a teljesitményét. Hogy ki milyen poklokat jár be: magánügy, a pokol tüze mindenütt éget, de ha ezt valaki nem csak átélni, de megtestesiteni is képes: közüggyé válik, mint emberségének tanubizonysága.

Az utak sokfelé vezetnek, más és más tájakat átszelve,ujból és ujból elágaznak -- ujból és ujból választani kell. Labirintus ez -- hová juthatunk? Mindannyian csak körvonalakban láthatjuk mindezt. Mindenki kóborol, keresgél egy ideig. Van akinek sikerül találnia egy utat, ami elvezet valahová, van, aki többet is végigpróbál. Függ ez az indulás perceitől, függ attól, hogy ki fogja kezünk ki ad utravalóul mesebeli, hamubansült pogácsát. Elődök, mesterek ...nevek. Elfogadás és átadás, megértés és félreértés, továbbvitel és folytatás, azonos nyelv, vélt lelki rokonság, alkati hasonlóság. Azonosságok és ellentétek;-- örökség.Czeizek György gondolt Rembrandt örökségével, Kondor Béla örökségével és természetesen voltak még mások is: Leonardó, Michelangelo, Rubens, Szalay Lajos.

Rendhagyó, furcsa kiállitás ez. A vállalt feladat megoldatlan maradt. Az elmondottból is csak néhány szó a lényeg -- a bölcsesség megszerzéséhez is idő kell. Czeizek helyett a vállalt feladatot más nem teljesitheti.

Első önálló kiállitása Balassagyarmaton a Horváth Endre Galériában 27. születésnapján nyilt, 1980.április 1-én. Ezt már nem élte meg. Ez a tény elfogulttá teszi a barátokat, de az ellenségeket is. Felsorakoznak megnézni mi maradt, mire volt képes, a jel, amit rótt kinek szólt és mit jelent.

Törekvése az volt, hogy átfogó, monumentális képet alkosson, a mindenséget tartalmazót. Ennek sikerszintje a körülményekkel magyarázható, de a döntés immár az utókoré.

Csemniczky Zoltán

Életrajzi adatok:

1953-ban született Budapesten
1973-77-ig járt a Magyar Képzőművészeti Főiskolára
1980. március 19-én meghalt.

Kiállitása volt: Balassagyarmaton a Horváth Endre Galériában és Szécsényben a II. Rákóczi Ferenc Művelődési Központban.

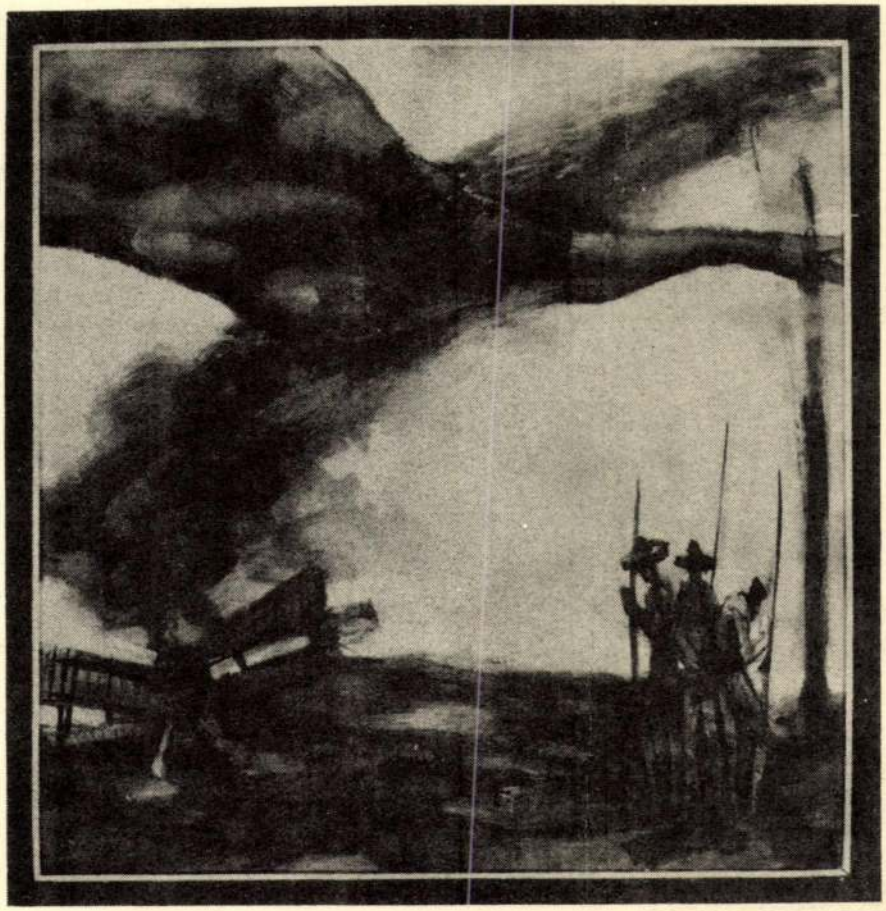

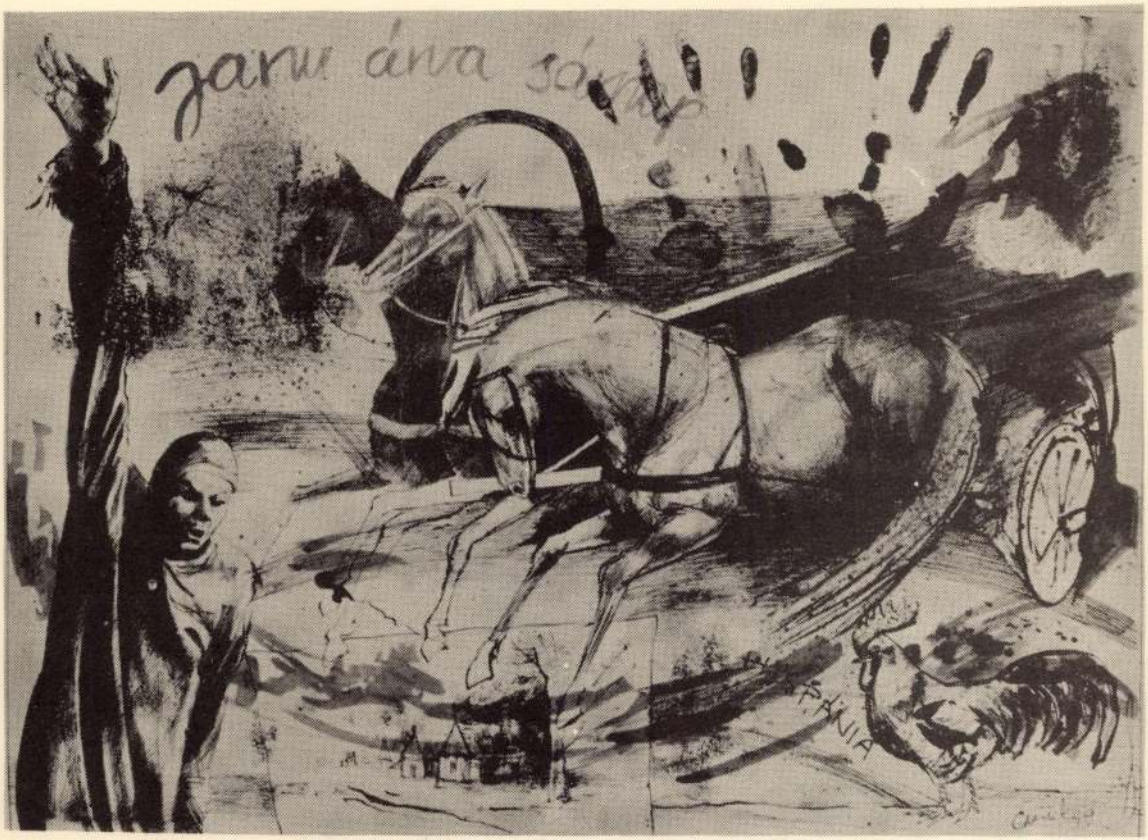

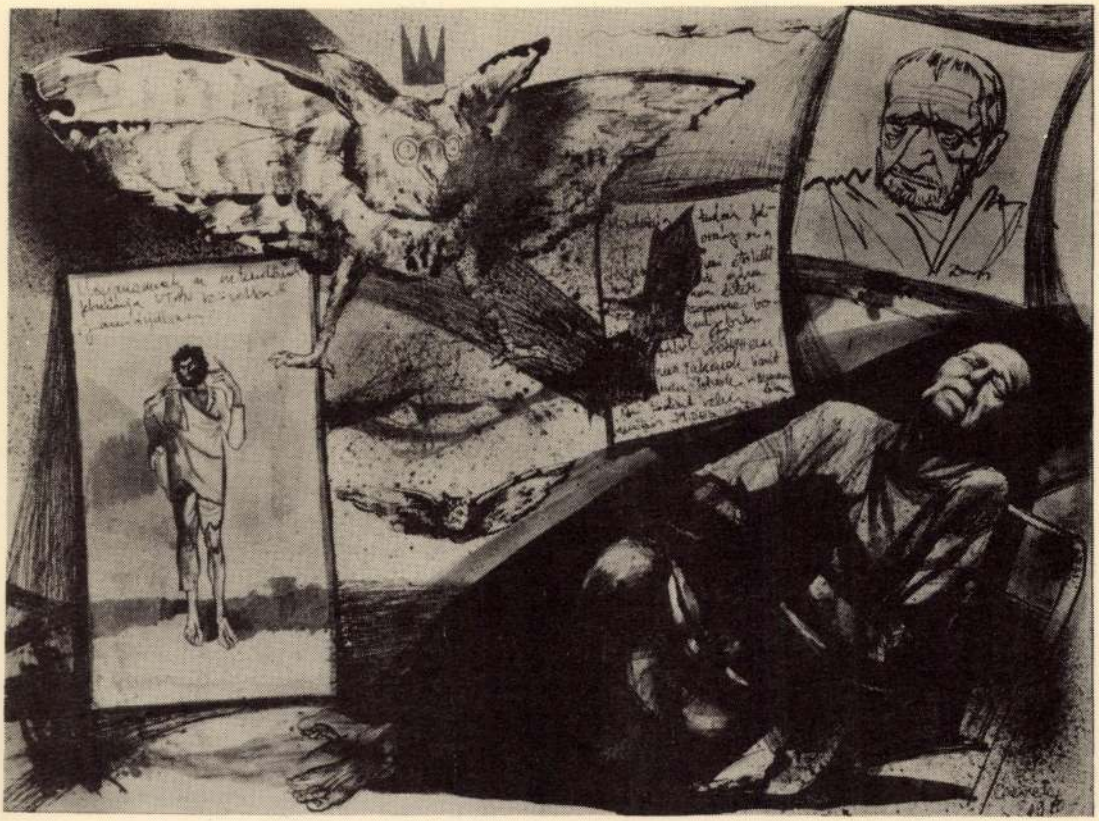

CZEIZEL BALÁZS

1998 OKTÓBER/OCTOBER 13. - NOVEMBER/NOVEMBER 6.
1014 Budapest, Szentháromság u. 2.

COLLEGIUM BUDAPEST

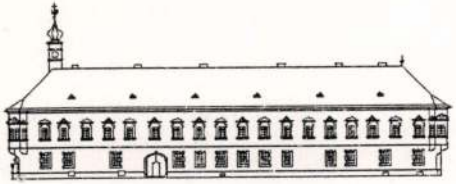

Institute for Advanced Study

Szentháromság utca 2
H-1014 Budapest
Tel:(36-1)4577 600
Fax:(36-1)4577 610

Tisztelettel meghivjuk Önt
We cordially invite you
to the exhibition of

CZEIZEL BALÁZS
kiállítására

A kiállítás címe/entitled
LÉPÉSEK/STEPS

A kiállítást megnyitja/Opening by
MAURER DÓRA

1998 OKTÓBER 13 / OCTOBER 13
KEDD / TUESDAY
délután 5 órakor / 5 PM

Megtekinthető/Open:
till 1998 NOVEMBER 6/NOVEMBER 6.-ig
hétköznap/weekdays
8-12 és/and 14-18

BUDAPEST 1
-7. 10. 98
AL-I/64

MAGYARORSZÁG
≈020
FORINT

Uj Müvészet szerkesztõsége
Lajos Lóska
BUDAPEST
Báthori u. 10.
H-1054

A Magyar Fotográfusok Háza támogatói

Nemzeti Kulturális Alapprogram
Soros Alapítvány
Fenyő János Alapítvány
Siemens
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Westel Rt.
Budapest Főváros Önkormányzata
Magyar Külkereskedelmi Bank Rt.
AGFA Hungária Kft.
Fujifilm Magyarország Kft.
Nikon Kft.
Kodak Magyarország Kft.
Fővárosi Idegenforgalmi Alap
Canon Hungaria Kft.
Dr. Ladányi Jenőné örököse
AB-Aegon Általános Biztosító Rt.
Olympus Kft.
Heti Világgazdaság Kiadói Rt.
Reafotó Kft.
Tripont Kft.
Fotex 2000 Fotószolgáltatási Kft.
Zsigmond Vilmos / Cam 35 Kft.
Forte Fotokémia Rt.
Pannonia Hotels
Marriott Budapest Hotel
Jack Klein (Boca Raton, Fl., USA)
Émix Kft.
Tiara Rt.

A ház újjáépítésének támogatói

Terézvárosi Önkormányzat

Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Országos Műemlékvédelmi Hivatal
Műemlékfelügyeleti Igazgatóság
Budapest Bank Budapestért Alapítvány
özv. Pécsi Józsefné
ÁJK-SATEC Gyengeáramú Építő Kft.
Szántó és Mikó Építészek Kft.

CZIGÁL Balázs

A Magyar Fotográfusok Háza
tisztelettel meghívja Önt és barátait

– *művészkönyvek 1985–2000*
című
kiállításának megnyitójára

2000. december 2-án, szombaton 16 órakor
a Mai Manó Ház II. emeleti kiállítóterébe

A kiállítást megnyitja
Nádas Péter
író

A kiállítás megtekinthető
2001. január 9-ig

MAI MANÓ HÁZ
1065 Budapest-Terézváros
Nagymező utca 20.
Telefon 473-2666 · Fax 473-2662
maimano@matavnet.hu

A **MŰCSARNOK** tisztelettel meghívja Önt

CZEIZEL BALÁZS ÉS KIFF DOSÓ

TÉVEDSZ

című közös kiállításának megnyitójára a

DOROTTYA GALÉRIÁBA

1996. február 2-án 18 órára

A kiállítást megnyitja: Maurer Dóra

A kiállítás megtekinthető február 24-éig, hétfőtől–péntekig 10–18 óráig, szombaton 10–14 óráig, vasárnap zárva.

A megnyitót a Törley támogatja

Dorottya Galéria, Budapest, V., Dorottya utca 8.

CZEIZEL BALÁZS

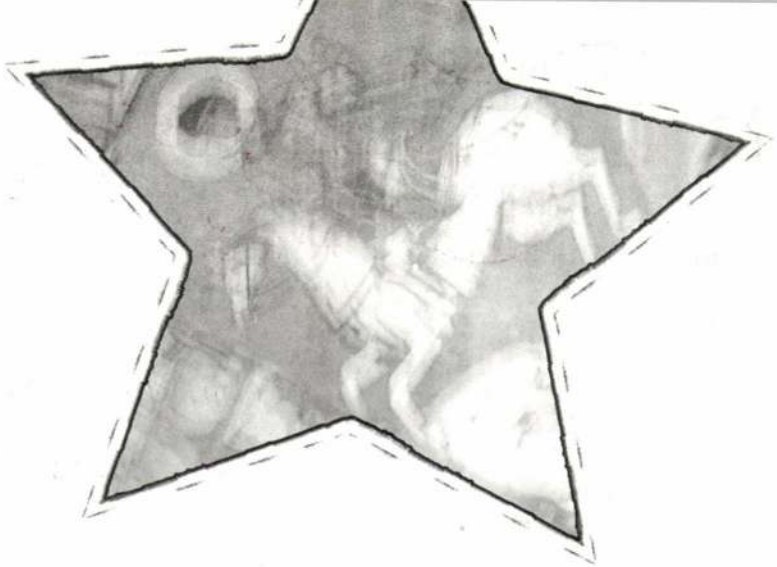

Czeizel Balázs

BERNIDI MÁRIA &

ANDRÁSSI GÁBOR

BP. ÖSVÉNY U. 10.

1028

KÉSZPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE Bb 62 BP 1996. 6. 11.

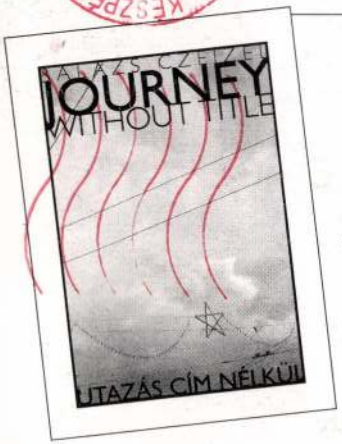

Tisztelettel meghívjuk
Czeizel Balázs
UTAZÁS CÍM NÉLKÜL
című könyvbemutató kiállítására
a Balassi Könyvesbolt Galériájába,
1996. június 14-én 18 órára.

A kiállítást Peternák Miklós
nyitja meg.

A Galéria címe: 1023 Budapest, Margit utca 1. Telefon: 212-0214
A kiállítás hétfőtől péntekig 10–18 óráig, szombaton 10–13 óráig tekinthető meg.

tudatosan ír „rosszul". Nem akar figyelmes lenni olvasójához (ami ugyebár az írók áludvariassága), és nem könnyíti meg az események követését: szereplőit a mű törvényei szerint és nem az olvasó „mankójaként" veszi fel és ejti el; ráadásul sohasem azt tudjuk meg, hogy mi történt, hanem hogy Inkey szerint mi történt, és ő azt hogyan rögzítette naplóban, társalgásban, gondolatban. Ha úgy tartja a kedve: ordenáré; ha villogni akar, szóviccgyártó; cinikus; bárgyú; elkenős. Inkey. A naplóíró vagy a férfikor-nyarai. Mert Györffy végig feszes, végig tudatos: ő Inkeyt írja – legfeljebb Inkey ereszti el magát...

Györffy Miklós – azt hiszem – eddig is regényíró volt. Csak nem írt még regényt. *(Szépirodalmi Könyvkiadó, 1987.)*

Schreiber György

Czeizel Balázs: Kemofotogramok tükörrel (128. o.)

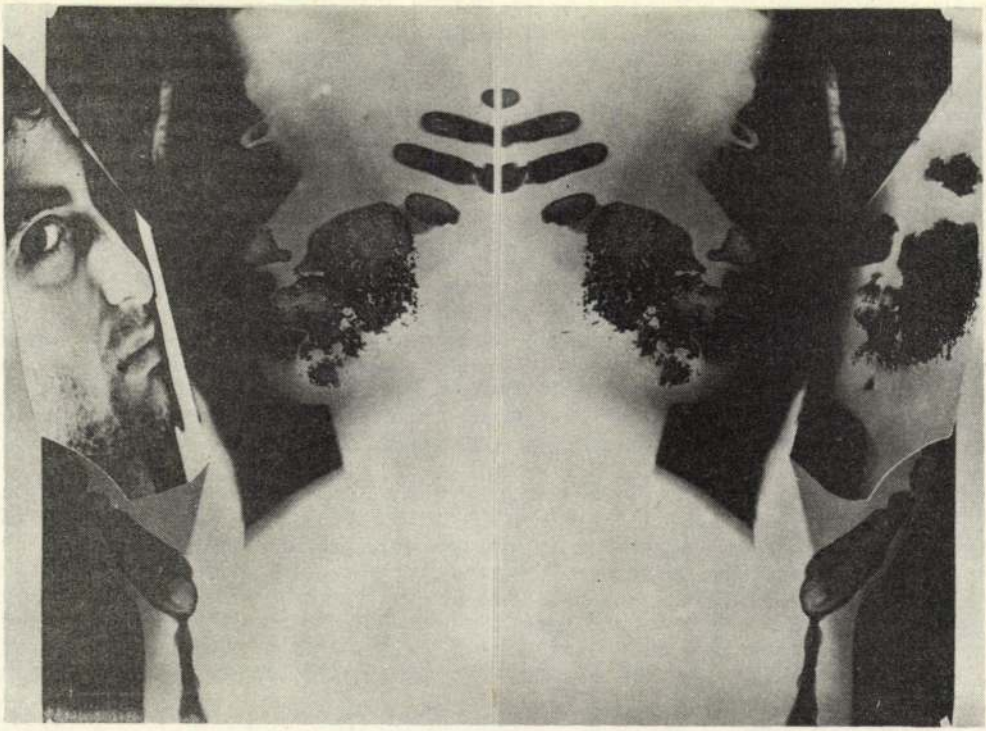

ez mit sem változtat azon a tényen, hogy a mohácsi vész megtörtént, éspedig úgy, ahogy megtörtént."

Mélységesen pesszimista ez az Inkey János. És ez a Györffy Miklós. Mit neki töretlen fejlődés és vállalható jövőkép. Számára minden, amit valaha létrehoztak (vagy amit történetesen ő maga létrehozott, naplója lapjain), egy idő után olyan, akár papírlapokon a „megszáradt ondó". Akár termékenyíthetett volna, csak hát ondó és papírlap? Nem lesz ebből gyerek...

Inkeynek persze éppen útban a gyermeke, már ott kucorog Margit méhében... Inkey, ha évek óta küzd is a *„kétségekkel és szenvedélyekkel. Mi a rendeltetésem?"*, méghozzá pozitívan értékelhető válasz nélkül, legalább végre azt elmondhatja magáról: *„Lőttem három szalonkát."* Összebékülhetne magával a magánélet szférájában.

Csakhogy Inkey odahaza is „von Haus aus" értelmiségi és „von Haus aus" magyar – így aztán mit neki Hekuba, szalonka és születendő utód: kötődik, miközben nem kötődik: elvesztett múlt és elvesztett jövő között hová kötheti felelősséggel azt a jelent, amelynek maga nem is teljhatalmú kormányosa? Lehet-e még, tudhat-e még nem népben-nemzetben, hanem kultúrában gondolkodni, amikor azt látja: ebben a jelenben nem a kultúra hordozói és teremtői, hanem haszonélvezői és kiárusítói prosperálnak (ha egyrészt prosperálnak, és ha másrészt: irigyelhető-követhető-e az efféle prosperálás?).

Csupa-csupa kérdőjel. És csupa-csupa lételméleti, történetfilozófiai, kultúrfilozófiai kérdés. De eközben nem repülünk, és nem szárnyalunk: egyszerűen vagyunk. Egzisztálunk.

Ettől rossz és fájó élmény Györffy Miklós könyve. Miközben műremek. Olyan történetekkel, amelyeket magunk is megéltünk, de ezek sokkal jobbak, mert irodalommá lettek téve, pedig ugyanolyan történetek maradtak, mint a miéink: nincsen csattanójuk. Nincsen Végük – csak végük. És olyan szereplőkkel, amilyenek mindannyiunk életében hemzsegnek, csak nem jöttünk rá: akár regényhősök is lehetnének. Hiszen melyikünknek nincsen elvarratlan örökségű apja? A teakészítés örömeiben megbékélten kiteljesedő Olinka nénije? Önmagát tudatosan megcsináló Voit Károlya? Annája, Juditja, Margitja? Igazgatója és igazgatóhelyettese? Kavargó emlékvilága erdélyi és nyugati utakról, megpattanási szándékról és vakond-maradásról, üdülői kultúroslányokról, életünkből kilépett barátokról (akik akkor is benne maradnak életünkben, ha a magukéból is kiléptek akár)? És melyikünkben ne kavarogna mindez fájón, édesen, ezerszer átértelmezetten, és mégis értelmezhetetlenül?

Melyikünknek ne volna kérdése a „miért éppen itt?" és a „miért éppen most?" – és persze a „ha éppen itt és éppen most, akkor hogyan?" És nincsen rá válasz. Legalábbis olyan válasz, amilyennek a létében valaha hittünk (na jó: reménykedtünk), akkor, amikor még ott ültünk a Duna-parti lépcsőkön, amikor Szentendrén kilépett a víz, és még akkor is, amikor a Pilisben északnak vonultak a tankok. Olyan válasz, amelyiknek a vége nem kérdőjel és nem is felkiáltójel. Pont. Arkhimédészi pont. Azoknak, akik valaha hittek az Egy Válaszban – legyenek Inkeyek, Inkeiek vagy Inkevszkiek –, a lét totális tragédiája a tudat, hogy csak Megszámlálhatatlan Kérdőjelekből építhető fel a világ.

Inkey János – amennyire megtudható – tragikus véget él meg. A 60-as évek „beat" nemzedékének no nem tagját, kortársát a 80-as évek punkjai, villamoson, miután áthajtottak a Marx téren már kecsesen feszülő (bár még csak épülő) felüljáró büszke íve alatt, megtámadják, és addig verik, ameddig a szerző, jelezve a regény és sejtetve főhőse végét, három pontot nem tesz ki egy félbeszakított szava után... De ez csupán a sorsa Inkeynek. A tragédiáját addig élte.

Györffy Miklós, jóval túl a negyvenen, a férfikor nyarán jelentkezett első regényével. Fájdalmas mű. Nemcsak olvasni – írni is az lehetett. Kíméletlen, őszinte szembenézés – és kinek nem fáj találkozni nem a képzeletben megvolt fiatalemberrel, hanem a ténylegesen volttal, akiből aztán idáig „fejlődtünk"?! Persze a „kiírás" öröm és élvezet is egyúttal. Mert ami eddig bántott, most tárgyiasul. Ez is teszi, hogy *A férfikor nyara* nagyszerű regény is egyben: remek szerkesztéssel; kalandtagadásai ellenére folyton-folyvást felkínált nagyszerű szellemi kalandokkal; életmozaikokkal, amelyek tudat alá szorított énünkből pimaszul előhívják saját életmozaikjainkat: objektív léttel és szubjektív tudattal: kiérlelt stílussal; álmélkodásra késztető leleményekkel.

Ez utóbbi két kijelentés némi magyarázatra szorul. Györffy Miklós „rosszul" ír. De

asztalánál. Görcsbe rándult aggyal akarom hinni: a zsenge reménység mégoly nagy kasszasikert ígérő könyvének visszaadása sem herélőkés működtetése volt. Részemről. És még csak nem is pedagógiai megfontolás: aki kamaszgyerekként képes megírni egy regényt, az képes lesz kibírni a kudarcot is, a sikert is. Én mindenesetre az előbbitől teljes mellszélességgel megvédeném. És az idősebbeket? Őket is. Jut eszembe Ottlik írószövetségbeli születésnapja. Mennyi magariszáló tudálék, ha Mándy ott nincs... Domokos?! Ő sem játssza a kacért. Nem az a fajta, aki azért beszél irodalomról, hogy tetszetős dolgokhoz hozzáfenje magát, hátha rá is ráragad amazok hímpora. Nem pénz, nem dicsőség az, ami izgatja. Illyést európai összefüggésekben akarja látni, az újavantgárdot emberközpontú esélyeiben, e működési területet hazának, s azt emberiségnek. Mi kimaradtunk szeme hordozásából. Na és? Attól még igaza van. Attól még igaza szerint szöszmötölünk lektori jelentések, korrektúrák közepette. Ülünk a kocsmaasztalnál, önszáműzötten, de a mindenség reményével. Ha lehet ilyen.

Berkes Erzsébet

Czeizel Balázs: Oldalpár egy képkönyvből (128. o.)

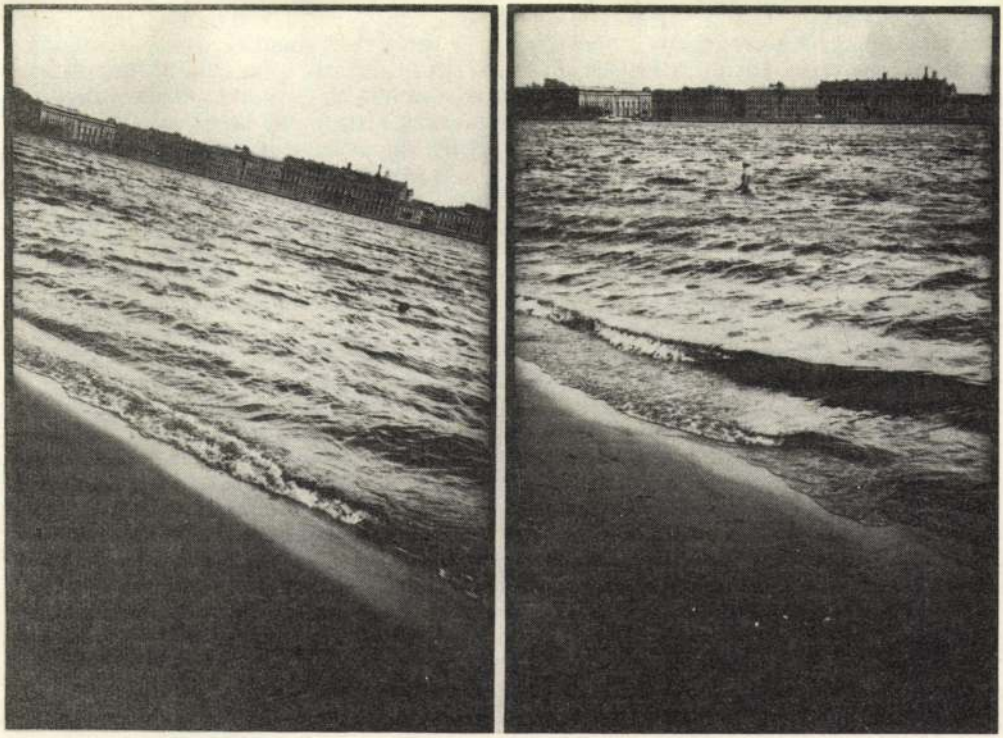

kollokvium helyett), történelmi horizontokat fest, kor- és nemzedékrajzra koncentrál, s a személyes megéltséget – mintegy másodlagos hitelesítésül – fűzi az előbbiekhez. Igaz, meg-megpattan rajta a műfaji fegyelem, a vállalt föladat burka: élvezetes mellékmondatokban, szóösszevonásokban, zárójelek között villantja oda elmeélét, másoknak *is* szóló kritikáját, vagy éppen fullánkját. Nem túlhabzó indulat vagy sandaság készteti erre. Sokkal inkább az a tény, hogy egyazon dologról több összefüggés is az eszébe jut, azaz a dolgok több összefüggést is képesek megvilágítani. S hogy a más összefüggések kifejtésére miért nem szán másik írást, arra két okot is látok. Az egyik, hogy Domokos tiszteli az olvasót. Föltételezi róla, hogy amikor irodalmi kritikát olvas, akkor is állampolgár, hazafi, gyermek, szülő, műélvező, önismeretre vágyó – azaz komplex lény. Meg akarja vele osztani a lehető legnagyobb teljességet, ami neki magának a művek kapcsán gondolatkörébe villant. A másik ok személyesebb élményre megy vissza. Domokos annak a nemzedéknek a tagja, amelyik ifjú felnőttként élte meg 1945-öt, a világháborút, a volt-rendszertől való megcsömörlést, Trianont, reform-hiteket, vak remények és sokszemű látások korát. Ez a nemzedék – a húszas évek végén, harmincas évek elején születettek – kapta a legnagyobbra fölszánt életkorban a legtöbbet beígérő történelmi kortól a legocsmányabb alternatívákat. Jóllehet több nemzedék is vallomásául idézheti Ady Kocsiút az éjszakában című versét, teljesebben aligha illik másokra (elődöknek *még* volt, fiatalabbaknak *tán* lehet *más* élménye), mint a manapság hatvan körüliekre: „minden egész eltörött". Ez a nemzedék hiába mondja, hiába tudja, hogy vele megtörténtek a dolgok, attól még elpuskázottnak tudja az életét. Amikor – ha fél szájjal is – megszólalhatnak: túlzsúfolódik az ajkukon az évtizedek óta visszanyelt szavak kikívánkozó sietsége. Domokos előadásmódjának, mondatainak, jelentésvillanásainak többfelé ugrása is innen származik. Ámbár soha sem vág merőben ellentétes irányba, legfönnebb többeket is érint. Mindig azokat, akik a hivatalos hatalom napi kurzusa szerint gazdálkodtak az irodalmi tehetségekkel. Azaz – mert az irodalmi tehetség folyvást azonos az életről adott hiteles jelentéstevők művészi csapatával – azokat érinti, akik a minőség erkölcsi és esztétikai parancsával szemben behódoltak a voluntarista politizálás gyakorlatának. Domokos egy folytonosan működő – bár váltakozó intenzitással működtetett – dikicset lát, a Nagy Kacort, amely agylebenyeket és gerinceket, munkakedvet és életkedvet egyaránt lecsonkolt, kiirtott, villanása alá domesztikált. Létezik ilyen sziké? Nemcsak tőle tudjuk, de tőle is (Leltárhiány), hogy *igen*. S akiken leginkább gyakorolta magát, az éppen az ő nemzedéke volt (?). Ez a nemzedék még testközelben ismerhette Bibót, a Választ, Illyés fedetlen arcát, Németh Lászlót. Még bejárhatott értelme nyiladozásának idején a cenzúrázatlan városi – városkai – könyvtárakba, őket még kizárhatták az Eötvös Kollégiumból, és volt még *mik* között disztingválhatniok 1956-ban. Igen, ez a nemzedék emberfeletti terhek alatt, a nemzet fejlődése szempontjából soha nem helyrehozható hiányok, máig eltakarítatlan mocsok tenyészetében – valamennyire – megmaradt. Mitől olyan bizonyos Domokos Mátyás abban, hogy a megmaradtak csak a másokra hárítható felelősség miatt nem töltik be ifjan fölismert küldetésüket? Nincs-e ebben a nemzedékben önigazoló gőg is, amikor a maga és az ifjabb nemzedék között úgy teremt ívet, hogy ugrik egyet Mándytól Esterházyig, Takáts Gyulától Kerék Imréig, Kálnoky Lászlótól Csengery Kristófig, és közben kihagyja Simonffy Andrást, Petri Györgyöt, Kiss Annát, Hajnóczy vagy Veress Miklóst?

Igen, igen. A magam nemzedékéért sziszegek. A beszorult nemzedékért, amelyik „már"-ok és „még"-ek közé rekkentve makogott, írt kurzus-verseket, surrant be szorosabbra nem zárt kapuszárnyak résein, és – mint Nádas regényének ifjú büntetettjei – csak beszélnie nem volt szabad, mert nem volt kivel. Domokos ezt a beékelődött nemzedéket negligálja. Szabadságában áll úgy ítélni, hogy említhető műveket nem hozott e nemzedék létre. De – és ezt tartom sokkal valószínűbbnek – azért ingerült (elhallgató), mert bosszantja, hogy korosztálya irodalomból kiszorítottsága idején is támadtak – pincében fölmagzó babvirágokként – „valamik", „amik" *mégis* magyar irodalomként jelölhetők.

Tudom: a kritikus kötetét abból állítja össze, amit írt. S hogy mit írt, írhatott, az megbízásokon is múlik, az alkalmon. De egy ilyen, tudatosan válogatott kritikakötetbe kár volt be nem illeszteni néhány, ezt a töltelléknemzedéket is bemutató eszmefuttatást.

Bizonyára alkat kérdése, hogy ki mit ringat szívesebben a szíve közepiben: sikereit-e, vagy kudarcait. Ülök a seftelő főszerkesztő fényes fonákjában e minapi, de nem tegnapi kocsma

kérdés szövi át. Furcsa idézete — *Egy fénykép számára nincs halott város* — filozofikusan kérdőjelezi meg a fotográfia alaptulajdonságát, hiszen a fénykép mindent halottá tesz. Czeizel könyvében mégis bizonyítást nyer ennek ellenkezője. [1]

Az Árpád nemzetség
király, István; fia, a
igaz, oldalági utód, L
ségek voltak, s ha aka
ségbe. Ketten a trónró
lépcsőjén tanulta az o
összefüzte az a mély m
a többiek szemében ura
rályként is elsősorban
alattvalói. Titkuk megf

CZEIZEL Balázs

KEREKES Gábor: A NEGYEDIK belülről. = Fotóművészet, XXXXIII. évf. 3/4.sz. 1990 42 - 60.p. ill. E.

Fiatal Fotóművészek Studiója, IV. kiáll., 1990.aug.

Mányoki Endre

Gesztus dolga

A Fiatalok Fotóművészeti Stúdiójának kiállítása az Ernst Múzeumban, Budapest, 1990. július–augusztus.6

Meglehet, csal az emlékezetem, és e mostani előtt a legutolsó fotókiállítás *nem* két esztendeje a Rodcsenkóé volt itt, a város talán legdelikátabb kiállítótermében. (Utánajártam: csal. Azóta volt egy-két fotótárlat itt is.) Így vagy úgy, már bezárt a Váci utcai Fotógaléria is, és a Tölgyfát és az FMK-t leszámítva aligha lelhető föl Budapesten olyan terem, ami – legalább hellyel-közzel – bebocsátja a fotósokat is. Nem kívánok e „szakma" kéretlen és *fogatlan* prókátora lenni, de *ez* a tény és *ez* a látvány annyit mindenképpen megenged, hogy tudomásul vegyem: exkluzív művészeti galériába a fotográfia csak akkor vonulhat be, ha önmagát – szinte erején, s talán lényegén felül – exkluzívnak és művésznek mutatja.

A rendszeres tárlatlátogatók számára aligha lehet kétséges, hogy „hic et nunc" egy beavatási-befogadási ceremónia zajlik; a kiállítási intézmények „elitje" – és talán a művészvilág is – egy-egy kínosan régtől esedékes gesztust tesz a fényképművészet felé. (Ne gondoljunk most arra, hogy éppen ők, a ma még stúdiósok „érdemelték-e ki" ezt a kegyet. Legkivált arra ne, hogy érdem dolga-é ez vagy kegyé. Sőt, azokat a kérdéseket is hagyjuk a tájékozottabb elemzőkre, amelyek a fotográfia „immanens" problémáira utalnak; hogy tudniillik „valójában" mire szolgál a fotó. Maradjunk a kályhánál, mondván: a fotográfia nyelv, és arra való, amire használják.)

Ám a befogadáshoz két szándék szükséges. Nemcsak a megrendelő-föltételszabóé, hanem a megrendelést és a föltételeket vállalóké és teljesítőké is. Itt most a két szándék jókor és jól találkozott: a kiállítók java része már régtől ebbe az irányba mozgott, és mintha csak a lehetőségre várt volna.

A magyar fotográfián belül talán sohasem volt ennyire látható, ennyire nyilvánvaló és *közösen megerősített* a fényképezők egy korántsem homogén csoportjának (rétegének?) igénye arra, hogy őket *minden járulékos információtól* függetlenül, csupán az egyedi kép értéke szerint ítéljék alkotó művésznek. Ítéljék és kezeljék. Kezeljék és – honorálják? Ott *itt* még nem tart – micsoda? A világ? Ők? Erre megint ne menjünk!

A fotográfia – konkrét, beható ismeretek híján mondom ezt – talán mindenhol a világon, de nálunk-mifelénk szinte biztosan visszahódítani igyekszik az egyedi, az egyetlen műalkotás becsületét. A technika fejlődése hozta úgy, hogy műtárgyból tömegtermékké vált. Most újra műtárgy akar lenni a fénykép. Ehhez keresi a partnert, a formát, a *modust*.

Van-e rá esélye, és *ha nincs, hogyan?* Ezt a paradoxont próbálja föloldani az itt kiállított képek meghatározó értékű része is. A dilemma: mit tehet a sokszorosítás ellen? Mit tehet azért, hogy a (tömeg)kommunikáció ne rabolhassa ki? Hogy maradhasson annyira egyedi, amennyire egy műtárgyhoz illik?

Az Ernst-Múzeum-éli anyag – vélhetően külső tanácsra *is* – két megoldást állít a néző elé: a fotográfiai eljárást (technikát) és a méretet. Mind a kettő logikus. Az úgynevezett „nemeseljárások" közül a legtöbb (tudomásom szerint) eleve csak egyedi kép előállítására alkalmas, és ezeknek a technikáknak – régtől fogva, bár esetleges és szűk nyilvánosság mellett – a reneszánszát éli a (magyar) fotográfia. De az eljárások köre még a nemestechnikákhoz képest is kibővült; sokan kísérleteznek (talán a polaroid hatására) direkt pozitív módszerekkel, valamint felületkínzással, festéssel és a legkülönbözőbb potenciális hordozóanyagok fényérzékenyítésével is. Márpedig ha valaki (mint például – Minyó – Szert Károly) farostlapokat von be fényérzékeny emulzióval, az így elkészült pozitív kép aligha *nem* felel meg az egyediség kritériumának.

A képméret más problémát vet fel. A nagy felület nemcsak arra szolgál, hogy ab ovo megakadályozza a „kommunikációs rablást", tehát a sajtóközlést, s ezáltal eleve elidegenítse önmagát az átlapozható jelenléttől, hanem már magában a kiállítóteremben is – éppen a festészetből ismert – sajátos helyzetbe kényszeríti a nézőt: a fotókiállításokon megszokott látószöget rendre ki kell tágítania. A látogató folytonos távlatváltoztatásra van ítélve, újabb és újabb pozícióra, tehát mozgásra. Ez az, amit semmilyen újság vagy könyv sem kényszeríthet rá, csak a kiállítás. A „nagy kép" ekként, önértékétől kvázi függetlenül, szinte magától értetődően segíti a „kis képet" is; viszonyt teremt és megfontolásra int: mi az, aminek – intim lévén – *belül* tágulnia és erősödnie, s mi, aminek – robusztussága okán – szűkülnie és higgadnia kell.

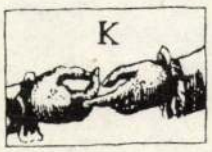

Kialakul, csak e két – látszatra külsődleges – eszköz használata folytán az a bonyolult viszonyrendszer, ami a látott képet önmaga szakítja le a puszta „témáról", s áthelyezi oda, ahol a néző mindenfajta témától függetlenül *egyedül van:* az élménybe. Az élmény ugyanis *sohasem* a téma maga, nem is annak jó vagy rossz (milyen viszonylagos fogalmak, s mennyire jól manipulálhatók!) előadása, hanem *mindig* az a személyes(nek vélt) viszony, ahogyan az egyén az „eseményt" megéli, megszenvedi, *magának létrehozza*.

Kiemelések:

A már említett Minyó Szert táncoló párt ábrázoló képe nagyon szépen és nagyon finoman idézi meg a századvéget, annak hangulatát és stílusát. A választott eljárás pedig ehhez az idézethez még hozzáteszi az elmúlt időt is; az előhívás során a szerző ügyelt a *homályra*.

Czeizel Balázs az, akinek itt sem a falon van az igazi helye; ő nagyívű lírai-ironikus kép–szöveg kompozíciókat tervez (Esterházy Péterrel közösen ki is adott már egy efféle fotóregényt), ezúttal is a könyvmakett árulja el inkább az ambícióit, mint a néhány kifüggesztett-kinagyított részlet.

Tasnádi László sokszor látott-publikált fekvő nőalakja ebben a méretben hat igazán. Az elforduló négyzetek drasztikus töréseibe belesimuló mozdulatot a pasztellszerű (negatív?) festés teszi igazán artisztikussá.

Halas István három kiállított munkája közül a *Nagy utazás* az igazi esemény. Mert míg a grandiózusra nagyított match-

CZEIZEL Balázs

A HÁZTARTÁSBAN ELŐFORDULÓ REPÜLŐ ROVAROK
(LÉGY, SZÚNYOG, MOLYLEPKE STB.) IRTÁSÁRA
ÉS TÁVOLTARTÁSÁRA HASZNÁLHATÓ NAGY HATÁSÚ KÉSZÍTMÉNY.

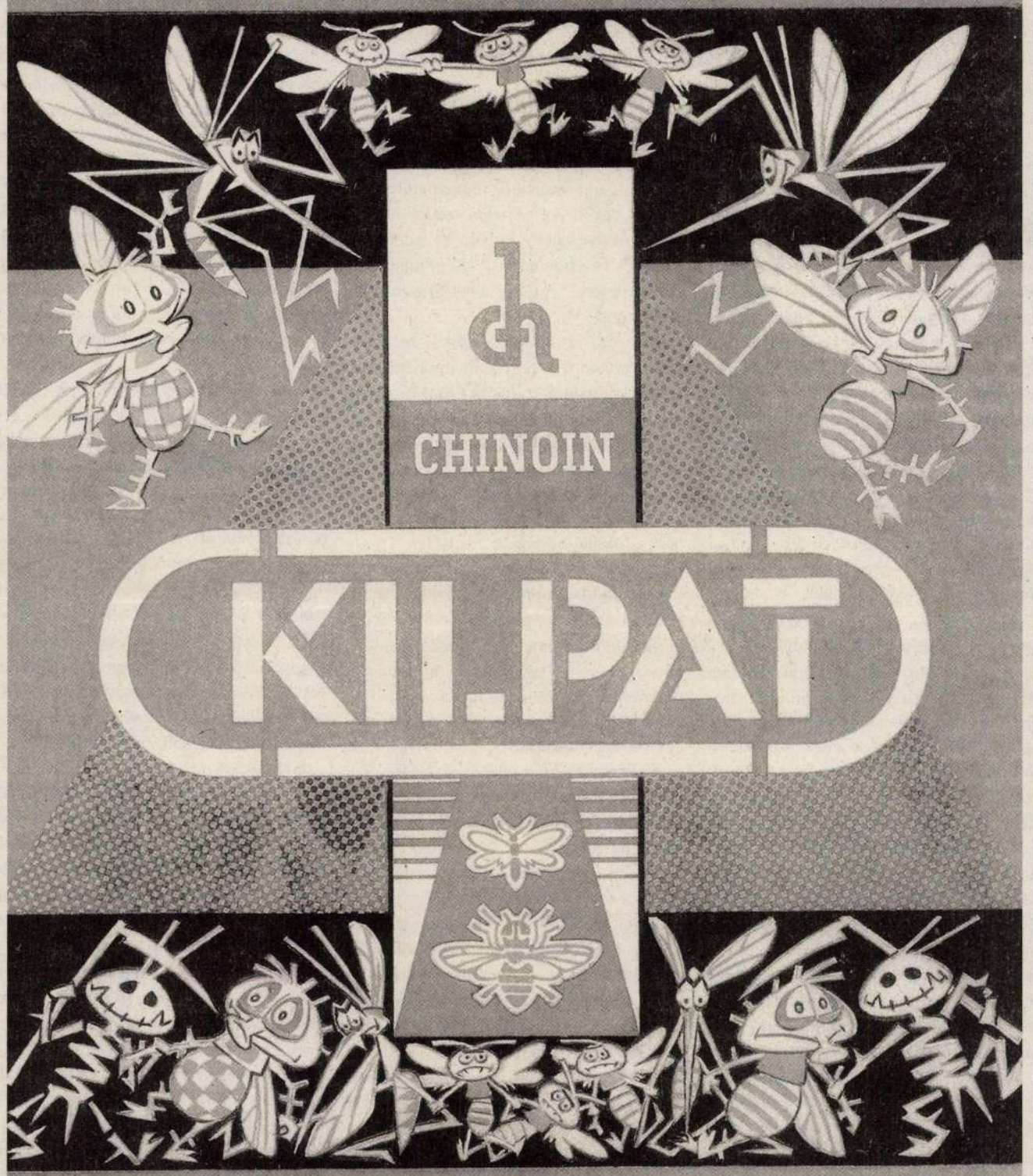

EREDMÉNYESEN HASZNÁLHATÓ ZÁRT TÉRBEN (LAKÁS, SÁTOR STB.)
EMBERRE ÉS A HÁZIÁLLATOKRA TELJESEN VESZÉLYTELEN.
KAPHATÓ VALAMENNYI VEGYIÁRUT ÁRUSÍTÓ BOLTBAN.

SZÓNÁL HÍVEBBEN

Mozdulatművészet

(Dokumentumok egy letűnt mozgalom történetéből. Összeállította: Lenkei Júlia. Magvető-T-Twins, 1993.)

Különös, de a XX. század. művészete nem is áll egyébből, mint letűnt mozgalmak történetéből. A legkiválóbb alkotók és a nagy művek csaknem kivétel nélkül a letűnt mozgalmak felívelő szakaszában születtek meg, s olykor, nem is ritkán több, azóta szintén letűnt mozgalom árnyékában fejlődtek ki; mígnem valamennyitől függetlenedve már a siker és a világhír ütötte rájuk végül a hitelesítő pecsétet.

A mozdulatművészet századunk első felének egyik legnagyobb hatású, nemzetközi vonzatú művészeti hulláma volt, mely a lexikonokban rendszerint a modern tánc címszó alatt található. Ebből is látszik, hogy valójában egy rendkívül bonyolult, a mai napig létező jelenségről van itt szó, amelynek csak egyik, de talán legfontosabb szakaszát jelöljük a Mozdulatművészet névvel. A kezdet kezdetén mindenesetre Isadora Duncan 1900-as párizsi fellépése áll. Az elbűvölt előadó Hellász szellemében fogant táncot járt, az is botrányt keltett akkoriban, hogy mezítlábasan. Nevét hamar felkapja a hír, két év múlva már a budapesti Magyar Színpadon tartja táncestjét, az egykori Uránia Színházban. Primavera, Ninetta, Hegedülő angyal, Pán és Echó, Részletek Gluck Orpheus-dalművéből, Bacchus és Ariadné, ezekből állt az első előadás, valamennyi szenzáció, de Ady fanyalgott.

Természetesen nagy költőnkön kívül számos ellenzője akadt ennek a szecessziós életérzésből táplálkozó új művészetnek. Ellenükben indult diadalútjára a mozgásművészet, amelyet később Lábán Rudolf, a nemzetközileg nagyrabecsült koreográfus, táncpedagógus és a tánc komplex leírásának megteremtője pontosított, mozdulatművészetnek nevezve. A mozgalom hazai nagyságai közül említsük meg itt a három legjelentősebbet: Dienes Valériát, Madzsarné Jászi Alice-t és Szentpál Olgát. Ez a rangos névsor szinte még jelzésnek is kevés, hiszen a húszas-harmincas években tömegével működtek már a legkülönbözőbb felfogású szabadtánc- és mozdulatművészeti iskolák, stúdiók; lapok, egyletek, kötetek jelentek meg, számtalan színpadi produkció született. Mindez együtt mozgott és élénk kölcsönhatásban állt a nemzetközi mozdulatművészeti, színházi, modern művészeti mozgalmakkal, és tegyük hozzá, a korszerű testnevelési és egészségügyi törekvésekkel is. A hazai avantgarde baloldali szárnya is heves érdeklődéssel fordult a mozdulatművészet irányába, és igyekezett kiaknázni a benne rejlő lehetőséget. Palasovszky Ödön nevét kell kiemelnünk, mint a legsikeresebb produkciók szerzőjét és előadóját. De a mozgalom nem maradt hatástalan olyan koreográfusok munkásságára sem, mint Milloss Aurél.

A kötet dokumentumai érzékenyen és részleteiben is pontosan követik nyomon a mozdulatművészet fényes hazai diadalútját, amelyet 1945 után a mellőzés, betiltás és gyors hanyatlásban a teljes szétzilálódás követett, illetve zárt le.

Lenkei Júlia fejezetcímei (Hőskor, Fénykor, Utóvédharcok) hangulatilag is jól követik, beszédesen szakaszolják e minden ízében szenzibilis, magas étoszú mozgalom történetét. Bevallottan teljességre törekvő gyűjteményt igyekezett létrehozni a kötet összeállítója, ahol a szöveggel szinte egyenrangú szerephez jut a gondosan válogatott, szívós kutatómunkával megszerzett képanyag. Mi több, éppen a csoportokról, kiemelkedő szólistákról készült korabeli felvételek segítenek hozzá leginkább, hogy a mozdulatművészet, az előadások és a művészképzés izgalmas légköréből, sajátos kifejezőerejéből ma futó benyomásnál és az értelemnek szóló lelkesült szavaknál többet kapjunk. Grete Wiesenthal, Valeska Gert, Kövesházi Ágnes, Szentpál Olga, Nagy Etel, Rosalia Chladek, Pásztor János, Harald Kreutzberg, Hilde Baumann neve a szűkebb szakmán túl már aligha cseng ismerősen. Ezért kimondottan külön ajándéka a kötetnek, hogy egy-egy finoman eltalált, karakterüket és átszellemült művészetüket méltón felidéző fotón újra láthatjuk, illetve megláthatjuk őket egyáltalán.

A nagyszerű korszaknak - amelyben a nagyszabású színházi előadások elképzelhetetlenek a Szentpál- vagy a Berczik-csoport fellépése nélkül - a fordulat évével fokozódó politikai nyomás és az ízlésterror vetett véget. Dienes Valéria visszavonulásával, Pálffy György halálával a mozgalom vezéregyéniségeit is elvesztette.

De másként folytatódott ez, pontosabban valóban folytatódott ez a mozgalom Európa boldogabbik felén, Angliában, és főleg persze Amerikában. Minderről a könyv már nem szól, hiszen csak a hazai história feltárását vállalta, meg aztán a háborút követően mélyreható változáson ment át a táncművészet. Az a feszültség, amely kezdetek óta jellemezte a balett, a pantomim és a mozdulatművészet viszonyát, fokozatosan csökkent a kölcsönös integrálódás során, és a modern táncművészet bonyolult képének kialakulásához vezetett.

Olyan kulcsfigurák határozták meg ezt a folyamatot, mint Wigman, Nizsinszkij, Bejart, Martha Graham, Tetley, Taylor és Merce Cunningham. Más oldalról az avantgarde színház is a színpadi mozgás kifejezőerejét és a látvány expresszivitását igyekezett mind jobban kihasználni. Számtalan példa kínálkozik itt az orosz, lengyel, cseh, francia és amerikai társulatok produkciói közül, most be kell érnünk Grotowski és Bob Wilson munkásságának kiemelésével.

Az elején említettem, hogy századunk művészete szinte azonos a letűnt mozgalmak történetével. Ha ez a vélemény helytálló, akkor a mozdulatművészet pályaíve is arról árulkodik, hogy hatása nem múlt el nyomtalanul, hanem termékenyítő módon szétsugárzott a mozgalom hanyatlását követő törekvésekre, nem nehéz kimutatni mind a mai napig. Kezdeti célkitűzése, hogy a szavaknál hitelesebben, őszintébben valljon a szellem és a test dolgairól igazolást nyert, jelenkori aktualitását bizonyára ugyanez az igény szabja meg, amely végső soron az írott és verbális nyelvi kifejezés csömöréből, csalódásaiból fakad.

Deák László

AZ ÚJ (MŰVÉSZETI) MÉDIUMOK ÉS A (MAGYAR) TÁRSADALOM

(Rövid áttekintés)

A progresszív művészet magyarországi fogadtatását két alaptendencia jellemzi, legalábbis ha az elmúlt évszázadot vizsgáljuk: az innovációt vagy rendőri, hatalmi zaklatás fenyegeti, vagy anyagi támogatás hiányában a kudarc és a csőd. Nézzünk erre példákat.

1. (1925., újsághír)

"Az IS szerkesztőjének kalandos útja az azonosság egyenértékűségétől a rendőrségig.

Az új folyóirat... sikere bátorította fel az IS szerkesztőjét, Gerő Györgyöt, hogy sorozatos előadásokat hirdessen egy hangversenyiroda útján...

Előadásai címe:

1. Azonosság, egyenértékűség, helyettesítés és az egységrész viszonya
2. A kor anyagosítása
3. Gépromantika és ösztön
4. Ismétlés, mint minőségbeli műalkotás
5. Megjelenés és többségi fölvétel
6. Mozgás, folyamat, tartam
7. Technika és Halál
8. Képességeken felül való tériesülés
9. Művészetnélküli világ
10. Az ember fajfogalmának specializálása
11. Etikus és szocialisztikus társadalmi elméletek csődje
12. Krisztus és a jelenkor freudizmusa
13. Egy tapasztalatelmélet

[...az előadás rendezője] azt remélte, hogy azok jönnek..., akik mulatni akarnak az új irodalmi törekvések félszegségein. Ezért ilyen hangnemben fogalmazta meg a kommünikét... Gerő kijelentette, nem tartja meg az előadást, mert nem tartja megfelelőnek a kommünikét... Ekkor [a rendező] feljelentette... Csányi Dezső detektív irodalmi vitába kezdett a fiatal szerkesztővel... egy ízben, mikor a detektív egyik naivitásnak bélyegzett kijelentésén elmosolyodott, Csányi detektív keményen ráripakodott, hogy előtte ne nevessen, mert súlyos következményei lehetnek a dolognak..." (Magyarország, 1925. április 15., 11. lap).

Az említett IS című, néhány számot megért kiadvány tekinthető az egyetlen magyar dadaista periodikának. Gerő György készítette 1927-ben - legalábbis Kassák Lajos emlékei szerint - az első avantgarde filmet Magyarországon, melyből csak néhány filmkocka maradt fenn.

Munkásságának "újrafelfedezése" Száva Gyula nevéhez fűződik (ő az elsők egyike, aki komputerfilmet készített Magyarországon), s e kutatás azon akadt el az 1980-as évek elején, hogy bizonyos adatokat az akkori Párttörténeti Intézet őrzött, Gerő valamely - máig sem tisztázott - kommunista kapcsolata miatt, s ezeket mint "titkos" anyagokat nem adták ki "civil" kutatónak.

2. (1893)

"...from 1893 until after World War I, when a number of private companies and national states began to create radio broadcasting systems, an organisation in Budapest was a remarkable exception to the usual pattern. This was the Telefon Hírmondó, which for almost a generation transmitted daily programming over telephone wires to supplement the regular telephone service of more than six thousand subscribers. (...)

The Telefon Hírmondó was the brainchild of Tivadar Puskás, a Hungarian engineer who had worked on Thomas Edison's staff of inventors and researchers at Menlo Park. To Puskás, according to Edison, belonged the original credit for suggesting the concept of the telephone switchboard that made the telephone a powerful and practical means of communication. (...)

The first program was transmitted from the central telephone exchange to one thousand regular telephone subscribers in 1893. Within weeks of the inception of the Telefon Hírmondó, Tivadar Puskás was dead. His creation outlived him by almost a quarter of a century." (Carolyn Marvin: When old technolo-

CZEIZEL BALÁZS KIÁLLÍTÁSA *ÉS AMI NEM*

(Egy könyv kiállítása)*
Képzőművészeti Főiskola

Sokszoros óvatosságra késztet minket ennek a kiállításnak a tárgya, alanya, elgondolója és kivitelezője, Czeizel Balázs. Közli velünk, hogy ez egy olyan kiállítás, ami nem kiállítás, hanem ki-állítás. Tehát semmiképpen sem gondoljuk azt, hogy most ugyanaz van, ami akkor lenne, hogyha ez egy kiállítás lenne. A könyvre, amit nagyon szerényen "egy könyv"-nek nevez, ráírja, hogy "kizárólag könyvrajongóknak", azazhogy tovább szűkítené a kört, tehát csak az emberek egy bizonyos körének szól ez a könyv, ez a ki-állított könyv, ami már a címével is közli, hogy nem, sőt *sem* valami. És miután ez a kiállítás csak úgy valósulhat meg, ha nemcsak nézzük, hanem kezünkbe is fogjuk a kiállított tárgyat – ami nem is egy, hanem kilenc tárgy, ráadásul kilenc tökéletesen azonos tárgy, amiből ha egyet láttunk, az összes többit is láttuk egyúttal, tehát kilenc azonos tárgy a tér különböző pontjain – ezt a kiállítást inkább ki-készítésnek kellene nevezni, ki-tételnek vagy ki-adásnak. Komolyan föl kell vetnem a kérdést, hogy mi történik most, amikor a számat megnyitom, hogy meg-nyissam ezt a nem is egy, hanem egyszerre kilenc kiállítást?

Azt hiszem, nem érdemes köntörfalaznom, hiszen jól ismerem Czeizel munkáit – abban a privilégiumban volt részem néhány éve, hogy diplomamunkáját opponálhattam, de nem az történt, hogy én magyaráztam el neki, valamint a vizsgabizottságnak, hogy mit kellett volna tennie, hanem az történt, hogy miközben könyveit lapozgattam előről hátra és hátulról előre, ő tanított meg engem valamire, valamire, amire minden figyelmes nézőjét meg fogja tanítani. Arra ugyanis, hogy hol húzódik az a leheletfinom határ, ami a szakmai tudást a művészettől, a szakembert a művésztől elválasztja. Éspedig azzal, hogy rámutatott arra az egyetlen láthatatlan átjáróra - a tű foka és a teve jut eszembe hirtelen -, ahol neki, Czeizel Balázsnak és egyedül Czeizel Balázsnak muszáj közlekednie, hogy átjusson az egyik szférából a másikba. Hogy ebből a sokféle tagadásból miféle állítások fakadnak; hogy miféle tekervényes utakat jár be egyetlen érvényesnek tetsző állítás kedvéért; hogy mi ez az állítás, és minek állítja magát, arról szeretnék később pár szót mondani.

A könyvkészítés majdhogynem törzsi tevékenység, rituális tudnivalókkal – és ha eltekintünk attól a nem túl hosszú korszaktól, amikor az objekt-art művelői mindenféle műfajokból, rávetették magukat erre a sajátos objektumra és szekvenciaképző találmányra –, mindig egy olyan szakma volt, és maradt, ami az összes szakma közül talán leginkább őrzi a kézműves, céhes jelleget: egyszerre kell dönteni anyagokról, méretekről és olyasféle részletekről, ami a könyv spirituális tartalmait a leghívebben közvetíti, mint betűforma, szövegsűrűség, egy-egy oldal alakzata, a tükör, ahogy szaknyelven mondják. Hogy minek a tükre, hogy hogyan tükröz – hogy ezt a kissé avíttas terminus technicust alkalmazzam – az már nagyobb kérdés: valószínűleg önmagát, egy belső arányt, a láthatóság, a részletsűrűség kritériumait, azt az időt, ami apercipiálásához szükséges, ahhoz, hogy felfogjam, és emlékezzem is arra, amit felfogok.

Amikor egyéb művészek figyelme magára a közvetítőanyagra, a médiumra fordult, egy kissé megbolondult a könyvipar, de csak azért, hogy magába szívja mindazt a tudást, mindazt a létismeretet, amiket a többi műfajok művelői spontánul alkalmaztak ezen az igényes anyagon. Az ő kezükben a könyv egyszerű anyag lett, mint az anyag vagy a gipsz, az anyagon magán nem változtattak, változtattak ellenben azon, amit az anyag jelentett, és ezáltal változtattak azon is, ahogyan jelentett valamit.

Amikor Czeizel Balázs Los Angelesben fényképek sorozatát készítette el, tehát már eleve sohasem egyetlen képet egyetlen helyszínen, korábbi képes útinaplóit folytatta (amelyekben még Akakij Akakijevics, egy őrült Gogol-figura mögé rejtette hűvösnek tetsző lényét), mondhatni úgy mozgott a világban, mint egy két lábon járó könyv: a valóság csak annyiban volt érdekes a számára, amennyiben egy könyv lehetőségét rejtette magában. Ha elkészült egy kép, az már eleve ennek a könyvnek valamelyik oldalává vált, ha valahol egy frappáns szövegre bukkant, az eleve ebbe a könyvbe került idézetként.

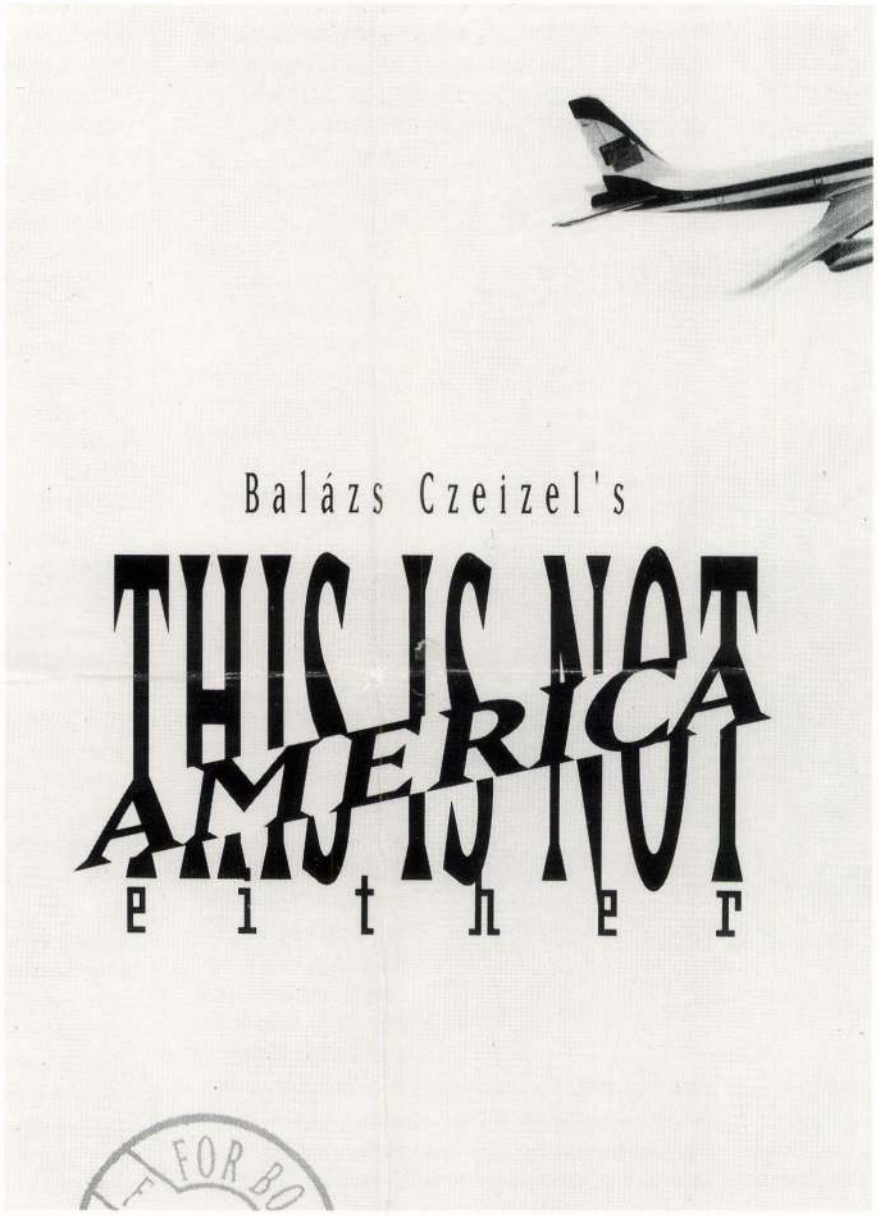

És így jött létre egy olyan könyv, amely lépésről-lépésre demonstrálja saját létrejöttét. A figyelmet, ami egy könyv létrehozására irányul, a képet, ami egy képre következés kedvéért születik, a betűmintát, aminek különböző méretei a szövegben látszatra kiemelnek fontosabb szavakat, gondolatokat, valójában azonban a képmező részévé válnak: minden oldal egyszerre jelent egy kiválasztott képet egy képsorrendből, és jelenti azt a valóságlátszatot, amit esetleg könyvön kívül is jelentene.

Először csodálkoztam, hogy a kinagyított részleteken, melyeket Balázs a könyvek fémállványa fölé függeszt, miért ezek a komputerizált kontrasztos szimbólumnagyítások tűnnek fel, és miért nem választ ki egy-egy úgymond jól sikerült képet a könyvből. De nem, igaza van: ezek a nagyítások adják vissza a lehető legpontosabban azt, amit Czeizel csinál. A betű számára mágikusan jelentéssel telített, legalább annyira, mint amennyire jelentéssel telített egy Los Angeles-i hajléktalan, amint luxusautója helyett egy bevásárlókocsira dől. De ez a kinagyított betű vagy bármilyen szimbólum, pecsét, neonrajz – és Hollywood, amelyik ilyen képek milliószoros visszatükrözésének par excellence helye, az egyetlen kép-képződmény, mondhatni, ahol rövidítéssé és betűjellé válik az emberi arc és az öltözék is – egyszerre segít Czeizelnek abban, hogy kimondja és elrejtse egyúttal érzékeny pillantását. Érzékeny és sebezhető pillantást kellett volna mondanom. Utalok itt arra, hogy a könyv közepén stílusosan felbukkanó Marylin Monroe raszterosan eltorzított pozitív-negatív portréjára a könyv végén egy pontos és egyszerű sírkőfotó felel – már Esterházyval írt közös fényképkönyvében is a szép halott nő, szép halott anya jelentette az egyik legfontosabb toposzt.

Nem olyan érzékenység ez, amelyik a sebre mutat rá, nem olyan érzékenység ez, amelyik a szépséget mutatja fel: olyan érzékenység ez, amelyik sorozatosan és következetesen a megcélzott pont mellett állítja be az élességet, hogy a sorozat végeztével ez az egyetlen pont maradjon csupán súlyosan homályos.

Ismeri azt a helyet, ahol áll, és ismeri azt a helyet is, ahová el akar jutni. Kilép tehát eredeti helyéről: a képeket szöveggel, a szöveget képpel zavarja meg, rendszert teremt, aztán szétzilálja, befejez egy könyvet, éspedig a kezdőponton, visszatérést akar oda, ahová nem lehet visszatérni, úgy ismétel meg egy motívumot, hogy az ismétléssel egy korábbi pozíciót rekonstruál, mintha az ismétlés lett volna az eredeti: szüntelenül keresi a képek egyetlen közös pontját - és épp abban mutatkozik meg leginkább a művész, hogy ezt a keresést a szenvtelenség, a nyegleség, a szakmai biztonság látszatával a fájdalomhatárig fel tudja nagyítani. Minden eszközt felmutat, ami ennek a keresésnek az eszköze lehet, ki is nagyítja, de az eszközt meghagyja eszközmivoltában, s ha már vissza nem is fordulhat, mert a történésekből folyton lemorzsolódik valami, de az örök visszatérés sugallatával itatja át a leghétköznapibb mozzanatot is – gondoljunk a várakozók dermedt tömegére a könyvben – az autójából kifelé fotózó Czeizel alig találkozik pillantással, ha igen, az a pillantás sem biztos abban, hogy most olyan kép készül, ami rögzíteni fogja: a beállítás – nem pedig a ki-állítás – dermesztően személytelen.

Aki figyelmetlenül pörgeti át ennek a könyvnek a lapjait, jól sikerült fotóalbumot lapozgat át, képes útikönyvet, könyvbe fagyott filmet. Aki egy kicsit több időt is szán rá, az ennek a puhaborítású könyvnek a segítségével Czeizel Balázs álomtörmelékei között kódoroghat. A feszültség a végtelenül pontos oldaltükör és a végtelen bizonytalan valóság között feszül. Minden oldalt ez a feszültség táplál, ez késztet továbblapozásra, ez teszi személyessé a személytelent, hogy érezzük: itt egy közlés készül, egyetlen folyamatos mondat lüktet a felszín alatt. Nem kényszeríti ránk magát: a könyvet kinyithatjuk és összecsukhatjuk kedvünk szerint. Czeizel hagyja. Úgyhogy – hiszen minden művészben ott a megnyilvánulás vágya – végre rájöttem, hogy miért épp könyveket készít Czeizel Balázs.

Mert visszazáródnak önmagukba.
Czeizel Balázs álmait megnyitom.

Forgách András

* (elhangzott Czeizel Balázs kiállításának megnyitóján, 1993 szeptember 6-án.)

Czeizel Balázs

1988. február 24., szerda

RAGOZZUNK FÉNYT!

Fotogrammatika a Józsefvárosi Kiállítóteremben

A történetnek előzményei vannak. A húszas években tudós-művészek és művészet-tudósok teljes kísérletsorozatokat és egész estét betöltő elméleteket szentelnek a masina nélküli fényképezésnek, a fotogramnak.

A történetnek még sincsenek előzményei. A *Józsefvárosi Kiállítóteremben* szereplő öt fiatalember, *Czeizel Balázs, Eperjesi Ágnes, Hübner Teodóra, Jederán György* és *Zsuffa Csaba magatartásukban* különböznek tiszteletre méltó elődeiktől. Ezek a huszonöt év körüli végzősök úgy álltak össze egy cél érdekében, ahogy manapság egy alkotócsoport összeáll a természettudomány laboratóriumában, vagy egy időszaki egyetemi kiadvány gárdája összeáll a karizmatikus szerkesztő hívószavára.

Amit csinálnak, azt Moholy-Nagy László óta tudni lehet tehát. *Ahogy* csinálják, az csak a nyolcvanas évek Magyarországában képzelhető el. Mi kell hozzá?

Legelőször is egy tanár, aki több is, kevesebb is, mint amit elvárunk a főiskolai „tanárfogalomtól". *Maurer Dóra* „kevesebb", mint ami a távolságtartás poroszutas módszeréből következne, de lényegesen több, mint ami az „edző" és a „műhelyfőnök" szerepköreivel bővített feladathalmaztól várható. Ezt a rubrikát így kipipálhatjuk.

A tanár-edző-műhelyfőnöknek legalább két dologgal kell rendelkeznie. Egyrészt el lehessen hinni róla, hogy amit állít, azt komolyan teszi és hogy saját művészetét nyugodtan odacsaphatja az oktató szavak mellé zálogba, mert van rá fedezet. Másrészt művészete olyannyira végiggondolt kell legyen, hogy tanítható forduljon a bonyolult igazság, hogy szótározhatóvá legyen a magánvízió. Miután Maurer Dóra jó ideje és megszállottan foglalkozik a vizuális nyomhagyás valamennyi lehetőségével (hetvenes évek), és miután Maurer Dóra még ennél is régebben (hatvanas évek közepe) páratlan szakmai fegyelemről és a szó iskolai értelmében vett felkészültségről tett tanúbizonyságot, ezek a feltételek is adottak, ismét pipa.

Kell továbbá olyan megmérettetési alkalom, azaz olyan kiállítástípust szervező helyiség, amely valamennyi nézőt hozzászoktatta a műhelylátványhoz. A *Fajó János* vezetésével működő Galéria ilyen: évek óta mer és tud otthont adni egy-egy „bottegá"-nak, egy-egy vezéregyéniség mögé felsorakozó inasgárdának, növendék csapatnak, teamnek. Tehát: újabb pipa.

Leginkább persze tehetségek kellenek. Mégpedig olyanok, akik a nekik szánt kísérletsort két szempontból *nem értik félre*. Egyrészt nem hiszik azt, hogy vakuval, elemlámpával, fényceruzával meg fixírrel, hívóval, vízzel kezelt anyaghasználatuktól megrendül a világegyetem, de legalábbis beleremeg az esztétikum komfortos és komfortista palotája. Másrészt nem várják, hogy vizuális gondolatfutamuk azonnal forintosítható legyen. Talán ennek a pipának lehet most a legjobban örülni.

Amikor az öt „gyerek" és „tanáruk", Maurer Dóra, a katalógus tanúsága szerint, elbeszélgetett egy elméletíróval, *Beke Lászlóval*, ritka önérzetes benyomást tettek az olvasóra. Mintha öntudatlanul is visszhangoznák a nagy elől, Moholy-Nagy krakéler megjegyzéseit: „Számunkra teljesen közömbös, vajon a fotográfia »művészet«-e vagy sem. A fotográfia jövőbeli értékelésének mérő egységét egyedül a saját törvényszerűsége — s nem a művészettörténészek véleménye — szolgáltatja." Beke ugyanis az elméletírók tántoríthatatlan hitével próbál felvázolni egy olyan logikai sort a nullpontról, azaz a legegyszerűbbnek tartott fotogramtól a legbonyolultabbig, a kemogramot és fotogramot áttételes eszközökkel megjelenítő műig, röviden egy olyan logikai sort, amelyen az avantgárd *történetileg* is végigszaladt, de amelyre a Maurer-tanítványok csak az Arany János-i szöveget mondhatták volna, ha nem annyira udvariasak: „gondolta a fene".

Ők ugyanis majdhogynem kikérték maguknak a tudósszemléletet; nekik a hordozóanyag és fény, az áttetszőség és fényvisszaverés nem fogalmakként — pláne nem filozófiai fogalmakként —, hanem konkrét és izgalmas feladatként jelentkezett. Feszült párbeszédük úgy hatott, mintha egy nyelvtörténész és egy strukturalista nyelvész folytatna eszmecserét arról, hogy melyik közelítésmód a helyes. És persze mondani se kell, hogy mindkettőnek igaza van, hiszen a fizikai és kémiai reakciókban tetten ért, azaz nyomot hagyó fény abban a pillanatban, amikor *művé válik*, történeti produktum, ugyanakkor egy kísérletsorozat kiemelt darabja is.

Maurerék nagy fegyelemmel és a fotogramokra érvényes sajátos konjugációs és deklinációs sort ragoztak végig. Kiállításuknak is azt a címet adták: *Fotogrammatika*. Lehetőség szerint tartózkodtak a műfajidegen gegektől (kivéve Czeizel Balázs *Nyomok tükörrel* című szériáján a tartalmi elemként felfogható foncsorozott üveglapot), és tartózkodtak a hangsúlyosan lírai, érzelmi motívumoktól (kivéve megint csak Czeizel Balázs nagyon szép vasárnapi ebédről „szóló" árnyjátékát).

De többségük aszkétaként a feladatot és csakis a feladatot tekintette a maga számára fontosnak. Mit csinál a fény, ha súrlódva esik a görbült lemezre? Mit csinál a fény, ha megtöri a prizma? Mit csinál a papír, ha a hívóban további fényt kap? Mit csinál a papír, ha hívó csöpögtetése közben kap további fényt? És így tovább, és így tovább. A helyzetek kimeríthetetlenek és úgy látszik kimeríthetetlen az a kíváncsiság is, amellyel ez a végzős csoport (a profi fényképezésnek egyébként szakavatott ismerői) megverve-megáldva van.

Hogy szép-e amit csinálnak? Nem tudom. Zsuffa Csaba — közülük talán a legravaszabb, mert a fotogrammal még frottázstechnikát is megvalósított — szavait veszem kölcsön. Szerettek volna „olyan munkákat mégis létrehozni, amelyek a leolvashatóság mellett rejtenek magukba olyasmi technikai vagy esztétikai vonatkozást, amit eddig az idevágó múltban még nem sikerült felfedezni".

Egy szó, mint száz, sok bajuk lesz még az interpretációt előimádkozó művészeti írókkal és azoknak meg velük. A fényt is könnyebb hirdetni, mint ragozni.

P. Szűcs Julianna

Jöjjön úszni a Dagályba!

Két medence a testmozgást kedvelőknek

A tempók között prüszkölve fújják a srácok a vizet. Még pár méter van hátra a célig, amikor felhangzik a partról a többiek biztatása, aztán hatalmas ováció fogadja a győztest. A fiatalok fürgén és kipirulva másznak ki a medencéből.

Dányi-Tóth Judit testnevelő tanár elárulja: a XIII. kerületi Sallai Imre Általános Iskolából jöttek a tanulók. Kéthetente egyszer tart egy-egy osztálynak itt tornaórát. A gyerekek többsége már jól úszik, szereti a vizet, örömmel jön a Dagályba.

Legnagyobb a vízfelület

Kevesen tudják, hogy a fővárosban, a téli hónapokban is, ez a strand fogadja az uszodák közül a legnagyobb vízfelülettel a vendégeket. A Dagály hivatalosan is visszavette régi nevét, mert ez maradt meg jobban a vendégek szóhasználatában. A pár éve épített huszonöt méteres fedett úszómedence mellett ma már a szabadban levő ötvenméteres is működik.

Lukács László üzemvezető így idézi fel a Dagály-sztorit:

— A főváros második leglátogatottabb strandja lett a miénk — mondja. — A múlt években a környéken több ezer lakás épült, de messzebbről is szívesen jönnek fürödni, felüdülni hozzánk. A huszonöt méteres fedett medence már szűknek bizonyult, ezért bővítettük saját erőnkből az úszás lehetőségét.

Amit a Dagályon csináltak, látszólag nem nagy dolog. Az eredmény, vagyis a forgalom növekedése viszont azt bizonyítja, mégsem olyan csekély. Az eddig csak nyáron működő nyitott ötvenméteres medencéhez padlófűtéses, fedett folyosót építettek, a medencébe két oldalról huszonhat-huszonhét Celsius-fokos vizet vezettek, s mikor mindez készen volt, megnyitották a nagyközönség előtt. Az eddigi tapasztalatok: a korábbiakhoz képest 50 százalékkal megnőtt a forgalom; hétköznapokon ezerötszázan, hétvégeken kétezren keresik fel a strandot.

— Jobban szeretnek az emberek a szabadban, mint zárt helyiségben úszni — teszi hozzá az üzemvezető. — Igaz, az idei enyhe tél miatt több a vendégünk, de a tavalyi nagy hideg sem riasztotta el a rendszeres testmozgásra vágyókat.

Diákok a medencében

Ami az utóbbiakat illeti, a környék általános iskoláinak tanulói mellett több gimnázium, főiskola és egyetem hallgatói is kijárnak a Dagályba. A Széchenyi fürdőből és a Rudasból is ide pártolt a törzsközönség egy része. Sokan véglegesen. Ők azt mondják: itt is maradnak. Amin nem kell csodálkozni.

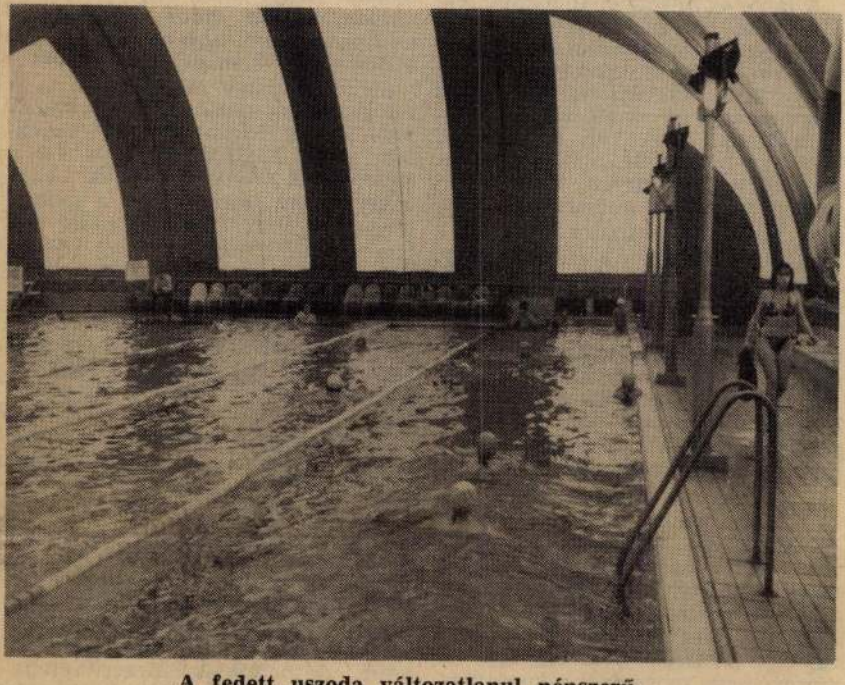

A fedett uszoda változatlanul népszerű.

Megyünk az összekötő folyosón. Az üzemvezető arról beszél, mi mindent kell még megcsinálniuk, hogy teljes legyen a komfort. Például leszigetelni a tetőt, megerősíteni az oldalfalakat. És a nyári hónapokra is gondolni kell: a gyepre például, mert a strand bizony akkor népszerű csak igazán a fővárosiak körében. Sokan szívesen töltik itt a hétvégéjüket.

A negyven évvel ezelőtt fúrt Béke kút vize ma nyolc medencét táplál. A gyógyvíz az egyik fő vonzerő itt, de az úgynevezett ülőmedencék mellett jelentősen bővültek a strand szolgáltatásai. A huszonöt méteres feszített víztükrös és vízvisszaforgatásos, illetve a szabadtéri ötvenméteres medencét a mozgásra vágyók kedvelik. A gyerekeket két tanmedence várja. Aztán ott van a szauna, a szolárium, a kozmetika, a

Gazdaságkutató Intézete által megjelentetett *Tankönyvháború* című vaskos kötetet olvasgattam üres óráimban: a nyolc-

pisség marxista álorca mögött és viszont címmel közlünk rövid eszmefuttatást. Addig is lássuk a kultúrprogramot.

MÁSODIK MAGYARORSZÁGI GAME CONVENTION A Game Conven-

to) fotóművészek.

dónak lenni? Hogyan élheti az ember saját életét úgy, hogy ne nyomassza az emlékezés terhe?"

Harmadik Ukrán Front

• a *szavat* Cs. András *találta*

NARANCSGALÉRIA

C Z E I Z E L B A L Á Z S

Ezek a kártyák nem *azok* a kártyák.

Pénzt nem lehet nyerni általuk; csalni, hazudni nem lehet velük, se bűvésztrükköt bemutatni; nem léteznek még mint a kifürkészendő jövő nélkülözhetetlen menetfelszerelései (hisz a 21+1 lap csupán gerincét képezi a 78-as teljes Tarot-paklinak); nincsenek fényes, vastag kártyapapírra nyomva, hátukon sincsenek szecessziós indázatok – nem: becsukható, keskeny könyvben simulnak egymásra, halványzöld, merített, puha papíron, elégikusan elegáns, elképesztően igényes kivitelben, formatervezett betűszedettel. Ha az ember „olvasni" kezdi e képeket, de anélkül, hogy ős-jelentésükkel bíbelődne, s lehántja róluk az esztétikum, a kivitel perfekcionista hűvösségét, forróság, szomorúság, magány leheli arcon: mintha a sötétben túl közel hajolt volna valaki, akinek ezidáig a hangját hallotta csak.

A kártyarajzok a stilizálás barlangrajz-egyszerűségig redukált ábrái, ám ugyanakkor a legkülönfélébb kultúrkörök Maggi-leveskocka töménységű sűrítményei, par excellence Jelek: úgy vetik le magukról a személyességet, mint olajos bőr a vizet. A rulett-kaszinóban, a black-jack asztalnál olyan vasszabályok uralkodnak, mint egy kohászati nagyüzemben, vagy a Courvoisier-k ősi birtokán, ahol a titkos receptet őrzik. Kártyák, másként, aligha funkcionálhatnának: sem sorsunk megfejtendő – s hálisten megfejthetetlen – csillagállásaiként, sem a vakszerencse zsebmetsző-alaposságú szolgálólányaiként, sem rituális heti összejövetelek átlátszó ürügyeiként, vagy anyaguk (szilárd hajlékonyságuk) s kézreálló voltuk mián gyógyszertári porok, kencék adagolóiként.

Bár még nem jósoltam Tarot segélyével, rendelkezem egy paklival. Szoktam a lapokat nézegetni – sötét sugárzásuk van, sok jóra nem számíthatnék, az biztos. E lapok nem szilárd jelek, hanem jel-plazmák: remegnek valósággal, mint a kocsonya; nem világosan közölnek valamit, hanem sejtetnek: s bár kártyaszerű szimbólumokban, de mintha történeteket mondanának: hőseik vannak; nyertesek és vesztesek; az egész itt nem függőlegesen épül (erős üt gyengét, adu visz mindent), hanem mellérendelések szövevényes rendszerében. Parányi novellák, végzetes Boccaccio-mesék bujkálnak a lapok között: pestistől gyötört város, szerelem, sugárhalál, öngyilkosságra készülő apám, bevont útlevél, herpeszes ajak, jégszívű milliárdosok, piti villamosellenőr, határozatlan körvonalú tudás a létezésről, fegyver hozzáértő kezekben. Kedvencem az *Akasztott férfi* és a *Bolond*. Merő mazochizmus ez nálam, vagy realitásérzék?

Czeizel kártyatervei közül is kiemelkedik ez a kettő, de még a *Torony* is csatlakozik hozzájuk: olyan sűrítményei fényről, emberről, jelről, sorsról, jelsorról való tudásának, amelyekben egyszerre jelenik meg a fioritúra-lendületű vonalkezelés iránti olthatatlan vonzalma (labirintusokba rejtőzne a napvilág elől?), s az egyszerűség képessége (mely a nagy művészet felé tett elkerülhetetlen lépések közül a legfontosabb), illetve a szimbólumok születésének érzéki tapasztalata.

A klasszikus Tarotban a *Bolond* (a nulladik lap) szakadék szélén álló ifjú: még minden előtt, de nagy vállalkozásokra készen; szeleburdi, de csupa tetterő: a téboly kísértete lebeg homloka fölött. Czeizelnél nincs szakadék: árnyék vetül a falra (mintha ő volna az elnyúlt figura), egy hintaszékben ülő fiatalember árnya; az árnyék lecsúszik a fal és padló homorú találkozásánál és még jobban megnyúlik, elvékonyul. Mintha állva ülne, mintha egy lépéssel becsúszhatna a képbe, önmaga és saját árnyéka közé.

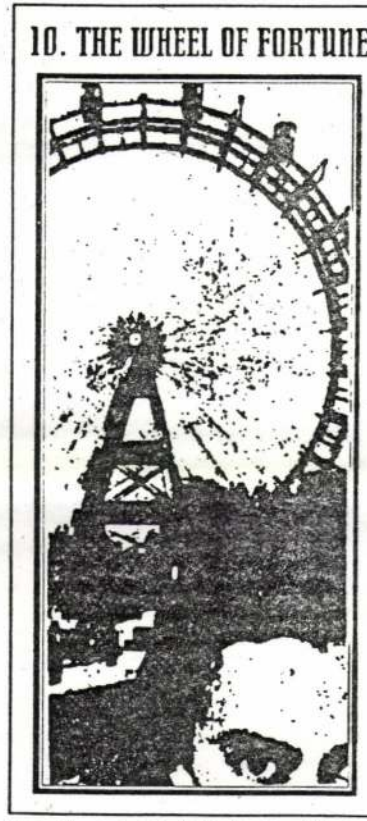

The active principle that animates all beings, ruling authority, good or evil fortune.

CZEIZEL BALÁZS KÁRTYÁJA

A 12. lap, az *Akasztott ember*, lehúzott vasredőny előtt álldogáló, elmosódott arcú férfi, nagykabátban, aktatáskát szorít magához. Az eredeti ikonográfiában egy T alakú keresztfához van erősítve lábtól, ám egyik lábát fejjel lefelé himbálózva is könnyeden keresztülveti a másikon: függés és szabadság, kozmikus tudás és kiszolgáltatottság. Czeizel egyszerűen fejjel lefelé fordítja a fotót, de az alak, aki tömbszerűen lóg a lehúzott redőny előtt, mégsem zuhan ki a képből, a redők vízszintes hálózata megtartja őt, s a táska is, amit látszólag ő szorít magához.

S végül a *Torony*: a 16. számú kártya. Eredetileg leomló torony látható a képen: hibás alapra épült ambíciók szimbólumaként, s kis emberkék zuhannak ki belőle. Czeizelnél az egyik kéz kitárt három ujja és előrevetett hajfürtjei jelzik a széthullást: ismét árnyékot látunk, egy nagykabátos férfi sziluettjét: meglehet, támaszkodik valamire, és röppenő haja, majdhogynem modoros dekadenciával hamletien lebbenő keze ettől a biztos támasztól olyan emyedt és szerteszálló.

Nagy kérdés, hogy a kártyavilágba betüremkedhet-e a szépség. A játék legyen elvetemült és könyörtelen. Égjen ki belőle a személyes elem. Azt bízza bárki a bennünk lakozó démonokra.

Forgách András

CZEIZEL Balázs

M. Narava 1992. ápr. 1.

A **MŰCSARNOK** tisztelettel meghívja Önt

CZEIZEL BALÁZS ÉS KIFF DOSÓ

TÉVEDSZ

című közös kiállításának megnyitójára a

DOROTTYA GALÉRIÁBA

1996. február 2-án 18 órára

A kiállítást megnyitja: Maurer Dóra

A kiállítás megtekinthető február 24-éig, hétfőtől–péntekig 10–18 óráig, szombaton 10–14 óráig, vasárnap zárva.

A megnyitót a Törley támogatja

Dorottya Galéria, Budapest, V., Dorottya utca 8.

CZEIZEL Balam

des Erschlagenen zwar aus[75], aber er gibt „Gnesen" nicht auf; Heinrich II. pilgert nicht zu Bruns Reliquien und verzichtet auf keinen Fußbreit seines „Rechts"; und die Polen verweigern dem Magdeburger Glaubensboten die Ehre des Altars.

Wir müssen hier die Ausführungen zu Brun von Querfurt abbrechen. Er darf gewiß ebensowenig wie Thietmar von Merseburg als Kronzeuge eines polnischen Königtums seit der Jahrtausendwende beansprucht werden. Aber ebensowenig wie jener beweisen Bruns Schriften das Gegenteil; die Ausdrucksweise des Missionars verrät ein Schwanken, eine gewisse Unsicherheit in der Titulatur, die durchaus Folge einer umstrittenen Königserhebung in Gnesen sein könnte.

Neben den in versteckte Andeutungen sich ergießenden Quellen gibt es Autoren, die ungeniert vom „König" Boleslaw reden. Ob diese dabei jene Salbung vom Jahre 1025 vorwegnehmen, die in Deutschland so scharf verurteilt wird, und die Boleslaw ja nur für wenige Monate die Krone einbringt, bevor ihn der Tod ereilt, bleibt zu prüfen. Die Annahme erscheint freilich von vornherein widersinnig, der knappe Zeitraum von vielleicht 15 Wochen, in welchem Boleslaw eine in ihrer Legitimität zweifelhafte Krone trägt, hätte eine dreiundreißigjährige kraftvolle Regierungszeit ohne Krone selbst in den Augen jener Fremden überstrahlt, die von einer zweiten Krönung nichts wissen. Der Verdacht unzulässiger Perspektivenverdrehung durch moderne Historiker liegt nahe.

Der wenig jüngere und von Zeitgenossen der Jahrtausendwende informierte Petrus Damiani, als Wegbereiter päpstlich-weltlichen Herrschaftsanspruchs freilich in seiner Glaubwürdigkeit nicht selten diskreditiert, apostrophiert Boleslaw Chrobry bereits für die Spätzeit Kaiser Ottos III., also lange vor dem Jahre 1025, unumwunden als *rex*[76], vergißt aber nicht hinzuzufügen, der Pole wolle *coronam sui regni ex Romana auctoritate suscipere* und habe deshalb — wir befinden uns jetzt in der Frühzeit König Heinrich II. (1003 oder 1007/1008)[77] — Boten nach Rom geschickt, *ut ipsi plurima eius dona papae defer-*

CZEIZEL Balázs

Forgách András: Narancsgaléria : Czeizel Balázs.
= Magyar Naramcs, IV.évf.7.sz.1992.ápr.1. 14.p.
ill.

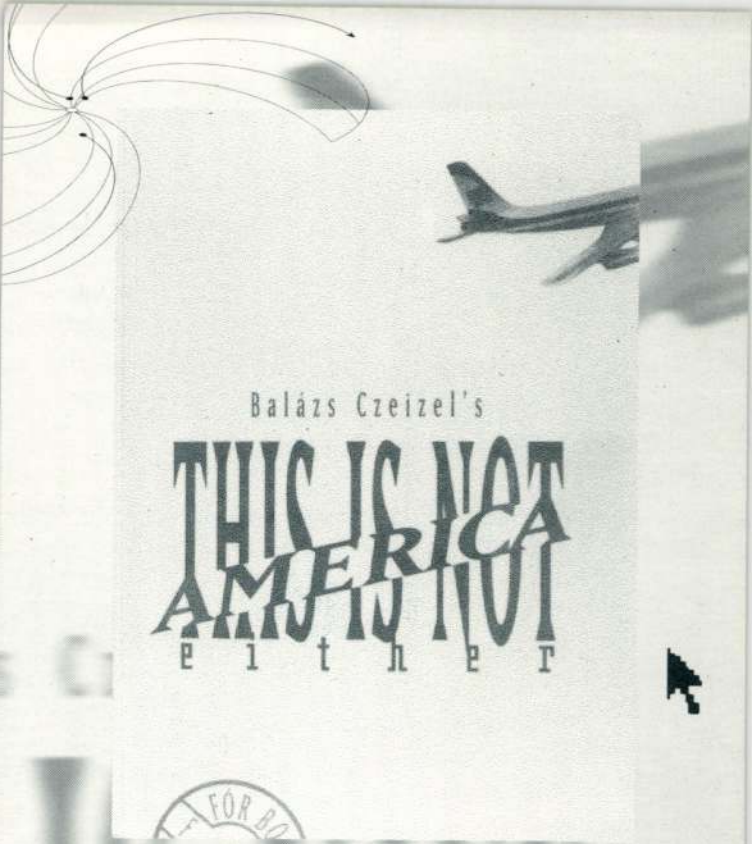

EGY KÖNYV KIÁLLÍTÁSA

MEGHÍVÓ
EGY KÖNYV KIÁLLÍTÁSÁRA

1993. szeptember 1. (szerda) 18.00 óra

czeizel balázs kiállítása
a magyar képzőművészeti főiskola
aulájában
1993. szeptember 1-18.
a kiállítást megnyitja forgách andrás

(cím: 1062 budapest, andrássy út 69-71.
a kiállítás megtekinthető • h-p: 10-18 • sz: 10-12 • v: zárva)

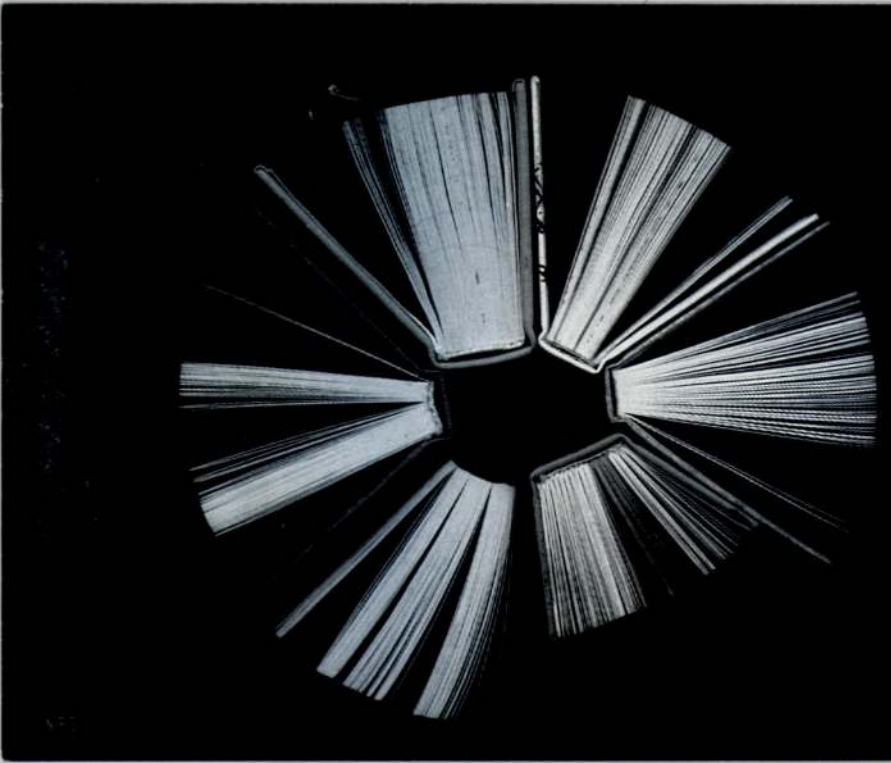

CZEIZEL BALÁZS

CODEX c. kiállítása

Megnyitó: 1999. március 1. hétfő 18 óra

A kiállítást megnyitja: Orsós László Jakab

Megtekinthető: 1999. március 1–31.

BOLT

FOTÓGALÉRIA

BOLT Fotógaléria · 1082 Budapest, Leonardo da Vinci u. 40.
Nyitva · kedd–péntek 14–18 h
Tel./Fax: (361) 312 1603 · Tel.: (361) 324 7769
e-mail: bolt@c3.hu · web: http:// www.c3.hu/~bolt

Támogatók:
Nemzeti Kulturális Alap, Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága,
C³ Kulturális és Kommunikációs Központ, Arktisz Stúdió,
Klíma 2000 Kft., HTS ART Kiadó és Nyomda

deMax PRINT

Új Művészet
Hegedüs Katalin
Budapest
Báthori u.10.
1054

CZEIZEL BALÁZS

Biennálé Békéscsaba

2002

ART & DESIGN
V.A.M. ART
GALÉRIA
H-1
V
K
Tel.:
Tel.: 36-

MEGHÍVÓ

A V.A.M. ART & DESIGN GALÉRIA szeretettel meghívja Önt az OCTOGON Építészeti és Design Folyóirattal közösen rendezett „Gondolatok kiállítása" című előadássorozatának második előadására.

Téma: a média látható világa
Bojár Iván András beszélget Farkas Csabával, Ceizer Balázzsal, Asbóth Kristóffal
Időpont: 1999. március 25. csütörtök 19.00 óra
Helyszín: V.A.M. ART & DESIGN GALÉRIA
1056 Budapest, Váci u. 62-64.

Az előadás támogatója a Murányi Kereskedőház, a TV3, az RTL Klub, a DUNA TV és az MTV.

V.A.M. DESIGN CENTER
1061 Budapest Káldy Gy.u.1. - Király u. 22
Tel.: (36-1) 267-9540, 269-6619, 322-7079
Fax: (36-1)-322-7079

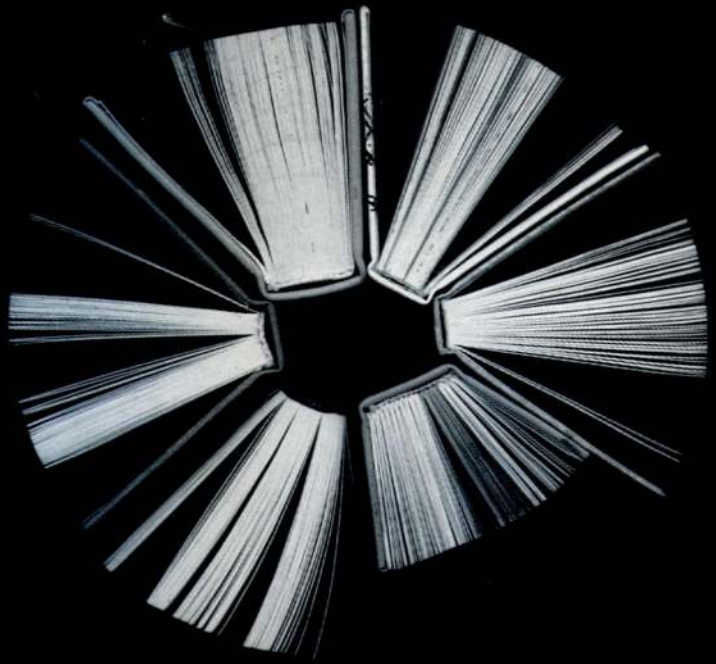

CZEIZEL BALÁZS

CODEX c. kiállítása

Megnyitó: 1999. március 1. hétfő 18 óra
A kiállítást megnyitja: Orsós László Jakab
Megtekinthető: 1999. március 1–31.

BOLT
FOTÓGALÉRIA

BOLT Fotógaléria · 1082 Budapest, Leonardo da Vinci u. 40.
Nyitva · kedd–péntek 14–18 h
Tel./Fax: (361) 312 1603 · Tel.: (361) 324 7769
e-mail: bolt@c3.hu · web: http:// www.c3.hu/~bolt

Támogatók:
Nemzeti Kulturális Alap, Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága,
C³ Kulturális és Kommunikációs Központ, Arktisz Stúdió,
Klima 2000 Kft., HTS ART Kiadó és Nyomda

deMax PRINT

CZEIZEL BALÁZS

Új Művészet
Sinkovits Péter főszerkesztö
Budapest
Báthori u. 10. VII/702
1054

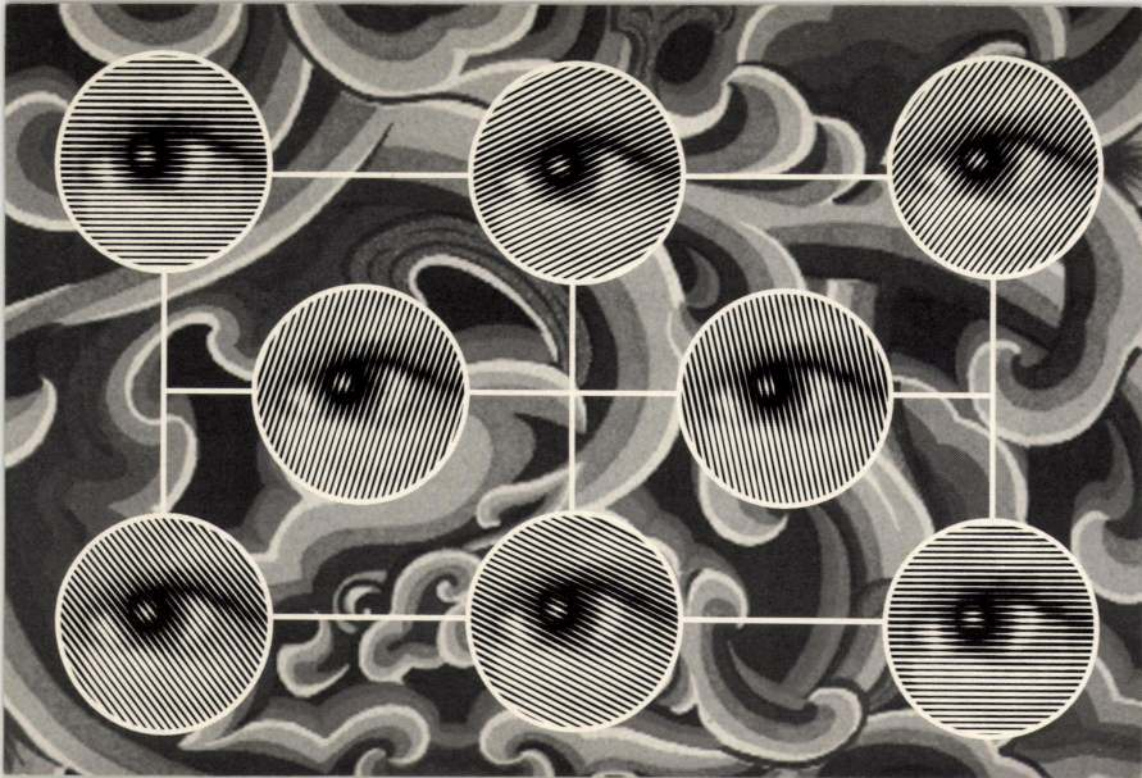

Czeizel

A Liget Galéria meghívja Önt
Kiff Doso és A.A. Czeizel
NYOMÓS RAGA ÉS MATAAUTÓ
című kiállításának
megnyitójára
1994. április 29-én
fél 6 órára.
A kiállítást Fodor Gábor nyitja meg.

A kiállítás megtekinthető 1994. május 13-ig, kedd kivételével minden nap 14-18 óráig.
LIGET GALÉRIA • 1146 Budapest, Ajtósi Dürer sor T.

Design: ARC Studio, Budapest
F.K.: Reszler Ernesztina

CZEIZEL BALÁZS

A változás jelei : Plakátok 1988-1990. : Magyar Nemzeti Galéria,1990.nov.14.-dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin. Bp., MNG, 1990 16 p

CZEIZEL Balázs (1962)
29. Balkán Futourist – Szórakoztatóipari-zene, 1987
Balkan Futourist – Musical entertainment
offset, 41x26 cm
j.n. - ny.n.
ltsz.: xy 89.378

CZEIZEL Balázs

BAKÁCS Tibor: Nagyítás és utazás. = Fotóművészet, XXXIII. évf. 3/4.sz. 1990 61 - 62. p.

Fiatal Fotóművészek Studiüja, IV.kiáll.

Ezért volt katartikus hatású **Czeizel** Necropolisról megálmodott fotókönyve. A belső forma tulajdonképpen meghatározhatatlan, jóllehet külső megnyilvánulásában könyvhöz hasonlít. Fedele van, lapozható, fejezetekből áll, elmond valamiféle történetre emlékeztetőt, ugyanakkor a befogadóban a kép mediális, karakteriális törvényszerűségei uralkodnak. A szerkesztése nem topo-kronologikus, hanem szimultán-szeriális. Az „olvasás" közben emlékszem az előbbi látványra, ami felkészít a még nem láthatóra is, de az éppen előttem lévő látvány az aktuális, az „itt-lét".

A képi megértés egymást átitató vonatkozása lakatja be az üres várost, halált sejtető csöndjét. Pontosabban: teremti meg a csöndet, ami csak a térben működőképes, tapasztalható, egyébként csak zaj. A tér az idő rabja, mert az időtlenség előzi meg. Necropolis az a város, amelyre az elvágyódó lélek előbb-utóbb rátalál, bár nyilvánvalóan lakhatatlan. (Szerb: *Utas és holdvilág*, Déry: *G. A. úr X-ben*, Renoir: *Tavaly Marenbadban* stb.) Ez a hely/idő (Necropolis) kultikus temetkezési kiterjedés. Nem utópia, hanem emlék. Fotográfia. Eltemetett tárgy. E mű és alkotás esetében nincs értelme bármiféle stílushatásról és szellemi rokonságról beszélni, mert önálló, érvényesen megmutatkozó alanyi gondolat. (Sejtéssel élek, ha nem lenne ilyen mamutkecsességű albumkiadási gyakorlatunk, akkor nem születhetett volna meg ez a pszeudoalbum. Továbbgondolva: a helyzet válságos volta [kvázi intézmények pszeudo-értékgyártása] teremtette meg a lehetőséget az alkotónak a valódi esztétikai érték megteremtésére.)

NYITVATARTÁS: keddtől-péntekig 13-18 óráig; szombaton 10-14 óráig

CZEIZEL BALÁZS

KortársFOTÓ

2000 június 7-24.

Fotográ és fia - Scannográfia

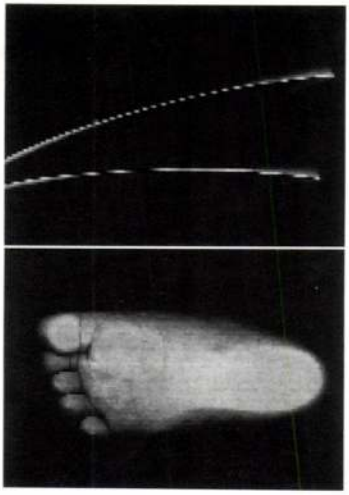

Czeizel Balázs, Codex II., 1999/2000
70x100 cm /egyenként/

„Czeizel mindjárt kezdetben kijelölte munkaterületét, amely azóta is inspirálja. Ez nem más, mint közvetlen, nap mint nap megélt környezete, életanyaga, mikroklímája, személyes helyzete. Ehhez adekvát és ösztönszerűen, természetesen kialakult módon olyan fekete-fehér fotográfiai stílus járul, amely azonnal felismerhetővé teszi a munkáit, és amelyet szavakkal körülírni eredménytelen lenne. Keze ügyében minden élethelyzetben ott a kamera, de a képeit nem hagyja meg egyediségükben, hanem komplex sorozatokba, montázsokba, tárgyi jelentés- és helyzetváltozások képpárjaiba, időelcsúszások fázisaiba szervezi."

Maurer Dóra
(katalógusrészlet, Collegium Budapest - Kép és képvilág)

- Fiatal művészek a II. kerületben

A Vízivárosi Galéria támogatói:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma,
Nemzeti Kulturális Alapprogram,
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága,
II. kerületi Önkormányzat Kulturális Bizottsága

VÍZIVÁROSI GALÉRIA

EPERJESI ÁGNES **2000. június 7-24.**

KortársFOTÓ

Színes fotónyomatok

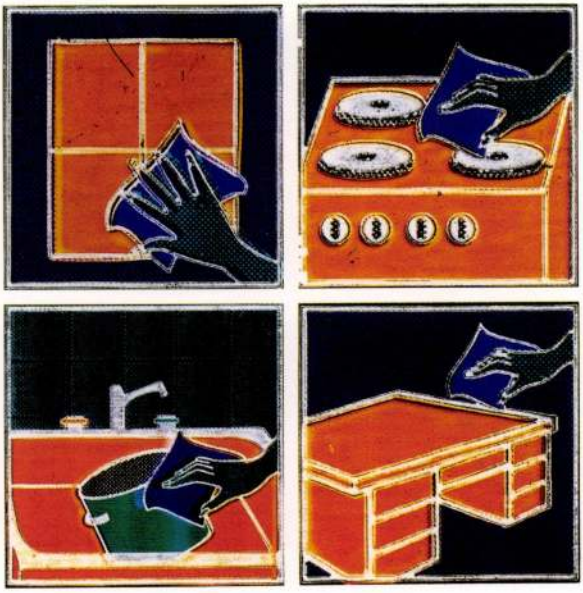

Eperjesi Ágnes,
Szorgos kezek,
1999
színes fotó,
10x10 cm / mű

A *Szorgos kezek* sorozat képein egy-egy munkálkodó kéz látszik, mely teszi a dolgát. Egyszerű, magától értetődő dolgokat. Törölnek, súrolnak, mosogatnak, dugványoznak kesztyűben vagy anélkül. Nem lehet tudni, hogy nőben vagy férfiben folytatódnak. Nem tartozik hozzájuk fej. Talán azért, mert ilyen önkéntelen, gépies mozdulatokhoz nincs is igazán szükség fejre. A személytelen hatást erősíti a képek ábraszerű, sematikus jellege, az egyéni kézjegy teljes hiánya is. Csupán egy kezet láttunk tehát, amely a legkevésbé sem egyénített. De éppen ez az, ami a kép és nézője között közösséget teremt. Ez a test többi részétől elváló kéz ugyanis ismerős, a magaménak érezhetem, mert akár az enyém is lehetne. Legalábbis épp annyira az enyém, mint bárki másé.

E szorgos kezek segítségével mintegy újra birtokbavehetjük mindennapi, figyelemre alig méltatott mozdulatainkat. Ezeken a jelzés- és utalásszerű ábrázolatokon a művészet egyik – mára többé-kevésbé kiveszett – nagy témája, a munkálkodó ember megjelenítése meglepő természetességgel tér vissza.

A fizikai munka, ebben az elemi formában úgy áll előttünk, mint a tudatos gondolkodás – a fej – kontrolljától megszabaduló kéz automatizmusa, melyet a reflex- és rutinszerű mozdulatok hibátlan ökonómiája jellemez. Az életnek az a fajta motorizmusa, alapjárata ez, mely szinte sohasem tudatosul bennünk. A *Szorgos kezek* e tudatosítás ritka pillanatának, egy evidencia visszanyerésének kimerevített képei.

Beck András

VÍZIVÁROSI GALÉRIA 1027 Budapest II. Kapás utca 55. Telefon: 201 6925

EL. ÉS IR.
2000 dec. 15

CZEIZEL Balázs

NÁDAS PÉTER:

Fotográfia

Egyetlen milliméter

Czeizel Balázs gyűjteményes kiállításán

A kiállítást megnyitom. Előtte azonban szeretnék még valamit elmondani.

Nem a módszerről, amivel Czeizel képet vagy könyvet csinál, nem az úgynevezett képi jelekről, amelyek így vagy úgy jellemezhetnék a munkáit, hanem arról a furcsa, nem anyagi természetű dologról, talán tudásról, ami a könyveit lapozva a képeiből belém költözött. Nem arról hát, hogy milyen a látása vagy éppen a világszemlélete, netán milyen fényképezőgéppel dolgozik, hanem talán arról, hogy ki ő. Nem a személyéről, akit van szerencsénk ismerni, nem ismerni vagy félreismerni, hanem aki a képei által elénk áll.

Élni a pillanat örömével, hogy addig legalább ő vagyok.

Ami viszont azt jelenti, hogy ő sem ő.

Czeizelnek van egy képe, amit tizenkét évvel ezelőtt küldött el nekem, talán Groningenből. Fényképészek olykor ajándékoznak egymásnak furcsa képeket. A kép körülbelül abból az időből származik, amikor *Égi kapu* című diplomamunkáját készítette az Iparművészeti Főiskolán. Cakkozott szélű levelezőlapra nagyította, az anyagnak ráadásul enyhén barnás a tónusa, amivel mintegy visszanéz a fotográfia kedves őskorába. Nagyon kommersz, kicsit szentimentális a tálalás, olyan bődületesen kispolgári. De nem így a kép tárgya, és nem így a kép stílusa.

Jellegzetesen, csaknem brutálisan fekete-fehér kép. A fotográfiának abból a tulajdonságából él, hogy a két véglet közé zárt kifejezési vágy a szürkék fokozatain halad. Üresség és teltség között csak gradáció van, semmi más. Ezen a képen azonban alig van gradáció.

Fenn az ég, lenn a föld, a kettő közt az egyetlen horizontvonal. Fehér az ég, nincsen semmilyen részlete, a föld áthatolhatatlanul nagy sötétség. Valószínűleg egy magas, tengerparti földgát szeli itt át a tájat. Azon roppant gátak egyike, amelyekre a világ egyik legnagyobb gyarmatbirodalmát építették.

Nem nagy ügy.

A sekély vízbe cölöpöket kell leverni, visszatérni a szárazföld bensejébe, s onnan a földet talicskákban szépen kihordani a cölöpök közé. Bele a tengerbe. Amikor két földnyelv alaposan beleér a vízbe, akkor összekötni őket, s az így támadt területet kiszárítani, megint csak feltölteni. Több száz éven át csinálni, míg legelő nem lesz belőle.

Olyan munka ez, amelyet egyedül nem lehet elvégezni. A szomszéddal meg kell beszélni, hogy ő is ugyanakkor, ugyanúgy és ugyanolyan ütemben tegye. Aki nem beszéli meg, annak a jövőjét másnap elmossa a hullámverés. Az embernek mindig két szomszédja van, a szomszédnak is két szomszédja, s így tovább. Cölöp, talicska, föld, veríték, megbeszélés, megegyezés, perspektíva, évszázadok.

Czeizelnél egyetlen kicsi ember fut ég és föld között a groningeni gáton.

Úgy néz ki, mintha a képen a földnek lenne nagyobb tömege, s ez majdnem pontosan így van. Egyszer megmértem. A föld a képen egy egész milliméterrel szélesebb területet foglal el. De csak a kép jobb oldalán. Itt négy egész három centiméter az ég, négy egész négy a föld. A kép bal oldalán ellenben azonos nagyságú terület jut nekik. Az egyetlen milliméteren lecsúszó horizontot nevezem Czeizel Balázsnak. Ez olyan kis differencia, amit fölfog ugyan az ember szeme, de maga sem veszi észre, hogy fölfogta. A kicsiny alak a jobb oldali képhatár felől fut a gáton, s épp elérte a belátható távolság harmadát a hatalmas ég alatt.

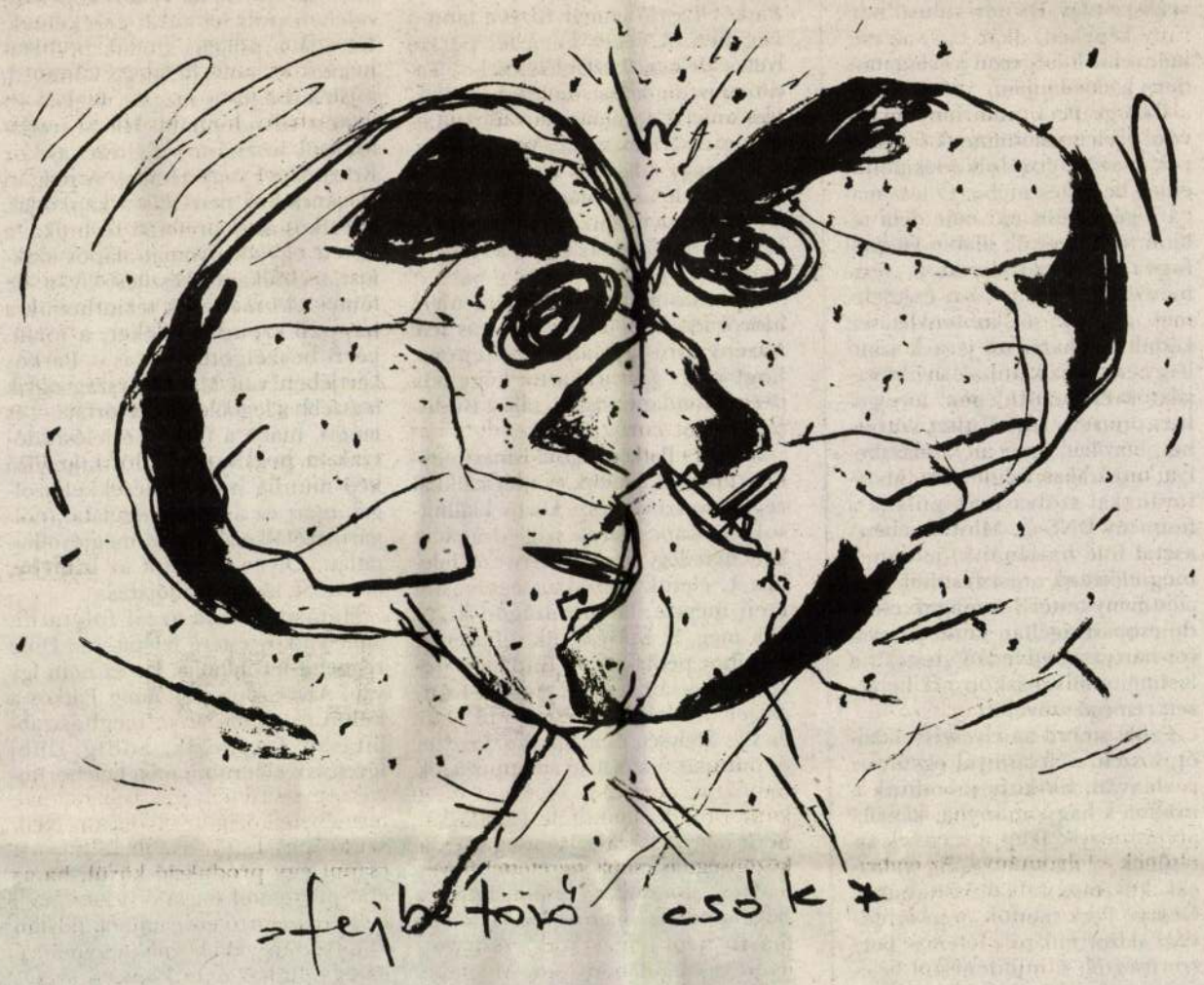

Dr. Máriás Béla rajza

Tartja a népvándorlások klasszikus irányát, keletről fut nyugatra.

Czeizel a fotográfia legszembetűnőbb eszközét használja a képen, a struktúrán azonban átdereng a festészet két nagy stílusa, a konstruktivizmus és a romantika. Caspar David Friedrich tájba vetett, magányos, heroikus alakjai, Moholy Nagy geometrikusan elrendezett formális ellentétei, Malevics mágikus üressége.

A heroikus, kicsi ember a végtelennel foglalkozik Czeizel képén. Ilyen távolságból nem láthatjuk, hogy nő vagy férfi-e. Annyi azért biztos, hogy szakszerűen dől bele a futásába.

Magával a képpel, és a futás motívumával két könyvében találkoztam később. Egy lepusztult nagyvárosban fiatal férfi fut a *This is not America*-ban. *Időminta* című könyvében pedig a groningeni gáton futó embert nagyítja fel, mintha környezetéből akarná kiszakítani, egészen addig, míg a szemcsézettől a kép szétesik. Ebben a nagyításban az eredeti kép mindenesetre elveszíti történeti és művészettörténeti dimenzióit. A felnagyítás is nagyon Czeizel. De a felnagyított verzión sem lehet eldönteni, hogy férfi avagy nő foglalkozik-e itt a végtelennel.

Ember.

Azért éreztem szükségesnek minderről ilyen részletesen beszélni, mert a másik Czeizelt szoktuk észrevenni. Azt, aki a témaválasztástól a kameraállásig és a laborálási technikákig, az esetlegessel és a véletlenszerűvel dolgozik, aki nem tesz különbséget a vendégképek és a saját felvételek között, aki úgy tesz, mintha amatőr lenne, én pedig szeretném felhívni arra az emberre a figyelmet, aki a tömegességnek e mágikus jeleivel fedi el konstruktivista szigorát és romantikus érzelmességét.

Annyi még a történethez tartozik, hogy a cakkozott szélű, enyhén barna tónusú, geometrikusan szerkesztett érzelmes képet jó ideje nem találom. Legalább tíz éven át könyvjelzőnek használtam, könyvről könyvre vándorolt velem, s elég jól bírta a megpróbáltatást. Valószínűleg ez lett a végzete. Egy könyv lapjai között tűnhetett el.

(Czeizel Balázs: Borítók között [művészkönyvek 1985–2000] című kiállítása a Mai Manó Házban január 9-ig látható)

ANDRÁS EDIT:

Megnyitó

A festmény génjei

A kettévágott s formalinba tett tehenéről, vizes konténerbe zárt cápájáról ismert angol művész, Damien Hirst egyik utolsó munkájának tárgya a jövőből nézve a jelen, vagyis a múlt, a XX. század festője, festészete. Egy kettős falú, embernagyságú steril üvegdobozban múzeumi tárgyként jelenik meg egy festőállvány, rajta egy festő önarcképe, körülötte a szükséges festőkellékek, paletta, festéktubusok, ecsetek. Egy másik ilyen üvegdoboz két fala közé beszorult s ott felejtődött egy tengeri szivacs. Alighanem egy elsüllyedt kultúra felszínre hozott tárgyaival, régészeti leleteivel lehet dolgunk. Persze rögvest ellenvethető, hogy hiszen Ljubov Popova már a húszas években meghirdette a táblakép halálát, s lám, a halálraítéltnek még újabb bő emberöltő adatott. George Peck, aki történetesen Popova leszármazottja, s kinek kiállítását megnyitni készülök, nem deklarál, nem fogadkozik, miközben elbújva a világ elől hódol a titkos szenvedélynek, ahogy egykor őse tette. Ő egyszerűen csak maga mögött hagyta a táblaképfestészetet mint valami olyat, aminek nyelvén már nem tud mai problémákról kommunikálni. Persze nem egyik napról a másikra, hideg fejű, kimódolt döntést követve, hanem lépésről lépésre, kommunikációs kényszertől vezérelve.

Első lépésben elhagyta a keretet, aztán a vakrámát, majd magát a vásznat, a hordozót is kirántotta a kép alól, s végül már palettára, ecsetre sem volt szüksége többé. Jelen képeinél pedig már az építkezés iránya, az elölhátul sem rögzített többé. Az illúziókeltő, történelmi hagyományokkal terhes színes olajfestékről a napjaink tárgyi kultúráját és vizuális környezetét jobban amelyek a XXI. század emberét foglalkoztatják. Megjelenik tehát a komputer teremtette vizuális nyelv visszahatása hűséges utánzat formájában, mintha a festészet csupán a komputer digitális képözönének, pillanatnyi villanásainak az örökkévalóság számára kimerevített olajváltozata lenne. Megjelenik továbbá a genetika, a mikrobiológia meseszerű mutánsok, klónok formájában hiperrealista vagy Disney-stílusú narratív képeken, akár egy, az eseményeket hűségesen követő, modern kódex lapjain.

George Peck nem lenyomatot vesz a jelen valóságának felszínéről, ő az új gondolkodásmódot emeli be festészetébe. Ő lesz maga a génsebész, aki már nem tekinti természettől, illetve Istentől fogva adott entitásnak a „festmény-testet"; s az alap-építőelemek, a sejtek, sőt, az örökletesen kódolt meghatározó jegyek szintjéig beavatkozik annak struktúrájába. Beépít „testidegen" anyagokat, protéziseket, átültet szerveket, bőröket, azaz anyagdarabokat, textúrákat, felületeket. Metaforánkkal szólva manipulálja a festmény DNS-ét. Mintha sebészasztal fölé hajolnánk, jelennek meg előttünk „test-festményei", „festmény-testei", a maguk esendő csupaszságában láttatva a véres-hártyás, nedvedző „testet", a festmény mikroszkóp alá helyezett remegő szövetét.

Lehet siratni az elveszett illúziót, hiszen a látvánnyal együtt az is odavan, ha kapaszkodunk a múltba s hagyományba, akárha arcunk egyik felét a napon süttetnénk, a másikat pedig a bőrrák kutatása felé fordítanánk. George Peck mentes ezen ezredvégi skizofréniától, felemás korszerűségtől, ő mindenestül beleveti magát a jelenbe, s ha a festészet az ő nyelve, hát azon kíván a közbeszédhez hozzászólni. N

HEMRIK LÁSZLÓ:

Tárlat

Örmény magyarok

Azt sohasem lehet tudni biztosan, hogy a hely választja-e a kiállítást, vagy a kiállítás a helyet.

Az örményt egyszerre gondolom a legbőkezűbb, ugyanakkor a legönzőbb népnek, amely egyszerre tekint magára mint kiválasztottra, ugyanakkor bölcs alázattal szolgálja a többi népet, bárhová is vetődjék a világban. Megjegyzem, fenti kitételemért nem vállalok felelősséget, egyébként is a nemzetkarakterisztika jobban hasonlít a költészetre, mint az összevont szemöldökű tudományra.

Ezzel együtt azt gondolom, hogy a *Térháló* című kiállítás két művésze igenis lelki rokonságban áll az örményekkel. És ez jó. Dubi Árpád és Patkós László immár tíz éve tanít a végeken. A végek kifejezés persze túlzó, de annál szemléletesebb. Tanítani pedig alázat, szolgaság, az autonómia felszámolásának társadalmilag elvárt formája. Ám embereink a nagy adakozás közepette sem mondtak le az alkotásról, amihez viszont, mint tudjuk, jó adag önzés kell. Az örmény, bocsánat, a művész már csak ilyen.

A homo artisticus újra és újra, időről időre az önmegvalósítás felé vezető útra lép, annak ellenére, hogy nincs garancia arra, hogy oda is ér. Mondta is valaki, talán Buddha: csak út van.

Dubi és Patkós régóta ismeri egymást, régóta barátok és munkáikkal régóta vesznek részt közös kiállításokon. Kapcsolatuk szilárdságáért két, némileg meglepő tényező felelős: 1. életük epizódjait egymástól igen messze, látótávolságon kívül élik meg, 2. művészetük differenciálásához pedig még a Budapest–Jereván, bocsánat, a Kecskemét–Kunsziget távolság sem elegendő. Tűz és víz. Mélység és magasság. Ösztön és öntudat. Valójában az oppozíciók teszik igazán elválaszthatatlanná őket, még ha a köztük lévő distancia, főleg a képek felületkezelésben, mintha fogyatkozni látszana is az utóbbi időkben.

Patkós szisztematikusan rendezi művészi világát, a keze ügyébe kerülő anyagot kellően feltérképezi, kiismeri. Összerak, összeszerkeszt, miközben hosszasan elidőz egy gyűrődés, egy szín, egy távoli jelentés fölött. Zászlókat tervez, máskor historikus ízű jeleket avagy letűnt idők figuráit kelti életre. A hagyomány, a létezés, a kultúra törvényeit rendezgeti. Tisztességben megőszült férfiak csomagolják így újra emlékeiket. Nem tévednek, ha Patkós képei közelében polgári aurát érzékelnek. Kéretik a polgári szónak politikamentes, komoly, de mégis könnyed, a játékosságot is magába foglaló jelentést tulajdonítani. Ha az irodalomból hoznám a példát, akkor Kosztolányi vagy Hrabal. A polgári eleganciához nem illik a kapkodás. A Patkós által preferált technika, a festett egyedi nyomat alapos szakmai, technikai előkészítést kíván, de fontos előzménynek tekinthetjük a nappali szendergéseket, a jóízű, kerti beszélgetéseket is – Patkós kertjében van Magyarország egyik legszebb s legbölcsebb jávorfája –, és mégis, hiába a hosszú érlelési időszak, a préshenger alól kikerülő kép mindig meglepetésekkel szolgál, mert az anyag hangulata, (polgári) tréfálkozó kedve megjósolhatatlan. Olyan ez, mint az örmény, bocsánat, az angol időjárás.

Hatásos lenne azzal folytatni, amit Patkós estére felépít, azt Dubi reggelre lerombolja. De ez nem így van. Az viszont igaz, amíg Patkós a kultúra megidézésén, meghosszabbításán fáradozik, addig Dubi igyekszik elkerülni, nem belebonyolódni a felhalmozott emberi értékekbe. Az ő útja más. Hogy mondjunk valami támpontszerűt: az emocionális tartalmak reprodukálását veszi célba. Az emóciónak, az indulatnak nincsen teste, elmesélhető formája, ezért néhányan azon vannak, hogy mindenáron formát adjanak neki. Dubi Árpád is azon van. Meg- és kiismerhetetlen, ugyanakkor csodálatosan izgalmas terep ez. Itt nem előírás a tisztelettudás, ebben a decentralizált világban nincs hagyományos értelemben vett magasabb szempont, törvény, amely a szabályokat meghatározná. A grafikai léthez közelítő festmények, illetve maguk a grafikák nem ismerik a posztmodern trendeknek való megfelelést, a közlendőket, hol örmény, bocsánat, absztrakt expresszionizmussal, hol informel szabadelvűséggel, hol monokróm meditációval juttatják kifejezésre.

Dubi saját mini kozmoszát, ha úgy tetszik, káoszát viszi vásárra. És ez bátorságra vall, hiszen az emberek többsége még a káosz gondolatától is irtózik. Dubi Árpád festményei helyettük is beismerő vallomást tesznek.

Talán szégyellnivaló bennünk, ami igazán örmény, emberi, esetleg azt, amit a kövektől, vizektől, égitestektől örököltünk?

(Térháló, Örmény Kulturális és Információs Központ, 2000. dec. 2–dec. 21.)

www.tinta.hu

Kerényi György napi hírmagyarázatai. Seres László vitaindítója: *Kösz, jól vagyunk, nem kell a krumplitok*. A repríz rovatban Kéri László, Kuncze Gábor, Stumpf István, Szabó Iván beszélgetése. Pc-mankó: A Front National rágalmazással vádol egy francia emberjogi honlapot. Napi lapszemle.

Czeizing Lajos

— **Czeizing Lajos** Balázs Béla-díjas fotóművész, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze életének 64. évében elhunyt. Temetése szeptember 25-én, szerdán délután 14 órakor lesz az újpesti Megyeri úti temetőben.

Népszava 1985. IX. 20.

CZEIZING LAJOS KIÁLLÍTÁSA

avagy kísérletek és kudarcok a Vigadó Galériában

ZAY LÁSZLÓ

CZEIZING LAJOS /fotó/ Fotóművészet, 1985/2

Közhely, röstellem leírni, de óhatatlanul felötlik az egyébként kitűnő, elismerésekkel dekorált *Czeizing* Lajos kiállításának láttán: kevesebb több lett volna. Azt meg még inkább röstellem leírni, hogy aki fölment a Vigadó lépcsőin s szembetalálkozott elsőként két képpel: *Vásár I.* és *Vásár II.*, majd körbejárva (ha épp így vezetett útja a három termen át) a föstött fakanalak erdejét ábrázoló *Vásár III*-mal búcsúzott a látottaktól, önkéntelenül is hozzátoldhatott egy *i* betűt: a jeles fotóművész nem tolódott-e, nem tévedt-e el kissé a *vásári* felé? Isten őrizz, hogy gúnyolódásnak tetsszék ez a néhány sor: valóban zavarban vagyok, méltassam vagy méltányoljam-e a látott kísérleteket, amelyek egyelőre kudarcnak mutatkoznak inkább, mint a fotóművészet valamely új ösvényére való rálelésnek.

Mindenekelőtt halasszuk későbbre a kiállítás *néhány* realista vagy realizmus felé hajló képének értékelését. A túlnyomó többség ugyanis mintha egyetlen ábrázolásmód végtelen variációiból állana. Ezekre a képekre meg azt kellene mondani: *rádupláz* a fotós mindenre s ezzel csak fele eredményt ér el. A *ráduplázás* szó szerint értendő: két felvétel kopírozódik egymásra. Az elképzelés maga nem utasítható el, bizonyára kecsegtethet szép eredménnyel is. Ha például nem a Vigadó Galéria falán, hanem egy turistacsalogató prospektus címlapján és hátoldalán látná az ember a *Párizs I.* és *Párizs II.* montázst — természetesen mindkettőn ott az Eiffel-torony, az egyiken a Moulin Rouge-zsal, a másikon a Notre Dame-mal —, akkor feltűnhetne alkalmazott műként (bár talán kicsit olcsón alkalmazottként). Sejtem a szándékot olyan képei előtt is, mint a *Zsámbék* vagy *Visegrád* — azt ugyanis, hogy a műemlék, a táj, a kirándulás élményanyagát lehet-e sűríteni s kifejezni egymára fotografált képekkel. Máskor azt gyanítom, a művész olyan műalkotást akart létrehozni, amely — versenyre kelve a képzőművészet különféle modern vagy modernista irányzataival — *táblakép*-szerűen falra akasztható, lakás (vagy iroda) díszítésére alkalmas. Szürrealista víziónak vélhetem a *Pincelejárat* című képet, absztrakt képnek a *Víztükör* címűt, érdeklődéssel szemlélhetem a *Nyírfaerdő* sűrű függőlegeseit — de félő, hogy ezek a festészetben divatos vagy divatos volt társaiknál nem jobbak, nem szebbek, nem művészibbek.

Pedig, azt hiszem, éppen az a törekvés vezette tévutakra Czeizing Lajost, hogy fotói — műalkotások legyenek.

Ezért az a rengeteg montázs, duplázás, sőt többszörözés is; eleinte csak meghökkentő, de sokadik változatában, sajnos, egysíkúvá válik, s ez döbbenetes ellentmondás, hogy épp a többszörözés lesz ezeken a képeken egysíkúvá, monotonná. Ha a kép melletti felirat nem igazít útba, hogy a látvány *Hellén táj*-e vagy a *Grand Canyon, Vadnyugati táj*-e vagy *Tisza-part*, netán a *Duna-part tavasszal, Indián templom*-e vagy *Hollókő* — sajnos a felsorolás folytatható —, akkor szinte bármelyik kép fölcserélhető bármelyik mással, „többlete" csakugyan a *többlet*, az, hogy mindegyiken két vagy több felvétel kopírozódik egymásra.

Talán maga a fotográfus is észrevette, hogy a monotónia veszélye fenyegeti képeit, s ezt ellensúlyozandó kereste és kedvelte az élénk színeket.

Kedvelt színe a *rőt*; ha *Őszi levelek* láthatók így, érdekesnek is mondhatók, ám a *Zúzmarás ágak* vagy az *Alkony* vezető színeként nem emeli a kép esztétikai értékét. Kiváltképpen így van ez a világosra-fényesre exponált képeken (*Vadvirágok, Száradó ruhák, Fjordok nyáron, Halastó* stb.) Meglehet, látomásossá, álomszerűvé akarja tenni ily módon képeit Czeizing Lajos. Ez mentsége lehet ugyan, de éppen mert valami költői erő (vagy gyöngédség?) hiányzik e képekből, tekintsük őket kísérletnek.

Másféle kísérletnek mondhatók azok a képek, amelyek valamiképp a vonalak játékával hatnak. Ilyen a *Búza tábla* című képe (nem tudni, véletlen-e, hogy a címet két szóba írták), amelynek fölső ötöde vízszintes vonalú (hegyek, házak, bokor- vagy fasor), az előtérben pedig a sárga és a zöld különféle árnyalataiban: búzatáblák, egymástól a szín (árnyék? fény?) vonalával elválasztva.

Tetszett, s a sok kísérlet között érdekesnek mondható a *Stég* meg a *Gleccser táj*; ez utóbbi diagonálisan tagolódik, az élénkkék tóra zöld lomb ereszkedik, majd a háttér párás hegyvonalak. Vonalak jétéka jellemzi a *Híd* című képét (amely a kiállítás plakátján is látható volt), ez olyan triptichon, amelynek két szélső része egymás tükörképe, a középső pedig mintegy összefoglalásuk. Ilyen a *Szántóföld* című kép, amelynek havas barázdái sugarasan futnak a néző felé.

Mielőtt két képről még külön-külön is szólnék, megkísérlem összefoglalni — bevallom: zavarodott — érzéseimet és gondolataimat Czeizing Lajos mostani kiállításáról, kísérleteiről, amelyeket nagyrészt kudarcnak vélek. A fotóművészet eszköztárában *van* helye a színek elszínezésének, akár komorabbá, akár élénkebbé tételének. De ha a tavaszi erdő fáira rózsaszín virágok kopírozódnak, ha a rét füve álomzöld, a téli fenyőág szürkésfehér, akkor a színhatás — hatástalan. Élményközlő és élményadó lehet egy-egy táj (falu, város, múzeum) *együttes* hatásának egybefényképezése, de az egyesítendő képeket nagyon-nagyon meg kell gondolni és válogatni, nehogy — tisztesség ne essék, szólván — az élmények bősége helyett az élmények felszínessége domináljon. S nem minden mesébe illő, ami meseszerű; nem minden álom vagy látomás, amit mintha tüllfüggönyön át néznénk; a rímhalmozás (a többszörözést, a bármely irányban elmozdítottan rákopírozást értve ezen) egymagában nem tesz költőibbé.

Sajnálom, hogy ezek után fonák gondolat támadhat arról a képről szólván, amely *más környezetben* egy kis keserű életfilozófiát fejezne ki. A kép: piros fal, két hófehér kő ablakkeret — belsejük azonban: vakablak, vagyis ugyanaz a fal, mint a kereten kívül. S a cím: *Ablakok*.

Végül néhány méltató szót hadd szóljak az *Északi táj* című képről. Az előtérben baloldalt, lent, jellegzetes faházak. Jobbról fiatal fű. A házak fölött-mögött erdős hegyoldalak zöldje. A többi tó vagy tenger. Egyszerű kép, talán túl egyszerű is a kiállítás olykor bizony túlcifrázott képei között. De ez a kép *hiteles* mégis. Sosem jártam Északon. De ez kép — Bergman-filmekre emlékeztet. S ez, úgy vélem, dicséretére válik.

TUDATALATTI DUPLA EXPOZÍCIÓN

Dallos László kiállítása

VIRÁG F. ÉVA

Nemzedékünk legzordabb telén az Óbuda Galériában rendezték meg Dallos László új kiállítását. Az Óbuda Galériába nem ugrik föl az ember, oda el kell menni. Húsz fokos fagyban pedig kevesen szánják rá magukat. Egy harcias atya bekukkant a terembe, háta mögött egész családja. Az atya körbepillant és hátraarcot int, elcsörtetnek. Többen aztán — hosszú-hosszú ideig — nem érkeznek. Rugalmasabb kiállításszervezésre gondolok, a körülményekre tekintettel kialakított nyitvatartásra... Mindegy. Ez van. És különben is: ha többen láthatták volna Dallos kiállítását, többen írtak volna a vendégkönyvbe is. Az az idő elmúlt, amikor a vendégkönyv a látogatók kézjegye mellett azok tömören megfogalmazott véleményét őrizte meg, akik képesek (és késztetést is éreznek) gyorsan reagálni az élményre. Mostanában a vendégkönyvi szerzők többsége a jópofáskodást igyekszik olyan magas fokon művelni, mint a tévékabarék szintje.
De a jópofáskodás még a jobbik eset. Máshol zavarba ejt a vendégkönyv, mert vélhetőleg nem szellemeskedés, egyszerűen Dallos pályatársának véleménye, hogy „Nem túl sok a légzsák? Nem sikerült más témát találni? Egyhangú. Életlenség zavar."
Elszomorító ez a magabiztosan értetlen vendégkönyvi stílus. Aki ilyesmit ír, nem is igyekszik úgy tenni, mint aki tájékozott a fotóművészet e századi eseményeiben (sőt, ha meggondolom, 1885 táján is születtek mind „egyhangú", mind „életlen" maradandó fotóművek), és nem hivalkodik azzal sem, hogy belátó lenne az alkotói szuverenitást illetően.
Tulajdonképpen miért is csodálkozunk hát, ha Harcias Atya takarodót int az ajtóban, megpillantván Dallos fotóit?

Légzsákok avagy automatika

Dallos új kiállításának egyik fele — hadd bocsájtsam előre, hogy szerintem a kevésbé igényes és érdekes fele — valóban nem áll egyébből, mint lefényképezett légzsákokból. A bemutatott 130 darab motívumrész egy szélzsákból és a körülötte látható felhőkből áll. Vidám látvány. A vidámságot egyrészt az az eredendő játékosság sugallja, ami nélkül ember ilyenforma vállalkozásba nem kezd, s ami átsugárzik a monotónián. Másrészt vidámságot közvetítenek a létrejött formák is. Ez az elszántan és puffadtan (mégis karcsún) lebegő zsákocska, hasában a széllel, maga is a hasznos és a haszontalan létezés határán leledzik. Dallosnak ez a kollekciója is ugyanezen a határon billeg.
A számítógépet mai állapotában kevés választja el attól, hogy a látáshoz hasonló műveletre legyen képes. „Tanárai", miközben a nagy fordulatra készítik elő a gépet, kénytelenek a látvány újfajta értékelemzését kialakítani. Az ember — Dallos munkájának motívumain töprengve — számításba veszi ezt is: a fotóval való logikai játék talán éppen ezt a folyamatot, a látvány újfajta értelmezésének folyamatát rekonstruálja?
Végiggondolva azonban a szélzsák-kollekció értelmezési lehetőségeit, ez a variáció kiesik. Leginkább képfeldolgozásra gyanakodhatnánk, de igazából nem képfeldolgozás ez a sorozat — csak hasonlít hozzá. Ha a számítógép dolgozott volna Dallos helyett (pontosabban a számítógépet imitálta volna Dallos), természetesen nem 130 képet kellett volna produkálnia, hanem sokkal többet. A kiállítást megnyitó Kerekes Gábort idézem: „ha csak a kvadrát formájú négyes blokkokat próbálnánk végigjátszani, akkor 256 darab kvadrátot, vagyis 1024 darab motívumrészt kellene készítenünk. Egy nyolcas csoportosítás esetén 4096 blokkot és 32 768 darab motívumrészt képzeljünk el".
Mindezt tudta — vagy tudhatta — Dallos László is, ráadásul munkahelyén, a Szombathelyi Tanárképző Főiskolán számítógépet is talál, amelyen végigfuttathatja a kívánt programot. Nem tette, hiszen nyilvánvaló, hogy mekkora képtelenség ezt a logikai utat fotóval követni; és azért sem, mert feltehetőleg nem érdekli a számítógép, de talán a számítógépes látás sem. Annyi és az érdekli választott témája kapcsán, ami az expozíciókból a laboratóriumban létrejött. Határt saját játékos kedve vont, nem a matematikai bizonyítás igénye.
Most már csak az a kérdés, hogy megér-e ez a játék, ez a vidám látvány 130 képet, megéri-e a fele kiállítást?
Azért az egy következményért is megkockáztathatjuk az igent, amire a bevezetőben utaltam: a szélzsák-kollekció döntésre kényszeríti nézőjét. Provokál.
Ha tetszik, ha nem, kijjebb tolja a fényképkiállítás közönségének tolerancia-határát.
És eredmény az is, hogy a számítógépes látás lehetőségeire tereli figyelmünket.

Koncentrált jelenlét

Azért azt nem hiszem, hogy Dallos László önálló kiállításra vállalkozott volna szélzsák-kollekciója kedvéért. Bevezetőnek, stílusos ellenpontozásnak szánhatta „erdő-képeihez", amelyek mostani kiállításának izgalmasabb felét jelentik.
Első látásra szintén zavarba ejtő ez a 16 fénykép, de nem olyan nyomban nyugtázhatóan, azonnal megfogalmazhatóan, azaz egyszerűen, mint a 130 szélzsák látványa.
Itt valami nyugtalanító van jelen. A néző szeme keresi a kapaszkodót, az emberi arc, emberi alak eligazító jeleit, azokat, amelyeknek kódjával kultúrája idejekorán ellátta, jóllehet sokszor csak sztereotípia-szinten vagy éppen hamisan. Nem találja.
Ez egy olyan fotótárlat, ahol egyetlen képen sem jelenik meg az ember!
A felkiáltójel pedig azoknak az érzelmeit fejezi ki, akik nyomon követték Dallos munkásságát, és akik szerint ő az a fotográfus, akit csak az ember érdekel, aki makacsul és kitartóan nyomakszik a lélek mélyrétegei felé, már-már szemérmetlenül; kínos felismerésekkel szembesítve értelmes közönségét is. Mert nem torpan meg ott, ahol az önvizsgálódás jogos önvédelemből megáll, mazochistán pontos. És ez az emberkutató most 16 tájképet tesz elénk.
Ezek után azonban meg kellene nézni, hogy milyen tájakat választott ábrázolása tárgyául, no és: hogyan. A titok nyitja nyilvánvaló: szó sincs konkrét erdőkről-mezőkről, útelágazásokról és vadászlakokról. A képeken mindezek ürügyén, természetesen, az emberről van szó. Egy olyan ember (emberiség) jelenik meg rajtuk, amelynek állapotára nincsenek megfelelő szavak. Nem fogalmazható meg, csupán minden érzékünkkel kifelé és befelé figyelő lelki-állapotunkban érzékeljük.
A szavakkal nem kifejezhetőt próbálja megjeleníteni dupla expozíciós tájképein („Életlenség zavar") Dallos. Képei bármilyen váratlanul érik kiállítása látogatóját, aligha meglepőek. Egyrészt azért nem, mert Dallos már előző kiállításával (Lendítem lábam, 1979) is eljutott a hagyományos fotóművészeti

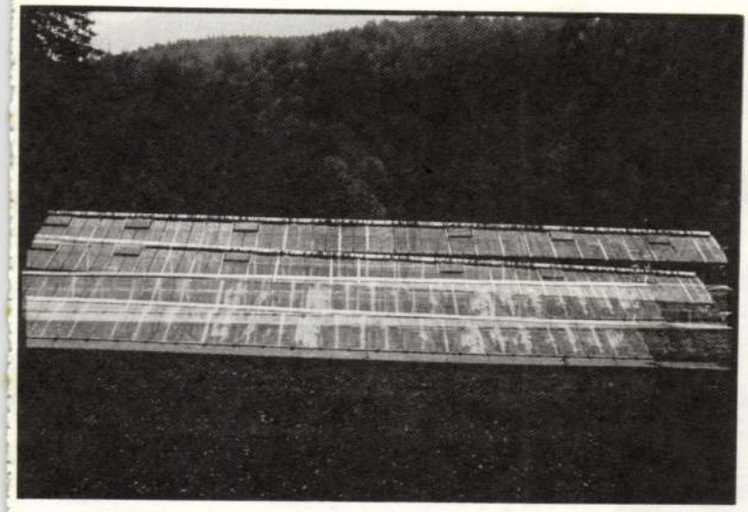

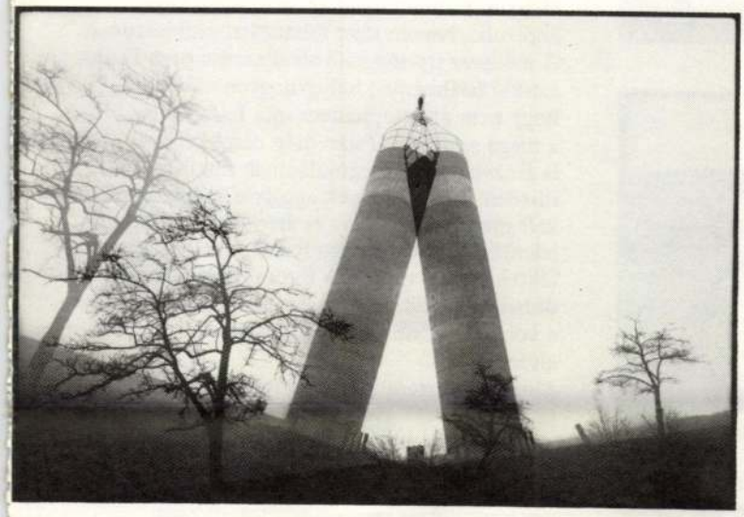

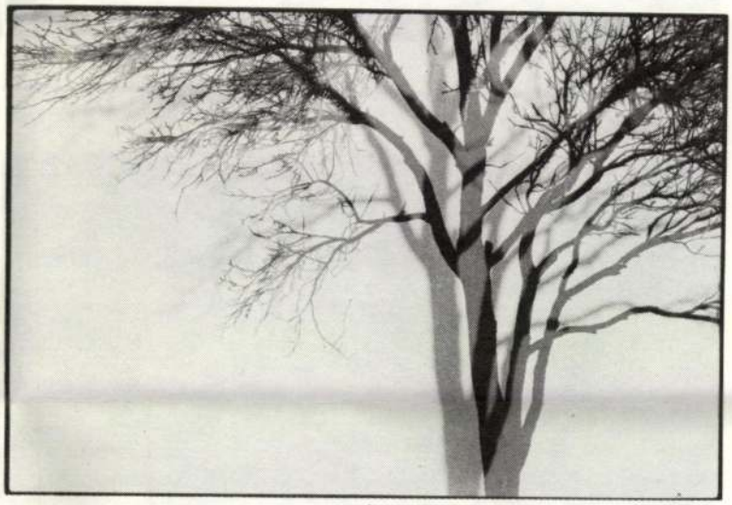

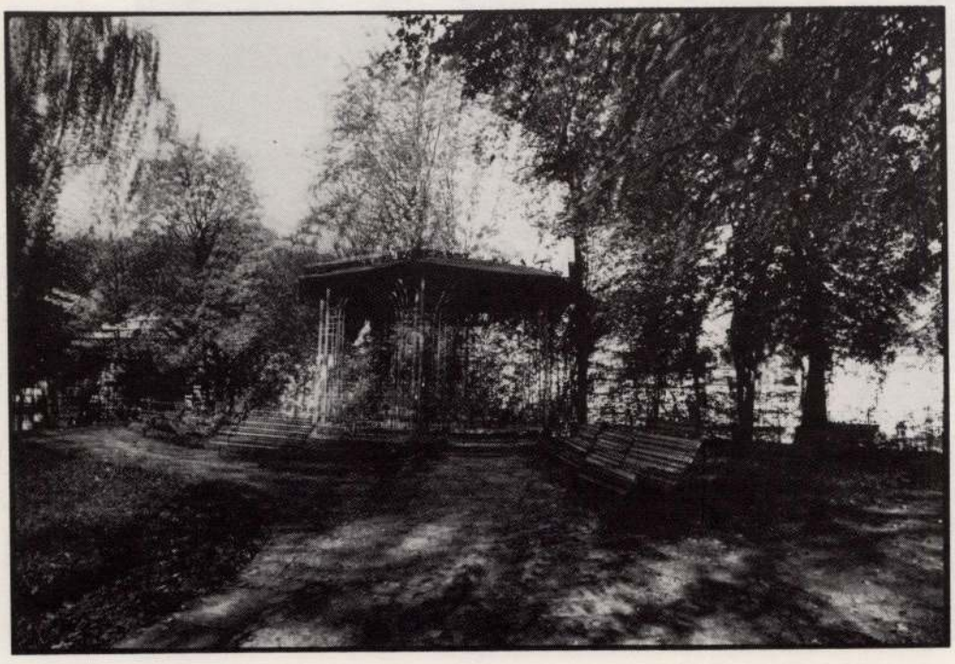

kifejezőeszközök alkalmazásának határáig és eljutott az intimitás határáig is. Lépnie kellett.

A verbálisan kifejezhető, előre megfogalmazott üzenet mellé rendelt fotó után létre kellett hoznia a csak önmagát kifejező, nem illusztratív fotográfiát. El kellett jutnia ahhoz a szubjektív fotográfiához, amivel a fényképező művész nem egyszerűen két dimenzióban ábrázolja a három dimenziós valóságot, hanem gépével megfogalmazza és magához igazítja az optika elé tárulkozó látványt. Nem az ábrázolandó táj, a táj és a tárgy viszonya fontos a számára, hanem az, ami az ábrázolás — fotózás — végeredménye.

Szükségszerűen talált rá erre a módszerre az emberkutató Dallos. A végeredmény itt ugyanis éppen olyan rejtélyes, mint amilyen megfoghatatlanok azok a tudati jelenségek is, amelyeket a képek tükröznek. Amikor a dupla expozíció készül, az objektívet középpontjában forgatja el, a fényképező *nem tudja, mit csinál.* Hogyan tudhatná, hiszen nem a látványt ábrázolja, hanem saját feltáratlan szubjektumát. A módszer ilyetén való alkalmazása nem Dallos László találmánya, habár nagyon valószínű, hogy nem átvette, hanem újra felfedezte a maga számára. Talán még némi kételyt is érezve önnön megújulásának módját illetően. Erre képeinek aggályos szépsége miatt kell gyanakodni. Fény és árnyék artisztikusan jelenik meg, s a választott technika sohasem féktelenkedik rajtuk. A fotóművész óvatos duhaj, aki eltökélten igyekszik legalább ebben a vonatkozásban megfelelni a hagyományos elvárásoknak

Meg lehet érteni. A fotóművésznek, aki nem új módszerrel ugyan, de bejáratlan területre merészkedik, éreznie kell, hogy ami most készülőben van, amit megmutatni készül, az éppen olyan félelmetes, mint a palackból előbújó szellem. Ismeretlen kiterjedésű, elborzasztó, szorongató. S létrehozója végérvényesen magányos.

Zárszó

Befejezésül — ahelyett, hogy jósolni próbálnék, merre tarthat Dallos László a fotóművészetben és a fotóművészettel — sokkal prózaibb zárszót. A most taglalt, 16 fényképből álló kompozícióból két kép kilóg. Az egyik, amelyen egy autópálya felüljárója uralkodik, s némi magyarázkodással esetleg mint optimista befejezés illeszkedhetne a többihez lendületesen ívelő vonalaival, víztől fényes úttestjével. Szerencse, hogy nem záróhelyen láthattuk, így ez a megoldás kiesik; más megoldás nincs. A másik kép Oliver Perdrix 1982-es New York című képének (Fotóművészet 84/2.35.1.) szellemes persziflázsa.

Egy szigorú kiállításrendező alighanem megfosztotta volna ettől a két — különben jó — képtől Dallos tárlatát. A kiállítást rendező szerzőnek nem volt szíve nem kiakasztani őket, hiszen „ugyanazzal a technikával készültek, mint a többi".

A bevezetőben ismertetett, kiállításrendezéssel és a vendégkönyvvel kapcsolatos tanulságok mellé ez hát az utolsó: jó a szigorú kiállításrendező a háznál. A galériában a tárlatnál.

Creizing Lajos
felvétele:

A Vörös Csillag szálló.

Honti Katalin: A Szabadság-hegy
és vidéke.
Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr. 16. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Czeiring Lajos
felvétele:

A Ságvári liget.

Honti Katalin: A Szabadság-hegy
és vidéke.
Budapest VII. évf. 2. 1969. febr., 17. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Czeizing Lajos

felvétele

A Rákóczi út.

Granasztói Pál: Téli városképünk.

Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 9. l.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Czeiring Lajos

Felvétele

Granasztói Pál: Téli városképeink.
Budapest VII. évf. 2. sz., 1969. febr., 8-9. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Creiring Lajos

felvétele

Gramesztói Pál: Téli városképeink.
Budapest VII. évf. 2. sz. 1969. febr., 7. l.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Creiring Lajos:

Téli Budapest

~~(Fotó)~~
(Szines fotó)

Budapest VII. évf. 2 sz. 1969, febr.,
Címlap.

Czejötelke

gotikus kehely
román korinak látszó
faragott kövek

Ezt a helyiséget az 1892-es
helységnévtár
nem ismeri.

Debreczem L. 1928.
260, 261 l.

Czeizing Lajos
fotós

M.D.V.

Budapestről készült fotóval
szerepelt a tarlaton

Sosonci Miklós: Bécs - Budapest művészeti kiállítás
Művészet, 1969. junius - 31 lap

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOKUMENTÁCIÓS
KÖZPONT
Budapest, XIV. Dózsa György ut 41.

Creiring Lajos

Fotóeb-könyvek és képalbumok összeállítása és kiadása terén je-lentős érdemet szerzett Creiring Lajos, Reinmann János és testvére Mária Lelkes István: A magyar fotómű-vészet útja.

Új Nés VI. évf. 1966. jún. 6. 2. 97. l.

Czeiring Lajos

Ez évi első képrejtvényünk fotóin (Lőrinczy György, Czeiring Lajos és Zaránd Gyula felvételei) három épületrésiletet láthatnak.

Budapest VII. évf. 1. sz. 1969. jan., 45. l.

Creising Lajos

Fotó

Budapest VII. évf. 1. sz. 1968. jan.,
borító, II.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZERSZÁMGÉPIPAR

1961 NOV 22.

Czeizing Lajos

1021

Czeizing Lajos: Dunapart.

Czeizing Lajos kiállításán

AZOKNAK, AKIK SZERETIK A SZÉP FÉNYKÉPEKET, figyelmébe ajánljuk a Fényes Adolf-teremben *Czeizing Lajos* műveiből megnyílt fotokiállítást. Úgy gondoljuk, a tárlat elsősorban a közép- és az idősebb korosztály számára jelent őszinte élményt, vagyis azoknak, akik a képtől nemcsak meglepetést, technikai trükköket és formai játékokat várnak, hanem emberi tartalmat, gondolatokat és érzéseket.

Czeizing Lajos nemcsak a magyar, de a nemzetközi fotoéletnek is jelentős egyénisége. Számtalan díj és kitüntetés jelzi viszonylag rövid pályafutását (1954 óta fényképez hivatásszerűen).

Kompozícióit rendkívüli igényesség, a formák zárt rendje, a hibátlan egyensúly jellemzi. Saját fotóitól ugyanúgy, ahogyan másokétól is, mindig azt a „többletet" kéri számon, amit a művész hozzáad a valóság legtöbbször esetleges látványához. A kiállítás éppen azért magas színvonalú, mert úgyszólván egyetlen olyan fényképe sincs, amelyhez ne adta volna hozzá ezt a bizonyos „pluszt".

Valamikor, mint tájfényképezőt szerették volna beskatulyázni, a minden áron rendszerezni szerető kritikusok. A kiállítás most alaposan megtréfálta az ilyen törekvéseket. A szebbnél szebb tájképek mellett kitűnő portrék, zsánerképek, illusztrációk szerepelnek a tárlaton.

Külön említést érdemel színes képeinek harmóniája, kiegyensúlyozottsága. A színeket ugyanazzal a magas igénnyel, kulturáltsággal kezeli, amely egész fényképező művészetére jellemző.

Gy. Gy.

és az újjal

kőbányai

bizottság

Ezek ellenére szükséges megtalálnunk a tömegszerűséget, amely a gazdaságosság függvénye.

Itt lép előtérbe az alkatrészkoncentráció.

A szervezési osztály beszámolójából kitűnik, hogy az EE konstrukció átfutása már az új elvek szerint történt. A gép 80 rajzából csak 50 volt új, a többit korábbi típusok alapján gyűjtötték össze.

A tömegszerűségnek egyik előfeltétele, hogy kötelező legyen a háziszabvány. Sok kívánnivalót tapasztalnak a normáliák vonatkozásában. Hasonló a helyzet a fogaskerekek és bordástengelyek tekintetében is.

Csak akkor lehet gazdaságosan gyártani gépeket

EGY KICSIT MŰVÉSZET IS

SZÉKELY P. ISTVÁN, a kőbányai gyár anyag- és áruforgalmi osztályvezetője, a párt propagandistája 17 év óta vezet szemináriumot. Az oktatásban szerzett gazdag tapasztalatairól beszélgetünk. A mozgékony, csupa lendület ember kitűnő riportalanynak bizonyul. Jegyzeteiből, naplóiból világosan látszik, hogy milyen alaposan, módszeresen foglalkozik a tanítással. Évekre visszamenően emlékezni tud egy-egy érdekesebb szemináriumra, feljegyzései híven visszatükrözik a jól sikerült viták feszültségét.

Ahogy visszaidézi, újból beleéli magát a tanítás, oktatás semmi máshoz nem hasonlítható nehéz, de sok örömet nyújtó munkájába.

Fáradt emberek

— Ne áltassuk magunkat, idősebb korban, a napi munka, a családi gondok terhe alatt nem könnyű dolog tanulni. Látom, hogy sokszor a legjobb szándék ellenére is elkalandoznak a gondolatok. Sokszor nehéz fogalmakkal birkózunk. Az elmúlt tizenhét év alatt minden fokon tanítottam marxizmust, politikai gazdaságtant, közgazdasági alapismereteket. Jegyzeteink sokszor túlságosan magas színvonalúak a hallgatók felfogóképességeihez mérten. Ilyenkor a tanítás és a tanulás örök nagy szabálya: az állandó ismétlés segít. A nehezebb, fontosabb fogalmakat újból és újból felidézzük, megfogalmazzuk. Még felsőbb fokon, közgazdasági témáknál is vissza kell térnünk olyan alapvető kategóriákra, hogy mi a munka, vagy mit is jelentenek a termelési viszonyok.

Felkelteni az érdeklődést

mindenki számára érdekes, amellett érthető legyen.

— Minden előadó legfőbb törekvése, hogy felkeltse és ébren tartsa az érdeklődést. Erre nem lehet általános szabályokat adni, mert ez mindig a tanulók összetételétől függ. Sokszor tapasztaltam, hogy az egyiknél jól bevált, nagyon sikeres módszerek is csődöt mondanak egy másik szemináriumon. A legjobb eszközöket tehát mindig újból és újból meg kell keresni.

— A versenyzés, a játékos fejtörés általában mindig érdeklődést kelt. Ezt a módszert több év óta sikeresen alkalmazom. Egyik formája az, hogy az anyag megtárgyalása után érdekes aktuális politikai kérdéseket vetünk fel. Minden jól sikerült téma, ügyes magyarázat fél pontot, vagyis egy felszólalás felét éri. E pontok alapján osztályozunk, és jutalmazunk év végén. Néha megható az az igyekezet, amellyel idősebb emberek pontszerzésre törekednek.

— Valaki például, miután már semmi más „nevezetes esemény" nem jutott eszébe, egyik kitűnő, közismert konstruktőrünk külföldi útját említette. Ez csupán példa ar-

ra, hogy játékos módszerekkel mennyire fel lehet csigázni az

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1967 NOV 15

Czeizing Lajos

tot fizetnek.

— CZEIZING LAJOS fotóművész képeiből kiállítás nyílik meg november 11-én délben a Fényes Adolf teremben. A tárlatot Nemes Béla, a Képzőművészeti Alap kiadóvállalatának igazgatója nyitja meg.

— A Budapest—Mohács kö-

Créring Lajos

Kiállítása.

L. J.: Cr. L. fotói a Fényes Adolf teremben.

Magyar Hírek, 1967. XI. 21. 4. o.

MDK

Czeizing Éajos fotómüvész

Czeizing L. kiáll. Fényes Adolf terem

1967.nov.

Czeiring Lajos

fotomüvész képeiből kiállítás a Fényes Adolf teremben.

Magyar Nemzet, 1967. XI. 5. 6. o.
Napi Krónika

Greiring Lajos

fotóművész kiállítását a Teleki
Adolf teremben megnyitották.
(XI. 11-én).

Magyar Hírlap, 1967. XI. 12. 11. o.

MDK

Czeizing Lajos

Foto kiáll. Bp.-München

Czeizing Lajos
fotós

MDK

A Ferrijes Adolf levemben
volt tárlata.

Kiállítások: 1967 november - december
Műveszet, 1967. december - 47 lap

M.D.K

Czeizing Lajos
fotós

Fotóit a Temjes Adolf levere-
bere mutatta be.

— Kiállítások
Művészet, 1967. október - 48 lap.

Czeizing Lajos: fotomüvész

Dereglye a parton
49. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos , fotomüvész

Duna a Margitszigettel

48. kpr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Duo a Pianoforte e Violino

di Kopp.

Duetsing Jajos:Judapeszt éjszaka Dr.1951.

Czeizing Lajos , fotomüvész

Ságvári - liget

47. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.I96I.

Czeizing Lajos , fotomővész

Szabadsághegy. Vörös Csillag szálló

46. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos , fotomüvész

Margithíd
44-45. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos , fotóművész

A remetében

43. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos , fotóművész

Moszkva tér

42. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos , fotoművész

A Sziget fái alatt

41. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Dealing Lajos , fotomüvész

1 Rigó fej alak

41 cm.

Dealing Lajos:Budapesti éjszaka 1951.

Czeizing Lajos, fotomüvész

A Margitszigeti Kaszinó terasán

40. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeslaw Jatos, Jotowidzowa

Tauroglyph Kommus ter-

Tau

10.1971

Czeslaw Jatos:Bukoporti ćtaska 9a.1971.

Czeizing Lajos, fotomüvész

A Margitsigeti Szabadtéri Színpad

39. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Margitmiget
38. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Omaha, Nebr.

Dear Sir:

Enclosed find check for $1.00.

Czeizing Lajos, fotóművész

Előadás alatt

37. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Creating Image. Fotomuvész

37. rész.

Creating Image:Budapesti éjszaka No.1961.

Czeizing Lajos, fotomüvész

Színkác előtt

36. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Csolaing Lajos, fotóművész

Csolaing Lajos:Budapest éjszaka Dp.1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

A Stadion látképe

35/a. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Dwelling Lajos, fotóművész

1 Március Lakótelep
57/a vonal

Dwelling Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos, fotomüvész

Pecs a stadionban

35. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Csatáng Lajos, fotóművész

Csatáng Lajos: Budapest, újságíró, Hp. 1951.

Czeizing Lajos, fotoművész

Óriáskerék
34. repr.

Czeizing Lajos: Bp i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Budapesti Ipari Vásár

33. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos

fotokiállitása. Győr, Műcsarnok. - Ism: -mi-; Kisalföld,1968.febr.8.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.ért.1971.2.sz.169-182.l. 167.l.

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 6. számát

Első címoldal, 2-3, 20.1.

Czeizing Lajos, fotóművész

Millenniumi emlékmű
32. Kpr.

Czeizing Lajos: Kp-i éjszaka
Kp. 1961.

Czeizing Lajos: fotóművész

Éjjel

50. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: fotomüvész

Gyár a Duna-parton

51. kép.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: Fotomüvész

Gyár a dunai-pontos

51 nap.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: Fotomüvész

Krisztina körút

52. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: fotomüvész

Késői albumyat
53. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: fotomüvész

Nyári villámok

54. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos: fotomüvész

Kivilágítás
55. repr.

Czeizing Lajos:Budapesti éjszaka Bp.1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Éjszakai munka
31 kép.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Marx tér
30. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos: fotóművész

Nagyított
29. repr.

Czeizing Lajos: Kp-i éjjeleka
Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Kirakatok az új áruházak alatt

28 kép.

Czeizing Lajos: Kép i éjnaka

Kp. 1961.

Creizing Lajos, fotóművész.

A Rákóczi úton
27. repr.

Creizing Lajos: Bp.-i éjszaka
Bp. 1961.

Greiziug Lajos, fotóművész

Neonfényben
26 repr.

Greiziug Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Creizing Lajos, fotóművész

Kossuth Lajos utca

25. repr.

Creizing Lajos: Bp-i éjszaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Autószor. a Puskin-utcai előtt
24. szer.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Felnőttképzés két

23. repr.

Czeizing Lajos: Kép-i éjszaka

Kép. 1961.

Czeizing Lajos, fotomű vész

Rákóczi út
22. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Creizing Lajos, fotóművész

A Duna-part fényei

20-21. repr.

Creizing Lajos: Bp-i éjszakák
Bp. 1961.

Creizing Lajos, fotóművész

A Parlament Budáról

19. repr.

Creizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

A város fényei
18. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Budai Duna-part
17. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Duna völgye budáról

16. repr.

Czeizing Lajos, Bp. i éjszaka

Bp. 1961.

Creizing Lajos, fotóművész

„Kék Duna" étterem

15. repr.

Creizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Vízió
14 repr.

Czeizing Lajos. Kp-i éjszaka
Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Kotrógép
13. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Láuchid

12. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos, színművész

Duna-parti sinek

11. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Fények a vízben

10 repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos (fotóművész)

Szabadságfüst

9. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka

Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

A Gellérthegyről

8. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjnaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Ősi köd a Duna felett

7. repr.

Czeizing Lajos: Bp-i éjszaka

Bp. 1961.

Kreizing Lajos, fotóművész

Duna völgye

6. repr.

Kreizing Lajos: Bp-i éjszaka

Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Sétahajó az Alkotmány
ünnepén

5. képr.

Czeizing Lajos, Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Tűzijáték a Gellértheggyen
4. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

A Lágymányosi „Fenketlen" - tó

3. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Kép. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

A Gellérthegyen

2. rész.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Dunapart a Gellérthegyel

1. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka

Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

- Fénylő ablakok c. képén nincs más, csak egy fekete falfelület, amely betölti az egész képet. Emberi alakot nem látni, az ablakok világosak.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Kp. 1961.

9-10.l.

Czeizing Lajos, fotoművész

- Gyár a Duna-parton c. képén egyetlen üzem kivilágított ablakai, mozdulatlan helyek, folyó – a dolgozó Budapest energiái.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

J. C.

Czeizing Lajos, fotoművész

- a Dunát és a mozgó fényeket kapcsolja össze Duna a Margitszigettel c. képén.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

9. l.

Greiziger Lajos, fotóművész.

- Alapít - kompozíciójában él annak a lehetőségnek, hogy a mozgást az élesség feloldozásával is ki lehet fejezni.

Greiziger Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

G. L.

Greizing Kajos, fotóművész

- a Dunát belekomponálta városképeibe

Greizing Kajos: Budapesti éjszaka
Kp. 1961.

8.e.

Czeizing Lajos, fotoművész

-(The Fishermen's Bastion) A Halászbástya c. képén a kivilágított Halászbástya az előtérben, alatta lemhanó kegyoldal gyér lámpiákkal, Duna világosabb pántja, rakpartok és hidak fényei

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

8. l.

Czeizing Lajos, fotoművész

- [Old guns on Castle Hill c. képén]
csak egy higanygőzlámpa világít.
Régi ágyúk a várban c. képén

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

8. l.

Czeizing Lajos, fotoművész

Kivilágítás
– [Illumination] c. képén kivilágított Lánchíd, fényben úszó Halászbástya, csillogó víztükör.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

8.l.

Kreizing Lajos: fotóművei:

- képeit a hegyek állandó jelenléte jellemzi.

Kreizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

8. l.

Creizing Lajos, fotóművész.

- a fényképezést nem teljes besötétedés után kezdte, hanem alkonyatkor

Creizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.
7.C.

Creizing Lajos: fotóművész

- Budapesti éjszaka c. könyvében
nyolcvan fényképfelvétel

Creizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

6. l.

Czeizing Lajos, fotóművész.

A Magyar
56. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

R. Horyú

56 nyr

Czeizing Lajos. Budapesti éjszaka
bp. 1961

Czeizing Lajos, fotóművész.

Lelátás a Várból

57. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp 1961.

Czeizing Lajos, fotomű vész

Kelátár a Vándól

17. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961

Czeizing Lajos, fotóművész.

Budai

58. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotomű vész

A Halászbástya

59. kpr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp 1961.

Greeting Logos, fotonnj vess

A Hrlobrukshtpa

[illegible]

[illegible]

Czeizing Lajos, fotoművész

Halászbástya-részlet
60. repr.

Czeizing Lajos. Bp i éjszaka
Bp. 1961.

Reizing Kajos, Potsmüller

Halárkártya - vérdet
60. kgr.

Reizing Kajos, Bp. i éjszaka
Bp. 1961

Czeizing Lajos, fotoművész

A Halászbástya télen
61. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Geizing Kajos, Fotoriúsén

A Halálbástya télen

61 repr.

Geizing Kajos: Budapest éjszaka

Kp. 1961.

Czeiring Lajos: fotomüvész

Koncert a Halászbástyán
62. repr.

Czeiring Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Leaving Lodge, Hatcombe

Lawrence & Hodgkinson
Ltd. Keyn.

Leaving Lodge, Budleigh Salterton
By. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Televíziós felvétel
63. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
kp. 1961.

Gzeizing Kajos, fotoriváz

Televízió felvétel
63. vers.

Gzeizing Kajos: budapesti éjszaka
kp. 1961.

Greizing Kajos. fotóművész

A Halászbástyán

64. repr.

Greizing Kajos. Budapesti éjszaka

Ep. 1961.

Geizing Kajos, Intermezzo

A Halandóhtyán
64 repr.

Geizing Kajos, Budapest ejszaka
Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Szabadtéri kongyverseny
65. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Kp. 1961.

Leaving Iejo, Hokuriku

Hokuriku's Lowgrowers

C. 1850

Leaving Iejo · Hokuriku Effects

Trip. 1851

Creiling Lajos, fotóművész

Kilátás a Várból
66. repr.

Creiling Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Greeting letter, Holocaust

Hilfsbrief - Vorderseite

Greeting letter, Burdenpost Ostpreußen

Czeizing Lajos: fotoművész

Csillog a város
67. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Mailing date: January

Mailed a total
of 47 reps.

Mailing date: Subsequent issues
Apr. 1961

Creiring Lajos, fotóművész

Fények a hídon

68. kép.

Creiring Lajos: Budapesti éjszaka

Kp. 1961.

Czeizing Kajos, fotomüvész

Témpel a hanson

Cd. repr.

Czeizing Kajos, budapesti ejszaka

Kp. 1961.

Csiring Lajos, fotóművek

Téli este
69. repr.

Csiring Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Reining Lajos, Jobbmüvek

Téli este
69. repr.

Reining Lajos, Budapest, Ejszaka
Kp. 1961.

Czeiring Lajos, fotóművész

Havas hárfetők
70. repr.

Czeiring Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Dancing days: Postcards

Haven Lighthouse
MC · 1890

Dancing days: Broadcast fireside
Bp · 1951

Creizing Lajos: fotóművész

Régi ágyúk a Várban
71. repr.

Creizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Learning design, fabrication

Hugh Aldersey-Williams

Tl 1999

Learning design, Fabrication
Exp. 1961

Czeizing Lajos, fotóművész

Fényló ablakok

72. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka

Bp. 1961.

Teacher's Notebook

42 days

Learning days: September 8 to
Dec. 15th

Czeizing Lajos: fotóművész

Budai utca
73. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Kp. 1961.

Ceiling days: Februárs

Budai utca
73. repr.

Ceiling days: Budapesti éjszaka
Kp. 1961.

Czeizing Lajos, fotóművész

Régi kút a Várban
74. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Kajos, Pestmonter

Régi kúr a Várban
74 sepr.

Czeizing Kajos: Budapesti éjszaka
Kp. 1961

Czeizing Lajos, fotóművész

Öreg házak Budán

75. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjnaka

Bp. 1961.

Learning design : foundations

Greg Rasch Brooks

71 p. : ill.

Learning design : Bridgepath eProbe

Typ. 1701

Czeizing Lajos, fotóművész

Fortuna Étterem a Várban

76. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka

Bp. 1961.

Learning design: Activities

Joshua Thurow & Lisa Lloyd

To appear:

Learning design: Understandings, issues
pp. 151

Greizing Kajos: fotomüvész

Régi kapu
77. repr.

Greizing Kajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos, fotoművész

Régi hagyi

77. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka

Kp. 1961.

Czeizing Lajos: fotóművész

Utca a Városalban
78. repr.

Czeizing Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Greiring Kajos, Schwindel

Ukra a Vándalban

78. repr.

Greiring Kajos, Budapesti Éjszaka

Sp. 1961

Creiling Lajos, fotóművész

Hunyadi János út
79. repr.

Creiling Lajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Greising Kajos, fotoművész

Hunyadi János út
79. repr.

Greising Kajos, Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeiring Kajos, fotóművész

A Mátyás-templom tornyából
80. repr.

Czeiring Kajos: Budapesti éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Kajos, Istvánvész

A Nátyás-templom tornyából
80. repr.

Czeizing Kajos: Budapest: éjszaka
Bp. 1961.

Czeizing Lajos

és mások felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1969. 8. számát.

32.l.

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 10. számát

Címlap

Kreizinger Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 12. számát.

19.l. ~~hátsó borító belső oldala~~

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 2. számát

13, 14, 15, 16, 17. l.

Creiczug Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1970. 11. számát

3-5. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZAVA

1967 NOV 12

— **Fotótárlat nyílt** szombaton Czeizing Lajosnak — a Magyar Fotóművészek Szövetsége egyik alapító tagjának — mintegy hetven felvételéből a Fényes Adolf-teremben, a Rákóczi út 30. szám alatt. A kiállítás december 3-ig lesz nyitva.

— A SZAJNÁBA FULLADT

Magyar Hírde...
SAJTÓFIGYELŐ
Bp. V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Czeizing Lajos

PESTMEGYEI HÍRLAP
1961 NOV 12

1021

NOVEMBER 12., VASÁRNAP

Czeizing Lajos fotói

Kiállítás nyílt tegnap Budapesten a Fényes Adolf Teremben *Czeizing Lajos* képeiből. Gyakran találkozhatunk a mindennapi életben fotóival: *a Képzőművészeti Alapnak készít levelezőlapokat,* többek között kedveltek színes bábfotói. Tárlata a tájak érzékletes tolmácsolójának mutatja. Néhány különösen szép színes fotót is láthatunk ezen a kiállításon, néhány eltalált fekete-fehér zsánerképet, s néhány technikai bravúrral jeleskedő fotót.

Egyetlen sajnálkozó megállapítás: ez a kiállítás is azt bizonyítja, hogy fotósaink mindmáig *túlzott jelentőséget tulajdonítanak a címadásnak,* ugyanakkor ez irányú képességük nem éri el a kompozíciók színvonalát.

— D —

Vadlibák ott is

KÖNYVESPOLC

L. KOHL-LARSEN:

Rénszarvasok nyomában

Életük minden perce küzdelem a zord természettel, s mégis, nincs híján a szépségnek, az örömnek. A *lappok* életéről oly keveset, s főként: oly kevés *igazat* tudunk. A világhírű német néprajztudós, *Kohl-Larsen* egyik útjának krónikája a könyv; érdekes és szép krónika egy alig ismert nép életéről, szokásairól, természetéről. A téli legelőről a nyári legelőkre vonulnak a hatalmas rénszarvascsordák. Egy hétig tart az út, s az egyik lapp családdal utazik maga a tudós is. Részt vesz a napi teendőkben, ugyanúgy kézből eszi a frissen főtt rénszarvashúst, mint a többiek, s közben

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Czeizing Lajos

1967 NOV 21

Magyar Nemzet

Czeizing Lajos fotói a Fényes Adolf-teremben

Egyik képén egymásba kapaszkodó ifjú pár bandukol a sugárút surranó autói, imbolygó lámpásai közt, végtelenül elhagyottan. A másikon anyóka töpreng szomorú és gyógyíthatatlan magányán, helyet keresvén, pillanatokra, a cukrászda ősz végére elnéptelenedett, sivár teraszán. A harmadikon feketelüszteres, »művészkalapos« muzsikus álldogál a Duna-kanyarbeli hajnal szürkeségében, fázékonyan, fáradtan, magára maradtan az ünnep másnapján. Talán a kompra vár, talán társaira, vagy csak élvezi a csöndet a másoknak átmuzsikált éjszaka után. Valaha jobb napokat láthatott, ambíciója is magasra ívelt. Itt temeti ifjúkorának merész álmait...

Mások, többek e fotók, mint a fényképészre zúduló nyers élmények rögzítései. Szimbólumokat, irodalmilag is nehezen megfogalmazható, esendő sorsokat, kudarcokat idéznek és ha másért nem, ezekért is érdemes megtekinteni *Czeizing* Lajos bemutatkozását a Rákóczi úti Fényes Adolf-teremben.

E zenei kultúrán fölnevelkedett, kitűnő forma- és arányérzékkel és virtuóz technikával dolgozó fotós nemcsak k önálló fotóalbumot (»Budapesti éjszaka« és »Művészek« és számos jó illusztráció könyvelhet el sikerei közé, ha nem az alkalmazott fotográfiát is jó ízléssel műveli.

Képei finomak, szerények. Ötletei, »szenzációi« inkább csöndesek — mintsem harsogóak. Munkásságának alapvető vonása valami hűvös időnkívüliség, s a tekintélyek föltétlen, olykor szinte már iskolás tisztelete.

A föltétlen szépség iránti sóvárgás határozza meg legtöbbször témaválasztását is. (»Áradó fények« — »Balatoni tél« — »Duna-part« — »Gázláng« — »Szentendrei éjszaka« — »Táj Visegrádnál« — »Zúzmara«.) Ezek a fotók »szépek«... Sajnos, kissé érdektelenek is. Csak egy-kettő akad (»Tanyavilág« — »Hegyvidéki táj«), amelyik őszinteségével, erejével mélyebben mozdítja meg a nézők lelkét.

Mellékes helyre száműzték a kitűnő szerző művészportréit és -riportjait, pedig közöttük olyan érték is akad, mint a Ferenczy Béniről, Lyka Károlyról vagy Szabó Iványról készült képei.

L. L.

ég
nyban

gben

ldódott a külügyi tárca probémája. Elődjének, *Ekonomu-nurasznak* a lemondása óta *Koliasz* miniszterelnök vezette átmenetileg a külügyi tárcát. Az új külügyminisztert úgy jellemzik, mint tapasztalt diplomatát, akinek a kinevezése — megfigyelők szerint — *kapcsolatban áll a jelenlegi feszült török—görög viszonnyal.*

A ciprusi válság *tovább súlyosbodik:* a sziget északi partvidékének közelében *török haditengerészeti egységek* cirkálnak és a török légihaderő sugárhajtásos repülőgépei hétfőn többízben elrepültek a szigetország fölött. A törökországi Izmirben 30 000 tüntető követelt *háborút Görögország ellen.*

A török 39. hadosztály Iskenderun térségéből nyugati irányba, Törökország Ciprushoz legközelebb eső részei felé vonul és helyét az ország keleti részéből újonnan érkező egységek foglalják el. A vezérkar felkérte a török napilapokat, hogy *nevezzenek ki haditudósítókat.*

A Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front köszönő levele

Losonczi Pál, a Magyar Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke hétfőn fogadta *Dinh Ba Thit*, a DNFF budapesti állandó képviseletének vezetőjét, aki átadta dr. *Nguyen Huu Thónak*, a DNFF Központi Bizottsága elnökének köszönő levelét. Dr. Nguyen Huu Tho a Népköztársaság Elnöki Tanácsa elnökéhez és *Kállai* Gyulához, a Hazafias Népfront Országos Tanácsa elnökéhez intézett levelében őszinte köszönetét fejezi ki azért a meleg fogadtatásért és támogatásért, amelyben a DNFF új politikai programját részesítik Magyarországon.

Beiktatták hivatalába a Posta új vezérigazgatóját

Hétfőn délben a Posta Vezérigazgatóság székházában dr. *Csanádi* György közlekedés- és postaügyi miniszter ünnepélyesen beiktatta hivatalába a Posta új vezérigazgatóját.

A miniszter a Posta vezérigazgatójának — a nyugdíjba vonult *Kövesi* Béla helyett —

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP

1968 [illegible] 3 11

Czeizing Lajos

[illegible] 5000 forintra ítélte.

⊙ **FOTOKIÁLLÍTÁS SZENTESEN.** Szentesen, a Koszta József Múzeum rendezésében ma, március 31-én, vasárnap nyílik meg Czeizing Lajos fotoművész kiállítása. A kiállítás megnyitására déli 12 órakor a múzeum József Attila utcai képtárában kerül sor. Beszédet mond dr. Zsoldos Ferenc.

1021

A napraf
Szerződést
és raktár

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Czeizing Lajos

1967 NOV 12

vadd.

Czeizing Lajos fotóművész kiállítását szombaton nyitották meg a Fényes Adolf teremben.

1024

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

196 NOV 19

— Czeizing Lajos fotóművész kiállítása a [illegible]nyes Adolf teremben (VII., Rákóczi út 30.). Nyitva: de. 11-től 19 óráig. Hétfőn szünnap.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

Czeizing Lajos

1967 NOV 24

aki részeg volt.

— Czeizing Lajos fotóművész kiállítása a Fényes Adolf teremben (VII., Rákóczi út 3[illegible].). Nyitva: de. 11-től 19 óráig. Hétfőn szünnap. ×

1021

Greiziug Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1971. 6. számát

31. l.

Greizing Lajos

Folyóiratok illusztrációi

a Budapest c. folyóirat 1971. 4. számát
(címlap) 18.l. 34-35.l.

Creizing Lajos

felvételei illsuztrálják

a Budapest c, folyóirat 1971. 3. számát
belső kétoldal, 14-15.l.

Czeizing Lajos

A Tétet fotóit Tézitette

ifj. Horváth Béla: A miskolci Avas műemlékei
Képröm. Alap. Bp. 1964

DER Ausschnitt
1 BERLIN 45, Telex: 1-[illegible]
Aus d. Tad. [illegible] Stamm
Richtung 1969

Die [illegible]lt
[illegible]000 [illegible]amb[illegible]

1021

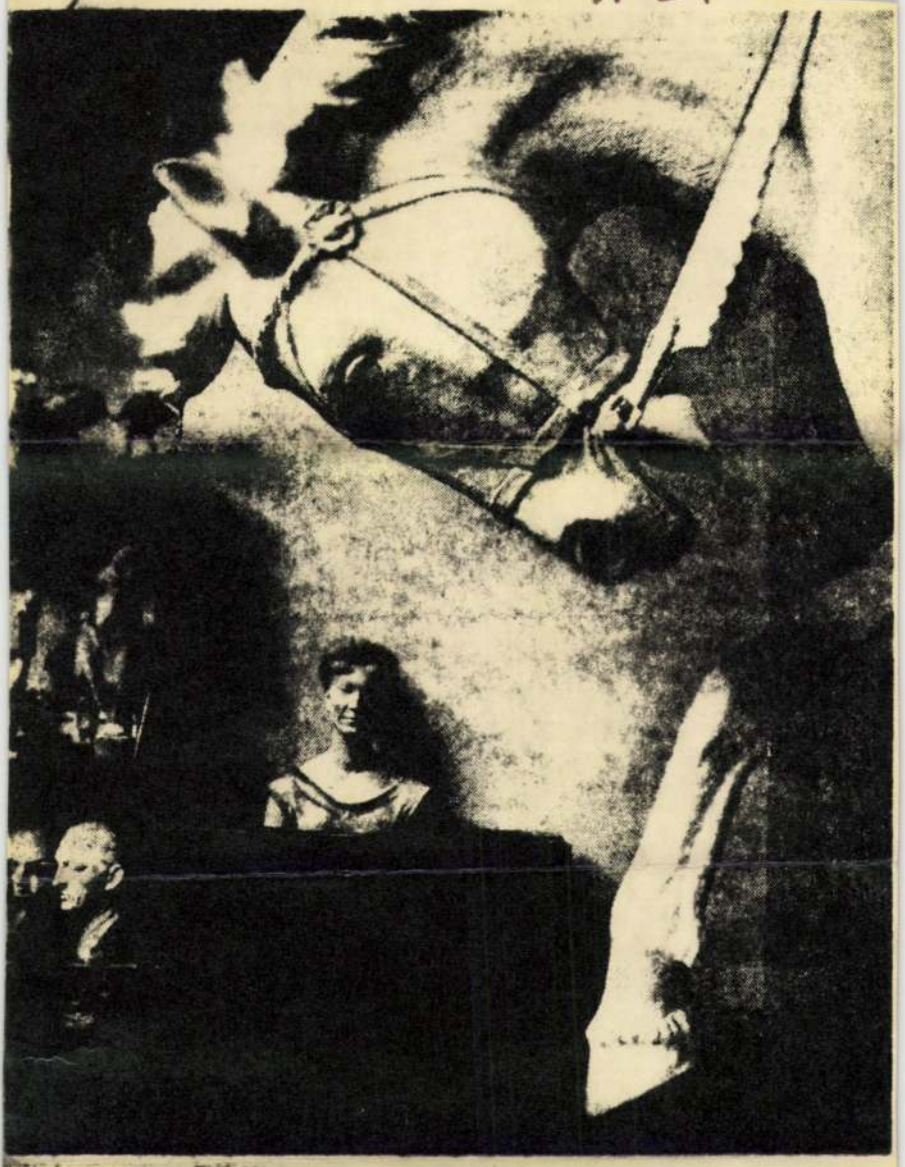

Lajos Czeising: Im Künstlerheim

Nicht so sehr wegen ihrer formalen Erscheinung, ihrer Aufnahmeart oder ihres überraschenden Details fallen die Fotos von Lajos Czeising in der Februarausstellung der Landesbildstelle, Kieler Str. 171, auf, sondern wegen ihrer Thematik: Budapest, die ungarische Hauptstadt mit ihren beiden Teilstädten Ofen und Pest an den beiden Seiten der Donau. Die Stadt, die erst um die Jahrhundertwende zur Großstadt wurde, besitzt dank dieser Epoche den Flair des Jugendstiles — von den Straßenbeleuchtungen, den breiten Boulevards, ein wenig an Paris erinnernd, bis zu den Brücken und der Treppenführung zur Burg: der gleiche ornamentbesessene und weitschweifige Stil.

Als Kontrast die sich in ihre Häuslichkeit zurückziehenden Künstler und Kunsthandwerker und die vertrauten Bilder in Farbe, von der Puszta und dem Plattensee.

Ein zweiter Beitrag aus Osteuropa: Der Fotograf, gespiegelt in Malereien, Zeichnungen und Radierungen von 9- bis 13jährigen Kindern aus Prag. Das Vielerlei der Situationen beweist die Allgegenwärtigkeit der Kamera beim Schwimmen, auf dem Fußballplatz, im Zoo: Auf einem der Blätter greift ein gewitzter Affe selbst zur Kamera und fotografiert seinerseits kamerawütige Menschen vor den Stäben. Manchmal allerdings scheint mit alten Fotografien die Phantasie der Kinder gesteuert worden zu sein: Woher sollten sie sonst auf den Gedanken kommen, einen Herrn in Ringelbadeanzug mit Kaiser-Wilhelm-Schnauzbart oder einen unter dem schwarzen Tuch seiner Plattenkamera verborgenen Fotografen zu malen? rau

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ

mdk.

Czeizing Lajos

fotoportréi. D. Feleí Tsuzsa könyvéhez
Tölbnyvre jól sikerüdtek.

(Kritika)

Dévényi Iván. Két könyv a XX. század Magyar képzőművészetéről.

Jelenkor 1963. 11. sz

1103. L

mdk

Czeizing Lajos

Képei:
a hivatott művész élményét folmá-
"csolják"

K. Z. A Madonne orsz. fényképkiállításáról.
Népművelés, 1958. 4. sz. (Szatsóbortólap)

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Czeizing Lajos

Esti Hírlap
1973 FEB 9.

A PUSKIN MÚZEUM VENDÉGEI

Magyar szobrászat

10/21

A Kulturális Kapcsolatok Intézetének rendezésében 1973-ban több tucat régészeti, művészeti kiállítás ismerteti meg a határainkon túl élő művészetkedvelőket a magyar kultúra eredményeivel, vívmányaival. Sok kiállítást láthat a baráti szocialista országok érdeklődő közönsége. Májusban, Bulgáriában fotodokumentum-kiállítás nyílik *Kodály Zoltán* életéről, munkásságáról. Csehszlovákiában magyar szecessziós grafikák és plakátok kerülnek kiállításra, előbb Pozsonyban, majd a prágai régi városházán.

Varsóban Szőlő és bor a kisgrafikában címmel lesz ex libris bemutató: ugyancsak nagy érdeklődésre számíthat a római-kori ásatások Budapesten című tárlat. Az NDK-ban a magyar proletárművészet legkiemelkedőbb alkotásait vonultatjuk fel Drezdában, majd Berlinben. A magyar forradalmi grafika anyagából a Munkásmozgalmi Múzeum bocsátott jó néhányat a baráti szocialista ország rendelkezésére. Egy másik kiállításunk az 1848-as szabadságharc emlékeit tárja az NDK közönsége elé. A berlini Magyar Kultúra Házában *Czeizing Lajos* műveiből nyílik kiállítás, amelyet Kodály-emléktárlat követ.

Több kiállítást rendezünk az idén a Szovjetunióban. Az év első felében nyitjuk meg azt a tárlatot, amelyen a Szépművészeti Múzeumban őrzött olasz festmények kerülnek a szovjet műértők elé. Az év egyik legjelentősebb eseményének ígérkezik a *Magyar szobrászat* című kiállítás, amely február 15-től látható a moszkvai Puskin Múzeumban. Itt szobrászművészetünk valamennyi kiválósága felvonul, csaknem 200 szoborral és 60 éremmel.

Fordítsa!

...származott.
...agyis fejlődésünkben *to-*
...ábbra is az iparnak van
...eghatározó szerepe. Az
...pítőipari termelés — a be-
...uházások mérséklésével
...sszefüggésben — csak egy-
...ét százalékkal, ezen belül
...z állami építőipari vállala-
...oké viszont négy százalék-
...al nőtt.

...ltimátuma ...knek

...idő szerint 10 óráig ulti-mátumot adtak Bordaberry elnöknek a szerdán kinevezett Antonio Francese hadügyminiszter leváltására.

Röviddel ezt követően a ...adsereg egységei megost-...molták a rádió- és televí-

a munka felvételére kényszerítette a *Penn Central*, a legnagyobb amerikai vasúti társaság sztrájkoló dolgozóit. A szenátus tegnap 90 napos „önkéntes lehiggadási időszakot" rendelt el, hogy az elbocsátások ellen tiltakozó vasúti dolgozók szerdán éjfélkor megkezdődött sztrájkját leverje.

A kongresszusi határozat csupán elnöki aláírással léphet érvénybe.

Nixon elnök tegnap este a 9 millió dolláros új elnöki *Boeing—707-es* repülőgépen *San Clementébe*, a kaliforniai *„Fehér Házba"* utazott. Mint *Ziegler, Nixon* sajtótitkára közölte, az ...lnök ma reggel aláírja a ...atározatot, így a sztrájko-...óknak fel kell venni a ...unkát.

NDK—izlandi kereskedelmi megállapodás

Reykjavík, február 9.

Gerhard Beil, az NDK

Czeizing Lajos

A Magyar Építőművészek Szövetsége, a Magyar Fotóművészek Szövetsége és az Országos Műemléki Felügyelőség Multunk jövője című fényképpályázatán 2ooo forintos díjat kapott: Kriss Géza, id. Rácz Endre, Czeizing Lajos, Járai Rudold, Vidovics István, Bordács Ferenc, ifj. Rácz Endre és Farkas Ida.

Magyar Hirl p 1975/316/8

Czeizing Lajos

fotóművész,önálló kiállitása nyilt ~~pék~~ Bukarestben

Magyar Hirlap 1969 . 2.évf. 184/2.

Czeizing Lajos

Cs. Kovács László a Műcsarnokban április 28.-tól,
Szyksznian Wanda a balassagyarmati Horváth Endre Galériában május 2.-ig,
Bálint Endre a Helikon Galériában május 2.-ig,
Bukta Imre a Fiatal Művészek Klubjában május 3.-ig,
Berki Viola a dunaujvárosi Uitz Teremben május 3.-ig,
Juhász József a Gutenberg Művelődési Otthonban május 8.-ig mutatja be alkotásait.
Czeizing Lajos fotóművész kiállitása a Műcsarnokban április 27.-től tekinthető meg,-közli a lap a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 28. XXIII. évf. 17.sz. 8. lap.

Czeizing Lajos festőművésznek

Czeizing Lajos kiállításának enteriőrje

Művészet, Budapest, 1979. okt. 6. old.

rendezőn múlik, hogy mennyire szelektív a tárlat, hogyan emeli ki a legfontosabb értékeket. Az pedig már művészetpolitikai kérdés, hogy ki, mikor, hol rendezhet kiállítást. Sok egyéb között az is kérdéses, jogos-e a preferencia olyan művészek esetében, akiknek kiállítása biztos anyagi sikerrel kecsegtet, művészetük azonban idegen a mai valóságtól.

Könnyebb gondokat felsorolni, mint megoldást javasolni. A kiállítások számának növekedése azért sem könnyíti meg egy értékrend kialakulását, mert nincsenek állandó jellegű kortárs művészeti kiállítások, amelyek a művészt, a nézőt, a kritikust a viszonyításban segítenék. A tárlatok egymásutánjával és összképével azonban azért kell sokoldalúan foglalkozni, mert a kiállítás még beláthatatlan ideig a legközvetlenebb nyilvánossági fórum, rövid léte ellenére is. De fontosságának eltúlzása – akár a művész, akár a kritikus szemszögéből – igen-igen kétélű lehet. S a kiállítás továbbra is csak egy részét mutathatja be a művészetnek, azt és annyit, amennyi kiáilítható. A gótika művészete sem ismerhető meg csak a múzeumi táblaképek, szobrok, ötvöstárgyak alapján, a katedrálisok együttese nélkül. A mai művészet egyre nagyobb része kötődik a kiállítótermeken kívüli környezethez. A tárlatok szerepének értelmezésénél nem hagyható figyelmen kívül a művészetek gyakorlati funkciójának folytonos változása.

ARADI NÓRA

Czeizing Lajos

felvételeiillusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1975. 2. számát

Czeizing Lajos

Bán Mariann kerámikus kiállitása a balatonfüredi Iparmüvészeti Centrumban,
Brenner György, Fülöp György és Lehoczky István karikatura kiállitása a Siófoki Müvelődési Központban,
Bán Béla emlékkiállitása a szombathelyi forradalmi Muzeumban julius 20-tól,
Rappai Vilmos emlékkiállitása a Pszichiátriai Klinika Nappali Szanatóriumában julius 29.-ig,
Czeizing Lajos fotókiállitása a Miskolci Galériában julius 29.-ig,
Kondor Béla Monotipiái kiállitás a szegedi Bartók Béla Müvelődési Központban julius 29.-ig tekinthető meg,-közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában a lap.
Élet és Irodalom, Bp. 1979. juli. 14. XXIII. évf. 28. sz. 8. lap.

Czeizing Kajas
fotós

Budapest, az autóspálya
torkolatra (repro)

— : Magyarország mai (Fotókiállítás a Varpalotáda
Vök Lapja, 1975. ápr. 12 - 11 oldal.

Czeizing Lajos fotómüvész

Prágában és Berlinben sikeres kiállitása volt a müvésznek, mint "A Fotómüvészek Szövetségében" cimmel közölt interju során, Levendel Julia megemliti, a Szövetség vezetőségének információja nyomán.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. márc. 24.
XVII. évf. 12. sz. 7. lap.

Creizing Lajos

Felvételei illusztrálják:

a Budapest c. folyóirat 1972.4.számát

8-9. l.

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c.folyóirat 1972.3.számát

47.1.

Orelzing Lajos

fölvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 2.számát

4, 12-13, 35, 42-43 l.

Czeizing Lajos

Vas István írása Granasztói Pál Budapest c. könyvéről
[illegible] /fotók: Czeizing Lajos/

Budapest, 1972. 4. sz. 8-11. l.

Czeizing Lajos

felvétele i illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 11. számát

2-3. l., H.l.

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972. 1.számát

4-5.

Courtesy Jaeger

Creizing Lajos

Felvételei illusztráljék

a Budapest c. olyóirat 1972. 9. számát

14-15. 17 32-33.

Czeizing Lajos

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 1972.6.számát

címlap, 47.l.

Czeizing Lajos fotómüvész

A "jónevü fotómüvészek"között emliti Vadas József: "Ujévi hamis kártyák" c. kritikájában, mely a müvészeti naptárak, vállalati reklám-naptárak és az üdvözlő lapok tervezőinek munkáját ismerteti.
Kifogásolja, hogy a grafikusokhoz hasonlóan a fotómüvészek is hagyományos képeket,„mesterkélten beállitott csendéleteket, kiglancolt tájképeket" készitettek.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. jan. 12.
XVIII. évf. 2. sz. 8. lap.

Czeizing Lajos fotómüvész

A Balázs Béla-dij II. fokozatával tüntették ki a müvészt, -közli a lap: "Dijak, kitüntetések - 1973" cimmel.

Élet és Irodalom, Bp. 1973. ápr. 7.
XVII. évf. 14. sz. 2. lap.

Creizing Lajos

Fotóminveszeti galéria

Magyar Nemzet 1984. 1.27.

Magyar Nemzet 1985. 11. 27.

Czeizing Lajos kiállítása a Vigadó Galériában

ÚGY VÉLEM, a legtisztességesebb eljárás, ha mindjárt az elején gyorsan elmondom: elszomorítóan gyenge kiállítást rendezett *Czeizing* Lajos a *Vigadó Galéri*ában. Nem állíthatom azt, hogy Czeizing nem jó fotográfus, hiszen ha egyedül, társak nélkül állna *Régi és új* című, az 1979-es kiállításán és albumban is bemutatott fotója, már ez az egy kép is elég volna e vélemény cáfolatára. De még csak nem is kevés remek fotóinak száma. Ám ezek a képek, az előbb említett is, ahol egy fejkendős nénike lépked egy templomtorony tövében épült, szívszorítóan sivár betonaluljáró lépcsőin, a fekete-fehéren mesterien fényképező Czeizing Lajosról tanúskodnak. Most, a Vigadóban, március 10-ig látható tárlaton csak színes fotók vannak. S a nézőt azt gondolja, a fotós visszafelé lépked egy olyan úton, amelyen már igen messzire eljutott.

Czeizing Lajos fotóit egy valóságosan elhangzott párbeszéddel lehetne legjobban jellemezni: „És nagyon művésziek a képek?" „Sajnos, nagyon." Csupa hamis íz, mesterkélt, művészieskedő kitalálás az egész kiállítás, s az a néhány felvétel pedig, amelynél a fotós ragaszkodott a realitáshoz, unalmas. Ezek a képek legfeljebb dekoratívak, de tartalmatlanok.

Nem Czeizing Lajos az első, aki ragyogó eredményeket, művészi színvonalat elérő fekete-fehér fotói után kudarcot vall a színes fotográfiákkal. Sőt, esete inkább általánosnak mondható. A színes fénykép egészen más látásmódot igényel, mint a fekete-fehér. S a nem dokumentatív, hanem kimondottan művészi igényű színes fotó kiváltképpen kényes jószág. Szabályai nehezen megtanulhatók, s mint ahogyan az emberek többsége fekete-fehér álmokat álmodik, s egyáltalán nem elhatározás kérdése, hogy holnaptól színesben lássa álomképeit. Így kíván adottságot, belső készséget, teljesen új látásmódot a színes fénykép is. Erre a váltásra Czeizing Lajos, fotóinak tanúsága szerint, nem volt képes. Képei elszínezett álmok, amelyekből gyakorta még giccset is csinál.

AKI A NÉZŐK KÖZÜL emlékezetére nem tud támaszkodni, el kell higgye a kritikusnak hozomra: Czeizing Lajos jó fotográfus, csak ez egy félresikerült képekből összeállított, rossz kiállítása.

Hajdú Éva

MIÁS

nak alapelveiről.

— **Az első hazai átfogó Takarmánykódex** megjelent a Mezőgazdasági Könyvkiadó gondozásában. A Takarmánykódex a gyakorlati gazdák munkáját segíti: táblázataiból gyorsan és nagy pontossággal állíthatják össze az állataik számára optimális adagokat, takarmányozási programokat. A Takarmánykódex 850 példányban jelent meg.

— **A Magyar Történelmi Társulat** Archeográfiai Heraldikai és Genealógiai Szakosztálya Kállay István professzor elnökletével ma, szerdán 14 órakor ülést tart, az ELTE bölcsésztudományi karának tanácstermében. A rendezvényen Záborszky Miklós tart előadást „Dunántúli parasztcsaládok genealógiája" címmel.

— **Harmincezer gyermeket**

Czeizing Lajos

Meghalt Czeizing Lajos

Czeizing Lajos Balázs Béla-díjas fotóművész, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze életének 64. évében elhunyt — közli gyászjelentésében a Művelődési Minisztérium, a Művészeti Alap és a Magyar Fotóművészek Szövetsége. Temetése szeptember 25-én szerdán délután 14 órakor lesz az újpesti Megyeri úti temetőben.

Magyar Nemzet 1985. IX. 20.

Czeizing Lajos

Eltemették Czeizing Lajost

Tegnap az újpesti Megyeri úti temetőben eltemették Czeizing Lajos fotóművészt.

★

Pályafutásának kezdete számos kortársáéval azonos volt: amatőrként indult, sokáig csak kedvtelésből fotografált. Kamaszfiúként az Ezermester könyvekből tanulta meg a camera obscura titkait és önképzéssel sajátította el a fotográfia fogásait.

Tanult szakmáját tekintve textiltechnikus volt, aki szabad idejében a győri filharmonikusokkal hegedült. A zenét tartotta meghatározó élménynek életében, fényképeiben is a muzsikából kiérzett harmóniára törekedett. A fotó csak szeretett hobbi volt életében egészen 1954-ig, amikor egy merész elhatározással odahagyott szakmát és lakóhelyet, Budapestre költözött és a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalatánál lett fotóillusztrátor.

Harminckét esztendős volt ekkor. Új munkája sok-sok utazást hozott, emberekkel, tájakkal, városokkal ismerkedett meg és ő szorgalmasan fényképezte is az elébe táruló világot. A kötelező feladaton, a könyvillusztrációkon, a képes levelezőlapokon kívül a maga örömére is. Egyszer azt mondta: „képeimmel soha nem dokumentálni, hanem — a fotográfia sajátos eszközeivel esztétikájával — képi élményt szeretnék nyújtani". Szándéka csak félig valósult meg — szerencsére — nemcsak élményekkel gazdagította nézőit, de hű képet is rajzolt városokról, épületekről, a magyar tájról.

Nem tanult soha fotografálni, de kitűnő érzéke és belső vezérlő elve, jó szeme és harmonikus kompozíciókra való törekvése a fekete-fehér tájfotó magyar mesterévé, sót művészévé tette. 1979-es műcsarnoki kiállítása nagy siker volt, a felfedezés, az átélés, a viszontlátás élményét nyújtotta látogatóinak budapesti, egyiptomi, spanyolországi, alföldi felvételeivel.

1970-ben újra gondolt egy nagyot, kilépett munkahelyéről és egy újabb terület felé fordult, a színes alkalmazott fotográfia felé. Posztereket, prospektusokat, más, reklámcélokra készült képeket és fantáziaszülte, színes, tarka álomvárosokat fotózott, majd ez év tavaszán kiállítást rendezett ezekből a Vigadó Galériában. Nem tetszett a tárlata, e lap hasábjain igaz meggyőződéssel dicsértem régi fekete-fehér, őszinte képeit és ostoroztam, fájlaltam e tarka, kommerciális világot, amit itt bemutatott. Talán fájt neki a heves kritika, amit képeiért kapott, de remélhetőleg, nem haragudott érte. Tudhatta, tudnia kellett, a kortárs magyar fotográfia nagyjai közé sorolja a kritikus is — nemcsak a „hivatal", a Balázs Béla-díjjal és az Érdemes Művész kitüntetéssel — tájképeiért, városfotóiért. Nevét ezzel írta be a magyar fotótörténet könyvébe. **h. é.**

Magyar Nem

sasag Kiváló Brigádja és a Szakma Kiváló Brigádja címet.

— **A Mátyás-templomban** rendezik meg Gergely Ferenc orgonaestjét szeptember 27-én, pénteken, este nyolc órakor. Közreműködik: Pintér Ferenc. A műsoron Bach, Beethoven, Händel, C. Franck művei szerepelnek.

— **ÖSSZEÜTKÖZÖTT EGY 42-ES VILLAMOSSAL Budapesten, a XIX., Ady Endre út és Báthory utca kereszteződésében Szilágyvári Jánosné 30 éves műszerész, személygépkocsijával. Az asszony életét vesztette, három utasa súlyosan megsérült.**

— **HALÁLOZÁS:** Szomorú szív-

— **A párizsi Sicob-kiállításon,** amely a hannoveri vásár után Európa második legnagyobb számítástechnikai kiállítása, nagy sikere van a Számítástechnikai Koordinációs Intézet (SZKI) franciaországi leányvállalata, a Proper Kft. bemutatójának.

MÉRSÉKELTE

A Kárpát-medencétől észak-

a determinált színek állandóan együttható és egymásba folyó mozgásban vannak: a művészi élmény felépítésében hol az egyik (szelf-színek), hol a másik (determinált színek) tényező jut vezető szerephez, de annyira egyik sem, hogy teljesen elnyomhatná a másikat. A fotó színei *még nem* szelf-színek (hiszen felismerhető tárgyak színei), de *már nem* is szigorúan determinált színek (mert a figurálisok gyengén hangsúlyozottak, vázlatosan életlenek). A színek és a figurák már-már elszakadnak egymástól, ám mégis szükségszerű kapcsolatban maradnak, feltételezik egymást, mozgósítják a néző korábbi, az erdő képzetével kapcsolatos emlékképeit, fogalmait, asszociációit. Ebben a lüktető élményfolyamatban: a szelf- és a determinált színek hangsúlyosságának folytonos gyengülésében és erősödésében, át- és visszaváltozásában, metamorfózisában születik meg az erdők hangulatával telített fotoesztétikai örömélmény.

Réti Pál Erdője határeset. Azt a sorompót jelzi, ameddig az alkotás absztraháló folyamatában — jelen esetben a szín és a figura kapcsolatának felbontásában és újraalakításában — „elmehet" a szerző, úgy, hogy érthetősége megmaradjon. Kívül maradt a non-figuratív rejtvényvilágon, s belül a fotóművészet területén.

Fentiekben a színek és hordozó figurálisok felől közelítettük meg a színes fotográfia problémakörét. Más alkalommal részletesebben fogjuk vizsgálni a szelf-színek tulajdonságait: élettani hatás, színkonstancia, színkontraszt, pasztellszínek, komplementerek, árnyékok stb., illetve a determinált színekét: színmemória, háttér, tapasztalat stb. szemszögéből.

Féjja Sándor

ORSZÁGOS FOTOMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁS

Beküldhető: 4 db fekete-fehér és 4 db színes papírkép, mely Magyarországon rendezett nemzetközi vagy országos kiállításon még nem szerepelt.

A képek hosszabbik oldala 40 cm legyen.

Beküldési határidő: 1968. május 2.

Rendező:
JÓZSEF ATTILA MŰVELŐDÉSI HÁZ
SALGÓTARJÁN

1021

Czeizing Lajos fotokiállítása

Az alábbi szép méltatást Mátrai-Betegh Béla műkritikus szövegezte meg, és elhangzott a Kossuth Rádió 1967. november 18-i adásában. A szívből fakadt szavak elröppennek, ezért a képek kíséretéül ide iktatjuk, mert a gondolatok nemcsak szépek, igazak is.

Nem győz betelni az ember a világgal, más szemével is nézni akarja. Többet akar látni belőle. Többet, mást és másként. Ezért folyamodik művészekhez.

Ötösfogatot mindenki látott már. Gázlámpát is, háztetők hullámzását is egy magas ablakból, téli estet városi tereken, vizek gyűrűzését. De öt szürke ló nemes, szép iramlását még nem érezte attól, hogy látta befogva őket, egy gázlámpa látványától még nem értette meg, mit jelent a magány. Az ilyen többlethez, ahhoz, hogy a világ látványa az emberben gondolatilag és érzelmileg folytatódjék, kell a művész segítsége.

Ilyen művész Czeizing Lajos, akinek fotokiállítása a Rákóczi úti Fényes Adolf teremben volt. Ezt a többletet, a maga látásmódját, gondolatait, líráját, humorát, szeretetét adja ahhoz a tárgyhoz, emberhez, jelenethez, amit megfigyel és lefényképez. Ha ő nézi a tetőket akár Szentendrén, akár a párizsi Montmartre-on, akkor azok alatt a tetők alatt emberek laknak, élnek, álmodnak, ha ő néz rá a pesti látképre, az ember tudja, hogy ősszel nézi. És nemcsak attól a négy-öt fonnyadó gesztenyelevéltől tudja, amelytől körülfonva a Parlament kupolája a képen megjelenik, hanem attól a teljes hangulattól is, amely a képen átúszik, mintha nem is savban, hanem párában hívta volna elő a művész, valamilyen őszi dérben-harmatban, őszi fátyolfényben.

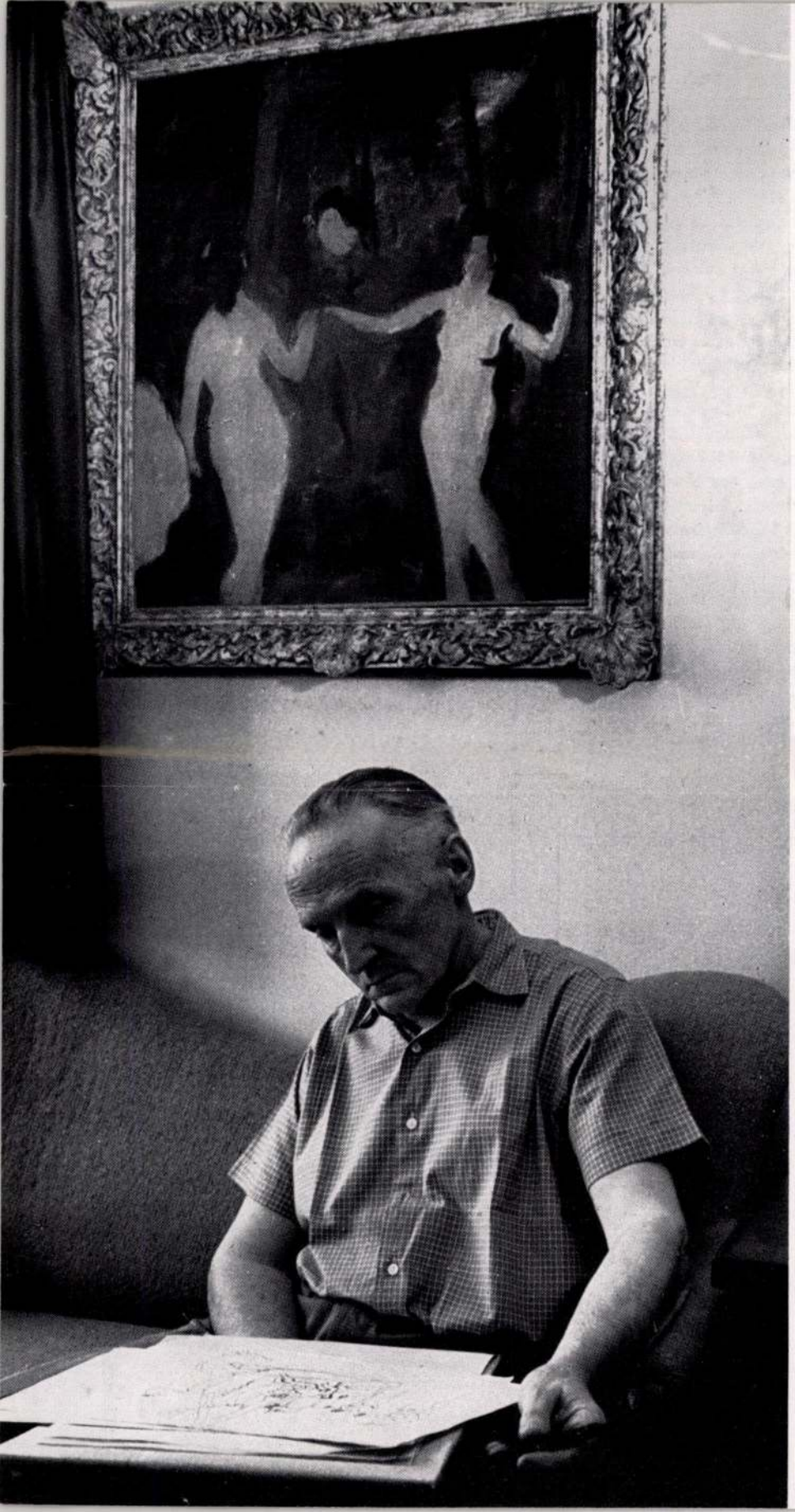

CZEIZING LAJOS:
FERENCZY BÉNI

PÁRIZSI HÁZTETŐ

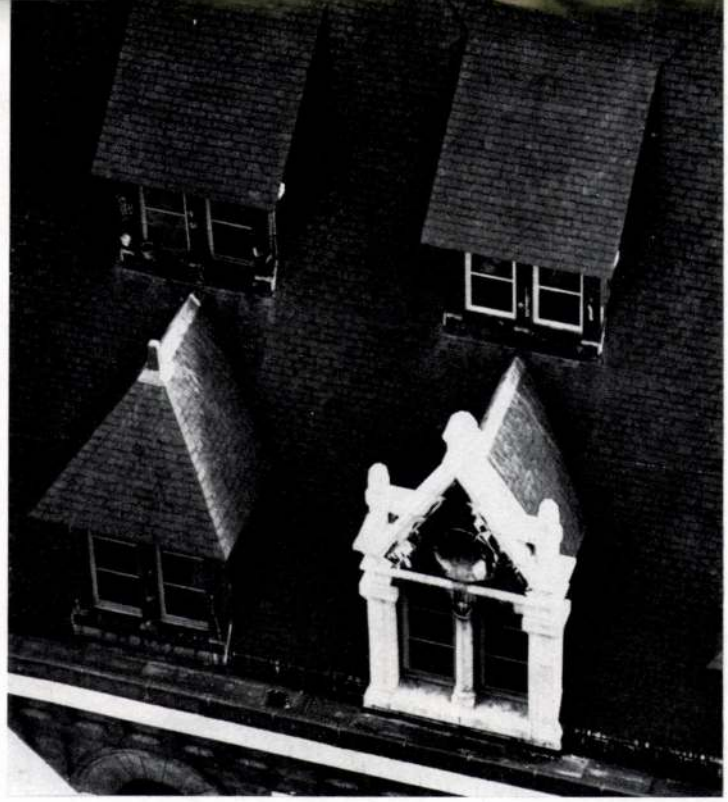

Természetesek és egyszerűek Czeizing Lajos fotoeszközei, mintha nem is gonddal csiszolt objektíveket és mesterséges vegyszereket használna munkájához, hanem olyan fényt, amely tótükrön vagy jégen törik át és verődik vissza, és esővíz vagy egy csepp könny lenne a fixálója. Természetesek a témái, természetesek a beállításai, természetes a nézőpontja. Legalábbis így látszik. Mert bizonyos, hogy e mögött a keresetlenség mögött sok műgond dolgozik, sok gondolat rajzik, sok művész-kínlódás lappang. Czeizing Lajos életpályája nem volt terített, nem volt nyílegyenes. Sok keresztút futott át rajta, sok mellékösvény nyílt belőle, meggyűrte, megbarázdálta sokféle erő. Amit egyik képe, a Gondok közt című, mutat: egy magányos kis öregasszony egy asztalnál, szájára tett ujjal, nincs a művész saját emlékei, saját gondjai híján. Akár vallomás is lehetne a művész töprengéseiről. Így érett meg Czeizing Lajos művészete is, s most egy kialakult, jól megfigyelő férfi tudja pontosan megjeleníteni portréin művésztársait munka közben, eltűnődés közben. Portréinak egy része, például Lyka Károlyé, nemcsak a modellt magát ábrázolja, hanem az életét, a tevékenységét is azzal, hogy a modell íróasztala is látszik a kompozíción: olló, nagyító, szemüveg, toll, kéziratpapír, egy férfi teljes sorsa, művének hatása, alkotói gyötrelme

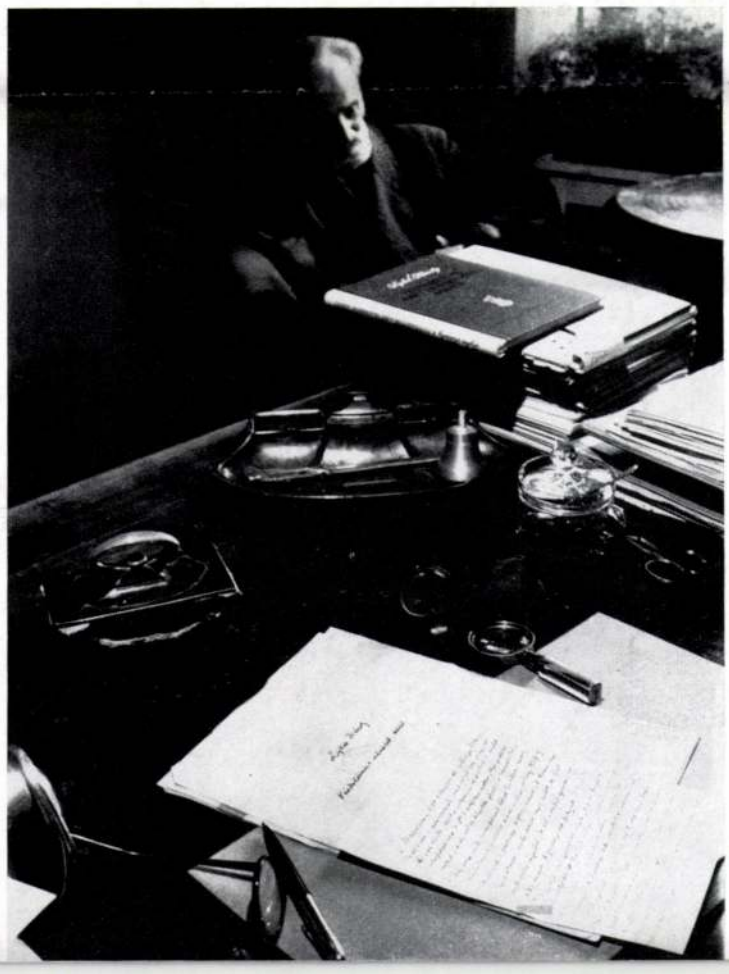

LYKA KÁROLY

HAJNALBAN

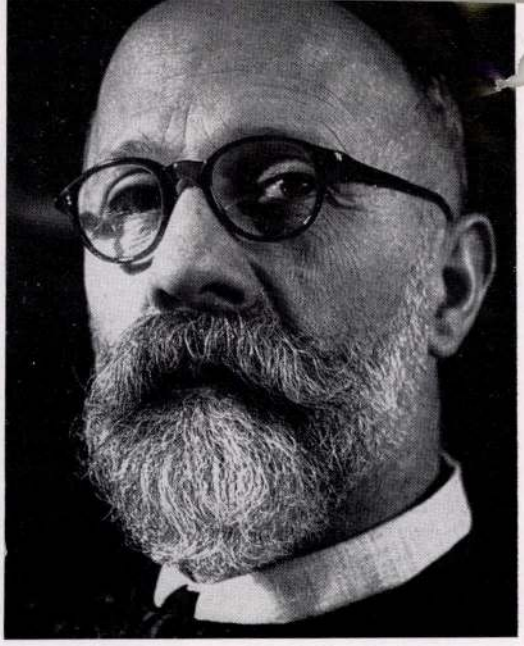

BARCSAY JENŐ

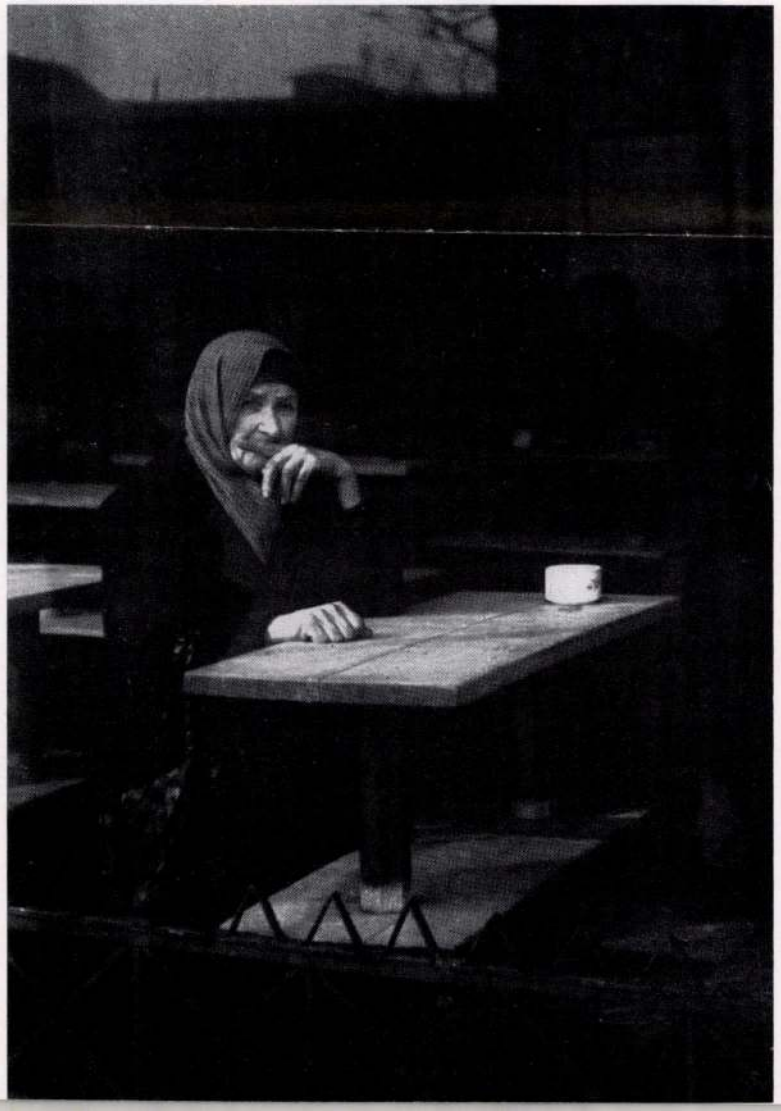

GONDOK KÖZÖTT

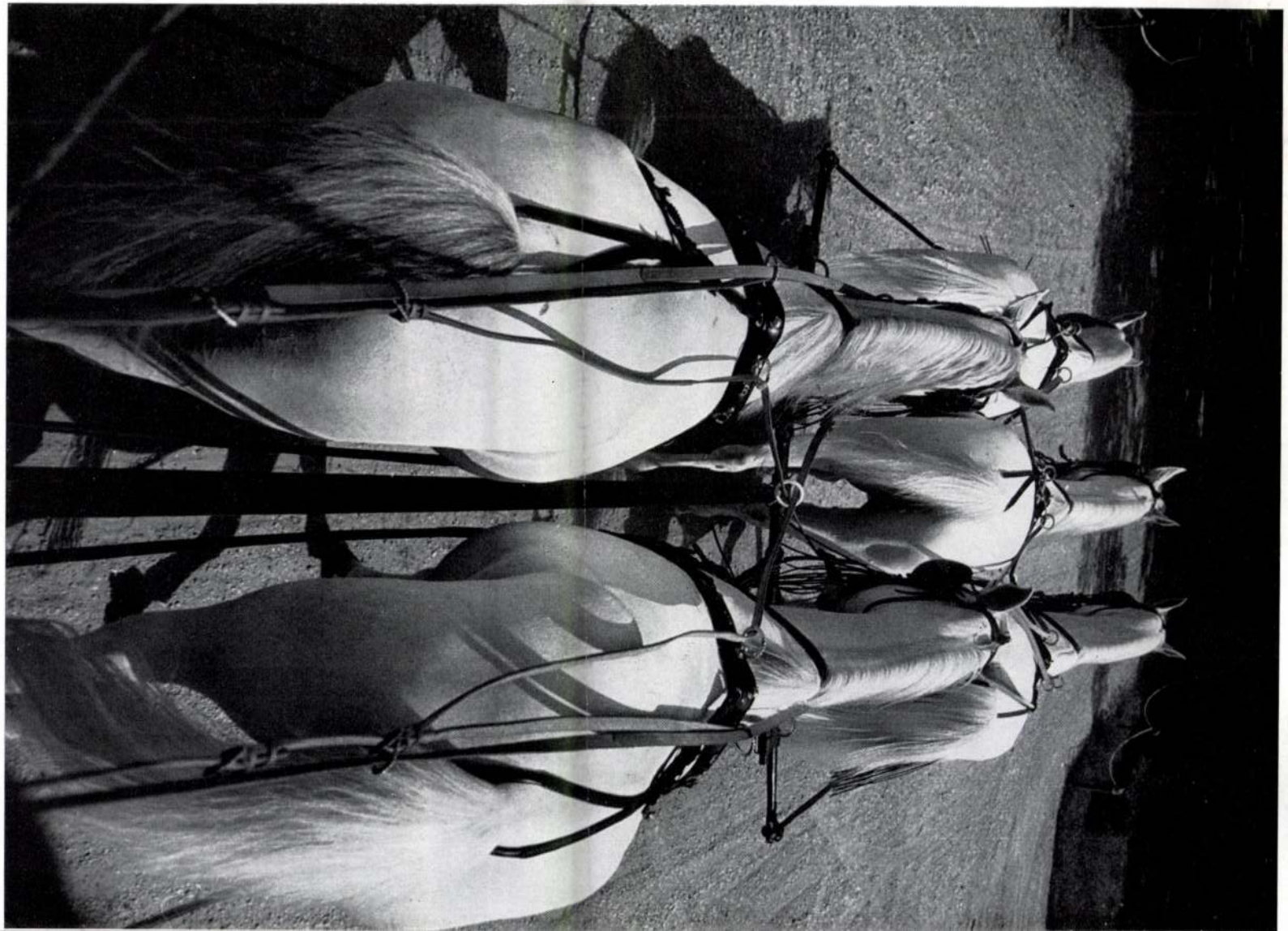

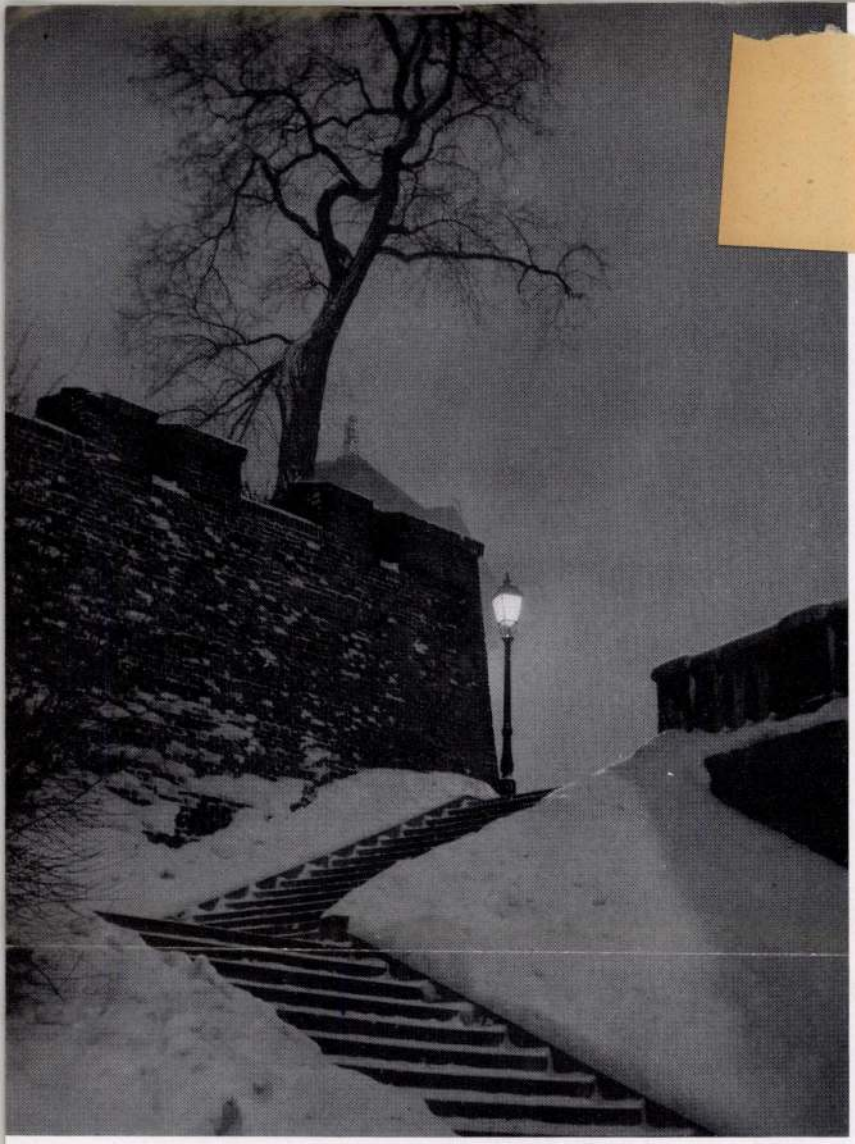

Czeizing Lajos
nálja a fényképezés technikai lehetőségeit, trükkjeit, csak akkor, ha külön ki akar fejezni velük valamit, nem él színes fotózással csak akkor, ha a színnek mondanivalója van. Mint ahogy össze nem illő tárgyakat is csak akkor állít egybe és keresi meg kapcsolatukat, ha a kép egésze és eszméje szempontjából csakugyan van egymással belső, szellemi vonatkozásuk. Ilyen pl. a cselló egy hajóállomás korlátjához támasztva — a kettőnek nincs köze egymáshoz. De aztán a kép tartalma, cselekménye, mondjuk így: drámája szerint egyszerre mégis összetartozóvá lesznek egy hajnali hangulatban. A szemlélő megérzi, hogy egy átmuzsikált éjszaka után vagyunk, a képen szinte még ott úszkálnak nóták hangjai, elfoszló borgőzök és cigarettafüstök.

Czeizing Lajosnak még az elvontabb kompozícióin is észrevenni, hogy valamiért, jobban mondva valakiért lettek kompozíciók. Az emberért lettek azok, mind az embert fejezik ki, fatörzsek, zúzmarák, a vízen elfutó szellők is őt, az embert. Ez a fotóművészet mélyen emberséges és örömeivel is, a mélabújával is, a tréfáival is, a szemérmes önvallomásával is.

Czeizing Lajos kiállításáról ezért jön el a látogató szeretettel és felismerésekkel gazdagabban.

ZÚZMARA

Mély megrendüléssel tudatjuk, hogy

Czeizing Lajos

fotóművész

Balázs Béla-díjas, a Magyar Népköztársaság Érdemes Művésze

1985. szeptember 13-án 64 éves korában elhunyt.

Temetése 1985. szeptember 25-én, szerdán 14 órakor az **újpesti Megyeri úti temetőben** lesz.

EMLÉKÉT MEGŐRIZZÜK!

Művelődési Minisztérium
Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja

Magyar Fotóművészek Szövetsége
Budapesti Fotóklub

A gyászoló család

fnyv 13

Training Layer

A város fényképésze

Czeizing Lajos: 1922. május 12.–1985. szeptember 13.

Czeizing Lajos több mint ötezer képét őrzi a fotográfiai múzeum, könyvei jelentek meg a fővárosról, a Budapest éjszaka 1963-ban öt nyelven látott napvilágot, később a Budapesti panorámák, majd Granasztói Pállal közösen a Budapest egy építész szemével jelent meg a könyvesboltok polcain.

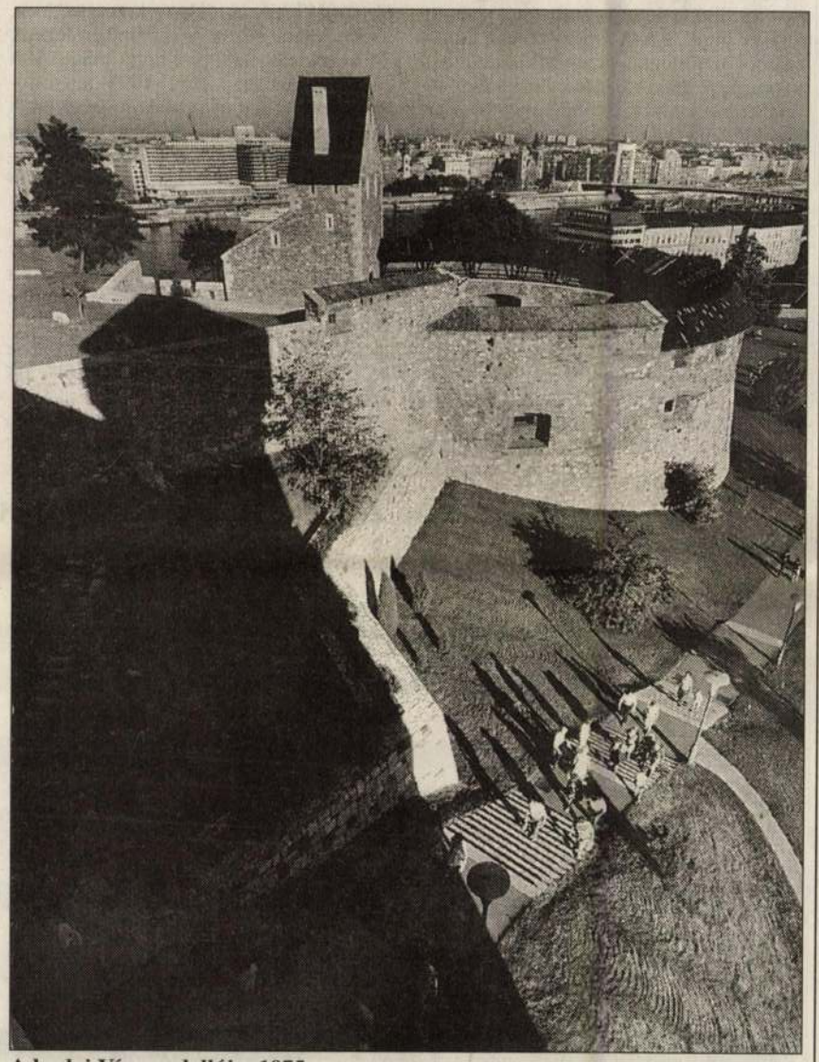

A budai Vár rondellája, 1975

Pa-papa-pam, pa-papa-pam, dübörög fel a szimfónia nyitó taktusa. A Kórodi András vezényelte győri szimfonikus zenekar első sorában egy fiatalember játszik átszellemült arccal. Ki ő? – kérdezi súgva a nézőtér harmadik sorában egy asszony a férjétől.

Ha ez a kérdés valóban elhangzott, ha válasz is érkezhetett rá, akkor biztos, hogy zavarba ejtette a kérdezőt. Mert ugyan mit kezdhetett azzal, hogy egy Zeneakadémiát végzett textiltechnikus ül az első hegedűsi székben, aki akkor éppen a Győri Textilművek gyártásvezetője, főtechnológusa, és akiből később a fotográfia Balázs Béla-díjas, érdemes művésze válik?

„Amit csinálok, emócióból, belső érzésből fakad, ez bizonyára összefügg zenei múltammal, mert csak a zene képes elindítani valamit crescendóban és descrendóban, lelkesíteni és felemelni. Képeimmel sohasem dokumentálni, hanem – a fotográfia sajátos eszközeivel, esztétikájával – képi élményt szeretnék nyújtani" – írta műcsarnoki kiállításának katalógusába 1979-ben. Főként a táj- és városfényképezésben, zsánerfotókban alkotott maradandót. 1954–1970 között elsősorban képeslapok, idegenforgalmi kiadványok számára fényképezett a Képzőművészeti Alap Kiadó Vállalatnál, ahol a vállalat fotórészlegét vezette. 1970-től már megengedhette magának, hogy szabadúszó legyen. Pályafutása során hetven nemzetközi és hazai fotókiállításon állított ki 1948 óta. Harminc díjat és oklevelet nyert. Folytassam még?

Több könyve jelent meg a városról, így a *Budapest éjszaka* 1963-ban, rögtön öt nyelven, hét évvel később a *Budapesti panorámák,* majd Granasztói Pállal közösen a *Budapest egy építész szemével.*

Nem hiszem, hogy képei nélkül teljes lehetne egy Budapest XX. századát bemutató valamikori nagy képeskönyv. A lehetőség adott. Több mint ötezer válogatott képét őrzi a Magyar Fotográfiai Múzeum.

Kincses Károly

ERDŐKERÜLŐ

Kaland a vadak között

Ki a virágot szereti, rossz ember nem lehet – ugye milyen mély bölcsesség? Az alábbiakban azonban egy árva szó sem lesz virágokról, e heti témánk ugyanis: kirándulás a Budakeszi Vadasparkba.

A Budakeszi Vadaspark, mint elnevezése is mutatja, Budakeszi mellett található. Megközelíthető műholdas navigátorral, esőérzékelő szélvédővel, alligátorbőr-ülésekkel, ó-birodalmi múmiacsontból faragott kormánnyal és szép selymes lódinggal szerelt hatszázas Mercedesszel, a 22-es busszal, valamint gyalogszerrel, ezzel a rendkívül hasznos pirulával, amelyet hosszabb bakancsos túrák előtt szokás bevenni sok folyadékkal.

Mi a Szanatórium utcából indulva álltunk rá a parkhoz vezető, nagyjából egy kilométeres útra, amelyet jobb felől a vadregényes budai erdőség, balról pedig egy betonkerítés szegélyez, az a fajta, amelyen átugorva a kiskatonák pálinkáért szoktak járni. Az út vége felé megtekinthető egy szilveszteri halott, amelyből a hó miatt már csak a kezében szorongatott borosüveg teteje látszik, egy felhagyott kőbánya, valamint egy épületkomplexum, amelyről később.

A vadasparkba pompás kapun léphetünk be: tetején megtermett, fából faragott szarvas áll, az az emlős, amelyből a szarvaspörköltet főzik, amikor éppen nincs otthon csurgatott tojásleves. Ha emlékezetünk nem csal, a felnőttektől százhetven, a gyerekektől kilencven forintot kér a menedzsment, csoportoknak kedvezmény jár. A parkba behatolva először madárröpdéket láthat a vendég, például hollóval, amely a Szilágyi Erzsébet által alapított Magyar Posta Részvénytársaság címerállata volt mindaddig, amíg a közelmúltbeli állatkerti tenderen az egyik vézna ujjú maki meg nem alkotta győztes pályaművét, a népszerű kis zöld emberkét. A hollótól pár méterre egy vidám görényt és egy alvó nyestet tekinthet meg a látogató, továbbá egy mély lyukat, amelyben ugyancsak valami kisállat lakik. A közelben van még egy mókus is, nagyon aranyos, ottjártunkkor éppen sárgarépát evett pedagógiai célzattal: látjátok, gyerekek, én bezzeg megeszem a répát – mondogatta, amikor éppen nem volt tele a szája.

Bevalljuk, minket leginkább a nagyvadak érdekeltek. Ezért nagyon megörültünk, amikor megláttuk a nyilat, rajta a felirattal: nagyvadak. Először tájidegen muflonokkal találkoztunk, amelyek a tudósok szerint arról híresek, hogy mindent megesznek maguk körül. Az állatokat látva erről magunk is meggyőződtünk. Amikor elfogyott a széna, az egyik muflon sorban megette a többit, majd átharapta a drótkerítést, és belekezdett egy álmélkodó, sísapkás családba. Ronda jelenet volt, meg se vártuk a végét.

A muflonok után hamarosan egy még élő szarvasra bukkantunk, amely viszont kukoricaszemeket nyalt fel a hóból, aggasztóan kidülledt szemekkel. Térülvefordulva láttunk még egy szarvast, annak is ki volt guvadva a szeme, úgy látszik, ezek ilyenek – nyugtáztuk, és megnyugodtunk. A Budakeszi Vadaspark állatseregletének bemutatásával ezzel nagyjából végeztünk is.

Mindent egybevetve megállapíthatjuk: távolról sem olyan pörgős hely, mint például az a háztartás, ahol egyszer véletlenül belefőzték valamelyik vendég pulóverét a bablevesbe, de nagyon szép a környezet, és az egészen kicsi gyerekekkel is el lehet boldogulni benne. A mobiltelefonokat nem számítva csend van, a muflonoktól eltekintve pedig nyugalom.

Hátránya viszont, hogy a park területén se inni, se enni nem adnak. Ajánlatos tehát a szalámis zsömle meg a tea. A bejárattól nem messze egyébként, a már említett komplexumban van egy étterem, amelyről csak jót mondhatunk, pedig távozáskor nem tömték tele a zsebünket bélszínnel, figyelmeztetve, hogy a szerkesztő uraknak is hagyjunk ám belőle.

Pesti Pál

NSz 2000 jan. 13. 32

Január 15–16-án nyitott hétvége márkakereskedésünkben

Az új évezred az új Polóval köszönti Önt. Külső és belső formavilága, gazdag alapfelszereltsége már valóban a jövőt idézi. Nyitott hétvégénken most **Ön az elsők között ismerheti meg az új Polót.** Jöjjön el márkakereskedésünkbe, színes programokkal várjuk, és megismerheti a jövő autóját!

Az új Polo

Leitold Auto Kft.
1163 Budapest, Veres P. út 3. Telefon: 403-4900 Fax:403-1982
www.volkswagen.hu

Az **1%**, amelyről Ön rendelkezhet, csak egy töredéke adójának. Egy civil szervezetnek viszont óriási segítséget jelenthet. Ezért nem mindegy, hogy felajánlja-e azt egy, a szívéhez közel álló civil szervezetnek vagy sem. Éljen az adódó lehetőséggel és segítsen! Ha pedig tudni akarja, hogyan, mely civil szervezetnek adhatná **adójának 1%-át**, ha kérdése van 1-ről, másról, keresse fel a **www.niok.hu** honlapot, vagy hívja a NIOK* zöld számát:

06-80-200-074

1% – ADJON EGY RÉSZT A CIVILEKNEK!
*Nonprofit Információs és Oktató Központ, Soros-NIOK iroda

A gall bajnokok ismét vezetnek

Hozzánk is megérkezett a The Blair Witch Projeckt híre

Második hete tart az *Asterix és Obelix* diadalmenete: január első hetében is csaknem negyvenezren látták, így közel ötvenmillió forintot hozott.

Úgy tűnik, sokak érdeklődésére tarthat számot a történet, amelynek az eredeti képregény, majd rajzfilmváltozatához fűződhetnek kedves és vidám emlékeink. Az Alfa magazinból kivágott és gyűjtött sorozatokat sokan azóta is őrzik. Igazán látványosan, akciófilmbe illően oldották meg a Római Birodalmat feltartóztató gall falucska hősies ellenállását. De a gyerekeket sem kell félteni a csihi-puhi jelenetektől, mert azok mindig megmaradnak a vicces határán belül. Remekül válogatott karakterek jelenítik meg a rajzfilmfigurákat: nemcsak Obelixszet Gerard Depardieau, és a Cézár hatalmára törő Furunkuluszt játszó Roberto Begnini, hanem a mellékszereplők sora is telitalálat.

Hozzánk is elérkezett a tavalyi év legnagyobb marketing durranása. Lassan nincs ember, aki ne hallott volna a The Blair Witch Projecktről, amely az *Ideglelés* címet kapta a magyar keresztségben. A potenciális nézők csodálattal emlegetik a hírverésnek bedőlve, hogy megtörtént esetet dolgoz fel a film: 1994-ben valóban eltűnt három fiatal a marylandi Burkittswille közeli erdőben, miközben valami boszorkányhistóriáról dokumentumfilmet forgatnak. Egy évvel később pedig előkerül kamerájuk, benne a forgatott anyaggal. Ha nem hiszik ezt mítoszt, akkor pedig attól ájulnak el, hogy egy harmincötezer dollárból forgatott film a nézők hiszékenységének következtében eddig másfél száz millió dollárt hozott. Aztán pedig maguk is rohannak a mozi-ba, hogy megbizonyosodjanak róla, ők aztán nem dőlnek be.

Arra úgy tűnik nincs már remény, hogy három hét után Nyikita Mihalkov hatalmas produkciója, *A szibériai borbély* feltűnjön a toplistán. A rendező életművének néhány emlékezetes darabját (Etűdök gépzongorára, Oblomov néhány napja, A szerelem rabjai) játszották is a Tabán moziban. Bár a Mihalkov munkásságát szeretőknek felér egy árulással a hollywoodias szerelmi történet, holott jelenetek egész sorában bizonyítja a rendező, hogy egészen kivételes mestere a filmkészítésnek. De hajlamosak vagyunk árulásnak felfogni, hogy egy kedvelt alkotó múlthamisítással felérő orosz eposzt forgatott. És ráadásul olyan hírbe keveredik, hogy önmagát Sándor cárként felléptetve valójában saját elnökválasztási kampányát készíti elő.

Január első hete az InterCom adatai szerint beérte a korábbi hetek csúcsait: csaknem száznyolcvanezer néző több mint százmillió forintért mozizott.

Sós B. Péter

AZ 1999. DECEMBER 30. ÉS 2000. JANUÁR 5. KÖZÖTTI HÉT TÁJÉKOZTATÓ ADATAI

	A film címe (forgalmazó)	Heti jegybevétel (ezer Ft)	Heti nézőszám	Hány hete játsszák?	Össz-néző-szám	Az összes bevétel (ezer Ft)
1.	● **Asterix és Obelix** *(Flamex)*	20 640	36 815	2	nincs adat	46 577
2.	○ **Ideglelés** *(Budapest Film)*	14 278	24 933	1		14 278
3.	● **Amerikai pite** *(InterCom)*	11 019	18 703	5		80 372
4.	▼ (2.) **Ítéletnap** *(InterCom)*	10 514	17 382	3		46 332
5.	▼ (4.) **Hippolyt** *(Budapest Film)*	8 820	14 842	4		44 110
6.	▼ (5.) **Tarzan** *(InterCom)*	6 589	13 145	6		66 057
7.	▼ (6.) **Háborgó mélység** *(InterCom)*	5 269	8 475	4		39 951
8.	▲ **Bosszúból jeles** *(UIP)*	4 569	7 303	2		11 102
9.	▼ (7.) **A világ már nem elég** *(UIP)*	3 627	5 500	6		60 585
10.	● **Életfogytig** *(UIP)*	3 514	3 680	2		18 618
	A Top 10 összesített eredményei:	88 840	150 788			
	Budapest összesen:	103 303	179 719			

▲ feljebb került ▼ lejjebb került ● változatlan ○ új film a tíz között

Forrás: InterCom

NÉPSZABADSÁG-grafika

Czéh Sándor, nyomdász

Bemutatják az óvári nyomdászdinasztiát

CZÉH SÁNDOR ÉS HÁROM FIA

BECSES EMLÉKEK

Tegnap érdekes emlékkiállítást nyitottak meg Mosonmagyaróvárott, a Hansági Múzeumban: *Czéh Sándor* óvári nyomdász és három fia életművét mutatják be.

— A Czéh-família feje — mondja *Ács Anna* muzeológus — az 1813-ban született *Czéh Sándor* győri származású, nagy műveltségű mester volt. A XIX. század elején telepedett le Magyaróvárott, ahol 1835. december 2-án kapott privilégiumot V. Ferdinándtól nyomda alapítására. Akkor a viszonylag gyorsan fejlődő város szellemi arculatát a már két évtizede működő gazdasági tanintézet határozta meg: sok hivatalos nyomtatványra, tudományos kiadványra volt szüksége. A Czéh-család kalendáriumokat, népszerű füzeteket is megjelentetett, majd *1841-ben megnyitotta a város első kölcsönkönyvtárát és könyvkereskedését. A mester mindhárom fiát nyomdásszá nevelte*, majd később, amikor tanácsnok és közgyám, sőt, később városi kapitány lett, gyerekeire hagyta műhelyét és könyvszeretetét.

— Hol sikerült felkutatni, összegyűjteni a régi kiadványokat, könyveket, újságokat, például a 105 éve indított Gyakorlati mezőgazda példányait?

— *Értékes segítséget kaptam a felsőfokú tanintézet vezetőitől, a pannonhalmi apátság könyvtárosaitól, a helybeliektől, közülük az egyik Czéh-fiú, Lajos itt élő lányától.* A könyvtárakból, a családi gyűjteményekből nagyon értékes kincsek kerültek elő. A kiállításon látható *Moson Megye Monográfiája* — több mint száz évvel ezelőtt adták ki —, s az 1872-ben alapított, *Sporzon Pál* akadémikus, polihisztor szerkesztésében minden hó 10-én, 20-án és utolsó napján megjelentetett Gyakorlati mezőgazda. Minden kétséget kizáróan a kiállítás legérdekesebb darabja az 1848—49-es, német nyelvű *Der emancipirte Satanas (A felszabadított Sátán)* című szatirikus-politikai népújság. *A dinasztiaalapító Czéh Sándor adta ki.* Ez a páratlan újság akár doktori disszertáció témája is lehet...

(pallag)

(pallag): Be

Esti H

3.

28 -

„KIRÁLY, HONNAN LENNE KORONÁD..."

ROZMARIN ZELENY • GLÜCK AUF!

„A jólét a bányából származik, az aranyműves koronát készít belőle, a korona fénytől és bíbortól pompázik. Aztán elfelejtik a bányászt, a szegényt. Király, honnan lenne koronád, ha a föld mélyében nem lenne bányász? Ha a föld mélyében nem lenne bányász?"

Így szól a népdal, ame- *gyakran éneklik* ezeket a népköltészeti alkotásokat.

Kálmánfi Béla érdekes gyűjteményének szlovák anyagából már korábban közreadtak egy válogatást *Rozmarin zeleny* címmel. Most a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetségének gondozásában *Glück auf!* — Szerencse fel! — címmel megjelent a né-

CZEKA JÁNOS, szappanosmester

Czeka János, Schampach Prokop, özv. Kossingné és Gauberné egri szappanosok a gyertya árának megváltoztatását kérték az 1790. május 26-án kelt kérésükben. A faggyu ara magasabb lett, a régi áron csak veszteségükkel árulhatják a gyertyát. 165. old. 44. jegyz

LÉNÁRT ANDOR: Az egri céhek és a magisztrátus a 18-19. század fordulóján 155. old

Az Egri Múzeum Évkönyve, XIII. 1975.-Eger, 1975

Czére

Zemplén m.

R. E. Templom

Harang 1664-ből

Ugocsa

Akli, ref. templom.
Alsó-Varasló, g. k.
Fekete-Ardó, r. k.
Gyula, ref. templom
Halmi, ref. templom
Királyháza, várrom
Komjáth, ref. templ
Kökényesd, r. k te
Mátyfalva, r. k. te
Nagy-Szőllős, r. k.
Kankóvár.
Nevetlenfalu, r. k.
Nyalábvár, várrom.
Rakasz, g. k. temp
Salánk, ref. templo
Szőllős-Végardó, re
Tisza-Ujhely, ref. t
Tivadar, ref. templ

Czéke vára

Zemplén vm.
felszabadult

Dienes Adorján

Regélő romok.
Rozsnyó 1940.
104. l.

Czéke vára

(Cejkov)

Zemplén vm.

csak nővel van!

Janota I

131—132. l.

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI HELY

MESTER

SZEMÉLYI VONATKOZÁS

EGYÉB ADAT

TÁRGY

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Mária-szobrot ajándékozott a Főméltóságú Asszony a Czekeházy-major kápolnájának

Díszes albumban köszönik meg a nagy ajándékot

Az abódi Czekeházy-major története a XV. századba nyúlik vissza. A major helyén ebben az időben *a pelsőci Bebek-család szendrői várának egyik külső erődítése volt.* Szerényen, halkan húzódott meg a büszke vár közelségében földszintes házaival, uradalmi épületeivel, istállóival.

Szendrőn közben vérrel, vassal írták a történelmet.

Előbb a török ostromolta a várat. *A hódoltság alatt Ali basa kedvenc lakása volt a szendrői kastély,* majd a kuruc-labanc háborúság fakasztott csatazajt a falakon. *Ebben az időben a Nagyságos fejedelem birtokolta a várt és a kastélyt,* amelynek bástyái már előregedtek ahhoz, hogy az előltöltős ágyúszörnyetegek golyóbisainak ellenálljanak. A fejedelem, mivel a vár védelmi célokra alkalmatlanná vált,

elrendelte a falak lebontását.

Csak a kastély maradt meg, amely a XVIII. században a Csákyak kezébe kerül. A bilszke helység romjaiból Abód földbirtokosa, vitéz Czekeházy Ernő őrnagy, Őszentsége titkos pápai kamarása éveken át ökrösszekerekkel vitette el a tornyok, bástyák köveit, amelyekből aztán felépült a jelenlegi barokk kastély és egyidejűleg a kápolna is.

A vár gazdag történetének méltó emlékeztetője ez a pompás kis kastély, amelynek szobáiba Czekeházy pápai kamarás gondos igyekezettel gyüjtötte össze a Rákóczi-kor harcainak diadalmi jelvényeit és fegyvereit. Az épület közepén álló vaskos torony szobáiban helyezték el a legbecsesebb emlékeket. A bejáratnál egy keresztre feszített Jézust ábrázoló relief kelti fel a látogató figyelmét. A művészi barokk munka alján, a kereszt tövében egy fecskecsalád vert fészket már évek óta. Nyugalmasabb helyet már nem is találhatott volna az öreg toronynál.

A patinás falakon Rákóczi ármádiájának őrtjei, győzelmi jelvényei, karabélyok, kardok és lándzsák sorakoznak egymás mellett. Az egyik falon két régi táblakép függ, festője sok évszázaddal ezelőtt alkotta meg rajta Krisztus és Mária dicsőségére az evangélium két jelenetét. Művészi munka a mennyezetről lecsüngő kovácsolt vascsillár és a toronyszoba minden darabja.

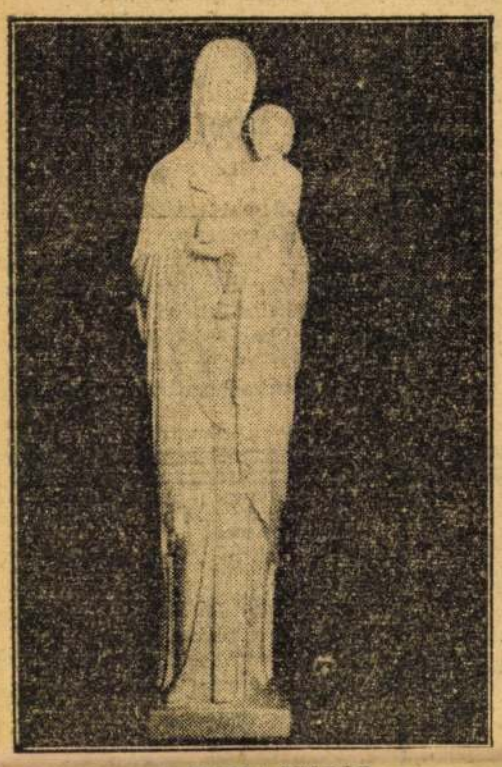

A MÁRIA-SZOBOR

A torony ablakaiból lőréseken át megpillanthatja a látogató az egész láthatárt.

Jobbra-balra kies gyümölcsösök kapaszkodnak a lankákba, messzebb egy örökzöld fenyőerdő és a hegyek végeláthatatlan sorban, egészen a Kárpátok királyáig, a Magas-Tátráig.

Mintha egy Jósika-regény fakó lapjait lapozgatná az ember és az író öreg kúriái, csigalépcsői, nehéz drapériái kelnének most hűen életre. Lemegyünk a földszinti folyosóra, amelynek ablakközeiben harci zajtól elhagyottan pihennek a régi fegyvedek. A fogadószoba ugyancsak kis múzeum.

Falain a XVIII. századbeli német barokkmesterek képei függnek.

Mindenütt gondos elrendezés magyar történelem levegője.

Az értékes szőnyegekkel bortiott hajópadlón pedig barokk bútorok állanak. Pompás díszeikbe magyar mester faragta be tehetségét.

A Czekeházy Kamarási-kúria legnagyobb érdemessége

az a két kápolna, amely közvetlenül a kastély balodalán épült.

Balra egy hatalmas sárkány őzi el a hitetleneket, a bejárat előtt Szent János szobra áll, *Morelli* mester értékes műve. Nehezen mozdul meg a súlyos faajtó, mintha meg akarná őrizni Isten házának titkát. Az ajtón belül hatalmas brokátfüggöny omlik alá, az utolsó akadály és a látogató szembentalálja magát a gyönyörű oltárral. A tabernaculum ajtajára *Marchesi* festette az Utolsó vacsorát. Lenyűgöző alkotás. Az apostolok mélyen megindult tekintete, Judás torz figurája a végletekig fokozza a jelenet fojtott drámaiságát. A tabernaculum két oldalán angyalok imádják a keresztrefeszített Krisztust. Az oltár mögött drapéria omlik le, a gazdagon himzett terítőn pedig a régi barokk rózsavázák tartják az évszakok virágait.

Palazöld színük a barokk világ csillogását juttatja eszébe a nézőnek. Ezzel a gazdag művészi anyaggal még nem merül ki az oltár szépsége. *Szent Imre és Szent Erzsébet gyönyörű szobrai, az aranyozott barokk gyertyatartók, a süllyesztett régi kánon-táblák és a faragott misekönyvtartók ugyancsak művészi darabok.* Ebben a kápolnában egy második oltár is van, melynek oltárképe a Szentlélek jövetelét ábrázolja, az oltáron Szent Miklós püspök selyemre festett, csodás képe, a vidék görög katolikusainak rajongott képmása.

Az első kápolnából jutunk a másodikba.

Mintha katakombába lépne az ember,

a sürű homályban nehezen tájékozódik a szem, idő kell hozzá, amíg megpillanthatjuk a keskeny oltárt. Szűette darab, színes zöldes-feketés erezésekkel átfutott. A tabernaculumtól jobbra és balra Szent Péter és Pálnak az egyház jelvényeit tartó alakja áll.

A tabernaculum felett Szent Júlia ereklyéjét őrzik, díszes hermában.

A viharos idők kereszténylildözései alatt az oltárt gyorsan szétbonthatták és másfelé vihették a hívők. Az alig 1½ méter széles oltártól balra díszesen kifaragott barokk stallum van. Mellette hatalmas oszlopon a kelyheket tartó üvegszekrény, benne többek között három igen értékes cizellált aranykehelypatenával és több más régi egyházi edénnyel. *Vele szemben*

az oltárlépcső mellett gyönyörű állványon helyezték el a főméltóságú asszony ajándékát, egy karcsú Mária-szobrot.

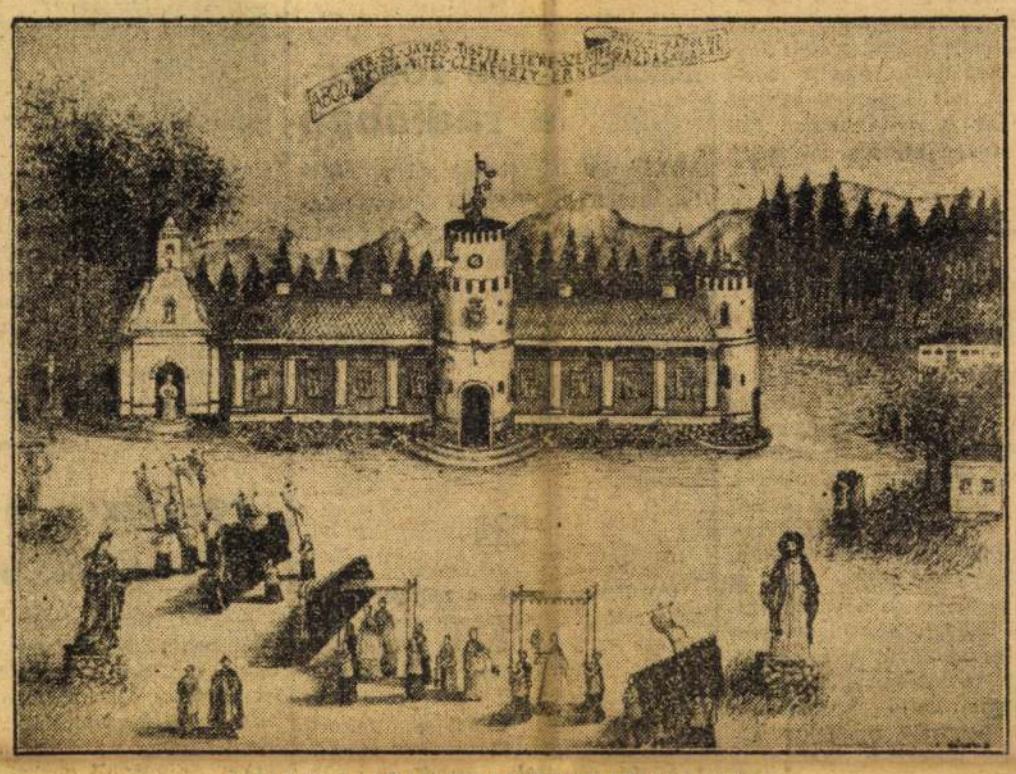

A CZEKEHAZYAK KASTÉLYANAK ŐSI KÉPE

A kis Jézust tartó Szűz Mária alakja az anyaság kötelességeire figyelmezteti a környék hívőit, akik díszes albumban köszöntik meg a főméltóságú asszonynak a fejedelmi ajándékot.

A sekrestye ugyancsak gazdag régi emlékekben. A barokk öltöző szekrényben rendre sorakoznak *az aranyral dúsan hímzett barokkformájú miseruhák, piros, zöld, fekete, lila és fehér színeiben, a selyem kazulák az egyházi fehérneműek, albák, superpelliciumok, pluvialék.* A második kápolnában őrzik egy zöld és sárga drapériával letakart emelvényen, üvegbúra alatt Szent Kelemen és Szent Jusztinián vértanuk ereklyéit. A nagyváradi latin szertartású katolikus egyházmegye küldte ajándékba a híveknek. Évszázados lobogók veszik közre a gyönyörű baldachint.

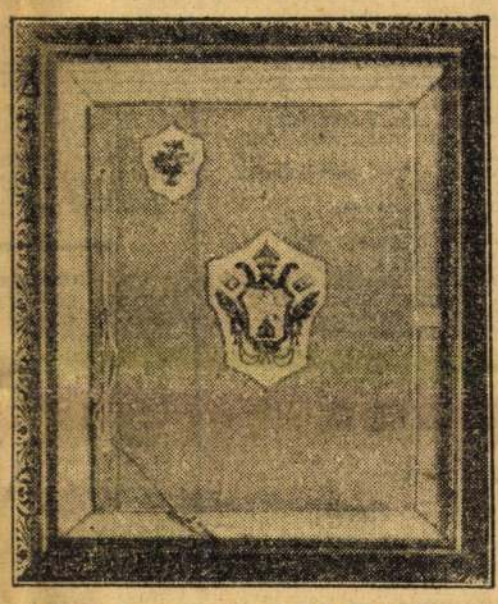

A KÖSZÖNŐALBUM KÜLSŐ FEDELE

A kápolnák értékes darabjainak nagy része a Schleswig-Holsteinből származó Fritsch-Fritsche főnemesi családok hagyatékából került Borsodba.

Az emlékekben gazdag kúria

egy darabot őriz a magyar történelemből.

Nemcsak Borsod vármegyének, de az egész nemzetnek kincse, amelynek értéke egyre fokozódik a magyar história és egyházművészeti kincsek újabb gyarapításával.

G. S.

Elindult Angolába a portugál hadsereg „expediciós szakasza"

Porto, január 28.

Az itteni állomásról az éjszaka elindult a helyi gyalogezred „expediciós szakasza", amely Lisszabonba való érkezése után különhajón Angolába indul. A portói lakosság nagy szeretettel búcsúzott el a gyarmati helyőrség megerősítésére induló katonáktól. A tömeg már a koradélutáni órákban ellepte az állomás környékét és lelkesedéssel éltette Carmona államfőt, Salazar miniszterelnököt és a hadsereget. A díszszemle után Gaudencie da Tridade tábornok, az I. katonai kerület parancsnoka hazafias beszédet intézett a katonákhoz, hangsúlyozva a portugál hadsereg erényeit és értékét. (MTI)

A törpebirtokosok földadója

A közvélemény tájékoztatása mindenkor, a mai időkben pedig különösen messzemenő gondosságot és alaposságot ír elő a sajtó számára. Egy helytelen információ beláthatatlan következményekkel járhat és a közvélemény bizalmát súlyosan megingathatja. Ennek tipikus esetét látjuk a szélsőjobboldali, előbb nyilas, most félnyilas reggeli napilap vasárnapi számában. A lap az adózási kérdésekről írt cikkében többek között a következőket mondja: A földadónál a korábbi években szintén kedvezményt kaptak a törpebirtokosok, mert a száz aranykoronát meg nem haladó kataszteri tiszta jövedelmi földek földadóját egy külön alap térítette meg. Ez az alap nemrégen megszünt és megszünt az adótérítés is, vagyis most már a legkisebb földdarab után is meg kell fizetni a földadót és annak pótlékait, még akkor is, ha az illető törpebirtokból megteszített munkával nem lehet annyit kihozni, amennyi egy földmívescsalád rendes megélhetését biztosítaná. Éppen ezért földadómentességet kellene biztosítani minden olyan törpebirtokosnak, akinek tiszta jövedelme a létminimum alatt marad.

Ha az ember olvassa ezeket a sorokat, az az érzése, hogy a kormányzat hosszú időn keresztül segítette a kisembereket a földadó megtérítésével, most azonban ezt egyszerűen megszüntette. A lap nyilván hallott valamit valamilyen alap megszüneséről, de hogy hol, mit, azt pontosan nem tudja, tehát nemzetmentő ötlettel lép a nyilvánosság elé: a kisembereknek biztosítsunk földadómentességet! Ezzel szemben mi az igazság? Az 1942. évi állami költségvetés sommázatának 48. oldalán közli a pénzügyminiszter, hogy a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap beolvad a különböző gazdasági tárcák költségvetésébe. Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy az alap által nyújtott kedvezmények változatlanul megmaradnak, de eloszlanak az egyes gazdasági tárcák között. A lapnak csak be pillantást kellett volna vetnie az 1942. évi földmívelésügyi költségvetésbe és a 145. oldalon megtalálta volna a rendkívüli kiadások második rovatában földadótérítésekre előirányzott 14 millió pengős összeget. Ennek az összegnek az indokolásában elmondja a miniszter, hogy az állami földadót meg kell téríteni annak a földbirtokosnak, akinek egy község területén lévő összes földbirtokának kataszteri tiszta jövedelme a 100 koronát (116 pengőt), vagy a kizárólagos szőlőtalajú szőlőkkel együtt a 200 koronát (232 pengőt) meg nem haladja, úgyszintén az Országos Földbirtokrendező Bíróság által alakított egyes kis haszonbérletek bérlőinek. E térítések eddig a mezőgazdaság megsegítésére szolgáló alap költségvetése terhére nyertek elszámolást. Az alap megszünése folytán a vonatkozó rendeletben felsoroltak 1942. évben esedékes állami földadójának megsegítéséről e rovaton előirányzott összeg terhére történt gondoskodás.

Mi tehát a helyzet? A nyilas lap felesleges izgalmat okozott a törpebirtokosok körében, ami egyszerűen elkerülhető lett volna azzal, ha nem hallomás után, hanem némi alapossággal nyúl ehhez a nagyfontosságú kérdéshez. A kisembereket tehát megnyugtatjuk: a törpebirtokosok állami földadóját úgy, mint a multban, a jövőben is megtéríti a kormányzat.

Kislány — nagy kaland

A Columbia Filmgyár vígjátékattrakciója

JOAN BLONDELL, MELWYN DOUGLAS főszereplésével.

Holnaptól kizárólag

BROADWAY

½4, ½6, ½8, ½10. — (Sláger-film)

Árt-e a por a rádió szerkezetének?

Bizonyára tapasztalta, hogy a hullámváltó átkapcsolása mennydörgésszerű zörejjel jár. Ezt a hatalmas zajt néhány porszem és az oxidáció okozza. Megszünteti a rádiónak ezt a hibáját

HERCZEGH rádióservice

Telefonáljon 113—710. Bpest, VI., Andrássy-út 11.

PREVITALI FERNANDO

a római rádió zenei főigazgatója, ujdonságokat vezényel első budapesti hangversenyén

A Székesfővárosi Zenekar ménteki, Mester-bérleti hangversenyét *Previtali* Fernando, a római rádió zenei főigazgatója vezényli. A neves karmester a mai olasz zenei élet egyik legtöbbet foglalkoztatott vezető egyénisége. Amellett, hogy állandó karnagya és irányítója a rádiónak, karmesterképzéssel is behatóan foglalkozik és éppen a közeljövőben jelenik meg „A karmesterképzés vezérfonala" című kézikönyve. Hazájában az új zenének egyik leglelkesebb úttörője (legutóbb éppen Bartók: „Zene húros- és ütőhangszerekre" című művét mutatta be), de ugyanígy az olaszországi Mozartkultusznak is serény munkása. Igen sokat vezényel amellett külföldön s különösen a francia zeneélettel vannak mély kapcsolatai és többször hangversenyezett Németországban, valamint Svédországban is. A 35 éves karmester kedden reggel érkezett Budapestre és megkezdte a zenekarral a koncert előkészületeit. Délután a Gellért-szállóban a sajtó képviselőit fogadta s a következőket mondotta az *Esti Ujságnak:*

— *Apósomtól, Viltorio Guitól, már annyi szépet hallottam az önök fejlett zenei életéről, meg olyan régi híve vagyok Bartók és Kodály művészetének is, hogy igazán nagy örömömre szolgál, ha most Budapesten vezényelhetek. A műsoromat — ha nem is fejezi ki teljesen zenei hitvallásomat — igyekeztem úgy összeállítani, hogy néhány újdonságot is hozzak. Igy bemutatom többek között az önök nagyon tehetséges Veress Sándorának „Csodafurulya-szvitjét", ami a közelmultban Olaszországban nagyon komoly sikert aratott. Valamint Busoninak és Malipiero-nak egy-egy újdonságát és amint értesültem, ugyanígy „bemutató"-nak számit majd a műsorra tüzött Rossini: Korinthusz ostroma-nyitány is. Az együttessel már kiadós próbát tartottam és meglepett, hogy a zenekarnak szép, telt hangzása mellett milyen remek a ritmusérzéke. Remélem, pénteken minden jól megy majd.*

Muráti Lili

primadonna szerepben

Az Andrássy Színházban nagyban folynak a próbák a január 31-én bemutatásra kerülő „Viharos szerelem" című zenés vigjátékból, amely Vaszary Gábor komédiáját váltja föl. Olaszból Vaszary János fordította magyarra a vigjátékot és abban különlegesen érdekes szerepet játszik Muráti Lili, aki ezúttal nem mint prózai színésznő, hanem valósággal mint operettprimadonna lép a közönség elé. Nemcsak több énekszámot ad elő ugyanis, hanem mint táncosnő is produkálja magát. Muráti mint operettprimadonna, külön attrakciója lesz az ujdonságnak. Kivüle a főbb szerepeket Vaszary Piri, Hajmássy Miklós és Latabár Kálmán játsszák.

Száz piros rózsa a rádióban

Helyszini közvetitést ad a rádió csütörtökön a Fővárosi Operett színházból, ahol a *„Száz piros rózsa"* című operett kerül a mikrofon elé. A rádióközvetítés miatt a csütörtöki előadás nyolc óra helyett félnyolc órakor kezdődik. Itt említjük meg, hogy a hangulatos daljáték primadonnája, *Honthy* Hanna többnapi betegeskedés után ismét átvette szerepét.

(*) **Horti Lajost,** a népszerü énekest meleg ünnepségben részesitette tegnap este a közönség a Zeneakadémián, ahol színészi működésének 15 éves jubileumát ünnepelték. A jólsikerült és változatos műsorú magyar-est keretében sokat tapsolták izes stilusban előadott mudalait és népdalait, de kijutott a jubiláns mellett a tapsból a többi közreműködő művésznek is, elsősorban *Nagykovácsi* Ilonának, *Kiss* Manyinak, *T. Uray* Margitnak, *Veress* Anikónak, a *Pécsi Öregdiákoknak*, *Kővári* Gyulának és *Polgár* Tibornak is, aki a zongorakiséretet látta el.

(*) **„Kisértés" a Scalaban, Corvinban és a Casinóban.** Karády Katalin új filmjét, a *„Kisértés"*-t a nagy sikerre való tekintettel újabb egy hétre prolongálták a Scalaban és mától kezdve a Corvin-mozi is műsorára tüzi. Harmadiknak csatlakozik hozzájuk holnaptól kezdve a Casino.

Hans Wieman

német filmsztár Budapesten

Csütörtökön díszelőadáson mutatja be az Uránia az „Oroszlánkölykök" című német történelmi filmet, amelyben Karl *Ritter*, a háborús filmek kitünő rendezője Nagy Frigyes kadettjei hősiességének állit emléket. A potsdami Nemzetpolitikai Intézet 100 kis növendéke szerepel a filmben, amelynek fő-

szerepét Hans *Wieman* alakitja. A bemutatóra Budapestre érkezett Hans *Wieman*, akinek tiszteletére sajtó-teát rendeztek tegnap délután. Itt volt alkalmunk beszélni a rokonszenves és kulturált német filmszínésszel, aki a következőket mondotta:

— *Először vagyok Budapesten, de a város szépségeiből, sajnos, eddig keveset láttam.*

Mindössze csak két napot tölthetek a magyar fővárosban, mert pénteken már a bécsi Josefstädter Theaterben kell fellépnem, ahonnan csak néhánynapi szabadságot kaptam. Színészkarrieremet a színpadon kezdtem és most is hü maradok a színházhoz, habár eddig több mint 50 filmben játszottam már 1923 óta, mióta az első filmem elkészült. A legközelebbi filmem Zilahy Lajos: „A fegyverek visszanéznek" című regényének filmváltozata lesz, amelynek forgatását a tervek szerint néhány hét mulva meg is kezdik. Magyar filmet eddig még nem láttam, remélem, most lesz időm arra, hogy egyet megtekintsek, mert a magyar filmgyártásról és a magyar filmszinészetről sok jót hallottam.

A sajtóteán megjelent Wlassich Gyula államtitkár, a Nemzeti Filmbizottság elnöke, Von Esp országos csoportvezető, Frahne német követségi titkár, Hoffmann követségi attasé, továbbá a Budapesten időző Rökk Marika és férje, George Jacoby is.

Itt említjük meg, hogy a film csütörtöki diszbemutatóján politikai, katonai és társadalmi életünk számos előkelő személyisége is megjelenik és hogy a film egyes zeneszámait csütörtökön a rádió is műsorára veszi.

Ujon a „Haláltánc"

Babay József legújabb filmje, a *„Haláltánc"*, amely az összel készült el a Mester-film produkciójában, rövidesen bemutatásra kerül. Az érdekes film, melyben a szerelmi dráma bünügyi bonyodalommal kapcsolódik össze, új sztárt hoz a közönség elé. A szőke, fiatal, alig 16 éves *Goll* Bea, aki mint táncosnő szerzett igen jó nevet, játssza az egyik női főszerepet a filmújdonságban, aki olyan sikerrel állta meg a helyét, hogy a felvételek után egy esztendőre szerződtették le további szereplésre. *Kalmár* László rendezte az új *Babay*-filmet, amelynek másik női főszereplője *Lázár* Mária, férfisztárjai pedig *Uray* Tivadar, *Somlay* Artur, *Perényi* László, *Toronyi* Gyula és *Bilicsi* Tivadar.

A legidőszerűbb film: „Titokzatos Sziám"

Az egész világ érdeklődését a Távolkeletre irányitja a háborús események fejlödése. A magyar közönség előtt teljesen ismeretlen világ a Maláji-félsziget, ahol most a leghevesebb harcok folynak. A közelmultban kalandos utakon érkezett Budapestre egy érdekes film, amely bepillantást enged erre az ismeretlen területre és népének szokásaiba. A Balogh-filmvállalat szerezte meg a rendkívül időszerü filmet, amely rövidesen „Titokzatos Sziám" címmel kerül a közönség elé. Eredeti helyszini felvételek tárják elénk a játékfilm keretében Sziámot és népét, amely néhány nappal ezelőtt lépet hadba a japánok ellen.

(*) **Ha áll a bál...** Szombaton új, farsangi műsort mutat be a Komédia Orfeum. A tarka színes revü *„Ha áll a bál"* címmel kerül a közönség elé. *Türk* Berta, *Barna* Anci, *Kamilly* Judit, *Misoga* László és *Feleky* Kamill lépnek föl a főszerepekben.

(*) **A „Mumia bosszúja" két moziban.** Csütörtökön kerül a közönség elé rejtelmekkel, titokzatosságokkal és rémségekkel teletüzdelt új grand guignol-film, a *„Mumia bosszúja"*, amelynek főhőse egy életrekelő 3000 éves mumia. Az új rémfilmet két mozi, az Omnia és a City tüzi műsorára.

Negyedszer jubilál a „Tűzvész"

A Pesti Színházban ma este jubilál negyedszer Winter *Keith* színműve, a *„Tűzvész"*, amelyet a színház nyitása óta állandóan zsúfolt házak előtt játszanak, 100-adszor kerül színre az érdekes darab, amelynek sikerében osztoznak a főszereplők: *Tolnay* Klári, *Mezey* Mária, *Orsolya* Erzsébet, *Páger* Antal, *Kömüves* Sándor és *vitéz Benkö* Gyula. A jubileumi előadás után a Pesti Színház pincehelyiségében bankettet rendeznek, amelyen a színészek vendégül látják a műszaki személyzetet.

(*) *A „MAGYAR FILM" című heti filmszaklapnak, a Filmkamara hivatalos közlönyének főszerkesztője, Agotay Géza dr. abból az alkalomból, hogy a rádió műsorszerkesztését vette át, megvált a laptól. A Filmkamara lapjának szerkesztését most Váczi Dezső, a Magyar Film felelős szerkesztője egyedül végzi.*

„A régi Oroszország és a Szovjet-Unió

Popow Dobrow Mihály doni kozákiró vasárnap, február elsején délelőtt 11 órakor „A régi Oroszország és a Szovjetunió" címmel magyarnyelvü, vetitettképes előadást tart. Az első részben ismerteti a régi Oroszország régi szépségeit, magas kultúráját, népének nemzeti és vallásos érzését; előadásának második felében pedig a bolsevista uralom romboló pusztitását tárja elénk. Az érdekes és időszerü matinén bemutatásra kerül a „Daloló Don" című film is, a hires kozákkórus szereplésével, amelyet Jarow karmester vezényel.

Miklósi Tibor operettje Münchenben

A fiatal magyar szerző, Miklósi Tibor „Helgolander Traum" című daljátékát, amelyet Karl *Bohmann* társaságában irt, néhány nappal ezelőtt Münchenben is nagy sikerrel mutatták be. A daljáték a Városi Színházban került színre *Sedan* Julia berlini primadonna vendégfellépésével.

SZINHÁZ, MOZI ÉS RÁDIÓ MÜSOR

Jegyrendelő telefonok:
Stádium: 14-00-00 Kultur: 18-99-99
Stádium-Corvin: 145-056
Dijmentes házhozszállitás

OPERAHÁZ (3, 7):
Szerda (4): Tell Vilmos. (Ifj. előadás).
Csütörtök: Cosi fan tutte. (B).
Péntek: Cseresznyevirág; Május királynője; A póruljárt kérő. (C).
Szombat: Norma. (D).
Vasárnap d. u.: Nincs előadás;
este (½8): Othello.
Hétfő d. u.: Nincs előadás;
este (½8): Csersznyevirág; A köpeny; Fából faragott királyfi.

NEMZETI SZINHAZ (½4, ½8):
Szerda: Niskavuori kenyér. (IV.)
Csütörtök: Cseresnyés. (XII.)
Péntek: Niskavuori kenyér. (VI.)
Szombat: Cseresnyés. (VII.)
Vasárnap d. u.: Nem élhetek muzsikaszó nélkül. (B. sz.);
este: Cseresnyés. (VIII.)
Hétfő d. u.: Törtetők;
este: Cseresnyés. (K. II.)

NEMZETI KAMARASZINHAZ (½4, ¾8):
Minden este és vasárnap d. u.: Koncert.

MAGYAR MÜVELÖDÉS HÁZA:
Szerda (½8): Nóra. (A.)
Csütörtök: Nincs előadás.
Péntek (½8): Zenekari hangverseny. (Mesterbérlet IV.)
Szombat (8): Tangóharmonika hangverseny.
Vasárnap d. u. (3): Tosca. (VII.);
este (½8): Ezer székely leány ünnepi estje.

VIGSZINHAZ (½4, 8):
Szerda: Bolond szerelmesek. (S.)
Csütörtök: Bolond szerelmesek. (M.)
Péntek: Cecilia.
Szombat d. u.: Bolond szerelmesek. (Szomb. d. u. bérlet).
este: Bolond szerelmesek.
Vasárnap d. u.: Cecilia;
este: Bolond szerelmesek. (V.)

UJ MAGYAR SZINHAZ (4, 8):
Szerda: Boronkay lányok. (D.)
Csütörtök: Boronkay lányok. (C.)
Péntek: Boronkay lányok. (F.)
Szombat: Boronkay lányok.
Vasárnap d. u.: Boronkay lányok;
este: Boronkay lányok. (G.)
Hétfő d. u.: Boronkai lányok;
este: Boronkay lányok. (H.)

MADÁCH SZINHAZ (½4, 8):
Szerda: Nero.
Csütörtök: Nero.
Péntek: IV. Henrik.
Szombat: Nero.
Vasárnap d. u.: IV. Henrik;
este: Nero.

PESTI SZINHAZ (4, 8):
Minden este, szombat, vasárnap és ünnepnap d. u.: Tűzvész.

ANDRASSY SZINHAZ (½4, 8):
Péntek: Viharos szerelem. (Főpróba).
Szombat: Viharos szerelem.
Vasárnap d. u.: Boldoggá teszlek;
este: Viharos szerelem. (A.)
Hétfő: Viharos szerelem. (B.)

FÖVÁROSI OPERETTSZINHAZ (½4, ½8)
Minden este, vasár- és ünnepnap d. u.: Száz piros rózsa.

ROYAL REVÜSZINHAZ (½5, ½9):
Minden este, csütörtök, szombat, vasár- és ünnepnap d. u.: Souvenir.

KAMARA VARIETE
Minden este (½9), szombat (6, 9), vasár- és ünnepnap (½4, ¼7, ½9):
Paródia parádé.

PODIUM KABARÉ (½5, ½9):
Minden este és vasár- és ünnepnap d. u.: Nincs új a nap alatt.

NEMZETI BABJÁTÉK (4, 8):
Hétfő és péntek kivételével minden este: Istvánka, hétfő és péntek: Toldi. Minden d. u.: Ezüstfurulya.

ERZSÉBETVÁROSI SZINHAZ (½6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: Három a kislány.

JÓZSEFVÁROSI SZINHAZ (½6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½9):
Péntekig: Szerelmes csókos ifjúság.

KISFALUDY SZINHAZ (½6, ½9, vasárnap ¼4, ¾6, ½3):
Péntekig: Két leány az utcán.

BEMUTATÓ MOZIK:

ATRIUM (T.: 15-40-24.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4 órakor is. Honvédek előre! Híradók.

BELVÁROSI HIRADÓ FILMSZINHAZ IV., Petőfi-utca 6. szám. (Tel.: 181-344.) A mai Ausztrália. (Kultúrfilm.) Különkiadás a Balatoni téli sporthétről. Leventék Erdélyben. (Kultúrfilm). Rajzos híradó Délamerikáról. Magyar-, Ufa- és Lucehíradók. Folytatólagos egyórás előadások 10—24 óráig.

CASINO FILMSZINHAZ (Tel.: 185-329.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ½4 órakor is. Kisértés.

CITY (T.: 111-140.) ¾6, ¾8, ¾10-kor. Sz., V., U.: ¾4, ¾6, ¾8, ¾10 órakor. Akit elkap az ár. Híradó.

CORSO (T.: 18-28-18.) ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Honvédek előre!

CORVIN FILMSZINHAZ (Tel.: 138-988, 339-584.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3-kor is. Kisértés. Híradók.

DÉCSI FILMSZINHAZ (Tel.: 125-952, 121-343.) ½6, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ½4-kor is. Szücs Mara házassága.

FORUM FILMSZINHAZ (IV., Kossuth Lajos-utca 18. Tel.: 189-707, 189-543.) ½6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Miért?

HIRADÓ FILMSZINHAZ (VII., Erzsébet-körút 13. szám. — Telefon: 222—499). A mai Ausztrália. (Kultúrfilm). Különkiadás a Balatoni téli sporthétről. Leventék Erdélyben. (Kultúrfilm). Rajzos híradó Délamerikáról. — Magyar-, Ufa- és Luce-híradók. Folytatólagos egyórás előadások 9—24 óráig.

OMNIA FILMSZINHAZ (Tel.: 130-126. 138-071.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: 3-kor is Honvédek előre!

PALACE (T.: 22-12-22.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Leányvásár. 2-ik hétre prolongálva. Magyar világhiradó. Első három előadás mérsékelt helyárakkal.

RADIUS FILMSZINHAZ (Tel.: 122-098, 120-564.) ½6, ¾8, ¾10. Sz., V., U.: ¼4-kor is. Pinocchio. 3-ik hétre.

ROYAL APOLLÓ (T.: 222-002.) ½6, ½8, ¾10 órakor Sz., V., U.: 3 órakor is. Honvédek előre. Híradó.

SCALA (Tel.: 11-44-11.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: ¾3-kor is. Kisértés. Híradók.

URÁNIA FILMSZINHAZ (Tel. 146-046.) 5, ¼8, ½10. Sz., V., U.: 3 órakor is. Oroszlánkölykök. Híradók. V. d. e. 11-kor: Popow Bobrow Mihály előadása Oroszországról. H. d. e. 11-kor: Bécsi történetek.

MÁSODHETES MOZIK:

ADMIRAL (T.: 35-37-07.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. Csalódott lányok.

ASTRA (T.: 15-44-22.) ¼4, ¼6, ¼8, ¼10. V. ½2-kor is. Hív a haza. Híradó.

BROADWAY FILMSZINHAZ (Telefon: 422-722.) 3, ¼6, ½8, ¾10. Sz., V., U.: 1-kor is. Első előadás mérsékelt. La Conga. Híradók.

DÉLIBÁB (volt Winkler. T.: 490-130.) 6 és ½9 V., U.: ½3, ¾5, 7 és 9 órakor. Szivdobogás.

ELIT MOZGÓ 4, 6, 8, 10. V. U.: 2-kor is. Algir. Híradó.

HOMEROS MOZGÓ (Tel.: 496-178.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Egy csók és más semmi. Híradók.

IPOLY FILMSZINHAZ ¼4, ½6, ½8, ½10 V. ½2-kor is. Vénlány. Híradó.

KAMARA (T.: 423-901.) 11, 2, 4, 6, 8, 10. Bob herceg. Első három mérsékelt.

LLOYD (T.: 111-994.) ¼4, ½6, ½8, ½10. V. ½2-kor is. Ne kérdezd ki voltam. Híradó.

ODEON FILMSZINHAZ (T.: 422-785.) ¼4, ½6, ½8, ½10 órakor. Vasárnap ½2-kor is. Zanzibár. Híradó.

OLIMPIA (Tel.: 423-188.) 11, 2, 4, 6, 8, 10 órakor. Lángok. Híradó.

ORIENT FILMSZINHAZ (T.: 114-926.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V. ½2 órakor is. Végre. Híradó.

PALOTA (T.: 156-605.) ¼4, ½6, ½8, ½10-kor. V., U.: ½2-kor is. Hív a haza. Híradó.

RÁDAY MOZGÓ (Tel.: 382-581.) 5, ¼8, ½10 órakor. V., U.: 2, 4, 6, 8, 10kor. Brigitta férjet fog. Híradó.

REX (T.: 228-020.) ½5, ¾7, 9. Sz. ¼4, ½6, ¼8, ¼10 órakor. V. ½2 órakor is. Az utolsó menet.

SAVOY (Telefon: 14-60-40.) ¼4, ½6, ¼8, ½10-kor. V., U.: ½2-kor is. Algir. Híradó.

TIVOLI FILMSZINHAZ (Tel.: 225-602.) ¾4, ¾6, ¾8, ¾10. V., U.: 11, ¾2-kor is. Szökik a kislány. Híradó.

TURÁN (T.: 120-003.) 11, ½2, 4, 6, 8, 10. Lángok.

VESTA (Tel.: 222-401.) 11, ½2, ¼4, ½6, ½8, ½10. Sz., V., U.: 11 2, 4, 6, 8 és 10 órakor. Nagy keringő. 6-ik hétre prolongálva.

RÁDIÓ

BUDAPEST I.: 12: Harangszó, fohász, Himnusz. 12.10: Művészlemezek. 12.40: Hirek. 13.20: Időjelzés, vizállásjelentés. 13.30: Honvédeink üzennek. (A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.) 13.45: Rádiózenekar. 14.30: Hirek. 14.45: Müsorismertetés. 15: Árfolyamhirek, piaci árak, élelmiszerárak. 15.20: Cigányzene. 16.15: Diákfélóra. 16.45: Időjelzés, hirek. 17: Hirek szlovák és ruszin nyelven. 17.15: A német birodalmi rádió müsorából: Vidám zene a Rajna mellől. 17.35: A magyar irodalom regénye. — (Felolvasás.) 18: Tánczene. 18.20: Honvédmüsor. 19: Hirek magyar, német és román nyelven. 19.20: A házasságszédelgő. (Vigjáték egy felvonásban.) — 20.05: Külügyi negyedóra. 20.20: Operaházi zenekar. 21.40: Hirek. 22.10: Operett- és tánczene. 23: Hirek német, olasz, angol, francia és finn nyelven. 23.25: Cigányzene. 24: Hirek. 0.15: Üzen az otthon. (A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálata.)

PREMIER HOLNAP! OMNIA — CITY

Ha azonban a tábla a b) §. rendelkezéseiben kifejezésre jutó elvi követelménybe ütköznék, azt a hatóság felhívására el kell távolítani.

d) §. Az a) §-ban említett minden létesítményt úgy kell elkészíteni, elhelyezni, felerősíteni, valamint úgy kell állandóan karban is tartani, hogy minden tekintetben megfeleljen a szilárdsági biztonság, megvilágítás alkalmazása esetében pedig ezenfelül a tűzbiztonság követelményeinek is.

e) §. Építmény tetőzetén az a) §-ban említett létesítményt csak olykép szabad alkalmazni, hogy a betük vagy ábrázolatok áttört és vastartókra erősített alapokra kerüljenek.

A tetőhéjazatra ráfestett jelzést vagy hirdetést sehol sem szabad alkalmazni.

f) §. Előkerti kerítésen, valamint parkozott területek kerítésein az a) §. alá eső létesítményeket tilos alkalmazni.

g) §. Épület falsíkjára merőlegesen az a) §. alá eső létesítményt az épület földszinti során csak úgy szabad alkalmazni, hogy legalsóbb pontja a gyalogjáró szintje felett legalább három méterre legyen, legnagyobb kinyúlása a falsíktól mérve legfeljebb két méter, magassága legfeljebb 0.75 méter legyen; a szomszédos telek határától legalább két méter távolságra kell helyezni; két méternél keskenyebb gyalogjáró esetében sem terjedhet túl a gyalogjáró szélén.

Ilyen létesítményt a tartórúdra szilárdan kell megerősíteni és statikai számítással kell igazolni, hogy tartószerkezet és a felerősítés négyzetméterenkinti 150 kg. szélnyomás alapul vétele mellett a tízszeres biztonsági követelményeknek megfelel.

A földszinti soron a falsíkra merőleges ilyen létesítményre, ha az épületben levő üzletre (irodára, foglalkozásra stb.) vonatkozik, felülete a 0.50 négyzetmétert, legnagyobb kinyúlása a falsíktól az egy métert nem haladja meg, nem kell építési hatósági engedélyt kérni. Az előző két bekezdés szabályait azonban ezeknél is meg kell tartani.

Az emeletsorokon a falsíkra merőleges létesítmények minden esetben építési hatósági engedély alá tartoznak s a módozatokat és kikötéseket a hatóság esetenkint állapítja meg.

Kerítésen, támfalon, állványon a síktól elálló ilyen létesítményt egyáltalán nem szabad alkalmazni.

h) §. A falsíkra merőueges létesítmény (g) §) alkalmazása ki van zárva a következő útvonalakon és tereken: az Andrássy úton, az Eskü téren, az Egyetem téren, mindkét Dunaparton a Margit-híd és a Ferenc József-híd között, a Szabadság-téren és a Kossuth Lajos-téren.

Ezt a tilalmat a hatóság az indokolt szükséghez képest más útvonalakra és terekre is megállapíthatja.

Az első bekezdésben felsorolt útvonalakon és tereken — kivéve az Andrássy útnak a Kör tértől a Városligetig terjedő szakaszát, valamint a Kossuth Lajos teret — a falsíkra merőlegesen elhelyezett megvilágított berendezések alkalmazását a hatóság megengedheti.

A falsíkra merőleges azokra a földszinti kisebb teljesítményekre, amelyek a g) §. harmadik bekezdése szerint nincsenek építési hatósági engedélyhez kötve, a jelen szakasz tilalma nem terjed ki.

i) §. Tűzfalakon a hirdetéseket csak a szépészeti követelményeknek megfelelő felületi tagozással szabad alkalmazni.

A hatósági szépészeti szempontból a hirdetésre felhasználni kívánt tűzfal homlokzatszerű kiképzését rendelheti el.

Az Andrássy-úton, valamint mindkét Dunaparton a Margit-híd és Ferenc József-híd között, tűzfalakon hirdetést alkalmazni nem szabad.

j) §. A III., IV. és VI. övezetben fekvő magántelkeken csak olyan hirdetési táblát vagy oszlopot szabad elhelyezni, amely valamely a környéken levő üzemre (üzlet, foglalkozás stb.) vonatkozik. Az ilyen tábla a föld színétől mért 3.5 méternél magasabbra nem terjedhet és felülete a hat négyzetmétert nem haladhatja meg.

k) §. Közterületeken elhelyezett építményeken és tárgyakon, aminők az árusító-, közúti vasút-, autóbuszüzem, illemhelyi, földalatti közüzemhez tartozó stb. pavillonok s hasonló építmények, továbbá a lámpaoszlopok, a fák védőrácsai, padok, szemétgyüjtőkosarak, közüzemi ládák s egyéb ilyenféle, rendeltetésük mellett az utcaképre és a városképre is kiható tárgyak: cég-, címjelzések és hirdetések alkalmazása szintén a jelen fejezetben kifejezésre jutó követelmények alá esnek s ennélfogva e szempontból építési hatósági engedély alá esik.

Az ilyen tárgyakra nézve, jellegükhöz s az utcai és városképben való szerepükhöz és kihatásukhoz képest a tárgyak fajai szerinti csoportonkint s a szükséghez képest tárgyankint is, az építési hatóság elvi engedélyében állapítja meg azokat a módozatokat, amelyekkel azok cég-, címjelzések és hirdetések alkalmazására felhasználhatók.

Hasonlóképen építési hatósági elvi engedélyben kell megállapítani a hirdetésekre szolgáló külön oszlopoknak és tábláknak, mint amelyek szintén a jelen fejezetben kifejezésre jutó követelmény alá esnek, közterületeken való felállítására, méreteire, kivitelére vonatkozó módozatokat is.

Ugyancsak az elvi engedélyekben kell megállapítani, hogy mely útvonalakon és tereken esik korlátozás vagy a kivitelre nézve különleges kikötések, avagy teljes tilalom alá eső bekezdésben említett tárgyakon cég-, címjelzés és hirdetés alkalmazása, továbbá a külön hirdetőoszlopok és táblák felállítása.

A jelen szakasz szerinti elvi engedélyre vonatkozó beadványokat, előterjesztéseket és terveket előzetes elbírálás végett a Fővárosi Közmunkák Tanácsa elé kell terjeszteni.

l) §. A közterületen levő parkokban, az erdőkben, hegytetőkön vagy hegyoldalon hirdetést nem szabad alkalmazni.

Hasonlóképen tilos hirdetések alkalmazása a műemlékszerű építményeken.

m) §. A jelen fejezet határozmányai a már meglevő, az A) §-ban említett létesítményekre is kiterjednek.

Ehhez képest mindazokra a meglevő létesítményekre nézve, amelyek a jelen fejezet szerint építési hatósági engedélyhez vannak kötve és amelyek tekintetében a hatóság azok tulajdonosaihoz erre nézve felhívást intéz, köteles azok tulajdonosa a felhívásban foglalt idő alatt építési hatósági engedélyért folyamodni s ha az építési engedély megtagadtatik, köteles a létesítményt eltávolítani, — átalakítás vagy módosítás elrendelése esetében pedig azt elvégezni.

Olyan létesítményekre nézve, amely különösen nagymérépítési hatósági engedély meg nem adható, köteles tulajdonosa a hatóság felhívásának kézbesítésétől számított hat hónap alatt eltávolítani.

Olyan létesítményre nézve, anely különösen nagymértékben ütközik a b) §-ban kifejezésre jutott elvi követelményekbe, a hatóság rövidebb határidőt is állapíthat meg.

n) §. A jelen fejezet határozmányai nem érintik Budapest Székesfővárosnak szabályrendeleti jogkörét a hirdetési ügynek és a hirdetések közszemlére tételének rendezését illetően.

Nem vonatkoznak a jelen fejezet határozmányai az épületek kapuja és bejárata körül, azok síkjára illesztve alkalmazni szokott, a házbeli lakókra vonatkozó kis cím- vagy jelzőtáblákra.

4. Az Építésügyi Szabályzat 404., 405. és 406. §-ai hatályukat vesztik.

HIVATALOS RÉSZ

KIVONATOS VERSENYTÁRGYALÁSI HIRDETMÉNY.

A m. kir. postavezérigazgatóság, Budapest, Váci út 17/a/b. szám alatti telken építendő m. kir. „Lipót" automata

iskolai tanár. 12. *Frcska* János okl. építész, képesített építőmester. 13. *Kiss* Jenő okl. középisk. tanár. 14. *Müller* Pál okl. építész.

A kiváló tanári kar az intézetben végzett áldozatos munkán kívül úgy a társadalomban, a közélet minden terén, valamint az alkotások terén is igen szép és méltánylandó működést fejt ki, amint azt az Értesítőből látjuk. Valóban, akárhol legyen fontos műszaki kérdés, akár a Mérnök Egyletben, akár a Városházán, avagy a Parlamentben, akár a szakujságok hasábjain, vagy az előadó asztal mellett, a Felsőépítőipariskola tanári karának egy-egy jeles tagját mindenütt fellelhetjük.

Az országgyülési képviselővé lett *Petrovácz* Gyula mérnöktanár ideiglenesen nyugdíjba vonult és ezt az alkalmat barátai egy 4000 pengős alapítvány fundálására használták föl, amelyet Petrovácz 5000 pengőre egészített ki. Ez összeg mindenkori kamatjait egy érdemes szegény tanuló fogja élvezni, aki a „Petrovácz fia" babérkoszorús intézeti jelvényt viselhesse és úgy ez, mint egy „téli tanuló" díjtalanul használhatja Petrovácz alkotását, az intézet diákasztalát.

Az Értesítő jelentéseiből tudomást szerezhetünk a nagy kulturális és emberbaráti működésről is, mely az intézetben a mult évben folyt. Igy az „Ybl Miklós Ifjúsági Diákegyesület" K. *Császár* Ferenc tanár vezetése alatt fejtett ki buzgó ifjúságot pártoló működést. Az „Ifjúsági Diákasztal" működéséből megtudjuk, hogy 9833 ebédet osztottak ki, a szegénysorsú diákok közt. A *Szendrey* Lajos tanárelnök vezetése alatt álló „Ifjúsági Önképzőkör" igen értékes előadásokat és tartalmas ünnepélyeket tartott. Meg kell még emlékeznünk a *Károlyi* Szilárd vezetőtanár alatt működő Ifjúsági Zenekarról, valamint az S. *Hoffer* Imre és *Kiss* Jenő felügyelete alatt működő Ifjúsági Sportegyletről.

Látjuk, hogy kitünő Felsőépítőipariskolánk nemcsak a szaktudást, de az ifjúság lelki és testi fejlődését is müveli, vagyis egész embereket nevel a haza számára.

Dr. F. G.

A Magyar Iparművészet 9—10. száma Györgyi Kálmán kitünő szerkesztésében igen szép illusztrációkkal és gazdag tartalommal ékeskedik. Itt látható Vázsonyi Vilmos síremléke, mely ugyan nagy betükkel hirdeti, hogy „Nagy-Magyarország igazságügyi minisztere", azonban az említett mü szinte bántóan kerül minden magyar vonatkozást. Annál kedvesebb Telcs Ede hősi emlékműve és Remsey Jenő pompás üvegablak megoldása. A füzetből megtudjuk, hogy az Orsz. m. kir. Iparművészeti Iskolába az 1927—28. évben 255 tanítvány iratkozott be és pedig az építőművészeti szakosztályba 51, a festészetire 27, a szobrászatira 26, a grafikaira 50, kerámikaira 22, ötvösre 20, textilre 59. Az intézet igazgatója *Helbing* Ferenc.

Wälder Gyula. A ciszterci rend budai gimnáziuma és rendháza. A Magyar Építő Művészet 8—9. száma mutatja be Wälder tanárnak eme legmonumentálisabb alkotását, mely a Gellérthegy déli lejtőin épül. Még egyelőre a rajzokban gyönyörködhetünk, melyek igen gazdagon és pompás kidolgozásban tárják elénk a szép barokk épület minden oldalát. Mindenesetre egyik legszebb városrész lesz ez, ha elkészül. Igen szépek az egri városi szálloda rajzai, valamint a szófiai magyar követség palotájának fényképei és részletei, melyek tervező művész finom ízlését dicsérik. Különösen szépek gazdag barokk rácsmegoldásai. Ugyanezen füzet hozza Wälder Gyula rendkívül nagy munkásságából az Esztergom és Komárom egyesített vármegyék tisztviselő bérházat, a kisvárdai áll. főgimnázium képét, a salgótarjáni csendőriskola rajzait.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet megalakulásának előzményei. 1866—1867. Irta: Dr. Lósy—Schmidt Ede. Egyetemi nyomda kiadása. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet fáradhatatlan energiájú, tudós búvára, Lósy-Schmidt Ede dr. könyvtáros felkutatta a 60 év előtti nagy mérnök-alakulás előzményeit és egy 32 oldalas csinos füzetben a nagyközönség számára kiadta. Szerző odaadó kutatásai, melyeket a Székesfőváros Levéltárában, az Országos Levéltárban végzett, rendkívül érdekes és értékes felfedezésekre vezetett. Igy tényként állapítja meg, hogy igenis az építészek a megbeszélések kezdetén már ott voltak *Feszl* Frigyes, *Szkalnitzky* Antal és *Zofáhl* Gusztáv személyében, sőt az Egylet pecsétjének rajzát is Szkalnitzky Antal építész készítette. Jól esik a multat szakavatott kéz irásából olvasni és ezért hálásak lehetünk a szerző kitünő munkájáért.

Az építésügyi szabályrendelet módosítása.

A Fővárosi Közmunkák Tanácsa 11.33/—1927. szám alatt a főváros területére érvényes Építésügyi Szabályzatot a következőképen módosította és egészítette ki:

1. A 19. §-nak (az építési hatóság engedélye szükséges stb.) I. a) pontja a következőképen módosul: „boltkapuzat, kirakatszekrény, vihartető, valamint a XV. fejezetben említett cég-, címjelző- és hirdetőtárgyak alkalmazására".

2. A 19. §-nak II. j) pontja a következőképen módosul: „épületeken, virágtartók és zászlótartórudak elhelyezésére".

3. A XV. fejezet (épületrészek az uccai vonalakon kívül) után beillesztve XV. A) fejezet jelzéssel az Építésügyi Szabályzat a következőkkel egészíttetik ki:

XV. A) fejezet. Cég-, címjelző- és hirdetőtárgyak.

a) §. Építményeknek, ideértve a kerítéseket, támfalakat, építési s egyéb állványokat s általában mindennemű építményi tárgyakat, külsején és általában nyilvános közlekedésre szolgáló helyekről látható részein (homlokzat, határ- és tűztal, tetőzet, tetőgerinc stb.) cégtáblát, címtáblát, cégjelzőt, reklámtáblát, hirdetőtáblát vagy ilyen célra szolgáló egyéb berendezést, feliratot, festést és ábrázolást, beleértve a bármily módon megvilágított ilyen berendezést is — tekintet nélkül az alkalmazott anyagra és kivitelre —, csak az építési hatóságnak (elsőfokon a székesfőváros tanácsának) engedélyével szabad alkalmazni.

A kérelem kapcsán be kell mutatni a tervet, rajzot s a kivitel módjának (nagyság, alak, anyag, színezés, elhelyezés, felerősítés, megvilágítás) pontos leirását.

A hatóság a szükséghez képest távlati rajzok bemutatását is kívánhatja.

b) §. Nem adatik meg az engedély, ha a tervezett létesítmény az illető építmény építészeti tagozását vagy építészetileg érvényre juttatott alkotórészeit egészben vagy részben zavarólag eltakarná; ha mérete, alakja, aránya, szinezése, elhelyezésének vagy kivitelének módja folytán az illető építmény építészeti hatására avagy az uccaképre, vagy a városképre bántóan hatna.

A hatóság az ilyen berendezések engedélyezésének elbirálásánál a város egyes utain, uccáin, terein vagy egyéb területein, továbbá történeti vagy művészi jelentőségű építményeken, ezek környezetében és látképi vonalaiban, a művészi szép és városkép igényeinek kielégítésére a fentieken is túlterjedő követelményeket támaszthat és az engedély megadását ezek teljesítésétől teheti függővé.

c) §. Az épület homlokzatának földszinti során a fal síkjában alkalmazni kívánt olyan cég- vagy címtáblára, amely az illető üzlethez tartozó homlokzati felületen van és kiugrása a tizenöt centimétert nem haladja meg: nem szükséges építési hatósági engedélyt kérni.

Nem kell továbbá építési hatósági engedélyt kérni a földszinti soron, a fal síkjában alkalmazni kívánt egyéb üzletekre vonatkozó cég-, címtábla és hirdetésre sem abban az esetben, ha a tábla hossza az öt métert, magassága a másfél métert, kiugrása pedig a tizenöt centimétert nem haladja meg.

Ki az? Kérdezzétek meg a szegény népet, a kunyhók lakóit, a munkások ezreit, majd megmondják néktek ki az ő önzetlen jótevőjük, atyjuk, elhagyatottságukban gyámoluk: *Huszár* Károly.

Igen. *Huszár* Károly kinevezése amily váratlan volt, éppen oly örvendezést váltott ki az aggódva figyelő lelkekből széles e hazában. *Huszár* Károly sokkal magasabb méltóságról, a Nemzetgyűlés alelnöki tisztéről mondott le, tehát áldozatot hozott, mikor a Munkásbiztosító elnökségét elfogadta. De habozhatott-e az, akinek lelkülete, egész életének munkássága a szociális politika jegyében folyt le akkor, mikor a legfontosabb ilyes intézmény vezetésének elfogadásáról volt szó? Huszár Károly elfogadta az elnökséget és ezzel a magyar Munkásbiztosító új élet küszöbéhez jutott.

Az „Építő Ipar — Építő Művészet" mint a magyar építőipar ügyeinek magasabb szempontokat tekintő, mindenkitől független, legrégibb képviselője, mély hódolattal köszönti a Munkásbiztosító új vezetőségét és elsősorban *Huszár* Károly elnököt és sok sikert kíván ahhoz a nagy munkához, melyre most a magyar kormánytól — a magyar nemzet érdekében, felelősségteljes és fontos megbízást kaptak. *Dr. Fábián Gáspár.*

KRÓNIKA

Üdvözöljük Olvasóinkat az új esztendő küszöbén és minden jókivánságainkat tolmácsoljuk. Soha meg nem szűnő buzgalommal küzdünk Olvasóinknak, az építő ipar, építő művészet lelkes, derék táborának érdekeiért. Mi nem lehetünk sem pártnak, sem testületnek, semmiféle alakulatnak szócsöve, mi az egyetemes építészbrancsnak vagyunk okbejtiv, a tiszta igazságért, az építész jobb megélhetéséért, szakmánk becsületének és tisztességének felemeléséért küzdő bajnokai. Ez volt lapunk a multban, ez lesz a jövőben is. Zászlónk alatt tiszteljük karunk legpuritánabb, legtisztább és legfényesebb multú gárdáját és erre büszkék vagyunk. Ez ad erőt küzdelmeinkhez és az a tudat, hogy szavunkat a legfőbb fórumokon figyelik és meghallgatják és a legkényesebb ügyekben tanácsunkat mindig kikérik.

Az „Építő Ipar—Építő Művészet", mikor jelen számával az **52-dik évfolyamába lép,** meleg szeretettel üdvözli olvasóközönségét és kéri, hogy a múltban tapasztalt hűséggel támogasson nehéz munkánkban a jelen esztendőben is.

Mély tisztelettel:

A lap szerkesztősége és kiadóhivatala.

Lapunk jelen számához mellékelt befizetési lapot olvasóink kedves figyelmébe ajánljuk.

Kinevezés. A m. kir. miniszterelnök előterjesztésére a kormányzó Kalin Ferenc építésznek közhasznú és érdemes tevékenysége elismeréseül a kormányfőtanácsosi címet adományozta.

Varga Kálmán primási uradalmi mérnök, tüzérfőhadnagy, december 7-én 47 éves korában váratlanul elhunyt Esztergomban.

A Mérnöki Kamara ügyrendje és a mérnökhelyettesek fegyelmi szabályzata. A Budapesti Közlöny dec. 20-iki számában megjelent a Budapesti Mérnöki Kamara ügyrendje. A 2300/1927. kamarai szám alatt kiadott ügyrendet a kereskedelemügyi miniszter az igazságügyi miniszterrel egyetértőleg jóváhagyta s így az a jövőben tételes jogszabályként kötelező úgy a Kamarára, mint a Kamara tagjaira.

A hivatalos lap ugyanazon száma közli a Budapesti Mérnöki Kamarának a kereskedelemügyi miniszter által jóváhagyott rendeletét, mely a mérnökhelyettesek fegyelmi ügyeiben követendő eljárást szabályozza. A fegyelmi szabályzat szerint a mérnökhelyettesek kisebb mulasztások esetében írásbeli megintéssel vagy 100 pengőig terjedhető rendbírsággal büntethetők. Fegyelmi vétségek esetében a következő büntetések alkalmazhatók: 1. feddés, 2. 300 pengőig terjedhető pénzbírság, 3. a mérnökhelyettesi gyakorlatnak legfeljebb 3 évvel való meghosszabbítása, 4. a mérnökhelyettesek törzskönyvéből való törlés.

József nádor emlékünnep a Műegyetemen. A József műegyetem ifjúsága József nádor halálának nyolcvanéves évfordulója alkalmából a Műegyetemen emlékünnepet rendezett, amelyen megjelent József főherceg és Auguszta főhercegasszony; a főváros részéről Sipőcz Jenő dr. polgármester; Martin Aurél rektor, a tudományegyetem képviseletében Szily Kálmán rektor, Némethy Károly v. b. t. t., Lukinich Imre, Korniss Gyula dr. államtitkár, Tauffer Vilmos, Heller Farkas Ilosvay Lajos ny. államtitkár, Rados Gusztáv, Hültl Dezső dr., Putnoky László, Oltay Károly, Sigmond Elek, Laky Dezső s még sok más előkelőség. Az emlékünnep kezdetén az Egyetemi Énekkarok a Nemzeti Hiszekegyet énekelték el. Azután Ferdinandy Géza, a műegyetemi segélyegyletek elnöke megnyitotta az ünnepet. Domanovszky Sándor egyetemi tanár történelmi tanulmányt olvasott fel József nádorról. Zelovich Kornél műegyetemi tanár „József nádor és a magyar technika" címmel tartott előadást. Végül megkoszorúzták az alapító nádor szobrát.

A tetőszerkezetek felelős szakértője. A Budapesti Ácsmesterek Ipartestülete a főváros tanácsánál előterjesztést tett abban az irányban, hogy az Építésügyi Szabályrendeletnek a felelős szakértőre vonatkozó rendelkezését módosítsa, minthogy az 1925. évtől kezdve kőművesmester csak a kőművesmunkákért lehet felelős, az ácsmunkáért ellenben nem.

MARABU ÉS ORANIER
folytonégő kályhák.

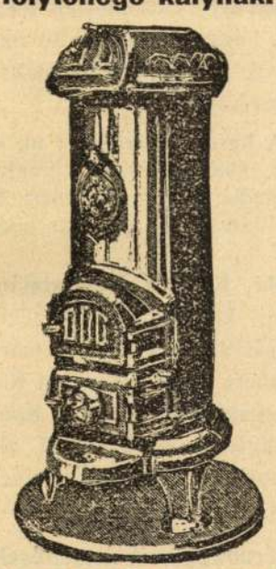

Minden kivitelben. Minden tüzelőanyag részére.

Több mint 2 és fél millió darab üzemben a világ minden részében.

MAGYAR RADIÁTORGYÁR R. T.
Vezérképviselet és mintaraktár:
Budapest, V., Kálmán-u. 18. Telefon: L. 903—08

A főváros tanácsa ezen beadványra értesítette az Ipartestületet, hogy a kerületi mérnöki hivataloknál elrendelte, hogy az ácsmunkára vonatkozólag csak az ácsmestert fogadja el szakértőnek. Felkéri tehát az ipartestület tagjait, hogy minden alkalommal ügyeljenek arra, hogy a kerületi előljáróságoknál az ácsmunkára nézve ácsmester szakértő van-e bejelentve. Amennyiben ellenkezőjéről győződnének meg, úgy az esetet Ipartestületünknél jelentsék be.

Czekelius Aurél nyugalmazott kereskedelemügyi miniszteri tanácsos 84 éves korában meghalt. A megboldogult 1869-ben a vasútépítészeti igazgatóság szolgálatába lépett, majd az államvasútak szolgálatába került és résztvett a budapesti Margithíd és a dunai összekötőhíd építésének irányításában. 1881-ben a műszaki tanács hídépítő-osztályának a vezetését bízták rá s ebben a minőségben ő vezette a pozsonyi híd és 1890—91-ben a komáromi Erzsébet-híd, 1895-ben pedig az esztergomi Mária Valéria-híd építését. Ő vezette azonkívül a budapesti Ferenc József- és Erzsébet-híd építését is.

A Hadviselt Mérnökök Nemzeti Szövetségének közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta évi rendes közgyűlését a Magyar Mérnök és Építész Egylet székházában a Hadviselt Mérnökök, Építészek és Műszaki Tisztek Nemzeti Szövetsége. A Szövetségnek a kommunizmus bukása óta ez a nyolcadik közgyűlése, amelyen számos tag jelent meg. Sárospataky Czeglédy Endre elnöki jelentésében hangsúlyozta a mérnökök és építészek nehéz helyzetét. Kifejtette, hogy lehetetlen a műszaki kar leépítésének jelszavát dobni a köztudatba, amikor többmilliárdos beruházásra készül a kormány. Az elnöki jelentés után Neuschloss-Knüssli Kornél több javaslatot terjesztett elő, amely a hadviselt mérnökök és építészek helyzetének javítását célozza. Ezután megejtették a választást, amelyen elnöknek a 8 éven keresztül a Szövetség élén álló Czeglédy Endre mérnököt, alelnöknek Neuschloss-Knüssli Kornél és Nagy István műépítészeket választották meg. A közgyűlés elhatározta még, hogy táviratban üdvözli lord Rothermeret és tiltakozik a román diákoknak magyar polgárok elleni vérengzései miatt.

Kinevezés. A kereskedelemügyi m. kir. miniszter a budapesti m. kir. államépítészeti hivatal mérnöki létszámába Bittenbinder Gyula kir. mérnököt kir. főmérnökké, Bánrévy János okl. építészt pedig kir. s. mérnökké kinevezte.

A B. Mérnöki Kamara választmánya, december 9-iki 83-ik ülésén, kapcsolatban a székesfőváros autóbuszgarage tervpályázatával egy kamarai tag panaszára a választmány megerősítette a Kamarában eddig követett azt a gyakorlatot, hogy a Kamara a mérnöki oklevéllel bíró tagjai és azok között, akik a M. R. 69. vagy 70. §-a alapján vétettek fel, a maga részéről nem tesz különbséget.

Mérnökegyleti értesítések.

Hétfőn, január hó 9-én d. u. ½7 órakor **a mű- és középítési szakosztályok működőbizottságának ülése.**

Hétfőn, január hó 16-án pontban ½7 órakor **a mű- és középítési szakosztályok együttes ülése.** Tárgyak: 1. Elnöki megnyitó. 2. Vámos Ferenc előadása: Népművészetünk és Lechner Ödön. 3. Folyó ügyek, indítványok.

Műszaki munkák kötelező díjazása. Számos oldalról érkezett panasz a tekintetben hogy az építtetők nagyrésze a tervezési munkák és költségvetések elkészítéséért nem akar díjazást adni. Minthogy ezen munkálatok az építőmester idejének és munkaerejének igen jelentékeny részét kötik le, egységes eljárást kell követni arra nézve, hogy az építőmesterek ezeket a munka értékének megfelelő díjazás ellenében végezzék el. Az Egyesülettel és Szövetséggel lefolytatott közös értekezleten az a nézet alakult ki, hogy az Ipartestület által hozandó határozatok kötelező betartását csak akkor lehet biztosítani, ha az Ipartestület megfelelő rendszabályokat alkalmazhat a határozatok ellen vétő tagokkal szemben. Ezen kérdés megoldására Bloch Leó alelnök az ipartestületi reformmal kapcsolatban tervezett ipartestületi szék felállítását tartja célravezetőnek. A taggyűlés és az előljáróság a javaslatot helyesnek találván elhatározta, hogy a kérdés részletes megtárgyalását az országos értekezlet napirendjére tűzi. —

SZAKIRODALOM

A budapesti m. kir. állami Felsőépítőipariskola Értesítője. 29-ik év. Közli: *Schoditsch* Lajos igazgató.

A magyar felső építőiparoktatás nagyszerű bástyája a Felsőépítőipariskola ez évben is szárnyra ereszté beszámolóját, melyet örömmel forgat minden szakember. Mert a jövő nemzedék egy igen értékes részének, a magyar építőipar művelőinek neveléséről van itt szó és valljuk meg őszintén, oly vezérkara van e kis hadseregnek, melyre büszke lenne bármely ország hasonló intézete. A munka, a hazafiság, a tisztesség és becsület és mindenekfelett a kötelességteljesítés jegyében folyik Felsőépítőiparis kolánk falai között az ernyedetlen munka és az onnan kikerülő generációk kíváló képviselői igazolják, hogy mesteri kézzel, nagy ambicióval, minden érték kicsiholásával iparkodik a tanári kar a rendelkezésére álló fiatal és egyszerű anyagból a legjobbat elővarázsolni. Oly magasfokú képzés folyik itt a legkitünőbb tanerők vezetése mellett, hogy bármely középiskola, melylyel különben is egyenlő rangban áll az intézet, példát vehetne a Felsőépítőipariskolától.

Az intézet *Schoditsch* Lajos okl. építész, igazgatón kívül a következő tanári karral dicsekedhetik: 1. *Foerk* Ernő építész, igazgató. 2. *Petrovácz* Gyula okl. mérnök, országgyűlési képviselő. 3. T. *Orbán* Ferenc okl. építész. 4. S. *Hoffer* Imre okl. építész. 5. *Sujan* Pál okl. középiskolai rajztanár. 6. *Károlyi* Szilárd okl. mérnök. 7. Sz. *Reischl* Károly okl. középiskolai rajztanár. 8. *Létai* András okl. építész. 9. Dr. *Mueller* Félix okl. építész, műszaki doktor, képesített építőmester. 10. K. *Császár* Ferenc okl. építész. 11. *Szendrey* Lajos okl. közép-

SEMENES PERNA VAKOLAT
Központi iroda:
Budapest, VII.
Lövölde-tér 2/a
Telefon: József 313-60

Czékelius

MDK

A Ferenc-József -/Ma Szabadság-/ hidat 1894-96 között épitették Feketeházi János/Czékelius/ és és Nagy Virgil tervei szerint.

286.o.

Repr. u.o. 298. képp

Borsos-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Borisov - Fedor - Fedoy : Bratstvo. Pp.159

Czekelius Aurél.

MDK

építész

A pozsonyi /1889-90/ és komáromi /1891-92/ hidak építését Czekelius Aurél miniszteriumi hidosztály főnök vezette.

A pozsonyi és esztergomi hid alapjait Catry Szaléz, A komáromit Gregersen G. és fiai építették.

35.o.

Dr. Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1930.

Czekelius Aurél

Az Erzsébet hid terveit irányitotta.

A Magyar Anyagvizsgáló Egyesület elnöke volt.

Az első mérnök, aki ösztályfőnöki állást és hatáskört kapott.

62.o.

Dr.Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

25.20

500

M. D. K.

CZEKÉLIUS Aurél

Bp. Szabadság-hid. 1894-96.

Munkatársai: Feketeházy János, Nagy Virgil

Magyar építészet. Bp. 1954. 105. l.

MDK

Czekélius Aurél

Tantó Pál: A mérnök és épitész együttmük. a bp.i dunahidak épitésében. Épitészet, 1942, 2.f. 49.l.

CZEKELIUS AURÉL

A budapesti Erzsébet hid tervezője

Andai PÁL:A mérnöki alkotás története, 1959. 255.l

M. D. V.

CZEKELIUS Aurél

Bp: Szabadság hid (1894 – 96)

Társtervező: Feketehózy J.

Nagy Virgil

Gerő László: Magyar építészet baladó

pagyományai Bp. 1951. 63. l.

Czekelius Aurél,ny.mih. tan. -t MDK

a kereskedelemügyi m.kir.min. az "Orsz.Középitési Tanács" tagjául öt évi időtartamra kinevezte.

Az Orsz.Középitési Tanács.
VK. 1906 máj.16. 9.l.

MDK

Czekélius Aurél építész

D: Műszaki tanács. Építő Ipar, 1905. 45.sz. 370 l.

P.E.

Czekélius Aurél (Csiklovabánya, 1844. okt. 5.– Bp., 1927. nov. 14.): mérnök, Középiskoláit Temesváron és a bp.-i müegy.-en végezte. 1869-ben a MÁV szolgálatába lépett. Számos hidat tervezett és épitési munkáit vezette. 1881-ben az ujonnan szervezett müszaki tanács tagjává nevezték ki; 1894-től a Duna-hidosztály vezetője volt. A bp.-i régi Erzsébet- és Ferenc József (Ma Szabadság)-hid, a pozsonyi és komáromi Duna-hidak, a puchói Vág-hid, a tiszaujlaki Tisza-hid és a marosujvári Maros-hid épitése is nevéhez füződik. -- M. A budapesti Ferenc József hid épitésének története (Bp., 1896).

V.M.

/ ref. lelkész

Czekélius Aurél mérnök

Magyar Életrajzi Lexikon

Czekelius Aurél

MDK

Szabadság hid

Tervezte Feketeházy János terve alapján Czekelius Aurél, az épitészeti részt Nagy Virgil. Épült 1894 szept. 1- 1896 okt.4. A németek 1945 jan 17-én felrobbantották. Ujraépült 1946 augusztus 20-ra.

Zakariás G. Sándor: Budapest. Bp. 1961.

124.1.

MDK

Czekélius Aurél, min.tan.
a ker.minisz.t. hidépitö osztályának vezetöje,

a pozsonyi és komáromi Dunahid, a puchói Vághid és egy Tiszahid geniális tervezöje - vezette az Erzsébet-hid épitkezését.

Cholnoky Viktör: Az Erzsébet-hid.
A Hét. 1903. II.félév. 669-70.l.

MDK

Czekelius Aurél építész

Kinevezések. Vállalk. Közl. 1906. jul. 18.

5 l.

Czekelius Antal

tervei, Beke József és Gállik István statikai számításai alapján valósult meg 1896-ban a mai Szabadság híd.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970. 463 l.

103 l.

Czekelius Aurél

Nagy Virgil tervezte, Feketeházy János és Czekelius Aurél épitette a Szabadság hidat /épült 1894-1896./

Budapest, 1969. 10.sz. 47. l.

~~Geerelius~~

Czekelius Aurél

irányítása mellett, Kherndl Antal
műegyetemi tanár statikai számításai
lapján épült fel az Erzsébet híd.

Tóth Endréné: Budapest, 1970. 4631
Budapest Enciklopédia.

741.

Czekelius Aurél

és Nagy Virgil tervei alapján és Feketeházy János elgondolása szerint épült fel 1894-96 között a Szabadság híd.

Tóth Endréné: Budapest Enciklopédia, Budapest, 1970.

2831

Czekelius Aurél

mérnök

irányításával 1897-1903 közt épült az Erzsébet hid. Ekkor Európa legnagyobb egynyilásu /290 m/ hidja s a világ egyik legszebb lánchidja volt.

289.o.

Berzsenyi-Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Czekelius Aurél

mérnök építész

Ferenc Józsefhid.
A mérnöki rész Feketeházy János és Czekelius Aurél, az építészeti rész Nagy Virgil müegyetemi tanár munkája.

289.o.

Borsos- Sódor-Zádor: Budapest. Bp. 1959.

Czekelius Aurél MDK

Repr.: arcképe

61. o. 12. ábra.

Szül.: Csiklovabányán 1844-ben.
1873-ban a bp-i Müegyetemen mérnöki oklevelet szerez. Előbb segédmérnökként dolgozik a Margit hid épitésénél, majd aközmunka és közlekedésügyi minisztérium müszaki tanacsának tagja és szerkesztési irodájának vezetője.
Majd a Duna-hidépitési osztály vezetője.
61.o.

Dr.Mihailich Győző: A XIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Czekelius Aurél

MDK

Az Erzsébet híd tervezésének irányító munkáját a Dunahidépitő osztály végezte élén Czekelius Auréllal. Főstatikusok Dr. Gállik István és Beke József. Épitészi tervező Nagy Virgil. A Vasszerkezet részletterveit a MAV gépgyár hidos ztálya készitette el Jurkinyi Jenő vezetésével.

45.o.

Dr. Mihailich Győző: AXIX. és XX. századbeli magyar hidépités története. Bp. 1960.

Czekelius Aurél M.D.K.

A Vámház-téri híd mérnöki tervezési munkái Farkas-

Feketeházy Jánossal

A kapuzatok épitési tervezője Nagy Virgil

Preisich Gábor: Bp. városépitésnek története a kiegyezéstől a Tanácsköztársaságig Bp. 1964. 74.1.

Czakelius Aurél

Magyar Művészet, 1927

588.0.

Művészeti élet és irodalom.

Czekélius Aurél

A keresk. minisztérium hidépitő osztályának vezetője, „a pozsonyi és a komáromi Duna-hid, a puchói Vág-hid és egy Tisza-hid zseniális tervezője"-irja Cholnóky Viktor: Az Erzsébet-hid cimmel.

A cimlapon bemutatja a lap a müvész arcképét Repr.

A HÉT, Bp. 1903. okt. 11. XIV. évf. 41. sz. 669-670. lap.

Czekelius Aurél

és Khernoll Antal új terveket készített az Erzsébet híd felepítésére

Berza László, Bernát György, Erdei Ferenc stb.: Budapest Lexikon, Budapest 1973. 1335 l

3011

Czekelius

A millenniumi év előtt a minisztériumban Duna-híd épitő osztály alakult Czekelius vezetésével. Dr. Gállik István és Beke József voltak a fősztatikusok és fő konstruktőrök.

40.o.

Dr. Mihalich György: A XIX. és XX. századbeli magyar hídépítés története. Bp. 1960.

Czekelius Aurél

hidépítő

Szül. Csiklóbánya 1844

okt 5.

† 1927

lásd

a 1

MAGYAR MUVESZET

1927. 588. l.

Czekelius Aurél

~~mint~~ min. tanácsos vezetése alatt állott Dunahidosztály a m. kir. kereskedelemügyi minisztériumban, tervezte az alábbi hidat.

Görgey Aladár: Az Erzsébet-híd megnyitásának negyedszázados kifordulója. Historia 1928. 6. sz. 15-16. l.

Töke

P | f

A kamatozás i

Kamatsz

zámitás

.....

ideje	Napok	Kamatszámok	
		Tartozik	Követel

Az Új MAGYARORSZÁG MAI HÍRE

endőrségi berkekben tudni élik, hogy Nógrád megye rend- rfőkapitányát mégiscsak föl- ientik. Nem tudni, van-e ré- ze ebben az ellene folytatott llítólagos vizsgálatnak, mely külföldi autóvásárlását irtatta. Utóda a hírek szerint Budapesti Rendőr-főkapi- ányságról érkezik, s előzőleg Salgótarjánból került a fővá- rosba.

Európai otthon

rópa népei csak egymásra fi- elve tudnak mindenki számá- biztonságot nyújtó közös ott- nt teremteni – fejtették ki az nberek közötti kapcsolatokról Európáról tegnap a budapesti mzetközi multikulturális ifjú- gi tábor résztvevői.

Két felkérés olvasóinkhoz

Deák Ferenc-érem

Szerkesztőségünk Deák Fe- renc-éremmel szándékozik megjutalmazni az olvasó- nk által legjobbnak ítélt, 1993. december 1. és 1994. december 1. között megje- ent tudósítás, interjú és publicisztika szerzőjét. Kér- ük tehát, küldjék el javasla- aikat az olvasott cikk címé- ek, szerzőjének (esetleg zignójának) és megjelenési lejének megnevezésével. három díjat a szavazatok edményei alapján, decem- r 13-án, Luca napján ad- k át.

Elszólta magát..."

érjük olvasóinkat, küldjék szerkesztőségünknek zokat a rövid, frappáns, ko- ikus elszólásokat, elíráso- at, amelyeket a közéletben allottak vagy különböző ajtótermékekben olvastak.

Hídavatás harminc esztendeje

A régi és az új híd Erzsébet királyné nevét viseli

Harmincesztendős az *Erzsébet-híd*, holott háromszor annyi idős is lehetne, ha elődjét nem küldik a hullámsírba.

A millennium idején hat esztendeig épült a *Czekelius Aurél* tervezte s 1903. október 10-én felavatott Erzsébet hídunk. Mely létesítmény a szecesszió jegyeit viselte, s nevét *Erzsébet királyné* iránti tiszteletből kapta... Ama budapesti Erzsébet hidat egészen 1926-ig a világ leghosszabb közúti *lánchídjaként* tartották számon! Mely egyetlen 290 méteres nyílással ívelt át a Dunán. A világszép Duna-hídunknak a sorsa 1945. január 18-án történt *felrobbantásával*, mintegy két évtizedig megpecsételődött. Hiszen a fővárosban utolsóként újjáépített Duna-hídként maradt, és a Pesten (magasodó) pilonja nyomasztó mementó volt egészen 1960 tavaszáig...

Az Erzsébet híd újjáépítése során a korábbi lánchíd helyett, ezúttal *kábelhidat* tervezett a *Sávoy Pál* vezette munkacsoport. Az első iránykábelt 1963 nyarán feszítették a folyam felett. A híd két oldalán a 61-61 tartókábelt csörlők húzták át Budáról Pestre. És a dróthálóból készült szerelőszőnyegen látványosan tevékenykedtek a *Ganz-Mávag* hídépítői. Akik a munkájuk során 300 ezer szegecset vertek be, s a hegesztési varratok hossza az megha-

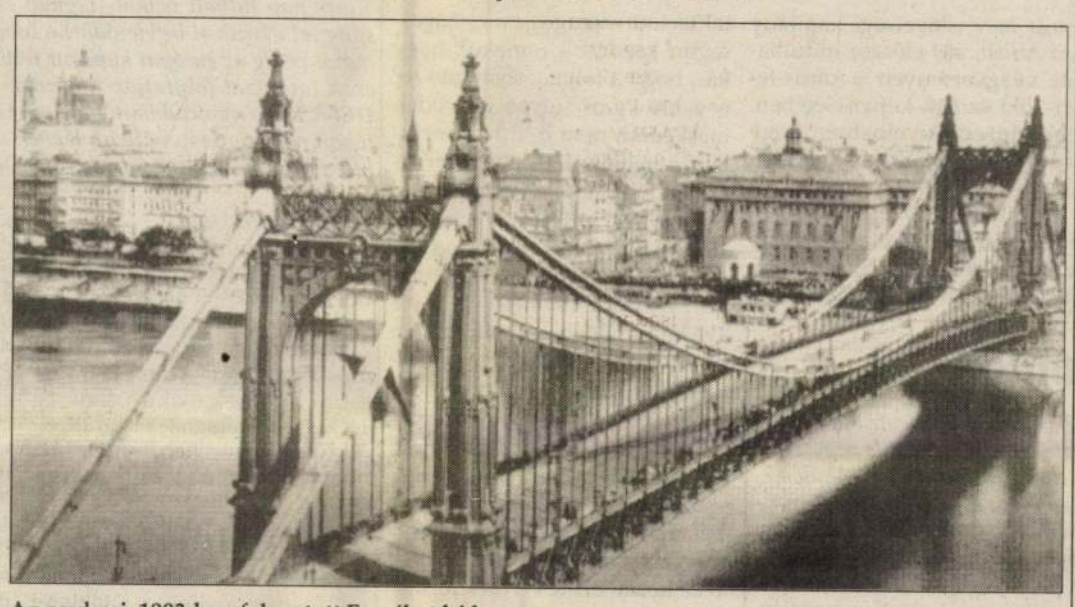

Az egykori, 1903-ban felavatott Erzsébet híd

ladta a 15 kilométert! Az új híd a régi pillérek felhasználásával épült meg, a híd teljes hossza 375 méter. Az összesen 27 darabból összeállított pályaszerkezet egyes elemeit a parton létesített előregyártó-telepen szerelték össze, s azokat az Ady Endre s József Attila úszódaruk emelték a helyükre.

A hidat *1964. november 21-én* adták át a forgalomnak. A három évtizede újjáépített Erzsébet hídon 1972 Szilveszteréig a villamosok is közlekedtek.

(bozó)

Hon-anyaszült

A Német Keresztényszociális Unió egyik új képviselőnőjének meggyűlt a baja – a múltjával. Pedig igazán szép évekre tekinthet vissza a jelenleg negyvenéves honanya: 1977-ben például ő volt Németország szépe. Minden bizonnyal méltán nyerte el ezt a címet. Előzőleg tudniillik úgy szerepelt egy filmben, ahogyan az Isten megteremtette: anyaszülten. Erre manapság ugyan már nemigen emlékeznek, ám fölöttébb memóriafrissítőként hatott: a német kereszténypártok több vezetőjének elküldték az egykori film videováltozatát. A képviselőnő fiatalkori ballépésnek nevezte nyilatkozatában pornófilmbeli szereplését, s azt ígérte: remélhetőleg parlamenti tevékenységével feledteti a múltját. Talán nincs is rá szükség: már akkor is a meztelen igazság híve volt.

(–prémi)

»»»TELEX««

Liv Ullmann norvég színész-rendezőnő állást foglalt hazája Európai Unió-beli tagságával szemben. Mint a tegnapi norvég lapok jelentették, az 55 éves művésznő aláírt egy felhívást, amely elutasító állásfoglalásra biztatja a választópolgárokat a kérdésről egy hét múlva tartandó népszavazáson, adta hírül a dpa, megjegyezve: közvélemény-kutatások a csatlakozás elvetését jósolják.

❄

Térképészeti és Geodéziai Partnerség '94 címmel ma kétnapos konferencia kezdődik Budapesten, a Magyar Honvédség Művelődési Házában. A NATO és a csatlakozni kívánó kelet-európai országok együttműködésének nélkülözhetetlen eszközei az azonos szabvány szerint készült térképek. A szabvány bevezetése és a különböző szabványú térképrendszerek közötti összhang megteremtése érdekében ajánlás formájában fogalmazzák meg a tennivalókat.

❄

Becslések szerint mintegy negyedmillió ember zarándokolt el a hétvégén a nyugat-belga Cuoxyde-be, ahol pénteken egymástól nem nagy távolságra öt óriásbálna tetemét sodorta a tenger a homokos fövenyre. A bálnaszemlének a szokatlanul enyhe idő is kedvezett. A sebtében megnyílt parti kávézók és éttermek pedig egyszerűen nem győzték ellátni a novemberben emberemlékezet óta nem tapasztalt hatalmas tömeget.

Kupa nem lesz főfinánc

Jó ideje folyik a találgatás, leváltják-e a pénzügyőrök parancsnokát, s ha igen, ki lesz az új tábornok. A személyi híreket tallózva most egy vadonatúj megoldás-javaslatra találtunk. Az elképzelés: *Kupa Mihály* legyen *Arnold Mihály* utóda.

Az ötlet óriási, csak éppen minden alapot nélkülöz az a hír, aminek következményeként expénzügyminiszterünk tábornoki nadrágban jelenne meg a Vám- és Pénzügyőrség Országos Parancsnokságán, mint a testület vezetője. Kupa Mihályt ugyan nem sikerült elérnünk, de titkára elmondta: kizárt, hogy főnöke ilyen felkérésnek eleget tenne, – ha egyáltalán lenne ilyen, mert erről egyenlőre szó sincs –, a pénzügyi szakemberként ismert Kupa ugyanis már többször kijelentette, csak olyan feladatot vállal el, amit meg is tud oldani. A vámparancsnoki tisztség viszont nem tartozik ezek közé, lévén, hogy itt meglehetősen speciális szaktudás szükségeltetik.

Arnold Mihály vezérőrnagyot ma kezdődő egyhetes genfi útja előtt tegnap este Sopron környéki határátkelőhelyek látogatása közben kérdeztük telefonon: mit szól a hírhez? – Erről a verzióról még nem hallottam – mondta a tábornok – teljesen váratlanul ért, de szimpatikus. – Hát igen – tette hozzá Arnold Mihály – mi ilyenek vagyunk. Ha nincs hír, hát kitalálunk valamit...

(szabó)

Béldy

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bíróságának *dr. Julis Mihály* tanácsa ez év november 21-én, a Legfőbb Ügyészség indítványára vitéz *Béldy (Bruckner) Alajos* volt vezérezredest, a Budapesti Népbíróság 1945. július 20-án, valamint a Népbíróságok Országos Tanácsa 1945. július 24-én kelt ítélete, az ellene emelt háborús bűntettben elkövetett vád alól felmentette.

Béldy, aki 1889. július 8-án, Budapesten született, 1941 júliusában mint a Honvédelmi Minisztérium főcsoportjának főnöke az ifjúság honvédelmi nevelésének az irányítását végezte mindaddig, míg 1944. október 16-án Magyarország német megszállásakor a Gestapo fogságába nem került. – A népbírósági vád szerint „beszédeivel (öt ilyen volt összesen) a háború fokozottabb mértékű folytatására buzdítottak". Ezért először kötél általi halálra, majd a jogerős ítéletet kegyelemből a Nemzeti Főtanács 1945. augusztus 13-án kelt elhatározásával életfogytiglan tartó kényszermunkára változtatta. Béldy Alajos büntetésének végrehajtása alatt, 1946. december 22-én, Budapesten, a Bajcsy-Zsilinszky Kórházban meghalt.

Gy. J.

A királynő nyert

A királynő is nyertes volt a Nagy-Britanniában újonnan bevezetett nemzeti lottójáték hétvégi, első húzásán – adta hírül tegnap a Today című brit napilap a Reuter szerint. A királynő – aki a leggazdagabb brit is egyben – 10 fontot nyert. Nyereményét azonban meg kell osztania a királyi család több más tagjával – például férjével, Fülöp herceggel és az anyakirálynővel –, akikkel közösen fektetett be a vásárolt lottószelvényekbe. Az ő nyereményük fél-fél font.

AustriaLotto

A 46. heti, november 20-i sorsolás nyereményei a következők: a 4 db hattalálatosra egyenként 3 111 708 schillinget, a 6 db 5 plusz 1 találatosra egyenként 691 490 schillinget, a négyesekre 446 schillinget, a hármasokra 32 schillinget fizetnek.

A jokerben telitalálatos szelvény nem akadt, a jackpot 9 639 166 schilling.

A következő hétre átvitt 6 találatos nyereményösszeg még plusz 5 millió schillinggel emelkedik, ezáltal kb. 20 millió a nyeremény.

KANDI KAMERA

Személycseréről döntött a kormányfő!
Döntöttek a kormányfő személyéről!!!
JÖVŐRE, VELED, UGYANITT?
IDÉN, NÉLKÜLED, MÁSHOL??
Sándor György

LÁNGELME ÉS UTÓKOR

Az igazi lángelme számára az utókor csupán fazonigazítás.

LEVÉLTÜKÖR

Nem oda Buda!

dalmi-történeti analógiákban napja- is bővelkednek, de a magyar bet- gre ma sincs gyógyír. Talán néhányan g emlékeznek az „Elfelejtett évtized- , a ma is élő, általam is nagyra becsült dós-író-történész polihisztor munká- a. Tanár úr, ki hitte volna, hogy tanul- ga 1994-ben is aktuális marad! Mo- csnál, a „vészben", 1526-ban szétver- seregünket, de Buda csak 1541-ben zett oda. Addig az országot sem llta meg a török. Vajon mi történt a fekete betűs évszám között? Hisz volna idő a talpraállásra, sereggyűj- re, összefogásra. A 150 éves rabiga ta- elkerülhető lett volna! Ehelyett ma- ros pártoskodás, ligák harca, trónvi- lyok, a széthúzás volt mindenfelé. telenek voltunk összefogni! Így az- nem csoda, hogy elveszett az or- g.

jra „mohácsi vészt" hozott történel- münk. Van mit tanulnunk a múltból, hogy ne kelljen utólag keseregni szerencsétlenségeinken. Sokak által felismert az, hogy nem csak a fiatal demokráciára, de egész nemzetünkre végveszélyt jelenthet ez az örök uralomra szervezkedő berendezkedés.

Hiányzik a konzervatív, keresztény jobboldal, siránkozunk. Persze ez így igaz. Csakhogy az idő sürget. Egyik napról a másikra ilyen tiszta ideológiájú pártképződményt a jelenlegi koalíció alternatívájaként létrehozni nem lehet. A jelenlegi pártok egyike sem az. Egységre lenne most égető szükség – gondoljuk és mondjuk. Egység bizony! Mindazok egysége, akik küzdenek az ország, a nemzet kulturális felemelkedéséért, a valós értékrendek visszafogadásáért, a fogyás megállításáért, egy tartalmas, jobb életért. Akik erre készek, azoknak igenis közös zászló alatt a helyük. Az, hogy pártnak vagy pártszövetségnek, jobb- vagy baloldalinak, urbánusnak vagy nemzetinek minősítik ezt az egységet, édes mindegy. Félre a kicsinyes ellentétekkel. Lényeg, hogy teremtsük meg mihamarabb az egyetértés minimumát, mielőtt férgek életképtelenné rágják virágra, jó természre méltó „nemzetfánkat"! „Mohács" ugyan megtörtént, de Budát nem adhatjuk át!

Tompa I. László
Budapest

Diszkrimináció

Megalázó és személyiségi jogokat sértő az a megkülönböztetés, amelyben az egyházi iskolába járó gyermekeket, azok szüleit és az intézmények pedagógusait kívánják részesíteni azzal, hogy csökkentik az állami hozzájárulást ezen iskolák működéséhez.

Alkotmányunk biztosítja, hogy azonos jogok illetik meg az állampolgárokat fajra, nemre, származásra, vallásra vagy vallástalanságra való tekintet nélkül. Az egyházi iskolákba járó tanulók szülei munkájukkal, adózásukkal azonos értékkel vesznek részt az országépítésben, mint az állami iskolák növendékeinek szülei. Az egyházi iskolákban is az állami tanterv szerint tanítanak, és így ugyanúgy állami feladatokat látnak el, mint az állami iskolák. Minden eddigi szintfelmérés, a közép- és felsőiskolai felvételek azt bizonyították (már a megszállás évtizedeiben is), hogy csak a legjobb állami iskolák tudnak lépést tartani a felekezetiekkel. Az erkölcsi nevelés – a teljes személyiségfejlesztés vonatkozásában – szinte versenytárs nélkül maradt országszerte. A pedagógusok óraszáma minden iskolatípusban azonos, a munkaidő ugyanannyi, és azonos munkáért azonos bér jár! A tervbe vett diszkrimináció azért is méltánytalan az egyházakkal szemben, mert azok az oktatáson kívül olyan szociális és egészségügyi feladatokat is ellátnak – elsősorban híveik önkéntes adományaira támaszkodva –, melyek sok terhet vesznek le a költségvetés válláról.

Kérdésem: Mik az elfogadhatónak vélt okai annak, hogy a felvázolt pozitívumok ellenére a mai államvezetés azzal kívánja „honorálni" az egyházi iskolákat, hogy csökkenti a működésükhöz szükséges állami hozzájárulást?

Végezetül: az egyházi iskolák – csekély számuk ellenére – legbiztosabb pillérei (a legjobb állami iskolák kiemelkedő nevelőivel karöltve) a felejthetetlen 45 év következtében csőd szélére került erkölcsi nevelésnek, ezen belül a hazafias nevelésnek, az egészséges nemzeti öntudat visszaállításának, a kisebbségeinkkel való együttélés megvalósításának Szent István szellemében. Talán csak nem ez az egyik elhallgatott oka a felekezeti iskolák tervezett gyengítésének, a szülők többletterhelésén keresztül elérhető fokozatos elnéptelenítésének és sokak által óhajtott felszámolásának?

Azary Béla
Miskolc

CITY TAXI 2-111-111 BUDAPEST
2-111-111
2-111-111
CITY TAXI 2-111-111 BUDAPEST
CITY TAXI 2-111-111 BUDAPEST

Magyar aranyérem a súlyemelő-világbajnokságon

Lökésben Feri volt a jani

Nagy magyar sikerrel folytatódott tegnap Isztambulban a súlyemelő-világbajnokság. A férfiak 70 kg-os súlycsoportjában, a lökésben Feri Attila aranyérmet nyert.

„Nagy küzdő, jó versenyzőtípus, aki ugyanakkor a sietős megoldások híve, és képes technikai hibákat véteni" – így jellemezte *Zsuga Imre* szövetségi kapitány *Feri Attilát*, aki először indulhatott világversenyen a piros-fehér-zöld színek képviseletében, több mint egy évvel azután, hogy Erdélyből áttelepült Nyíregyházára.

Az NYVSC 26 éves versenyzőjének kitűnőre sikeredett világbajnoki debütálása. Szakításban 145 kilón, a 70 kg-ban Czanka által tartott országos csúcsmagasságon kezdett – remekül, nagy kár, hogy a folytatásban kétszer is a 150 kg-os súlyzó győzedelmeskedett, nem ő. E fogásnemben a hetedik lett, lökésben viszont már első gyakorlatával magyar rekorderré lépett elő, 185 kg-ra módosítva az eddigi csúcsot. Aztán jött az igazi bravúr: elbánt a 190-nel is, s bár a 193 kg-os világcsúcskísérlet nem sikerült neki, de mivel a vetélytársak, köztük a világrekorder bolgár *Joto Jotov* sem voltak többre képesek, *Feri Attila könnyebb testsúly révén ebben a fogásnemben világbajnoki címet érdemelt ki!* Más kérdés, hogy a rendkívül erős mezőnyben az összetettben így is be kellett érnie Ferinek az ötödik hellyel.

Férfi 70 kg, összetett, világbajnok: *Fedail Güler* (Törökország) 350 kg (160, 190) – új világcsúcs, 2. Jotov (Bulgária) 345, 3. *Gencsev* (Bulgária) 340,... 5. Feri Attila 335.

Női 59 kg, összetett, világbajnok: *Zou Feie* (Kína) 220,... 11. *Raj Tímea* 165. (MTI)

Ünneprontás

A Eurosport jóvoltából tegnap este élőben, a magyar televízióban pedig ma, 0 óra után pár perccel felvételről örülhettünk Feri Attila nagyszerű teljesítményének, aranyérmének. Már csak azért is tűnhetett föl különösen értékesnek ez a siker, mert bizony ennek az esztendőnek a világversenyein csak ritkán állhatott föl magyar a dobogó legfelső fokára. Nem csoda tehát, hogy vártam az eredményhirdetést, a himnuszt. Aztán a ceremónia előtt megláttam az Erdélyből áttelepült Feri Attilát és elment a kedvem az egésztől. A sportember ugyanis nemzeti színű melegítőkbe öltözött társai között a válogatott zöld mackóalsójában (ez még rendben volna) és egy szál fehér pólóban álldogált. Csakhogy azon sem a „Hungary" felirat szerepelt. Az újdonsült világbajnok saját szponzorát hirdette a trikóján. Ország-világ csodálhatta hát elölről-hátulról a reklámozott cég nevét, miközben himnuszunkból is felcsendült egy nyúlfarknyi részlet – ami azért nagyon szép volt.

Azt viszont remélem, hogy az a bizonyos vállalat és a válogatott vezetői szégyellték magukat Feri Attila helyett is.

(sz.)

Szenzáció: győzött a bajnok

NB I-es forduló után, európai kupanapok előtt

Nincs nap futball nélkül. Tegnap este az UTE-Novabau–Vác-Samsung találkozóval befejeződött a labdarúgó-bajnokság 14. fordulója, mától pedig az európai kupákat folytatják. S ugyan a KEK-ben már csak tavasszal folytatják a küzdelmeket a negyeddöntőkkel, de az UEFA Kupa nyolcaddöntőiben ma és csütörtökön, a Bajnokok Ligájában pedig holnap pályára lépnek a csapatok. Aztán a hétvégén ismét itthon pattog a labda az őszi zárófordulóban...

Munkatársunktól:

Az *UTE-Novabau* együttese a *Vác FC-Samsungot* fogadta a Megyeri úti stadionban. A listavezető és a bajnok összecsapása máskor hamisítatlan rangadó lett volna, ám most korántsem voltak harapósak a kistigrisek, akik a bajnokság 11. helyén kullogtak a forduló előtt. Ekkor még nem sejthettük, hogy az első félidőre is a 11-es szám lesz a jellemző.

Meglehetősen ritkásan gyülekezett a közönség a találkozóra. A kevéske szurkoló rámenősebbje már jóelőre a játékteret övező kerítéshez helyezkedett a beígért Citroen ajándék reményében. Nos, autó helyett mindössze egy tucatnyi lila-fehér zászlót osztottak szét szuvenírként a játékosok.

A találkozó elején úgy tűnt, hogy a 11. perc a vesztét jelenti a bajnokcsapatnak, ugyanis *Egressy* góljával ekkor szerezte meg a vezetést az UTE (1-0). Ám a következő 11 perc múltán *Víg* szabadrúgását *Füle* három lépésről fejelte *Praj* kapujába, aki a gólvonalon ragadt (1-1). A mérkőzés pedig leült az egyenlítés után. Huszonkettő perc telt el a második játékrészből, amikor Praj ismét a gólvonalon feledkezett, s Füle ismét egy fejessel csúsztatta a hálóba a labdát (1-2).

Vaskos meglepetésre a váciak megőrizték a vezetést, ezáltal a záró fordulóban az FTC pontszámban akár be is érheti a violákat, ám első helyezésüket nem fenyegeti veszély. Azonban figyelmeztető jel lehet a lila-fehérek számára, hogy ősszel mindössze egy pontot szereztek idegenben, s a hajrában otthon is elbuktak.

UTE–VÁC 1-2 (1-1)

Megyeri út, 5000 néző, v.: Molnár. Gólszerző: Egressy (11.), illetve Füle (22., 55.)

UTE-Novabau: Praj – Tomka, Füzesi, Molnár – Jenei, Kozma, Véber, Egressy, Szlezák – Szanyó (Kovács, 55.), Belvon (Horváth, 74.)

Vác-Samsung: Koszta – Kasza – Puglits, Sallai, Lévai – Nyilas, Kriska, Víg, Farkas (Nyikos, 81.) – Füle, Zvara (Romanek, 71.)

Az NB I állása

1. Újpest	14	10	2	2	42-17	32
2. Ferencváros	14	9	2	3	33-20	29
3. Kispest	14	8	2	4	29-17	26
4. Békéscsaba	14	7	5	2	25-18	26
5. BVSC	14	8	1	5	32-20	25
6. Debrecen	14	7	2	5	18-20	23
7. Z.egerszeg	14	6	2	6	21-32	20
8. Vác	14	5	3	6	21-23	18
9. Pécs	14	5	3	6	16-23	18
10. N.kanizsa	14	5	2	7	15-30	17
11. Csepel	14	4	3	7	13-15	15
12. Stadler	14	4	3	7	13-17	15
13. ETO	14	5	2	7	17-19	14
14. Sopron	14	3	4	7	26-30	13
15. Vasas	14	3	3	8	19-25	12
16. Parmalat	14	1	5	8	12-26	8

Véber tegnap csak csodálkozott

FOTÓ: CSER ISTVÁN

Mától csütörtökig az európa kupák kerülnek a figyelem kö középpontjába, azonban, mint is meretes ebben mi, magyaro már csak nézőként vagyunk é dekeltek. A nyolc közé jutás a te a labdarúgó *UEFA Kupa* mai é csütörtöki találkozóin. A legjobb tizenhat között négy olasz, vala mint három-három német é spanyol csapat található.

A nyolcaddöntők mai mérkő zései:

Katowice–Leverkusen
Trabzon–Lazio
Bilbao–Parma
Odense–Real Madrid
Deportivo–Dortmund

A csütörtöki program:

Admira–Juventus
Frankfurt–Napoli
Nantes–Sion

NAPI TÉNY

- A Totó 46. fogadási hetének nyereményei a következők: 13+1 és 13 találatos szelvény nem volt. A következő hétre átvitt nyeremény nettó 2 974 959 forint. A 12-esekre egyenként 1 053 631, a 11-esekre 14 723, a 10-esekre 2093 forintot fizetnek.
- A Szerencsejáték Rt. tájékoztatja a fogadókat, hogy időpontváltozás miatt a 47. heti totószelvényről a 13. számú, Torino–Milan mérkőzést törölte.
- Megjelent a „Természetbarát szálláshelyek" című kiadvány második, bővített kiadása. A laphoz a Magyar Természetbarát Szövetség központjában (VI. ker. Bajcsy-Zsilinszky út 31. II. em. 3.), vagy postai megrendelés útján lehet hozzájutni.
- A budapesti junior műkorcsolya és jégtánc világbajnokság második napjának programjában a nők selejtezői szerepeltek. Sebestyén Júlia és Póth Diana egyaránt továbbjutott, így a kiemelt Czakó Krisztinával együtt a pénteken kezdődő harmincas döntőbe kerültek.
- Az angol labdarúgás fenegyereke, az április óta sérült Paul Gascoigne elmondta, hogy szíve szerint ismét hazájában futballozna. „Gazza" jelenleg az olasz Lazio játékosa, s még hároméves szerződés köti a római klubhoz.
- Az olasz labdarúgó-bajnokság 10. fordulójának házirangadóján: AC Milan–Internazionale 1-1.
- Lyonban befejeződött a sakk Bajnokcsapatok Európa Kupája. A Honvéd-Mediflóra együttese a hatodik helyet szerezte meg, miután az ötödik helyért vívott mérkőzésen 4-2-re kikapott a Novoszibirszktől. Az élen holtversenyben a Kaszparov által vezérelt Szarajevó és a házigazda Lyon végzett.
- Tegnap délelőtt ülést tartott a Magyar Labdarúgó Szövetség elnöksége. A tanácskozáson tisztújító bejelentéseket fogadtak el, a Magyar Amatőr Labdarúgók Ligájának elnöke Egyházy Gábor lett, a kispályás bizottság élére pedig Dajka Lászlót választották.

Halhatatlan elnökváltás

Rendkívüli közgyűlést tartott tegnap az 1991-ben megalakult *Halhatatlanok Klubja*, s elfogadta a szervezet új, korszerűsített alapszabályát. *Kárpáti Rudolf* elnököt érdemei elismerései mellett felmentették tisztségéből, utódjául két évre *Gyarmati Dezsőt* választották. Az új alapszabály értelmében héttagú elnökséget hoztak létre, amelynek tagjai: Gyarmati Dezső, Kárpáti Rudolf, *dr. Kárpáti György, Sidó Ferenc, Puskás Ferenc, Grosics Gyula* és *Wichmann Tamás*.

A közgyűlés döntött arról is, hogy a Halhatatlanok Klubja december 1-jétől egy irodát működtet. Erre a célra a Magyar Vízilabda Szövetség és a Nemzeti Sportuszoda bocsátott rendelkezésre egy helyiséget a Komjádi uszodában. Adminisztrációs igazgatónak *Ruza Józsefet*, a Magyar Úszó Szövetség főtitkárát nevezték ki.

Magabiztosan nyert a Ferencváros a Kisstadionban

A bunyóban döntetlen lett

Mindent lehet állítani, csak azt nem, hogy az emberek verekedtek a jegyekért tegnap a Ferencváros–Alba Volán OB I-es jégkorong mérkőzés előtt a Kisstadion bejáratánál. Hogy miért nem? A válasz roppant prózai: a magyar hoki színvonaltalan, de ami még ennél is szomorúbb, a „zsugákat" kétszáz forintért árulták a pénztárnál.

Így fordulhatott elő, hogy mindössze 200-an áldoztak a sportra, ennek megfelelően a főkönyvelő negyvenezer forintos bombaüzletet regisztrálhatott a végelszámolásnál. *Apropó, végelszámolás!* Ha valamitől, ettől aztán még igen messze voltak a hazai korongosok, tekintve, hogy a harmadik forduló összecsapását köszönthették az érdekeltek. Ezzel szöges ellentétben hatalmas vehemenciával estek egymásnak a csapatok, s az első harmadban *Fjodorov, Tyeplakov* illetve *Ocskay* találata után 2-1-es hazai vezetést regisztrálhattunk. A második játékrész már egyhangúbb képet mutatott, igaz, a szín ebből az időszakból sem hiányzott. Ferencvárosi részről ugyanis *Zelencsev*, fehérvári részről pedig *Balajthy* adott egymásnak vélt és valós sérelmek okán néhány jóízű, a későbbiekben valószínűleg lila színezetet adó pofont. Dobos gólja csak eseménytelen cselekedetként könyvelhető el két „jólirányzott" között (3–1). E színjátékot lekopírozva az utolsó harmadban *Kiss* és *Sofron* mutatott be közelharcot, s miután más említésre méltó esemény nem történt, 3-1-es jégkorong-, s 2-2-es ökölvívó-mérkőzés végeredményét konstatálhattuk lefújáskor.

Ferencváros–Alba Volán 3–1 (2–1, 1–0, 0–0)

Kisstadion, 200 néző, v.: Tejfalussy. Gólütők: Fjodorov, Tyeplakov, Dobos, illetve Ocskay.

További eredmények: UTE–Lehel 7-3, Dunaferr–MAC-Népstadion 17-0.

(murányi)

Dutyiba a doppingolókkal

Keményen kritizálta egy nyilatkozatában *Linford Christie* a doppingoló sportolókat. A britek olimpiai és világbajnok sprintere börtönbüntetést javasol azoknak, akik tiltott szereket használnak.

– A kormány börtönnel sújtja azokat, akik drogokkal kereskednek – nyilatkozta Christie a Sky Sport tv-állomásnak. – Hasonlóképpen kéne eljárni a sportban is. Az atléta elítéli azokat a javaslatokat is, melyek szerint négy évről kettőre kellene csökkenteni a doppingvétségen értek eltiltását.

Fodor „Foci" nem érti

Nem volt túlzottan boldog a Parmalat FC labdarúgócsapatának új szerzeménye, *Fodor Imre* az elmúlt szombati, FTC elleni vesztes hazai bajnoki után. Persze minek is örült volna? Többen próbálták vigasztalni a hazai csapat legjobbjának számító *„Focit"*, aki a következőket ismételgette: „egyszerűen nem értem, hogy a többiek edzésen remekelnek, de a bajnokin nem tudják megismételni, amit a tréningeken nyújtanak".

– Gondolom, a vereség után fáj a szíve, hogy az Üllői útra nem hívták vissza? – kérdeztük az exferencvárosit.

– Egy biztos, ha két évvel ezelőtt – amikor Svájcba igazoltam – valaki nekem azt mondja, hogy a Fradi ellen térek vissza a magyar élvonalba, kinevetem az illetőt. Egyébként jól érzem magam Fehérváron, tehetséges gárda ez. Ezt nem azért mondom, mert új fiúként kötelező, valóban így is gondolom.

– Kissé kockázatos volt Fehérvárra szerződnie, hiszen most mindenki Fodortól várja a megváltást. Ön is így látja?

– Nem. Egy hajóban evezünk, mindenkinek tudása legjavát kell adnia, hogy bennmaradjunk. Amikor Siófokra kerültem négy éve, a Balaton-parti gárda majdhogynem kiesőjelölt volt, végül remek szezont zártunk. Valami hasonlót kéne itt is produkálni.

(omi)

Majd később fizetnek

Hoppon maradtak a kézilabdaklubok is

Nagy fába vágták a fejszét a nemzetközi kézilabdakupákban érintett női csapatok. Ám a jelek szerint úgy jártak, mint az egyszeri ember, kinézték célként a templomtornyot, de az első lábuk elé került téglaban hasra estek.

Az *angyalföldi*, a *debreceni*, a *dunaújvárosi* és a *ferencvárosi* szakvezetők figyelmesen elolvasták az *Európai Kézilabda Szövetség* versenykiírását, miszerint csupán a különféle kupadöntők közvetítési joga illeti meg a testületet. Nosza rajta, akkor miért ne közvetíthetné a *TV3*, a *Duna TV* vagy akármelyik kábeltelevíziós cég a találkozókat? – tették fel a kérdést önmaguknak, majd a Magyar Kézilabda Szövetségnek. Nem fenyegetőztek, petíciót sem írtak, inkább békésen tárgyalóasztalhoz ültek, ám elkéstek. Azon nyomban egy szerződést nyomtak az oruk alá, amely az MKSZ és a *Sport TV Kft.* között köttetett, s már egy kész közvetítési rendet tartalmazott.

De hogyan születhetett meg a klubok tudta nélkül az őket érintő egyezség? – erről érdeklődtünk *Vass Károlynál*, az MKSZ alelnökénél.

– A Magyar Kézilaba Szövetség nevezi be a csapatokat a különféle kupákba. A nemzetközi szövetség mindvégig velünk áll kapcsolatban, ezek után furcsa lenne, ha a televíziós közvetítések joga nem minket illetne meg. Tudomásul kell venni, hogy ez üzlet, amit a lehető legjobban ki kell használnunk. A Duna TV csak *felvételről sugározná* a mérkőzéseket, a TV3 *nem potenciális tárgyalópartner*, ugyanis mindössze Budapest 26 kilométeres körzetében fogható az adása. Ezzel szemben a Spor TV Kft.-vel tételesen megálla podtunk, hogy mely mérkőzése ket közvetítik élőben. Ez íg nagy biztonságot jelent szá munkra, mivel előre meg tudtu tervezni a közvetítéseket.

– Mekkora összeget kap a szöve ség, s jut-e valami belőle az érdeke kluboknak?

– 5,4 millió forintot fizet szá munkra a Sport TV. Ez még kiegé szül a kft. *nyeresége után járó illeték*kel, melynek mértékét természete sen még nem ismerjük. Többe közt ebből kell fedeznünk a jöv évi *férfi és női junior világbajnokság* költségeit. Tetemes összegről va szó, mert mindkét eseménynel *Dél-Amerika* ad otthont. Amikor teljes összeg rendelkezésünkre ál akkor döntünk arról, hogyan ré szesednek az egyesületek a bevé telből.

A *Vasas* kézilabda-szakosztá lyának múlt heti sajtótájékozta tóján ismét szóba került ez a ké nyes téma, miszerint a „négye képviselői" továbbra is tárgya nak a szövetséggel. Úgy tűni föl, a hamu alatt tovább izzik parázs. Ezért *Sinka Lászlót* megkerestük a témában.

– Szakmai ellenvéleménye jelentkeztek a klubok részéről fogalmazott a szövetség főtitk ra. – Az elkövetkező napokb ismét találkozunk ez ügyben szakosztályok képviselőivel.

(k-

Új MAGYARORSZÁG
POLGÁRI NAPILAP
Főszerkesztő: FÁBIÁN LÁSZLÓ

Főszerkesztő-helyettesek:
KISS GY. JÁNOS
KŐ ANDRÁS
D. SZABÓ EDE

Vezető szerkesztők:
Dippold Pál, Jódal Béla

Szerkesztőség: 1085 Budapest VIII., Blaha Lujza tér 3. Postafiók: 1410 Budapest, Pf. 199. Telefonok: 266-5009, 266-2804. (Hírlapkiadó: 138-2399, 138-4300, 138-3988.) Telefax: 266-2288 (napi szerkesztés), 267-3313 (titkárság) Éjszakai üzenetrögzítő: 266-4262. Hirdetésfelvétel: 1428 Budapest, Blaha Lujza tér 3. Telefon: 138-2369, telefax: 138-3150.
Előfizetésben terjeszti a Magyar Posta Rt., árusításban megvásárolható az alábbi terjesztők hírlapárusainál: a HÍRKER Rt., az NH Rt., a regionális részvénytársaságok, Extra-Hír Kft., Budapest-Press Kft., Új Passz Kft., R-Press Hírlap- és Könyvterjesztő Kft., Medvecz és Társa Kft., Bohus Kálmán magánvállalkozó, Zuna László magánvállalkozó. Előfizethető minden hónap 25-ig a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a hírlapkézbesítőknél, valamint a Hírlap-előfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) minden hónap 10-ig; 1900 Budapest XIII., Lehel u. 10/A közvetlenül vagy postautalványon, illetve átutalással a Postabank Rt. 219-98636/021-02809 pénzforgalmi jelzőszámra. Előfizetési díj egy hónapra 396 Ft, negyedévre 1188 Ft.
Külföldön terjeszti a Kultúra Kereskedelmi Vállalat H-1339 Budapest, Postafiók 149.
Kiadja a PUBLICA RT. Felelős kiadó: a részvénytársaság elnöke.

Szikra Lapnyomda Rt.
Felelős vezető:
DR. CSÖNDES ZOLTÁN
elnök-vezérigazgató

ISSN 1215-0185 Bp
– ISSN 1215-1386 vidék
1 2 4 8 16

Czekelius Aurél

( )

MAGYAR MÜVESZET

1927. 586.

A 197. sz. BAROSS cserké

Budapest, IV., ker. Bástya-u

Csak egy pengővel járuljon
cserkészünket elvihessük az

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Urunk!

Az 1933. év nagy erőpróbája l

A nemzetközi világtáborozás,
kívüli követelményeket és feladatokat á

A Baross Szövetség cserkés
részüket. Egyfelől a felelősséget érezzük
patok minden erejükkel részt vegyenek
szeretnénk, ha az ilyen ifjúsági világt
részesülhetne minden cserkészünk.

Elvünk, — amelynek eddig a
csületes munkája alapján mindig eleget

A HÉT

Szerkeszti és kiadja

Kiss József

XIV. évfolyam. 41. szám.

1903.

Cs. és kir. udvari és kamara-fényképész

Uher Ödön

BUDAPEST

IV., Kossuth Lajos-utcza 7

A Nemzeti Kaszino mellett.

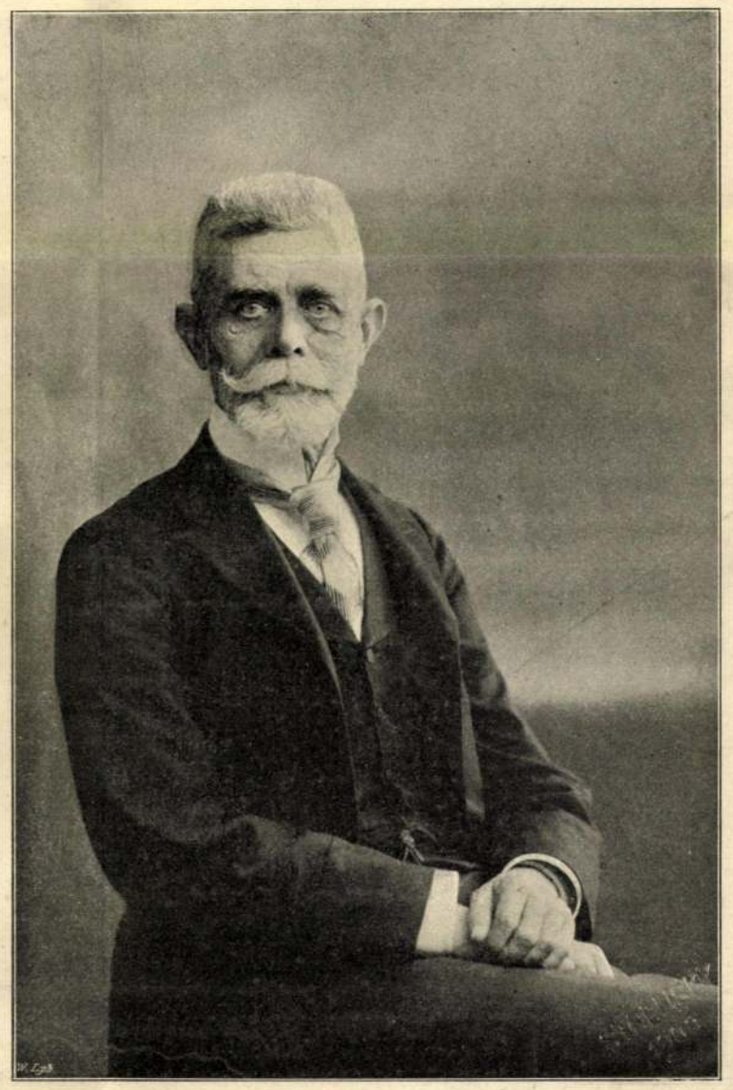

CZEKÉLIUS AURÉL

AZ ERZSÉBET-HID ÉPITÉSZETI VEZETŐJE

Szerkesztőség és kiadóhivatal

VIII., Rökk Szilárd-utcza 18. sz.

URANOS-KÉK

Ruhamosáshoz a legjobb kéklő-szer!

Mindenütt kapható!

Hochsinger Testvérek vegy. gyára
Budapest, VI., Rózsa-u. 85.

Mme Charlotte
KOZMETIKAI INTÉZETE

Elektro arczmassage és hygienikus párolás segélyével eltávolitok minden szépséghibát; kisimitom a redőket és azok képződését meggátolom. **Kozmetikai szereimet orvosi kapaczitások ajánlják.**

BUDAPEST, V., BÉCSI-UTCZA 6., II. em. 5

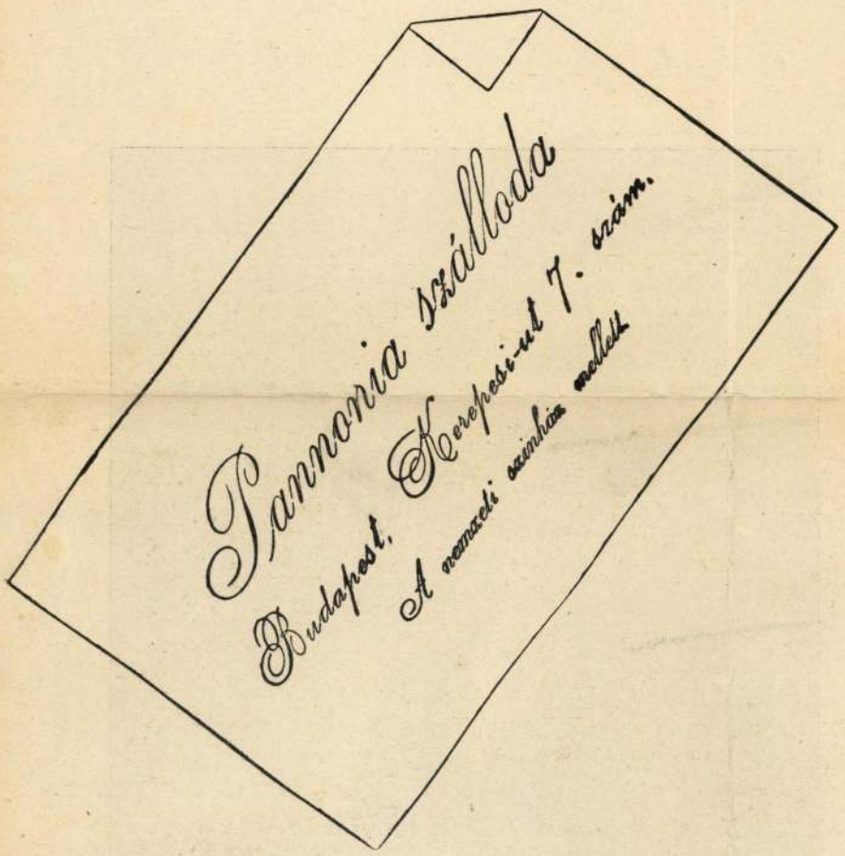

Pénzkölcsön

mindennemü kisebb, nagyobb sorsjegyekre olcsóbban mint bárhol.

Vidéki megbizások nagy pontossággal teljesittetnek.

levő sorsjegyeket saját pénzünkkel váltjuk ki és azokra megvesszük
gyanazokat
et pedig kész-
gy beküldését.
NKHÁZA
rut 2. sz.

KUTNEWSKY GYÖRGY

BUDAPEST, IV., DEÁK FERENCZ-UTCZA 15. SZ.

LEGDIVATOSABB SZŐRMÉK DÚS VÁLASZTÉKA

Bekötési táblák
A HÉT KIADÓHIVATALÁBAN

BUDAPEST, VIII., RÖKK SZILÁRD-U. 18. sz. KAPHATÓK.

Tiszteletteljes kérelem:

A bevásárlásnál ne kérjen egyszerüen »maláta kávét«, hanem mindég határozottan — Kathreiner-féle — Kneipp-maláta kávét, s azt csakis az itt ábrázolt eredeti csomagokban fogadja el!

Czakelius Aurél

nekr. Lyka tól

MAGYAR MŰVÉSZET
1917. 582

Czekelius Aurel

Magyar Művészet
1927 588

Délmagyarországi Múzeumi Egylet II. 200

Czekelius Aurél

Czekelius *Aurél*, magyar hídépítő mérnök, szül. 1844-ben, megh. 1927-ben. A budapesti, pozsonyi és komáromi Duna-hidak tervezésében mint működő és mint vezető mérnök vett részt. A műszaki tanácsban a hídépítési ügye-

szavak K alatt keresendők.

ket vezette. Számos közleményt írt hazai szaklapokban.

PÁLL A.

Gyurenberg Lex. VIII. k
170 l.

dinánd trónörökös szellemében (aktuek meghitt embere volt). Magyarország állami önállóságát az osztrák összbirodalom magasabb közjogi egységébe beilleszteadőnek mondotta. Czernin a román hadüzenetig maradt Buka-

Konerákotyk ymmar tem
Bernard bonet vmadetam

Czeglédi György
ref. lelkész, a

Molnár Jónyf

Miwarnik 1868.

72. 8.

Czekelius Aurél

DEÁK FERENCZ HÁLÓ- ÉS TÁRSALGÓ-

nagy sokaság lepte el. Éjfélig ingyenes volt az á kelés. Az Erzsébet-hid megnyíltával a Belváros fo galma újra megelevenedett s a Dunaparton a vill mos vasúti közlekedést is össze lehetett kapcsoln

KÖZINTÉZETEK ÉS EGYLETEK.

A Magyar Tudományos Akadémia második osztályának október 12-iki ülésén *Kautz* Gyula foglalta el ideiglenesen az elnöki széket, mely Pauler Gyula halálával üresedett meg. Az elhúnyt érdemeinek méltatásával nyitotta meg az ülést.

Tóth Szabó Pál premontrei tanár értekezett ezután saját kutatásai útján «Giskra különös tekintettel Abaujmegyére» czímen arról a XV. századbeli felvidéki forrongásról, melyet a magyar történelem a csehek felsőmagyarországi uralma czímen említ. A felolvasás sok új részlettel gyarapította ennek a korszaknak és Giskra uralmának ismeretét, valamint Mátyás király erőteljes intézkedést is élénken vázolta, melyekkel véget vetett a csehek magyarországi beavatkozásának.

A Petőfi-Társaság okt. 11-iki ülésén *Ferenczy* Zoltán «Eötvös József báró irói alapelvéről» értekezett. Ez az írói elv az akkoriban uralkodó franczia romanticizmus és legkivált Hugó Viktor hatása alatt fejlődőti ki s lényege, hogy a költőnek nem szabad korától külön válnia, a költőnek keresnie kel a népszerűséget, hogy a kellő hatást megtalálja Ezután *Jakab* Ödön szavalta el «A mi kommandónk czímű versét, *Zempléni* Árpád ismertette Petőf egy új olasz fordítójának, *Sirola* Ferencz fiumei ta nárnak legutóbb megjelent kötetét. Az új fordít magyar ember s az olasz irodalomban szintén ismer rik költeményei után. Majd Pap Zoltán, a ki kéj viselő is, mutatta be nehány új költeményét, kö tük «A magyar baka» czíműt. *Szávay* Gyula olvas még föl néhány költeményét, köztük «A főváro költőkhöz» czímű szatirikus versét. *Kvassay* E «Egy talmi fertálymágnás» czímű elbeszélését m tatta be, mely a fölfelé kapaszkodás gunyoros rajz A tetszéssel fogadott fölolvasások után zárt ül volt, melyen elhatározták, hogy a társaság nél alelnökének, Komócsi Józsefnek síremlékét o 29-ikén leplezik le.

MI UJSÁG?

* **A «Vasárnapi Ujság» rendes el fizetőinek** mai számunkhoz csatolva me küldjük *szines* nyomatú műlapon *Deák F rencz* arczképét, melynek *Barabás* Miklós ált 1837-ben festett eredetije a Magyar Tud. Ak démia tulajdona. Ez Deáknak egyik legsiker tebb s e mellett legrégibb arczképe, mely össz többi ismert arczképeinél ifjabb korában áb zolja. Nemrég II. *Rákóczi* Ferencz arczkéj közöltük szines nyomatban, most Deákéval já lunk nemzeti nagyjaink ilyen kivitelű arczk sorozatának gazdagításához.

Deák emlékezete. Országosan megünnej Deák Ferencz születésének századik évforduló Megyék, városi és községi hatóságok, különféle tületek ünnepelnek. Az összes iskolákra nézv közoktatásügyi miniszter október 17-ikét szü

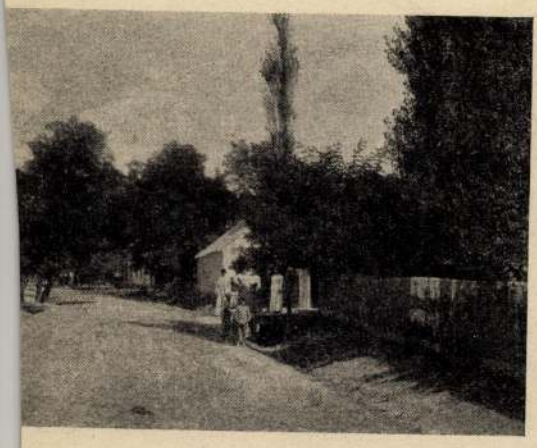

FŐ-UTCZÁJA.

AZ ERZSÉBET-HID.

A főváros új hidját október 10-ikén délelőtt nyitották meg, zuhogó esőben. A környéken levő házakat földiszítették. A hid karjára is végtől-végig nemzeti lobogókat helyeztek el. A pesti hidfő előtt tölgyfalombos diadalív emelkedet, jobb oldalt állt a sátor a királyi vendégek számára, vele szemközt baloldalon tribűn a meghivottak részére. A várt látványosságot azonban elrontotta a kellemetlen idő. A kik a hidfőnél gyülekeztek, esernyők alatt várakoztak, a szomszédos újon épűlt paloták ablakából is sokan nézték a hidavatást. A király képviselőjét, *József* főherczeget váró, díszmagyarba öltözött társaság még esernyő alá sem menekűlhetett.

Ott voltak a miniszterek, állami méltóságok, polgári és katonai hatóságok. Tizenegy órakor érkezett meg *József* főherczegnek, a király képviselőjének fogata. Ő Fensége Klotild főherczegasszonynyal együtt jött. *Láng* Lajos kereskedelmi miniszter üdvözölte a főherczeget; beszédében említette az új hid közlekedési fontosságát s kérte ő felsége képviselőjét, a hid megnyitására. *József* főherczeg válaszában hangoztatta, hogy a főváros díszére szolgáló hídat magyar ipar alkotta és hogy a név, melyet visel, mélyen be van vésve minden magyar szivébe. A hidat azzal a kivánsággal nyította meg, hogy boldogúl éljenek mindazok, a kik rajta járni fognak.

Láng miniszter még bemutatta a főherczegi párnak a híd tervezőit és építőit: *Czekélius* Aurél miniszteri tanácsost és *Szántó* Albert műszaki tanácsost. Az egyre szakadó esőben a főherczegi pár hintajába űlt, aztán a többi előkelőség is követte példáját, a közönség azonban gyalog haladt végig a hidon. Szemközt a budai hídfőnél ezrek lepték el a Gellért-hegy oldalán a Gellért-szoborhoz vivő lépcsőzetet. A szobor alatti mesterséges vizesés zuhatagát is megeresztették, a mit most látott először a közönség.

A hidon áthaladókat a budai oldalon lelkes éljenzés fogadta. Ekkor mind a két oldalon a rendőrök sora félre vonúlt és a közlekedés megnyílt.

A szép hidat egész nap, a kellemetlen időben is

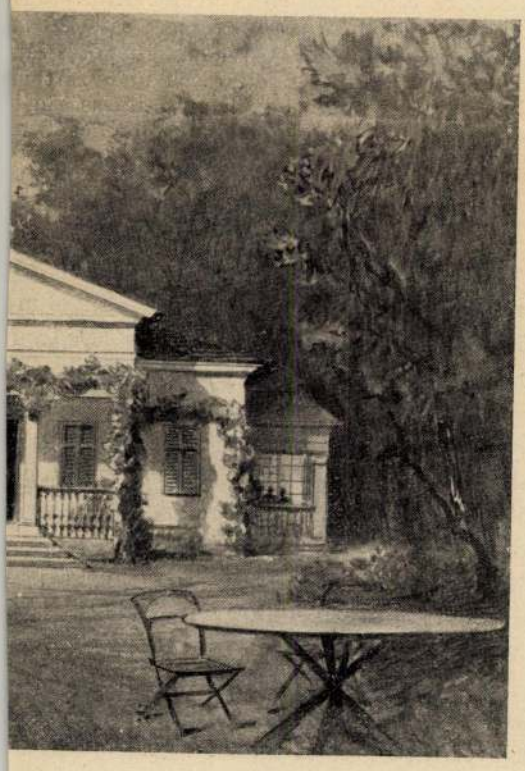

SLIGETBEN 1874 NYARÁN.

(Czekelius Aurél

tovább Szántó Albert)

könyve

(-) A budapesti Ferenc József-híd építésének története. Bp. 1896.

Gent (340)

Czekelius Aurél

mérnök

Gyertyámos

59.

:I

[

M E G H I V Ó

n, pénteken d.u. 3 órakor az Iparmü-
7/ rendezendő

t a ü l é s é r e.

és
kiállitások megvitatása.

iár - Kalmár János

s megtekintése előzi meg. Kérjük
atban az órakiállitás termében gyü-

ELNÖKSÉG

BUDAPEST HIDJAI

Irta: JESZENSZKY SÁNDOR

Budapest hetedik dunai hídját avatják fel, a Horthy Miklós hidat adják át a forgalomnak. Nagy esemény ez, mert e hatalmas folyót áthidalni sem műszaki, sem pénzügyi szempontból nem kis dolog és minden híd a magyar metropolis új korszakát jelenti. E város annyira összeforrott a hídjaival, hogy fővárosunk naggyátételéről szóló költeménynek akár »Budapest hídjai« lehetne a címe, épúgy mint a »Róma kútjai« című szimfonikus költemény, mely az örökváros szépségeit tárja elénk.

Budapest tulajdonképpen az első állandó híddal, a Széchenyi-Lánchíddal született meg; addig két külön város volt Pest és Buda, melyeket csak ideiglenesen kötött össze 42 dereglyéből álló hajóhíd, mert télire elbontották. A Nagyhíd uccától, a mai Deák Ferenc uccától, a Vigadó térről indult ki és a mai Várkert-Kioszknál érte el a budai partot. Több évszázada volt ez így, pedig régóta lappangott az új híd terve. Már Zsigmond király és utána Mátyás is foglalkozott e gondolattal. Akkor természetesen csak kőhídról volt szó. Majd II. József alatt kísértett újból a terv, míg 1819-ben *Campiller* József linzi mérnök kidolgozott terveket nyujt be Pest városához és ötnyílású, három kőpilléres fahídat ajánl építeni a hajóhíd helyén. A költségeket 240.000 forintra számította. Utána Baritz Gyula és Trattner Károly mérnökkari tisztek álltak elő hasonló tervvel. Nemsokára gróf Sándor Móric felszólítására Brunel angol mérnök ötnyílású lánchíd tervét készíti el, melyet már Széchenyi István gróf maga mutat be József nádornak. 1833-ban *Győry* Sándor mérnök terve foglalkoztatta rövid ideig a közvéleményt, ki az Erzsébethíd helyén ajánlotta áthidalni a Dunát. *Vásárhelyi* Pálnak a nagy vízimérnöknek, Széchenyi munkatársának is volt terve, vagy inkább csak gondolata, mely szerint a középső pillért valóságos szigetté kellene kiépíteni, melynek tetejére mulatóhelyet tervezett.

Mindezek a tervek azért hiúsultak meg, mert a műszaki megoldás mellett nem adtak választ arra a hasonlókép nehéz problémára, hogy ki építi a hidat és miből. Ezt a nehézséget Széchenyi oldotta meg. Országos kérdéssé tette a pest-budai hidat és az országgyűlés elé vitte. A megépítésére egy részvénytársaságot hozott létre, ami merőben új dolog volt akkor nálunk. E részvénytársaság törvényben cikkelyezett engedélye alapján 87 évre jogosult volt befektetett tőkéje megtérítésére még a nemesektől is hídvámot szedni. Itt van Széchenyi hídjának óriási politikai és társadalmi jelentősége, mely előkészítette az 1848-ban kimondott általános közteherviselés nagy reformját. Azután Pest városától meg kellett váltani a hajóhidat, mert az ott adómentes nemesek azon sétálgattak volna át. 1832—1839-ig, tehát hét esztendeig tartott Széchenyi küzdelme a hídért, amíg hozzáfoghattak építéséhez.

A hídbizottság elé *Wodianer* és *Ullmann* Móric pénzcsoportja *Rennier* György és *Albanó* hídépítők négy tervét terjesztette be. Négy eshetőséget ajánlottak: három- és kétnyílású függő hidat, ötnyílású vashidat és esetleg hétnyílású kőhidat. Ezzel szemben *Clark Tierney* Vilmos híres angol építőmérnök tervelt báró *Sina* Simon bankár nyujtotta be. *Clark* mindenesetben függő, vagyis lánchidat javasolt, még pedig az Erzsébethíd helyén háromnyílásút, a hajóhíd helyén egynyílású gyalogjáró hidat és végre a Nákó-házzal szemközt, vagyis a mai helyen háromnyílású lánchidat. De a tervekben döntően szólt bele maga Széchenyi is, ki Angliában utazva a felső Themzén megtalálta a mi Lánchídunk kicsinyített mását. Annyira megtetszett neki, hogy felkereste építőjét, *Clark* T. Vilmost, felszólította a pályázatra és ő követelte, hogy a kis themzei hidat nagyítsa föl a dunai méretekre. *Tehát Széchenyinek köszönhetjük azt is, hogy most nem egy otromba és primitív alkotmányt kell őriznünk kegyelettel, hanem az örökszép Lánchidat, mely a mindenkori Budapest dísze.*

Az akkor még szabályozatlan Duna hatalmas jégzajlásai miatt a Gellérthegynél összeszükülő meder feletti pilléres hidat nem javasolhatták a szakértők és a mederviszonyokat a legelőnyösebbnek a híd mai helyén találták. Az Erzsébethíd helyén való elhelyezés ellen szólt az a körülmény is, hogy az ott már beépített parton, a hídfeljáróhoz szükséges terület megszerzése tetemes költséget okozott volna, viszont a puszta fapiacon a Nákó-ház előtt az nem adott gondot. Igy *Clark* Nákó-házi terve lett a győztes. Ebben *Széchenyinek oroszlánrésze volt* és az ő messzemenő terveibe csak ez a megoldás illett bele. Ő a két különálló városból, Pestből és Budából Budapestet akart csinálni, már pedig akkor a két város nem is volt szemben egymással, mert Pest északi végéből vezetett át a hajóhíd Buda déli csücskéhez. A nyomorúságos Tabán nem volt Pesthez illő vis-a-vis és az alagút tájékán végződő Víziváros, meg a Vár is, a Lipótváros akkor még sivár pusztaságával találta magát szemközt. Ugyanis a Szépészeti Bizottmánynak a Lipótváros kiépítésre vonatkozó századeleji tervei a napoleoni háborúk utáni két devalváció válságai között megrekedtek és temérdek palánk és üres telek között alig meredezett szétszórva egy pár ház. Széchenyi arra számított, hogy a híd új lendületet fog adni az építkezésnek, ami be is következett, mert 1848-ra, mikor a híd elkészült, a Ferenc József tér környéke és a belső Lipótváros egészen az Ujépületig majdnem teljesen kiépült. Mindezen fontos okok mellett eltörpül az, hogy a Lánchidat nekiépítették a Várhegynek, amire *Széchenyinek rögtön volt megoldása*, mert az Alagút terve tőle származik. Ezzel a távolabbi budai hegyvidéket kapcsolta Pesthez, mert onnét az Alagúton és hídon át közelebb van Pest, mint felmászni a Várba, vagy megkerülve a hegyet a Vízivárosba menni. Mi sem bizonyítja jobban Széchenyi feltevéseinek helyességét, mint az a tény, hogy a második híd megépítésének szüksége a Lánchídtól északra jelentkezett a Margithíddal, hol Széchenyi idejében még pusztaság volt. Tíz évig tartott az építkezés Széchenyi kitartó, lelkes felügyelete alatt. Clark Tierney tervelnek kivitelezője névrokona, Clark Ádám szintén angol mérnök volt.

A Lánchíd, mely *hat és fél millió forintba került*, 1848 decemberére készült el. Izgalmas hónap volt ez, Windischgrätz serege közeledett Pest felé. Hídavatásról persze szó sem lehetett. A gyalogjáró már készen volt, azt Görgey visszavonuló katonái el is árasztották, de a kocsiút még nem volt egészen készen. December 29-én este parancsot kapott Clark Ádám Kossuthtól, hogy másnapra hozzák rendbe a kocsiutat és a feljárókat, mert ott még meszes- és cementesgödrök tátongtak. Egész éjszaka, másnap délig megfeszítve, pihenés nélkül dolgoztak. Délben jelenthette Clark, hogy teljesítette a parancsot. Kora délután volt, mikor a Várból egy fekete csukott batár gördült le és haladt át a hídon. Körötte szuronyos honvédek, előtte-mögötte huszárság. A menekülésre készülő kormány a szent koronát vitette át Pestre, Kossuth lakására, honnét másnap Debrecenbe szállították. Ez volt tulajdonképpen Széchenyi hídjának méltó felavatása és nem az, mikor 1849 novemberében Haynau tábornok ünnepélyesen átadta a forgalomnak.

Huszonhét év telt el a Lánchíd megnyitásától 1876-ig, mikor *a második dunai hidat*, a Margithidat felavatták. Ez a hatnyílásos ívhíd, melyet 1901-ben bővítettek ki a Margitszigeti leágazással, *Guin E. francia mérnök* tervei szerint épült, a Société de Construction des Batignolles cég munkája. Ötmillió forintba került. E cég igazgatósági tagja volt *Eiffel is* és innét származott az a hiedelem, hogy a híd a világhírű vaskonstruktőr munkája. Mindenesetre szépészeti szempontból is kiváló alkotás, mely méltó a Lánchíd szomszédságára. Míg a Lánchíd összeforrott Széchenyi emlékezetével és a nemzet újjászületésének jelképe lett, addig az új Margithidat a magyarság fantáziájában a költészet nimbuszával vonta be Arany János *Hídavatás* című remek balladájával. A Margithíd építésekor meg kellett váltani a Lánchíd monopóliumát a még akkor hátralevő hatvan évre. Ettől fogva államiak a budapesti dunai hidak és az állam szedte ettől fogva a négyfilléres hídvámot egész 1918-ig, mikor azt az őszirózsás forradalom eltörülte. Ez volt egyetlen hasznos cselekedete.

A Margithíddal egyidejűleg készült el *az alsó összekötő vasúti híd*, szintén francia tervező és vállalkozó munkája. Költsége 1,685.000 forintra rúgott. Ezt a négynyílásos vasgerendahidat a háború előtt újjáépítették, illetve közvetlen mellette új hidat építettek, majd a régit 1920-ban lebontották.

A pesti és budai Nagykörút kialakulása és élettel való telitődése elsősorban a Margithídnak köszönhető, de a Nagykörút déli végének összekötése még nem volt időszerű, mert a Ferencvárossal szemben a Lágymányos még jóformán víz alatt volt. A szükséglet akkor a pesti belső körútnál jelentkezett és ennek kielégítésére építették meg 1896-ra, a millenniumra a Vámház körút végében a Ferenc József hidat. E háromnyílású konzoltartós híd már *minden ízében magyar munka*. Tervezője *Feketeházy* János, kivitelezője *Cekélius* műszaki tanácsos alkatrészeit *Magyarországon gyártották*. Építési költségei nem haladták meg a *két és fél millió forintot*. E híd megépültének köszönhető a Gellérthegy déli részének kiépülése. Amint a Lánchíd északkeletre terelte Pest fejlődését és szembe állította Budával, ez a híd délfelé irányította Buda építkezését, hogy a Ferencváros is megkapja a maga vis-a-vis-ját.

A millennium esztendejében készült el a felső, ujpest-óbudai összekötő vasúti híd is, melyet 1,750 000 forintért egy turini olasz cég épített meg. Hétnyílású, 670 méter hosszú; a leghosszabb hidunk. E híd megépültétől remélték a budapesti körvasút létesülését, a városi gyosvasút-rendszer kialakulását, ez azonban máig sem épült meg.

Ugyanaz a törvény, mely 1893-ban elrendelte a Ferenc József híd építését, intézkedett az *Erzsébethíd* létesítése iránt is. Nagy viták előzték meg e híd építését; maga a Közmunkatanács feleslegesnek tartotta és ellenezte, legfeljebb a gyalogjárók szempontjából ismerte el szükségét. *Wekerle* akkori miniszterelnök a közvélemény segítségével erőszakolta keresztül javaslatát a szakértőkkel és hatóságokkal szemben. Pedig a terve egészen helyes volt, mert akkor már a Kakóczi út mentén kialakulóban volt Pest tengelye és annak, az ép akkor soron lévő belvárosi szabályozassal utat kellett nyitni Budára. Azonban a városszabályozók beleszóltak a hídtervekbe és viszont, ezenfelül pedig a fővárosi bizottsági tagok avatkoztak még bele azzal, hogy a régi Városházát nem engedik lebontani. Ennek a marakodásnak azután az lett a vége, hogy megtörték a Kossuth Lajos ucca vonalát és a hidat, melynek merőlegesnek kell lenni a folyó mederre, kénytelenek voltak a Döbrentei tér helyett a Gellérthegy sziklának vezetni. Mintha csak ezt a döntést várta volna a főváros, azonnal elhatározta a régi Városház lebontását és csak az Isten őrizte, hogy Pest egész történelmi multját magába foglaló esküténi plébániatemplom hasonló sorsra nem jutott. Műszaki szempontból sem volt könnyű feladata *Cekélius* műszaki tanácsosnak, mert pillérnélküli egynyílású híddal kellett itt a megszűkült medret áthidalni és a budai oldalon az alapozásnál a meleg forrásokkal is sok baj volt. *Ez volt akkor a kontinens legnagyobb egynyílású hídja* és a csodájára jártak, mikor 1903-ban elkészült.

Huszonhét esztendő választja el a Lánchidat a Margithídtól; ettől már húsz év a Ferenc József hidat, míg ezt tíz év mulva követi az Erzsébethíd. Az évszámoknak ez az egymásutánja hiven megfelel Budapest emelkedési statisztikáinak úgy letszámban, mint gazdasági előhaladásban és kiterjedésben. 1903 után a hidak építése már nem tudott lépést tartani a város fejlődésével, mert az erre szolgáló hitelt lekötötte a Lánchíd átépítésének költsége, mely 1913—14-ben ment végbe, azután a világháború, majd a nehéz gazdasági viszonyok hiúsították meg a programszerűen mutatkozó szükséglet kielégítését. Pedig már a tizes évek elején szükség lett volna a Nagykörútnak a Boráros téren át való budai összeköttetésére. A kiépülő Lágymányos fejlődése is ferdén, a Ferenc József híd felé irányult, hiányozván a természetes egyenes út Pest felé. A huszas évek közepén pedig a város túlsó végén lett már alig halasztható az óbuda-újpesti híd megépítése. Ez a szükség már a Margithíd forgalmát veszélyeztette annyira, hogy e híd kibővítésének kérdése is napirendre került. Igy egy negyedszázad kényszerű mulasztását kellett egyszerre behozni. A *Borárostéri híd* készült el legelsőnek, jövő tavaszra elkészül az újjáépített és kiszélesített Margithíd is és azután mingyárt hozzáfognak az *óbuda-újpesti hídhoz*. A mi szerény anyagi erőink mellett ezek a munkák óriási áldozatot jelentenek, azonban hasznát nemcsak a forgalom javulásában és a város fejlődésében fogjuk látni, hanem az általuk előidézett értékemelkedésben, mely a nemzeti vagyon állagát oly mértékben emeli, mely mellett az érte hozott nagy áldozat eltörpül.

A legöregebb budapesti híd, a Széchenyi-Lánchíd tulajdonképpen annakidején a magyar multból a magyar jövőbe vezetett. A legfiatalabb hidunkról, a Boráros tériről szeretnénk remélni, hogy a magyar feltámadáshoz vezet. **Ezért nevezték el *Horthy Miklós hídnak.***

AUSZTRÁLIAI UTAZÁS

Port Szudán, az ébenfekete dzsentlmenek városa

Hatvanfokos hőségben modern gépkocsik, fekete sofőrök és karikásorrú benszülött asszonyok között — Sheikh Barghout kálváriája — Gyarmati házasságok

Port Szudán, 1937 nyarán.

A hőség elviselhetetlen. A hőmérő hatvan fok Celsiust mutat. Árnyék nincsen. A nap szinte merőlegesen tűz a hajó fedélzetére. Az emberek elnyúltan hevernek a nyugágyakon. A stewardok barna arcáról ömlik a verejték. Ennél a helynél nem is a pokol rosszabb, hanem a fütőház. Ott csontig aszott hinduk tántorognak, a fehér kultúra nagyobb dicsőségére. A bágyadt testek lassan megmozdulnak.

Port Szudán következik. A hajóharang tizenkettőt üt. A Red Sea Mountain hegyláncát fehér pára felhőzi, ködfelhők emelkednek a szem útjába. A »*Strathaird*« gépei kétszeres erővel dolgoznak. Mennél előbb kikötőt kell érnünk. A hőség elől menekülünk. Fehér homoksivatag világít a tenger felé. A város alacsony házainak lapos tetején visszaverődik a napfény, szinte valószínűtlen ragyogás lebeg az épületek fölött, különös, árnytalan, jeleneteket nélkülöző délibáb, amelynek egyetlen szereplője a fény. A hegyek elől lassú gomolygással eloszlik a ködpára, látni lehet a hegylánc rendetlenül hullámzó vonalát, amelyből kiemelkedik a Mount Erba 5152 láb magasságával. A tenger láthatárán sárgás-zöld felhőcafatok lógnak, mozdulatlanok, ha a betegségnek színe volna, akkor ez a pestisé. Száraz, fojtó a levegő.

A fekete rend városa

A parton laposan húzódnak a raktárházak. Egyiken reklámtábla hirdeti: »*Cinema Olimpia Park, Town Station Road*«, hetenként változó műsor. A kikötőhidat leeresztik. Vajjon kik élnek ebben a forró pokolban? A parton parafasisakos fehérek, ébenfekete benszülöttek várakoznak. A keleti nyüzsgésnek, amely a port-szaidi érkezésnél meglepte az utast, nyoma sincsen. Csend, rend, fegyelem. A rendőrök khaki-színű egyenruhát, fehér turbánt és tőralakú fabotot hordanak. Hatalmas, erős emberek. Egykedvűen mosolyognak. Egy angol hadnagy áll mellettem. Nézi őket.

— A világháborúban ezek voltak a legjobb katonák, — mondja elismeréssel, ami szokatlanul hat, hiszen színesekről beszél.

A »Strathaird« Sheikh Barghout kikötőjében vesztegel. A szudáni mohamedánok ezt a szentjüket tisztelik a legjobban. A sejk Jeddából szeretett volna mekkai zarándokútra indulni, de nem volt annyi pénze, hogy hajón utazzon s ezért csónakon akart célt érni. Ebben az öbölben a korálzátonyokon léket kapott a vizijármű, elsüllyedt és Sheikh Barghout a hullámokban lelte halálát. Itt keletkezett Port Szudán, a szent ember emlékére, az angolok okos támogatásával.

Most tízezer lakosa van a városnak, főként szudániak, állandóan fejlődik, innen vasútvonal vezet a kontinens belsejébe, repülőtere és modern katonai tábora van, senyvedő európaiakkal. Ha a benszülöttek nem is tudnak bosszút állni azért, mert a fehérek civilizálták őket, a klíma mindenesetre elégtételt ad nekik. Egy négernek sohasem jutna eszébe, hogy Bácsalmáson letelepedjen, az ellenkezőjéről, ha csak egy kis haszon is remélhető, meg lehetünk győződve.

Hogyan találkozik Európa Afrikával?

A város voltaképpen a másik parton terül el. A kikötő egyik mélyedésében fehér csónakokban ébenfekete benszülöttek várják az idegeneket. Némelyik karikát visel az orrában, tetovált és drótszerű, fekete haja arcába nyúlik. Bizonyos elfogultsággal, félelemmel lépünk a csónakba. Ezek a lelkük mélyén, megjelenésükben ugyanolyan vadak maradtak, amilyenek még néhány évtizeddel ezelőtt voltak. Ha a civilizáció be is vonta őket érdekkörébe s emberpecsenye helyett most inkább turistákat fuvaroznak, az attitüdük (szép kis attitüd) ugyanaz maradt.

A csónakba hatan ülünk. Egy kövér hölgy helyezkedik mellém. Elhagyjuk a partot. Észreveszem, hogy serény patakokban víz ömlik a csónakba. A kövér hölgy követi a tekintetem, rémülten kiáltozni kezd, mindenáron ki akar szállni a csónakból. Csak nehezen tudjuk megnyugtatni. Egyik útitársunk arabul szidja a feketét, azután lefordítja elképesztő válaszát. *Igaz ugyan, hogy a csónak léket kapott már egy esztendővel ezelőtt, de rövid az út s még egyszer sem süllyedt el.* Így tehát felesleges a megjavítása. Kikötünk. Kellemes sétány mellett áramvonalas gépkocsik, ébenfekete sofőrökkel.

— Urak, — kiáltják kórusban — két shilling fejenként az arab városrészbe!

Amíg a többiek alkudoznak, szemügyre veszem a tájat. Balról, a part mentén vékonytorkú ágyúk, amelyeken varjak ülnek behúzott szárnyakkal, a háttérben a kormányzósági palota középülete, jobbról a széntelepek fekete tartályai, középen pedig a *The Red Sea Hotel*« kétemeletes épülete, a város egyetlen nevezetessége: uszodája van, a hideg hónapokban langyos, most pedig meleg vízzel. Keservesen csalódik, aki hűsülést keres a négyszögletű medencében.

A gépkocsivezetők itt ugyanúgy nem alkudoznak ,mint a többi benszülött. Szabott árak vannak. A csónakos, amikor szórakozottságból két piaszterrel többet adtam, figyelmeztetett tévedésemre s nem volt hajlandó borravalót elfogadni. Igaz viszont, hogy a csónakot sem javítja meg.

Beszorulunk az egyik gépkocsiba. A vezető mellé kerülök. Az arca tele sebhelyekkel. Angolul beszél.

— Hol szerezte ezeket a sebhelyeket?

Éles kanyart vesz biztos kézzel. Majdnem kiesem a gépkocsiból.

— A világháborúban — feleli. — Kitüntetések. Mi, khartumiak, ha a harcban kiválunk, a főnökünktől ilyen sebhelyeket kapunk. Az angoloktól ugyan kaptam néhány kitüntetést, de ez csak akkor nyert érvényt, amikor a főnök arcomba véste vitézségemet. Az arabok — megvetés érezhető a hangjában — nem jelölik az arcukat.

Az utakat jól ápolt terek keresztezik. Csinos, alacsony házak, keresztény templom, azonkívül a Bata egyik fióküzlete. A hittérítők után közvetlenül a cseh iparmágnás nyitott üzletet a városban, az angolokkal egyidőben, aminek az lett a következménye, hogy a benszülöttek a gumitalpú cipőkre fajultak s a lábuk teljesen tönkrement.

A civilizációnak is megvannak a maga hátrányai, de beszéljünk inkább az előnyeiről. A lakosság rohamosan szaporodik, az uccák tiszták s az európai negyed házai csinos németalföldi városkákat juttatnak eszembe. Csak a hőség fullasztó, elviselhetetlen.

Arabok között

A barátságos tájék hirtelen megszakad. Hatalmas térségre kerülünk. Ez az arab negyed. A házak nem is deszkákból, hanem fadarabokból vannak összetákolva. A gépkocsi hirtelen fékez. Benszülött nő, karikával az orrában, barátságtalan tekintettel, hangosan jajveszékel a kocsi kerekei alatt. Kellemetlen helyzet. Egy benszülött csoport, amely tevék és kecskék társaságában békésen üldögélt, felugrik a helyéről, felénk közeledik. A gépkocsivezető hangosan ordítozik, arabul szidja az asszonyt. Követ röpítenek felénk. Hogyan menekülhetünk? Néhány kilométerre innen angol katonaság, ágyúk, amelyeken varjak ülnek, gépfegyverek s minden szelíd eszköz, hogy ezeket a barátságtalan embereket jobb belátásra kényszerítsük. De most, úgylátszik, nincs megoldás. Szeretem a kalandokat, de egyikünknél sincs fegyver, hogy védekezhessünk. A gépkocsivezető azonban megtalálja a mentő utat.

— Allah akarta, mit akarsz? — inti az asszonyt s a feketéket, akik már körülvették a gépkocsit.

És a sötét emberek szótlanul, bosszúval a szívükben, igazolással az értelmükben, távoznak. Az asszony is feltápászkodik, semmi baja, csupán zsarolni akart és eltotyog.

— Állandó trükkjük — nevet a gépkocsivezető. — Én viszont úgy védekezem, hogy Allahra hivatkozom. Így aztán mindig megmentem az utasaimat a zsarolástól vagy egyéb kellemetlenségektől. Itt nem szeretik a fehér embert. Inkább elverik, kárt tesznek benne, mint hogy a pénzét elfogadják.

Kerülővel a kikötő felé vesszük utunkat. A mecset előtt a gépkocsivezető megáll, nem törődik a sietségünkkel, leveszi a cipőit, megmossa kezét és arcát, hálaimát rebeg az újabb szerencsés megmenekülésért. Mi addig künn várhatunk, átkozhatjuk.

— Ha Allah úgy akarja, — mondja közömbösen, amikor szemére vetem különös közjátékát — akkor a hajó úgyis elmegy, uram. Most komolyan beszél. Ezeknek az embereknek a hite még a sivatagi napnál is erősebb. S talán ezért tudnak az elviselhetetlen életkörülményekkel megbirkózni.

Mégis elindulunk. A. Salihs, a gépkocsivezető, veszett iramra kapcsolja a sebességváltót. Ha Allah akarja, semmi bajunk nem történik. Elsuhan mellettünk a kis villa, amelyben a »Bank of Egypt« portszudáni kirendeltsége van, egy pálmaliget, ahol árnyas fák tövében tunya benszülöttek hevernek.

Kincses ország

A portszudáni postán tülekednek az emberek. Egy csomagot, cigarettával és apró egyiptomi elefánttal akarunk feladni. A néger postatiszt bizalmatlanul nézi, füléhez emeli, megrázza. Zörög.

— Nem vehetem fel, — jelenti ki határozottan — zörög.

Hiába minden érvelés. Várni kell az adeni érkezésig, talán ott nem számít, ha valami zörög a csomagban.

A postaépülettől néhányszáz méterre a kartumi vasút vonala, igénytelen, de fontos állomással. A pályaudvart hatalmas négerek, a shiluksok őrzik, az angol világbirodalom hűséges alattvalói, megbízható katonák.

— Khartum modern város, — meséli egy angol őrnagy s megigazítja a trópusi sisakot, amelyet semmi pénzért nem venne le a fejéről. Abban a pillanatban napszúrás érné. Ez a vidék a föld ama ritka részei közé tartozik, ahol még télen is életveszélyes födetlen fővel járni. Egy most fejlődő, gazdag országnak a gócpontja. Szudán nemcsak stratégiai szempontból fontos, ahogy sokan hiszik, hanem természeti kincsei miatt is. A széntelepek, különböző ásványok korlátlan mennyiségben adják a szükséges anyagot. És nézze, milyen rendes emberek ezek. A benszülöttekre mutat. Ma már másodszor hallom a szudáni négerek dicséretét. Hófehér ruhát hordanak, egy foltot sem fedezhet fel a köntösükön. *Wingate*, egy angol politikus fedezte fel ennek a területnek óriási jelentőségét. Tulajdonképpen ő fejlesztette Port Szudánt mai színvonalára.

A »Strathaird« mély búgással figyelmeztet az indulásra.

— Magával megyek, — mondja az őrnagy. — Néhány cimborám érkezik a hajóval. Nem találkozott a szudániakkal?

— De igen. Tegnap kötélhúzás volt a hajón, a szudáni csapat is nevezett. Személyesen azonban nem ismerem őket.

— Kár. Derék fickók.

— Meddig bírják ezt a klímát?

— Rendszerint két-három esztendeig tartózkodunk itt, aztán enyhébb vidékekre kerülünk. De akár tíz esztendeig is elélhetnénk. Ez a klíma egészséges, nagy a hőség, igaz, de nincs a közelben mocsár, amely a lázakat terjeszthetné.

— Asszonyok?

Az őrnagy elgondolkozik, a rekkenő hőségben pipára gyujt. Rossz nézni. És lehangoló hallgatni.

— Nős ember vagyok magam is. A feleségem minden esztendőben két-három hétre meglátogat. A nők nem bírják a meleget. Így van a többiekkel is. Távol vagyunk egymástól. Szeret, tudom, de... — nem folytatja. — Aki gyarmatra kerül, ne is nősüljön, — mondja hosszas hallgatás után. — Így két ember fogoly, nemcsak az egyik.

— Good bye — búcsúzunk.

A szudáni angol különítmény már a parton áll. A csomagjaikat a lábuk elé helyezték. Köztük az őrnagy. A hajót nézik. A »Strathaird« távolodik a parttól. Most, bátran állíthatjuk, hogy kisebb csoda történik: az égető napsütésben a napbarnított kezek a sisakhoz emelkednek, ujjak markolják a parafát, a fejek pillanatra fedetlenül dacolnak a napszúrás veszélyével:

— Hurra!

A »szudáni különítmény«, ahogy a hajón nevezték őket, búcsúzik a fehér világtól.

Kelen István

Következő cikk:
Látogatás Sheik Othmen városában

Darálóköveket
IRUS és más rendszerű darálókhoz raktárból szállít
Hámozógép
emirglikőpenyeket legjobban és legolcsóbban készít és javít
VARGA OTTÓ LAJOS
cs. szolóárugyár
Budapest, VI., Fövény ucca 89. Telefon: 914—93

Czekelius Aurél épitem

Erzsébet nevét kapta az Eskü téri híd

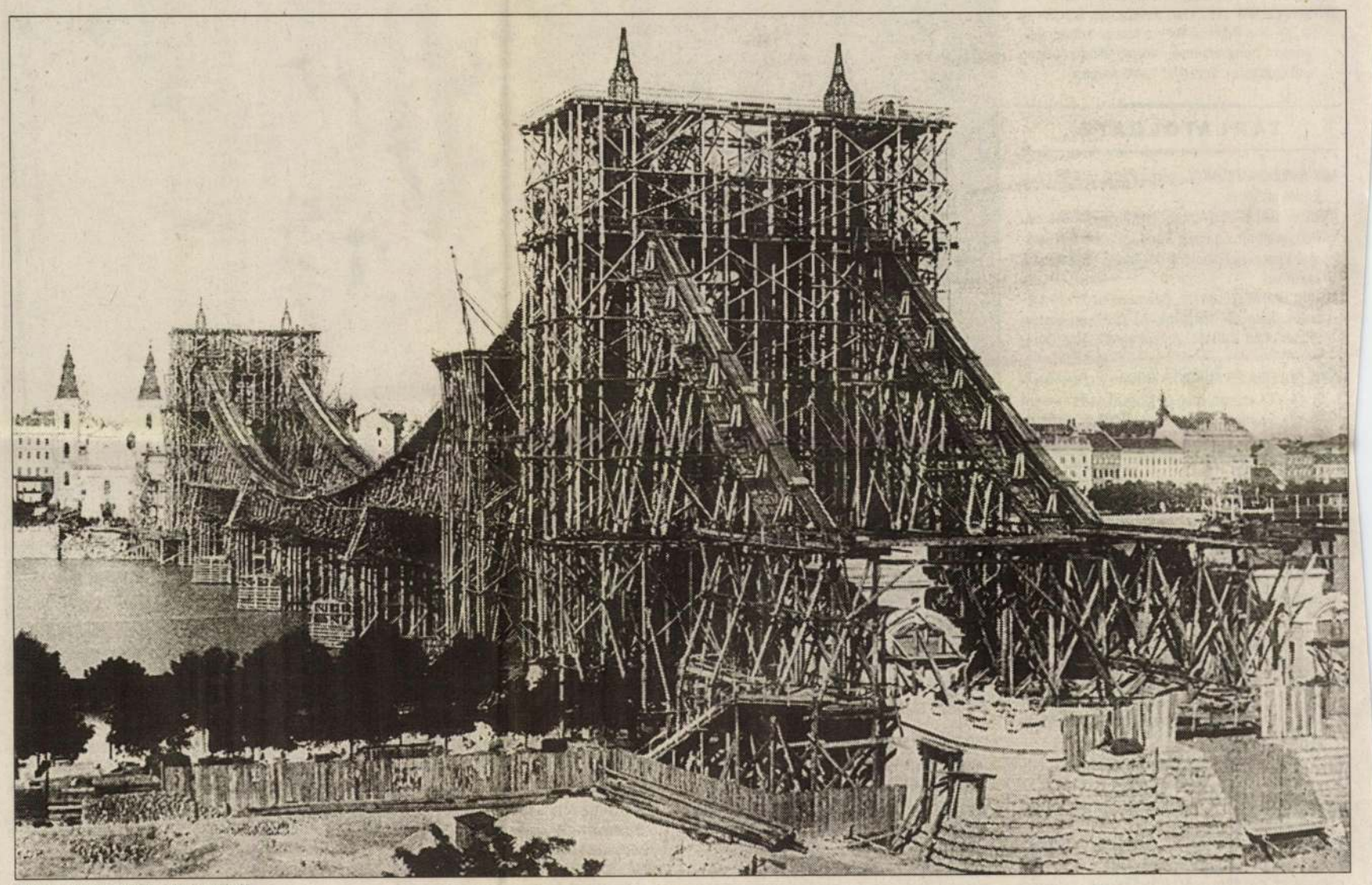

Pillanatkép 1901 júniusából

Az 1880-as évek végére Budapest egyre inkább világváros képét mutatta. Bár az Újépület komor tömbje még állt a Szabadság tér helyén, a kiskörúti házak már teljes pompájukban álltak, s a Külső (ma Nagy-) körút is kezdte végleges formáját ölteni.

Ugyanakkor a Belváros, a Vámház és a Múzeum körút, illetve a Duna közti városnegyed álmos, vidéki kisváros képét mutatta. A Ferenciek terén, a Hatvani (mai Kossuth Lajos) utca végében konflisok, fiákerek álldogáltak utasra várva, a Belvárosi plébániatemplom mögött, a régi városházával szemben pedig piac volt, zajos kofákkal.

A főváros korszerűbb negyedeire méltán büszke városatyákat régóta bosszantotta néhány utcának nem éppen felemelő látványa a középkorból örökölt szűk sikátoraival, kopott házaival. Rossz nyelvek még azt is megjegyezték, hogy ez volt az oka az új székház felépítésének a Lipót (mai Váci) utca akkoriban elegánsabbnak számító, déli részén. A Belváros azonban nemcsak esztétikai szempontból okozott fejtörést: közlekedése is megoldatlan volt. Sőt úgy tűnt, megoldhatatlan is: nem egy utcán bajosan fért el egymás mellett két kocsi.

Ebben az időben másik kérdés is gyakorta szerepelt a városi tanács tárgyalásain. Ez pedig a hidak problémája volt. A Lánchíd és az 1876-ra elkészült Margit híd már csak részben tudta kielégíteni a három önálló városból immár szervesen eggyé összeforrott település napi közlekedési igényeit. Állandóakká váltak a torlódások, amit csak súlyosbított, hogy minden átkelőtől külön-külön szedték be a vámot a hídfők kapusépületei előtt strázsáló őrök. Különösen a Lánchíd bizonyult szűknek. Habár ezen nem közlekedett lóvasút – a Margit hídon 1879 óta igen –, az áthaladni vágyóknak nemegyszer akár fél órát is kellett várniuk, mire sorra kerültek.

Az ok egyszerű, s mindenki által ismert volt. 1870-ben, amikor a X. törvénycikk elrendelte a második és harmadik Duna-híd (tudniillik a Margit és a Déli vasúti híd) építését, mindenki arra számított, hogy Pest északnak, Újpest, Angyalföld irányában terjeszkedik. Ám a valóságban másképpen történt: a Ferencváros malmai nagyszámú lakosságot vonzottak a környékre, s csakhamar itt, s a szomszédos Józsefvárosban új lakónegyedek, majd pedig gyártelepek nőttek ki a földből. Az itt lakóknak vagy itt dolgozóknak a szűk Belvároson át a Lánchídig kellett elmenniük, vagy még nagyobb kerülővel, a tágas Nagykörúton át jutottak el Budára.

A kérdést két új híd felépítésével akarta megoldani a főváros. Az egyik helye voltaképp készen volt: a Vámház körút dunai torkolata, a Fővám tér tágas kijárást biztosított a folyóhoz, s ráadásul éppen a déli városrészek közlekedésére kínált megoldást. Sokkal nagyobb fejtörést okozott, hogy hol legyen a másik híd, illetve legyen-e egyáltalán. Az egyetlen kínálkozó hely a tervezett Ferenc József (ma Szabadság-), s a már álló Lánchíd között volt. Itt már talán a középkorban is létezett átkelőhely, bizonyos viszont, hogy a törökök 1556-ban ide építettek hajóhidat, melyet több, gyakorta évtizedes megszakítással és jelentékeny átalakításokkal ugyan, a tötök hódoltság után egészen 1850-ig használtak.

> *„...grandiózus, az ezeréves ország fővárosához valóban méltó”*

Az 1890-es évek elejére azonban olyan megváltozott helyzettel kellett szembenézni, mely kétségessé tette, hogy fölépíthető-e itt egy korszerű, nagy teherbírású és áteresztőképességű híd. A budai oldalon a Gellért-hegy sziklái akadályozták az útpályát, de ez tűnt a kisebb problémának (meg is oldották, alig másodfél év alatt „lefaragva” a sziklákat). Nagyobb kérdés volt, hogy a pesti oldalon hol helyezzék el a hídfőt. Bár a Belvárosi plébániatemplom előtti Eskü tér megfelelő fogadóállomásnak tűnt, ám a girbegurba, keskeny utcácskákon aligha lehetett innen továbbvezetni a forgalmat. Még a Hatvani, mai Kossuth Lajos utca is szűknek bizonyult a maga két kocsinyomával.

Végül hosszas viták után Budapest vezetése nagyszabású városát-alakítást határozott el: lebontják a régi városházát s csaknem valamennyi közeli épületet, és az így rendelkezésre álló helyen széles, reprezentatív sugárutat nyitnak. Ez egészen az akkori Nemzeti Színházig vezetne, s onnan tovább, immár Kerepesi út néven a Keleti pályaudvarig. A tervezés hevében nem egy javaslat még a Belvárosi plébániatemplom lerombolását is célszerűnek tartotta; mások az építmény felemelését, s néhány méterrel való odábbtolását vélték járható útnak. Végül azonban győzött a racionalitás – és a takarékosság: az útpálya néhány fokos töréssel került ki a középkori eredetű kegyhelyet.

A korabeli sajtó lelkesedett a tervért: „grandiózusnak”, „az ezeréves ország fővárosához valóban méltónak” nevezték az elképzelést. Csakhamar az országgyűlés mindkét háza is rábólintott, s így az Eskü téri híd felépítése 1893-ra immáron törvény lett. A nemzetközi pályázatra ötvenhárom munka érkezett, javarészt külföldről. A zsűri legjobbnak találta a német Julius Kübler elképzelését egy kábelhídról, hatalmas, kissé ormótlannak ható parti kőkapuzattal. Ám végül nem ezt építették fel, hanem Czekelius Aurél lánchídját. Az ő nevéhez fűződik a pozsonyi Ferenc József, a komáromi Erzsébet és számos más kisebb híd létrehozása is.

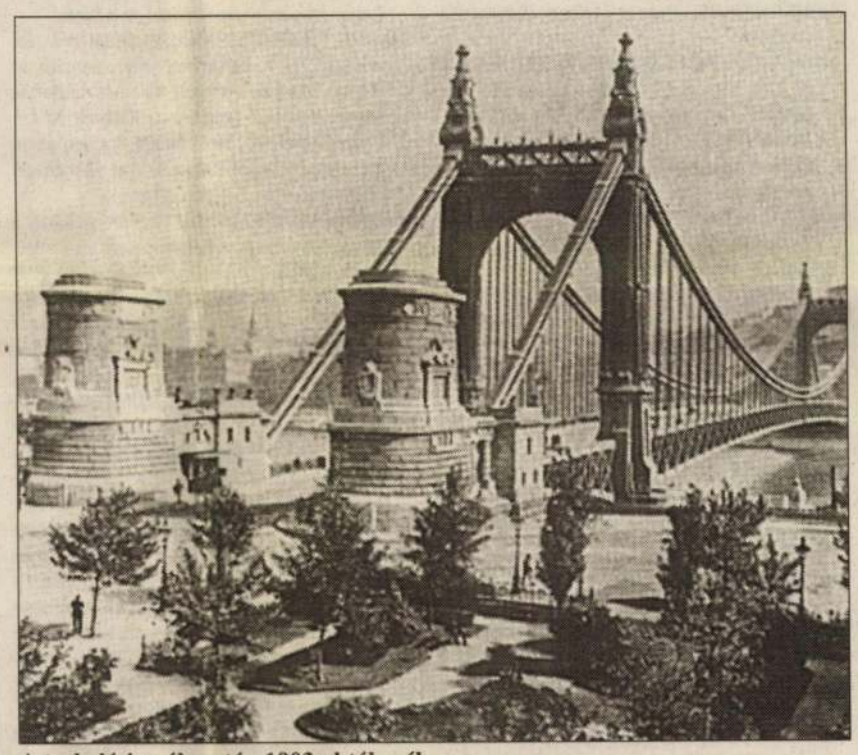

A terhelési próba után 1903 októberében

Gáll Imre, a budapesti Duna-hidak neves szakértője szerint a minisztérium döntését elsősorban esztétikai megfontolások motiválhatták. Valóban: az 1897-ben már épülő új híd hamarosan magára vonta a külföld figyelmét is. Nemcsak azért, mert Európában addig még nem létesült hasonló szerkezettel ekkora építmény, s nem is csak azért, mert a hídpálya, illetve a láncok szerelésekor az egészet beállványozták (jókora erdőt kipusztítva a tizenkétezer köbméter fához). Az érdeklődés oka mindenekelőtt az új híd szépsége volt: lendületes, kecses vonalait számos város polgárai és mérnökei irigyelték meg.

A munkálatok a parti pillérek alapozása után gyors ütemben folytatódtak, annak ellenére, hogy nem várt esemény zavarta meg menetét: a Gellért-hegy hévizeitől megolvadt szigetelőrétegen megcsúszott a budai hídfő hatalmas betontömbje, s csak kiegészítő elemek utólagos felszerelésével tudták újra egyensúlyba hozni.

A kész hidat kilencvenöt éve, 1903. október 10-én nyitották meg. Ekkorra neve már nem Eskü téri, hanem emlékezve az öt évvel korábban meggyilkolt királynéra, Erzsébet híd volt. A polgárok gyorsan megszerették az új építményt, amely hamarosan Budapest második legnagyobb forgalmú átkelője lett. 1914-től villamos, majd 1928-tól már autóbusz is közlekedett rajta.

A fővárosi hidak talán legszebbike a második világháború folyamán osztozott társai sorsában: 1945. január 18-án hajnalban a budai oldalon elhelyezett robbanótöltetekkel lerombolták. A pesti pilon és hídnyílás – mivel oda már nem tudtak robbanóanyagot elhelyezni – állva maradt, s látványa egészen 1960-ig, a mai Ezsébet híd építésének elkezdéséig szomorú, háborús mementója volt a városnak.

Hámori Péter

MEGÁLLÓ

Éjféli pingpongmeccs a városban

HANGVERSENYEK

MÁTYÁS-TEMPLOM (I., Szentháromság tér 2.) 22-én 20 órától David Titterington orgonaestje. Műsoron Messiaen: Livre du Saint Sacrament.

ZENEAKADÉMIA (VI., Liszt Ferenc tér 8.) 23-án 19.30-tól a Brahms-est – a Matáv Szimfonikus Zenekar hangversenye. Közreműködik: Jandó Jenő (zongora). Vezényel: Ligeti András.

TÁRLATOLGATÓ

ADY-EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4–6.) Ady Endre otthona.

ATRIUM GALÉRIA (Atrium Hyatt Budapest, V., Roosevelt tér 2.) Papp Sándor Balázs festőművész Keserves és boldog nevezetes dolgok című kiállítása.

AQUINCUMI MÚZEUM (III., Szentendrei út 139.) Istenek, katonák, polgárok. Az 1997. év ásatási leletei című kiállítás. Archeometria Aquincumban.

ARTE GALÉRIA ÉS AUKCIÓS IRODA (V., Ferenczy I. u. 14.) XX. századi magyar klasszikus és modern festők, grafikusok műveinek kiállítása és árusítása.

ART-X GALÉRIA (Budapest Hilton, I., Hess A. tér 1–3.) Neves kortárs hazai iparművészek üvegtárgyai, egyedi tervezésű ékszerei, ruhái, bőráruk, ajándéktárgyak, Zsolnay-porcelánok, rajzok, festmények, szobrok.

ÁDÁM JENŐ ZENEISKOLA HANGVERSENYTERME (IX., Köztelek u. 8., II. emelet) Aukciós kiállítás.

BARKÓCZI GYULA GALÉRIA (XI., Kelenhegyi lépcső 4.) Barkóczi Gyula festőművész balatoni képeinek kiállítása. A tárlat előzetes telefonbejelentés alapján látogatható (165-8729).

BARTÓK BÉLA-EMLÉKHÁZ (II., Csalán út 29.) Bartók Béla emlékszobái. Bartók Béla életútja. A Magyar Posta bélyegei Bartók Béláról. Bartók a képzőművészetben.

BÉKE GALÉRIA (VI., Teréz krt. 43.) Kesztyűs Tibor grafikus és festőművész kiállítása.

BÉLYEGMÚZEUM (VII., Hársfa u. 47.) Magyarország és a világ postabélyegei.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPEST GALÉRIA KIÁLLÍTÓHÁZA (III., Lajos u. 158.) Pátzay Pál állandó kiállítása.

BUDAPESTI KÖZGAZDASÁG-TUDOMÁNYI EGYETEM OLVASÓTERME (IX., Közraktár u. 20.) Az egyetem történetét bemutató A Tőkétől a tőkéig című kiállítás.

BUDAPESTI LENGYEL INTÉZET (VI., Nagymező u. 15.) Lengyel színházi és zenei plakát című kiállítás.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota, E épület) Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban. Budapest az újkorban. Ősi népek, antik kultúrák – Budapest története az őskortól az avar kor végéig. Egy nagyváros születése – Pest, Buda, Óbuda az egyesítés idején. 1885-ös Budapesti Látkép Pályázat képei.

BUDAPESTI VÁROSVÉDŐ EGYESÜLET PODMANICZKY-TEREM (VI., Eötvös u. 10., I. em.) Radó László festőművész, grafikus kiállítása.

BUDATÉTÉNYI GALÉRIA (XXII., Nagytétényi út 35.) Kisszebeni Marcell belsőépítész bemutatkozó kiállítása.

BUDAVÁRI LABIRINTUS (I., Úri u. 9.) 1200 méter hosszú barlangrendszer, 16 méter mélyen a Várhegy gyomrában. Állandó és időszaki kiállítások – Őskori labirintus, Történelmi labirintus, Személyes labirintus, Labirintus Tárlat, Esti labirintus – vetítőteremmel és kávézóval.

CENTRÁLIS GALÉRIA (V., Nádor u. 11.) Prágai tavasz – prágai ősz, 1968.

CORVIN MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVI., Thököly út 13.) Őszi tárlat – a Corvin Képzőművészeti Csoport művészeinek kiállítása.

CSÁK MÁTÉ MŰTEREM AKVARELLGALÉRIA (I., Úri u. 42.) Vízfestmények kiállítása.

CSEPEL GALÉRIA (XXI., Szent Imre tér 3.) A Zalaegerszegi Nemzetközi Művésztelep 1996–1998 válogatott alkotásaiból rendezett kiállítás.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Pasquletti Eleonóra Kerengő című kiállítása.

DOVIN GALÉRIA (V., Galamb u. 6.) Révész László László festőművész kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Puha Ferenc képzőművész kiállítása.

EL KALÁSZI GALÉRIA (III., Dereglye u. 1.) Nagy B. István festőművész kiállítása.

ELMED DUNAP ART GA...

Tajvan természeti értékei címmel látható fotókiállítás a Mezőgazdasági Múzeumban (XIV., Vajdahunyad vára). A tárlat október 6-ig várja az érdeklődőket

40.) A kézifegyverek története. Tizenhárom nap... 1956. október 23.–november 4. Magyar Aero Múzeum – Oshawa, Ontario, Kanada. A Magyar Királyi Honvédség 1922–1945. Katonák, várak, fegyverek. „Fényesebb a láncnál a kard."

HAAS GALÉRIA (V., Falk Miksa u. 13., fszt. 2.) XX. századi festészet és grafika. A hónap képe: Ujházi Péter: Biciklisták.

HOME GALÉRIA (II., Csévi út 7.) Kondor Béla emlékkiállítása.

HOPP FERENC KELET-ÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM (VI., Andrássy út 103.) Szabó Zoltán fotográfus Ladakh – Ország a hágók alatt című kiállítása.

HUBER GALÉRIA (VII., Dob u. 31–33.) Kortárs iparművészeti ékszerek, öltözék kiegészítők és neves képzőművészek alkotásai.

IDEA-S BEMUTATÓTEREM (VI., Lázár u. 7.) Radojevic Dorivoje Masa festőművész kiállítása.

I. KERÜLETI GALÉRIA (I., Batthyány u. 67.) Boros Viola, Pető Hunor és Pető Barna installációs munkáiból rendezett kiállítás.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Művészet és mesterség. Szecesszió a XX. század hajnala. Zsolnay szecessziós kerámiák.

ISTER KERÁMIAGALÉRIA (VII., Nagydiófa u. 3.) Tűzvarázs című galériaavató kiállítás.

JÁTÉKSZEREK ANNO... (VI., Teréz krt. 54.) Hajdanvolt játékszerek kiállítóterme és hasonmásainak boltja. Anker kőépítőszekrények. Optikai játékszerek című kiállítás.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága. A cirkusz világa a magyar képzőművészetben II. 1909–1998.

KÉK ISKOLA GALÉRIA (XXI., Szent László u. 84.) Szunyoghy András grafikusművész Rajziskola című kiállítása.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Az Arany Oroszlán patika. Pest-budai nyomdák a XVIII–XIX. században. Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Barokkszobor-csarnok. László Károly-gyűjtemény. Halász András grafikái. Ravatalképek című kiállítás.

KISPESTI HELYTÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (XIX., Fő u. 38.) A községgé szerveződéstől Nagy-Budapest létrejöttéig (1871–1950).

KNOLL GALÉRIA (VI., Liszt Ferenc tér 10., I. em.) Mary Kelly Gloria Patri című kiállítása.

KODÁLY ZOLTÁN-EMLÉKMÚZEUM ÉS ARCHÍVUM

egykori berendezett lakása a Zeneakadémián. 10 éves a Liszt Ferenc Emlékmúzeum.

LITEA KÖNYVKLUB (I., Hess A. tér 4.) Mattyasovszky Zsolnay Teréz századeleji, Mattyasovszky Zsolnay Ágnes századvégi fényképeinek kiállítása.

LUTTÁR GALÉRIA (XIII., Hegedüs Gyula u. 24.) Szántó Piroska akvarelljei és Mazzag István művei.

MADÁCH 5. GALÉRIA (VII., Madách I. út 5.) Willi Baumeister munkáiból rendezett kiállítás.

MAGYAR ELEKTROTECHNIKAI MÚZEUM (VII., Kazinczy u. 21.) Az erősáramú elektrotechnika története: Világítástechnika, Villamos háztartási gépek, Villamos gyógyászat, Kábelek és szabadvezetékek fejlődéstörténete, Fogyasztásmérők, Jedlik Ányos elektrotechnikai találmányai. (A kiállításokra a belépés díjtalan!)

MAGYAR IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi Mihály u. 16.) Petőfi és kora. A Károlyi-palota története.

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓ-IPARI MÚZEUM (I., Fortuna u. 4.) Vendégváró Budapest című kiállítás. Egy pesti iparos kereskedő cég fénykora. A múzeum hétfőn és kedden zárva tart.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára) A honfoglaló magyarok háziállatai. Sertéstenyésztés. Hagyományos szarvasmarhatartás. Kisállattenyésztés. Eke és szántás. Gabonatermesztés. Kertészet. Vadgazdálkodás és vadászat. Halászat. A növények országából. Erdészet. Természeti értékeink, természetvédelem. Szőlészet – borászat. Élet egy középkori faluban. A jobbágyfelszabadítás és hatása a paraszti kultúrára.

MAGYAR NEMZETI BANK BANKJEGY- ÉS ÉREMGYŰJTEMÉNYE (V., Szabadság tér 8. földszint) 1848–49 pénztörténeti emlékei.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA (Budavári Palota) Középkori és reneszánsz kőtár. Gótikus faszobrok és táblaképek. Késő gótikus szárnyas oltárok. Reneszánsz és barokk művészet. Munkácsy Mihály és Paál László művészete. XIX. és XX. századi festészet és szobrászat. Habsburg nádori kripta.

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14–16.) Magyar koronázási jelvények. Magyarország története István királytól 1990-ig. Márciusi ifjak nemzedéke.

MAGYAR TELEVÍZIÓ TECHNIKATÖRTÉNETI GYŰJTEMÉNY (IX., Lenhossék u. 35.) A televízió négy évtizede képekben és gépekben. Videobemutató, működő stúdió a hatvanas évekből.

MAGYAR TENGERI GYŰJTEMÉNY (VI., Izabella u. 68/B) Kagylók, csigák, korallok. Tengeri ritka-

7.) A zeneélet és a hangszerkultúra emlékei Magyarországon. Bartók műhelyében.

MŰCSARNOK (Hősök tere) Korniss Péter fotóművész Leltár – Erdélyi képek 1967–1998 című kiállítása. Modern magyar művészet – a Kolozsváry-gyűjteményben.

NAGY BALOGH JÁNOS KIÁLLÍTÓTEREM (XIX., Templom tér) Soltészné Szatmári Erzsébet kiállítása.

NÁDOR GALÉRIA (V., József nádor tér 8.) Istókovits Kálmán festőművész kiállítása.

NEOGRÁDY ANTAL MŰTERME látogatható előzetes telefonbejelentés alapján: 275-9897.

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth tér 12.) A magyar nép hagyományos kultúrája Kalotaszeg – a népművészet felfedezése. Éljen a haza! – 1848–49 emlékezete. Romák Közép- és Kelet-Európában című kiállítás.

ORSZÁGOS FÖLDTANI MÚZEUM (XIV., Stefánia út 14.) Magyarország ásványkincsei Magyarország földtörténete. Ősvilági lábnyomok. A magyar földtan története. Lechner Ödön-emlékkiállítás.

ORSZÁGOS MŰEMLÉKVÉDELMI HIVATAL (I., Táncsics M. u. 1.) Torockó-Énlaka értékvédő program című kiállítás. Tiszta szemmel, tiszta szívvel – Pataky Emőke fotókiállítása.

ORSZÁGOS MŰSZAKI MÚZEUM ÖNTŐDEI MÚZEUM (II., Bem József u. 20.) Ganz Ábrahám kerékköntödéje 1845–1964. Magyarország fém-, vas-, acélöntészetének története. Vasöntészeti emlékek a századfordulóból.

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR (Budavári Palota F épület) Ezernyolcszáznegyvennyolc, te csillag. Jöjj el, szabadság... A nemzet könyvtára – a szolgálat műhelye. A Budavári Palota – a Világörökség része. Bolgár–magyar kapcsolatok magyar könyvek tükrében.

ÓBUDAI PINCEGALÉRIA (III., Fő tér 1.) Cecilia Galinea installációja.

ÓBUDAI TÁRSASKÖR GALÉRIA (III., Kiskorona u. 7.) Tízéves az Óbudai Társaskör – kollektív kiállítás.

PARK HOTEL FLAMENCO (XI., Tas vezér u. 7.) A Motivart Stúdió művészeinek kiállítása.

PATAKY GALÉRIA (X., Szent László tér 7–14.) A Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesület VI. országos és nemzetközi kiállítása.

PETŐFI CSARNOK (XIV., Zichy M. út 14.) Repülési és űrhajózási kiállítás.

POLGÁR GALÉRIA ÉS AUKCIÓSHÁZ (V., Váci u. 11/B) 10 éves a Polgár Galéria és Aukciósház – jubileumi őszi művészeti árverés anyagából rendezett kiállítás.

POSTAMÚZEUM (VI., Andrássy út 3.) Postatörténeti állandó kiállítás.

RÁDAY GALÉRIA (IX., Ráday u. 8.) Geo/grafie –

ST.ART GALÉRIA (VII., Madách I. u. 5.) Buczkó György üvegművész kiállítása.

SZANTHOFFER IMRE MŰTERME (XII., Tamási Áron u. 42.) Olajfestmények, grafikák, szobrok. A műterem előzetes telefonbejelentésre látogatható [395-5143, (88) 481-648].

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Dózsa György út 41.) XIX. századi gyűjtemény, XX. századi gyűjtemény, Egyiptomi kiállítás. Antik gyűjtemény kiállítása. A Régi Képtár – másként. Barokk szoborkiállítás.

SZLOVÁK INTÉZET (VIII., Rákóczi út 15.) Lubomír Ferko szobrászművész Így szóltak a próféták című kiállítása.

SZOBORPARK MÚZEUM (XXII. Balatoni út–Szabadkai u. sarok) A kommunista diktatúra gigantikus emlékművei.

TELEFÓNIA MÚZEUM (I., Úri u. 49.) Távközlés-történeti állandó kiállítás. Tantuszvariációk, telefonkártya-kiállítás.

TESTNEVELÉSI ÉS SPORTMÚZEUM (XIV., Dózsa György út 3.) A magyar atlétika története.

TETŐ GALÉRIA (XI., Ecsed u. 13.) Ruttka Ferenc képkiállítása.

TÖLGYFA GALÉRIA (II., Henger u. 2.) A Magyar Iparművészeti Főiskola végzős hallgatóinak diplomamunkáiból rendezett kiállítás.

TŰZOLTÓ MÚZEUM (X., Martinovics tér 12.) A tűzvédelem fejlődése az őskortól napjainkig.

ÚJLIPÓTVÁROSI KLUB-GALÉRIA (XIII., Tátra utca 20/B) Bogdándy Zoltán Szultán festőművész kiállítása.

XI. KERÜLETI HELYTÖRTÉNETI KIÁLLÍTÁS (XI., Erőmű u. 4.) A kerület régészeti, építészeti, ipari és repüléstörténeti emlékei. (A kiállítás szerdánként 15–18 óráig látogatható.)

XO GALÉRIA (I., Várfok u. 11.) Ujházi Péter festőművész Képek és dobozok című kiállítása.

XVI. KERÜLETI ÖNKORMÁNYZATI GALÉRIA (XVI., Havashalom u. 43.) Thurzay Gábor festőművész kiállítása.

VÁM- ÉS PÉNZÜGYŐR MÚZEUM (VI., Munkácsy M. u. 19/B) A vám- és pénzügyőrség története.

VÁRFOK GALÉRIA (I., Várfok u. 14.) feLugossy László képzőművész Csoportkép nadrággal című kiállítása.

VÁRMEGYE GALÉRIA (V., Vármegye u. 11.) Kolosváry Bálint grafikusművész kiállítása.

VIGADÓ GALÉRIA (V., Vigadó tér 2.) Nagy Sándor szobrászművész Kőből szabadult című kiállítása. Görög kulturális napok – görög képzőművészeti és fotókiállítás.

VINTAGE GALÉRIA (V., Magyar u. 26.) Jakovits József (1909–94) Montázsok című kiállítása.

VIZIVÁROSI GALÉRIA (II., Kapás u. 55.) Wellisch Tehel Judit Kövek – Mérföldkövek – Sírkövek című kiállítása.

VOLÁN ELEKTRONIKA RT. SZÉKHÁZA (XI., Karolina út 65.) Botár Edit festőművész kiállítása.

ZÁSZLÓMÚZEUM (VIII., József krt. 68.) Földünk országainak címerei, zászlói, jelképei.

ZEG-ZUG ZUGLÓI GYERMEKHÁZ (XIV., Hermina út 3.) „150 éve történt" – gyermekrajz kiállítás.

ZVOLSZKY GALÉRIA (V., Szervita tér 2., III. em. 1.) Kortárs képzőművészeti lakásgaléria. Látogatható előzetes telefonbejelentkezéssel (118-3880, 0620 347-160).

ZSIDÓMÚZEUM (VII. Dohány u. 2.) A zsidó vallás kegytárgyai. A második világháború magyar zsidótörténete. A Bécsi Zsidó Múzeum A bécsi zsidóság (holografikus közelítések) című kiállítása. Siflis András, Szegő György, Kerekes László, Für Emil, Gellér B. István, Thury Levente és Dimitris Tzamouranis Orient/e című kiállítása.

PÓDIUM

RÁTKAI MÁRTON KLUB (VI., Városligeti fasor 38.) 22-én 16.30-tól Köszönjük, Hilda – Gobbi Hilda-emlékműsor. 24-én 18 órától a Berzsenyi Dániel Irodalmi és Művészeti Társaság estje.

SZAKSZERVEZETEK FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZA (XI., Fehérvári út 47.) Folklórszínház: 23-án 20.30-tól a Honvéd Művészegyüttes műsora.

BULI VAN

ALMÁSSY TÉRI SZABADIDŐKÖZPONT (VII., Almássy tér 6.) 23-án 17 órától Nosztalgia táncest.

BAHNHOF (VI., Váci út 1.) 23-án The Perfect Name. 24-én Funky & Soul Party, Guest: DJ Jován, Bárány Attila.

E-KLUB (X., Népligeti út 2.) 24-én 19.30-tól Hooli-

Grebelius Aurél

A FŐVÁROSI MOZIK MŰSORA OKTÓBER 4-TŐL 10-IG

A szövegben a gyártó országot csak kezdőbetűvel vagy rövidítve jelöljük. Egyéb rövidítések mb.: magyarul beszélő, *14 éven alul nem ajánlott; **Csak 16 éven felülieknek; ***18 éven felülieknek; K: kísérőfilm; H: híradót is játszanak. A budapesti mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt egy órával, aznapra és egy napra előre. Csak délután működő mozikban jegyváltás az előadás kezdete előtt másfél órával, aznapra és három napra előre.

A HÉT FILMBEMUTATÓI

A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (A. I. Artificial Intelligence) Színes, feliratos amerikai film* **Mammut Mozi, Campona Ster Century, Cineplex Odeon, Cinema City Csepel, Corvin Filmpalota, Hollywood Multiplex Duna Plaza, Lurdy Ház, Óbuda, Westend Ster Century** SZERELMES THOMAS (Thomas est amoureux) Színes, feliratos belga-francia film** **Mammut Mozi, Művész** AZ ÉN FALUDYM Színes magyar dokumentumfilm **Szindbád**

BUDAPEST FILM
SZEMÉLYES FILMINFORMÁCIÓS SZOLGÁLAT
telefonszáma: 459-5055.
Személyes filminformáció,
felvilágosítás filmekről, moziműsorról!

MAMMUT MOZI [II., Lövőház u. 2–6. Tel.: 345-8160 (személyes), 345-8140 (automata), 06-30-350-1100 (SMS)] **A majmok bolygója** (mb. am.)* 11, n2, f4, h6, n9, éjjel h11. **Moszkva tér** (magyar)* n1, n3, n5, n7, f9, éjjel h11. **Kémkölykök** (mb. am.) 11, h12, 1, h2, 3, 5, h6, 7, 9, éjjel 11. A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (am.)* 11, 12, h2, h3, f5, f6, n8, n9, éjjel 10, 11. SZERELMES THOMAS (belga-fr.)** h12, 2, 4, 6, 8, éjjel 10. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.) n12, n2, n4. **Bridget Jones naplója** (mb. angol-am.)* n6, f8, h10. **Get Carter** (am.)** f12, f2, f4, f6, h8, éjjel n11. **Pearl Harbor – Égi háború** (am.)* 11, n3, f6, 9. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* n1, n3, f7. **Bízd a hackerre!** (am.)* n5, f9, éjjel 11. **Belphégor – A Louvre fantomja** (fr.)* 12, 2, 4, 6, 8, éjjel 10. **Shrek** (mb. am. animációs) 11, h4. **Betépve** (am.)* h1, n4, h6, n9, éjjel h11. **Vademberek** (magyar)* este h8, h10.

CAMPONA STER CENTURY MEGAPLEX (XXII., Nagytétényi út 37–45. Tel.: 424-3333) A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (am.)* 1, 4, 7, éjjel 10. **A majmok bolygója** (mb. am.)* n3, 5, h8, éjjel f11, 6–7-én de. f12 is. **Kémkölykök** (mb. am.) n4, n6, n8, n10, 6–7-én de. n12, n2 is. **Bridget Jones naplója** (mb. angol-am.)* f4, f6, f8, h10, 6–7-én f2 is. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.) n2, n4, f6, f8, f10, 6–7-én de. 11 is. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* 2, 4, 6, 8, éjjel n11, 6–7-én de. 12 is. **Pearl Harbor – Égi háború** (am.)* 8, 6–7-én 1, f5 is. **Shrek** (mb. am. animációs) f5, f7, 6–7-én de. f12, f3 is. **A múmia visszatér** (mb. am.)* este f9. **Belphégor – A Louvre fantomja** (fr.)* n5, n7, n9, éjjel n11, 6–7-én 2 is. **Yamakasi** (mb. fr.)* 7, 9, 6–7-én h5 is. **Betépve** (am.)* n8, h10.

CINEPLEX ODEON PÓLUS MOZI (XV., Szentmihályi út 131. Tel.: 419-4224/-25/-26/, 410-2452/-53) A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (am.)* 2, 5, 8, 5–6-án éjjel 11 is, 6–7-én de. 11 is. **Kémkölykök** (mb. am.) n2, n4, n6, n8, n10, 5–6-án éjjel f12 is, 6–7-én de. n12 is. **Get Carter** (am.)** 4, f7, 5–6-án éjjel f12 is. **A majmok bolygója** (mb. am.)* 1, f4, 6, f9, 5–6-án éjjel n12 is, 6–7-én de. f11 is. **Belphégor – A Louvre fantomja** (fr.)* h2, 9, 6–7-én de. f12 is. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* h1, h3, h5, h7, h9, 5–6-án éjjel h11 is, 6–7-én de. h11 is. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.) n1, n3, n5, n7, n9, 5–6-án éjjel n11 is, 6–7-én de. n11 is.

CINEMA CITY CSEPEL PLAZA (XXI., Rákóczi F. út 154–170. Tel.: 425-8111) A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (am.)* 4-én és 8–10-ig 1, h4, f7, n10, 5–7-ig 2, h5, f8, éjjel n11, 6–7-én de. n12 is. **A majmok bolygója** (mb. am.)* 3, f6, 8, éjjel f11, 6–7-én f1 is. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* 2, 4, 6, 8, éjjel 10, 6–7-én de. 12 is. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.)* n3, n5, n7, n9, éjjel n11, 6–7-én n1 is. **Kémkölykök** (mb. am.) f3, f5, f7, 6–7-én f1 is. **Pearl Harbor – Égi háború** (am.)* f9. **Shrek** (mb. am. animációs) f2, h4, 6–7-én de. n12 is. **Belphégor – A Louvre fantomja** (fr.)* n7, n9, éjjel n11. **Eszeveszett birodalom** (mb. am. rajzfilm) 2, 6–7-én de. h12 is. **Bridget Jones naplója** (mb. ...

[[COL2]]

én este f10; **Esther Kahn** 5-én n5; **Margot hercegnő/Queen Margot** (francia nyelven, tolmácsolás nélkül) 5-én 6; **Édes Rita** 5-én 7; **Amélie csodálatos élete/Amelie from Montmartre** 5-én f8; **Köztes napok/The Days Between** 5-én 9; **Intimitás/Intimacy** 5-én éjjel 10; **1967 istennője/The Goddess of 1967** 6-án f4; **Csúf halál/Die Bad** 6-án h6; **Intimitás/Intimacy** (angol nyelven, tolmácsolás nélkül) 6-án 6; **Köztes napok/The Days Between** 6-án 7; **Roberto Succo** 6-án n9; **Az orchidea húsa/Flesh and the Orchid** (francia nyelven, tolmácsolás nélkül) 6-án f9; **Az utolsó menedék/Last Resort** 6-án 9; **Szexi dög/Sexy Beast** 6-án éjjel h11; **Kameralánc/Chain Camera** 7-én f3; **Amerikai rémálom/The American Nightmare** 7-én f5; **Édes Rita** 7-én 5; **Atanarjuat** 7-én n7; **A sziget/The Isle** 7-én 7; **Címzett ismeretlen/Address Unknown** 7-én 9; **Együttlét/Together** 7-én este h10; **Csúf halál/Die Bad** 8-án f6; **Nosferatu** (Murnau, néma) 8-án 7; **Cool and Crazy – A jégmezők dalnokai** 8-án f8; **Metropolis** (Lang, néma) 8-án 9; **A vámpír árnyékában/The Shadow of the Vampire** 8-án este h10; **A fantom/O fantasma** 9-én 5; **Bunuel foglyai/The Prisoners of Bunuel** 9-én 7; **Mélyvíz/The Deep End** 9-én n8; **A homok alatt/Under the Sand** 9-én 9; **Metropolis – anime** 9-én este h10; **Roberto Succo** 10-én f6; **Kis Szenegál/Little Senegal** 10-én h7; **Gimme Shelter** 10-én 8 (Műsorváltozásra fenntartott időpont: 10-én este n10.); **Szecska/Chopper** 10-én éjjel 10.

WESTEND STER CENTURY MEGAPLEX (VI., Váci út 1–3. Tel.: 238-7222) A. I. – MESTERSÉGES ÉRTELEM (am.)* n11, 1, 4, 7, éjjel 10. **A majmok bolygója** (mb. am.)* n12, h2, n5, h7, n10, 5–6-án éjjel h12 is. **Get Cartur** (am.)** f1, h3, 5, n8, f10, 5–6-án éjjel h12 is. **Bridget Jones naplója** (mb. angol-am.)* n12, f2, h4, 6, n9, éjjel f11. **Belphégor – A Louvre fantomja** (fr.)* f12, h2, 4, n7, f9, éjjel h11. **Moszkva tér** (magyar)* 11, n2, f4, h6, 8, éjjel n11. **Jurassic Park III.** (mb. am.)* h1, n4, f6, f8, f10, 5–6-án éjjel f12 is. **Kémkölykök** (mb. am.) 11, n2, f4, h6, h8, h10. **Dr. Dolittle 2.** (mb. am.) f1, h3, n6, f8, éjjel 10. **Bízd a hackerre!** (am.)* h12, n3, h5, n8, h10. **Final Fantasy – A harc szelleme** (mb. am.)* f12, n5. **Vademberek** (magyar)* 2, h7, 9. **Betépve** (am.)* n1, 3, h8, éjjel n11. **Yamakasi** (mb. fr.)* n11, h6. **Shrek** (mb. am. animációs) 12, f5, f7. **A csábítás elmélete** (am.)* n3, h9. **Pearl Harbor – Égi háború** (am.)* h11, f3, 6, f10.

ARTMOZI-HÁLÓZAT

BEM (II., Margit krt. 5/B. Tel.: 316-8708) Filmklub 4-én 5. **Mátrix** (am.)** 4-én f8. **Jeanne D'Arc – Az orléans-i szűz** (am.)* 5-én h4. **Az élet csodái** (fr.-német-vietnami)** 5-én f7. **Tigris és Sárkány** (kínai-tajvani-amerikai)* 5-én f9. **Mátyás, az igazságos** (magyar rajzfilm) 6-án 3. **Anna és a király** (am.) 6-án n5. **Csokoládé** (am.) 6-án h7. **Szeress, ha tudsz!** (am.)* 6-án 9. **Vuk** (magyar rajzfilm) 7-én 3. **Kirikou és a boszorkány** (mb. fr. rajzfilm) 7-én f5. **Az élet szép** (olasz)* 7-én 6. **Az évszázad gyermekei** (fr.)*** 7-én 8. **Simon mágus** (magyar) 8-án 4. **Táncos a sötétben** (dán-svéd-fr.)** 8-án h6. **Macska-jaj** (E. Kusturica)* 8-án 8. **Patch Adams** (am.) 9-én 4. **28 nap** (am.)* 9-én 6. **A szibériai borbély** (orosz-angol-fr.)* 9-én 8. **Kundun** (am.) 10-én 4. **Ments meg, Uram!** (am.)** 10-én n7. **Gladiátor** (am.)** 10-én f9.

CIRKO-GEJZÍR (V., Balassi B. u. 15–17. Tel.: 269-0904) **Eleven hús** (sp., P. Almodóvar)** 4-én 5. **A függőkert** (kanadai)** 5-én 5. **Születésnap** (dán, T. Vinterberg)* 6-án 5. **Édes2kettes** (hongkongi)** 7-én 5. **Hamu és gyémánt** (A. Wajda)* 8-án 5. **2000, ahogy én látom... Az élet könyve** (H. Hartley)* 9-én 5. **Gabbeh** (iráni) 10-én h5. **Jónás és Lilla** (fr.)* 4-én 7. **Törökfürdő** (olasz, F. Özpetek)** 5–6-án 7. **Lost Highway – Útvesztőben** (D. Lynch)*** 7-én f7. **Közel a szerelemhez** (Salamon A.)* 8-án 7. **Solaris I–II.** (A. Tarkovszkij)* 9-én 6. **Psyché I–II.** (Bódy G.)** 10-én f6. **Lány a hídon** (fr.)* 4-én 9. **Lábad között** (spanyol, M. G. Pereira)*** 5–6-án 7, 9, 7–10-ig 7. **Felícia utazása** (A. Egoyan)** 7-én 9. **Sue** (am.)* 8-án 9. **Férfitársaságban** (am.)* 9-én 9. **Straight Story** (D. Lynch)* 10-én 9. **Az ezredes úrnak nincs, aki írjon** ...

EURÓPA (VII., Rákóczi út 82. Tel.: 322-5419) **Sacra Corona** (magyar) (10 éven aluliak csak szülői kísérettel látogathatják) 3. **A világ második legjobb gitárosa** (am., W. Allen)* 4-én és 8-án 5, 9-én f7, 10-én 3. **Lottózsonglőrök** (ír)* 5-én 5, 8-án 3. **Patkánymese** (ír) 6–7-én 5. **Billy Elliot** (angol)* 4–5-én h5, 9-én 5. **Amerikai szépség** (am.)** 5-én f7, 10-én f5. **Az óceánjáró zongorista legendája** (olasz) f7. **Sade márki játékai – Quills** (am.)*** 4–5-én f9, 7–8-án f7. **Mi kell a nőnek?** (mb. am.)* 5–6-án f9. **Csokoládé** (am.) 4-én és 7–9-ig f9. **A mexikói** (am.)* 10-én f9. **Ideglelés – The Blair Witch Project** (am.)** 4-én és 9-én 3. **Vorosilov mesterlövésze** (orosz)** 5-én 3. **Számkivetett** (am.)* 6–7-én n3, 10-én h7. **Final Fantasy – A harc szelleme** (mb. am.)* 6–7-én f5. **Idióták** (dán)*** 4-én f7, 8-án f5. **8 és 1/2 nő** (P. Greenaway)*** 9-én f5. **Erin Brockovich, zűrös természet** (am.)* 10-én h5. **Farkasok szövetsége** (fr.)** 6–7-én n7, 8-án f9. **Ellenség a kapuknál** (am.)* 6-án f9. **Lara Croft: Tomb Raider** (mb. am.)* 10-én 9.

HUNNIA (VII., Erzsébet krt. 26. Tel.: 322-3471) **Lolita** (am.)*** 4-én h4. **Pop, csajok satöbbi** (am.)** 5-én f4, 6-án 8. **Csibefutam** (mb. angol animációs) 6-án f4. **102 kiskutya** (mb. am.) 7-én 4. **A napfény íze** (mb. magyar-német-kanadai-osztrák, Szabó I.)* 6-án 5, 8-án h4. **A gyűlölet** (fr.)** 9-én h4. **Mindent anyámról** (sp.)*** 7-én 6, 10-én h4. **Érzéki csalódás** (am.)** 4-én 6. **Pol Pot megye punkjai** (magyar) 5-én és 9-én f6, 8-án h7. **Kelet, Nyugat** (fr.-orosz)* 10-én h6. **Csokoládé** (am.) 4–5-én és 8–9-én 8. **Taxi 2.** (mb. fr.)* 7-én 8, 4-én és 9-én éjjel 10. **Egy kapcsolat vége** (am.)* 10-én h8. **Punktérítő** (magyar) 5-én és 9-én h7. **Blöff** (angol)***, kísérőfilm: **A mesterlövész** 6-án éjjel 10. **Bíbor folyók** (fr.)*** 7-én este h10. **15 perc hírnév** (am.)*** 8-án éjjel 10. **Harcosok klubja** (am.)*** 10-én este h10.

KULTIPLEX (IX., Kinizsi u. 28. Tel.: 476-0116, 215-3388) **A mexikói** (am.)* 7–10-ig f5. **Amerikai história X** (am.)** 7–10-ig f7. **Harcosok klubja** (am.)*** 7–10-ig f9.

MŰVÉSZ (VI., Teréz krt. 30. Tel.: 332-6726) **Moszkva tér** (Török F.)* 4–7-ig és 9–10-én 4, h6, f8, 9.20, 8-án h4, f6, h9, éjjel 10. SZERELMES THOMAS (belga-fr.)** n5, 6, h8, f10. **Fűbenjáró bűn** (angol, N. Cole)* 4–7-ig és 9–10-én h9. **Éjjel-nappal fiatalok** (angol)* 5–8-ig 7. **Rekviem egy álomért** (am.)** 9-én 7. **Memento** (am.)*** 5–6-án h9, 10-én h7. **Gyorsbüfék, gyors nők** (am., A. Kollek)** 4-én 7, 6-án n6, 10-én este f10. **Blöff** (G. Ritchie)** 6-án 5. **Napsugár sétány** (német)* 5-én 5 (Vetítési joga lejár!). **Ízlés dolga** (fr., A. Jaoui)* 4-én 5, 9-én este h10. **Buena Vista Social Club** (W. Wenders) 7-én 5. **Umca-umca Macska-zaj** (E. Kusturica)* 4-én h7, 8-án n6. **Félelem és reszketés Las Vegasban** (am., T. Gilliam.)* 9-én h5. **A Kelet az Kelet** (angol)* 5-én és 10-én n6. **A Ravasz, az Agy és két füstölgő puskacső** (am.)** 4-én f6. **Feri és az édes élet** (magyar)* 4-én f8, 8-án h8. **Lost Highway – Útvesztőben** (D. Lynch)*** 4-én este n10. **Liam** (angol, S. Frears)* 5-én f6, 8-án este n10. **A harcos és a hercegnő** (német, T. Tykwer)** 5-én n8. **I love Budapest** (magyar)* 5-én este f10. 8-án 7. **A boldogságtól ordítani** (T. Solondz)** 6-án 5. **Csodálatos mandarin** (Mészáros M.)* 6-án f8. **A Millió Dolláros Hotel** (W. Wenders)** 6-án f9. **A szibériai borbély** (orosz-angol-fr.)* 7-én f6. **Szerelemre hangolva** (V. Kar-vaj)* 7-én f9. **A nő kétszer** (angol-am.)* 8-án 5. **A nagy Lebowski** (am.,)* 8-án h9. **Tabu** (fr.-japán-angol, N. Oshima)*** 9-én n6. **Jadviga párnája** (Deák K.)*** 9-én 7. **Wonder Boys – Pokoli hétvége** (am.)* 9-én este f10. **Luna papa** (német-üzbég)** 10-én n6. **Táncos a sötétben** (L. von Trier)** 10-én 7. **Macska-jaj** (E. Kusturica)* 4-én f5. **Cuki hagyatéka** (R. Altman)* 4-én f9. **Pad a parkban** (spanyol, A. Vila)* 5–7-ig és 10-én 7. **Cigányok ideje** (E. Kusturica)* 7-én f5. **Pizzás** (magyar)* 7-én h9. **Hullámtörés** (L. von Trier)** 8-án 5. **Születésnap** (T. Vinterberg)* 9-én 5. **Werckmeister harmóniák** (Tarr B.)* 9-én 7. **A vágy forradalma** (fr.)*** 10-én 5. **A világ második legjobb gitárosa** (am., W. Allen)* 10-én h9.

ÖRÖKMOZGÓ (VII., Erzsébet krt. 39. Tel.: 342-2167) **Csillagot az** ...

[[COL6]]

A negyedik Duna-híd felavatása

A névadó, Ferenc József – egy szakasz lovas rendőr kíséretében – nyitott udvari kocsin érkezett a Fővám térre

A háromnyílású, vasszerkezetű Ferenc József hidat 1896. október 4-én – a millenniumi ünnepségsorozat keretében – avatták fel. Ez volt a negyedik fővárosi Duna-híd. Az avatóünnepség „fényét emelte a király [Ferenc József] részvétele, az ország nagyjainak megjelenése, az ünneplő közönség sokasága" – jelentette a Pesti Hírlap másnap.

„A főváros is díszt öltött a mai napra – folytatódott az egykori tudósítás. – A király neve napja alkalmából a középületeken különben is nemzeti zászlók lengtek, az az útvonal pedig, melyen a király az új hídhoz és onnan a budai várpalotába vonult, lobogókkal és szőnyegekkel volt ékesítve. (...) De a legpompadúsabb volt maga az ünnepély színhelye, a pesti hídfeljáró és a fővámtér, hol különösen a vámpalota és az új központi vásárcsarnok volt gazdagon ékesítve. Az egész hosszú útvonal mentén díszruhás rendőrök álltak, a gyalogjárók mentén ember ember hátán tolongott. A fővámtéren legalább ötvenezer főnyi közönség szorongott. (...) A Dunán tömérdek hajó cirkált, köztük az evezős egyletek karcsú ladikjai. És e pompás keretnek ragyogó középpontja volt a híd, tele aggatva nemzeti lobogóval (...)

Feketeházy János

A [pesti] hídfeljáró elzárt helyére már 11 óra előtt gyülekezni kezdtek a polgári, katonai és papi méltóságok (...), a díszruhák sokasága (...) káprázatos képet nyújtott" – írta az eseményről a Pesti Hírlap 1896. október 5-i száma.

Az ünnepségen megjelent Bánffy Dezső miniszterelnök és kormányának valamennyi tagja. Eljött József főherceg, Lobkovitz herceg, hadtestparancsnok, Firczák Gyula püspök, Fehér Ipoly pannonhalmi főapát, Podmaniczky Frigyes báró, valamint a francia, az orosz, a szerb, a görög és a török főkonzul. A székesfővárost a Ráth Károly főpolgármester által vezetett küldöttség képviselte. A grófok, főispánok, főpapok és tábornokok mellett jelen voltak a híd építői, mérnökei, valamint az egyetem és a műegyetem professzorai is.

Ferenc József néhány perccel 12 óra előtt – egy szakasz lovas rendőr kíséretében – nyitott udvari kocsin érkezett meg a Fővám térre, ahol azonnal elfoglalta helyét a hídfeljáró közepén álló díszsátorban. Először Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter beszélt. Szavaira az uralkodó válaszolt: hozzájárult ahhoz, hogy az új híd a nevét viselhesse, majd aláírta a hídépítés történetét összefoglaló alapító oklevelet, amelyet néhány korabeli arany- és ezüstpénzzel együtt egy munkás ezüsttokban elhelyezett a pesti kapuzat egyik toronygombjában. Ezután az uralkodó beillesztette a híd déli vastartójába az utolsó szegecset úgy, hogy a díszsátor íróasztalán lévő gomb megnyomásával elindított egy pneumatikus gépet, amely egyetlen ütéssel beleverte a szegecset a hídba. (Az üvegburával védett szegecs ezüstfejét I. Ferenc József monogramjával „I.F.J." díszítették. Ma már sajnos nem látható az eredeti szegecs, mert 1956 októberében valaki kifeszítette a helyéről.)

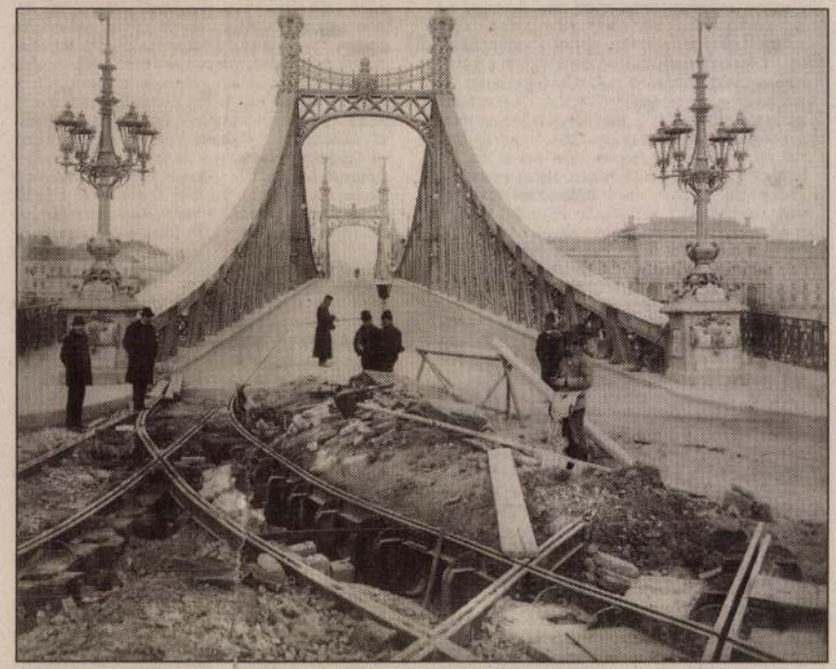

Villamospálya építése a Ferenc József hídon 1896 körül

FORRÁS: FSZEK BUDAPEST-GYŰJTEMÉNY

Az ünnepség befejezéseként Ferenc József kíséretével átsétált a hídon, majd hintóba szállt, és a budai Várba hajtatott. Az új hídon ezután megindult a forgalom: az avatás napján éjfélig nem szedtek hídvámot.

A Fővám tér és a Sáros fürdő – a mai Gellért fürdő – közti híd építését az Eskü téri híddal egy[ütt] az 1893. évi XIV. törvénycikk rend[elte]. A törvény alapján a kereskedelem[ügy]i miniszter nemzetközi tervpályázat[ot] írt ki, amelyen a hazai szakemberek mellett amerikai, olasz, osztrák, német, francia mérnökök is részt vettek, sőt egy-egy pályamű Belgiumból, Hollandiából, Algírból és Oroszországból is érkezett. A benyújtott hetvennégy pályázatból ötvenhárom az Eskü téri (Erzsébet) hídra, huszonegy a Fővám téri (Ferenc József) hídra vonatkozott. A harmincezer koronás első díjat három német mérnök nyerte el az egynyílású Eskü téri híd tervével, a húszezer koronás második díjat Feketeházy János, a MÁV nyugalmazott főmérnöke kapta „Duna" jeligéjű pályázatáért; lényegében e terv szerint épült fel 1894 és 1896 között a Ferenc József híd.

Az építkezést a Kereskedelmi Minisztérium hídépítési osztálya – Czekelius Aurél és Szántó Albert vezetésével – szervezte és felügyelte. Az alapozási munkálatokat és a híd végén álló két-két vámszedőház felépítését a Gärtner és Zsigmondy vállalatra bízták. A MÁV Gépgyár által készített vasszerkezetet a hídfőkön és a két mederpilléren óriási acélsarukkal rögzítették. Egy század végi újítás, az úgynevezett Gerber-tartó tette lehetővé, hogy a 6102 tonnás vasszerkezet kecsesen íveljen át a Duna fölött. A műszaki megoldás lényege, hogy a híd középső, 48,4 méteres tartórésze külön alátámasztás nélkül függ a – két mederpillérre és a hídfőkre épített – konzolok benyúló részén. A hídszerkezetet mindkét hídfőnél hatszázkilenc-hatszázkilenc tonna öntöttvas tartja egyensúlyban.

A Ferenc József hidat 1945. január 16-án a német csapatok felrobbantották, ezért március 15-től kezdve – pontonhíddal kiegészített – ideiglenes hídként működött. Már az újjáépítés alatt átkeresztelték Szabadság hídra. Ekkor eltávolították a Nagy Virgil által tervezett kapuzatokról Magyarország történeti címereit, és lebontották a budai hídfőnél álló vámszedőházakat. A hidat 1946. augusztus 20-án adták át a forgalomnak. Az 1980-as évek első felében két ütemben felújították, a címereket is visszahelyezték a kapuzatokra. A Szabadság híd, amely a szakértők szerint a világ egyik legszebb konzolos hídja, a mai napig Budapest egyik fő nevezetessége.

Török Albert

CZEKELIUS AURÈL

TKM 481. 5.o.

Bp. XI. ker.

eti és Művészettörténeti Társulat

---

ti és Művészettörténeti Társulat
ettel meghívja Önt

814-1897) emlékkiállításon
ndó vezetésre

ás rendezői és a katalógus szerzői:

ba László, Horváth Hilda,
Marosi Ernő, Szabó Júlia,

Czekelius Aurél

mérnök

Gentmüeml

59. l.

erre a vízvezetékr
latoknak feltétlen
az óvárban levő h
séget már a mult
Ili tehát nem
sára rendelt alapo
a selmeczi óvárna
már engedélyezett
ből kértük és ism
e vízvezetékk költ
Megkeresük
hozott határozata
változtatni és e ta

< Czekelius Aurél >

cikke

( ) Az építési kövek szilárdsági viszonyairól.

M M É E Közl

1874. 377. l.

Vegyes

L. 6

Veress

Endre

Zalánkeményi Karas Istváné

Czekelius Aurél

laid

Gallik cikkei

Technika

1941. 45. l.

49, 50, 57. l.

54. l.

1. - 3tg. ll.

München
Bruckmann
1916

Czekélius Aurél

hidtervező

Feketeházy János
pályamentes tervének felhasználásával terveste a
Ferenc József hidat.

Thirring Bpest

157. l.

Megfontolandó be vegyem-e?

Lásd Szinnyeit,
Révai Lex. Gulyás
lexikont stb.

ſie.

n Rafael Sanzio.

(Czekelius A.)

könyve

( ) Czekelius A. és Szántó A.: A budapesti Ferenc József-hid. Bp. 1896.

( ) Az Erzsébet-híd építésének előzményei és rövid története. MMÉE Havi Értesítője 1903. 263. l

Müv.

XCIX

2 kőt. folio

Gróh

István

Magyar díszítő művészet

I. rén. Népies művészet

1.–12. ll., 1.–60. képes tábla

Budapest

Czekelius Aurél

dárd

Czakó Adolf

Függő hidak és az Erkütéri hid

Bp. 1903.

könyvtárámban

Budapest rol

szóló könyvek

Erdoff

A HID A MEGNYITÁS UTÁN A GELLÉRT-HEGY LÉPCSŐIRŐL NÉZVE.

AZ ERZSÉBET-HID MEGNYITÁSA.

Világos.	Sötét.	Világos.	a.	Sötét.
1. Vh5—f7	... Kc5—b4 (a)	1. ...	...	... Kc5—b6 (b)
2. Vf7—f2	... K. t. sz.	2. Vf7—e7	...	Kb6—a5
3. V v. He5—c6 mat.		3. He5—c4 mat.		

b.

1. ... ... Kc5—d6 (c)
2. He5—d3 stb.

c.

1. ... ... Kc5—d4
2. Vf7—f4 + stb.

Helyesen fejtették meg: *Budapesten:* K. J. és F. H. — Andorfi S. — Kovács J. — *Csomonyán:* Németh Péter. — *Lipótvártt:* Hoffbauer A. — *Bakony-Szentlászlón:* Szabó János. — *Kecskeméten:* Balogh Dénes. — *Fakerten:* Kintzig Róbert. — *A pesti sakk-kör.*

Szerkesztői üzenetek.

O. E. Valamennyi élelmi szer sokkal több vizet tartalmaz, mintsem azt gondolni lehetne. Így p. l. a marha és juhhúsban kétharmadnál több a víz, a sertéshúsban 64 százalék, sőt még a füstölt és jól kiszikkadt sonkában is mintegy 22 százalék. A baromfi húsok közt legkevesebb a víz a ludhusban: 38 százalék, míg a tyúk,- galamb,- s kacsahúsban már körülbelül kétszer annyi, nemkülönben a tojásban is. Rendkivül sok vizet tartalmaznak a répa, ugorka és tök, melyekben csak 5—10 százalék a száraz rész.

K. E. A virágkertészet egyre jobban fejlődik hazánkban is, főkép a fővárosban, a mint ezt a virágos boltok pompás kirakatai is bizonyítják. A virágkertészet igazi hazája a franczia Riviera, a honnan csak Párisba egy-egy télen át átlag 37 ezer métermázsa friss virágot szállítanak.

Ablakod alatt. Csinos, kerek a formája, hangulat is van benne, csak több eredetiség, újdonság kellene a sikerhez. Ha kezdő irta, minden esetre biztató a jövőre nézve.

Karácsonyi ajándék

egy **életnagyságu arczkép,** mert örök becse van és egyszersmind szobadiszül, továbbá előnyös **nász-, névnapi, születésnapi,** vagy egyéb **alkalmi** és **ünepi ajándékul** szolgál, de ugy is mint **örökös emlék** (különösen **megholtakra**) fölötte alkalmas. Ezeket az arczképeket **bármilyen** beküldött fénykép után a legfinomabb kivitelben készitem el. Nagysága 40:50 cm., ára **3 frt.**

Hű hasonlatosságért és tartósságért kezeskedem. A fényképet sérületlen állapotban küldöm vissza. A képet 10 nap alatt elkészitem. (Karácsonyi ajándékul szánt képeket tessék **minél előbb** megrendelni.

Bodascher Siegfried, kitüntetett arczképfestészeti műintézet
Bécs, II., Praterstrasse 61. 97

Alapitva: 1864.— Kitüntetve: Páris.

BERKET

Kelme-, selyemfestő és vegyti

Gyüjtőtelepek: IV., Váczi-utcza 51, VI., Izabella-utcza 66, VII., Kerepesi-ut 78, VIII., Üllői-ut 30.

Vidéki megbizások jutányosan és pontosan teljesittetnek

Czekelius F., rajzoló. A nagyszebeni ev. gymnasium 1879—80. évi értesítőjében Reissenberger czikke mellett megjelent s régi erdélyi pénzeket ábrázoló táblákat C. rajzolta. Kőre metszette Koželuch.

Czeklicz (Czoklicz) János, zsolnai születésű ötvöslegény. Az ötvösséget 1688—1694-ig id. Hollstein János Kristóf (l. o.) pozsonyi mesternél tanulta.

Mihalik József: Háromszáz év a pozsonyi ötvösség történetéből. *Múzeumi és Könyvt. Ért.* 1911. 120. l.

Czékly, lakatos

Vönöcki születésü soproni lakatos. Reschnével bepanaszolt 1 Karus János György gombkötőt, hogy elősegitette Mayr Károly Ernő lakatos-segéd szökését. Elutasitották a panaszt. De Karus egy gúnyverset irt róluk, ezért Karust fogdában vitték 1785-ben. Sopronban. 264, old

Reschnének özvegyi jogon volt lakatosmühelye

Cs.E./Csatkai Endre/: Egy újabb paszkvil feltünése 264.old

Soproni Szemle. Helytört. Folyóirat. 23.évf. 1969 Sopron

Czékli Hajnalka

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

95.

tehát mondasz, puszta alibi, k
post rem lehetne megállapitan
neki, nem pedig ante rem; de T
módszer pedig semmiben se külö
/az erdélyiekétől, akiket elmon
Neked az iróság - De ha Téged
érdemes rendszeres munka alól
nem szakmád - akkor kit nem me
cidlogus, iró, gazdász, pap
az ő szakmája, mert hiszen va
mert hiszen az egész élet mind
arról van szó. Ha Te ezt az egé
meg akarod ismerni, rendszerét

H. CZÉKMÁNY ILONA

H. CZÉKMÁNY ILONA

Kálkápolnán született 1933-ban. A Képző- és Iparművészeti Főiskola után nyomdaipari kemigráfiát, litográfiát tanult. Budapesten él.

Művészetbarátok 2003. kiállítás a Pataky Galériában

2003. OKT. 20 – NOV. 15.

Ø Czékus Ernsi

iparmüvész

Szegeden

Emlitve

Szeged 1937

140 "

135 "

5 próbaczy

934 januar 14 "

[illegible]

9655 AUER-NYOMDA BUDAPEST. RÁKÓCZY UT II.

Czékus Erzsébet

Sparmüvén Szeged

Erzsd

2

Némedy Szeged 421. l

MDK

Czékus Gyula, Keszthely

A művész felesége, of.

Szegedi Képzőműv. Egyes. kiáll. 1943. okt.
Hungária szálló 4 l.

Ujszentmargita (Hajdú)

Kolostorrom az erdőben, valósz

/Demeter István, 195o/

Ø Czékus Gyula
festő Keszthely

Laisd
Szeged őszi tárt. 1943

febr
1944. febr-

Ø Czékus Kálmán
rajztanár

l.

Rajzoktatás

1941 II. évf. 2. sz.
16. l.

Nemzeti Szalon.

M. Rajztanárok Orsz.
Egyesülete kiállitásán 1922, máj-
jun.: Rákóczi
Kápolna Regé-
cen, vízf.

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Czékus Kálmán

1905/6 – 1908/9

Felképzőmfőiskérk

1932-33. Th. 1.

1908-9. közepisk.
rajztanári ok-
levelet nyert

[illegible] képein kívül gyakran gen-
reszerű, a köznapi életből, az érc- és
agyagipar köréből merített jelenetek.
Az ábrázolás módja nagyban meg-
egyezik az egykorú vázafestésével,
amelyhez ugyancsak közel áll a ko-
rinthosi festészet hatása alatt álló
korabeli etruszk falfestészet (pld.:
Caere, l. *Etruszk művészet*), sőt épí-
tészeti díszek is, mint a thermosi
Apolló-szentély festett metopéi. Mind
a vázákon, mint az említett festmé-
nyeken a fekete és az agyag színén
kívül szerepel a vörös (többnyire erő-
sebben plasztikus részek kiemelésére)
és a fehér (a női test megkülönböz-
tetésére, ruhák, díszek jelzésére stb.).
Korinthos mellett *Spárta* is szerepet
játszik; ásatások alkalmával ott ke-
rült elő nagy számmal az addig *Ky-
rene-i edények* néven ismert váza-
fajta (l. *Arkesilas-csésze*); az ú. n.
melosi és *rhodosi edények* készítési
központja még nincs kifogástalanul
megállapítva. A VI. sz. folyamán
mindezeket a gyárakat túlszárnyalják
az *attikai* készítmények, melyekben
végleg kikristályosodik a fekete ala-
kos vázafestészet karaktere. Gyönyö-
rű példája a díszes Françoisváza (l.
ott), Klitias festő és Ergotimos faze-
kas műve, kik nevükkel jelezték. Ne-
vesebb mesterek, kiktől jelzett edé-
nyek reánk maradtak, voltak még
Amasis, *Exekias* (l. o.), *Nikosthenes*
(l. ott) stb.

Ugyancsak a samosy sikyoni és ko-
rinthosi központokra utalunk az első
hagyomány által említett nagy fes-
tészet mesterei, kikről azonban sem-
mi bizonyosat nem tudunk. Az első
attikai festő, akinek nevét a hagyo-
mány megőrizte, *Eumares* volt, An-
tenor szobrász apja, aki állítólag elő-
ször különböztette meg a nők test-
színét a férfiakétól. Az ő tanítványa
volt kleonaei *Kimon* (l. o.), kinek mű-
ködése a VI. sz. végére esik. A ha-
gyomány számos újítást tulajdonít

K. Czékus Kálmán

1922 máj. MROE

kiáll Nemzeti szalonban

Rákóczi kápolna Regéczen,
vízf. 5000.–

Wisniewiczki Mihály lengyel király

V. 5.

Czékus Kálmán

középiskolai rajztanári oklevelet kapott.

Képzőmüv. Főisk. Évk. 1908-9. 64 l.

MDK

K. Czékus Kálmán

Rákóczi kápolna Regécen, vf.

M.rajztanárok o.egyes. kiáll. N.Szal. 1922. máj.
9. 1.

Czele György

felvételei illusztrálják

a Budapest c. folyóirat 5.számát

42-43.

Ø Czelek Janos

Jehértemplomi puska-
munves

l

Bakó 28. l.

MOB kat. 3336.

Orelek János

publikációs

Fehértemplom

1.

Bakó Imre: A

magyar állami „Orná-

gos Fegyvergyár" műkö-

dése 1848-49-ben.

Bp. 1942. 18. l.

Czelényi Vilmos

A nagymarosi Nüvelődési Házban a nyári tárlaton részt vett Czelényi Vilmos, Kárpáti Éva, Sós- Kemény házaspár politikai plakátokkal, Baksa József non figurativ alkotással, Jakab Eszter zománckompozicióval, Kiss Nagy András kisplasztikával, Gyurcsek Ferenc Bányászok -, márványalkotással.

Magyar Hirlap 1973/224/6

Bojár Iván: Kiállitásról kiállitásra

Losonci Miklós

Szobrászatunk fölfedezésre váró értékei

Sürgető plasztikai kincsestárunk valós minőségének számbavétele a világmérték összehasonlító mérlegén. Ebből kitűnik, kitűnhet, hogy sok alkotás várakozik ébresztésünkre, olyan metamorfózisra, hogy életünk szellemi vagyona lehessen. Akad olyan mű, melyet csak részben ismer a nemzeti közvélemény, több remekmű is lappang, mely föltámadhat a társadalmi tudatban.

Szombathelyen, a Savaria Múzeumba került 1980-ban, az akkor Sé határában föltárt őskori szobor, mely a világhíres "Willendorfi Vénus" szépségével vetekszik. Bizony e nagy hírről, elmúlt évezredek üzenetéről alig tudunk, pedig meghívhatnánk ezen ősi-új szépség mágneses erőterébe önmagunkat és a külföldet, találékonyságunk kihagyásaként nem kellene bezárni az Isis szállót, mert e remekmű hívására előre ötven esztendőre zsúfolttá telítené az esztétikum varázsa.

Piszkei vörös mészkőből mintázták a XIII. század elején a Kalocsán előkerült "Királyfej"-et, mely valószínűleg Szent István arcmását hordozza és a Magyar Nemzeti Galériában újra és újra elbűvöl az egyszerűség fönségével. Tudunk róla: nem eleget, sejtjük, hogy erővonalainak "tiszta forrása" az egyik kulcs Medgyessy művészetéhez. Fölfedezésre vár a nagykőrösi Arany János Múzeumban őrzött "Ludasi kereszt", melynek áhitata az "Ómagyar Mária-siralom" megrendülésével párhuzamos, hiszen a sovány Corpus a szélesen kinyújtott két karral az egyéni és történelmi kiszolgáltatottságot példázza a fájdalom tűrésének általános és személyes helytállásában.

A "Tabáni Krisztus" a XII. századi románkor kiemelkedő emléke, a budai Alexandriai Szent Katalin templom látványossága. Részlet az egykori timpanonból, annak fönnmaradt töredéke testének egyharmadára növekedett fejével, e különös szobor törvénye miatt nevezik zsugorított Krisztusnak.

A "Toporci Madonna" festett hársfa 1350-ből. A szobor mosolyog a mosolytalan Európában, hol van akkor még Leonardo "Giocondája", mely sokezer esztendő után a "Téneai Apolló" mosolyát folytatja. A "Toporci Madonnának" a nagy szarmata síkság a gyökere, nem az antik kultúra, hanem a keleti örökség emléke. Tudja ezt Európa? Bárki utánajárhat e fölfedezetlen igazságnak a Magyar Nemzeti Galériában.

Találtak egy páratlan, mészkőből faragott "Női fej"-et a XV. századból származó, egykori budai királyi palotából; győzi az összehasonlítást az ismert európai mintákkal.

Jelképes, hogy a mohácsi csatavesztés keserű évében, 1526-ban mintázta ismeretlen Mester a Magyar Nemzeti Múzeumba került, márványból faragott "Báthory Madonnát". Nemes visszafogottsága, ünnepélyessége érzékelteti, hogy a kard, a vereség múlandó, a művészet örök, annál is inkább, mivel a márványdomborítás jelzi szépségének nemcsak állandóságát, hanem növekedését immár a mi fölismerésünkben.

1974-ben nagy esemény történt. Zolnay László régész és munkatársai a budai Várban föltárták a Zsigmond király korabeli, azóta méltán híressé vált gótikus szobrokat, melyeket a Budapesti Történeti Múzeum őriz külön teremben. Ez a sorozat a drapériák ábrázolásának páratlan finomsága révén külön fejezetet jelent a csúcsíves stílusban. A chaperont (kalapot) viselő Férfialak kőből mintázott figurája időtlen érték, több mint ötven szobortöredék társa nemkülönben, a gótika sajátos, "lágy stílusának" jegyében készülhetett az 1430-as években az akkori bécsi iskola nemes folytatásaként. Ma már ez a szoborcsoport európai unikumnak számít. Joggal.

Ekkortájt született Remete Szent Antal képmása Zalaszentgrótról. A faszobor különlegessége, hogy a szent vállán tartja a templomot, általa, vele magát az időt is vonzóan meggörnyedt és hallgatagságában erős formáival.

Fölemelő a visegrádi Oroszlános kút, -méltó az i.e. VII. században teremtődött ninivei nősténnyoroszlánhoz. A vörösmárványban időző gyermekoroszlánok emlékezetes csoportot képeznek ugyanúgy, mint a Lánchíd méltóságteljes oroszlánjai, a parlament

Pieta Keszthelyről, 1500 körül (lásd a 15. oldalt is.)

főkapuját vigyázó oroszlánok és a gyöngyösi kőoroszlánok, melyek a Mátra Múzeum kapuját díszítik. Mindez annak a bizonysága, hogy a magyar szobrászat oroszlán-tematikában is maradandót alkotott, melynek legújabb példája Csekovszky Árpád kerámiába álmodott sörényes állata monumentális mancsaival, mely a szoborba hívott szépség növelt újdonsága.

A Magyar Nemzeti Galéria büszkesége az 1500 körül faragott "Keszthelyi Madonna", melynek emberi mélysége és a kivitelezés tökélye, – nagy szót mondok, de igazat, – méltó folytatása Michelangelo pietiáinak. Áhitatban nem marad el európai rokonaitól, szemléletben és minőségben legközelebb áll hozzá festőtestvére, az "Avignoni Pieta".

Mostoha a sorsa egy magyar remekműnek, a fából faragott "Pusztavacsi Krisztus"-nak, mely a XVIII. század elfelejtett remekműve. Donatello és Brunelleschi teljesítményéhez mérhető a kidolgozás különlegessége, ahogy a hónalj izmai megfeszülnek. A mostohasors abban rejlik, hogy a Mátyás templom emeleti múzeumfolyosójáról Esztergomba került a papi szeminárium kápolnájába, mely azért nem jó hely, mert csak kevesen látják. E remekműnek az esztergomi bazilikában, az esztergomi Keresztény Múzeumban vagy Budapesten van a helye, hogy sokan, nem százan, hanem százezrek láthassák.

Fantasztikus hasonlóság kering Czélkúti Züllich Rudolf 1845-ben fehér márványból mintázott "Madonna" szobra körül. A mű a Magyar Nemzeti Galéria első emeletén, a magyar festészet és szobrászat a XIX. században c. kiállításon tekinthető meg. Czélkúti Züllich Rudolf Gyulafehérváron született 1813-ban és Kairóban halt meg 1890-ben, a magyar klaszszicizmus jeles képviselője. Tanulmányait Marosvásárhelyen kezdte, Bécsben folytatta, Rómából küldte haza Junó c. szobrát. Berzsenyiről, Hunyadi Jánosról, Széchenyi Istvánról, Katona Józsefről, Petőfiről, Kossuthról, Vörösmartyról, Kisfaludy Sándorról mintázott szobrot, Albach Szaniszló síremléke, mely 1856-ban készült, a pesti ferences templomban tekinthető meg. A lélegzetelállító az, hogy az 1845-ös keltezésű Madonnája a márvány fehér sugárzásával, a mozdulat bájos billentésével messzehatóan emlékeztet a nemrég elhunyt angol Diana hercegnőre, mintha ez az eddig szinte ismertlennek maradt kitűnő szobor "klónozta" volna e titokzatos életű-sorsú asszony alakját. Irányítsuk e mesterműre a világ figyelmét, mely minden bizonnyal elindítaná a zarándoklást nemcsak Diana angliai nyughelyére, hanem Budapestre is.

Föltámasztásra vár Jálics Ernő művészete. Halk lénye klasszikus értékű szobrokat teremtett, – munkássága eddig mégis nem megérdemelt csöndben maradt, pedig a szentendrei ferences gimnáziumba került Mária a gyermekkel c. szobra, a budapesti bazilikában látható Szent Rita portréja mestermű. 1939-ben gipszben mintázott szobra a "Köpülő asszony"-ról Munkácsiy Mihály világhírű festményének méltó folytatása a formák sűrítetten néma méltósága révén. Föl kellene szabadítani ezt az emlékezetes alkotást a Magyar Nemzeti Galéria raktárából, hogy százezrek nézőpontjába kerüljön az indokolatlanul elrejtett szobrászi szépség.

Leonardo da Vinci állította két lábra az európai szobrászatban először a lovat; e kisbronz a budapesti Szépművészeti Múzeum remekműve. Magyar folytatásairól sem feledkezhetünk el. A Bástyasétányon áll Petri Lajos 1934-ben fölavatott "Huszáremlékmű"-ve. A ló két hátsó lábára nehezkedő mozdulatával e formai leleménnyel és bravúrral válik a lovas méltó társává, akinek egyetlen öltözéke a bronzsisak. Kisújszálláson, a Fő téren tekint felénk Tápai Antal bronz emlékműve, melynek két lábon álló lova IV. Kun László hírnökét röpíti. Nemhogy a Magyarország útirajz, hanem a Művészeti Kislexikon sem tud sem a szoborról, sem a szerzőjéről. Hogyan szerezzenek tudomást a XX. század egyik legnagyszerűbb lovasszobráról az osztrákok, lengyelek, argentínok, japánok, ha mi magyarok saját értékeinkről ilyen könnyedséggel elfeledkezünk?! Így és ezért befejezésül még csak annyit jegyzek meg: – Kisújszállás főterén áll egy lovasszobor, Tápai Antal egykor Szegeden élt és alkotott képzőművész munkája. Remekmű.

Jálics Ernő: Köpülő asszony, 1939

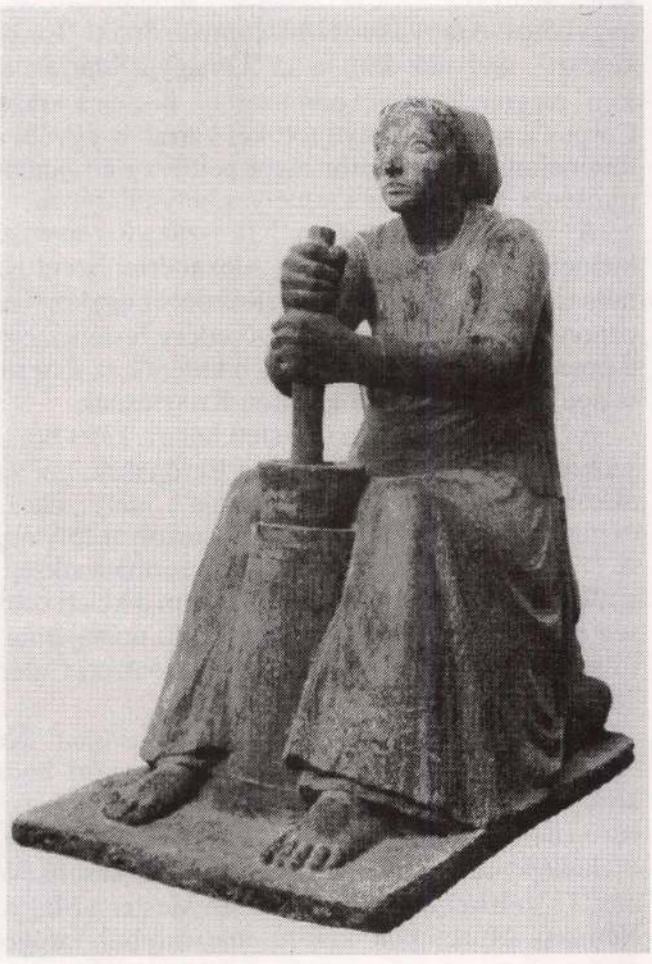

M. D. K.

CZÉLKUTI

~~Czélkuti~~

Lóra Züllich

A M. N. Galéria ánagjegyzéke T. 16. rész

Bk. 1959. 316. l.

Czélkúti = Züllich Rudolf, szobrász 13 ok

Az Új Magyar Lexikon nem említi meg a múlt századbeli szobrászművészt.

-k-: Új Magyar Lexikon 63-65.

X/2

bp. 1960. február

KÖNYVBARÁTI

M.D.K.

Célkuti Rudolf, szobrász

mint a XIX. századi magyar szobrászat egyik korai müvelőjét emliti

Csap Erzsébet: Magyar szobrászat a XIX-XX. században

A Magyar Nemzeti Galéria Közleményei, 1960.II. 98.old.

Czélkuti-Züllich Rudolf M.D.K.

1813–1900 Lobrán

1844 ben Rómában volt s egy Apolló szobron dolgozott.
1846 ban Rómából Hunyadi Jánost ábrázoló nobor vázlatot küldött haza.
1847 ben ujabb mintát készitett.
1855 ben a hüegyletben lett kiállitva.

Szós Gy., Magyar történelmi kisplantíza a 19 n. ban. hüv. tört. Ért. 1954 1 sz. 92, 93

Czélkuti-Züllich Rudolf M.D.K.

szobrán

Római tartozkódása alatt (1844-55) rajzot készített Kossuth-ról, melyet a „római köztársaság alkotmányozó gyülése"-nek adományozott.

Soós Gy: Magyar tört. ~~fettésel~~ kisplasztika a 19 n. ban.
Mův. tört. Ért. 1954 1 n. 98

Czélkuti-Züllich Rudolf M.D.K

1856 Vörösmarty kisméretü mellnobra, melyből a hüegylet 20 példányt rendelt.

1856 kécheny i mellnobra

1857 Petőfi mellnobra

Soós Gy: Magyar tört. kisplasztika a 19 n. ban
hüv. tört. Ért. 1954 1 n. 99

Czélkuti Jüllich Rudolf M. D. K.
nobrán

Vörösmarty, Széchenyi, Petőfi, Kisfaludy és Bernsenyi kisméretű mellnobrait kétszítette el.

1855: József nádor és neje kisméretű mellnobrai, melyek a Müegylet

1856. évi kiállitásán keltettek feltűnést

Soós Gy: Magyar tört. kisplanti 2a a 19 n. ban.
Hüv. tört. Ért. 1954 1 n. 99

MDK

Czélkuti /Züllich/ Rudolf, szobrász

Végvári Lajos előszava. Reformkor művészete.
Műv.Közl. 36.füzet. 1948. jul.

Z. 1.

M.D.K.

Czélkuti (Züllich) Rudolf, szobrász

nevét a Ferenczy István utáni teretsegés fiatal művészes körött emliti a szerző, mint aki a részére adódó feladatoknál nagyobbra lett volna hivatva.

Antal Kampis,: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina

234. old.

Czélkuti /Züllich/ Rudolf MDK
/1813-1890/

szobrász

inkább iparkodása, mint teljesitmenye révén érdemli meg a nyilvánosságot.

-.-

Farkas Zoltán: Ujkori magyar szobrok Galériája.
Müterem 1958 I.évf. 10.sz 4-7.o.

M.D.C.

CZÉLKUTI-ZÜLLICH Rudolf festő

Kiállításon élt

Végvári 1958. 36, l.

M.D.K.

CZÉLKUTI – CZÜLLICH RUDOLF.

a budapesti régi Nemzeti Szinház udvarán felállitott Kolóna József szobrát a kritika erősen birálja, hiszen eltávolitják, majd Kecskeméten állitják fel.

Sós Sz: Jsrá Miklós levelei.

Budapest, 1958. 127.o. 15. jegyzet.
132.o. 50. jegyzet, 139.o.

MDK

Czélkuti Züllich Rudolf ...?

emlékére Züllich Ottón 1000 Ftos alapítványt

ten KT-nál. 1890.

MDK A-I - 1/2803.

MDK

Czélkuti Rudolf, szobrász
/azelőtt Züllich/

"csak akkor szabadulhat meg az idegen átoktól a hazai müvészet, ha nem leszünk sápadt utánzói külföldi történetek- és példaképeknek."

Pogány Ö.G.M.szobrászat a 19.sz. első felében. Bp.1939. ?.36-XX.l.

Czélkuti Ruddlf szobrász M.N.K.

Müve a kiállitáson

Csap Erzsébet: Magyar szobrászat a XIX-XX. században 185-186.l.

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI II. köp. 1960.

Czélkuti Züllich
Rudolf, nobrász, l.
Züllich R.

Czeklicz (Czoklicz), Johann, pozsonyi
ötvöslegény V. 120.

B.K.

Czélkuti Rudolf, Züllich (Gyulafehérvár, 1813. jul. 3. -- Kairó, 1890. jan. 13.): szobrász. Bécsben, Rómában tanult és dolgozott, majd Pestre került. Innen Kolozsvárra, Párizsban, Szicíliába, végül Egyiptomba utazott. Pesten áll Katona Imrét ábrázoló szobra. Balatonfüreden Kisfaludy Sándoré. Az MNG-ben Juno, Széchényi, Vörösmarty stb. szobra található. -- Irod. Veress E.: Cz. R. (Kolozsvár, 1911).

Czélkuti Rudolf, Züllich szobrász

Magyar Életrajzi Lexikon

M.D.K.

Célkuti Züllich Rudolf szobrász

1869-ben a Párizsi Magyar Egyesület alelnöke,
1870- től elnök
Titkára: Rauser József épitész

Borkovits Ilona: Zichy Mihály .. Bp. 1964. 116. 1.

Czélhuti Züllich Rudolf, szobrász M.D.K.

Lapok megbírást az 1847. jun. 19-én a budai hegyerben megtartok „Dülőkeresztelő" bevételéner, fennmaradt összegéből egy Hunyadi János szobor elhelyezésére. A Pesti Hírlap 1847. jul. 14-i száma szerint a művész a szobor modellját Döbrentei Gábornak el is küldte s a „Magyar szobormüegyet" ezt megfelelőnek találta s a megbírást véglegesítette. További adat azonban nem maradt fent.

BUDAPEST, Bp. 1967. V. évf. 3. sz. 26. old.

Dr. Szenger Ervin: A budahegyvidéki „Dülőkeresztelő"

CZÉLKUTI-ZÜLLICH /RUDOLF/
Katona József szobra Ferenczy István Szánthó sírem-
léke /1838/ után husz évvel készült. Kecskeméten
van.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszeki könyvkiadó. - 183 l.
/Városképek - Müemlékek sorozat./ - 131. l.

~~CZÉLKUTIŠ~~

CZÉIKUTI-ZÜLLICH RUDOLF

Katona József szobra /Kecskemét, Szinház tér/ 1858-ban készült. Álló alak bronzból, magyar ruhában, balkezében maszk és levél, jobbját felemeli. Készittette Tomori Anasztáz a pesti Nemzeti Szinház részére, eredetileg az előtt állott.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l. /Városképek - Müemlékek sorozat./ - 164. l.

CZÉLKUTI-ZÜLLICH RUDOLF

Katona József szobra /Kecskemét, Katona József tér/ /fénykép/

ENTZ GÉZA – GENTHON ISTVÁN – SZAPPANOS JENŐ:
Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki könyvkiadó. - 183 l.
/városképek - Müemlékek sorozat./ - 164. l.

MDK

Czélkuti-Züllich Rudolf

Pogány Ö.G: M. szobrászat a 19. sz. első felében.
Bp. 1939, 74 l.

MDK

Czélkuti / Züllich/ Rudolf / 1813-1890/

Inkább iparkodása, mint teljesitménye révén érdemli meg a nyilvánosságot - / a Galéria új rendezése/

Magyar Hirdető Sajtófigyelő
Műterem 1958. -10.

MDK

Czélkuti Züllich Rudolf

ö rászolgál a magyar névre. Ö a magyar vezeték-
nevet használta.

Scheen Arnold: Véleménye az 1915-ben megjelent:Magy.
képzömüvészek lexikona-ról.
Könyvtári Szemle.1915. ápr.-aug. 105-109.1.

Czélkúti-Züllich Rudolf, [illegible] /1813-1870/.

Katona József nohra Jénült 1858-ban.

„elromorítóan gicsel" alatt!

Emlitvel.

Petőfi Nége

1984 11.11.

MDK

Czélkuti-Züllich Rudolf

[illegible] C.G.:K. szobrászat a 19-ik sz. első felében. Bp. 1939.

Célkuti /Züllich/ Rudolf, szobrász

Reformkor művészete. Föv.Kápt. XXXVI.kiáll.
1948. jul. 7 l.

Célkuti /Züllich/

Lyka Károly: Szoborkalandok. Uj Idők, 1934. ápr. 8. 15.sz. 519 l.

Czélkuti Rudolf

/: 1813 - 1890 :/

valamint több fiatal művészt tanul-
mányutra külföldre küldtek.

E. Gádor - G. Ö. Pogány : Ungarische
Bildhauerkunst, Budapest, 1955. 91.

M.D.K.

Célkuti (Züllich) Rudolf, szobrász

Erdélyi szérmarásu, Ferenczy Ruma-szombatra való visszanomulása után (1846) „jelentkezik mint uj csillag... a gyakorlati érzék sem hiányzott belőle... Elhészi tette Vörösmarty szobrát s his gipszmásolatban sokszorositatta: három forintjával elég sokat eladott belőle..."

Lengyel Géza: A szép mesterségek kezdete.
Ferenczy István sorsa.
Bp. 1964. 191 l. 14 t. 165. á 167. old.

M.D.K.

Czélkuti-Czüllich Rudolf

Katona József szobra, / elöször a régi Nemzeti Szinház udvarán, majd Kecskemétre vitték.

Izsó Miklós levelei, Bp. 1958. 127..l.

MDK

Célkuti Züllich Rudolf

Boós Gyula előszava a katalógusban.

Ernst Muz. M. Plasztikai és Graf. kiáll.
1954. szept. 6. 1.

Czélkuti Züllich Rudolf.

Fiatal nobrán Ferenczy J. után. Megbízást kap Katona József pesti, Kisfaludy Sándor balatonfüredi nobrára.

Pogány Ö. Gábor: A magyar nemzeti képzőművészet kialakulása.
MTA II. Tds.-tört. Tud. Ont. Közl. XI. (1961). 366. l.

Czélkúti-Zullich szobrász

Fémből öntött, sokszorosított büsztje a Petőfi Irod. Múz-ban van 3 fold

Vayer Lajosné: Petőfi Sándor első szobra - Alexy Károly ismeretlen alkotása. 37.o.

A Petőfi Irodalmi Múz. Évkönyve. 1959. Bpest. 1959. Révai Nyomda. Bp.

Plasztika. Vörösmarty m. sz. Züllich

Magyar Művészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-művészete.

Körplasztika
Vörösmarty mellszobra
Czélkuti Züllich ~~Lajos~~ Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

C s ó k István festő

La femme adorée
- Illusztráció gyüjtemény es kiállitásából a Mücsarnokban, 1914 -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
57.
Szöveg : 89.

MDK

Czélkuti /Züllich/ Rudolf, 19. sz.

Vörösmarty Mihály, horgany

Kisfaludy Sándor, "

Magy. Studio II. sukc. 1922. 63. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

1993 AUG 3 0.
Czélbuki Züllich Rudolf
1021

BARANGOLÁSOK KECSKEMÉTEN

A vándorló szobor

Mindenki ismeri Mozart operájából azt a siremlék fölött álló szobrot, amely fejbólintással fogadja el Don Juan vacsorameghívását és nehéz kőléptekkel el is megy a vacsorára. Ez azonban csak költői mese, de Kecskeméten van egy szobor, amely több mint egyévszázados életében, elég sűrűn változtatta helyét, így valóban rászolgált arra, hogy vándorló szobornak nevezzék. Katona Józsefet ábrázolja a szobor, mégpedig arcbéli hűségben találóan, így mondták azok, akik a Bánk bán költőjét még életében ismerték és alkalmuk volt a szobrot is látni.

Hát mindezen el lehet vitatkozni, de azon nem, hogy a szobor valóban megvan és való igaz az is, hogy első felállítása óta nem találja, változtatgatja a helyét.

De kezdjem az elején. Úgy volt, hogy volt a kőrösi gimnázium tanári karában Arany Jánossal, Szász Károllyal és más hírességekkel egyidőben egy matematika tanár, névszerint Tomori Anasztáz. Szívesen volt a tudósokból, költőkből, írókból álló kőrösi tanári karban. Velük együtt rándulgatott át Kecskemétre, ahol további író, költő barátokkal találkozott. Valószínűleg Horváth Dömétől hallhatott a páratlan kecskeméi főiskálisról, akinek érdemeit akkor még szülővárosában is csak kevesen ápolgatták.

Hát ez a Tomori tanár úr, egyszerre váratlanul nagy örökséghez jutott. Mit csináljon egy hirtelen meggazdagodott matematikus a vagyonával? Mire fordíthatná másra, mint akkor még a pedagógusoknál is szegényebb magyar irodalom és művészet pártolására. Eszébe juthatott, amit Horváth Döménél hallott Katonáról. Sehol az országban nincs olyan emléke, amit munkássága révén kiérdemelt. Hát legyen! És ha lesz, az az irodalom mellett a művészetnek is pártolása.

Miután Tomori inkább a matematikának volt tudósa, mint annak, amit pártolni akart, barátai tanácsát kérte, hogy mit is tegyen Katonáér. Azt tanácsolták, ha tenni szándékszik valamit, hát az szobor legyen. Mindjárt művészt is ajánlottak Czélkuti-Züllich Rudolf kisplasztikust, aki nagyon derék érmeket mintázott, meg gyűrűbe és egyéb ékszerekbe való gemmákat, kámoákat faragott. Csináljon egyszer valami nagyot. A Tomori és barátai alkotta szoborbizottság Czélkuti-Züllichre bízta a feladatot. Lyka Károly nemrég elhunyt kiváló művészettörténészünk „Szobor kalandok" c. cikkében azt írja: „Ezzel a bizottsággal is az történt tehát, ami olyan sok más szoborbizottsággal, hogy ti. pontosan megtalálta azt az embert, aki a feladat megoldására legkevésbé alkalmas." A megbízott nagy magabízással aztán megalkotta a művet.

Hogy az irodalmon és szobrászaton kívül még egy harmadik művészet is megkapja a magáét: a színművészet, a szobrot a Nemzeti Színház előtt állították föl 1858-ban. Jókai Mór „Mire megvénülünk" című könyvében foglalkozik a szoborral, amely a Zrínyi, a Griff és Vörös Ökör csárdáktól környezett Nemzeti Színház oszlopcsarnokának szélén állt. Nem törődött azzal sem, hogy az volt Pest első köztérre elhelyezett szobra, még az égre emelt pennát is magyarázgatta. Egyesek szerint az égbe akarja fecskendezni a tintáját, mások szerint meg hogy a holdvilágba akarja mártani De legjobb Jókai végső megállapítása, hogy ti. a Kerepesi úton végigvonuló búcsújárók félreértették azt a tolltartást és annak ellenére, hogy glória nélkül, egészen világi öltözetben állt ott a szobor, meg nem állhatták, „hogy körül ne térdepeljék és zsolozsmájukkal meg ne tiszteljék. Azt hitték, ez a Szent Kajafás".

A szobrot, mint várostörténeti emléket ma is nagyra értékeli a főváros tanácsa, hajlandó volna érte Kecskemétnek egy modern szobrot adni cserébe, de a maga korában Züllich alkotását bizony erős kritika fogadta főleg műértő körökből. Tiltakozások hangzottak el felállítása helye ellen. Hát ezen segítettek. 1860-ban az exponált utcai frontról behelyezték a színház udvarára. Ott meg a színészek tréfálkoztak felette, nem akarták elismerni egykori kollégájuk méltó emlékének. Tomori fülébe is eljutottak a megjegyzések. Egyszer gondolt egy nagyot, végét vetette a piszkálódásnak. Tetétleni birtokára szállíttatta. Immár a harmadik helyel próbálkozott a nyugtalan szobor. Jó ideig bírta a pusztai magányt. 1881-ben Tomori megint gondolt egyet. Legyen a szobor Kecskemété. Ki becsülné meg jobban Katona emlékét, ha szülővárosa nem! Nyolcökrös szekérrel szállíttatta a műalkotást Kecskemétre. Itt már akkor állt egy Katona-szobor, Dunaiszky László alkotása a vasút melletti parkban. A városközpont kialakítása akkor kezdődött. A Züllich-féle Katonát, hogy hogy nem, a város másik nagy kertjében, a Műkertben helyezték el. Talapzata köré futórózsát ültettek. Mindenki megnézte, aki a városból kigyalogolt a jó két kilométernyi poros úton. Szép időben főleg a színészeknek volt kedvelt kegyeleti kiránduló helyük a szobor környéke.

1944 vége felé aztán olyasmik történtek a szobor szeme láttára, ami, bár bronzból készült, sehogyse esett ínyére. A merániak leszármazottai ütöttek tanyát a Műkertben. Akkor egy puskalövés is érte. Hiába mutatta a fölemelt lúdtollal, hogy ő a béke katonája.

Már több mint hetven évig állta ezt a helyet. Az 1950-es évek egyikén, Katona születés napja előtt megint útra kelt. A színház mellett állították föl, ott ahol most egy modern Katona-szobor ül igen kényelmetlen tartásban, pilóta sapkával a fején. A szobornak erről a vándorlásáról Lyka Károly már nem tudott. Pedig ez még nem volt az utolsó állomás. 1962-ben, amikor az a modern másik ült a helyére, a Züllich-féle bronzszobrot a Katona József Gimnázium irodalomszerető tanárai és diákjai átmentették iskolájuk szép előcsarnokába. Reméljük, hogy ez a fedél alatti környezet, amely megvédi az idő viszontagságaival szemben, végleges helye lesz, nem kél többé útra.

Joós Ferenc

Politikai és szakmai képzés

Több száz hallgatója lesz a ZIM-ben a különböző tanfolyamoknak

A Zománcipari Művek kecskeméti gyáregységében tavaly nem a legjobb eredménnyel zárult a szakszervezeti oktatás. Kevés volt a propagandistájuk, s azok sem megfelelőek voltak. Ugyanakkor nem fordítottak kellő gondot a tanulócsoportok szervezésére sem. Így aztán mindössze harmincöt bizalmi és két szocialista brigád negyven tagja vett részt a szervezett oktatásban.

Az üzemi szakszervezeti bizottság az idén a pártszervezet segítségével látott hozzá az új oktatási évad szervezéséhez. Együtt állították össze a feladattervet, amelynek megvalósítása lehetővé teszi a tavalyinál jobb eredmények elérését. Az első fontos feladatként július elején a propagandistákról gondoskodtak. Beszélgettek azokkal, akik tudásuk, képzettségük alapján alkalmasak a csoportok vezetésére. Nagy János, Csányi Dezső és a többiek — szívesen vállalták ezt a politikai feladatot.

Ülést tartott már az szb oktatási bizottsága is és részleteiben megtárgyalta a tennivalókat. Elhatározták, hogy hét szocialista brigádot vonnak be az oktatásba, s rajtuk kívül eljárhatnak azok is, akik szívesen részt vesznek az időszerű kérdések tanfolyamán. A tanácskozás után azonnal hozzáláttak a hallgatók szervezéséhez, a csoportok összeállításához. Az eddigi tapasztalatok azt bizonyítják, hogy az üzemieket érdekli a tanfolyam. Október közepétől kezdve százhatvanan ismerkednek majd a külés belpolitika, valamint a gazdasági élet legfontosabb kérdéseivel.

A szakszervezeti bizottság ezenkívül bekapcsolódott a párt- és KISZ-oktatás szervezésébe is, ahol a tervek szerint mintegy kétszázan gyarapítják politikai műveltségüket az elkövetkező hónapokban.

A ZIM kecskeméti gyáregységének dolgozói közül gimnáziumban, technikumban negyvenöten tanulnak, míg a házi szakmai tanfolyamoknak százöt hallgatója lesz. Az elmúlt évekhez hasonlóan ősztől kezdve a szakszervezet ismét számos ismeretterjesztő előadást szervez a TIT-tel és a Gépipari Tudományos Egyesülettel karöltve.

O. L.

Teljesült a kívánság

27-én, kedden kezdte meg működését Császártöltésen az új gázcseretelep. Régi kívánsága teljesült ezzel a község lakóinak, akik már a legutóbbi tanácsválasztások idején — akkor is több mint 150 fogyasztó volt — kérték ezt a jelölő gyűléseken. Ezután nem kell Kecelre, Soltvadkertre járni cserepalackért a gázfogyasztóknak, akiknek a száma 350-re nőtt az utóbbi időkben.

Javaslat üdülő létesítésére

Csütörtökön délelőtt a megyeszékhelyen kibővített ülést tartott a Kecskemét—Kiskunfélegyháza Környéki Tsz Szövetség szociális bizottsága: az állandó tagokon kívül a szövetség további hét tsz-ének a képviselője is jelen volt. Tárgyaltak a tsz-gazdák üdültetési lehetőségeiről, a gazdaságok, valamint az Állami Biztosító erre a célra szánt költségeinek jobb felhasználásáról.

Több konkrét megállapodás született. Egyebek között a bizottság ajánlja a szövetségnek: vigye elnökségi és közgyűlési plénum elé egy Balaton menti, Keszthelyen felépítendő tsz-üdülő programját, valamint egy hétvégi pihenőtelep létesítésének tervét. Ez utóbbi létrehozásának legcélszerűbb helyéül a tiszakécskei Kerekdombot jelölték meg.

Ugyancsak ezen a napon délután a szövetség elnöksége beszámolt Kecskemét és Kiskunfélegyháza város, valamint a két járás párt- és tanácsi vezetői előtt az eddigi munkáról. Előadó *Magony Imre* titkár volt. Részletesen szólt a tagszövetkezetek belső helyzetéről, értékelte a várható kilátásokat. Ismertette a szövetségi munka főbb célkitűzéseit utalva a termelésfejlesztésre, az áruforgalom megszervezésére.

---

többet dolgozó vezető. Ha tehát egy órára számítanánk a kereseteket, még másfélszeres különbségek sem jönnének ki.)

Az ilyen kereseti arányok nem tükrözik a feladatok nehézségeit, a felelősség és kockázat különbsége közötti tényleges arányt. Ennek hátrányos következményei már a múltban is számos problémát okoztak. Egyebek között azt, hogy a jó szakmunkások ritkán vállaltak magasabb munkakört, például üzemvezetői, vagy művezetői beosztást.

Ezért a jövőben nem szabad visszariadni a kereseti arányoknak a mostaninál nagyobb differenciálódásától sem, ha ez a nagyobb teljesítményre, a hatékonyabb és kvalifikáltabb munkára való ösztönzést jelenti. Csak az ilyen ösztönzés és annak eredményeként kialakuló hatékonyabb munka biztosítja azt az anyagi alapot, ami lehetővé teszi a keresetek és az életszínvonal általános gyorsabb ütemű növekedését valamennyi dolgozó számára.

Dr. Garam József

1962 DEC 19

1021

Búcsú a Katona-szobortól

A színház melletti parkban felállított patinás bronzszobor lelépett talapzatáról. Száznégy esztendei szolgálat után nyugalomba vonul. Hirdesse most már újabb művészi alkotás Katona Józsefnek, a Bánk bán szerzőjének emlékét.

Száznégy esztendő derék idő! Bár egy szobor életében nem sok. Ismerünk szobrokat, amelyek századok óta állnak ugyanazon a helyen. A világ megváltozott körülöttük. Velük nem történt semmi. Nem így áll a dolog a mi Katona-szobrunkkal. Már Lyka Károly neves műtörténész megállapította róla, hogy a szobrok szokásától eltérően nem ragadt meg egy helyen. Ideoda vándorolt, míg a kecskeméti homokon meg nem vetette a lábát. Pedig Lyka utolsó költözködéséről nem is tudott.

Már keletkezése is romantikus. Köztéren álló szobrokat általában közpénzen állítanak. Ezt mecénási bőkezűséggel magánember állította: Tomori Anasztáz matematika professzor, Arany János tanártársa a nagykőrösi gimnáziumban. Mivel Kőröst akkor még nem nevezték Arany János városának, a szomszéd városban keresett halhatatlant. Katona József emlékének megörökítését vállalta magára.

Czélkuti-Züllich Rudolfot, a neves kisplasztikust kerte fel a szobormű megalkotására. El is készült a szobor. De hogyan? Mint szoborképmást nem kifogásolták. Látták sokan, akik személyesen ismerték Katonát. Hasonlatosság tekintetében Jókainak sem volt megjegyezni valója. Nem a képmás hibája — a póz, a testtartás bizarrsága, a szimbolikus jelvények halmozása és még sok egyéb volt az oka annak, hogy a művészethez értőknek első pillanattól fogva nem nyerte meg a tetszését.

Pest legforgalmasabb pontján állították fel a szobrot. Jókai Mire megvénülünk című könyvében — valószínűleg a Nemzeti Színház művészeitől hallottak alapján — szatirikus magyarázatát adja a szobor pozitúrájának. A Kerepesi úton járó búcsúsok viszont, ha arra vonultak, körültérdelték, énekkel tisztelték meg, mert szent Kajafásnak hitték.

1858-ban leplezték le a szobrot ezen a helyen. Az élőek miatt még abban az évben áthelyezték a színház udvarára. Erre búcsúsok nem jártak, de próba közben az udvaron levegőző színészek tovább tréfálkoztak vele. Tomori megsokallta az ízetlenkedést, leszerelte ajándékát — pedig Pest első köztéri szobra volt — és tetétleni birtokára szállíttatta. Majd 1881-ben Kecskemétnek adományozta Katona szobrát. Ekkor került a szobor a Műkertbe, a kertészlak előtti térre. Vasárnapi sétálók, a színtársulat tagjai zarándokoltak a Műkert rózsái közt merengő bronz Katonához...

Aztán szomorú napok virradtak az országra. A merániak hitleri utódai birtokba vették a Műkertet. Mindenkit kitelepítettek, csak a szobor maradt a helyén. És mintha maga is részt vett volna az utolsó harcokban, legalább is erre mutatnak ekkor szerzett puskagolyó okozta sérülései.

Még így, sérülten is kiütközött belőle a vándorlásra ingerlő örök nyughatatlanság. 1952-ben megint helyet cserélt. A Műkertből beköltözött a színház mellé. És most lelép talapzatáról, hogy 104 esztendős korában végre nyugalomba vonuljon.

Hol fogja tölteni a megérdemelt pihenés éveit: — Pestre kerül-e, mint a főváros első egykori köztéri műemléke, vagy a Kecskeméti Katona József Múzeum relikviája marad? Még nincs eldöntve...

Joós Ferenc

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PETŐFI NÉPE

Készül a gyógyszer

as fiatalok kevesen ják magukgy Kiváló . A húsz zabó Erzsit rte ez a kidén ősszel eres vizsgát s gyógyszeisztens képlyamon. Jövőre pedig egyetemre pályázik. Addig azonban hat óra előtt cseng minden reggel az ébresztője. — Nagykőrösről utazik Kecskemétre, de lehet, hogy a főiskola elvégzése után végképp nálunk marad.

(Pásztor Zoltán felvétele.)

sztalatokkal

udta okmányszerűen bizonyíani.

A meglátogatott 26 üzlet közül hét kereskedőnél olyan áruféleségeket is találtak — gyermekostor, ostorszíj, bakancsfűző, pipa, golyósiron stb. —, amelynek beszerzését nem tudták elfogadhatóan igazolni. Többségük arra hivatkozott, hogy ezeket az árukat régebben vásárolták, ezért nem tudják pontosan megmondani, mikor és kitől szerezték be. Voltak, akik így „védekeztek": az igazoló papírokat lakásunkon felejtettük. Ez utóbbi kifogást azért sem lehet elfogadni, mert mint később kiderült, a vásárlásoknál mellőzték a bizonylatok beszerzését. Podmaniczki András vegyeskereskedőnél tizenegy féle ilyen cikket találtak, több mint 1200 forint értékben.

Árdrágítások

takarékosan

A takarékos takarmánygazdálkodás érdekében a kívánt súlyhatárt elért szerződött hízó sertéseket haladéktalanul adják át az Állatforgalmi Vállalatnak. A felvásárló vállalatok egyébként jelentős kedvezményeket nyújtanak a szerződéses hizlalást vál-

Körplasztika
Széchenyi mellszobra
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Ikonográfia, XIX.sz.

Kovács Mihály: Önarcképe

Divatcsarnok, 1853.juni 5.19.374-379.

Solt: A pesti állandó képtárlat.

Plasztika, körplasztika

Berzsenyi Dániel mellszobra, Czélkuti-

Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1859.május 15.587.

Fővárosi és vidéki hirek

Plasztika, körplasztika

Berzsenyi Dániel mellszobra, Czéljuti

Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1859.máj.3.439.

Fővárosi és vidéki hirek

Plasztika, körplasztika

Berzsenyi Dániel szobra, Czélkuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1859.május 3.

Vadnay Károly: Budapesti táraasélet

Plasztika. Berzsenyi m. sz. Züllich

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Körplasztika
Berzsenyi
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Paslagky Vilma festő (1864-1923)

Pesti Hirlap. 1885. II. é. apr. 28. 50.

Rossuth Lajosnak Paslagky Vilma
által festett ....

Körplasztika

Petőfi mellszobra

Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Baade Károly, festő

Divatcsarnok, 1853.juli 17.31.619-621.

A pesti állandó képtárlat.

Plasztika, körplasztika

Petőfi Sándor mellszobra, Czélkuti-
Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1857.dec.15.12.567.

Budapesti társas élet

Plasztika, körplasztika

Kisfaludy Sándor, szobra, Czélkuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1859.május 3. 439.

Fővárosi és vidéki hirek

Plasztika, körplasztika

Kisfaludy Sándor szobra, Czélkuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1859.május 3.

Vadnay Károly: Budapesti társasélet

Plasztika. Kisfaludy Sándor. Züllich.

Magyar Müvészet. 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Körplasztika
Kisfaludy Sándor mellszobra
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Ikonográfia, XIX.sz.

Ira Aldridge arcképe Barabás Miklós

Divatcsarnok, 1853.ápr.17.5.96.

Iró-- és müvészélet.

Plasztika, körplasztika

József nádor bronz mellszobra, Czél-kuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1856.jan.10.2.40.

Művészet

Plasztika. József nádor m. sz. Züllich.

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Plasztika, körplasztika

Mária Dorottya főhercegnő bronz mell-
szobra, Czélkuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1856.jan.10.2.40.

Müvészet

Plasztika, körplasztika

a zene és költészet muzsái, Czél-kuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1857. febr. 15. 2. 86.

Budapesti társasélet

Plasztika, körplasztika,
Madonna, Czélkuty-Züllich Rudolf,

Életképek, 1847.VIII.7.sz. boriték

Ney Ferenc: Ötödik közlemény...

Körplasztika

Madonna
Célkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345. o.

Egy régi erdélyi szobrász

Építészet világi.

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 242 l.

1 Spectators: A kritika oldala III.

Plasztika, körplasztika
Hunyadi János, Czélkuty-Züllich Rudolf

Életképek, 1847. VII.15.sz. boriték

Mondanivalónk.

Plasztika, körplasztika
Hunyadi János, Czélkuty-Züllich Rudolf

Életképek, 1847.VII.16.sz. boriték
Ney Ferenc: 4. közlemény.

Plasztika, elefántcsont. Hunyadi.
Züllich

Magyar Müvészet 1925. 497-523. o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Plasztika, körplasztika

Hunyadi János szobra Czélkuti-Züllic

Rudolf

Divatcsarnok, 1855. szept. 20. 52. 1039.

Müvészet

Plasztika, körplasztika

Katona József szobra, Ozélkuti-Zäl-
lich Rudolf

Divatcsarnok, 1857.dec.15 .12.567.

Budapesti társas élet

Plasztika, körplasztika
Katona József, szobra Czéljuti-Züllich Rudolf.

Divatcsarnok, 1858. márc.23.187.
Budapesti társasélet

Plasztika, körplasztika

Katona József mellszobra, Czéljuti-Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1858. junius 15. 381.

Budapesti társasélet

Plasztika, körplasztika

Katona József szobra, Czélkutiüzüll

Rudolf

Divatcsarnok, 1857. okt.15.10.471.
Budapesti társas élet

Plasztika.Katona József.Züllich.

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A. Az ötvenes évek képző-
müvészete.

Plasztika, körplasztika

Katona József szobra, Czéllautié
Züllich Rudolf

Divatcsarnok, 1858. ápr. 13. 236.
Budapesti társasélet

Körplasztika
Katona József szobra
Czélkuti Züllich Rudolf
Budapest

Századok 1910. 345 o.

régi erdélyi szobrász

Épitészet világi:

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 265-268 l. 8 áb.

Müller Pál: Balatoni üdülőház és szállodatervek.

Plasztika, körplasztika
Hunyadi János, Czélkuty-Züllich Rudolf

Életképek, 1847.VII. 844-845.

Mi hir Budán?

Plasztika, körplasztika
Hunyadi János, Czélkuty-Züllich Rudolf

Életképek, 1847. VIII.7.sz. boriték
Ney Ferenc: Ötödik közlemény.

Kairó
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Építészet belső:

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 457-460 l.
5 ábra

Hág Gyula: Konyha .... házi tűzhely.

Bécs
Chélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Építészet világi.

Tér és Forma. III é. f. 1930. 533.2 20 áb.

Dr. Engedi Béla: Az általános fogyasz-
tási szövetkezet bérháza.

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1845. II. 483-484.

Szobormü

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846. I.289-290.

Mi hir Budán?

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846. I. 324.

Mi hir Budán?

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846.I.636.

Mi hir Budán?

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846. II. 37-41.

Felszólitás

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846.II.446-447.

Második közlemény a szobormüegyletről

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1847.VII.360.

Mi hir Budán?

Czélkuty-Züllich Rudolf, szobrász

Életképek, 1846. I. 798.

Mi hir Budán?

Czélkuty-Zullich József, szobrász

Életképek, 1846. II. 161.

Ney Ferenc: Szobormüegylet

Faragás
Kamea, ékkő
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Csók István festő

Gyüjteményes kiállitása a
Mücsarnokban/1914/
/6 illusztrációval/

MŰVÉSZET
XIII.évf.1914.
89.

"Csók István a Mücsárnokban"
Illusztrációk:56.,57.,61.,64.,65.,68.

Züllich Rudolf Szobrász

Budapesti Szemle, 1883.

XXXIV. 180-208. l., 353-372. l.

Posteiner Gyula: A magyar szobrászat

Züllich /Czélkuti/ Rudolf szobrász

Magyar Müvészet 1925.497-523.o.
Berzeviczy A.: Az ötvenes évek képző-
müvészete.

l. Züllich

Züllich Rudolf, szobrász.

Divatcsarnok, 1855. aug. lo. 44.

879.

Művészet.

Plasztika, körplasztika.

Albach Szaniszló emlékmüve Züllich Rudolf,

Divatcsarnok, 1855. aug. lo. 44.

879.

Müvészet.

Vegyes, lakáskellék. (Czélkúti-)

Fehér márvány kandalló, Züllich Rudol:

Divatcsarnok, 1855. aug. 2o. 46.

919-92o.

Müvészet.

Züllich Rudolf szobrász

Divatcsarnok, 1855. aug. 2o. 46.

919-92o.

Művészet.

Plasztika, körplasztika
Juno, Czélkuty-Züllich Rudolf

Életképek, 1847. VIII.7.sz. boriték

Ney Ferenc: Ötödik közlemény...

Körplasztika
Juno
Czélkuti Züllich Rudolf

Századok 1910. 345 o.

Egy régi erdélyi szobrász

Építészet világi.

Tér és Forma. III. é. f. 1930. 434–440 l.

12 Tárlati ábra.

G. T.: Az Erzsébet út torkolatának építészeti kiképzésére hirdetett terpályázat.

Zülich

Gélkuti Rudolf szobrász.

Pesti Hirlap. 1847. 914. sz.

(lásd Zülich alatt is!)

Róma

Czélhuti-Züllich Rudolf
Rómában

Diratszerűek 1855 dec.
30. 72. 1421-1425

Csánár Ferenc: Vissnagyil-
lantás 1855-re

Plantika. Sud? Római feliratos kö.
(: Sopron :)
1831.

Tud. gyüjt.
1834., II., 97.

Jankovich Miklós: A Duna partján
faláltatot római
köírások.
(: Ért. :)

Czell Dömölk

Vasm

159.

Beryh Károly tól - 1891

1) Pajtára alakitott roman templom kápolna
dilkeleti nezet tiskö vörlatok.

2). Konerhagatékaból
falfestmenyek nyomtatvány -
2 példány velemeri vel együll Aquen
1 p. dupl.
1 p. Maria fagyantatása 4 db

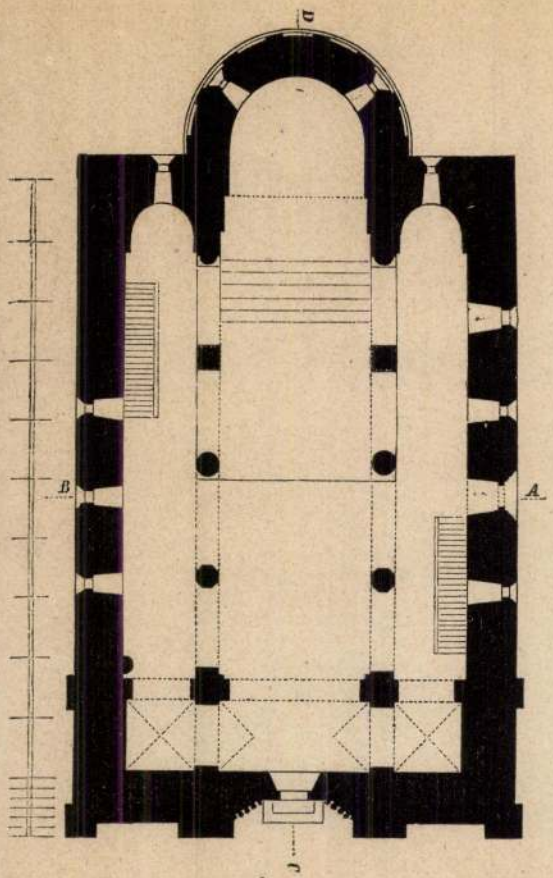

1.

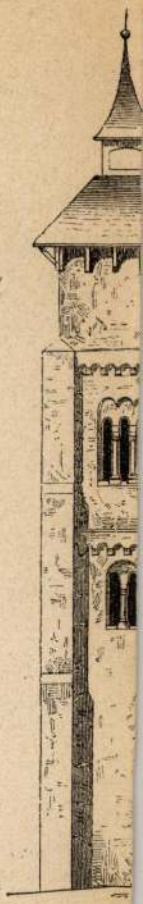

Czeller Mihály

szül. 1863 aug. 13. Nagy peleskén (Szatmár m.)

1882/83 I. előkisztőontág

Kémaradt

Hódmezővásárhelyi főgimn. könyvtár.

VII. 280.

Czeller Mihály

1882/83 I.

Forkápszőmfőiskévk

74.l.

a régi frontalitást, alakjai [illegible] szabadon mozognak, anélkül azonban, hogy a képszerűség síkját áttörnék, mint ezt a IV. sz. végén Lysipposnak térben komponált alakjai teszik. Jellemzésének nemes finomsága legjobban Athénájának leányos alakjában nyer kifejezést.

Pheidiast (l. o.), Perikles barátját, kinek főműveit, az aranyelefántcsont Athéna Parthenost, az olympiai Zeust és az érc Athéna Promachost csak elégtelen reprodukciók alapján ismerjük, de még így is érezzük fenséges szellemi nagyságukat, főleg a Parthenon szobrai alapján (l. *Elgin Marbles*) ítélhetjük meg. Nem tudjuk, mennyiben az ő művei (csak annyi bizonyos, hogy az összes munkák főfelügyelete őreá volt bizva) és mennyiben készültek tanítványainak, *Alkamenesnek* (l. o.) és *Kolotesnek* (l. o.) közreműködésével, de az új lelki tartalom, mely Athénáját és Zeusát is kitüntette, csak az ő hatalmas egyéniségében gyökerezhet.

Míg Pheidias művei mély, leszűrt vallási élményből fakadtak, addig kartársa, a sikyoni iskola legkiválóbb képviselője, *Polykleitos* (l. o.) értelmi alapon kereste az emberi test tökéletes ábrázolásának megoldását. Méretegységen alapuló arányokat, általános értékű szabályokat állapított meg, szobrait — legnagyobbrészt halandó, győztes ifjak — is ezek alapján építette fel, mintegy mintaképek gyanánt *(kánonszobor)*. Így létesültek, külső, formai megokolásból, szép körvonalas, ritmikus és arányos szobrai, melyeknek jellemző példája a *Doryphoros* (l. o.). Perikles korának más művészei, ha nem is úttörő jelentőségűek, mint a fenti három, *Kresilas* (l. o.), kinek sebesült amazónia az ephesosi szentélyben állott a Pheidias és Polykleitosé mellett, *Naukydes* (l. o.) és *Kallimachos* (l. o.), a korinthusi oszlopfő állítólagos

Czeller Sebestyén

a XVIII. századi portré - metszők közül kiemelkedik.

A. Tyihomirov: Iszkussztvo Vengrii IX - XX.

Moszkva 1961. 37. l.

Czellecz Zoltán

cikke: Az „M" jelű fenitettbeton gerendás födém.

Magy.Ép.ip. 1972. 11-12 sz. 655-661.l.

264

megnva

Czellner Károly

festő

II. 2798. Czellner Károly, 29 éves, kath., szül. Budán, Magyarországon, atyja mészáros, gyakorlati festőosztály, 1872 nov. 1.

Som. 182. l.

1872
29
1843

Kassa látképe IV. 98.

— ostroma és elfoglalása 1685. ben
(rézmetszet) IV. 98.

Czellner Károly, festő; szül. 1843-ban Budán. 1872-ben a müncheni képzőművészeti akadémia gyakorlati festőosztályán tanult.

Somogyi Miklós: Magyarok a müncheni képzőművészeti akadémián. *Művészet.* 1912. 182. l.

Czellner Károly

l. Jestő

Lykanemzromantika

87.l.

Lyka NR.

Hideg Imrene
Bóitasék

Czellner Károly

festő

Budáról, 1868-ban

25 éves

Czellner Károly, festő, Budáról, 25 éves korában, 1868 okt.-ben iratkozott be és 1870 júl.-ig a festészeti szakosztály hallgatója volt.

lása

Fleischer Béla 36-l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Czellner Károly

1870-71.

Lásd

Bedyggöri rajzisk.

23. l.

1870-71. a györi alreál-
iskolában ~~látta el~~ az
iparosnövendékek vasár-
napi rajzoktatását.
~~vezette~~.

Czellner K.

Festő

MüRKV. I. (1946)

aukc.

Olvasókunkás

Of.

Czellner Károly

Ernst Mur. aukc.
XXVIII. (1924)
Alvó pásztor, of.

u.o. XXII. (1923)
Szerelmesek, Olva-
só nők, of.

Czellner Károly

A Képzőművészeti Társulat tárlatain a következő műveivel vett részt:

1880. őszi kiáll.: Tanulmányfej, olajf., 150 frt. – Tanulmányfej, olajf., 200 frt.

1881. tavaszi kiáll.: Női tanulmányfő, olajf., 100 frt.

Czellner Ferenc és
Károly festő
Bpest

lásd.

Műcsarnok

1880 ősz
kiáll. I.
mindakettő sorozat
Tanulmányfej
of.

MŰEMLÉKEK CESTÁCIÓS BIZOTTSÁGA
Érk. 9 18 évi 11 hó
19 18 szám
9 18 évi

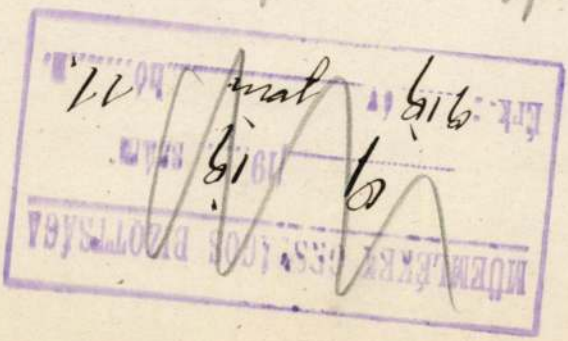

Nagytekin

Van szerencsém
hunyadi
intézett k
és jelentem
várfelügye
pártolólag
kozik, hog
mazottak
munkáro

Czellner Károly MDK

Tanulmányfő, olf.

Műcsarnok 188o. okt. 3.
Őszi kiáll.

Czellner Károly MDK

Női tanulmányfej, olf.

Mücsarnok 1881. ápr.1.

Czellner Károly MDK

Női tanulmányfő, olf.

Műcsarnok 1881. tavaszi kiáll.
második sorozat

Fagyievők és tejivók képzelete

Gyermekek munkái közt a kiskunhalasi múzeumban

Játékos teremtőkedv, őszinteség, színes élményvilág és gazdag képzelőerő, kíváncsiság és fogékonyság, az önkifejezés öröme és állandó igénye, a való világ érzéki felfogása, lényeglátó képessége — művész- és gyermeklelek sajátjai. Velünk született lehetőségek hát, amelyeket azonban veszni hagyunk, kinövünk a felnőtté válás során.

Őszinte, izgalmas bizonysága e pszichológiai igazságnak az a kiállítás, amely *a kiskunhalasi Thorma János Múzeumban* nyílt meg.

Kilenc közül négyen

A színes, selyemre festett, pontosabban batikolt faliképek, amelyek életet varázsolnak az egyébként rideg termekbe — *11—14 éves gyermekek munkái.* A keceli Arany János általános iskola tanulóinak, batik-szakköröseinek képei; annak a szakkörnek a tagjaié, amelyet fél évvel ezelőtt szinte egyik napról a másikra kapott szárnyára a világhír. Mint ismeretes, az 1967-es indiai nemzetközi gyermekrajzpályázaton, a 84 ország százezer pályázója közt kitűnt *kilenc magyar gyerek közül négyen keceliek.* A fődíjas *Rácz* Rózsa (lapunk néhány hónappal ezelőtti egyik riportjának és a tv nemrég bemutatott kitűnő portréfilmjének főszereplője) mellett még három értékes díj tulajdonosa, *Dudás* Mária, *Szabó* Erzsi és *Szőke* Ágnes is ennek a szakkörnek a neveltje.

A most megnyílt kiállításon félszáz rajzolni, festeni, megfigyelni szerető gyermek élményei, érzései és gondolatai tárulnak a látogató elé — pompás színekben, gyermeki bájjal és bátorsággal, a vallomás őszinteségének varázserejével. *Fagyievők* és *Tejivók* — több változatban is —, *Óvodások, Testvérek, Öcsém és én, Anya gyermekével, Önarckép, Beatlesek, Királylány, Napfelkelte, Virágok, Madarak, „A török és a tehenek", Busófejek, Házak, Szüret, Edényvásár, Keceli asszonyok, Kapálók, Batyuzók, Halárusok...*

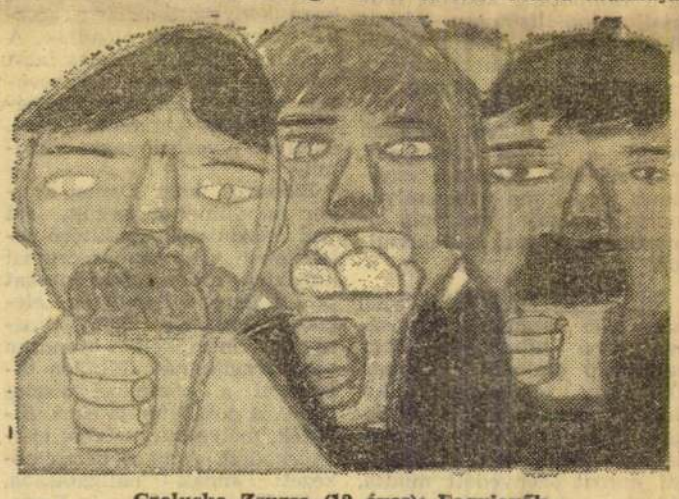

Czeluska Zsuzsa (12 éves): Fagyievők

Piros halász, sárga halász

A *Halárusok* rikító színei, lényeglátó vonalai, két robusztus, csizmás alakja — az egyik kezében hatalmas hal, mögöttük nagy kifeszített halászháló — azonnal odavonja a szem figyelmét. Készítője, a 12 éves, élénk, hatalmas barna szemű *Mihályi* Laci szívesen idézi fel „ihlet-forrását":

— A nyári szünidőt általában Uszódon töltöm a keresztmamámnál. Ott sok halásszal találkozom, én is szoktam horgászni, nagyon szeretek.

— Miért festetted az egyik halászt pirosra, a másikat meg sárgára?

— Mert úgy éreztem — magyarázza komolyan —, ha a valóságban nincs is ilyen, *ennek a két embernek a pillanatnyi érzelmeit így tudom leginkább kifejezni.* Amelyik a halat fogta, *boldog,* ezért pirosra festettem, a másiknak azonban üres a keze, és ha nem is irigykedik, de mindenesetre *sóvárogva nézi* a haltulajdonost. Ezért lett sárga színű. Meg azért is, mert *tetszett ez a két szín egymás mellett.*

Óvodások. Meseszerű kép. Lilák, pirosak, barnák, feketék vibrálása. A hangsúly a négy egymásba fogódzó gyermeken van, az őket vezető felnőttből csak gyermekmagasságnyi látszik. S a teljesen kitöltött térben mozgó figurák mindegyike más — színben, formában, mozgásban, arckifejezésben, ruhában, textilmintában... A 13 éves *Koszta* Zsófi és *Réti* Márta munkája.

Szilvölgyi Ottilia (11 éves): Edényvásár

— Sokan azt mondják, menjek iparművésznek, de én — azt hiszem, mégis *inkább a kémia mellett döntök* — mondja a vékony, szemüveges, „kis tudós" Koszta Zsófi, akinek négy képe látható ezen a kiállításon. — A rajz, a batikolás a legkedvesebb szórakozásom; nagyon szeretek a szakkörbe járni, kár, hogy csak egyszer egy héten van!

A gyerek lelkesedése

A tágas, szép lakást ízléses batikok, terítők és faliképek díszítik. Kiderül, hogy számuk szinte napról napra nő.

— Épp most készült el a legújabb — mondja az édesanya. És tekintetéből, szavaiból, egész magatartásából érződik, ő maga is nagyon szívesen benne van ebben a színes, izgalmas szórakozásban. — Ez is mindössze két nap óta díszíti szobánkat — mutat a hófehér falon rendkívül jól ható, érdekes színösszeállítású, kicsit Modigliani-fejre emlékeztető önarcképre — tehetséges kislánya minden bizonnyal legjobban sikerült selyemképeinek egyikére.

Aztán megtudjuk: anya és lánya nemegyszer együtt mennek a szakköri foglalkozásra.

— Megmondom őszintén — magyarázza a mama —, *a gyerek lelkesedése engem is magával ragadott.* Elhatároztam, egyszer én is elmegyek vele. Megpróbálok én is rajzolni, festeni, batikolni. Már az első foglalkozáson megértettem, miért szeretnek a gyerekek ennyire idejárni; — hisz az egész falut megszédítette már ez az érdekes munka, no meg a nagy siker, amit Indiában — épp a batikolás őshazájában — elértünk!

— Nagyon szerettem szakkörbe járni — mondja Szabó Erzsi, a „nagyok", az Indiában értékes díjjal jutalmazott keceli kislányok egyike, aki tavaly végezte a nyolcadik osztályt, és idén ősztől fazekas ipari tanulóként tanul tovább, *keramikus szeretne lenni.* — Egy-egy szakköri kirándulás például, amikor kimentünk a szabadba, a Kecelt körülölelő, szőlővel, gyümölcsfákkal beültetett alacsony homokdombokra, hogy megfigyeljük a természetet, a falut, mindazt, ami körülöttünk van, felejthetetlen élmény maradt. Mindent Ica néninek köszönhetünk! Ha ő nem lett volna, semmi se lett volna, egyikünk sem nyert volna semmilyen pályázaton, talán nem is rajzoltunk volna az átlagnál többet és jobban. Ica néni nemcsak rajzolni, batikolni tanított meg bennünket. Ahogy egy fáról, virágokról, állatokról, egy fehérre meszelt házról, vagy a szántóföldön dolgozó emberekről beszélt, *megtanultuk látni azt, amit azelőtt hiába néztünk nap nap után.*

Koszta Zsófi (13 éves): Óvodások

Szabó Erzsi százezer pályázó közül a harmadik lett Indiában.

— Mi volt eddigi legnagyobb élményed a rajzzal, batikolással kapcsolatban?

— Természetesen ez az év, ez a díj. Ahogy a falu fogadta az egészet, ahogy örültek a sikerünknek! Meg a budapesti látogatás, amikor átvettük a díjat a Kulturális Kapcsolatok Intézetében. A televíziós felvétel után elmentünk a Nemzeti Galériába, és voltunk a Szépművészeti Múzeumban is, meg az indiai nagykövet rózsadombi villájában, ahol az én képemet adtuk ajándékba! Most meg a járási KISZ-bizottság két faliképemet kiküldte a szófiai világifjúsági találkozóra.

Nővérétől, Ágnestől tudjuk meg, hogy a Kecelen most megnyílt ifjúsági pinceklub boltíves falát Erzsi festette tele érdekes képekkel.

„Minden gyerek különleges"

A kiskunhalasi kiállítás talán legjobb faliképét a 14 éves *Szakács* Klára készítette. Címe: *Keceli asszonyok.* A kék különböző árnyalataiból „szőtt" érdekes, nagyméretű batik nemcsak éles megfigyelőés jó rajzkészségről, de mély érzés- és gondolatvilágról is tanúskodik.

— Igazi keceli asszonyok! — mondja „Ica néni", — *Baloghné Boros* Ilona, a csinos, szőke kontyos, rendkívül rokonszenves fiatal festőművész-pedagógus. — Pont így — és ebben a jellegzetes keceli viseletben — állnak össze beszélgetni vasárnap délelőttönként a kapuban, vagy a kútnál. És az anyák szoknyájába kapaszkodó gyerekekkel kitűnően érzékeltetni tudja gyermekek és felnőttek világának ezt a hiraian szép egymás mellé simulását, egymásba kapaszkodását.

— Nem művészeket akarok nevelni, csupán *látó és látni akaró, környezetét felfedezni és szeretni tudó embereket.* És ezt nem lehet elég korán elkezdeni! Néha kisebbek, 6—10 évesek is jönnek a szakkörbe, nővérük, bátyjuk hozza el őket, és én boldogan foglalkozom velük. Téma- és színválasztás tekintetében egyaránt *teljes szabadságot adok a gyerekeknek.* Arra persze mindig felhívom figyelmüket, hogy a teret jól töltsék ki, és csak a lényeges dolgok kerüljenek a képre. A vázlatokat mindig átnézem, s ha rosszul sikerült, természetesen nem engedem megfesteni.

— Hiszem, hogy *minden normális gyerekből „ki lehet hozni valamit"*, ha az ember valóban szívvel-lélekkel munkálkodik ezért. Az eddigi tapasztalataim is azt bizonyítják, hogy ebben a nagyvárosoktól elzárt kis alföldi faluban sem különlegesebbek, tehetségesebbek a gyerekek, mint bárhol másutt. Illetve: *minden gyermek különleges és tehetséges,* mert őszinte, eredeti, minden felnőtt tudatosságtól, rafináltságtól mentes. Csak nem szabad magukra hagyni őket, foglalkozni kell velük, irányítani kell a látásukat. Ez pedagógiai és emberi kötelességünk. És a legszebb munka, amit el lehet képzelni!

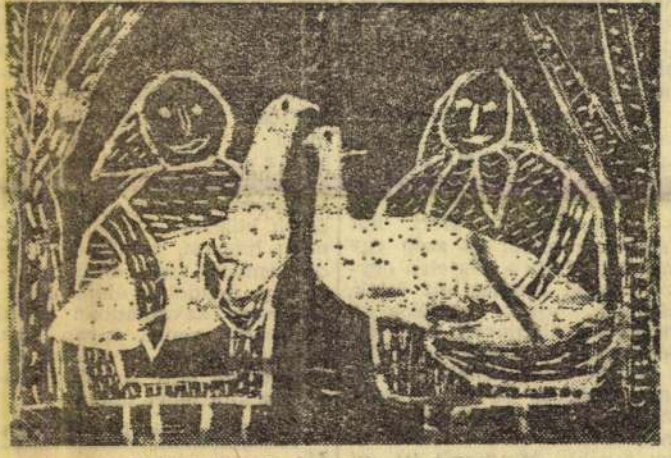

Palásti Erzsébet (13 éves): Libavásár

Menekül a giccs

Az 1967-es Bács-Kiskun megyei téli tárlaton sikert aratott két képe után Baloghné Boros Ilona festőművész első önálló kiállítását idén ősszel rendezik meg a kiskunhalasi Thorma János Múzeumban.

— Természetesen nagyon szeretek festeni, de pedagógusi munkámat valahogyan fontosabbnak érzem.

A gyerekek hazaviszik a szakkörben készített ízléses faliképeket, terítőket, s amikor elhelyezik a lakásban, *el kell venni a közelében levő giccset, mert „üti egymást" a kettő.* Így lopódzik be lassan mind több keceli házba az ízlés, a kultúra, és szorulnak ki a régi díszítőelemek, a „csinált virágok", horgolt terítők és holmi vásári mázolmányok.

— Ízlésre nevelni, az alkotó érdeklődést felkelteni, illetve felfedezni és továbbfejleszteni, megéreztetni a gyerekekkel az alkotás örömét — *nagyobb élmény saját festményeim sikerénél.*

Mert érti és szereti hivatását; tudja, hogy a látni tudás minden megismerés alapja, tudomány és művészet megközelítésének egyaránt feltétele. Tudja, hogy az érzéki kultúra iránti érzékenységre, a természet, a tárgyak, a színek, a formák örök szeretetére *nevelni kell az embereket,* hogy a valóságtól sose szakadhassanak el, sose váljon a való világ élménytelenné, tárgyak szerkezettelen halmazává. Hogy minél több emberben alakulhasson ki a belső egyensúly, értelem és érzelem harmóniája.

Heimann Ildikó

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307.
MAGYAR NEMZET

…or téren

Mindez az egészében jól sikerült József nádor téri háznak és lakásoknak, különösen a két és fél szobásnak szóló jogos elismerésen *belül* érvényes. Nem megfeledkezve róla, hogy a foghíj-építkezés mindig fokozott kompromisszum, s hogy sokkal kötetle-

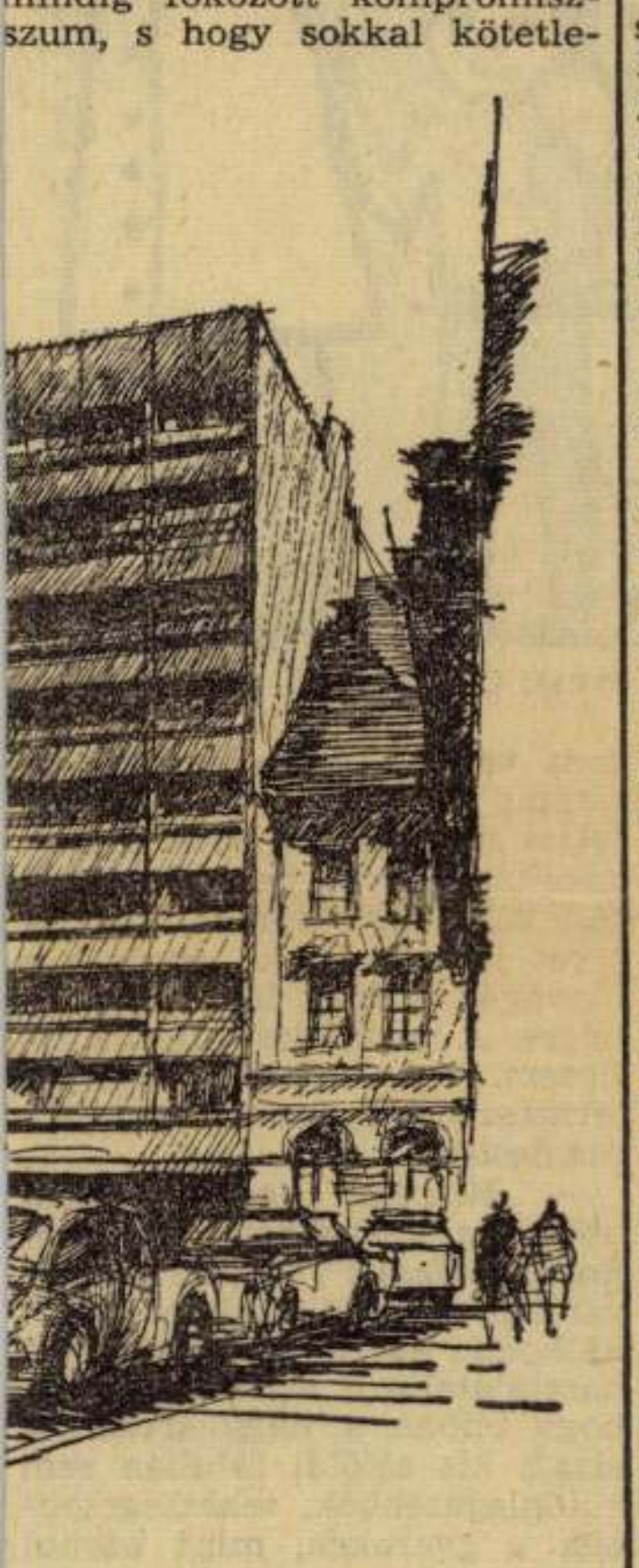

…ér 8. számú ház
(Pfanni Egon rajza)

nebb tervek ennél jóval nagyobb hibákról tanúskodnak. Földesi látnivalóan sokat tud, annál is inkább, mert mindezt már rendkívüli egyszerűséggel, elfogulatlansággal képes a tudtunkra adni. Ezért ezek a lakások kellemesek, sőt — ha úgy tetszik — szépek.

Azaz, hogy azok *lehetnének*, ha belső kivitelük fölérne azzal az igényességgel, amit a terv és — érdekes módon — a homlokzati munka kivitele is megcsillogtat. Mert hát valójában mikor is szép egy mai lakás? Ha a végtelen egyszerűséggel szerkesztett falak, födémek, ajtók, ablakok a mesterség alapjának tiszteletben tartásáról tanúskodnak. Ha a világos falak simák, az élek egyenesek, a kevés egyszerű szerelvény feladata szerint formált, s könnyedén működik és így tovább. Minderről itt szó sincs. Egyetlen metszésvonal mellé sem kell függőónt vagy vonalzót illeszteni, hogy felismerjük, milyen trehányul végeztek velük. A szerkezetek pedig egyszerűen csapnivalóak; nem nyílnak és nem záródnak rendesen, lötyögnek... Nem illeti dicséret a Középületépítő Vállalatot; de az Ipartervet sem, hogy ezt a kivitelt átvette, vagy kénytelen volt átvenni.

Kár, hogy a József nádor téri ház jóleső látványát ezek az „apró" hibák elrontják. De hát valóban olyan aprók, ha ennyire a fejünkre nőnek?

Balog János

Az Isteni Színjáték drámai…

Érdekes volt a hír, sőt: erős szellemi izgalmat keltő, amikor kiderült, hogy az idén a Körszínház Dante *Isteni Színjátékának* egy színi változatát kívánja bemutatni. A minap azután egy kitűnő irodalomtörténészünk felhívta a figyelmemet, hogy a híradásban e vállalkozás úgy szerepelt, miszerint a Körszínház *„Alighieri Isteni Színjáték című drámáját"* fogja előadni. S ezt nagyon aggályosnak tartotta, mert hiszen — tudjuk —, az *Isteni Színjáték* nem dráma, hanem egy hatalmas, száz énekes *eposz*.

Persze ez a kérdés nagy kérdés, és korántsem ilyen egyszerű.

Először is evvel a *Színjátékkal* indul az egész emberiség sorsát megjelenítő epikus-drámai költemények nagyszerű sora, mint az *Elveszett Paradicsom*, a *Faust*, *Az ember tragédiája*, a *Peer Gynt*. A véletlen játékos műve lenne, hogy ezek közül három az európai színpadokon szakadatlanul szerepel? Merő véletlen lenne, hogy Dante művének a címe *Színjáték?* És az is, hogy olyan rendezők szíve gondját alkotta színrevitele, mint például Reinhardt? És azóta is próbálkoznak vele, Európában és tengeren túl, színpadon, filmen. Nyilvánvaló, hogy a mű alkalmas a színi megjelenítésre, hogy nemcsak valami régi történeti ragadvány az, hogy *Színjáték*nak nevezik.

Reinhardt egész életében dráma, pantomim, zene, fény nemcsak fölületi összhangját, de mély színi egységét kereste. Ezt találta az *Isteni Színjáték*ban is. Hogy miért nem ért el a megvalósításig, az talán a feladat grandiozitásában és még inkább emberi viszonylatokban keresendő. Dantéhez hinni kell valamiben: vagy úgy kell hinni Dantéban, ahogy történetileg megjelent, vagy úgy, ahogy az elkötelezett költő típusa lett és legnagyobb képviselője a világon egészen a XX. századig. A világirodalom legpártosabb költője a múltban egyben sokunk számára a legintenzívebb költő is. Az az ember, aki megjárta az élet csúcsát és minden mélységét, annyira, hogy élete delén belehalt. De olyan üzenetet hagyott, amelyben minden emberi vágy, érzés, szenvedély, gondolat, álom egyetlen nagy kavalkádban vonul el. Olyan vonzó, olyan igaz, olyan tiszta az az ember, aki erre életét tette fel, hogy hasonlót alig lehet találni.

A mű epikus-vizuális alkotás, amennyiben Dante egy ébrenlétben megtett álomutat beszél el. Az én-előadás, a halottak és élők szembesítése, a lélek szétbontása önmagára, és Vergiliusra, önmagára és Beatricere és a többiekre, nemkülönben a szakadatlan párbeszédek, izgatott viták, összeütközések hatalmas sorozata a mű drámaiságát tagadhatatlan tényezőnek hirdetik. De a hitelét mindennek a líra adja, egy egész évezred legnagyobb lírája. Líra, ahogy Beatrice az üdvözült kedves remeg Dantéért, s Vergiliust kéri hogy segítsen neki. Líra, éspedig modernül bátor, szenvedélyes Francesca da Rimini és Dante beszélgetése. Líra a találkozás Sordellóval, Foresével, Matildával, Cacciaguidával. A líra mint hasonlat, metafora, leírás átszínezi az egész mű óriási folyamát. Babits is e lírát érezte mindenütt jelenvalónak. S ha remek fordítása túléli a fordítások törvényszerű, szokásos korát, az azért van, mert egy nagyszerű lírikus szólaltatta meg egyénien a líra egy óriását. Széles epikum, forró líra, nagy dráma együtt teszik, hogy a *Színjáték* műfajilag is a legegyetemesebb hosszú évezredek alkotásai között.

Ha valaki modern lelkű művész megjeleníti ezt a gigantikus művet, természetesen csak válogathat belőle, sűrítheti, nem támaszkodhat csupán a drámai mozzanatokra. Azok a modern formái a drámai előadásnak, melyek századunkban és évtizedeinkben előretörtek, a korális megoldások, a zenével kísért oratóriumok, a Händelen, Gluckon, Mozarton, Verdin okuló modern dramaturg kedvelt műfajai, mind lírikusan telített előadásmódok. Dante színi szemszögből legalább annyira érdekes, lírájának lávája által, mint dramatikus mivolta miatt. És a filmek korában bizony a dantei „leírások", „elbeszélések" elégikus, egyetemes epikuma ugyanilyen fontos és a színi polifónia elengedhetetlen eszközének valljuk.

De drámai ez a mű, vajon csakugyan drámai-e hatásában azon túlmenően, hogy nagyszerű dialógusokra bomlik, hogy jelenetezett? Az. Drámai, mindenekelőtt pártossága okán. Aki ilyen szenvedéllyel kutatja az igazságot, aki ennyit szenvedett miatta, aki ilyen százénekes tetemrehívást teremtett, hogy felelősségre vonhassa az emberiség árulóit és magasra mutassa igazi hőseit, az itt nemcsak epikus, hanem lényegét tekintve drámai hős. Ha a jó és a rossz belső lelki összeütközéseit, a középkori katedrálisok szörnyekkel vívott harcait életre lehet kelteni, hát ez életre kelti. És nemcsak az a három vadállat, akik az életben és a műben is útját állták Danténak, és nemcsak a hazugság óriási szörnyetege, a Geryon, és az emberiség szenvedésének felnyúló szobra, a Krétai Vén és nemcsak a Sas, és nemcsak az üdvös feledés és a boldog emlékezés két folyója, a Léthe és az Eunoé szimbólumai tartalmaznak feszültségük óriási erejében drámát. Hanem a szakadatlan emberi összeütközések, külső és belső harcok, szenvedélyek és eszmék drámai küzdelmei legalább ennyire feszítik e sorokat. A legmegrendítőbb számomra talán Ulisses emberfeletti tragédiája. Dante itt mondta ki a legtöbbet, amit ember akkor kimondhatott, a cél: „tudni és haladni előre", s ezért ha kell, meghalni.

Ezenfelül csak egy példát hozok fel. Guido da Montefeltrónak és a fiának a tragédiáját. Ez olyan mélyen gyökerezik a dantei poétikában, hogy már csak ezért is el kell mondani.

Guido da Montefeltro gátlástalan nagyúr volt, mint a *Pokol* annyi más hatalmas szereplője. Segített egy pápának, VIII. Bonifácnak csalni. Gonosz tanácsot adott a pápának. S mikor meghalt, eljött menteni őt Szent Ferenc, de a sötét angyal erősebb volt, megragadta: „Tán azt se vélted, / hogy tellik ez a kis logika tőlem?" kérdezte, és győzött. A dantei poétika szerint ez tragédia: „jól" kezdődik, csaknem „megnyugtatóan", s aztán fordul rosszra. A fia, Buonconte nem volt sokkal jobb az apjánál, de mikor Campaldinónál érezte, hogy a halálba rogy igaz emberi bűnbánata egy könnycseppben jelent meg. S ez a könnycsepp megmentette. Testénél megismétlődik a nagy dráma, de a sötét angyal ezúttal hiába tombol. Csak a testét tudja elragadni viharban. A lelkét diadalmasan viszi el az a másik angyal.

Mikor 1962-ben megjelentek magyarul Dante *Összes művei*, ez alkalomból már idéztük — bizonyítandó, hogy Dante a *Színjáték* megnevezését tartalmilag érti — a költő egy híres levelét: „A Comoedia pedig valamely dolog keserű mivoltával kezdődik, de aztán tárgya ahogyan ezt Terentius a maga komédiáiban nyilvánvalóan megmutatta, kedvezően végződik." Buonconte sorsa sötéten, bűnösen kezdődött, és jó befejezéshez ért.

Amikor azt a címet adta művének Dante, hogy *Színjáték*, nemcsak középnyelvi — nem fenséges, de nem is alantas — stílus-realizmusát akarta hangsúlyozni, hanem a kor drámaelmélete szerint határozta meg műve műfaját is. Ha a *Commedia* a *Pokol* borzalmaival kezdődik és a *Paradicsom* derűjével fejeződik be, mint ő maga írja levelében, akkor ő ezt drámainak a középkori poétikák alapján minősítette. Papis, Johannes de Janua valóban „ebben látták a tragédia és komédia jellemzőjét: a költői előadás ellentétes mozgás-irányában, ehhez járult a stílus már említett fenséges, vagy köznapibb volta." Ezek az elmélet-írók nem a színi alkalmazást tekintették, bár akkor is megtörtént, hogy könyv-drámákat egészben vagy részben előadtak. A középkor egyik hatalmas latin irodalmi műfaja az úgynevezett verses „elégikus komédia", illetve „tragédia" volt, amelyet olvasmánynak szántak.

Bizonyos, hogy Dante, amikor minduntalan feszült, sőt vad mozdulatokban kitörő jeleneteket, vagy nemes drámai mozdulatokat követelő vitákat hozott létre, túllépett az „elégikus komédia" könyvélményein, mérsékelt humorán vagy tragikumán. Minden bizonnyal a középkori misztérium és jokulátor-játékok ihlették, melyekben szívből gyönyörködött. Amikor belefeledkezett annak hallgatásába, hogy Sinon, a görög és Nagyhasú Ádám mester, a pénzhamisító, hogyan vitázik a toszkán népi „botte e risposte" (ütések és visszaütések) stílusában, Vergilius rápirít Dantéra, hogy ilyen illetlenséget hogy tehet? Dante a maga magasrendű módján itt vallomást tesz, hogy ő ebben gyönyörködik. Hiszen ő írta azt a félelmetes hangvételű vetélkedést Forese Donatival, amely miatt szégyenkezve a *Purgatóriumban* bűnbánattal dicséri meg Forese jámbor feleségét, Nellát, és magát Foresét is. Dante összeütközései a *Pokol*ban ünnepélyesen és méltósággal, mint Farinatával, vadul, mint Filippo D'Argentivel, gyönyörködése a Pokoli Bohózatban, az Ugolino-jelenet iszonyatának feltárása, mind élő drámából származnak a *Szín*játékba, s aki írta, színi szerző is volt.

Hogy aztán hogyan megvalósítani — erre több lehetőség is adódik. De mindegyik nehéz út. Az egyik a filmszerűség irányába mutat, a látványosság hangsúlyozásával. De ez elnyomja a *Színjáték* legfőbb értékét, felülmúlhatatlan emberi szövegét. A másik csak jelzi a látványt, atmoszférának használja fel, s az emberi sorsokra és a szövegre helyezi a súlyt. Ez talán a helyesebb.

A technikai feladatok is rendkívüliek. Az, ami a legnagyobb mértékben vertikális, a *Pokol* tölcsérének lefelé-terjedése, a *Purgatórium* csonka kúpjának emelkedése, az *Égkörök* felfelé tágulása, azt horizontálisan kell ábrázolni. A napokra terjedő időt órákra összeszorítani, az emberi egyetemességet egy estébe belesűríteni. Meg kell találni a három rész elütő atmoszféráját: a *Pokol* állati, sötét, a *Purgatórium* emberi, melegfényű, és a *Paradicsom* vakító légkörét.

A *Színjáték* legméltóbban az ókori görögség ünnepeihez hasonló ünnepi játékokon lenne elképzelhető, amikor legalább egy félnapot szentelnek egy előadásnak, vagy mondjuk egy teljes éjszakát. De ezt a kompendiumok, a hajsza és a fáradtság korában nem lehet várni. Meg kell tartani azonban a Mű szakrális jellegét, legalábbis emberi értelmében. Úgy lehet előadni, hogy az rugó és ösztönzés legyen, melynek segítségével még mélyebben lehet érteni, még jobban meg lehet szeretni ezt a művet, mint az emberiség egyik legfelemelőbb, legtisztítóbb, legboldogítóbb alkotó megnyilvánulását.

Kardos Tibor

NAPLÓ

Július 7

A Mezopotámia művészete című kiállítást a Műcsarnokban ma este zárják. Megnyitása óta 35 000 nézője volt a nyolc évezred műkincseit reprezentáló bemutatónak.

Molnár Gábor író, annyi népszerű, kalandos útikönyv szerzője, néhány nap múlva feleségével és fiával együtt Mongóliába utazik. Másfél hónap alatt terepjáró gépkocsin utazza végig az országot, s kutatásairól, azoknak eredményéről könyvet ír.

Az NDK Kulturális és Tájékoztatási Központjának júliusi programjából érdekes eseménynek ígérkezik július 25-én este az a hangverseny, amelyen Peter Rhode, Schumann-díjas zongoraművész működik közre.

Händel Agrippinájával fejezték be az NDK-beli Halléban az idei Händel-fesztivált.

A Windsori víg nők előadásával nyitják meg Veronában az idei huszadik nyári Shakespeare-fesztivált. Először adják elő Olaszországban ebből az alkalomból a Titus Andronicust.

A beat hazájából, Angliából érkezett haza pénteken délután egyhónapos, várakozáson felül nagysikerű vendégszereplés után az Omega-együttes. Huszonnégy koncertet adtak, és már a harmadik napon, londoni hangversenyük után, lemezfelvételre is szerződést kötöttek. A lemez még hazautazásuk előtt el is készült. Az együttes sikerének legszebb bizonyítéka: újabb szerződés októberre.

Harry Ziggy Elman amerikai dzsessztrombitás 54 éves korában meghalt Los Angelesben. Elman Benny Goodman, majd Tommy Dorsty zenekarának volt tagja, később saját együttest alapított.

A MAGYAR KLASSZIKUS ZENEIRODALOMRÓL.

Írta: Gaskó Dénes akadémikus.

Szorosabb értelemben véve a klasszikus szónak a művészet bármely ágában ugyanaz a jelentősége: vagyis a maradandó, állandó emberi érzéseket kifejező művészet, amely nem pillanatnyi hangulatokat, futó gondolatokat rögzít, hanem olyan érzéseket szólaltat meg, amelyek minden emberben többé-kevésbbé megvannak és amelyek száz év mulva époly frissen és közvetlenül hatnak, mint születésük pillanatában. Kétségtelenül kevés olyan zeneköltő van, akinek egész művészetére a klasszikus szót ilyen teljes értelemben használhatnók. De a közhasználatban a klasszikus értelmezése nem ilyen szűkreszabott. Ma már klasszikus operettekről beszélünk s klasszikusnak nevezzük nemcsak a nagy romantikusok: *Schubert*, *Schumann* költészetét, hanem klasszikusnak mondjuk a zenében általában mindazt, ami nehéz zene, vagyis több hozzáértést, zenei műveltséget, kifinomultabb zenehallást kíván, mint a napiszükségletet kielégítő operettslágerek, divatos műdalok és táncdarabok.

Az ilyen értelemben vett magyar klasszikus zenét jóformán minden előzmény nélkül, a legsivárabb zeneműveltségi viszonyok között egyetlen hatalmas lángelme kirobbanása szökkentette szárba s ez *Erkel Ferenc* volt. Az ő fellépésének, hatalmas tetterejének köszönhető az a hirtelen és hatalmas iramban megindult zenei fejlődés, amely a művelődés minden ágával párhuzamosan haladva megteremtette faji öntudatunkat és önálló, nemzeti érzésekkel telített zenénket. Igaz, hogy Erkel teljesen egyedülálló jelenség. Az ő különleges művészete után már csak epigonok következhettek. Abban az irányban, amelyben a magyar műzenét a fejlődés útján elindította s egyszersmind a legmagasabb fokra emelte, kimondta az első és utolsó szót. Ami ezután következett, úgyszólván minden az ő lángeszének szuggeráló erejét tükrözi, egészen *Bartók* és *Kodály* fellépéséig. Legszebb operája a „Bánk bán", a nemzeti fájdalomnak és élniakarásnak megrázóan drámai kifejezője. „Hunyadi"-ja ugyanilyen gazdag zenei értékekben és éppen olyan megrázó erővel fejezi ki Erkel multbanéző és jövőbelátó, reménykedő és hívő magyarságát. „Himnusz"-a, amely nemzeti imádságunkká lett, páratlan kifejezője a magyar lélek büszke fájdalmának. Hogy többi operája: „Brankovics", „Dózsa György", „István király" és a többiek ma már nem élnek a magyar színpadokon és hangversenytermekben, annak az az oka, hogy Erkel az egy *Egressy Bénin* kívül nem talált jó szövegíróra, úgyhogy ezek inkább megkötik, mintsem megihletik képzelőerejét s csak némely helyen indítják szép részletek megírására; egészben véve tehát nem jelentenek nagy értékeket. Erkel egész életében a színpad számára dolgozott. Mindig volt ötlete, dallambeli inventiója sohasem hagyta el. Erős hazafias érzéstől áthatva tanulmányozta a magyar népi zenét, de jól ismerte a nagy német és olasz klasszikusokat is. Látta, mennyire el vagyunk maradva a nyugati népek műzenéjétől; meg akarta tehát teremteni a magyar műzenét úgy, hogy az külföldi hangversenytermekben is megszólalhasson. De ez csak részben sikerült neki. Megteremtette a magyar műzenét. Munkái európai színvonalon állanak, de ma már érezzük, hogy Erkel után még nagyon sok minden következhetik: az általa megteremtett magyar műzene még fejlődőképes, még új utakat kereshet, mert a magyar népi melosz igazán eredeti, ősi talaja még csaknem érintetlen maradt. A magyar néplélek zenei megnyilvánulását Erkel nem tudta mindig maradéktalanul felszínre hozni. Csak azt látta meg, ami szembeötlő, külsőleges sajátság. Nem kutatott nagy mélységek s jellemzően fontos tulajdonságok után, hanem a felszínen maradt s csak néha, szinte önkénytelenül látta meg az autodidakta ösztönös érzéseivel a magyar zene igazi arcát. A közönség érdeklődése, szeretete inspirálta. A közönség kedvét kereste, de azért egyéniségét sohasem vesztette el. Meggyőződését és érzéseit sohasem bocsátotta áruba. Bár a magyar faj lelkét a maga teljességében nem tudta belevinni operáiba, a motivumok szépségével, a dallamok bőséges melegségével, néha tősgyökeres magyarságával némelyik operája ma is a nagy klasszikusok örökifjúságával hat.

Társait és követőit: *Mosonyit*, *Dopplert* s a többieket is a magyar műzene kifejlesztésének a vágya hevítette. Ha újat nem is igen hozhattak már ebben az irányban, Erkel zsenijének megnyilvánulása után zenéjük mégis fontos szerepet visz a magyar zene történetének fejlődésvonalába és némely munkájukban ma is a lelkesedés friss melegét érezzük.

Erkel mellett azonban egy másik csillag is kezdett feltűnni, aki sokban túl is szárnyalta őt. *Liszt Ferenc* az új meteor, aki a legnagyobb romantikus zeneköltők közé tartozik. Ha magyarsága nem is olyan hangsúlyozott, mint Erkelé és zenéje sokban nagyon is távol áll a magyar lélektől, mégis a legnagyobb magyar klasszikusnak nevezhetjük, mert a magyar zene neki köszönheti a világ által való elismertetését. Magyar rapszódiái az egész világon elterjedtek s messze elvitték a magyar zene hírnevét. De legnagyobbak az érdemei a szimfónikus költemény és az egyházi zene terén. Ezekben emelkedett világviszonylatban is a legnagyobbak közé. Szakított a régi tartalommal, szellemmel és a klasszikusok néha már elkoptatott formáival. Az ő egyéniségéhez illő formákat keresett, mert heves természete nem bírta a régi formák béklyóit. De nemcsak a forma terén teremtett egészen új irányt, hanem új tartalommal és új eszmékkel töltötte meg formáit. Szimfónikus költeményei tele vannak filozófiával és töprengéssel, a romantikus költő ideges, pesszimisztikus világszemléletével. Jellegzetes programmzenedarabok ezek. Csak akkor élvezhetjük őket tökéletesen, ha ismerjük azokat az eszméket, azokat a többnyire szubjektív érzéseket, amelyek a mű születése pillanatában betöltöt-

a nevelésnek is tovább kell folytatódnia a kiképzési időben és pedig főleg abban az irányban, hogy a becsületérzést és a bajtársiasságot a legmagasabb fokra emeljük. Az említett értékek nagy cselekedetek rúgói a háborúban.

Látjuk tehát, hogy a hadsereg iskolázását nem csupán a tisztikar, hanem az ország összes tanítómesterei is végzik. Nagy egyetemes munka ez, olyan is kell, hogy legyen, hiszen nagy, egyetemes, magasztos célokat szolgál. És amelyik állam mennél lelkiismeretesebben végzi el ezt a munkát, annál értékesebb hadserege lesz.

Ez tehát az a keresett eszköz, amellyel az ellenséges túlerőt ki lehet egyenlíteni.

A fenti sorokban kísérletet tettünk arra, hogy képet nyujtsunk arról, milyen védőrendszerrel és fegyveres erővel kell egy modern államnak bírnia. Ha ezt az elképzelést a mi helyzetünkkel összehasonlítjuk, a fájdalom keserű érzése lopódzik szívünkbe. Nemcsak azért, mert a békediktátum megfosztott minket minden szabad nemzet legszentebb jogától, hanem azért is, mert áldatlan gazdasági és pénzügyi viszonyaink következtében sohasem lennénk képesek hatalmi tényezőink ilyen mértékű kihasználására. A fent jellemzett béke- vagy rárohanó (fedező) hadsereg fenntartása egymaga többet emésztene föl évente, mint Csonka-Magyarország egészévi költségvetése. Hátra van még annak az óriási anyagszükségletnek beszerzése és raktáron tartása vagy tömeggyártásának előkészítése, amelyre háború esetén a hadrakelő néphadseregnek szüksége van. Vas, réz, kőszén, olaj, benzin, ezek a természeti kincsek, amelyekre a hadviselő államnak korlátlan mennyiségben van szüksége. Mindezek nem állanak rendelkezésünkre. Hadiiparunk fejletlen. Körülöttünk állig felfegyverkezett gyűlölködő népek. Békehadseregeik 600.000 katonája, felszerelve a haditechnika minden vívmányával, áll szemben a kis trianoni honvédséggel.

Mi marad nekünk?

Dicső nemzeti hagyományainkhoz méltóan fenntartva és fejlesztve népünk minden katonai erényét, neveléssel kiegészítve fogyatékosságait, olyan kiképzést adjunk kis honvédségünknek, amely annak értékét más hadseregeké fölé emeli.

És bízzunk a jövőben!

Haladjunk tovább szorgalommal és alapossággal. A magyar katona mindenkor dicsősége volt a harcmezőnek, reméljük, a jövőben is a csatatereké ura lesz.

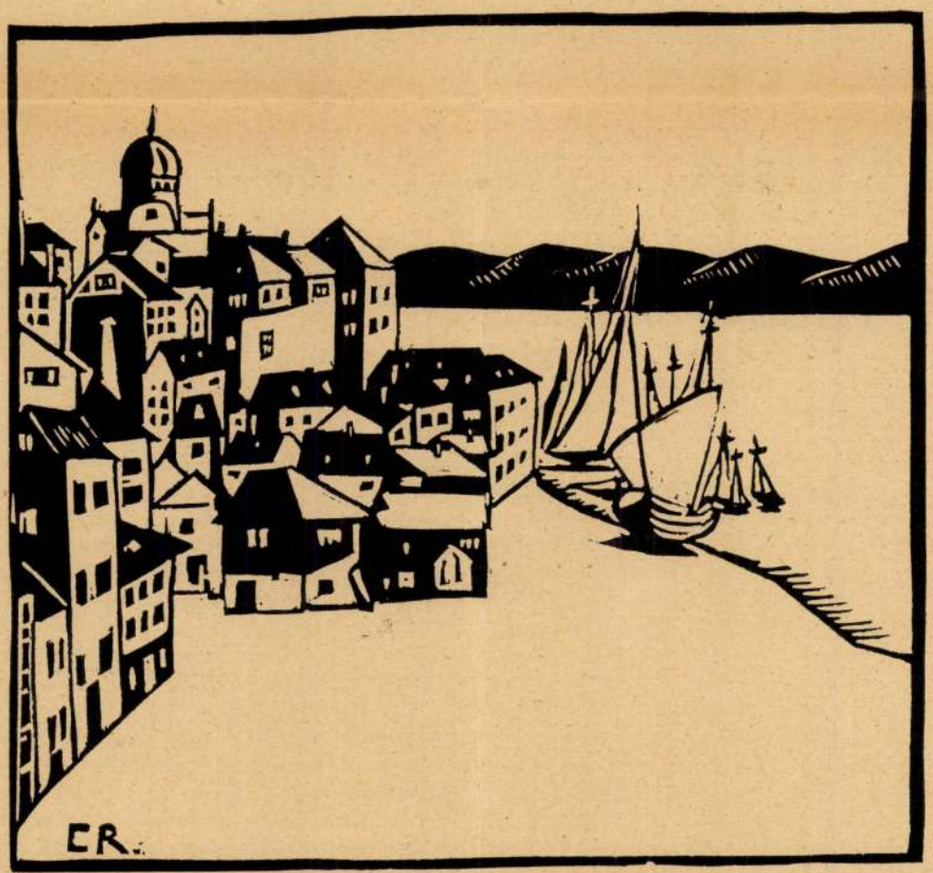

Czelnay Rezső főhadnagy, a Leventekör örökös tagjának linoleummetszete.

Ludovikás Levente
1932. XI. évf.

†

Az elmult 10 esztendő folyamán a Ludovikás Levente következő volt munkatársai hunytak el: **Bessenyei Lajos, dr. Béres Gaudenc, Hanzély Pál, Kökény László, Morva Tibor, Oroszlányi István, Szeib György, Wallentinyi László.** Korán kihunyt, nemes munkás életük emlékét lapunk hasábjai híven és kegyelettel őrzik.

Ez a kép eredetileg címlaptervezetnek készült a Ludovikás Levente számára, de már az első évben ennek az állandó rovatnak lett a díszítője. A Sorakozó-rovatban jelentek meg a Leventekör szellemi irányítását szolgáló közlemények s ma is útmutatója törekvéseinknek, egyben pedig a tagok kiválóbb irodalmi és tudományos dolgozatainak ad helyet.

*

Falb Endre főhadnagy, örökös tagnak akadémikus-korabeli szénrajza.

A XI. ÉVFOLYAMHOZ.

Irta: vitéz Dombóvári Révy Kálmán altábornagy, a Ludovika Akadémia volt parancsnoka.

A Levente-kör első évi működése után, 1921. őszén annak lelkes zászlóvivője, Rózsás főhadnagy, azzal a kéréssel fordult hozzám, engedjem meg, hogy a Levente-kör az akadémián belüli terjesztésre egy füzetet adhasson ki, amely hivatva lenne arra, hogy a kör munkásságát és az akadémia belső életét évről-évre megörökítse s ezzel közreműködjék a ludovikás bajtársi szellem megerősítésében.

Az eszme egészségesnek és életrevalónak látszott; a bemutatott anyag pedig arról győzött meg, hogy a Levente-kör első évi működése máris igazolta a hozzáfűzött reményeket; az akadémikusok munkásságának olyan sokoldalúságát és a munkásságban olyan ötletességet mutatott fel, hogy azok javarészének összefoglalása a fenti célok előmozdítására rendkívül alkalmasnak ígérkezett.

Örömmel ragadtam meg tehát az eszmét, ami terveimbe egészen beleillett; sőt egyéb körülmények miatt egyenesen kapóra jött.

A Ludovika Akadémia a kommunizmus alatti gerinces magatartásával az egész ország rokonszenvét megnyerte ugyan, de Trianon nyomasztó hatása a katonai élethivatásba vetett bizalmat az emberekben megrendítette. Azt hitték, hogy a Trianonnal megmérgezett légkörben a katonai élethivatás jövője bizonytalan; ifjaink tehát torlódtak az ú. n. „pozitiv" életpályákra, értsd alatta: a gazdasági, kereskedelmi, vállalati, ipari stb. területet, és a magyar tisztképzés otthonába alig akadt jelentkező.

Fel kellett tehát újra kelteni a magyar ifjúság érdeklődését a tiszti hivatás iránt; rá kellett mutatni arra, hogy a tisztképzés szellemében végzett nevelés milyen értékeket rejt magában; tettekkel kellett hirdetni, hogy az a szellem, amely a Ludovika Akadémiában honol, örök értéket jelent a nemzet fennmaradása szempontjából; hogy ezek azok az erkölcsi pillérek, melyeken a nemzeti ujjászületésnek fel kell épülnie. Rá kellett tehát terelni a figyelmet az akadémia belső világára, az ott folyó munkára és életre.

Ennek a célnak az elérésére abban az időben két módot választottunk; az egyik az évenként

megtartott sportünnepély volt, melyen a testi erő és ügyességek diadalának bemutatása mellett a magyar történelem lelkesítő képeit tártuk ezrekre menő közönség elé, a másik mód pedig nem lehetett más, mint az, hogy a szellemi munkásság erejét kivigyük az akadémia falain kívül s megadjuk a lehetőséget arra, hogy mindenki valódi képet alkothasson magának a magyar tisztképzést mozgató szellemi erőkről, azok irányáról és gazdagságáról.

Ennek a szolgálatába kívántuk állítani a Ludovikás Levente eszméjét, még pedig akként, hogy azt nyomtatásban kiadjuk s az évi sportünnepéllyel együtt az országban terjesztjük.

A legmagasabb cél azonban ezek mögött rejtőzött, melyet abban tűztünk magunk elé, hogy a magyar tiszti sarjadékot a magyar irodalmi működés megbecsülésére neveljük; alkalmat adjunk nyilvánosság előtti szárnypróbálgatásokra és a tanári kar közreműködésével megfelelő irányítást adjunk az írásművészet követelményei tekintetében, hogy ezáltal már zsendülő korban elhintsük közöttük egy később kibontakozó katonai írói gárda magvát.

A Ludovikás Levente tehát tanár és tanítvány legbensőbb lelki és szellemi együttműködésének eredménye és mint ilyen, a magyar tisztképzés otthonának legértékesebb megnyilatkozása és egyben legtökéletesebb tükre is.

Hogy hogyan felelt meg a Ludovikás Levente ezeknek a céloknak s hogyan fejlődött az első számtól a tizedikig, arra felesleges időt vesztegetni; aki ránéz és beletekint, rögtön észreveszi. Ez a nagyszerű fejlődés mutatja legjoban, hogy az eszme milyen életrevaló volt és bizonyítja azt, hogy a jövőben is mennyire szükség lesz reá. S ha kezembe veszem a havonta megjelenő Magyar Katonai Szemlét, alig akad szám, melyben az elmult tíz év neveltjei közül valakinek a nevével ne találkoznék, sőt fel-feltűnnek más komoly folyóiratokban is. Ilyenkor újra és újra átélem a Levente-kör és a Ludovikás Levente szervezési örömeit, újból és újból belehatolok mindegyiknek a lelkébe, mely megnyilatkozik a munkájában s mindenkor hálát adok a Mindenhatónak, hogy részt adott nekem a magyar tisztikar leventéinek nevelési munkájából.

A legnagyobb érdem azonban a Tiétek, fiatal Barátaim, akik oly lelkesedéssel álltok mindig a legszebb és legnemesebb célok szolgálatába. A Ludovikás Levente tizenegyedik évi száma legyen példája a becsületes és kitartó munka diadalának.

A tietek a dicsőség, de a tietek a haszon is, amit annál nagyobb mértékben fogtok élvezni, minél idősebbek lesztek. S majd, mikor a java férfikor gondjai elővarázsolják az első ősz hajszálakat, s olyan helyzetbe kerültök, hogy tanácsadóra van szükségetek, vegyétek elő ezeket az évkönyveket, olvassátok újra és újra s a bennük felhalmozott fiatalos életerő, bizakodás, reménység, életkedv és humor erősítse meg lelketeket és tartsa örökké ébren a magyarságotokba és hivatástokba vetett rajongó szeretetet!

Köszöntöm a Ludovikás Leventét első jubileuma alkalmából! S e köszöntésben benne van mindazoknak a hálája, akik szívükön viselik a magyar tisztképzés ügyét; hála a fiatalságban rejlő erőnek és hála azoknak, kik ezt az erőt önfeláldozó munkával irányítják és a Haza üdvére teremtő munkává alakítják!

Czelnay Rezső főhadnagy, a Leventekör örökös tagjának linoleummetszete.

Ludovikás Levente
1932. XI. évf.

A főépület látképe.

A LUDOVIKA AKADÉMIA II. FŐCSOPORTJÁNAK OTTHONA.

Irta: Varga László főtanár, szkv. százados.

Az 1931—32. tanév fordulópontot jelent a Ludovika Akadémia életében. Az Alma Mater 100 éves épülete szűknek bizonyult a technika fejlődésével egyre szaporodó fegyvernemekhez pályázó akadémikusok, de még inkább a sajátos és sok helyet igénylő műszerek, laboratóriumok és szertárak befogadására, ezért akadémiánk a tanév elején elhelyezés szempontjából kettévált. Mindazok a kiképzési ágak, amelyeknek a nemzeti hadsereg megalakulása előtt is a régi épület volt az otthonuk, *I. főcsoport* néven továbbra is megmaradtak az ősi falak között; a többiek ellenben — *II. főcsoport* néven — a fővárosnak éppen ellenkező szélén, a Hűvösvölgy kezdetén elfoglalták a nehéz viszonyok ellenére is törhetetlen akaraterővel számukra elkészített új otthont.

Az I. főcsoport parancsnokságát 1931. október 1-én vitéz *Jány Gusztáv* vkszt. ezredes, a II. főcsoportét pedig 1931. július 1-én *Zelenka* Zoltán vkszt. ezredes (jelenleg tábornok) vett át. — 1931. november 1-ig mindkét főcsoport felett vitéz *Szinay* Béla tábornok parancsnokolt.

A budai hegyvidék eme legszebb pontján nyerik tehát kiképzésüket mindazok a ludovikások, akik honvédségünk műszaki, híradó, vonat és gépkocsi csapataihoz készülnek. Igen, *ludovikások*. Hangsúlyoznunk kell e szót, hogy ezzel is kidomborítsuk, hogy a két főcsoport, bár egy egész város választja el őket egymástól, mégis egy intézményt alkot, azt, amelynek célja a magyar nemzet féltveőrzött kincse, a magyar honvédség számára olyan tisztek nevelése, akik elődeikhez méltóan, békében és háborúban, jó és bal-sorsban, gazdagon vagy szegényen, elismerve vagy méltatlanul megalázva is csak egy jelszót ismernek: „A Hazáért mindhalálig!"

*

Mielőtt megkezdenénk körsétánkat a II. főcsoport otthonában, emlékezzünk meg röviden azokról az intézményekről, amelyeket a magas kőfallal körülvett kb. 30 kat. hold területen emelkedő épületcsoport megépítésétől, 1896-tól 1931. augusztus 31-ig befogadott.

A sort a volt budapesti *cs. és kir. gyalogsági hadapródiskola* nyitja meg. Ez az intézmény, amely 1909-ben ünnepelte 40 éves fennállását, a Neugebäude-ből, a mai Szabadság-tér helyén elterült s tengernyi magyar könnyet és vért látott kaszárnyavárosból költözött ide. Működésének 1918. októberében az ú. n. őszirózsás forradalom vetett véget. Az örökséget ekkor a *„Budapesti magyar katonai főreáliskola"* vette át. Nemzeti önállóságunknak ezt az új hajtását azonban csakhamar letörte a trianoni békeszerződés, amely a Ludovika Akadémián kívül minden más katonai iskola fenntartását megtiltotta. Azonban csak a puskát tudta leparancsolni a falak között élő ifjak válláról, de nem akadályozhatta meg, hogy e szép, egészséges otthon továbbra is a nevelés, oktatás céljait szolgálja. Az 1921—22. tanév kezdetével a V. K. M. V/b. ügyosztálya az 1922. évi IV. t.-c.-kel módosított 1921. évi XLIV. t.-c alapján megszervezte itt a *„Bocskai István" m. kir. reáliskolai nevelőintézetet*. Kilenc tanéven át folyt ezután elsősorban hadiárva gyermekeknek a reáliskolák tanterve szerint való előkészítése a főiskolai tanulmányokra s lelki felvértezése a jövő küzdelmeire.

A reáliskolai nevelőintézetek alsó és felső tagozatának összekapcsolása következtében az 1930—31. tanév végén a „Bocskai István" reáliskolai nevelőintézet beolvadt a pécsi m. kir. „Zrinyi Miklós" reáliskolai nevelőintézetbe s az épületeket újra a honvédkincstár vette használatba. Hogy azonban azok az új célra — a Ludovika Akadémia II. főcsoportjának befogadására — alkalmasak legyenek, jelentős átalakításokra volt szükség. Így kikerültek a főépületből a parancsnoksági irodák, a gazdasági hivatal és a raktárak. A fegyvernemek számos volta a tantermek és társalgók, az akadémikusok éjjeli nyugalma érdekében történő kis csoportokban való elhelyezés pedig a hálótermek szaporítását tette szükségessé. Mindezt a meglevő nagyobb helyiségek elosztásával valósították meg. A parancsnokság és a gazdasági hivatal elhelyezése céljaiból kiürítették és átalakították a volt tiszti laképületet. A régi legénységi laképületből a IV. évesek lakóháza, az

Vitéz Jákfai GÖMBÖS GYULA tábornok,
m. kir. honvédelmi miniszter.
CZELNAY REZSŐ főhadnagynak,
a Leventekör örökös tagjának linoleummetszete.

Ludovikás Levente
1932. XI. évf.

A munkakedvet fokozták s a tantermi munkát kiegészítették: a vezetőtanár előadásai, 2 nevelő-értékű német hangosfilm megtekintése a városban, az akadémia történelmi emlékeinek megbeszélése németül (parkban, múzeumban, irredenta folyosón, stb.), aks-i sportesemények stb. megbeszélése a helyszínen.

Önálló előadást tartott 6 aks. (1 vetítéssel), *felolvasást:* 4 aks., 1—1 *katonai segédletet* minden aks. feldolgozott. Az aks-ok 40%-a mint *német tolmács* többé-kevésbbé megfelelhetne.

A vezetőtanár által kitűzött *pályatételre* 7 munka érkezett. Ebből 2 a nyelvcsoport tagjaitól származik. Ez a körülmény is bizonyítja, hogy a német nyelvet átlagosabb tehetségű aks-ok tanulják mind a szakoktatás, mind a leventeköri foglalkozás keretében.

b) *Olasz* nyelvcsoport.

Vezetőtanár: *Dezséri Bachó László* alez.

A foglalkozás célja főleg a katonai nyelv elsajátítása volt, nagyobbára a spanyol polgárháborút tárgyaló közlemények alapján. A katonai események olvasásánál és tárgyalásánál azon volt a súly, hogy az akadémikusok az olasz társalgási nyelvben folyékonyságra és szabatosságra tegyenek szert. A katonai tolmácsvizsgára való előkészítés elmaradt, mert akadémikusokat csak egész kivételes esetekben lehet erre a vizsgára bocsátani.

Az év folyamán az akadémikusok a következő előadásokat tartották olasz nyelven:

Papp Ferenc, II.évf. aks.: „Cristoforo Colombo, lo scopritore del nuovo mondo".

Homonnay Károly, II. évf. aks.: „L'Italia nel caso di una guerra dell' Ungheria colla Piccola Intesa".

Gömbös Gyula, II. évf. aks.: „Le forze aeree italiane".

c) *Francia* nyelvcsoport.

Vezetőtanár: *Bertalan Ottó* alez.

A foglalkozás célja elsősorban a katonai nyelvben való gyakorlás volt, amihez az időszerű katonai eseményeket és kérdéseket ismertető francia ujságcikkek szolgáltak alapul. Sor került a politikai földrajzi fogalmak megbeszélésére is, különösen a Földközi-tengerrel kapcsolatban, azonkívül a XVII. századbeli francia klasszikusok ismertetésére, ami több kisebb előadás keretében történt.

Az év folyamán az aks-ok a következő nagyobb előadásokat tartották francia nyelven:

Bethlen Pál gróf, IV. évf. aks.: „Corneille: Cid. Les manoeuvres de grandes envergure en France 1937".

Nadányi Károly aks.: „La société des Nations et les pactes bilatéraux".

Gr. Bolza Antal aks.: „Les voies maritimes de la France."

Gr. Zichy Mihály aks.: „Le conflit sino — japonais".

d) *Angol* nyelvcsoport.

Vezetőtanár: *Raffay Elemér* szds.

A foglalkozás célja a folyékony angol beszédben való gyakorlás volt. Ezt a célt az angol újságok egyes cikkeinek részletes megbeszélésével, angol könyvek tartalmáról való beszélgetésekkel és önálló angol nyelvű előadásokkal igyekezett a csoport elérni.

8. Gyors- és gépíró csoport.

Vezetőtanár: *Seregdy Sándor* alez.

Polgári szakoktató: *Endrődi István* gyors- és gépírástanár.

Az órák a tárgyak természetének megfelelően gyakorlati irányúak.

A gyorsíró csoport az aks-ok tudásának foka szerint két alcsoportra oszlott. Az első alcsoportot képezték a *beszédíró* gyorsírók. Ezek átlageredménye 160—170 szótag percenként. A második alcsoport a haladókat foglalta magában, akik átvették a Fogalmazási gyorsírást és az Irodai gyorsírást. Teljesítményük kb. 110—120 szótag percenként.

A rövidítéselmélet alapos gyakorlásával növelték gyorsírói készségüket.

Katonai szakrövidítéseket, az új Harc. Szab. rövidítéseit és azokat a „terminus technikus"-okat tanulták, amelyek tanulmányaikkal kapcsolatosak.

A tollbamondás utáni gyorsíráson és a szabatos gyorsírás gyakorlásán volt a hangsúly.

Az első alcsoport szintén átvette a fenti rövidítéseket. A vitaírás módjait gyakorolta. Gyorsabb ütemű tollbamondások által biztonságot és még nagyobb kedvet igyekeztek elsajátítani a gyorsírás iránt.

A gépíró csoport is megfelelően gyakorolta a tollbamondás után való gépelést. A tízujjas, úgynevezett *vakírásos* rendszert örömmel tanulták. Percenként 45—80 szótagot írtak.

A szokásos évvégi gyors- és gépíróversenyt az idén május 11-én rendeztük. Az eredmény megfelelt a várakozásnak, illetve annak a teljesítménynek, amit ilyen kevés óraszám mellett várni lehetett.

A gyorsírók 160 és 110 szótagos fokon indultak. A dolgozatok elég jól sikerültek. A tollbamondás 5 percen át tartott.

A 160/I-es fokon 1. Galamb István III. Tü., 2. Csikós József III. C., 3. Szelényi György II. B. aks.

A 110/I-es fokon. 1. Szelényi György II. B., 2. Zólyomi László II. B., 3. Nagy Sándor II. C. aks.

A gépírásból szintén két csoport indult. 70 és 45 szótagos volt a verseny. Tollbamondási idő 5 perc.

A 70/I-es fokon 1. Udvarhelyi László II. C., 2. Jónás Endre IV. B., 3. Szőke Pál III. A. aks.

A 45/I-es szabatos írásnál: 1. Szőke Pál III. A., 2. Réthy József II. Tü., 3. Berényi György II. E., 4. Koronay József III. A. aks.

III. A pályázatok eredményének kihirdetése.

A Kör az alábbi pályatételeket írta ki:

1. Hadtudományi csoport.

a) Hogyan készüljön fel a felavatásra kerülő aks. az alantos tiszti életre? — Beérkezett 5 pályamű.

b) Mennyiben módosítja Csehország jelenlegi helyzete és a korszerű hadviselés az ősmagyar harcászatot és harceljárást? — Beérkezett 6 pályamű.

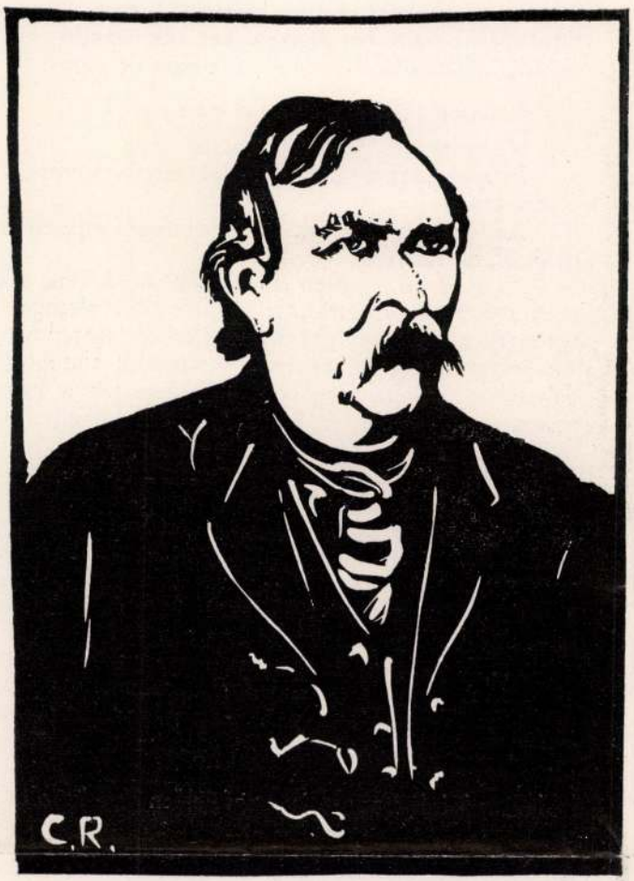

A haza bölcse.

Nagyszebeni várfeljáró.

Debreceni ötösfogat.

CZELNAY REZSŐ fhdgy., örökös tag, linoleum-metszetei.

Ludovikás Levelek
1937/38. XVI. évf. 63. l.

Czelnay Rezső

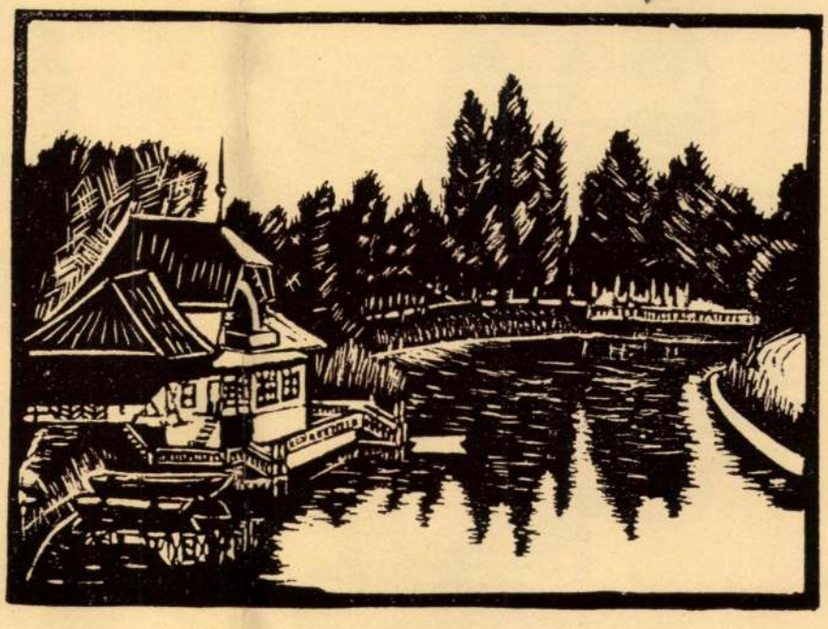

RÉSZLET A LUDOVIKA AKADÉMIA PARKJÁBÓL

CZELNAY REZSŐ akadémikus linoleum-metszete

KERTI HÁZAK

CZELNAY REZSŐ akadémikus linoleum-metszete

Ludovikás Levente

1927. VI. évf. 1. sz.

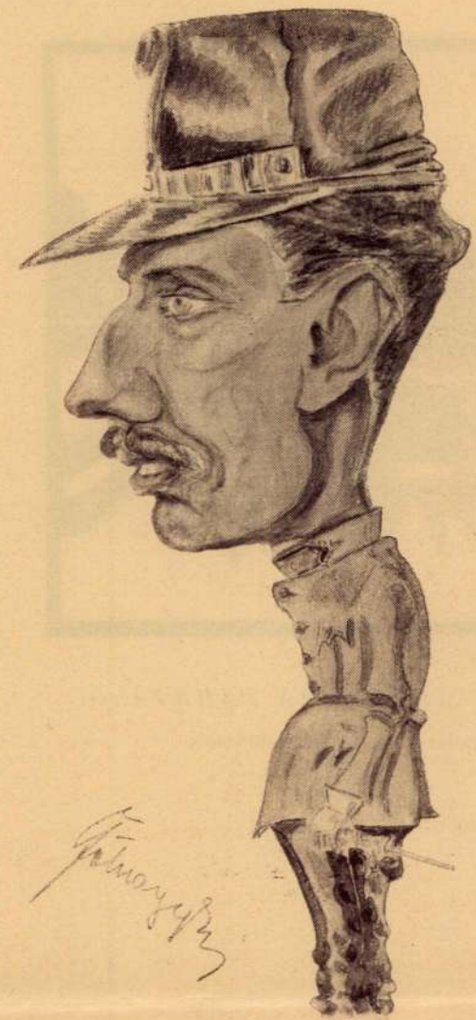

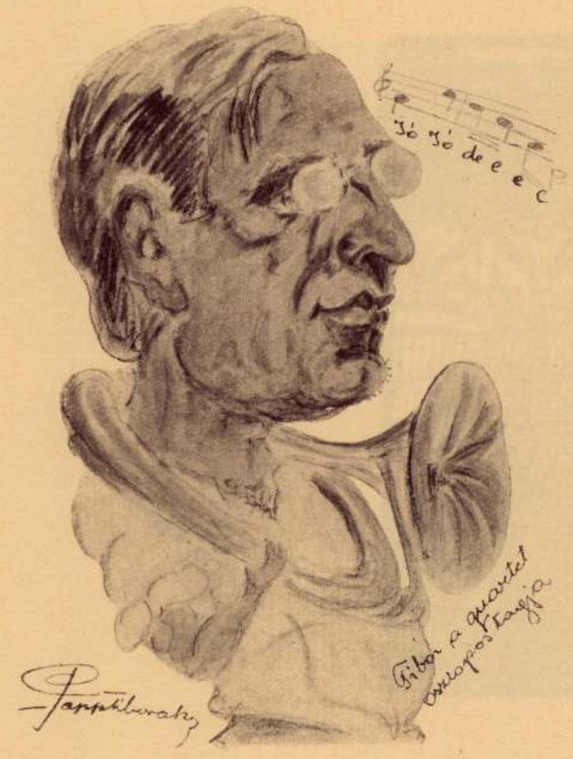

AKADÉMIKUS-KARRIKATURÁK

PÁLYI FERENC akadémikustól

Czelnay Rezső

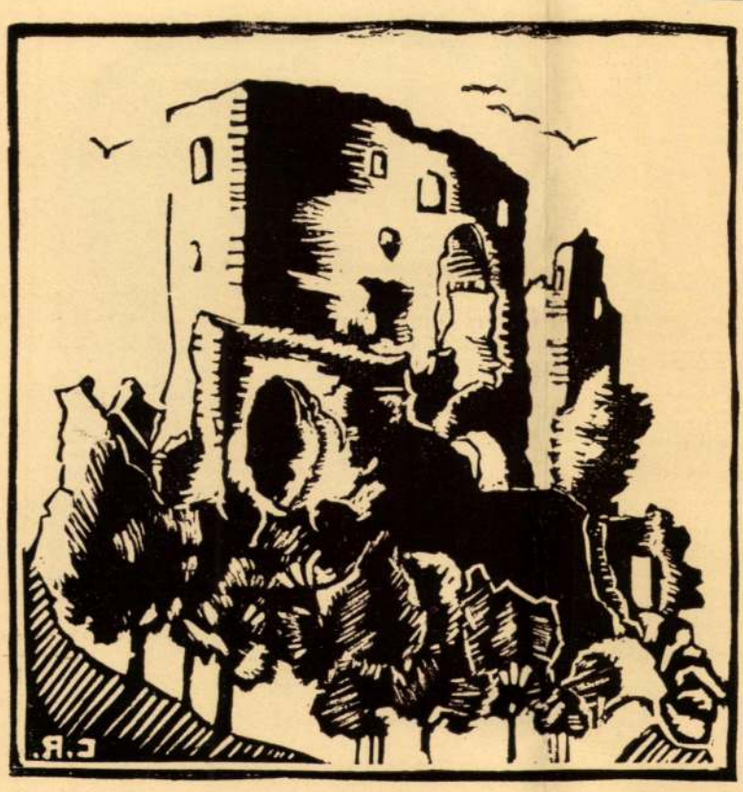

VÁRROM

CZELNAY REZSŐ akadémikus
linoleum-metszete

A ZSÁMBOKRÉTI ROM

KRUDY ÁDÁM akadémikus
linoleum-metszete

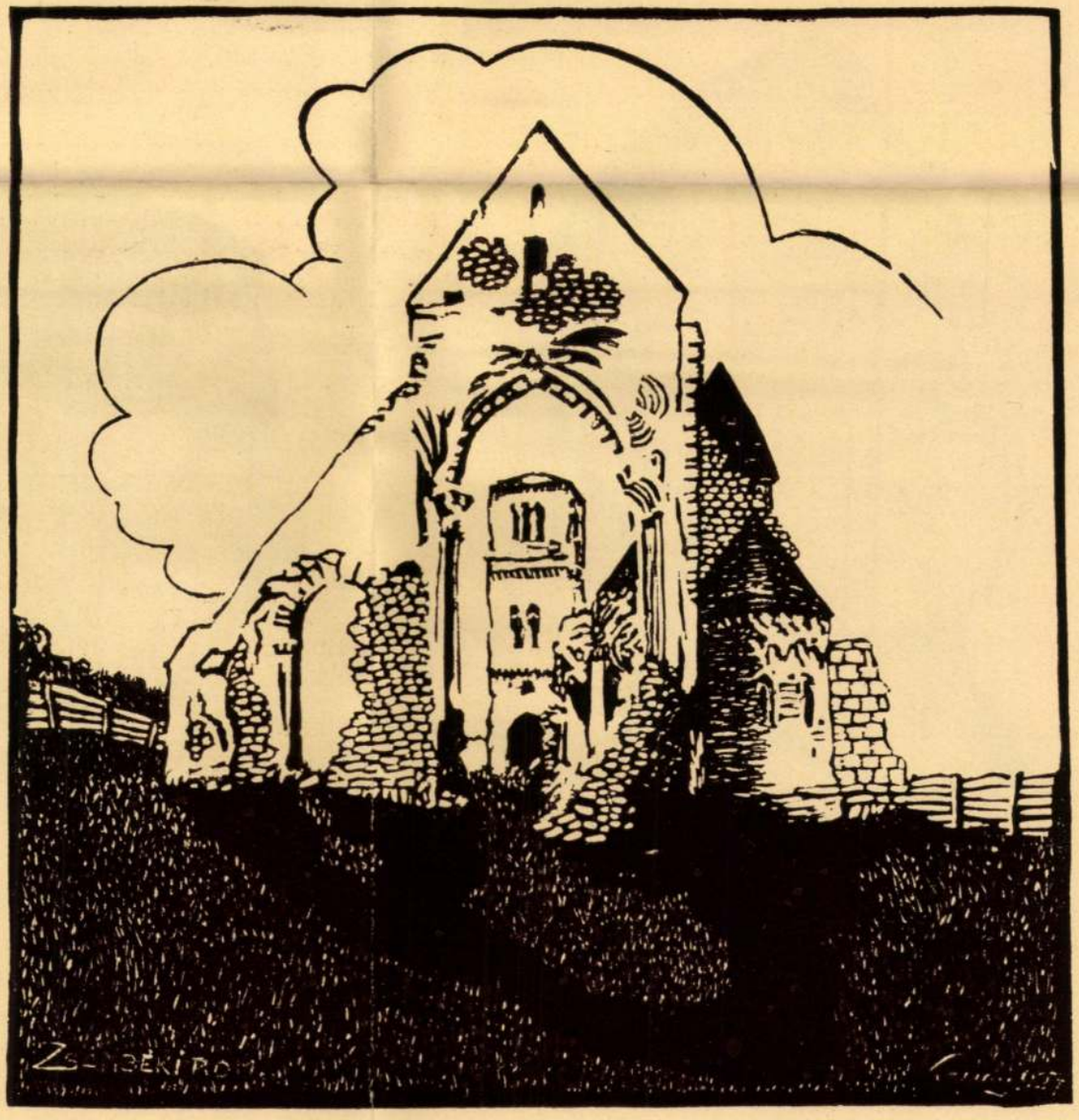

Cedulázva

CERUZARAJZOK

MATTHIAS MIKLÓS (fent balra, lent jobbra)
KOBER JÁNOS (fent jobbra, lent balra)
akadémikusoktól

Ludovikás Levente
1927 VI. évf. 1.7.

Czementes János, l. *Kolozsvári Czementes János.*

Czemermany István, ács /

MDK

1605-ben "Czemermany Istvánnak az fü mesternek" 6 napra 2 forintot adnak. /Szt István templom ra vonatkozó számadások /.
572.o.

Szász Károly: Adatok a nagybányai Képírók, kő- és fafaragók történetéhez.
Kelemennél. 566-576.o.

Czencz Éva MDK

Szentendrei utca, pasztell

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Czenc Éva MDK

festő

Kiállitás
Uj Magyarság 1942. jun.11.

MDK

Czenz Éva, festö

Szentendrei utca. Pasztell.

Mücsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Müvészetért".
1943 máj. 16-30. Kat. 21.1.

Cseuz Éva

A Nemzeti Salon tavasi tárlatán szerepelt.

Esti Ujság 1942. VI. 11.

Ø

Czenczeva

B. Csenz Éva

festő

XIII. Róbert Károly

körút 57.

MKSz 1947

OMKT. M. művészeteit. 1943. máj.:

Szentendrei utca,

pasztell.

Czencz János

Merengő, olf.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

Ormos János.

Mint szerepelt a Malmöben rendezett magyar kiállításon, melyről a „Skanska Dagbladet" c. lap számol be.

Magyarság, 1928. dec. 25.

Czencz János MDK

Fürdőzők, olf.

Folyóparton, olf.

Fürdés után, olf.

Hullámzó Balaton, olf.

Miccsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János

MDK

B. Lenki arcképe

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János MDK

F. Jolli arcképe, olf.

Akt, olf.

Kazlak, olf.

Papagájos hölgy, olf.

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János

Kukoricafosztás, olf.

Ifjuság, olf.

Szüret, olf.

Lovak, olf.

Ujcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János

Tél falun

Tavaszi felhők

Falusi kisleány

Svájci táj

Miskolc 1932 őszi tárlat

Czencz János MDK

B. Márta arcképe, olf.

Falusi udvar télen, olf.

Tavasz, olf.

Fekvő akt, olf.

Mücsarnok 1932 őszi tárlat

Czencz János MDK

Kovácsmühely, olf.

Félakt, olf.

Ünneplőben, olf.

Szürkület, olf.

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János MDK

Korsós leány, olf.

Szabadban, olf.

Balaton, olf.

Készülődés, olf.

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János MDK

Faluvége, olf.

Tavaszi virágok, olf.

Rábai táj, olf.

Téli táj, olf.

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János MDK

Pünkösdi rózsák, olf.

Márciusi hangulat, olf.

Piroskabátos nő, olf.

Ülő akt, olf.

Műcsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János

MDK

Arckép plein air-ben

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János MDK

K. Évi

Mücsarnok 1932. őszi tárlat

Czencz János

Kiállít

Ú. M. 1942. IV. 19.

zpont meginditotta rotaprintes for-
köteteként a
pzőművészeti Élete"
mely a Közoktatásügyi Népbiztosság
a Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es
kozó részét tartalmazza. Ára: 15. - Ft.

iadványai közül kapható
k 1954-55."
zpont évkönyve. Ára: 75. - Ft.

k 1956-58."

k a Müvészettörténeti Dokumentációs

Czencz János MDK

Pihenés, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Czencz János MDK

Fekvő akt, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Czencz János MDK

Havas kazlak, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Czencz János

Fekvő akt

R.Gy.-né

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Czencz János MDK

Nyár, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

Czóncz János

Fejkötős hölgy, olf.

Miesarnok 1935 téli és Szókely Bertalan emlékkiáll.

Czencz János MDK

Kisleányok, olf.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Egy fa, vizf.

Műcsarnok 1912. Hegedüs L. Tull Ö. Akvarell és pasztellfestők és grafikusok egyesülete kiállitásai

Czencz János MDK

Tájkép, vizf.

Mücsarnok 1912. Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

Czencz János MDK

A fáraók leánya, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Czencz Kánoz, festöm.

Gyermekek a Balatonnál. Olf.

KMTárs. 1912/13. Téli kiáll. Kat. 86.1.

MDK

Csencz János

Fejkötős hölgy, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

9.1.

Смесск Тамае

Полковъ Волгу, ст.

Ст.

MDK

Czencz János

Nyár, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.

le.l.

állt, majd 1897 előtt a
helyezték el. A templom
festették.

Irodalom: Myskovszky V.,

MDK

Czencz János

Falusi részlet, of.

Erdőben, of.

Fürdőző, of.

Téli Kiállitás. 1935. nov.-dec. Mücs.
17.1.

IV.1.

MDK

Czencz János, festö

Erdöben.	Jelzett.	Olf.	28.1.
Fürdö nö.	"	"	29.1.

Árverési Közlöny. Festm.,rajzok. 1936 okt.4. rk.sz.
28,29.1.

Czensz János

Festő és modellje, festm.

xcxcxcxcxcxcxcxc.

Az Önarckép. Alkotás Műv.ház. 1923. márc.

13. 1.

MDK

Czencz János, festő

22. Vízparton. Olf.

27. Fürdő után. "

Bp.Műcs.-"A Magyar Művészetért".Képzőműv.Kiáll. 1942. jan.6.-22.

Kat. 5.l.

M.D.K.

Czencz János /1885-

108. Nő kutyával. Olajf. 55.2 x 48, vászon.
109. Bárkák Anconánál. Olajf. 36.7 x 40, karton.

Háborus műtárgyveszteség-jegyzékek. I. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 13. l.

MDK

Czencz János

Árv.Csarn. 1940. jun. 94.sz.

20. 1.

MDK

Czencz János

Zöldben, of.

Tánc, "

Várakozás, "

Horthy jub. kiáll. Mücs. 1939. dec. 21. 1.

MDK

Czencz János

Nyári nap, of.

Ábránd, of.

Magy. Müvészetért kiáll. r.Mücs. 1940. febr.

lo. 1.

ADK

Czencz János

Leány lanttal, of.

Arv. Közl. 1940. dec. ?.rk.sz. 96.aukc.

2o l.

MDK

Czencz János

Nyár

Zöldben

Kislányok

Debreceni reprezent. kiáll. 1937.

MDK

Czencz János, sz. 1885.

Nyugvó nő

Falu vége

Ernst Muz. 18. sukc. 1921. dec. 9 l.

Cunecz János

Balaton, of.

Gyermekek a Balatonnál, of.

Viharos Balaton, of.

Balatoni Társ. 5. N.Szal. 395. zi611. 1928. ápr.

12. 1.

MDK

Czinecz János

Séta a Balatonnál, of.

Eső után, of.

Balatoni Társ. 3. M.Szal. 393. sz.áll. 1928. ápr. 12. l.

MDK.

Czencz János festő,

"Falurészlet" /olaj/
"Ülő női akt" /olaj/
"Tengerparton" /olaj/
"Önarckép" "
"Fekvő női akt" "
"Rabszolganő" "

Árverési Különy 4.sz. 1931.dec.
286- 29.l.

MDK

Czensz János, 1885-

Fiatal leány, fm.

27 l.

Ernst Muz. 48/a. aukc. 1934.

MDK

Czencz János, festö

Ábránd.
Zöldben. 7.1.
Uzsonna. 8.1.
Kommod elött. 11.1.
Kisleányok. 11.1.

MKtárs. Téli tárl. 1938. febr.-márc. Gyüjt.kiáll.
Ep.Műcsarn. Kat. 6.l.,7.,8.,11.l.

Czencz János, festö

40.	Csillogó Balaton.	Olf.
41.	Álom.	-
42.	Esö után.	Olf.
43.	Jachtok.	"
44.	Balatoni strand.	-
45.	Kacsák a Balatonnál.	Olf.
45a.	Balatoni részlet Füreднél.	"

Nemzeti Szalon. -A Balatoni Társ. IV.Kiáll. Bp.1930 szept. Kat.

M.D.K.

Czencz János /1885-

69. Akt. Olajf. 40x50

Elveszett./Győri Városi Muzeum/

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. V. füzet.
5. l.
MUMOK. Bp. 1952.

M.D.K.

Czencz János

113. Estefelé.
114. Nagymosás.
115. Játék.
128. Kertben

" A gyermek a müvészetben" kiállitás tárgymutatója Bp. 1940. Orsz. M. Képzőmüv. Társulat.13. l.

NDA

Czencz János

Tóparton

A Tőzsér kiáll. 1941. dec. hucs. 5.1.

MDK

Czencz János

Zöldben

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mücs. 5.1.

Czencz János

Pihenés

KMTárs kiáll. 1941. dec. Mucs. 5.2.

MDK

Czencz János, festö

Emese álma.
Fekvö akt.
Merengés.

Bp.Mücs.-MIKT. Nemz Képzömüv. kiáll. /Rend. M.Kir.Vall
és Közokt.Min./ 1933 ápr.19-máj.25. Kép.tm. 12.1.

MDK

Czencz János, sz. 1885.

Női akttanulmány
Fürdő nő a parton

Ernst Muz. 15. aukc. 1921. 9 l.

MDK

Czencz János

Balaton-Berény, of.

Árv. Csarnok 104. sukc. 1942. máj. 6. 1.

MDK

Czencz János, festö

214.	Havas kazlak.		Olf.
226..	Fekvö akt.	12.1.	"
248.	Pihenés. 1933.	12.1.	"

Bp.Műcs. -MIKT. Nemz.Képzőmüv.Kiáll. 1934.ápr.29.-
Kat. 11.old.,12.1. jun.17.

MEX

MDK

Czencz János

Fekvő női akt, of.

Árverési Közl. 1929. 5.rk.sz. 13 l.

MDK

Czencz János, festö

A kinek a férje bevonult. Olf.

MK.Soc.Biz. Müv.Kiáll. 1914 nov.-dec. Kat.2.l.
Szépm.Mus.

Czencz János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG

1958 MÁJ 25.

610

Kiállítást rendez a Hazafias Népfront

A bátaszéki Hazafias Népfront szervezésében a bátaszéki kultúrházban népművészeti és képkiállítás nyílik.

A kiállításon rész[illegible]
zi Népműv[illegible]
amely sz[illegible]
mu[illegible]

vesz a Sárkö-
Szövetkezet,
hímzéseket
körzethez
közül Lá-
képeket,
állítanak
fiatal
grafikával
kiállí-
pedig
vesz részt a
bizottság
megyénk
is,
alkotásaiból
állít

tartozó képzőművészek
zár Pál és Szabó Jenő
rajzokat és festményeket
ki. Szabó István tehetséges
képzőművész
és szobrokkal
táson. A rendező
hívta a kiállításra
művészét Czencz Jánost
különösen szép
ki néhány képet.

A bátaszéki Hazafias Népfront
kezdeményezésével szervezett kiál
lítást ma reggel, 9 órakor nyitják
meg és egy hétig tartják nyitva.

MDK

Czencz János

Régi ház, of.

Fehér házikók, of.

N.Szal. tav. tárlat, 1913. ápr. 8. 1.

MDK

Czencz János

Paraszt menyecske, of.

Óbudai részlet, of.

Vingai asszony, of.

Homokbánya, of.

N.Szal. tav. tárlat, 1913. ápr. 8. l.

MDK

Czencz János, sz. 1885.

Falusi utca, of.

M. Studio 2. aukc. 1921. 8 l.

Czencz János, festő

MDh

Márciusban Szekszárdon Czencz János - emlékkiállítást rendeznek.

A nemrég elhányt festőművén másfél évtiredig élt Báta körségben s sok képen örökítette meg a sárközi nép életét.

— : Hír.

Népszabadság Bp. 1960. márc. 5. 10. l

Czencz János

MDK

Kisleányok

Mücsarnok 1938 Téli tárlat

Сдано дело

Кладовщик

Млосавлок 1938 Тейл тёплая

Czencz János

MDK

Kommód előtt

Műcsarnok 1938 Téli tárlat

Czencz János MDK

Uzsonna

Mücsarnok 1938 Téli kiállitás

Czencz János

MDK

Zöldben

Műcsarnok 1938 Téli kiállítás

Czencz János

Ábránd

Műcsarnok 1938 Téli kiállitás

Czencz János MDK

Odaliszk, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Czencz János MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

MDK

Czencz János,

a Céh müvésztagja, festő

Munkácsy Céh 8.repr. kiáll. N.Szal. 1935. márc.

Pótlás, má

A baracskai evang. re
8°, OK, 21

Aggházy, Marie G: Deu
schal et Jean Kutsche

CZENCZ JÁNOS

Tükör előtt. Olajf.

Képzőm.Társ.1911.tav.kiáll.kat. 39.oldal

MDK

Czencz János

Kovács Évi arcképe, of.

Sz.Solymos Bea arcképe, of.

Arcképfestők. N.Szál.kiáll. 1930. okt.

MDK

Czencz János

Mari.Olajf.

Műcsarnok 1912.tav.kiáll.

Czencz János MDK

Napsugár

Ábránd

Tyuk-szálló

A hódító

Bözsi és Julia

Micsarnok 1939 Derü a müvészetben

Ozenca Jamos

Наршдёт

Абрёад

Тук-ехайё

А бёдйбб

Бёкеб бе Jулйа

Czencz János.

A lüczarnok téli torlatán képe szerepelt.

Ujság, 1928. dec. 16.

Cremer János

A Lüneburgh téli tarlatán hépe
rezepelt.

Lipcsi, 1928. dec. 16.

Czencz János.

Téli kiállítás a Műcsarnokban

A Műcsarnok téli kiállítása sokkal jobb, mint azok a tárlatok, amelyeket az utóbbi években láttunk ebben a helyiségben. Egy csomó érdekes arckép, néhány szép tájkép, több szép akt (*Czencz* Jánosé a legszebb), több érdemes kompozició, szóval olyan anyag, amely, ha nem is hozza lázba a nézőt, de le sem veri, mint a legutóbbi kiállítások. Két nagy gyüjtemény a magja a tárlatnak. Az egyik *Mendlik* Oszkár, a másik *Glatter* Gyula gyüjteménye. *Mendlik* művei két termet is megtöltenek. A tengernek ez a kitűnő festője néhány igazán remek darabbal szerepel. Ezer változatban festi *Mendlik* az óriási vizet, a szeszélyes óriás ezernyi hangulatát, de talán legszerencsésebb az »Orkánhullám az Atlanti óceánon« című vászon. Félelmetes és nagyszerű ez a kép, szinte félni kell, hogy a haragvó hatalmas hullámhegy kicsap a rámából. *Glatter* Gyula portrésorozata így együtt szinte felfedezteti a korán elhunyt kitűnő művészt, akinek ízlését, emberábrázoló erejét és sokoldalúságát bámulni kell. Most látszik csak, hogy halálával milyen nagy veszteség érte a magyar művészi életet.

A kiállítók közül elismeréssel kell leirni a következő neveket: Darvassy István, Vidovszky Béla, Szüle Péter, Komáromi-Kacz Endre, Áldor János László, Gábor Móric, Brüll Aladár, Kukán Géza, Tatz László, Gy. Sándor József, Szentgyörgyi István, Szamosi Soós Vilmos, Bory Jenő, Sóvári János, Udvary Pál, Pán Artúr, Sárkány Gyula, Kemény Nándor, Pólya Iván, Józsa Károly, Gaál Ferenc, Neogrády László, Kövesdy Géza, Romek Árpád, Poll Hugó, Kövér Gyula, Vigh Bertalan, Biczó András, Brenner Nándor, Náray Aurél, Sipos Flóra, Vargha Béla, Szánthó Mária és Háry Gyula.

Remek gyüjteményt állitottak ki megint a békéscsabai kerámikusok. Örvendetesen fejlődik ez a kitünő telep, igazi dicsőséget szerezve a különben nagyon szegény magyar iparművészetnek.

Pest, 1928. dec. 16.

Crenca János.

Est, 1928. dec. 16.

ten minden este, vasárnap, kedden és szerdán délután is: Az utolsó lovag; A csábító; A toilette-asztal; A buksza. A váratlan vendég; tréfák, magánszámok.

Est
928
XII
16

ASSZ

NE OLVA

Czencz János. 3).

„Téli tárlat a Műcsarnokban."

Magyarság, 1928. dec. 16.

rét. *Czencz* János két női alakja és aktja a hus élettelenségével virulnak ki a szines drapériák gazdag harmóniájából. *Tatz* László rózsaszinruhás leányarcképe halványzöld háttér előtt finom szinfantázia. *Márton* Ferenc finom deres őszi parkrészlete és *Kövesdy* Géza szines genre-je mellett *Barkász* Lajos friss budai hegyvidéke, *Bosznay* István finom reflexekben gazdag téli tája, *Szlányi* Lajos levegős, mélytávlatu szántóföldje, *Vidovszky* Béla szélesen festett zalai legelője a kiemelkedőbb állomások. *Áldor* János László női portréja, melynek vonásaiban különös lágy nőiséget tud megszólaltatni és *Gábor* Móric dekorativ szép urhölgye kitünő arcképek.

A *II. nagyterem* és a *VII. oldalterem* foglalja magába *Mendlik* Oszkár 92 darab Hollandiából érkezett, kizárólag tengerképekből álló gyüjteményes kiállitását. A ma 57 éves Mendlik harminchét évvel ezelőtt pillantotta meg a tengert a magyar Fiumében és ettől az időtől kezdve nem tudott szabadulni a végtelen viztömeg igézetétől. Harminchét év óta járja az óceánt s mint teherhajók utasa ugyszólván a földkerekség minden tengerét bebarangolta. A tenger specialistájává lett az egyetlen tengerétől is megfosztott magyar haza fia s mint ilyen világszerte ismertté tette nevét, kinek müvészetét a külföldön is megbecsülik és keresik. A roppant őselem élete, intim és hangos megnyilvánulásai érdeklik csupán őt, amelyekbe szinte a tudós indiszkréciójával hatol bele s inkább éles szemmel, mint a költő ellágyulásával keveri ki palettáján a csendes viztükörben megujuló felhők, a párás, pihegő, fodros, tarajos, borzas, hullámos, viharos tavaszi és téli tenger hajnalát, alkonyát, sugárzását és boruját, ezerféle szinét. A hullámok féleségeit, mozgási technikáját, a viz fizikáját nálánál jobban nem igen ismerik. A tenger annyira kizárólagosan köti le figyelmét, hogy még csak kivételképpen sem folyamodik ahhoz a kinálkozó eszközhöz, hogy szállongó sirály párányi testével, vagy dióhéjnyi hajóval hangsulyozza annak végtelenségét. Se ember, se állat, néha-néha kevés part és szikla az, ami a viz nyomasztó tömegét enyhiti. Az elemek őserejét, a teremtés első napjainak zordonságát érezzük itt, mikor „Isten lelke lebeg vala a vizek felett". Büszkék vagyunk Mendlik Oszkárra, a tengertelen Magyarország tengerhódító hires müvészfiára, akit honvágya sikerei után kiállitásával, nagy tehetségének ez értékes bizonyságával ide, hazavonzott.

195587 197525.

20 pengőt nyertek a következő számok: 587
2044 2449 4049 6518 10272 11541 15026 20300
21344 21857 22151 24814 26855 29448 30946
31357 32227 34868 35125 42441 45709 47426
50596 52556 56838 56866 57293 57398 57546
58565 59241 68687 69859 71597 73513 77637
78764 79339 81247 82692 83297 86825 89122
89913 90990 92271 93197 93303 97064 97119
97358 97501 98754 100178 102382 103703 106919
108974 109794 110216 111023 112836 113257
115460 115926 117337 118848 119749 119923
121548 121970 122441 122752 123028 123847
125786 127077 127434 127886 128916 129993
130220 131217 131283 132006 132695 134025
134695 138094 139228 141412 144524 144843
146612 146963 147032 149105 149268 149959
151100 151128 151343 152567 152971 154670
155703 155804 155878 158619 158717 159258
161503 162392 167179 168384 168620 169714
169878 170959 171148 171948 172175 174483
175047 177374 178782 185780 186175 188964
190944 191806 192414 193021 195247 195493
196351 198736 199460 199492.

Tiz pengős nyereménnyel 1200 számot sorsoltak ki, ezek részletesen a hivatalos nyereményjegyzékben vannak felsorolva. Végül 4—4 *pengőt* nyert mindazon sorsjegy, melynek három utolsó számjegye az alant felsorolt számok valamelyikével egyezik:

006 017 032 037 038 042 045 046 047 049

Czencz János.

A Műcsarnok téli tárlatán portrait-műve szerepelt, azonkívül akt-képe.

Pesti Hirlap, 1927. dec. 19.

Czencz János

Kiállít

M. 932. X. 30.

orgy út 41.), készpénzfizetés ellenében.

49.650-51 Müvészettörténeti Dokumentá-

. Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Müvészettörténeti Dokumentációs

Központ

Czencz János

A nekszárdi múzeumban rendezett „Sártöz a képzőművészetben" c. tárlaton szerepel.

Tolnamegyei Népújság 1966. máj. 29.

Czencz János MDK

Alvó nő, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

Czencz János

MDK

Eső után, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Csillogó Balaton, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Menyecske, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Az óbudai gázgyár, olf.

Mücsarnok 1931 tavaszi kiállitás

Czencz János

Ünneplőben, olf.

Műcsarnok 1931 tavaszi kiállítás

Czencz János MDK

Magda és Klárika, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállítás

Czencz János

MDK

Monus Vica, olf.

Műcsarnok 1931 őszi kiállitás

Czéncz János MDK

Gajzágó T.-né, olf.

Mücsarnok 1931 őszi kiállitás

Czencz János MDK

Tanulmány, olf.

Mücsarnok 1931 őszi kiállitás

Czencz János.

Festményei szerepelnek a Műcsarnok téli tárlatán.

Magyarság, 1928. dec. 16.

Czencz János

Kiállít

Magyarság 932. XI. 27.

rgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.
).650-51 Művészettörténeti Dokumentá-
Ebben az esetben a kért könyvet pós-

\cta Cassae Parochorum" egri anyaga,
rök utáni állapotát rögziti.

üvészettörténeti Dokumentációs
Központ

Czencz János

Kiállít

N.M. 932. X. 3.

T. Cim!

A Művészettörténeti Dokumentációs Kö
ráskiadvány-sorozatát. A sorozat első

"Magyar Tanácsköztársaság Ké
cimü levéltári publikáció jelent meg, a
Müvészeti Osztályának iratanyagát és a
iratanyagának a képzőmüvészetre vonat

Értesitjük, hogy ezenkivül intézetünk k

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete, mely a Dokumentációs Kö

Továbbá kapható

"Müvészettörténeti Tanulmányo
cimü kötete. Ára: 45.- Ft.

A felsorolt kiadványok megvásárolhatól

Czencz János

Kiállt

P. H. 932 okt. 29.

zpont meginditotta rotaprintes for-

köteteként a

ozőművészeti Élete"

mely a Közoktatásügyi Népbiztosság

Budapesti Kir. Ügyészség 1919-es

kozó részét tartalmazza. Ára: 15.- Ft.

adványai közül kapható

k 1954-55."

zpont évkönyve. Ára: 75.- Ft.

k 1956-58."

k a Művészettörténeti Dokumentációs

[illegible] készpénzfizetés ellenében

Czencz János

Kiállit

M.H 932 X. 30.

örgy ut 41.), készpénzfizetés ellenében.

9.650-51 Művészettörténeti Dokumentá-

Ebben az esetben a kért könyvet pós-

"Acta Cassae Parochorum" egri anyaga,

örök utáni állapotát rögziti.

Művészettörténeti Dokumentációs

Központ

Czencz János

Kiállít

Művészet 932 X. 30.

Czeucz János

Kiállít

M. 932. X. 6.

Cencz János

MDK

Zöldben, repr.

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

Czencz János MDK

Kertben

Műcsarnok 1940. Gyermek a művészetben c. kiáll.

Czencz János

Estefelé

Nagymosás

Játék

Miscarnok 1940 Gyermek a művészetben c.kiáll.

Czencz János

Zöldben

Tánc

Várakozás

Műcsarnok 1939 dec-1940 január

MDK

Cz Czencz János

festőművész

Azon tiz festőművész egyike, akik 1919 márc. 18-á a népművészeti kormánybiztostól a gödöllői kastélyban művésztelep létesitését kérelmezték.

A levél szövege

60-61.o.

M.T. Képz. Él. Bp. 1960.

CZENCZ JÁNOS

Mezőn. Olajf. 73x78
Pihenés. " 42x62
Masamód. " 53x61
Balaton. " 61x73.

Szent György Céh XVII.aukc. 1914. márc. Rod.
65.oldal

Czencz János

MDK

Ülő akt, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Cencz János MDK

Három kislány
Pihenés

~~Szemelvények~~
Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

MDK

Czencz János

"Női arckép" c.festm.repr.

Az Orsz.Nagy.Képzőm.Tars.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.maj-jun.

Czencz János MDK

Bajadértánc, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Nő fejdisszel, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Czencz János MDK

Álló akt, olf.

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Czencz János MDK

Vajdahunyad vára, olf.

Fésülködő, olf.

Műcsarnok 1929 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Akt, repr.

Műcsarnok 1128/29 téli kiállitás

Czencz János MDK

K. Évi arcképe

Müdsarnok 1928/29 téli kiállitás

Czencz János MDK

Magyar bánat

Mücsarnok 1928/29 téli kiállitás

Czencz János MDK

Akt

Műcsarnok 1928/29 téli kiállitás

Czencz János

MDK

Séta a Balaton partján, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállítás

Czencz János MDK

Siesta, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Czencz János MDK

dr. Kálvin R.-né, olf.

Téli napfény, olf.

Mücsarnok 1930 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Tornácon, olf.

Álom, olf.

Vágy, olf.

Régi ház, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Czencz János

MDK

Fájdalom, olf.

Falusi részlet, olf.

Fürdés után, olf.

Fekvő akt madárral, olf.

Mücsarnok 1929/30 téli kiállitás

Czencz János MDK

Legyezős nő, olf.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

Czencz János MDK

Séta a Balaton partján, repr.

Műcsarnok 1929/30 téli kiállitás

MDK

Czencz János, festőm.

Ülő női akt. Olf. J.1.b.

Falurészlet. Olf. J.1.j.

Árv.Közl. 1931. 3.rk.sz. 48.1.

MDK

Czencz Lajos

Kis kiállitások. Képzőművészet 1931. 36.sz. 18.l.

M.D.K.

Czencz János

Gyüjteményes kiállitása foglalja le a negyedik termet a Mücsarnok tavaszi nagy tárlatán bemütatott 443 kép és szobormü mellett.
A kritika méltatja„negyven egynéhány szép,... müvészi értékü olajfestmény"-ét.

A 18. oldalon 7-es számmal a müvész fényképe.

Képek, szobrok--festők , szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26.- juli. 2.
X. évf. 26. sz. 20. l.

MDK

Czencz János

Fekvo akt.
R.Gy.-né.Magántulajdon.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója. 1936. máj-jun. 14.l.

Czeniz János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

— CZENIZ JÁNOS-EMLÉKKIÁLLÍTÁSI rendeznek március első felében Szekszárdon. A nemrég elhunyt festőművész másfél évtizedig élt Báta községben, s számos képen örökítette meg a sárközi nép életét.

ཀུན་བཟང་ཆོས་གླིང་

MDK

Czencz János
műve:

Kisleányok.

Az Orsz.Magy.Képzőm.Társ.jubileumi kiáll.
képes tárgymutatója.1936.máj-jun. 34.l.

MDK

Czencz János, festőm.

Fürdő nő. olk. Jelz.

Árv. Kgzl. 1937.4.rk.sz. 2o.1.

MDK

Czencz János, festöm.

Nöi akt kendövel.	Olf.	Jelz.
Vetközés.	"	-
Fürdözö nö.	"	Jelz.

Árv. Közl.1936.márc. 76.sz.2.rk.sz. 32.l.

MDK

Czencz János

A Műcsarnok háborus kiállitásán szerepelt.

Cikk: Háborus kiállitás.

Művészet, 1914. 451-452.l.

MDK

Czencz János festő

70. születésnapja alkalmából gyüjteményes kiall
Szekszárdon a művész alkotásaiból.
A megnyitó ünnepségen átnyújtották Czencz J.-na
az Országos Béketanács oklevelét.

Magyar Nemzet 1955. jún.22.

MDK

Czencz János

"Fatime" repr. 206.l.

KMT Évk. 1928.

Czencz János festőművész

Vizparton

Abránd

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok.

Czencz János festőművész

Fürdés után

Menyecske

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Mücsarnok.

Czencz János festőművész

Ülő akt

Beszélgetés

4

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Czencz János festőművész

Kis leány cseréppel

Verandán

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa.1936.Műcsarnok.

Czencz János festőművész

Három kisleány

Pihenés

"Nő a művészetben" kiállítás katalógusa. 1936. Műcsarnok.

Czencz János festőművész

Három kislány repr.

"Nő a művészetben"kiállitás katalógusa 1936.Műcsarnok.

MDK

Czencz János

Hegedüs László, Czencz János mestere

Müvészet, XIII. évf. 1914. 84.

MDK

Czencz János

Zemplényi Tivadar, Czencz János mestere

Müvészet XIII. évf.1914. 84.

Czencz János

MDK

Magdolna, olf.

Mücsarnok 1922 őszi tárlat

Czenczer Janos

Magdolna, oit.

MDK

Czencz János

M. Arcképfestők Társ. I. kiáll. Képzőműv. 1930. 34. sz. 219 l.

Czencz János MDK

Ábránd

Művész Kurir 1938. 1-2.sz. 7. l.

CZENCZ JÁNOS

Babaruha.
Kertben.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok
1937.

CZENCZ JÁNOS

Alkonyat. Olajf.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
16. oldal

Czencz János festőművész

Akt

Budapest Székesfőváros képtárának katalógusa 1934.

Czencz János festőművész

Pihenés

Jubileumi kiállítás tárgymutatója. Mücsarnok 1934.

Czencz János festőművész

Müteremben

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Czencz János

Kosztümös hölgye a Magy.Arcképfestők kiállitásán.

Cikk: Arcképfestők a Nemzeti Szalonban.

Magyar Hirlap 1935.okt.8.

MDK

Czencz János

30 Művét allitotta ki a Műcsarnok tav.tarlatan, köztük a "Fatime", az "Alvó nő", az "Olvasó leány" és a régi gázgyarról festett vazlatokat.

/Kézdi./ :Tav.tárlat a Műcsarnokban.

Pesti Hirlap 1927.ápr.1. 4.1.

MDK

Czencz János

Zongorázó nő, kék kréta

Árv.Közl. 1929.jun. 4.rk.sz. 17 l.

Czencz János

MBK

Napsugár
Ábránd
Tyuk-sulló

Micsarnok 1939.
Derü a művészetben kiáll.

Czencz János MDK

A hóditó
Bözsi és Julis

Mücsarnok 1939.
Derü a művészetben kiéll.

Czencz János festő

Magyar Müvészet 1925.28¼.o.
Müvészetünk a külföldön.

Csencz János festő

Magyar Müvészet 1925.232-233.o.
Müvészetünk a külföldön.

Czene János, festő

Művészet, 1938. III. évf. 15. sz. 39. l.

Kende Béla: Téli tárlat a Műcsarnokban

C z e n c z J á n o s festő
1885 -

Rövid életrajz /Halmos Izor-
dij, 1914/

M Ü V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 16.

Czencz János festő

Magyar Müvészet 1925.52.o.
Kiállitások.

C z e n c z János festő
1885 -

" Tükör előtt "
/Halmos Izor.féle dij,1914/

M Ú V É S Z E T
XIII.évf.1914.
83. és 87.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 16.

C z e n c z János festő

"Félakt"

- illusztrácio -

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.1914.
167.

M.D.K.

Czencz János

Portréjának repr.-ját bemutatja a lap Mészárosné Kisfaludy Máriáról.

Szinházi Magazin, Bp. 1939. juli. 2. II.évf. 27. sz. 78-79

Czencz János

MDK

Pihenés, olf.

Munkácsy Céh IX. kiáll.
Nemzeti Szalon 1936. máj.

Czencz János MDK

Pihenés

Mücsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1920.21. Téli kiállitás

MDK

Czencz János

Vizpartján

Fürdés után

V.Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

lo l.

Czencz János, festő.

Fehér Olga arcképe	of.-
Kosztümös hölgy	"
Bogádi kislány	"

Nemz. Szal. Müv. Egyes.- Magy.Arck.fest.Társ. repr. Arck.Kiáll.katal. -Bp.1935 okt.5-2o.-ig.

MDK

Czencz János

Spanyol nő, of.

Árv. Közl. 1937. 7.rk.sz. 84.sz.

17 l.

MDK

Czencz János, festő:

Folyó partján, of.

Menyecske, (Munts.) "

Alk. Mův. Lár. - XIX. Kiáll. 1943 okt. - Magy. Mesterek. - Jegyz.

MDK

Czóbel János, festő

2 db. ol. festm.

(Cím. sv. nyelven)

ungerska Konstutställningen i Konstakademien

Stockholm, 1922 maj. – Jegyz. 2t. l.

MDK

Czencz János

Fürdő nő, of.

Árverési KSnl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.

2o l.

MDK

Czencz János

Spanyol nő, of.

Árverési,Közl. 1938. 3.rk.sz. 26 l.

Czencz János MDK

Félakt, olf.

Nyári napfény, olf.

Fatime, olf.

Fürdőző, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Tájkép, olf.

Pihenés, olf.

Felhők, olf.

Arckép, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Ülő akt, olf.

Eső után, olf.

Kisleányok, olf.

Falusi leány, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Cseresznyés Ferenc MTK

Ujfalussy Józsefné, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Kiss Ferenc, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Kiss Ferenc, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Nagy Imre, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Nagy Imre, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Nagyné Kiss Ilona, Budapest, VII. Dob u. 39. I. 7.

Czencz János MDK

Akt, olf.

Mira, olf.

Keleti táncosnő, olf.

Napos hangulat, olf.

Műcsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Marica, olf.

Faluvége, olf.

Toilette, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Táncosnő, olf.

Kerti ház, olf.

Régi gázgyár, I-V. olf.

Olvasó leány, olf.

Mücsarnok 192~~5~~6 tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János MDK

Pásztor m-né arcképe, olf.

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Czencz János

Alvó nő

Miccarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

Czencz János

Szül. 1885 szept. 2.
Ostffyasszonyfa

Leány csipkefőkötővel,
Of. 1928

Kat.Szám 1929
20. l.

Doktor Ur !

örömünkre szolgálna,ha Bandika nálünk
rt kérjük,ha lehetséges,hogy Doktor Ur
tesitést kapunk jöveteléről,az állomás-
ő már egy olyan nagy és okos gyermek,hogy
ia már előbb jöhetne,ugy tényleg jövő
kor együtt indulhatnának.

Mindnyájan jól vannak.Hála Istennek mi
bár nem Pest.Rengeteg a társadalmi köte-

Czencz János MDK

Csendélet, repr.

Mücsarnok 1937 Téli kiállitás

MDX

MDK

Czencz János, festő.

Zöldruhás menyecske, Of.
(Képpel)

Alk. Mův. - ház. - XVI. kiáll. - 1943 aug. - Magy. Mesterek.
Jegyz.

MDK

Czencz János, festő.

kiállitása volt 1927 ben melyet neverett társaság tómogatott.

A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. - Pécs. (X kiáll. kat. 6. l.)
- 1932.

Czencz János festő

Magyar Müvészet 1925. 25-32. o.
Elek Artur: A Szépmüvészeti Muzeum uj szerzeményei.

Önálló táblakép - Akt-tanulmány

Czencz János:
Félakt

- illusztráció -

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
167.

Czencz János

MDK

Nyár, repr.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll

Czencz Janos

1918. Rudics dij.
Fekvő akt.

Müvészet 1918. 49. l.

dupl

Künnle Tivadarné dr.-né nül. Gidó-
falvi Ilona IX. 102

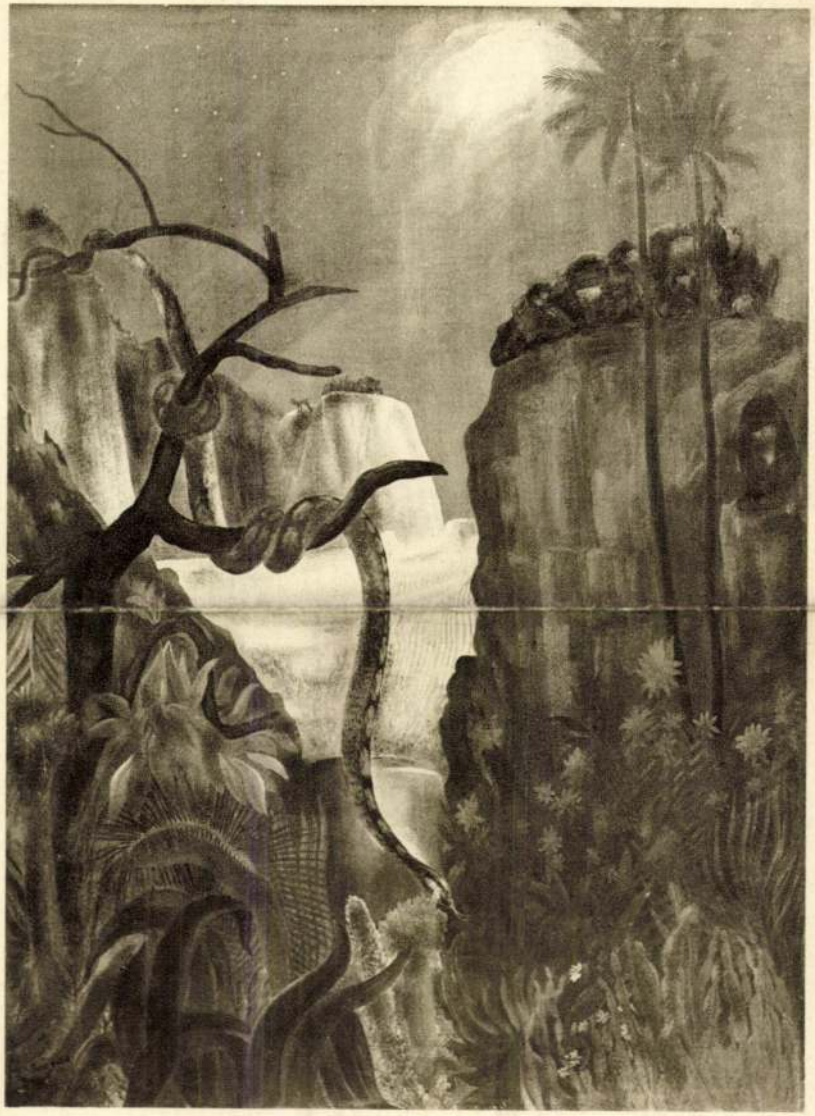

PAIZS-GOEBEL JENŐ: KOMPOZÍCIÓ

Ajánlat János

Czencz János.

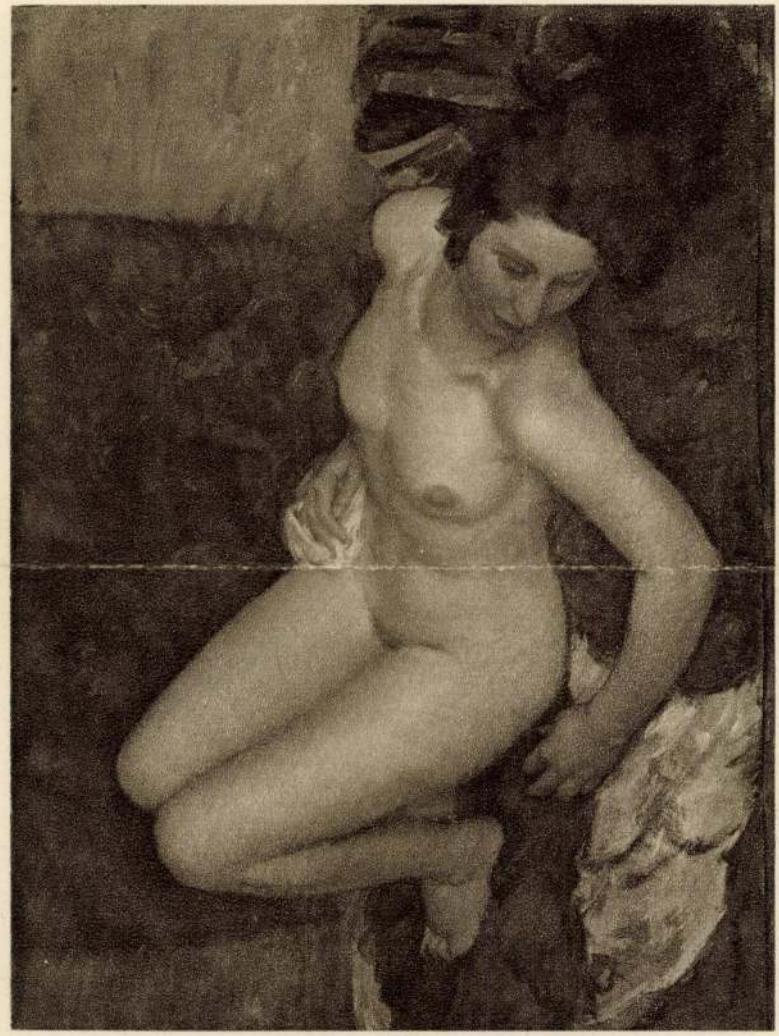

CZENCZ JÁNOS: PIHENÉS

2

Nemzeti képzőm. kiáll. 1934

Czencz János

Gyenthon István
Rózsa

CZENCZ JÁNOS festő, 1885-ben született Ostffyasszonyfán. A Képzőművészeti Főiskolán rajztanári oklevelet szerzett. A Czenczi társaságtagja. Interiurban vagy tájkép előtt elhelyezett apró aktjai leginkább jellemzőek művészetére, néhol franciásak és Erdős István képeire emlékeztetnek.

tempo in Rim.
E la più bella
chiesa gotica
la Catt. di S. Eli-
sabetta di Kassa
fu eretta sulla pianta
della chiesa ~~Abb~~ di
S. Ivett de Brem

Czencz János

1911–12. I. – Ötödosztálybeli továbbképző rajztanító Zemplényi Tivadar ort.

1911/12. II. Ötödosztálybeli Zemplényi Tivadarnál.

Verein für Geschichte Dresdens V. 212.

Könyves kálmán

1913

Iparcsarnok II

6'budai mázak

Nagytekint

Mai napon
az egri várban folyó
zám intézett nagybe
lettel megemlitem, h
a nagytekintetü Biz
levő munkásságért j
zások is bentfoglal
tárgyát nem képezik.

Budapest, 1929. októb

M. Kepren Sey Bír

1914 nov dec (trápa kurz)

Akinek a férje

kevonult, of

CZENCZ JÁNOS

21. Duna partja, olajf.
22. Duna-mellék, olajf.
23. Gólyás ház, olajf.

Nemzeti Szalon

Magyar Tájak
1939. dec.

Nagy László: Nagyítóban. (Versek) 38

NAGY LÁSZLÓ

Falu Tamásban. (Versek) 705

101

MDK

Czencz János

Elhagyott lak, of.

KMTáre. 1912. tav. kiáll. 56.l.

MDK

Czencz János

Elhagyott lak, of.

Műcsarnok 1912. tav. kiáll. 55.1.

Czencz János MDK

Kisleányok

Műcsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

Czencz János MDK

Ülő akt

Beszélgetés

Kis leány csrréppel

Verandán

~~Szencz János~~

Mücsarnok 1936. okt.-nov.

A nő a müvészetben kiáll.

Czencz János

MDK

Müteremben

Műcsarnok 1934. dec. 1935. jan.
Jubileumi kiállitás

MDK

Czencz János

Fekvő akt

Fürdés után

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

MDK

Csendz János MDK

Vizparton
Ábránd
Fürdés után
Menyecske

~~Csendz~~ János
Műcsarnok 1936. okt.-nov.
A nő a művészetben kiáll.

Czencz János MDK

Fekvő akt, olf.

Mücsarnok 192o-21. Téli kiállitás

MDK

Czencz János

Tükör előtt. Olajf.

KMT. 1911. tav. kiáll.

Czencz János

MDK

Babaruha

Műcsarnok 1937 Téli kiállítás

Czencz János MDK

Csendélet

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

Csenge János

Csendélet

Czencz János MDK

Kertben

Mücsarnok 1937 Téli Kiállitás

Ozenos Jénos

Kerbben

Czéncz János MDK

Erdőmélyén, olf.

Műcsarnok 1931 Művészcsoportok kiállitása

— Kedves Pistám, — nekem volna egy baráti kérésem is hozzád, — te, tudom, nem fogod félreérteni és meg fogod érteni...

Elhallgatott. Lesütött rövidlátó szemét bátortalanul fölemelte Monostoryra.

— Parancsolj, — felelte nagyon csendesen Monostory.

A szíve hevesen vert. A Jeney hangja olyan volt, mintha nagy távolságból érkezne hozzá.

— Nézd, — mondta Jeney most már ismét lesütött szemmel, — nézd... Loli időközben nagy lány lett... én ugyan neki teljes szabadságot adok és ő az idejével úgy rendelkezik, ahogyan akar... és ez a te irántad való vonzalma és általában a ti barátságtok nagyon kedves volt, ő rá kétségtelenül hasznos és szellemileg érlelő... de az idő elmúlt, ő időközben nagy lány lett és...

Megakadt. Rövidlátó szeme újra fölkereste a Monostory beesett szemét és megzavarodottan siklott le a földre.

— Igen, — mondta Monostory fájdalmas mosollyal, — és...?

— Szóval... az ő jövője érdekében, azt hiszem, helyes volna, ha ez a te mindennapos... Ez a ti mindennapi találkozásotok elmaradna... Oh, te nem fogsz félreérteni, — én boldog vagyok, ha te mindennap megtisztelsz bennünket a látogatásoddal. — De minket. — Nem őt.

Hosszú szünet támadt.

— Igen? — kérdezte Jeney.

— Igen, — felelte Monostory szenvedve. — Amint parancsolod.

— Te ugy-e, megérted...

— Tökéletesen.

Monostory fölállott. Beesett szeme hunyorgott, mintha erős fény érte volna és kézadásra nyujtott keze reszketett. A szavait, úgy tetszett, nem ő maga mondja.

— Igen, — szólt kábultan, — csak ma még... mert úgy volt... mert megállapodtunk benne...

— De kérlek; parancsolj.

Monostory lement a sötétedő utcára. Kábultan haladt előre, de amikor a Jeney-ház elé ért, egyszerre az egész testét megrohanta a vágynak, az akaratnak, az elszántságnak egy olyan rohama, hogy az orrlyukai kitágultak, mintha lihegne és hogy az izmai fájni kezdtek.

Amikor belépett a Loli szobájába, sápadt arcából, sötét szeméből lángolva lobogott a mámoros, haragos és győzelmes elszántság. Az az érzése volt, hogy mindenkinek meg kell éreznie azt a mindenre készséget, annak a halálos nagy erőnek a rettentő és nagyszerű lehetőségeit, amely belőle kiárad. Loli azonban derülten és nyugodtan fogadta; az arcán nem vett észre semmit; nyugodtan leültette, azután tovább foglalkozott a könyveivel és közömbösen beszélt a középkori építészetről és szobrászatról.

— Nézze, — mondta — nem tudok ettől elszakadni; hihetetlen, hogy ennek a csodálatos és lezárt művészetnek milyen izgató problémái vannak.

Monostory megdöbbenve és dermedten bámult rá.

— Miért beszél így? Miért nem néz fel rá? Miért érdekli minden más, csak az nem, hogy ő sápadtan ül itt vele szemben és a nyelvét harapja szét tehetetlenségében?

Nagy bágyadtság jött rá. Hátradőlt a karosszékében, behunyta a szemét és úgy érezte, jó volna meghalni.

Loli nem nézett föl rá. Lassan cigarettára gyujtott, kis füstkarikákat eregetett le a könyv felé, amely előtte volt, azután szétfujta a füstkarikákat és figyelmesen nézte a könyvben levő fotografiákat.

Monostory összeszedte magát. Összeszorította a fogát, egyenesre ült és lassan előrehajolt.

— Mit csinált tegnap Loli? — kérdezte csendesen.

Loli egy pillantásra fölnézett.

— Tegnap... hm? délután? kint voltam a jégen.

— Délután is?

— Igen. Megbeszéltem Buzáttal. Ő délben csak későn jöhet. Kitünően korcsolyázik.

— Úgy?

Loli tovább eregette a kis füstkarikákat a könyvre, azután szétfujta őket és figyelmesen nézte a gótikus templomokat, amelyeknek a fotografiái előtte voltak. Megrázta a fejét.

— Multatuliban az van valahol, — szólalt meg energikusan, — hogy egy gótikus székesegyház olyan, mint egy ima. Csak imádkozó ember épithette. De akik ezeket épitették és kifaragták, azok éppen úgy lehettek hitetlen emberek is; helyesebben csak egy hit volt bennük: a maguk művészetébe vetett hit. — Abba, amit mi primitivnek látunk, szoborba, képbe, mi csak belemagyarázzuk a naivságot, vagyis a hitet...

Vége köv.

Jövel, halál!

Irta Rudnyánszky Gyula*

Jövel, halál! szeretnék élni már.
E vándorlás itt oly hiú, sivár!
Mindegy, ha könny, ha verejték pereg,
Csak sárba gázolják az emberek.
Egy percnyi létért milliók lakolnak;
Lángostorától e rögös pokolnak,
Igába görnyed a rabszolgahad...
Jövel, halál! Ó hadd legyek szabad!

Gyönyör, siker, ha bármilyen mohó,
Holnap talán elolvad, mint a hó.
Daróc kifeslik, rongy lesz a selyem;
Hősök porában rút kukac terem;
A földi szenvedélynek semmi célja;
Bolond a hű, a munkás! bölcs a léha!
Mi az, miért itt sírni érdemes?...
Jövel, halál! Ó hadd legyek nemes!

Ó boldog az, kit jókor megtalál
A szebb világba ringató halál!
Ő benne nem csalódhatunk soha:
Nem feledést jelent a sír moha;
Jelenti a léleknek diadalmát,
A végtelenség mindörök hatalmát,
Melynek sugára a mohán rezeg...
Jövel, halál! Hadd higyjem, hogy leszek!

Van bennem érték, eszmekincs, tudom;
De köd takarja e kopár uton.
De majd ha rásüt álmokat szövő
Lelkemre az örök nap, a jövő:
Lefoszlik rólam gyarlóságom átka;
Tisztán jutok be lelkem templomába,
Eszményi lét borútlan fénye vár...
Jövel, halál!... szeretnék élni már!

* Az elhunyt, nagytehetségü költő utolsó verse.

A Műcsarnok kiállításából. Czencz János: Tükör előtt

A gyöngédség iskolája

Elbeszélés

Irta Szini Gyula

Halk zongoraszó a félig nyitott ajtón át.

Egy férfi ül a diványon és maga elé néz. Föl kellene kelnie, de nem tud. Érzi, hogy el fog késni. De agyon van csigázva, únja az életet és ebben a pillanatban azt hiszi, hogy neki minden mindegy volna . . .

Az asszony (a zongora mellől): Még mindig nem mentél el?

A férj: Mindjárt . . . Csak játszd végig azt a „Nocturne"-t.

Az asszony: Már vége is van. Menj már . . . Ne légy olyan hanyag.

A férj: Mindjárt . . . csak kifújom magam.

Az asszony: El fogsz aludni ott a diványon.

A férj: Ez a hajsza, ez az örökös hajsza!

Az asszony: Csak panaszkodni tudsz. (Visszaül a zongorához és játszani kezd.)

A férj: Emlékszel-e, amikor mindennap ezt játszottad? Milyen szépen tudtál még akkor rám nézni! (Az asszony tovább játszik.) Még három éve sincs ennek . . . És ma már ott tartunk, hogy naponta három szónál többet nem váltunk. (Az asszony abbahagyja a zongorázást.) Megyek a robotba, mint a gép. Délben befütök magamba. Dolgozom estig. Már nincs semmi szívem. Csak kerekek zakatolnak bennem.

Az asszony (türelmesen): El fogsz késni.

A férj: Nincs semmi kedélyed. Az emberrel elhitetik, hogy a házasságban a férfié a kenyérkereset gondja, az asszonyé viszont a vigasztaló, mulattató, gondűző szerep. Legfeljebb három-négy hónap alatt a legtöbb asszony megszünik kedves lenni a férje iránt és attól a pillanattól fogva nincs más dolga, mint arra vigyázni, hogy az ura pontosan járjon a dolgai után.

Az asszony: Most már úgysem lehetsz pontos. Elkéstél tíz perccel.

A férj: Köszönöm, hogy figyelmeztetsz. Miért nem ütsz is mindjárt, mint az óra?

Az asszony: Ha rossz kedved van, ne rajtam töltsd ki.

A férj: Kíméljem az idegeidet, szoktad mondani. Könnyű a te idegeidnek. De mit csinálnál te, ha reggeltől napestig kellene törnöd magad munkával?

Az asszony: Nekem ne tégy szemrehányást. Ha sokallod a házas élet terhét, könnyen segíthetsz rajta. Megszabadulhatsz tőlem.

A férj: Vágyom egy kis zongoraszóra és mihelyt látod, hogy kedvem telik benne, rögtön abba is hagyod.

Az asszony: Én nem állok oda veled veszekedni. Hagyj békén.

A férj: Én veszekszem? Már az igazságot sem szabad megmondani? Az igazság az, hogy a leányokat még mindig arra nevelik, hogy egész életükben a férjük nyakán lógjanak. Ezért tetszik nekem a feminizmus. Igenis, a nők is tanuljanak kenyeret keresni, hogy ne

Uj Idők 1913-14. XX. 12 sz. 304. l. lép

3 Czencz János, festőművész (1885-1960)

3 Czencz János: Bátai dombok, olaj, vászon, 11,5×16,7 cm, 1950 k.

Művészet, 1980. aug. hó, 4. old.

Czencz János

Fürdés utáni c.
képe repr.

Kaczmagyállam

laporám ünnes.

1932

Czencz János

Czencz János festőművész, X.
Százados-úti művésztelep 22.
135-624

Bptávb 1940 szept.
– 1942. jan.

Czencz János

Zöldben c. képe
repr.
(Művészet téli szám.)

Tél a művészetben.
(Bpest, 1940.)

Cigány-idill. Czencz János olajfestménye.
Műcsarnok, Jubileumi Kiállítás.

kvalitásos munka. Szopos Sándor Mádéfalvi veszedelme a herceg Esterházy Pál 1941. évi jubileumi nagydíjának nyertese, a képet Esterházy Pál meg is vásárolta. Krusnyák Károly Honvédvárása a közelmult örömünnepeit varázsolja elénk. Művével két kitüntetésben is részesült; a Magyar Képzőművészek Egyesülete aranyérmével és az Esterházy Pál herceg jubileumi díjával lett kitüntetve. Viski János, Rákóczi búcsúja c. remek alkotása a régi kuruc időket idézi. A képet megvásárolta herceg Esterházy Pál és a Magyar képzőművészek Egyesülete kitüntetésében részesült. Istokovits Kálmán Szent Erzsébet c. mesteri kompozíciója, a báró Forster-féle Vaszary-díj nyertese. Maroti Major Jenő finom színezésű Felhős reggelét megvásárolta Esterházy Pál herceg.

A második teremben Dietrich Adolf tengeres képei, Damkó József terrakottái és Bory Jenő Szent Margit a nyulak szigetén c. porcellánja képviselik a nivót.

A harmadik teremben Udvary Pál Halválogatás és A kolozsvári bevonulás c. munkái, Viski János lendületes Huszárrohama, Mihalovits Miklós karakterisztikus arcképei keltik fel az érdeklődést. E. Gáll Ferenc Munkácsi hatású

MDI

Czéncz János, festö

Lin.olajf.
Kosztümös hölgy. Of.
R.Gy.-né arcképe. "

Nemz.Szalon repr. arcképkiáll. Balló Ede emlékezeté:
Magy. Arcképfestök Társ. 1937.okt.9-24. Kat.

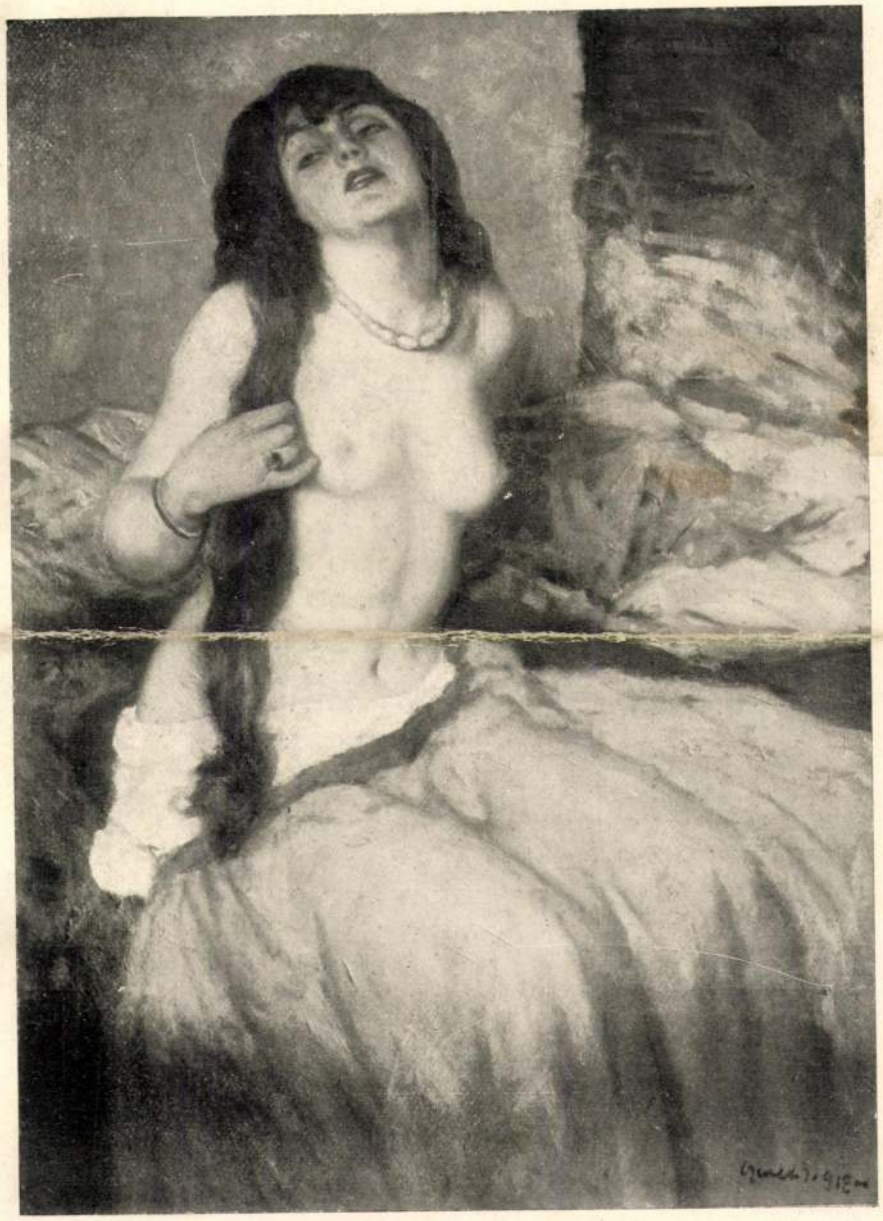

52. Czencz János: VÁGY.

Ernst Múzeum kiállításai
X.4. (1920)

MÁSODIK TEREM.

Czencz János festményei.

51.	Fürdőzök	20000.—
52.	Vágy	70000.—
53.	Kislány a Balatonnál	18000.—
54.	Siesta	16000.—
55.	Limanova	30000.—
56.	Női fej	10000.—
57.	Cigányleány	22000.—
58.	Akt	12000.—
59.	Balaton	25000.—
60.	~~Akt~~	12000.—
61.	Gorlicei templom	25000.—
62.	Napfürdő	70000.—
63.	Balatonnál	60000.—
64.	Tél	10000.—
65.	Nyaralók	60000.—
66.	Téli táj	10000.—
67.	Műteremben	55000.—
68.	Vöröshaju lány	60000.—
69.	Magdolna	55000.—

Szemere János

HARMADIK TEREM.

Kosztolányi Gyula festményei.

70.	Falu	4500.—
71.	Borus nyári délután	15000.—
72.	Kisvárosi utca	8000.—
73.	Dalmát falu	4500.—
74.	Régiségek	16000.—
75.	Külváros télen	25000.—
76.	Befőttes üvegek	18000.—
77.	Régi holmik	14000.—
78.	Gyümölcsöskert	22000.—
79.	Önarckép. Magántulajdon.	
80.	Almák	14000.—
81.	Nyári felhők	16000.—
82.	Lundenborgi park	18000.—
83.	Zivatar után	8000.—
84.	Kinai porcellánok	10000.—
85.	Váci székesegyház	6000.—
86.	Borus nyári délelőtt	18000.—
87.	Tiroli falu	5000.—
88.	Falu vége	5000.—
89.	Junius	12000.—

MDK

Czencz János

Nő kutyával, repr.

Mücs. tav. kiáll. Vasárnapi Ujság, 1914.
14.sz. 269-71 l. képpel

Czencz -képek

1./Komód előtt	P 500.-
2./Baromfi udvar III	550.-
3./ Tanulmány fej	350.-
4./ Falusi részlet III	280.-
5./ Pihenés XVIII	850.-
6./ Délelőtt	280.-
7./ Verandán III	600.-
8./ Csendélet II	1200.-
9./ Keleti nő II	700.-
10./ Őszi táj	700.-
11./ Falusi leány II	450.-
12./ Ábránd VIII	1600.-
13./ Menyecske IV	380.-
14./ Nyaralók	900.-
15./ Őszi nap	350.-
16./ Akt XXVIII-XXIX	480.-
17./ Hiuság VI	900.-
18./ Lovasok V	180.-
19./ Mosó asszonyok	280.-
20./ ~~Akt~~	350.-
21./ Szövő asszonyok	350.-

Kobor képek

1./ Oreg porta	500.-
2./ Györöki udvar részlet	400.-
3./ Györöki partrészlet	400.-
4./ Királyházai patak	300.-
5./ Őszi-rózsák	300.-
6./ Királyhágói erdőrészlet	300.-
7./ Tisza-partja	250.-
8./ Balatonpartrészlet	250.-
9./ Akt tanulmány	150.-
10/6 " " "	150.-
11./ Tiszadadai ref.templom	500.-
12./ Naszály	600.-
13./ Oszi est	600.-

Kóbor folytatás

14./ Györöki utca éjjel	P 1000.-
15./ Muskátlis udvar	800.-
16./ Balaton	150.-
17./ Borzsönyi vadászház	~~150.-~~ 200.-

Prohászka képek

1./ Kocsi lovakkal	450.-
2./ Cigányváros	150.-
3./ Lovak kocsival	200.-
4./ Fekvő akt	500.-
5./ Tehenek	250.-
6./ Portrait /nem eladó/	---.-
7./ Pirosruhás leány	250.-
8./ A modell	500.-
9./ Parasztleány	220.-
10./ Oregas zony	250.-
11./ Várakozás	800.-
12./ Portrait / nem eladó/	---.-
13./ Akt	500.-
14./ Udvar részlet	400.-

Cooperator Zoll-Ferenc
Hol és mikor,
Kinek feltünése
Élet utkon
kapcsolatot

52
74
120

Kóbor

Jenő

továbbítással

Ars Hungarica

Pátria Klub

1940. dec 8.–

1941. jan. 15

MERKUR
KŐ ÉS KÖNYVNYOMDA
BUDAPEST, IV.,
PROHÁSZKA OTTOKÁR UTCA 6 SZ

2

dupl.

CZENCZ JÁNOS
GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK
KATALÓGUSA

„MŰTEREM" kft.
KIÁLLITÁSI TERMEIBEN BUDAPESTEN
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12

1936 december 3-tól december 16-ig.

CZENCZ JÁNOS.

Ostffyasszonyfán született, Vas megyében. A Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Már mint növendék résztvett a Műcsarnok tárlatán és azóta állandóan szerepel úgy a hazai, mint a külföldi kiállításokon.

Több nagy díjat nyert. A Műcsarnokban és az Ernszt múzeumban gyüjteményes kiállításon mutatta be műveit.

A női test bájainak egyik legmesteribb festője. Érdeklődését a női test sejtelmes tónusainak szinte meseszerüen szenzibilis ábrázolása kelti fel és foglalkoztatja.

Nagy tudásáról és éles megfigyelőképességéről tesznek bizonyságot kitünően megfestett arcképei és kompoziciói.

Lirikus tájképeivel mint tájképfestő adja bizonyságát annak, hogy még sok nagy alkotás megvalósítására hivatott.

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

a „MŰTEREM" művészeti vezetője.

A kiállított művek legnagyobb része esetleg részletfizetésre is megvásárolható.

A KIÁLLITOTT MŰVEK JEGYZÉKE:

		P
1.	Verandán II	650.—
2.	Ünneplőben I	450.—
3.	Virágok V	550.—
4.	Tükör előtt VI	260.—
5.	Fürdőző nő	680.—
6.	Gólyás ház II	700.—
7.	Nyár III	1800.—
8.	Cigányleány III	380.—
9.	Virágcsokor	650.—
10.	Öregember	220.—
11.	Álom V	920.—
12.	Félakt X	1500.—
13.	Melódia	450.—
14.	Tájkép VIII	650.—
15.	Estefelé	380.—
16.	Viharos Balaton III-IV	70.—
17.	Téli táj II	220.—
18.	Oszlopos tornác	800.—
19.	Merengés XIV	1200.—
20.	Falusi ucca	800.—
21.	Pihenő babfejtők	1200.—
22.	Kosárfonó cigányok	180.—
23.	Átjárón	350.—
24.	Vöröshaju nő II	3800.—
25.	Menyecske III	480 —
26.	Falusi részlet	550.—
27.	Réten	900.—
28.	Horgolás	250.—
29.	Lecke	320.—
30.	Baromfi udvar III	60.—
31.	Peóniák	1200.—
32.	Libapásztor	800.—
33.	Esti hangulat II	650.—
34.	Akt ~~III~~ XXIV-XXVI	260.—
35.	Fekvő akt XVI	3200.—
36.	Korsós leány III	3000.—
37.	Mezőn III	600.—
38.	Ábránd IV	250.—
39.	Esős hangulat	80.—
40.	~~Akt~~	350.—
41.	Emese álma II	3200.—
42.	Kosztümös nő VI	800.—
43.	~~Vihar a Balatonon~~	420.—
44.	Fejkötős menyecske	300.—
45.	Lovasok IV	120.—
46.	Bátai táj	650.—
47.	Leány galambbal	380.—
48.	Menüette II	1700.—
49.	Vágy IV	2800.—
50.	Öltözködő	550.—
51.	Marika	300.—
52.	Kisleány babával	260.—
53.	Nyaraló	120.—
54.	Pihenés XVI	3500.—
55.	Reggeli hangulat	480.—
56.	Hóditó II	1800.—
57.	Kisleányok III	260.—
58.	Kertben II	190.—
59.	Varrónő II	1900.—
60.	Zöldben IV	950.—
61.	Tabán 1935.	750.—
62.	Fürdés után VIII	250.—
63.	Cigányok II	950.—
64.	~~Akt~~	200.—
65.	Falusi leányka	260.—
66.	Őszi hangulat	80.—
67.	Reggel a Balatonon	150.—
68.	Hiuság V	220.—
69.	Leánderos udvar	150.—
70.	Hátas akt	120.—
71.	Alvó nő VIII	180.—
72.	Leányka	120.—

Czencz János

Fekvő akt c.
kepe repr.

Szinházi Élet

1925) 12. 4.
(11 és) kepek

Marcella c. kepe
repr.

U. o. 1925. 11. 4.

Perényi Zsigmond:

Mellig, kissé balra
sza öntevegyült, szeme szi
Ingének gallérja kissé láth
katárja's tegombolva hor

Olajfestés, vászonr
Az 1848-diki

Czencz János

Venczell Béla operaénekes mint Karenin gróf
arcképe reprodukálva
Színházi Élet
1924. 16-19. sz.
U. 2340
lép

M.D.K.

Czencz János
festő

Januárban halt meg Czencz János.
Méltatás.

Pro memoria – 37 lap
Művészet, 1960. augusztus.

Czencz János

Szabad Művészet

1952. 7. 332. l.

Bodnár É:

1952. a Szekszárdi és Tolna m-i képzm. ek kiáll

Mosóasszonyok c. képéről szerepelt

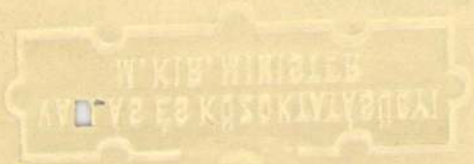

a szekszárdi Balogh Ádám Múzeumban rend. kiáll

178169-1912 szám.

Mult 1912. évi
terjesztésére értesítem a
László előadó, Németh
sére a t. Bizottsághoz
Kovács Géza szolga re
gedélyezhetek, mert az
tési rovaton hiteltúlle

Budapest, 1913.

Czencz János

Zöldben c. olajf. 1917.*

Képmüvészeti Lenzemban

Petrovics E. Életrajz

Petrjnerz 1921-24. 17. l.

1924

* Szerezhetett a müvésztől csere utján Tükör előtt c. festménye ellenében 1923-ban.

Schöning János Adám:

Mellig, kissé balt
Göndör pazókájának fi
szakálla leberetvált. Ny
Felirata a kép alatt ha

Herr Hanns Ad
Brandenb: Genera
ein Regiment zu

Réimetszet, meretei a von

93

Abellinum

Czencz János

l.

Eók Dér 1941

51. l.
64. l

átírva

a Sör Vezető

lapra.

Czencz János

Merengő c. képét 64x 80 cm, megvette a Déri Museum

[Erik Déri] 1934.45.l.

3.

4.

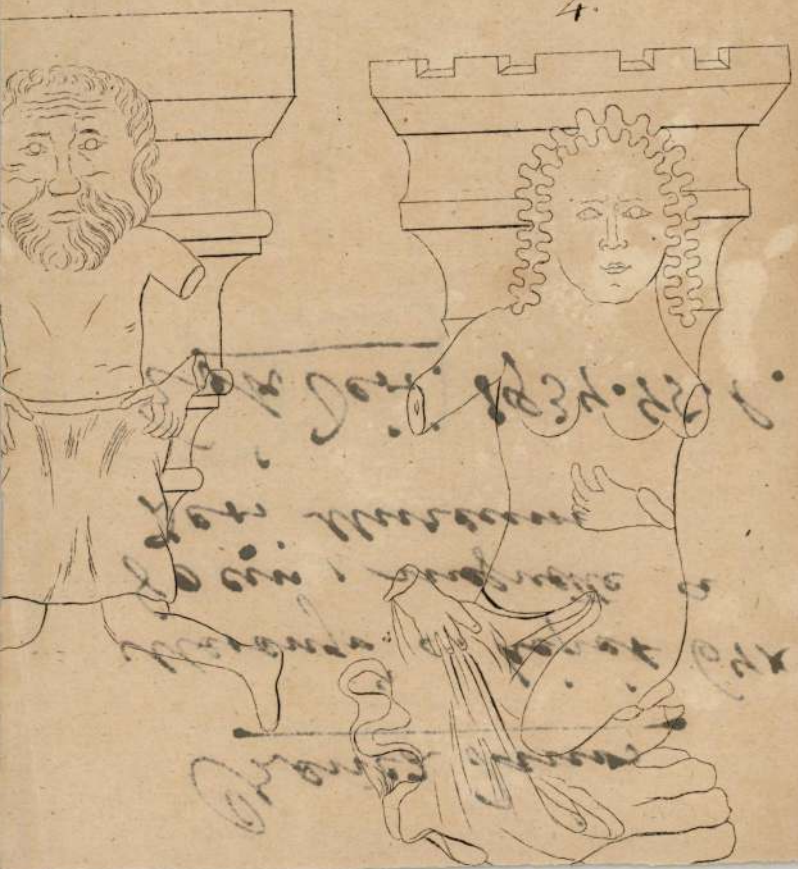

Czencz János

1920. Koll. Eiall. ✓

Ernstnél

M. Szovj. Bar

1952

Ananyeva látogatása
a kistext ben 1. of

Maksimenko átadja
Nemódszerű Sztálinvárosba
(H.E-vel 1957) of

Pósta Béla V. 63.

Czencz János
Fest.
Báta
Tolna vm

MKSz 1947

Czencz János

Alvó nő, olaj

Budapest székesfőv. tulajd.

~~Bronztárgy, római VIII. 187.~~

~~agyagtárgyak V. 35–39~~

Czencz János

1933. koll. kiáll. Pécsett

1938. a művész csercakció
keretében / hom. abb. idéig
tartózkodott külföldön

1928. dicsérő élism. a
Nemzeti Szalon-
ban

33575 szám.

F. é. máj. 12-én kelt
alapján, jelen szám és kel
gödöllöi kir. adóhivatalt,
lakásul szolgáló torony
a fellegvárban vezető-fa
ségeire az emlitett vár
nyugtájára elszámolás
Százhatvan /:160:/ korona
bpesti IX. ker. m. kir. álla
Ottó épitésznek a visegr
szolgáló t

CZENCZ *János*, festő. * Ostffyasszonyfa 1885 szept. 2. Előbb tanító volt, aztán Budapesten művészeti tanulmányokat végzett, s 1911. Tükör előtt c. festményével tűnt fel a Műcsarnokban. Nagyobbára női aktokat fest színgazdag drapériákkal, amelyek főkép Csók István hatását tükrözik. 1918. és 1920. az Ernst-Múzeumban, 1921., 1925. és 1932. a Műcsarnokban volt kollektív kiállítása. 1931. a Halmos-díjat, 1918. a Rudics-díjat, 1921. a Benkő Kálmán- és a műcsarnoki társulati díjakat nyerte. Bárkák Anconánál, Marcella, Merengő.

Nő kutyával és Zöldben c. képei a Szépm. Múzeumban vannak.

R. G. I. 225 l

vonalkeretnek 31·9 : 42·9 cm. — S
és a törzsleltárban V : 119. — Jelz

18. George

Működött a XIX. s

Our Nell.

A jobbrafordultan álló pa
kék sapkával viselő lovász ül, ki
van. Felirata a kép alatt: »OUR
THE OAKS STAKES AT EPSON, VAL
LYE. *114* SUBSCRIBERS. *16* STARTE
F. Marshall got by Bran out
Lunacy by Blacklock out of Ma
THE PROPERTY OF MR DAWSON. *L*
of the Turf by their Obliged
alól balra: »*Painted by A. Cooper*
középütt: »*London, July 1. 1842*
1. & 2. West St^t Upper S^t M
to HRH. *the Duke of Orleans.*« é
George Hunt.«.

Szines mezzotinto, fakeretben,
vonalkeretnek 32 : 43·5 cm. — Szá
a törzsleltárban V : 119. — Jelzése 1

Czencz János, festő; sz.
1885 szept. 2. Ostffyasszony-
fán (Vas m.) Középiskolait
Felsőlövőn és Sopronban, a
tanítóképzőt Győrben vé-
gezte. 1905. tanítói oklevé-
let nyert, s azután két évig
Almássy Dénes bihar-nagyei
birtokán tanított.
1907–11. a bpesti képző-
művészeti főiskolán Hege-
dűs László tanult s 1911.
rajztanári oklevelet szer-
zett. 1912. ~~tanult~~ továbbképző
növendék volt Zemplényi
Tivadar mellett. 1913–14.
tanulmány utazat tett Olasz
és Németországban. 1914.–17. katona
volt. Közben a bécsi föld-
rajzi intézetben is dolgozott.
A bpesti Műtsarnokban 1913.
a Halmos-~~díjat~~ 1918. a
Rudics-~~díja~~, 1921. a Benkő
Kálmán-, 1921. a tarsu-

Fei Edvi Illés Aladárnál

a fő-
iskolán

Hollandiá-
ban és Svájcban.

Zólyomi várfelügyelőség

3 szám
1913

Műemlékek
Birott

Folyó év ja
mu nagybecsű le
A./ alatt a Kesse
1902 K 11 fillérről no
B./ alatt a Zolya
részletes leszámolását

Czencz János

Boszn:.y István: Tavaszi reggel.

Czencz János: Beszélgetés.

KM Társ 1943. Lav. Eiáll-
Egy.

Czencz János

Cigány-idill c.
képe repr.

KMT ars 80 éves jub. kiáll.
1941 febr.-ápr.

Vass Viktor sz. Százados-út, Művésztelep. (124, 173.)
Vastagh György sz. Tigris-utca 55. (167.)
Vastagh László sz. Tigris-utca 55. (179.)
Vágner Andor f. Szekszárd, Munkácsy-utca 21. (222, 271.)
Várdeák Ferenc f. Bicske (411.)
Vesztróczi Manó f. Kelety Károly-utca 8. (293.)
Vidovszky Béla f. Munkácsy Mihály-utca 21. (5, 125, 127.)
Vigh Bertalan f. Eszék-utca 2. (75.)
izbégi Villám Rózsa sz. Angyal-utca 36. (171, 420.)
Vinkler László f. Szeged, Polgár-utca 2. (310.)
Viski János f. Horthy Miklós-körtér 1. (21, 49.)
Vitéz Mátyás f. Damjanich-utca 23. (320.)

Wellmann Róbert f. Németkér, Gyapa-puszta. (277, 287.)

Zádor István f. Nagymező-utca 8. (342, 343, 344, 346.)
Záhonyi Géza f. Szent László-út 26. (436.)
Zsombory Erzsébet f. Kolozsvár, Monostori-utca. (440.)
Zsákodi Csiszér János sz. Százados-út, Művésztelep. (413.)

Czencz János

Zöldben c. képe
repr.

KMTárs Horthy
pub. kiáll. 1939–40.

✓

KÉPEK.

A KATALÓGUS KÉPEINEK FÉNYKÉPFÖLVÉTELEIT

BALOGH RUDOLF;

OROSÍTÁSÁT PEDIG AZ ATHENAEUM MÉLYNYOMÓ OSZTÁLYA VÉGEZTE.

Czencz János

A régi gárgyár c.
képe repr.

Vas. Ujs. 1913. 1015. l.

Kép

P. 2. 40

Czencz János: A tükör előtt.

CSANTAVÉ

Zörgő forsponton utaztam, a hogy tőled jöttem el.
Zörgő forspont barna sárban éjjel im, így énekel:
E faluban van egy lány,
Kicsi fehér házba.
Két keze két puha szárny,
Tűzzel pántlikázva.
Elmaradoz a kis ház,
Fut a forspont, összeráz.
Hűvös éjben zúg a vér:
Csantavér. Csantavér.

És a forspo
Zörgő forsp

magamtól most a csendesült, zavartalan magányban, az öregség szelidülésében. Istenem, fokonkint, lassan süllyedt az egymással-bánásunk, a viszonyunk; és tulajdonkép csak *szavak*, egyre nyersebb, komiszabb, fékezetlenebb, csunyább szavak jelezték ezt az utat a lejtőn. De mi is történhet két együtt-élő ember közt egyéb, mi lehet fontosabb; mint az, a hogyan időnkint egymással beszélnek. Jöhetnek közbe békülések, még heves szerelem-perczek is; de egyetlen szó sem hangzik el nyom nélkül. A gyülölködés egy-egy felcsigázott, pillanatnyi, féktelen szitka; vagy a szemrehányó éleskedések gonosz, kegyetlen csapásai, a hogy a lélek vagy a hiuság legfájóbb helyeire találnak, a mult legkinosabb, legkényesebb vagy legdrágább rejtekeiben öntik szét a profánság vagy szertelen gúny epemérgét; a hogy végre már csak azért kiáltanak egymás felé becsmérlő szidásokat, alaptalan, képtelen, lázító vádakat, zagyván szenvedélyes, lihegő, szinte csudálatos kitalálásait a roszaságnak, hogy a másiknak fájjon, még-még fájjon; és kiáradjon, utat leljen belőlünk a fojtogató bosszú, megalázottság vagy lenyügözöttség kinja, ó, ezek mind *csak szavak*, igaz; de rettentőn visszahatnak az érzékekre és mindent, mindent összerombolnak. Egy-egy ilyen bomlott, csúnya jelenetre jöhet megcsendesülés, elszégyellés, újra közeledés; de a következő alkalommal csak még pokolibb, még szörnyűbb lesz az ütközet.

A paraszt házaspárok legalább összeverekednek, ellátják egymást és így, testileg dühöngik ki magukból az ingerültség e szinte testien kinos, ideges feszüléseit; de magunkfajtánál ez sem lehet. A nevelésük vagy más elfogultság ettől a végső perczben visszatartja a férfiakat, és a düh bennmaradt fullánkja ártóbb, mint a ki nem tombolt szerelemvágy.

Melyikünk volt a roszabb, én-e vagy ő? Most, messziről, tisztán látom, hogy az idegességtől, testi és lelki túlfeszitettségtől én szinte fél-őrült voltam egy időtájban. Gazdag emberek utazásra, gyógyfürdőre, mostanság szanatóriumba mennek ilyen állapotban; nekem húzni

Czencz János

Pihenés c. képe
repr.

Uj Művészet
1913. I. 3. sz.
10. l.

kép

a Nemzeti
Szalon kiállí-
tásából

Czencz János

koll. kiáll.

Ujság. 1932. okt. 30.
(e.a.: A Műcsarnok
őszi tárlata.)

Ebben a kettősségben rejlik
nég rosszabbah festőinek el-
i sem tudja magát kivonni.
lesen egy csapással két értéket
esztétikai hatást.
a belső közelség esztétika és
űvek szemléleténél, ha a leg-
elővesszük. Ezek közül ki-
nítványának, Paul Franklnak[5])
önböztet térformát, testformát,
ranscendentális, egy technikai,
iai elemet. Hasonló elgondolá-
éles, de egyoldalúbb elhatáro-
ıtóbbi alatt természetesen nem
r«-nek poláris fogalmát, amit
z a megkülönböztetés azonban
i kérdés előtt fekszik, Francki
zható. De megvannak adva a
esztétika inkább a tér- és a
és képformába fog belekapcso-
y előnye abban áll, hogy ezek
önnyűszerrel a képzőművészetek
dnak, ha a célforma helyett az
szobrászat) a tartalmat inter-
roblémával az általános kultúr-
a beletorkolódik a műtörténeti
an már nemcsak tárgyi, hanem
rdés.
és a vele szoros kapcsolatban
problémától indul ki, a mű-

Czencz János

Kolt. kiáll. Műterem.

cród

Ujság 1936. dec. 3.

(e. a.: Cz. J. gyűjtemé-
nyes kiállítása.)

A KÖZGYŰLÉS ÁLTAL VÁLASZTOTT FELVÉTELI JURY TAGJAI AZ 1908-9. ÉVI TÉLI ÉS AZ 1909. ÉVI TAVASZI KIÁLLÍTÁSON

FESTŐK:

Benczúr Gyula
Dudits Andor
Éder Gyula
Jendrássik Jenő
Kacziány Ödön (előadó)
Kézdi-Kovács László
Knopp Imre
Poll Hugo
Révész Imre
Szenes Fülöp (h. előadó)

SZOBRÁSZOK:

Holló Barnabás (h. előadó)
Istók János
Róna József (előadó)
Zala György

MŰÉPÍTÉSZEK:

Bálint Zoltán (előadó)
Korb Flóris (h. előadó)
Jámbor Lajos
Lechner Ödön

Ozencz János

Irod

Révai XXI. 238 l.

Vas. hjs

1911. 69. l.

kép

Czencz János

Szépm. muz.

Páholyban, of. (1942)

02. Érkezett: november 7én

-én kelt 363 sz.felterjesztése alap-
sitottam a bpesti IX.ker.állampénz-
épitésznek mint a S c h u l e k
ész helyettesének E p e r j e s r e
l felmerült utiköltségei és napidijai
j után bélyegelt nyugtájára 72

domás és az érdekeltnek irásban le-
el értesitem.
óber 25-én.

Czencz János

l.

Sörbezető 297. l.

1939

Merenges c. of
a debrecen
Déri - Muze-
umberg

Püspökbo-
gádi menyecske
és Sárpszilcam
n. o: of.

620. KAROSSZÉK, diófa, brokát kárpitoz

621. KAROSSZÉK, diófa, rokokó faragáss

622. SZÉK, diófa, rokokó faragással, nádf

623. KÉT KAROSSZÉK, diófa, gobelinszö

624. HAT SZÉK, diófa, faragott disszel. X

625. SZÁNKÓÜLÉS, rokokó diszitéssel. Os

626. VARRÓASZTALKA, Boulle-modoru

627. FIÓKOS IRÓSZEKRÉNY, diófa, feln

628. ASZTAL, mahagonifa, két lantalaku l

629. KÉT KAROSSZÉK, mahagonifa. Bie

630. HAT SZÉK, berakott diófa.

631. LÁDA, diófa, fekete vésett jelenetekk

632. HAT SZÉK, empire, aranyozott szfin

633. HAT SZÉK, diófa. Olasz, renaissance

te lakkrajzokkal. Készitette: Nic. Wiffher, 250.—

gonifa. XVIII. sz. 100.—

mustrás bársonnyal. Magyar, Biedermeier. 100.—

. Biedermeier. 50.—

l. XVIII. sz. 40.—

s bársony kárpitozással. Korabarokk stilus. 400.—

t kárpitozással. Olasz, XVIII. sz. 100.—

ssal. 30.—

e fa, aranyozott talapzattal. 300.—

k lap szélei lehajthatók, szekrényes faragott 300.—

ványlappal (törött). Angol, Biedermeier. 120.—

nzveretekkel. Louis Philippe. 160.—

ó diszitéssel. Olasz, XVIII. sz. 300.—

Czencz János

Fův. képt:

Női arckép (1917) } of
Régi ház
Fekvő akt (1933)
Női arckép (1912)

# Kotta	Emelkedés	Megtakarítás
	20·75	—
	630·—	500·—
0	1.360·—	—
0	3.017·50	—
21		1.935·19
60	10·—	—
87	130·15	—
	5168·40	2435·19

1952. a szerszárdi és tolna-
megyei képzőművészeknek
a szekszárdi
Balogh Ádám
muzeumban ren-
derek kiállitásán
Mosó asszonyok
c. képével sze-
repelt.

Képei muzeu-
mokban:

Német Képtárak és a francia festészet

V. 212.

lati díjat nyerte. 1927 a
Fiumei emlékeremet kapott
ban
1928. a Neuvreti Szalonban
díszérő elismeresben részesült. Több gyűjt kiállítása volt Bpesten
~~Bpesten 4~~, 1931. pedig Szombathelyen, 1933. Pécsett.
1935. Győrött, 1936.
Sopronban. ~~volt gyűjt~~
~~kiáll. Tasa~~

1938. a művész csere-
akció keretében ismét
hozzásalban tartozkodott külföldön.
A fővárost bombázása
alkalmával szárados
arti műterme tömére
ment. Ekkor Bátára
(Tolna m.) költözött.

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Czencz János

Gy. Sándor József: "rézkarcai közül néhány igazi, mesteri technikát és tartalmi finomságot jelez. Olajképei nyugtalanok, színben erőtlenek".

Csuk Jenő: magyar hangulatu zsáner és állatképeit egyrészt dicséri, másrészt szigoruan birálja, majd óvja témáinak ismétlésétől,-~~irja~~ Décsey Géza a "Benczur Társaság" kiállitásán, a Műcsarnokban bemutatott művekről.

Czencz János: folytonosan ismétlődő aktjai egyhanguak.

ÉLET, Bp. 1925. márc. 29. XVI. évf. 7. sz. 139-140. lap.

Czencz János

KMTárs 1940. A gyermek

Estefelé
Nagymosás
Játék
Kertben

Czencz János

festő

Műcs. kiáll. 1911 tól
Pipics III. l.

Át. Képt. 101.

Ft Hajlitott számlájú széken

→ szent írást

és piros teritővel letakart asztalnál Ft ül.
elyet a kalamárisba márt; baljával pedig
nyitott ~~könyvet~~ fogja. Ft Rövid haja, szemöl-
Pálosok szerzetesi öltönyét viseli. ~~Lábai-~~
háttérben a könyvpolczon hat folians áll.
félrevont barna függöny lóg. Felirata alól
Illustris Ungarus prope Monasterium Sancti
Castigatione silentio Jejuniis de asperam
ium pabulo svavem aliquam diu vitam egit,
iblia Sacra cum plurib(us) Sanctor. Historiis
irca Annorum Christi 1456.

n. —

Ft Lábainál könyvek hevernek.

zky Péter ajándéka.

Át. Képt 101

Bernyovszky Péter aj.

Czencz János

5 nüve Eiäll.

KMTárs. Derű a nü-
vészetben. 1939

Czencz János

Női arckép, repr.

KMTársj. kiáll.
1936. máj.–jún.

V

Czencz János

Regi ház udvara
olaff

Tm Bp. 1932.

V

Velencze. XVI. szórzovol.

3041

36. J. B. Reiter.

(Sz. Linzben 1813-ban. Főtevékenységét Bécsben 1834—1870 közt fejtette ki.)

A kis ékszerárusnő.

Asztal mellett áll leányka mellig van ábrázolva. Balra fordul, fölfelé tekint és a felemelt jobb kezében tart. Előtte nyitott kerek fadoboz különféle ékkövek hevernek, a melyek mellett bal keze nyugszik. Rövid göndör haja barna, szeme szürke. Felső metszőfogai látszanak, nagy fülbevalói ékkövesek, nyakán korallfűzért visel, rövidujjú ingecskéjének szalagja csokorra kötve és a karjaira leeresztett fehér kendőt virágok borítják. Jelzése jobbról felfelé haladó sorban: »*J. B. Reiter. Wien, 850.*«

Vászon, méretei 50·6 : 50·6 cm.

1873: V. (II. 45.) — 1876: IV. 55. — 1878: V. 16. — 1880: V. 16. — 1881: V. 16. — 1883: V. 165. — 1884: VII. 288. — 1885: VII. 288. — 1886: VII. 288. — 1887: VII. 288. — 1888: VII. 288. — 1889: VII. 323. — 1890: VII. 323. — 1891: VII. 310. — 1892: VII. 310. — 1893: VII. 383. — 1894:

311

Czenor János

Kall. Kiáll. a Műcsarnok-
ban az 1932. őszi kiáll.
alkalmából. Életrajz nincs.
37 mű.

V

Urasztal Rendi 1715-ből, sárkeresztesi
Ref. egyház tulajd. VII. 161

Czencz Janos

Nöi archep. olaff.

TmBp 1932

✓

TFŐ

19

József, József

DD

20

Csáky M., Hubert

RDA

21

Benedek, Benedek

ÖRTÖK

22

G. sz. Kat., Oktávián

NTEK

23

Fájdalm. sz., Frumenc

MBAT

24

Gábor, Gábor

Czencz János

Kollektív kiállítása
a Munkásotthonban 1932.
37 legújabb művét
állította ki.

KMT ais 1932. őszi
kiáll

Czencz János

Női archép.

1932 főv új szerzem.kiá. Múcsarnok

1933 10A 01 BOOKBIND 1/3

Czóbel János

KMTársaság tőrzstagja.

KMTARS művcsoptok

1931. feb-márc. kiáll.

I-32, 36, VIII. 29.

1931. tav. tárl. 7, 46, 74, 183 V
191.

1931/32. téli kiáll. 35, 67, 68, 127 V

1932 febr.-márc. kiáll. 117 V

M. Arcképfestők Társasága tagja.

1932. őszi tárl II. 23, 29.

1933. márc. képm.-kiáll. 38 V

89, 90, 91. V

Czencz János festő

Peterdy u. 39. Műcsarnok

1929/30. téli kiáll. 26–34, 319, 325 ✓

1930. tavaszi k. 5, 75, 78 ✓

1930/31. jub. kiáll 43, 67, 145, 342, 344. ✓

1934. téli kiáll. 5, 13, 88 ✓

1934. nemz. képz. kiáll. 214, 226, 248. ✓

(fordultan van ábrázolva.)
balra (Tobb kezével felfelé mutat, mintha
erek turbán a nagy, bajuszt és szakáls hord.
ő. Felirata a kép fölött:

s Turcs,
DV NOM,
PEREVR
"

FRANÇOIS achernez par l'Enuie,
deux par de cruels combats,
nt fond dessus la Hongrie,
met Rhodes à bas.
aginas képvíseli „Selim"-re vonatkozó

i 15.6 : 12.5 cm.

8555

266/94 № 10.

Czencz János

Műcsarnok

1914. tav. kiáll. 376, 377, 379. ✓
397 – 399

1915. tav. kiáll. 57, 61, 83 ✓

1915-16. téli kiáll. 49, 157, 181 ✓

1916. tav. kiáll. 29, 115, 122 ✓

1916-17. téli kiáll. 236, 384, 404 ✓

1917 tav. kiáll. 66, 70, 307 ✓

1917-18. téli kiáll. 230, 341, 384 ✓

1918-19. téli kiáll. 17, 49, 85 ✓

1919-20. téli kiáll. 121, 123, 126, 257 ✓

1920 tav

1920-21. téli kiáll. 16, 20, 28, 78 ✓

1921. tav. kiáll. 145 – 181. ✓

Kollektív. kiadatlan

1922. jub. kiáll. 33, 65, 68, 275, 349 ✓

1922. őszi kiáll. 70 ✓

1924. tav. kiáll. 393, 395, 397, 399 ✓

1925. márc. Benczur Társaság kiáll. 22 műve ✓

Székács Kéziratai VI. 145.

Czencz János

tovább

~~Bor Pál~~

~~Bornemisza Géza~~

~~Bükky Béla~~

~~Burghardt Rezső~~

~~Csallóközi Farkas Lőrinc~~

~~Csörgy Dénes~~

~~Sz. Csapó Mátyás~~

~~Csók Istvánt~~

~~Csorba Géza~~

l ~~Czencz János~~

Nürnbergi mag. kiáll
kat. 1929.

Életrajzi adatokkal

281 ..... szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Min. 250 P 80 fill-t utal ki a váci utiszámla ki egyenlítésére.

A beadv

Mellékle

Egyúttal

Előirat s

Utóirat

Másolta:

Czencz János

Wod

Valence 1922

157. l.

639 **Csók István.** Udvar-részlet. Olajfestmény. 1500 kor.
640 **Csók István.** Cserény. Olajfestmény. 1000 korona.
641 **Csók István.** Est. Olajfestmény. 100 korona.
642 **Kúnfy Lajos.** K. J. úr arcképe. Olajfestm. Magántulaj.
643 **Gergely Imre.** Patak mentén. Olajfestm. 400 korona.
644 **Kúnfy Lajos.** Női arckép. Pastell. Magántulajdon.
645 **Gergely Imre.** Tájkép. Olajfestmény. 100 korona.
646 **Gergely Imre.** Virágos rét. Olajfestmény. 100 korona.
647 **Gergely Imre.** Naplemente. Olajfestmény. 800 korona.
648 **Kúnfy Lajos.** Balogh Ádám, Csertán Farkas, Balogh János (Alakok a falumból). Olajfestmény. 1200 korona.
649 **Kúnfy Lájos.** Halászbárkák. Olajfestmény. 600 kor.
650 **Kúnfy Lajos.** Rab Imre. (Alakok a falumból.) Olajfestmény. 400 kor.
651 **Gergely Imre.** Tájkép. Olajfestmény. 100 korona.

Czenez János

koll. kiáll. Pécsett
1927-ben.

Emlitol:
Pécsi Képzőm Társ 1933 nyár
6-l.

✓

Czener János

gyűjt. kiáll.
Pécsett 1933.
Katalogusa
a művészéletrajzok
között.

RÉSZVÉNYNYOMDA PÉCS
1932

Czencz János

Várakozás, olaff.
Cigányszer, olaff.

Művészeti hetek.
Kolozsvár 1942 91. l

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Czencz János

lásd

Benczúr Társaság
(N. Szalon) 1923. ápr.
kiáll.

Benczúr Társaság
(régi műcsarnok.) 1925.
márc. kiáll.

V

Czencz János

a Benczur Társaság
tagja. Ennek
1925 márc. kiállításán
23 képpel szerepelt.

Katalogus.

V

Zrínyi Miklós a költő X. 22.

Czencz János

1913. Halmos díj.

1918 Rudics díj

1921. Benkő Kálmán díj

1921. társulati díj.

Czencz János

Árverési Csarnok (aukció kat.

31. sz. 1926. febr.
33. sz. 1926. jún.
34. sz. 1926. okt.
37. sz. 1927. márc.
38. sz. 1927 máj.
39. sz. 1927. okt.
40. sz. 1927. dec.
41. sz. 1928. febr.

100

1 1

1/3 3/4 300

3/4 1 1 500

CZENCZ JÁNOS :

47. Fekvő akt. - Olajf., v. 70 x 56 cm.
Jelz.l.j.: "Czencz J. 933".

Székesfőv. képt. jub. kiáll.
1944

Czencz János

lain und Pendeloque, Gold, mit Ema

1694. CIGARETTATÁRCA, arany, perem tenetui, Gold. Wien, E. XIX. Jh.

1695. BROS, ovális arany foglalatban, na dal szegve. XIX. sz. — Brosch, in XIX. Jh.

1696. NŐI ZSEBÓRA, arany, fekete zomán *Emile Reymond, Genéve.* — Damenu Genéve.

1697. NYAKLÁNC MELLKERESZTTEL, filigrán, ékkövekkel. Biedermeier. — Biedermeier. 100 gramm.

1698. KETTŐS SZELENCE, festett zomán kivül a manna és az érckigyó jelen Német (Szászország), XVIII. sz. — mit Rokokodekor, auf den beiden XVIII. Jh.

1699. OVÁLIS TÁLCA, békateknő, gyöng közepén vizparti tájkép, épületromma Platte, Schildpatt, mit Perlmutter u Deutsch, XVIII. Jh.

I. sz. v. — Ovales Medaillon, mit Scene, auf ranzösisch, E. XVIII. Jh.

tegezalak, szines zománcképpel. Francia, ur, köcherförmig, mit Emailbild. Französisch, E.

t és palmettásdiszü aranykeretben miniatür férfi illon, mit Miniaturbildnis, in Goldrahmen. Fran-

ésett arabeszkes diszitéssel. Francia, 1850 k. — en. Französisch, um 1850.

lén vésettrajzu keretben épületek. Francia, 1830 Deckel Gebäude in Gravierung. Französisch, um

atban, zöld Watteau-jelenetekkel. Német, XIX. sung, mit Watteau-Scene. Deutsch, XIX. Jh.

parti tájképek. Német, XIX. sz. — Dose, mit

ay (à deux couleur), gyöngyökkel diszitve, az asz, XIX. sz. — Hängemedaillon mit Brosch, sch, XIX. Jh.

Czencz Janos

l.

Arv. Csarnok 104. aukc. Eal.

" " 106. " "

" " 110. " "

" " 111. " "

CORVIN-CODEX: Marcianus Capella

(Velence,

Csontosi János: Attavantestől festett Corvin-Codexek AÉ V – 1885,
382 l:
Attavantes műve. Másolta Alexander Verasarus.
Att. szignálta

—

Czencz János

99. Müteremben,
olaff. 44x34

P 80.–

Almásy-Telki X. 1942

HEREND 100 ÉVES

Ábrahám József, Bagó M. és Fia Utóda, Budapest

Felelős kiadó: Lehel Béla

~~Czerna Rezső~~

~~Csók István~~

~~Csontváry K. T.~~

~~Szentz János~~

lásd

MÜRKV. VI. (1947)

anke

8-9. l.

Czencz János

1.

Ernst Muzeum aukcioi
XXXII. 81. 7

LÉGRÁDY NYOMDA
ÉS KÖNYVKIADÓ R.-T.
NYOMÁSA, BUDAPEST

Czencz János

Almaszür et szines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1930. 37. sz.

Nő tükör előtt szines repr.

u. o. 1930. 21. sz.

dupl

Czencz János

Müvészet 1914. 16, 84, 167, 307

~~Magyar Müvészet~~

~~1925. 52, 232, 284, 584~~

~~– 1926. 415–6~~

~~– 1927. 166~~

~~– 1928. 399–400, 563~~

Kisvarsány h. n. IX. 80.

Czencz Janos

Gyüt. kiáll.

1. (Evk dési) 1941

64. c

✓

Czenez János

Czenez *János*, festő, szül. 1885 szept. 2-án Ostffyasszonyfán. Első sikere 1911-ben kiállított Tükör előtt című képéhez fűződik. Jellegzetesek egyéni, széles ecsetkezeléssel festett női aktjai és tájképei.

ÉBER L.

Gutenberg Lex.:
VIII. k. 171 l.

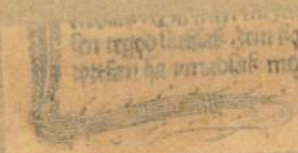

fehérári és vá-
radi hitvitákon
pedig egyik ve-
zérszónokuk
volt a reformá-

Czencz János

~~274~~

MAGYAR MŰVÉSZET
1926. 416 l.

Eugenio *Bertuetti* a torinói *Gazzetta del Popolóban* (május 5.) Zorzi említett cikke után ismételten foglalkozik a magyar kiállítással. „Magyarország pavillonjában — úgy mond — Czencz János kivált „Fürdő után“ című képén a finom és bágyadt érzékiséget lehellő és gyengédséggel teli aktok igen finom koloristájának mutatkozik. Glatz Oszkár „Magyar parasztasszonya“ eleven és plasztikus munka. Igen elegánsak Lux Elek márvány-, bronz- és faszobrocskái; a bájosságnak netovábbjai ugyane művész táncosnői s „Vénusza“ olyan, mint egy cigányzenekar elragadó ultramodern zengése.

L 1926

dupl

O tempora! O mores! Cicero, Catilinam nefarium in senatum inducit.

Czencz János

lásd

Lex Magy Társ

105. b. l.

3. november hó.

- jegyzéséért		200.000 —

Czencz János -

festő

irod

Nemesvári 26. l

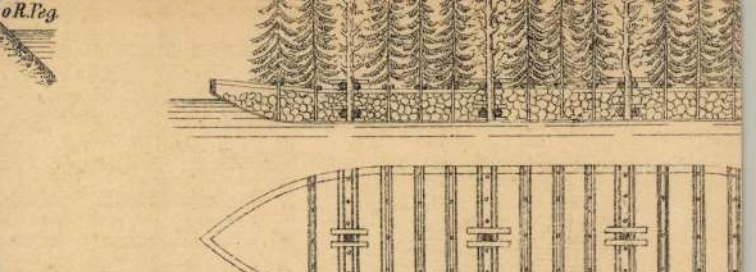

Fig. 12. Eisstand der Donau von Regensburg ab

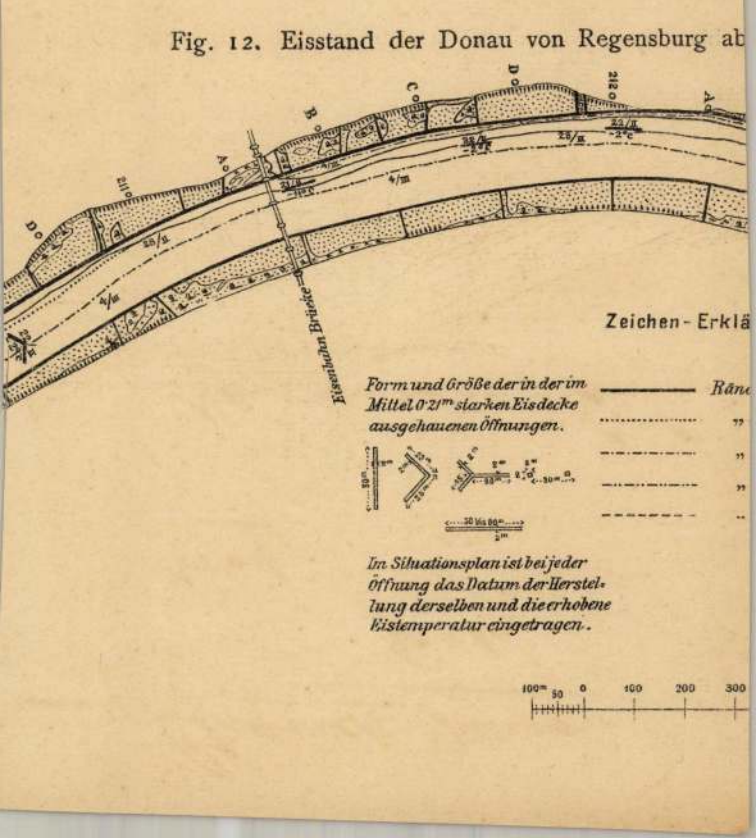

Czencz János

MAGYAR MŰVÉSZET

1925, ~~[illegible]~~, 232, 284, ~~[illegible]~~

1926. 415–6

~~1927. 166~~

1928. 399–400 (Pacher) 563 (csatkai)

1930. 499 (Lyka)

~~1931. 536~~

~~1932. 388~~

~~1929. 637~~

3323,

G. Feurstein.

Szégyenlős fiatal leány.

Bal térdére ereszkedett fiatal leány teljesen meztelen és jobbra nézve van ábrázolva. Jobbjával térdére támaszkodik. Elválasztott dús hajának fonatait bal kezével fogja, kibomlott végei pedig jobbjában tartják, ölét takarja el. Jelzése a tojásdad talapzaton balra: »*G. Feurstein. Fec. Roma 1874.*«

Fehér márvány, magassága 62 cm. — Hoyos sz. Erdődi Kamilla grófnő ajándéka 1893. — Ltsza új 80. — A VI. teremben.

Czencz János

l.

Intérieur

1913. 22-24 n.

10 l.

Lép

Hold: utolsó negyed

Izr. S. Khaje-Sarah

Czeiner János

23. Tengerpart, 7000 P
24. Akt XXXI 7000 P

Újvidéki kiáll. Sat.

1943. dec.

Czencz János

~~1920 febr. – márc. Koll. Ciáll.~~

~~Ernst Müzen XI. coop.~~

~~Ciáll. Eat.~~

Alkotás

1943 aug

Földrubás menyecske, of

1943 okt

Folyó partján
Menyecske V) of

Virányi János, körjegyző VIII.158

~~1937 okt (N. Sokr)~~

~~Ars Hungarica~~

~~1940 dec (Pátria Cl.)~~

Czene János

Szépm. Muz. A Kultusz-
minisztérium vásár-
lásainak kiáll. 1943.

Önarckép, Of.

M Mův-ért

1940 febr (s. Mücs)

Nyári nap II
Átrándi VII) of

1940-41 (Mücs)

Fürdés után XI of

1942 (h.o.)

Vízparton III
Fürdő után) of
XII

ÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM
EAUX ARTS)

KÉPTÁR
IE HONGROISE)

HOPP FERENC KELETÁZSIAI MŰVÉSZETI MÚZEUM
(MUSÉE D'ART ASIATIQUE FRANÇOIS HOPP)

BUDAPEST, 1929. október 19.
VI., ARÉNA-ÚT 41.

rszágos Bizottsága
tű Elnökségének

Budapesten.

ésem alatt álló muzeum Évkönyveinek most
repéldányt a Műemlékek Országos Bizott

Debr-i kiáll (Fränkel)

1937

Nyár III
Zöldber VI
Kislányok IV

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
1431 1929. szám
Érk.: 1929. év nov. hó 4. n.

Czencz János

l.

Múteran I. csop.

Kiáll

1935 febr.

Korsós láj II.
Strandolók } of

Czencz János

23	Hiuság, olajfestmény III	25000
24	Kosztümös hölgy, olajfestmény	15000
25	Ülő akt, olajf. IV	16000
26	Fejkötős nő, olajf. II	8000
27	Tél, olajf. II	4500
28	Hullámzó Balaton, olajf. I	6000

Czóbel Béla VI. kiáll.

Nemzeti Szalon
1926.

Czencz János

lásd

Nemzeti Szalon

III. Balatoni Kiáll.

1933 máj ~~1928 ápr.~~

Hullámzó Balaton III. (10 f)

Borongó Bal

Nyaraló hölge

Balat. Társ (N. Szal)

1922 jan.-febr.

Napfürdő
Várakozás II
Vihar előtt
Balaton IV
Siesta V

of

1928 ápr.

Balaton VI
Merekek a Bal.-nál III
Viharos Bal. I
Séta a Bal.-nál I
Eső után III

of

1930 szept.

Csillogó Bal. II
Álom II
Eső után V
Jachtok
Bal.-i Strand
Kacsák a Bal.-nál III
Bal.-i részlet Fürednél V

of

./.

AWIWA mus. hal.

1922 dec - 1923 jan

Mücsarnok II

Toilette V

...gküldeni.

Petrovics Elek

az O.M.Szépművészeti Muzeum

főigazgatója

Czencz János
festő

lásd

Nemzeti Szalon

IV. Balaton kiáll.

1930
szept.

Archief
1930

Czencz Janis

Magyarcsejf Társ 1930.

Kovács Évi archeje, olaff.
Sz. Solymos Bea archeje,
olaff.

1932 ősi (Mucs)

B. Lenke arch

Archép plein airben

K. Évi

A m. kir. vallás- és közokta
ügyszám alatt a keb. számv.
deletének másolata:

Költségvetési év: 1929/30. Köl
mogatása." Műemlékek országos
és Rovat: 7.- Bélyegilleték: n

Utasitom,
Egyesület Fiókjának /Budapest,
gos Bizottsága 1929. évi novem
ző összegeket utalja ki 1929.

Czener János

3 min

Nemzeti Szalon

M. Arcképfestők Társasága
repr. kiáll. kat.
1935. okt. 5-20.

Fehér Olga arch
Kosztümös hölg IV
Bogádi kislány

1937
Lin
Kosztümös hölg
R. Gy. ni arch) of

IX. Rákos - n. 10.

MOB.

Czencz János

festő

K.-né arcképe

olaj

Nemzeti Szalon

1939

nov.

Arcképfestők

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

megalakulásának körülményei és összetétele.

A művészi arckép két feltétele a hasonlóság és az artisztikus előadás. A hasonlóság egy egyén lelkitulajdonságainak, jellemének külső formák útján való megérzése, illetve ugyancsak külső formák segítségével való visszaadása. Más a fénykép hasonlósága, amely sohasem tökéletes, amelyből hiányzik az átélés és amely ennek következtében nem adhat vissza egy ember karakteréből többet, mint amit egy esetleges pillanatban konstatálni tudott. Mint ahogy egy mozgást másként jellemez egy művész és másként ad vissza egy fénykép, kiszakítva a mozgás folyamatából egy momentumot. Más pl. egy járó vagy futó alak pillanatfényképe és egész másként érzi, rajzolja meg a művész. Csupán a hasonlóság visszaadása azonban még nem jelenti a művészi arcképet, ha ahoz nem járul művészi elrendezés és előadás. Kiállításaink ezen elvek demonstrálására vannak hivatva. Az Arcképfestők Társaságának jelenleg 37 alapító és rendes tagja van, kiállításain azonban helyet ad azon művészek mun-

Czencz János

Hinság IV, 350 P.
Levelet író nő, 350 P.
Csillogó Balaton 280 P
IV

Szeged 1934

VI/19 1913.

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA

475/1913 szám

Érk.: 913 év jun. hó 23. n.

Czencz János

45 *Karenin gróf. Olajf.
46 Ábránd. Olajf. I
47 Tél falun. Olajf.

18

48 Havas táj. Olajf.
49 Papagályos nő. Olajf. I
50 Szabadban. Olajf.
II

Lehbelick V. Kiáll.
Nemzeti Szalon
1924

Beck Ö. Fülöp

32 Érmek és plakettek. Bronz
33 Portrait.

7

Balló Ede

1 Friedrich István. Olajf.

Czencz János

Tengerpart, Strand,
Tengeri táj, Tekvő akt V
Udvar, Tájdalom II
Női akt II valamenyi
olaff.

Céhbeliek III. kiáll

Nemzeti Szalon
1921

KIVONAT A „CÉH
SZABÁ

A „Céhbeliek" magyar kép
szet fejlesztése céljából a kiállité
szereplő művészek számára két
ket ellentétben az általában sz
vészekből álló bizottságoktól, n
legjobbnak talált festő és szobrá

Ezek a kitüntetések a köve

1. A „Céhbeliek Babérkosz
rendes évi kiállitásain résztvevő
utján legjobbnak itélt egy fe
alkotásra.

2. A „Céhbeliek Elismerése
májában a Céhbeliek rendes év
által titkos szavazás utján a legjo
rászművészeti alkotás után leg
és egy szobrászművészeti alkoté

A szavazás eredményk
festő és szobrászművészeti alko
zatok (ez alkalommal 38 szavaz

Czencz János

festő

Részlet a régi gázgyárból, olaj

400 K

Sári és Margit olaj

400 K

Alvó leány, olaj

500 K

Nemzeti Szalon

1913. jub. téli kiáll.

Céhbelich

1921

Czencz János

élet. arch.

Pipics Szaf

m. fiskó 104, 105. l.

1942

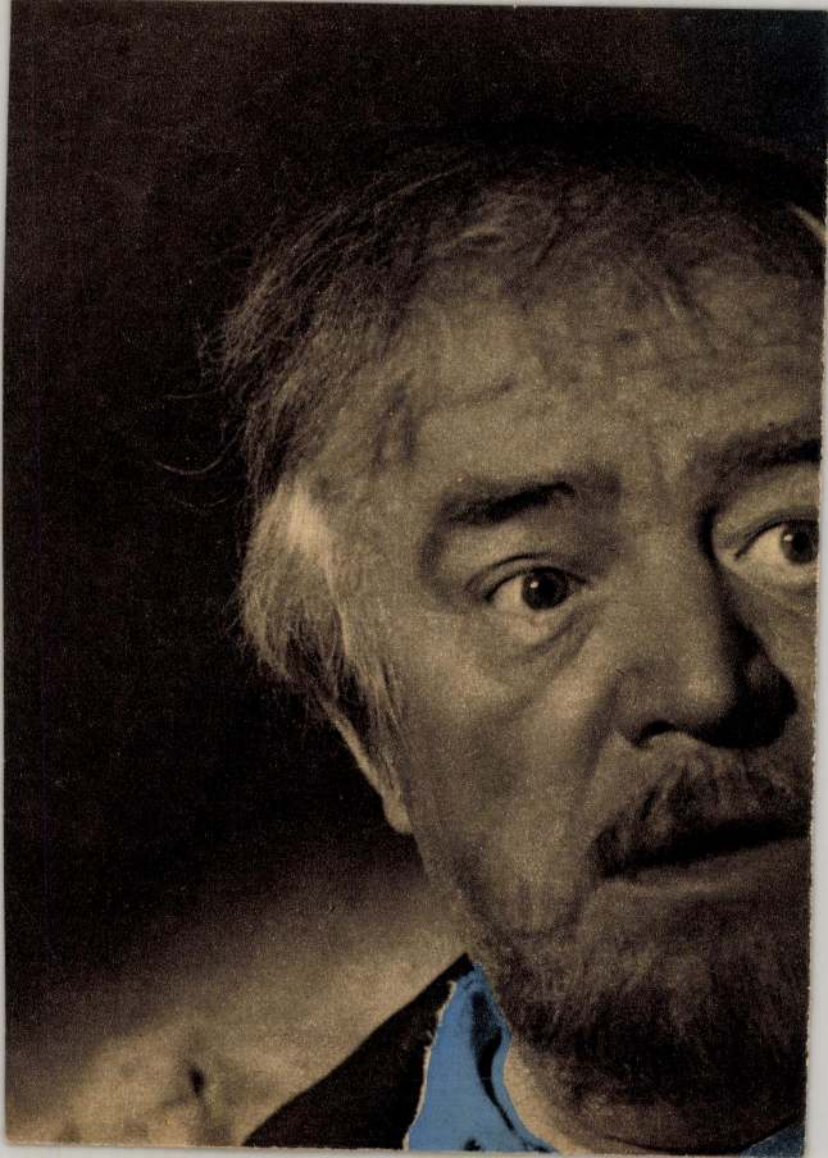

Czencz János

Révai XX. 121 l.
← XXI. 238. l

Czencz Jacós

festő

lásd

életrajz

nekem nincs

Gére: adatokkal

F. Szabó Vasm

Vas vm és 126. l.

Szombathely
város ált. ismertetése
és címtárcsak 1931-32 évre. 1931.

MOB kvt. 3207.

énytár

A mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
...ny má- ...olat,		Gót stil. 53/71 cm. restaur. terv. Möller Ist- vántól.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Czencz János

Reflektor

139. l. (arcképpel)

Elektr. arck

u. o. 525. l.

Czencz János

l.

Szépm. Mivr. Évk

VIII. 175. l

1937

Dr.Szentiványi Gyula
főtitkár ur

Budapest.
IX.Hőgyész Endre u.10.

Czencz János

Czencz János: Kiszely Dezsőné

Képzőm. Társ
1941. archép kiall

Asztalos Gyula: Szendy Károly

Czencz János

Csendélet c. képe
repr.
KMTárs 1937. téli kiáll

✓

Czencz János

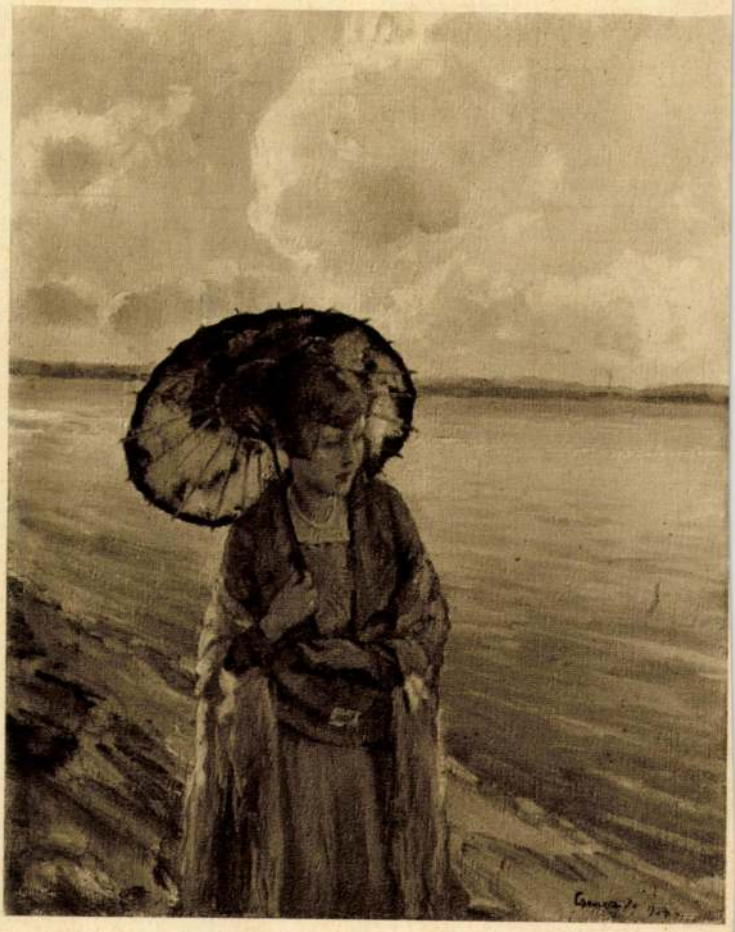

CZENCZ JÁNOS: SÉTA A BALATON PARTJÁN

~~Burghardt Rezső~~

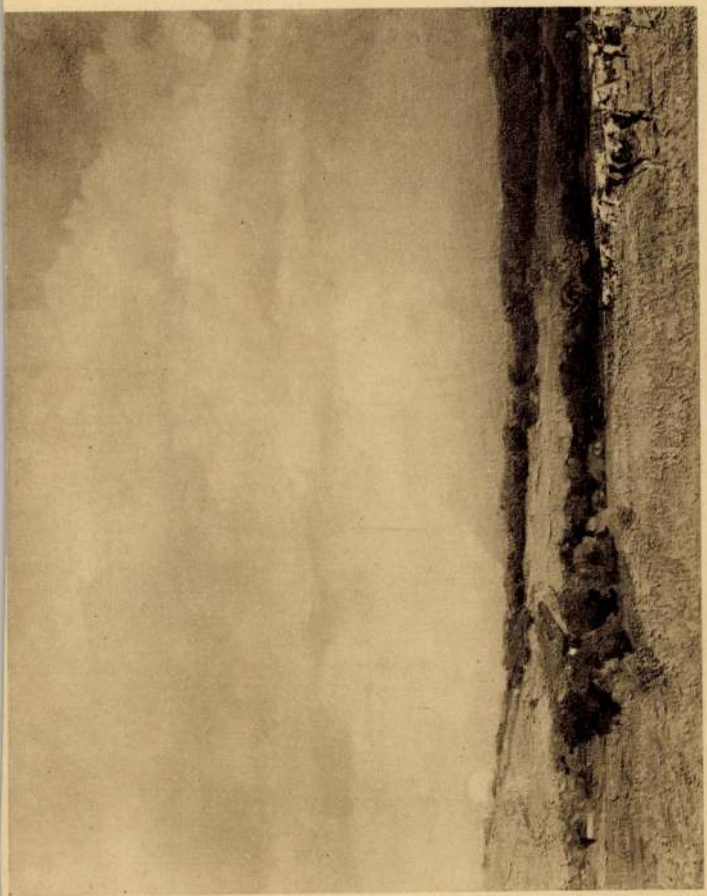

BURGHARDT REZSŐ: SZEPTEMBER VÉGÉN

KMTárs 1929/30. téli Eiáll –

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227—651, 221—285
1956 JAN 1

TOLNAI NAPLÓ

Czencz János művészete

Öreg, érett és kiforrott művész. Olyan, aki mestere a szakmájának, mestere a színeknek. Ha megáll az ember egy-egy festménye előtt,nem tud betelni a gyönyörűséggel. Témája sokoldalú: a néző egy kis elmélyedéssel megállapítja, hogy éppen olyan művészettel festi meg, finom vonalakkal ,könnyedséggel ábrázolja az aktképek leányalakjait, mint amilyen színtobzódással tudja meg örökíteni a virágcsendéletet, — vagy ahogy megfesti egyszerű színekkel, de mégis tökéletesen a tájképeit. Népi zsánerképei is sokatmondóak. Ezek mellett a régibb alkotásai mellett megtaláljuk a művészetében a mát, azokat a festményeket, amelyeken a ma épülő városait, a ma építőit ábrázolja, örökíti meg. És mégis... mindezek ellenére nem részesül olyan megbecsülésben, mint amilyenben részesülnie kellene...

Még középiskolás volt, amikor már mestere volt nemcsak a ceruzának, de az ecsetnek is. Történt egyszer, hogy tanfelügyelő látogatott el iskolájukba. A fiatal Czencz János csupán unalomból megörökítette a tanfelügyelő arcmását, mire az észrevette az ő mesterkedését és elkérte tőle a rajzot. — Amikor megszemlélte a karikaturát, egy zsebtükröt kért, — megnézte magát és a következőket mondta:

— Csakugyan, rosszul fésülem el a hajamat, mert egy tincs nem jól áll. S ezután megjegyezte még: — Fiam, belőled még nagy mester lesz.

A jóslat bevált. Czencz János festményeit nemcsak a magyar nép, de az olaszok és a franciák is szeretik és kedvelik. Aki csak egyszer tekintette meg a festményeit, az elvitte magában azok kedvességét és művészies-ségét. Rengeteget dolgozott e hetven év alatt, festette a szebbnél szebb képeket, mégsem tud választani a sok közül, mégsem tudja megmondani, — melyik a legszebb. Ugy válaszol, mint azok az emberek, akiknek a szívükhöz nőtt az alkotásuk, a munkájuk:

— Hát bizony, nem tudnám megmondani, mert mindegyik a szívemhez nőtt, akár a saját gyermekem.

Czencz János most itt él Bátán. Megöregedett a sok munkában, de alkotásai nem vesztették el értéküket, túlélik alkotójukat, mert alkotásai között olyan festmények is találhatók, amelyek az utókornak is szólnak, az utókornak is mondanak valamit. Távol él a művészeti központtól, igaz, nem él minden művész Pesten, de legalább megbecsülik a munkájukat, neki azt kell tapasztalnia, hogy az ő esetében nem áll ez fenn. Pedig a hetven éves munkássága, a nagyszerű alkotásai érdemeltté tenné erre. A Képzőművészeti Alap igen sok művészt szerződtetett, akiknek munkájáért rendes bért fizet és így biztosítja a részükre a megélhetést. Vajon nem lenne-e érdemes, ha mérlegelnék Czencz János érdemeit is?...

Igaz, hogy idős, de munkásságával kiérdemelte, hogy nagyobb megbecsülésben legyen része. S korossága azt sem befolyásolhatná komolyan, hogy már keveset alkot. Idős kora ellenére tele van ambicióval, tettvággyal, úgy érzi, hogy talán most tudná a legtöbbet nyujtani, mert most már kiforrottan, tisztán látja az eseményeket, de nincs rá módja, mert ahhoz, hogy valaki „alanyt" üljön, pénz kell. Komoly munkásságot kifejteni, falusi emberekről, falusi dolgozókról szép képeket festeni — ezt szeretné.

Befejezésképpen hadd idézzük szavait: „Ugy érzem, hogy ez még az én munkásságomból hiányzik (bár nincs teljes egészében igaza). Csak úgy lehet teljes az életem és a munkám, ha megfestem a mát is. Mai témákat akarok festeni, a kornak megfelelőeket. A szocialista realista művészet alapján megfesteni és megörökíteni a ma eseményeit, de ehhez segítség kell." — Mondjuk meg őszintén: Igaza van!

KOVÁCS JÓZSEF.

a fénylő szem

— Ni, de s
akár csak a M
De hisz Mártil
zecskéje édesar
rítja. Mindkett
modnak, aki
óta a váltókat
ken ezrek élete
Néhány óra még és letelik a

szelek... Sági vagyok... Len-
csések szomszédja... Az or

Gyorslista a Harmadik Békekölcsön ötödik sorsolásáról

A 100 000 forintos főnyereményt nyerte: XIV. osztály, 14 171 sorozat 22. számú kötvény.

Sorozat sz.	Szám:	Nyeremény:
00027	21	25 000
00027	01—50	200
00132	01—50	200
00145	01—50	200
00460	01—50	200
00494	01—50	200
00559	01—50	200
00595	25	5 000
00595	01—50	200
00601	01—50	200
00608	05	25 000
00608	01—50	200
00625	01—50	200
00688	01—50	200
00762	01—50	200
00843	01—50	1 000
00848	01—50	1 000
00913	01—50	200
00918	01—50	200
01008	01—50	500
01061	01—50	200
01251	01—50	500
01260	01—50	200
01429	01—50	200
01596	01—50	200
01978	41	5 000
01978	01—50	200
01992	01—50	200
02031	23	10 000
02031	01—50	200
02121	01—50	500
02186	01—50	200
02214	01—50	200
02240	01—50	1 000
02365	01—50	200
02432	01—50	200
02575	23	5 000
02575	01—50	200
02604	01—50	500
02796	35	10 000
02796	01—50	200
02964	01—50	200
03066	01—50	500
03226	01—50	200
03239	01—50	200
3348	01—50	200
03365	42	10 000
03365	01—50	200
03465	01—50	200
03552	08	50 000
03252	01—50	200
03608	01—50	500
03809	01—50	200
03859	01—50	500
03864	43	5 000
03864	01—50	200
04069	01—50	500
04131	15	5 000
04131	01—50	200
04163	17	5 000
04163	01—50	200
04167	01—50	1 000
04178	01—50	200
04599	01—50	200
04619	01—50	200
04776	01—50	200
04782	01—50	500
04859	01—50	200
04887	01—50	200
06984	22	5 000
06984	01—50	200
07048	01—50	200
07181	01—50	200
07276	01—50	200
07370	01—50	200
07378	01—50	500
07382	01—50	200
07402	01—50	200
07611	01—50	200
07644	25	5 000
07644	01—50	200
07726	01—50	200
07853	31	5 000
07853	01—50	200
08001	01—50	200
08120	01—50	200
08196	01—50	200
08206	01—50	200
08233	01—50	200
08253	01—50	200
08285	44	5 000
08285	01—50	200
08334	01—50	200
08478	01—50	200
08553	01—50	200
08559	01—50	200
08599	01—50	200
08729	01—50	200
08741	01—50	200
08874	01—50	200
08878	17	5 000
08878	01—50	200
08985	01—50	200
09050	01—50	200
09061	01—50	500
09111	01—50	200
09242	01—50	200
09273	32	5 000
09273	01—50	200
09342	01—50	500
09706	01—50	1 000
09744	01—50	200
09764	01—50	200
09773	01—50	200
09842	01—50	200
09845	01—50	200
10116	01—50	200
10039	01—50	200
10139	01—50	1 000
10214	01—50	200
10263	01—50	200
10369	01—50	200
10406	01—50	200
10491	01—50	200
10516	01—50	200
10534	13	5 000
10534	01—50	200
10619	01—50	200
10745	42	10 000
10745	10—50	200
10826	20	5 000
10826	01—50	200
10954	01—50	500
11079	01—50	200
11223	01—50	500
11327	01—50	200
11413	01—50	200
11416	01—50	200
13136	01—50	200
13176	03	10 000
13176	01—50	200
13257	37	5 000
13257	01—50	200
13298	01—50	500
13472	09	5 000
13472	01—50	200
13590	07	5 000
13590	01—50	200
13637	01—50	200
13646	19	5 000
13646	01—50	200
13808	01—50	200
13872	01—50	200
13879	33	25 000
13879	01—50	200
14171	01—50	500
14245	01—50	200
14403	01—50	200
14594	01—50	200
14641	01—50	200
14790	01—50	200
14853	01—50	500
14899	01—50	200
14908	01—50	200
14937	01—50	500
15159	01—50	200
15210	07	5 000
15210	01—50	200
15243	01	5 000
15243	01—50	200
15285	01—50	200
15343	01—50	200
15425	01—50	500
15466	01—50	200
15628	01—50	200
15707	01—50	200
15743	32	5 000
15743	01—50	200
15789	24	5 000
15789	01—50	200
15796	01—50	200
15850	45	25 000
15850	01—50	200
16052	04	5 000
16052	01—50	200
16080	01—50	200
16541	01—50	200
16545	01—50	500
16607	40	10 000
16607	01—50	200
16824	01—50	500
16830	34	5 000
16830	01—50	200
17055	01—50	200
17374	01—50	200
17541	01—50	500
17587	01—50	500
17878	01—50	200
17905	01—50	200
17922	01—50	200
18240	01—50	1 000
18276	13	5 000
18276	01—50	200
18428	37	5 000
18428	01—50	200
18449	01—50	200
18463	43	5 000

Az álomból fel kellett ébredni

Czencz János, az idill elfeledett festője

Czencz János mindent meg akarta örökíteni, ami nem csúf. Az ő régiója a derű: idilli tájak, vonzó nők, gyermekek mosolya, kedves állatok, fák, virágok. Mindez kísértés a giccsre, de tehetsége megóvta a kisiklásoktól. Aki nem érti a harmónia nyelvezetét és csak a káoszt tartja igaznak, nem szeretheti ezt a művészetet. Itt jóság ragyog be minden alkotást. Alázat az élővilág előtt, a teremtmények egyenrangúsága.

Az erdőben Pihenő gyermekek folytatásai a környező vegetációnak. A festő portréit lélektani mélység és szakmai bravúr jellemzi. Aktjain a bőr porcelános gyöngyháza dominál. Lágy idomok, kecses mozdulatok. Gazdagon redőzött drapériák vagy az istenadta természetes háttér fokozza az esztétikai hatást. Ezeknek az asszonyoknak és lányoknak minden porcikája gyönyörű. Külön szólunk érzéki indíttatású aktjairól: Vágy, Álom, Merengő, Ifjúság. Kihívó erotikájukat a művész káprázat és álom fátylával csendesíti.

Az álomból fel kellett ébredni. Háború jött, utána más szemlélet, mely mindenestül megrázta a társadalmat. Czencz hősiesen küzdött a szocreállal, majd visszavonult Bátára.

75 évig élt. Már gyermekkorában feltűnt rajzkészsége, mégis csak pedagógusi tanulmányai befejezése után tanult képzőművészetet Pesten, Münchenben. Társaihoz hasonlóan rá is München hatott legerőteljesebben. Elkerülték kérészéletű izmusok, klasszikus festő maradt, bár a plein air megigézte. Gyengéd realizmusa *Csók Istvánnal* rokonítja, markánsabban *Glatz Oszkárral*, de *Vaszary János* koloritja is színezi. Tehetséges korosztály tagja: *Rippl-Rónai József, Mednyánszky László, Orbán Dezső* – sorolhatnánk... Czencz pályája csendbe torkollt. Egyénisége alkalmatlan volt a tülekedésre. Pedig a két világháború között ünnepelték. Minden nagyobb tárlaton részt vett. Katalógusok tanúsága szerint munkái a Vaszaryéival azonos vagy magasabb áron keltek el. Törzstagja a Magyar Képzőművészek Társaságának, a velencei biennálén nemzetközi elismerést aratott. Díjak, kritikák, méltatások, címlapok özöne dicsérte.

Czencz János: Akt

Mostani újrabemutatkozása a fiatalokban érdeklődést válthat ki, hiszen látjuk, egyre gyakrabban nyúlnak a régiekhez. Az idősebbek nemcsak nosztalgiadivatból, a szépre emlékezés okán is szerethetik e múltjukat visszahozó művészetet. Akik tovább álmodoznának – bizarr fordulattal! – megtekinthetik Czencz műveit az interneten, de egy-két év múlva menjenek el Bátára, mert ott emlékház épül. (Czencz János kiállításának a Bolgár Kultúra Háza adott otthont.)

BENEDEK KATALIN

liciós erőfeszítéseivel szemben.

...és püspöknek

liai tisztelői lehetővé tették, hogy Tőkés László brit jogtanácsos szolgálatait vegye igénybe. Ennek eredményeképpen a Times helyesbítő nyilatkozatban vonta vissza korábbi jelentését, vállalta az ügyvédi költségek megtérítését, és meg nem nevezett összegű kártérítés kifizetésére kötelezte magát a püspök által megnevezendő jótékony célú szervezet javára. A londoni lap helyesbítő cikkében többek között ezt írta: „Megértettük és elfogadjuk, hogy az állítások valótlanok és Tőkés püspök úr bocsánatát kérjük az elszenvedett sérelemért." J. L.

...áridő holnapig

gadható indoknak azt sem, hogy a Koszovói Felszabadítási Hadsereg megújuló fegyveres akciói miatt késne a csapatkivonás.

A szövetségesek keddig szabtak határidőt Belgrádnak a követelések teljesítésére – emlékeztetett az MTI. Az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet (EBESZ) Állandó Tanácsa tegnap úgy döntött, hogy a szervezet koszovói ellenőrző missziója, amelynek létrehozásáról elvben október 16-án állapodott meg maga az EBESZ és Belgrád, azonnal kivezényelhető – jelentette be bécsi székhelyén kiadott közleményében a szervezet.

Martonyi János Kijevben hangsúlyozta: Magyarország kész arra, hogy a többi térségbeli EU-tagjelölttel együtt konzultáljon 3+1-es vagy 2+1-es formula, vagy akár a kétoldalú kapcsolatok keretében. Az egyik „legforróbb" kérdés a határrezsim esetleges megváltozása, ami hátrányosan érinthetné az ukrán állampolgárokat. Ukrajna a jelenleg működő gyakorlat fennmaradásában érdekelt: ez nem teljesen vízummentes, de liberális, ellenőrizhető. Lengyelországgal egyébként a közelmúltban írtunk alá egy vízummentességi megállapodást.

Meg kell itt említenem, hogy e területen akadnak még problémák – legutóbbi értesüléseink szerint a magyar fél szakértői most nem teljesen értenek egyet javaslatainkkal, noha korábban a budapesti politikusok nyilatkozatai másfajta megközelítést sugalltak. Ennek kapcsán azt is el kell mondanom, hogy Ukrajna nem számít a Nyugaton annyira rettegett illegális migráció forrásául, nem ukrán állampolgárok akarják törvénytelenül átlépni a határokat, erre – hál 'istennek – nincs szükségük. S arról se feledkezzünk meg, hogy a kárpátaljai magyarság számára sem mellékes, hogyan tudják a jövőben anyaországukkal ápolni kapcsolataikat.

– Apropó, Kárpátalja. Noha mostanság mintha egy csendesebb időszaknak lehetnénk a tanúi, de tény, hogy időről időre aggódó hangok hallatszanak a magyar nemzeti kisebbség soraiból, amikor például anyanyelvi oktatás bármiféle hátrányos megkülönböztetés érje. Ilyen veszély nincsen. Lehetséges persze, hogy anyagi okok miatt nem minden teljesül úgy, ahogyan elvileg teljesülnie kellene. Az ismert pénzügyi nehézségek ellenére tavaly mindazonáltal 38 új, magyar nyelvű tankönyvet adtak ki Ukrajnában, ebben az évben pedig 27-et. Feltételezem ugyanakkor, hogy senki nem vonhatja kétségbe annak szükségességét, hogy az ország hivatalos nyelvét minden állampolgárnak el kell sajátítani.

Oreszt Klin tenni az uk

– A fejlődés és felvirágzás egyik előfeltétele a nagyarányú külföldi befektetés. Ukrajna mit tesz ennek érdekében?

– Magyarország példája számunkra nagyon érdekes és megfontolandó, s Leonyid Kucsma elnök mostani látogatása jó alkalmat kínál a konkrét tapasztalatok tanulmányozására is – például Székesfehérváron. Természetesen a befektetések növekedéséhez elengedhetetlen a megfelelő környezet kialakítása és biztosítása. Elképzelhető, hogy e területen a helyi önkormányzatok lehetőségeit kell kiszélesíteni. Úgy vélem, hasznos lehet számunkra a magyar privatizációs gyakorlat megismerése is, terveinkben szerepel egy erre vonatkozó megállapodás aláírása a magyar illeté-

Czencz János

N.U.936.XII.5.

Czencz János gyüjteményes kiállitása

A Műterem Kossuth Lajos-utcai helyiségében mutatja be *Czencz* János legujabb festményeit a közönségnek, akik közül sokan már rég szeretetükbe fogadták a művészt. Erre a szeretetre rá is szolgált Czencz, mert képei tökéletesen kielégitik a közönség izlését. Derüs, sziporkázó szinek hivják fel a figyelmet a bájos arcu, ünneplőbe öltözött parasztlánykákra, amint az üde zöld fák között és a harmatos mezőn játszadoznak és azokra a menyecskékre, akik házi munkáikat végzik, varrnak, babot fejtenek, kukoricát morzsolnak, libát őriznek, vagy a tornácon beszélgetnek. A magyar tárgyu képek mellett hangulatos tájképek, hasonlóságra törekvő portrék és szines csendéletek vonják magukra az érdeklődést. Ezek a müvek azonban csak kiegészitései az ő tulajdonképeni tárgykörének: az akt festészetnek. A női test szépségét még ma is kifogyhatatlan érdeklődéssel viszi vászonra a művész, annak ellenére, hogy a beállitások kevés változtatással gyakran ismétlődnek meg. Mostani kiállitásán is számos aktot látunk, fiatal leányt az erdei tó partján, fürdés után törülköző nőt stb., de a leggyakrabban a heverőn puha párnák és selymes drapériákba ágyazott női aktokat mutat be. A tárgyban rokon képek változatosságát a szinek gazdagsága és az ecsetkezelés lendületes ritmusa biztositja. Czencz János régen megtalálta a maga egyéni stilusát és azóta a közönség tapsaitól kisérve egyre-másra festi szinekben pompázó akt, táj és népéletből vett képeit. *(B. P. L.)*

etet *több mint negymillió pengővel* haladta
ul.

A fioccot Olaszországból lehet beszerezni
kompenzációs uton, tehát erre a célra nemes

Czencz János

Czencz János kiállítása a Fészekben

Tükör előtt című festménye óta, amellyel *Czencz* János feltűnt, egy tekintetben határozott fejlődést látunk *Czencz* János művészetében: Tónusokat talált, amelyek minden szónál beszédesebben fejezik ki a kép hangulatát. Akár a dus redőzetű, szinpompás drapéria övezte aktjait, akár tájképeit nézzük, az első ami megfog, a tónus. Hogy rajztudása, formateljessége és szineinek naturalisztikussága ma érettebb, az abból a tehetségből fakad, amely őt egyszerre emelte föl a jelesek közé, de hogy képeinek levegőjét is érezteti velünk, az már művészetének értékfokozása. Harmincnéhány festménye disziti a Fészek, művészek klubjának emeleti termét, s a művésznek e megjelenése kétségenkivül felfigyelteti azokat, akik számontartják a magyar képzőmüvészet neveseinek munkásságát.

EK. 930. XII. 14.

Czencz János

CZENCZ JÁNOS: FÉSÜLKÖDŐ

KMTáv 1929. tav. kiáll.

HOSSZÚ MÁRTON: BR. WESSELÉNYI MIKLÓS

Czencz János

Patak partján c. Epe repr.

Benczúr Társ. kiáll. Kat. 1925. márc.

✓

Czencz János: Virágok.

Munkácsy-céh II. rajz-
kiáll. 1929.
(Ernst Múz.)

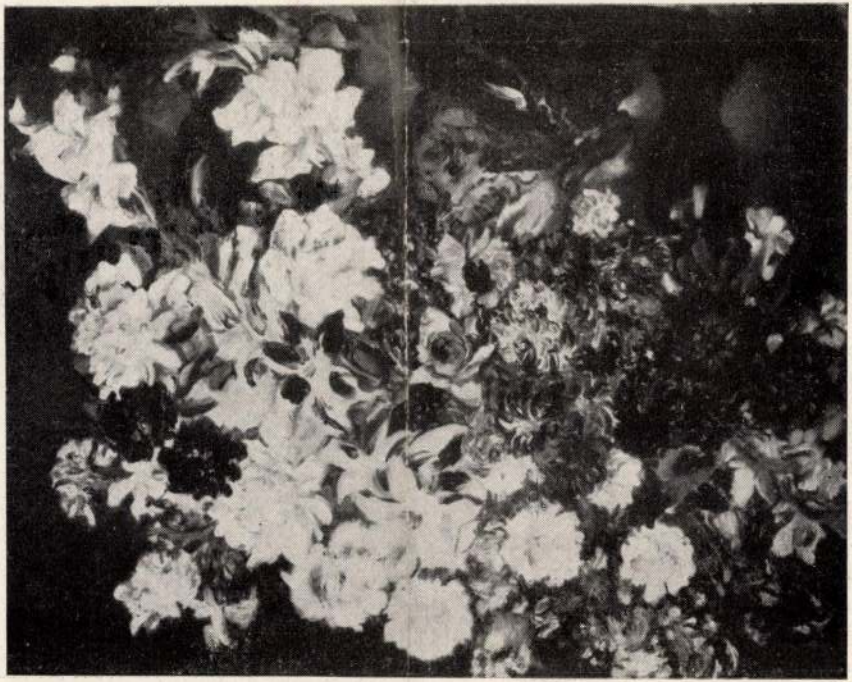

Csók István: Virágok.

Czencz János

Czencz János: Nő kutyával.

Művészet 1914. tav. k

UDVARY C.

Giovanni Czencz: *Dopo il bagno.*

Nino Springolo : *Poverella.*

~~Czencz János~~

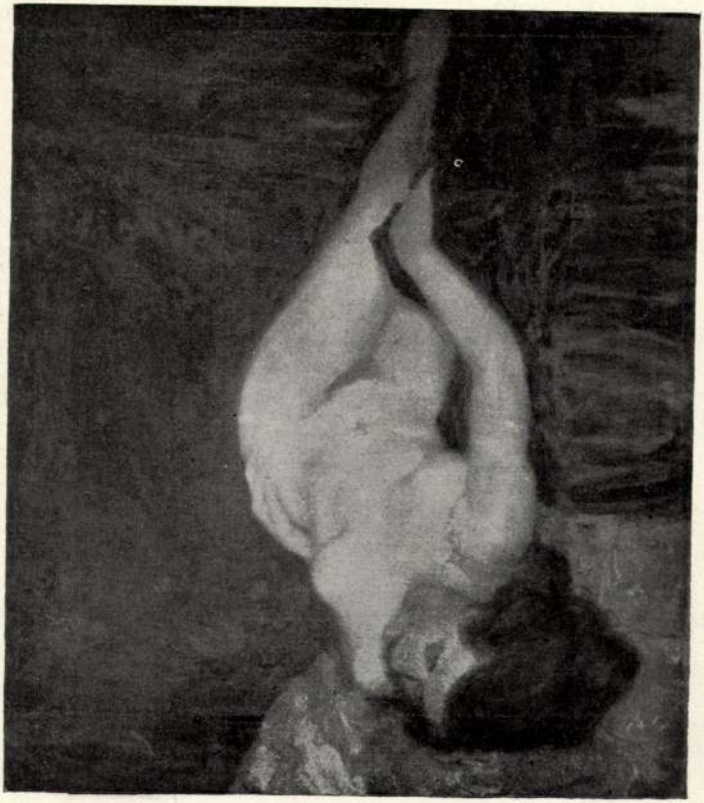

384 Czencz János: Akt.

Képzőm. Társ. 1917/18. téli
kiáll. Eat.

110 Berkes Antal: Milliomosok.

Grencz János festő

A színház varázslatos ízei

Balikó, a konyhafőnök

„Örömmel, büszkeséggel és várakozással tölt el, hogy egy gyönyörű, mediterrán, intelligens város csodaszép újjáépített színházának lehetek vezetője a következő három évadban – olvasható a Pécsi Nemzeti Színház műsorfüzetének bevezetőjében. Aláírás: Balikó Tamás. Kicsoda ez a színházigazgatónak fiatal – mindössze harmincöt esztendős – fiatalember és mit akar Pécsett? Erre voltunk kíváncsiak, amikor felkerestük. A főiskola utolsó évében Szegeden játszott, aztán megfordult A Vígszínházban, a Madáchban, a Nemzetiben, Nyíregyházán no és persze Pécsett – az utóbbi hat évben szabadúszóként. Pályázat útján nyerte el idén áprilisban az igazgatói állást – három évre.

— Miért akart ön igazgató lenni?

— Sok minden közrejátszott . Praktikusan azért, mert el kellett döntenem, hogy vagy élem „a magányos vendég" szerepet, vagy mindenestül vállalom, amit szeretnék megvalósítani. A helyzet az, hogy ma azért is felelek, amiről nem is tudok. Ha belegondolnék, biztos megrettennék tőle. Nem gondolok bele . . . Ehhez a munkához csapat kell. Becsületére legyen mondva, vagy fél évig igazgató nélkül ment a színház, „működött az ország király nélkül," és azt gondolom, hogy az empátiám és a társaság vonzalma létrehozott egyfajta közös nevezőt, amitől az egész működni tud. Ennek annál is inkább örülök, mert gyakran adódik, hogy méltó emberek méltatlan helyzetbe kerülnek. Sokszor a régi garnitúrának – mert a kényelmetlenséget okozót kiveti magából – egyszerűbb bebizonyítani, hogy az új vezető egy idióta, mint megpróbálni megérteni, hogy mit akar.

Kivételesen szerencsés helyzetben vagyok mert egy hangot beszélünk, egy gondolat vezérel bennünket. Irgalmatlan rendetlenség van még persze, de azt gondolom, hogy konzekvens módon, korrekt eszközökkel, minden megoldható. Elvem, hogy az evolúció legyőzi a revolúciót, „le lehetne lőni", aki nem tetszik, de inkább meg kell mondani neki, mi a feladat lényege. Én a saját vizsgámnak fogom fel, hogy tudom-e működtetni ezt a rendet. Merthogy az emberek szeretnek bizonyos rendben élni.

— Nem elégítette ki a rendezés, a színészet? Hiányzott az, hogy a pénzekről kelljen gondolkodnia?

— Én színésznek születtem, közben rendező lett belőlem. A munkám igen, ám annak helyzete nem elégített ki soha. A művészet nemes dolog, ugyanakkor hihetetlen körülmények között tengődik, és most még majd romlik a helyzet. Tizenöt éve ismerem ezt a szakmát. Miért ne próbáljam meg, ha van egy sanszom? Ne szellemi lakáj, udvari bolond, vagy politikai álellenzéki legyen a színész. Nem szabad semmifajta mulandó, vélt vagy valós hülyeség köré csoportosulnunk, szakmai mérce nélkül lézengenünk. Azt megteszik mások. Ugyanakkor fel kell dolgoznunk a tényt, hogy a magyarországi ezer színészből hatszáz azért van a pályán mert ő ott akar lenni. Az újságíráshoz hasonlóan ez is egy olyan szakma, amelybe mindenféle előképzettség nélkül bejöhet közénk bárki, és attól kezdve értelmiséginek tartja magát.

— Éppen mert gazdasági szempontokat is figyelembe kell vennie: nem fél-e attól, hogy kénytelen lesz „megvenni" az önjelölteket", mert nem tudja azt megfizetni, aki igazán tehetséges.

— De. Ez konfliktust okoz most is. Nyilván nekem „munkaköri kötelességem" azért lihegni, hogy adjanak még pénzt. Azon kívül tisztességtelen lennék, ha nem látnám, hogy hihetetlen pénzek folynak el szinte fölöslegesen. Egy mondat van, ami miatt nálam fekete listára kerülhet valaki, ez pedig az, hogy „Ez nem az én dolgom." Ezt egy színházban nem szabad kimondani. Itt minden és mindenki az esti előadást kell, hogy szolgálja. Tudom persze, hogy szükséges a munkaköri leírás, én inkább egy mentalitásról beszélek, amikor azt mondom, hogy elborul az agyam, ha valaki ki akar bújni a munka alól.

— Ön kit tart színésznek?

— Szemérmetlen, nagyképű, gőgös, szubjektív módon tudom csak megítélni: színész az, aki engem izgat, aki zavarba hoz, akitől távta marad a szám és akit érdeklődéssel figyelek, hogy mit fog most csinálni. A színházban nincs demokrácia. A mindenkori igazgató dönti el, hogy kiről jut eszébe valami.

— Vannak ilyen emberek a színházban?

— Nagyon sok mindenben jól vizsgázott a társaság: szakértelemben, munkakedvben, érzékenységfaktorban. Momndhatni, olyan, mint egy hozzávetőlegesen jól felszerelt konyha. Majdnem minden van. Hiányzik azonban a fűszer, amitől ez a konyha jelleget kap. Valami, amitől az ige testté lesz. Mondjuk egy olyan „meghatározó idióta, elviselhetetlen alkoholista deviáns, szörnyeteg". Szándékosan nem használom a sztár szót, mert mindenki lassan kinevezi magát vagy a haverját sztárnak, ennyi sztár Hollywoodban száz év alatt nem volt.

— Gyanítom, Ön óhajtja a konyha sajátos zamatát megadni.

— Persze.

— Hogyan?

— Hát igen. Szokták kérdezni, hogy ugyan már, mikor jönnek ide a sztárok. Budapesten az összes síránkozó, művészetből élő ember – magamat beleértve – jól megvan. Hogy ne mondjam: ott a szinkronból meg lehet élni. Az tény, ha itt kinézek az ablakon, Európa egyik legszebb utcáját látom. De! A következő ezer évben nem tervezik autópálya építését, három órát kell zötykölődni, legalábbis komoly kirándulás ide lejutni.

Másrészt: nem tudok annyi pénzt fizetni, hogy megérje lejönni. Gesztus értékű kis ajándékokkal kedveskedhetünk egymásnak, amit nevezhetünk akár gázsinak is. Mindenesetre ez nagyon kevés. Csak abban lehet bízni, hogy olyan lesz a munkamorál, a közösségi szellem, az előadások színvonala, a társulati légkör, olyan izgalmas dolgok történnek itt – ugyanis ez a város fizet bennünket, így most nem az a cél, hogy a „budapesti körökbe becsatlakozzak" – , hogy ha „keskeny is az út", a színház magához vonzza a szürkeállományt. Egyelőre pusztán a lehetőséget tudtam kínálni, mégis sokan eljöttek Andorai Pétertől Kulka Jánosig és Újvári Zoltántól Kiss Jenőig.

— A „konyha" arculatát nyilván a választott fogások is meghatározzák. Mi az idei kínálat?

— Kifejezetten színészdarabokat mutatunk be. Sokhelyütt megfordultam a világban, és az a tapasztalatom, hogy sehol nem kíváncsiak az ötleteinkre, mindenütt történeteket kell elmesélni.

A jelen idejű valóságot és varázslatot csak a színház tudja megteremteni. Emberi sorsokat, történeteket színészekre bízott „zálogokat" látunk akár a Közjáték Vichyben, című darabban – Artur Miller – akár a Becket, avagy az Aonuilh Isten becsülete című művében. De sorolhatnám a többit is.

A Kamaraszínház Szikora János vezetésével – egy kísérletező műhely, amely teljesen szabad kezet kapott. A „vájtfülűek" számára nagy izgalmakat tartogat.

— Ebben az évadban is láthatja a pécsi társulatot a szekszárdi közönség. Vannak, akik szerint nem lenne szabad a színházból kivinni a darabot, mert a csoda abban a színházban történik meg, amelyikben azt színre állították.

— Egy városnak kell a színház. Ha arra van bízva, hogy ki tud átjutni, akkor egy idő után anyagi kérdés lesz belőle, az igazi inger eltűnik. Vegye csak fel a néző a szép ruháját, menjen be a saját színházába – még ha azt művelődési háznak is hívják és tapsolja meg az előadást. Remélem, így lesz ez Szekszárdon is minél több alkalommal.

Hangyál János

Írás közben

(Perújrafelvétel) Jány Gusztáv hadvezért több mint negyven év után felmentette a bíróság. Számára ennek semmi jelentősége, „vagy tud, vagy nem is tud a komédiárul", mint Arany írta a vén gulyás temetésekor, a felmentő ítélet nem is neki szól, hanem az élőknek, akkor most úgy vélik, nem ő volt a bűnös, hanem a kor, amely kimondta a halálos ítéletet a hős katonára. Bevallom, a perújrafelvétel nem érdekel, a jogi érvekkel sem tudok mit kezdeni, csak az lehet hiteles tanú, aki ott állt a negyven fokos hidegben, a pergőtűzben, s nem találkoztam egyetlen bakával sem, aki imáiba foglalta volna Jány nevét.

Az ítéletet hallgatva az indokolás lepett meg: koncepciós per volt, nem követett el háborús bűntettet, mert felsőbb parancsra cselekedett. Ezen azért érdemes elgondolkozni.

Újkori jelenség, a felelősség áthárítását jelenti, s elmossa a határt bűnös és áldozat között. Pedig minden logikai rend alapján történik, ha egyetlen láncszem hiányoznék, felborulna az egész konstrukció. Nézzük csak. Magyarország egyoldalúan bejelenti, hogy hadban állónak tekinti magát a Szovjetunióval. Ezt valahol valakik elhatározták, amire megindul egy mechanizmus, állami hivatalok lépnek működésbe, a hír jóváhagyásukkal eljut Moszkvába, ahol hasonló mechanizmust vált ki. Illyés Gyula azt írja, hogy még ma is ki lehetne nyomozni annak a kozáknak a nevét, aki Segesvárnál leszúrta Petőfit. Nem biztos, hogy bonyolult nyomozásra lenne szükség, de a szerencsétlen magyar hadbalépés felelősének kiderítése ennél jóval könnyebb. János bácsi vagy Mari néni nem tud hadat üzenni, nem vennék komolyan, igaz, Washingtonban akkor is mosolyogtak, amikor megkapták a hivatalos magyar hadüzenetet, de egészen más okból.

Ez a hetyke, semmivel nem indokolható cselekedet, amit még a németek sem kívántak, az események láncolatát indította el, s amikor a magyar miniszterelnök csalárd módon bejelentette az országgyűlésnek, százhúsz ezer katonánkra mondta ki a halálos ítéletet.

A doni baka nem vonhatta ki magát a háborúból, mert parancsmegtagadás miatt legott haditörvényszék elé állítják, a legfőbb parancsnok helyzete azonban más. Kimentheti magát, legföljebb karrierjét kockáztatja, a kormányzó nyugdíjaztatja, mert nem érti meg, miért nem akar százhúsz ezer ember hóhéra lenni. De aki vállalkozik a dicstelen szerepre, szükségszerűen cinkossá válik, társszerzővé, aki önként veszi magára a felelősséget.

A magyar háborús bűnösök, akik között szadista szörnyetegek is voltak, rendre „felsőbb parancsra" hivatkoztak, még Eichmann is ezzel védekezett a jeruzsálemi perben.

Hegel azt írja Jogfilozófiájában, hogy a jogszolgáltatás a közhatalom kötelessége, s nem az egyének tetszésén alapul. Utal a bosszúra is, ami valahol ott lappang a jogszolgáltatás mélyén, mert a közvélemény úgy véli, meg kell torolnia a másik ember jogán esett sérelmet. Ha a sikkasztó pénztárosnál megtalálják a bankóköteget, akkor csak az erkölcsi rend sérült, a gyilkos azonban tehetetlenül áll áldozata teteme előtt, mert a jóvátételnek a lehetősége sem jöhet szóba. A büntetést akár a bosszú is motiválhatja, mint szent királyaink törvényeiben, melyek a bűnnel aránytalan megtorlással próbálták szelídíteni a vad indulatokat. Egy percig sem állítom, hogy a háború utáni perekben nem játszott szerepet ez is, de itt korábban ismeretlen erkölcsi kategória is megjelent, a jóhiszeműség és a „parancsra tettem" rögeszmés ismétlése, ami végső esetben eljuthat odáig, hogy a bűnös maga is áldozat lesz, mert egy felsőbb parancs értelmében olyasmit kellett tennie, ami ellen kultúrája, erkölcse tiltakozott.

Azért ez mégsem egészen így volt. Radnóti keserűen írta, „az ember úgy elaljasult, hogy önként, kéjjel ölt, nemcsak parancsra", egy másik szörnyű látomásában pedig már magát is az áldozatok között látta, „kit végül megölnek, mert maga sosem ölt". Aki átélte azokat az éveket, nincsenek illúziói, jól tudja, hogy az alvilági kavargásban a hős is bujkált, s titokban próbált segíteni, „mint éjjeli tolvaj", ahogyan Péter apostol használja levelében a szép hasonlatot.

No de a „felsőbb parancsnál" éppen arról van szó, aki minden parancsot maga fogalmaz meg? Érdemes forgatni az aradi mártírok periratait, fennmaradtak, a bíró, de még a hóhér nevét is ismerjük, emezt messze cseh földről kellett kölcsönkérni, mert Aradon nem akadt rá vállalkozó. A perbe fogottak tisztában voltak sorsukkal, ennek az eljárás során hangot is adtak. Azt is tudták, hogy a vád hamis, Haynau útszéli gyilkos, az ifjú Ferenc József pedig ismételten hazudott. Az aradi hősök emelt fővel álltak a pribékek előtt, meg sem fordult fejükben, hogy másra hárítsák a felelősséget. Még csak nem is mentegetőztek, mert tudták, nem nem csupán vállalniok kell tettüket, hanem közölniök kell az igazsággal átszőtt tényeket, akkor is, ha bíráik süketek az igaz szóra.

Ez már jellem kérdése. Görgey abban a biztos tudatban tette le a fegyvert, hogy az örjöngő császár rajta tölti ki bosszúját. Nem így lett, a cár számára kieszközölte a kegyelmet, a többiek pedig tudták, hogy haláluk is szolgálat.

Minden erkölcstan megvonja a határt, mi az, amit az alárendeltnek még végre kell hajtania, s mikor kell megtagadnia a parancsot. A hagyományos jobbra át, balra át nem okoz erkölcsi gondot, de ha az orosz fronton didergő bakának azt parancsolják, gyújtsa fel a falut, tüzénél melegedhet, még pipára is gyújthat, akkor ezt nem szabad végrehajtania.

Egy hadvezér adhat ki ilyen parancsot, neki nem diktál senki. Illetve mégis csak van valaki. Amikor a Don mellett egyetlen megoldás a visszavonulás volt, – adatok vannak rá – a magyar hadvezér nem mert dönteni, Hitler hozzájárulását kérte, de természetesen nem kapta meg. A következményt tudjuk.

A „parancsra tettem" erkölcsileg értékelhetetlen, mert eleve ott van benne a felmentés, akár egy bankrabló számára is. Személyre szólóan közömbös, hogy ki kit ment fel, a szereplők már nem élnek, de példájuk hat, s ha a kegyetlen hadvezért felmentik, a gyilkos keretlegény is számíthat a megbocsátásra. Így pedig felborul az egyébként is ingatag erkölcsi rend, az erősebb bármit tehet, mindenre van magyarázat.

Jány egyébként nem is tartott erre igényt. Kíméletlen ember volt, de bírósági tárgyalásán emelt fővel vallotta, hogy lelkiismerete tiszta. Vallomása, ami számos kiadásban olvasható, az önérzetes megszállottat idézi, aki esküszik a fegyelemre, a megfélemlítő büntetésre. „Beismerem" – vallomásának bekezdésenként ismétlődő fordulata. Mit ismert be? A sereg rosszul volt felfegyverezve, mégis vállalta a harcot, elrendelte a lakosság túszul ejtését, jóváhagyta a halálos ítéleteket, a Führer parancsára elrendelte – felkoncolás mellett – a végsőkig való kitartást, hogy a többit ne is említsük.

Most a bírósági ítélet meghazudtolta saját szavait, elvitatva tőle amiért élt és halt. Kemény legény volt, a gonoszságig következetes, s ha teheti, most elsőként tiltakozik, hogy bármit is meggyőződése ellenére tett.

Csányi László

Október

Azt mondják, akkor negyedikén reggel semmi nem vallott arra, hogy november van, tiszta, az évszakhoz képest langy idő volt. B. G. falujába csak egy harckocsi és talán egy szakasznyi szovjet katona érkezett. B. G. a templom előtt állt néhány társával, bámult, nehezen jutott el tudatáig, mit jelent ez az egész: itt most mindennek – mindannak – vége. Másnap kiballagtak a faluból kivezető úton, tébláboltak, szemlélték a messze vidéket. B. G. térdre ereszkedett, tenyerét, majd fülét a földnek tapasztva kémlelte: nem közelednek-e vajon a magyar felmentő seregek? A többiek, meglett férfiak, követték példáját. Így térdeltek feszült csöndben, hosszú ideig a határban, majd ahogy jöttek, némán elindultak vissza, hátat fordítottak a nyilvánvalóan gyerekesen távoli reménynek. Csak egy gyermek lehet olyan naiv, hogy elhiggye: vannak magyar csapatok, és a magyar lánctalpak dübörgése más rezgéseket ad a földnek, kilométerekről is megkülönböztethető az ellenétől.

A zászló, amiből kivágták a Rákosi-címert valahogy sokáig elkerülte a megszállók figyelmét. Amikor eltávolították, B. G. volt az, aki minden áron meg akarta magyarázni, hogy legalább ne vigyék el, a zászlót még a legyőzöttek is megtarthatják. Nem sikerült, rálőttek. Nem halt meg, csak belerokkant. Nem ítélték halálra, nem internálták, egyszer beidézték, néhány pofon után elengedték. Évekig nem kapott munkát, rokonait megfenyegették, kegyelemkenyéren élt. Bűnei öröklődtek. Azért évek múltán valahogy csak felvették a téeszbe, ő is pragmatista volt, mint a magyar társadalom többsége. Ma téesz-nyugdíjas, ha szépen akarunk fogalmazni, akkor depriváltnak nevezzük, ő azonban mosolyogva azt mondja, nem ez a nyomor, hanem amikor ötvennyolcban félbénán krumplit indult lopni, mert nem volt más megoldás. Két dolgot szeret igazán: a becsületes jó bort és a szabadságot. Ha kiejti azt a szót, hogy kommunista, szája nem fröcsög, eszébe nem jutna felköttetni senkit.

Nem azért írok B. G.-ről, mert bármi jelentősége lenne annak, ami történt vele, sorsa mondhatni a történelem jelentéktelen apró epizódja. Valahol, egy fiókban van egy aktája, vagy egy számítógép memóriájába be van táplálva, hogy nemzeti hős, megkapta az obsitját is. Azért írok róla, hogy ne szégyelljük tisztelni októbert, B. G. szabadságszeretetét. És ne restelljük térdre ereszkedve kezünkkel illetni a földet.

Tóth Ferenc

Megyei könyvtár, Porta Galéria

A hónap műtárgya

Czencz János festménye

Az alkotó ember sorsa, hogy nincs tudatában, mi lesz azokkal a művekkel, melyeket a földi életben megteremtett.

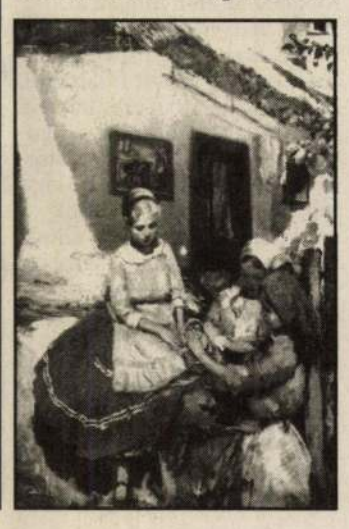

Czencz János emlékkiállításainak tanulsága is ez. Az első emlékezés a századik születésnapja alkalmából volt a szekszárdi Művészetek Házában. Az azóta eltelt évek során újra csend vette körül a bátai lakóházban a félszáznál több alkotását. A község ez évi ünnepségsorozatának részeként ismét előkerültek és az érdeklődők láthatták a századelőn készült festményeket.

A szekszárdi megyei könyvtár Porta Galériája is tisztelgő mutatja be a Falusi lányok című olajképet. A háromalakos kompozíció egy parasztudvar enteriőrjében található. A színek inkább halványnak, fakónak mondhatók, mintsem harsánynak, vagy élénknek. A kor divatjára jellemző viseletben ábrázolta a festő a fiatal lányokat. Ettől ma már dokumentatív értékűnek is minősül a kép.

Czencz Jánosról a korabeli szakírók szóltak egy-egy kiállítása, bemutatkozása kapcsán. Az emlékező utókor számára minden bizonnyal az is érdekes volna, hogy miként vélekedtek a festőművészről mondjuk a lakóhely, Báta község emberei, vagy éppen azok, akik e képhez modellül szolgáltak. Maga a festmény nyugalmat áraszt, hétköznapokban pillanatnyi ünnepet. Voltaképpen ez a küldetése minden alkotásnak. Napjainkban egyre nagyobb szüksége van a léleknek az olyan megállókra, amikor a szépségnek áldoz pár percet csupán. Ezt a test alig akarja tudomásul venni. Míg fizikai erővel bírja, addig feszülnek az izmok, aztán hirtelen roppanás és . . .

A megyei könyvtár Porta Galériájának célja a jövőben is a pillanat fölerősítése, amelyben a lélek megleli tiszavirág életű nyugalmát. Ehhez eszközként most Czencz János festménye híven hasznos.

Decsi Kiss János

Kis
Generáció
Ifjúsági oldal

Törd a fejed!

Két héttel ezelőtti felvételünk lópatkó lenyomatát ábrázolta. A helyes megfejtést beküldők közül a szerencse Föglein Nóra tolnai olvasónknak kedvezett. Nyereményét postán küldjük el. Aki kitalálja, mit ábrázol a fenti kép, két hét múlva tudja meg, jól tippelt-e.

Önéletrajz XXX.

Bosszy nagyanyó bájitala meglehetősen gusztustalan kinézetű és illatú volt. A nagyi rosszallóan ingatta a fejét a kotyvalékot szagolgatva, mondván, hogy a kis barátnő-jelöltem meglehetősen nehéz esetnek látszik. Engem ugyan egy cseppet sem érdekelt a jó mámi dehonesztáló megjegyzése, lelki szemeim előtt csak a jövendő első randevú elképzelt eseményei peregtek. Lehet, hogy meghív a lakására. Az is elképzelhető, hogy megfogja a kezem, sőt, még az is lehet, hogy megkínál sütivel! Istenem, mennyi gyöngyörűség!

Szóval, mint említettem, az én szomjas szerelmem egy hajtásra tüntette el a bájitalt Bambi üdítőstül együtt ezen a szép őszi kiránduláson, s hamarosan látható volt rajta a szer hatása.

Az ebédszünet után folytattuk a gyalogtúrát, ám az én imádottam egyre elgondolkodóbbá, mondhatni merengővé vált. Aha, gondoltam, már hat a szer. Hitben ugyanis nem volt hiány nálam. Ilonkám eleinte még lelkesen magyarázta-mutatta az erdő fáit, állatait, egy idő után azonban hangja elhalkult, mi több, elhalt, orcája elsápadt, majd elzöldült, s egyszercsak váratlanul nagy sebességgel berontott a sűrűbe. Nevezett hely irányából hamarosan meglehetősen megmagyarázhatatlan hangok hallatszottak, s olyan csörtetés, mintha egy egyész szarvascsorda dorbézolna ott, barcogás idején.

Még ekkor is teljesen gyanútlan voltam. Ilonkám jókora idő múlva került csak elő a csalitból, meglehetősen megviselt állapotban. Mint később megtudtam, nem volt elég a maga baja, ráadásul rengeteg csalánbokor és mérges szömörce is dúsította a tetthelyen a növényvilágot, s ő pont a kellős közepükben végezte el halaszthatatlan élettani teendőit. Szóval szerelmem zilált állapotban átlengett a színen, s közölte tisztelt igazgató bácsinkkal, a másik kísérő tanárral, hogy most egy időre szükségét érzi annak, hogy elvonuljon a világ zajától, főként, mert nem biztos, hogy élve és balesetmentesen hazaér. Ezért hát nem is húzza tovább az időt, mondta, s azzal futásnak eredt. Csalódottan néztem távozó alakja után, láttam, amint átvág a mezőn, egy borókabokornál megállót tartott, bizonyára kereshetett valamit, mert úgy vettem észre, többször mélyen meghajol, később le is guggolt egy időre. A kirándulás ezek után semmi jóval nem kecsegtetett, este csalódottan értem haza, s Bosszy nagyanyónak beszámoltam imádottam érthetetlen és megmagyarázhatatlan cselekedeteiről. A nagyi ettől szemmel láthatóan ideges, mi több, riadt lett, visszavonult a szobájába, s hallottam, hogy mormogva csörömpöl az üvegcséivel, s valami könyvet lapozgat mérgesen. Hamarosan meglepett sikolyt hallatott, s sápadtan rontott ki a szobából. Közölte, hogy visszaadja az ipart, mert kettőt lapozott a varázskönyvében, s igaz, hogy a szerelmi bájital receptjével kezdte, de a csótányírtó szer receptjével fejezte be a főzetet, s a keverék hatása nemhogy kétes, egyenesen kiszámíthatatlan, s mint ilyen beláthatatlan következményekkel járhat az ügy.

Egy álmatlan éjszaka után rettegéssel teli szívvel indultam iskolába. Igyekeztem fapofát vágni, hogy nehogy észrevegyék rajtam a rossz lelkiismeret okozta csalhatatlan jeleket. Ilonkám nem érkezett meg az iskolába, kénytelen volt Csámpás Juci néni helyettesíteni. (Benőkét is magával hozta, ennek következtében igen mozgalmas tanítási napban lehetett részünk.) Később, mikor a tanári környékén ólálkodtam, hallottam, hogy Ilonka szörnyű betegségéről tárgyal az egész tanári kar. Csaknem elájultam. Mint megtudtam, szerelmem az árnyékszéken töltötte az éjszakát, ölében egy lavórral. Reggelre olyan cudar lett az állapota, hogy mentőt kellett hívni, s most a városi kórház fertőző osztályán vizsgálgatják a baját. Állítólag lila tarjagok borítják az egész testét, a bőre világoskékre színeződött, a szeme fehérje sárga, és nem tud megszólalni.

Zokogva értem haza, Bosszy nagyanyó szorongva várt. Mikor értesült a fejleményekről, másodszor is közölte, hogy visszaadja az ipart, aztán úgy döntött, egy tévedés miatt kár ezt cselekednie. Mint mondta, remek ellenszert tudna rittyenteni, de erről, az események ismeretében inkább lebeszéltem. Abban állapodtunk meg, hogy ha Ilonkám élve megússza ezt a kalandot, nagyobb körültekintés mellett megismételjük a bájital-akciót. Mint látható, elszántságom nem ismert határokat. Ami azt illeti, a nagyié sem.

Okoska

(Folytatjuk.)

Heti cáfolat

Nem igaz, hogy a jövő nyáron, Orbán Viktor és Pető Iván rockoperáját mutatják be a Margitszigeten.

Vicces!

— Ki tudná megmondani, mit jelent az a kifejezés, hogy nonszensz?

— Lehetetlenséget, képtelenséget jelent.

— Mondj rá egy példát!

— Például, ha egy elefánt egy mély szakadék fölött lebeg, és csak azért nem zuhan le, mert egy ibolyába kapaszkodik!

Angol TOP 10

1. Haddaway	Life
2. Culture Beat	Mr. Vain
3. 4 Non Blondes	What's Up?
4. Freddie Mercury	Living On My Own
5. Pet Shop Boys	Go West
6. Soul Asylum	Runaway Train
7. J. Jeff And FP	Boom! Shake The Room
8. 2 Unlimited	Faces
9. Culture Beat	Got To Get It
10. Haddaway	What Is Love

Tanácsok kezdőknek

Az alábbi sorokban néhány megszívlelendő jótanácsot nyújtunk át csokorba kötve azon sorstársainknak, akik albérletbe, esetleg saját lakásba költözve kénytelenek önálló életvitelt, netán háztartást is vezetni.

1. A szülői háznál tapasztaltakkal ellentétben a piszkos edényt neked kell elmosni.
2. A sötét színű ruhaneműn is meglátszik a kosz, előbb-utóbb.
3. Ha életed első rántottáját sütöd, legyen a kezed ügyében gázálarc, poroltó és idegnyugtató.
4. Ha reggel nem látsz ki az ablakon, akkor vagy napfogyatkozás van, vagy nem húztad fel a redőnyt, vagy sürgősen ablaktisztítószert kell beszerezni.
5. Ha eddig szeretted a gyorséttermek ételeit, gyorsan megutálod őket.
6. Ha a hűtőben megállapíthatatlan korú élelem van, vesd alá próbának. Kínáld meg a házinénit, szomszédot, egyebet. Ha két óra múltán nem lesznek kiütései, vagy egyéb panaszai, nyugodtan elfogyaszthatod az étket.
7. Hiú ábránd, hogy a légfrissítő minden kellemetlen illatot semlegesít.

Indul a szívküldi!

Ha üzenni akarsz (jövendő) barátodnak, (jövendő) barátnődnek, esetleg valaki másnak, nos, ne tartsd vissza magad, jeligés üzenetedet átadhatod ezentúl a Kis Generáció hasábjain, a szívküldi postáján keresztül.

Jó, ha üzeneted rövid, és az sem árt, ha szellemes. (Ám nem ízléstelen.)

A beküldött borítékra vagy levelezőlapra írd rá: Szalonképes Szívküldi. Címünk: Tolnai Népújság, Kis Generáció, Szekszárd, Liszt Ferenc tér 3., 7100.

Válogatott versezetek

Hozzátok

Senki vagyok. A múltból jöttem tán,
Hisz oly sokszor furcsán néztek rám.
Nem értitek meg, hogy mit üzen a szív,
Nem értitek meg, hogy a szabadság hív.

Más vagyok. A diszkó nem hat rám.
Barátom a csend és a magány.
A múlt századot hoznám vissza. Óh!
Ez a világ semmire sem jó.

Felzárkózunk idegen országokhoz,
Mindenki mindenkit bemocskol, sároz!
Hová tűnt el az a szép világ,
Hol kevés volt az ólom, s több a virág?

Szennyezzük a Föld levegőjét, vizét,
„Pusztuljon a Föld!" De mondjátok, miért?
Miért kell mindig ölni, pusztítani?
E helyen a békét kéne tanítani.

Háború dúljon az egész világon?
Lopás. Gyilkosság. Én ezt nem kívánom!
Miért ne lehetne végre minden szép?
Békében élhetnénk, úgy, mint soha még.

Ölés és gyilkolás, pusztítás helyett
Térjetek észhez! Legyetek emberek!
Értek el valamit, ha folyton gyilkoltok
Kábítószereztek, loptok és zsaroltok?

Rövid az élet? Jobban kéne élni?
Már nem tudok hinni, nem tudtok remélni?
De ha így megy tovább, pár év múlva mi lesz?
Gyermekeitekből csavargó senki lesz.

Amit elkezdtetek, azt fogják folytatni:
Lopni, csalni, narkózni, gyilkolni.
Szomorú vége lesz, ha így folytatjátok!
Sajnos nem válthatom én meg a világot.

Harmath Zsuzsa

Még mindig

Amióta elhagytál, nagyon rossz nélküled.
Boldog voltam, amíg itt voltál mellettem.
Fáj, hogy mással vagy már,
Sokat gondolok rád!

Elhagytál. Semmit sem szóltál.
Nem kérdeztél, nem magyarázkodtál.
Csak eltűntél egy zord téli napon.
Pedig tudtad, én ezt nem akarom.

Kómíves Gabriella

Denver-dino jó barát?

Amikor elindultam megnézni a Jurassic park című filmet, elsősorban a kíváncsiság vezetett. Olvastam ugyanis a könyvet, melynek alapján az amerikai sztárrendező, Spilberg, a filmet készítette. (Megjegyzem a könyv címe – Őslénypark – jobban tetszett, mint a filmé.) Hálátlan feladat összehasonlítani az alapművet a belőle készült filmmel, hiszen a két műfaj alapvetően más eszközökkel hat az emberre. A könyvek eszköze a leírás, s a fantáziára bízza a látvány kialakítását. A film elsősorban láttat, s a képek segítségével sugallja a mondanivalót. Már ha van neki.

A Spilberg-film elvitathatatlan érdeme a látvány volt. A rendező híres arról, hogy minden eszközt felhasznál az erőteljes, hatásos látvány érdekében, s ez most sem volt másképp. Csodálatos környezetben, egy Dél-Amerikai szigeten vették fel a film külső jeleneteit, s a filmtrükk minden eddigit felülmúlt. Spilberg dinoszauruszai jobbak voltak talán még az eredetieknél is. Aki nem látta volna a filmet, a történet arról szól, hogy egy megszállott milliomos a világ legkülönlegesebb szafari parkját rendezi be egy szigeten. Oroszlánok és orrszarvúak helyett azonban génsebészeti úton előállított valódi dinoszauruszok szolgáltatják a park állatállományát. A kísérlet balul sül el, a monstrumok elszabadulnak a szigeten, s a szereplők zömét megeszik. A szívünknek kedves főbb figurák persze elmenekülnek, mint ahogy az már Hollywoodban lenni szokott. A film végig feszült, izgalmas, telis tele hatásos jelenetekkel. Jó mozi. De nem több ennél. Persze tudom, hogy a tanulságot nehéz elmondatni a szereplőkkel egy sikerfilmben, hiszen a nézők többsége nem szereti a hosszú párbeszédeket, a filozófikus magasságokban szárnyaló monológokat. Csak attól tartok, a tömérdek látványban elsikkadt a lényeg, ezt csak az ismeri, aki olvasta a könyvet.

Hiszen a téma hihetetlenül izgalmas. Három érdekes kérdést is felvet. Az első, a génsebészet, korunk egyik legfrissebb és legveszélyesebb tudománya. Nem véletlen, hogy a génsebészek „szögesdrót" mögött dolgoznak, mert lézerkéseikkel „beleszólnak" a természet működésébe, erőszakkal hoznak létre mutációt, tetszés szerint alakítják az „élet láncát", a DNS-t. Tevékenységük megítélése enyhén szólva is vegyes, a film is azt sugallja: nem jó, ha az ember Istent játszik.

A másik dolog: nincs tökéletes biztonság, nincs hibátlan rendszer. S főleg: ostobaság az ember védelmét kizárólag egy lélektelen gépre, a kompjúterre bízni. A filmben ahhoz, hogy elszabaduljon a pokol, elég egy pénzéhes ember, aki kikapcsolja a biztonsági berendezéseket, s a dinók máris szabadon grasszálnak a parkban.

A harmadik: hol van a pénz hatalmának a határa. A film azt sugallja, sehol. A könyv is. Meglehetősen nyomasztó.

Az viszont pozitív teljesítmény, hogy sokat megtudhatunk erről a kihalt állatfajról. A dino-kutatás új eredményei alapján lassan eltűnik a lomhaagyú, lassú, buta hústornyok képe. Egyre inkább úgy tűnik, a dinoszauruszok a madarakhoz közelebb álltak, mint a hüllőkhöz, melegvérűek és gyorsak voltak, s nem egy közülük nagy intelligenciával rendelkezett. Tény, hogy aki megnézte a Jurassic parkot, vagy elolvasta az Őslénypark című könyvet, már nem olyan biztos benne, hogy „Denver-dino" valóban olyan jó barát volt-e.

venter

Dráma a boltban

Az egész úgy kezdődött, hogy felkerekedtem, bár nem volt kerekem, s ha lett volna, bicikli lettem volna. Szóval elmentem a boltba. Ez a mindennapos feladat nem is gondolnánk, mennyi veszélyt rejt magába. Ám én, mint Hivatásos Túlélő, profi vagyok a bevásárlás átvészelésében, ezért kötelességemnek érzem, hogy elmeséljem a Gyanútlan Tejvásárlóknak a minapi drámai eseményt, a Franciasaláta Vásárló merénylési kísérletével kapcsolatban.

A vásárlás szokás szerint akadályversennyel kezdődött, aminek lényege a bevásárlókocsik közötti szlalom-balhé. (Büszkén mondhatom, hogy én vagyok a csúcstartó a 30 méteres bevásárlókocsis síkfutásban.) Ott motoszkáltak fejemben a legfontosabb szabályok.

1. Soha ne parkoljunk le a hűtőládák előtt, mert előfordulhat, hogy zárás után kell a személyzetnek onnan minket kiolvasztani.

2. Bármi történik, ne lepődjünk meg és ne várjuk, hogy a sült galamb a szánkba repüljön. (Bár én nem bánnám, ha időnként egy sült galamb a számba repülne, esetleg uborkasalátával.) Szóval a múltkor épp elhagytam a pempörsz vidékét, és megküzdöttem az üdítő árral, mikor a szörnyűség történt. Bevetettem magam a tejért hadakozók sorába, s rendületlenül törtem előre. Nem volt könnyű feladat, le kell szögeznem (bár nincs nálam szög). Pár perc múlva végre a kezemben tartottam az áhított fél literes zacskós tejet. Sajnos. Ugyanis egy Franciasaláta Vásárló nem nem megengedett sebességgel rám zúdult. Na, itt kezdtek el rohanni az események. (Biztos jól el is fáradtak.) A tejeszacskó repült, utána a Franciasaláta Vásárló. Ez utóbbi, repülése közben meglökött egy Joghurt Vásárlót, aki félig beleborult egy Vaj Vásárló bevásárló kocsijába. Ez utóbbi elejtette az áhított árut, ami az én lábamon landolt, minek következtében én zuhantam a Franciasaláta Várárló nyakába. A dráma tetőpontjára ért. A Franciasaláta Vásárló a szétfolyt tejben csücsült. Később fel kellett törölni. A tejet. A legtragikusabb állapotban a Vaj Vásárló volt, aki fuldoklott. A röhögéstől. Én meg csak álltam ott dühösen, fürkészve a merénylőt, hiszen az életemre tört! A helyzetet némileg oldotta a Joghurt Vásárló, aki javasolta, hogy vezessék be a tejeszacskó dobást az olimpiai számok sorába.

Hát kérem, igaza van! Szerencsére már mindannyian nevettünk. Mindezt csak azért meséltem el, hogy ne feledjük: „Okos ember lépést tart a korral, ha sérelem éri, bosszú helyett tejet forral!"

Mácsik Henrietta

tötte a kisváros közönségét.

Unger Balázs és *Rónai Zoltán* vezetésével több zenekarra való fiatal ismerkedik a népzenével. *Sóskuti Edit* és *Gémesi Zoltán* néptánctanár négy osztályban tanít hatvannál is több növendéket és vezeti a művelődési ház Egyező Néptánc-együttesét.

Korábban Tura is arra törekedett, hogy saját művészeti iskolát indítson. A szükséges feltételeket azonban még nem sikerült előteremteni, ezért indult tavaly a már begyakorlott népzenei tagozat mellett a kihelyezett néptánc tagozat is, nak elismert népművészei Turának. *Tóth Lajtos Mihályné* énekét, *Szaszkó József* citeramuzsikáját is felidézi az a hanglemez, amelyet 1989-ben jelentetett meg a Magyar Rádió *Maczkó Mária* kezdeményezésére, aki akkortájt nyerte el a Népművészet Ifjú Mestere címet.

Napjainkban már a felnőtt korosztályt képviseli a városban. Munkásságát dicséri a *Rónai Lajossal*, a Podmaniczky művészeti iskola igazgatójával közösen készített Galga menti énekeskönyv, utóbb pedig a vezetésével működő Turai Énekmondók sikerei. A mányzat segítő együttműködésére. Erre utaló jelnek tekinti, hogy alpolgármestert bízott meg a képviselő-testület a kulturális, oktatási és sportélet pártolásával. A családi, civil és önkormányzati ráfordítások ezen a területen a leghatékonyabbak. A legfrissebb ezt igazoló hír szerint a város bekapcsolódik a Bárdos Lajos Zenei Hetek programsorozatába, amely a vokális és hangszeres, egyházi, világi és népzenén keresztül mutatja be hazánk művészeti életét a magyar és az európai közönségnek.

B. A. G.

lett a Big Brother and The Holding Companynak. 1967-ben Montereyben tűnt ki, ettől kezdve figyeltek fel rá igazán. A népszerűség ellenére Joplin kivált az együttesből. Második albumának megjelenését már nem élhette meg – a napi több mint egy üveg whisky és a drog miatt. 1970. október 4-én halt meg az énekesnő, aki éppen előző nap énekelte szalagra élete utolsó dalát, *Kriss Kristoffersontól* a Me and Bobby McGee-t. Kívánságához híven temetés helyett hamvait a Csendes-óceánba szórták.

nyi/3. bérl.). **Madách Színház:** Sosem lehet tudni (7). **Madách Színház Tolnay Szalon:** Játsszunk Mozarttal! (7). **Madách Kamara:** Nem ér a nevem (7). **Merlin Színház:** St. Louis szelleme (7). **Merlin Színház Kamaraterem:** Utazás Bozenba (fél 8). **Nemzeti Színház Stúdiószínpad:** A pesti szín (fél 8). **Pesti Magyar Színház:** A gyertyák csonkig égnek (7). **Radnóti Színház:** Medea (7). **Thália Színház Új Stúdió:** El nem küldött levelek (fél 8). **Térszínház:** Karsai János pantomimműsora (3). **Új Színház:** Angyalok a tetőn (11). **Új Színház Stúdiószínpad:** A falunk rossza (7). **Vígszínház:** Nyaralók (7 – Jób-bérl., 1. ea.). **Pesti Színház:** Antonius és Kleopatra (7 – Pethes-bérl., 1. ea.). **Vidám Színpad Keliér Terem:** Isteni show (fél 8).

Téli vásár az ÁRKÁD-ban

Ilyen még nem volt! 170 üzletünk úgy döntött, hogy egy fantasztikus évkezdés lehetőségét biztosítja Önöknek. Két héten át valamennyi üzletünkben jelentős árengedményekkel vásárolhatnak meg mindent, amire a családnak szüksége van.

20% 30% 50%

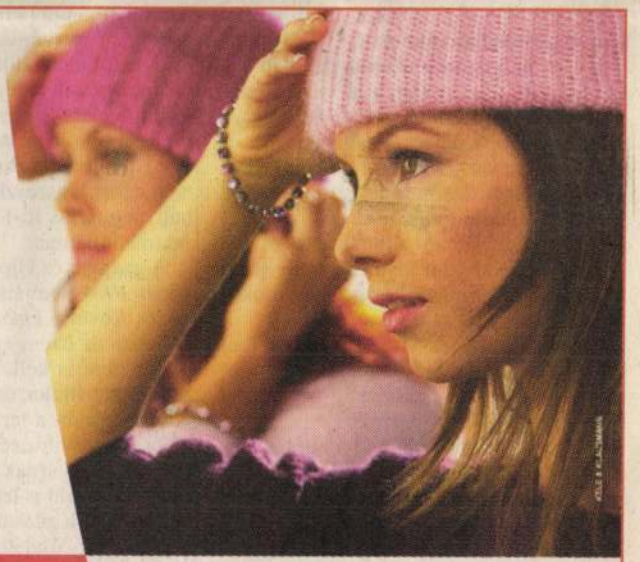

KEZDJE OLCSÓBBAN AZ ÉVET!

ÁRKÁD

ÖRS VEZÉR TERE

A családi bevásárlóközpont

Az újpesti gázgyár – Czencz János ecsetjével

Az 1885-ben született Czencz János egyik specialitása a gázgyárak festése volt. A győri tanítóképző elvégzése után két évet tanítóskodott gróf Almássy Dénes Bihar megyei birtokán. Csak ezután jött fel Budapestre, hogy pályát módosítson, és beiratkozzon a Képzőművészeti Főiskolára. Már két éve megszerezte rajztanári oklevelét, amikor 1913-ban állami ösztöndíjban részesült.

Nincsenek pontos adatok, de talán ekkor figyelt fel rá a gázgyárak vezetőségéből valaki, és kérte a művészt a gyára megfestésére. A Kiscelli Múzeum Fővárosi Képtárában Czencz János több, gázgyárról készült festménye is megtalálható. Ilyen például a régi józsefvárosi gázgyár és az itt látható újpesti gázgyár is. Az 1914-ben készült festmény művészeti értékén felül fontos kortörténeti dokumentum is.

De menjünk vissza az időben körülbelül fél évszázadot. 1870 februárjában járunk, amikor Újpest község szerződést kötött az Általános Osztrák Légszesztársaság pesti igazgatóságával a község légszesszel való világítására. Ekkor a település lélekszáma megközelítette a tízezer főt. Újpest képviselő-testülete úgy döntött, hogy nem hagyhatja lakosait késő este a sötétben botorkálni. A szerződés megvalósítása érdekében a légszesztársulat megvette gróf Károlyi Lászlótól egyik telkét, ahol felépítette gázgyárát. 1872 decemberében megkezdődött a termelés. Innen számíthatjuk a közvilágítás megkezdését Újpesten. A légszeszgyár a köz- és magánszférát egyaránt kiszolgálta. Először a Váci utat, a rákospalotai főutat és a József utcát világították ki. A képviselő-testület ülésein ezután is folyamatos téma volt a világítás. 1876-ban az árvíz nagy károkat okozott, a község egy időre eladósodott, ezért a közvilágítás is szünetelt. Szerencsére csak rövid ideig. 1881-ben a képviselő-testület már arra kötelezte a légszesztársulatot, hogy a nagy piactéren háromágú lámpákat állítson fel. Újpest igazi iparvárossá fejlődése az 1890-es évektől kezdődött. Ennek természetes velejárója volt a légszeszlámpák számának növelése és ezzel a világítás mind szélesebb körben való elterjesztése. Május 1-jétől augusztus 15-ig kötelező volt az utcákat légszeszlámpákkal megvilágítani, augusztus 15-től pedig jöhetett újra a petróleumlámpa.

A gázgyár és Újpest között kötött szerződés 1904-ben járt le, de ezt újabb szerződés követte egészen 1910-ig. Ezután azonban az üzem egyre elavultabbá vált, és bővíteni is kellett volna. Ezt már Újpest nem vállalta, és 1913-ban a gázgyárban megszűnt a termelés. A légszesztársulat összes tartozékát eladta a központi budapesti gyárnak. Egy évvel később magát a gyárat is lebontották.

Újpest világításának kérdése a Phőbus Villamos Vállalatok Részvénytársaság kezébe került. Az újpesti közgyűlés határozata alapján ez a részvénytársaság folytatta a városrész közvilágításának kiépítését. Újpestet ellátta villamos energiával, gondoskodott a pályaudvarok világításáról is. A gyárat 1946-ban államosították, és 1950-ben a Budapesti Elektromos Művekhez csatolták.

Várnai Vera

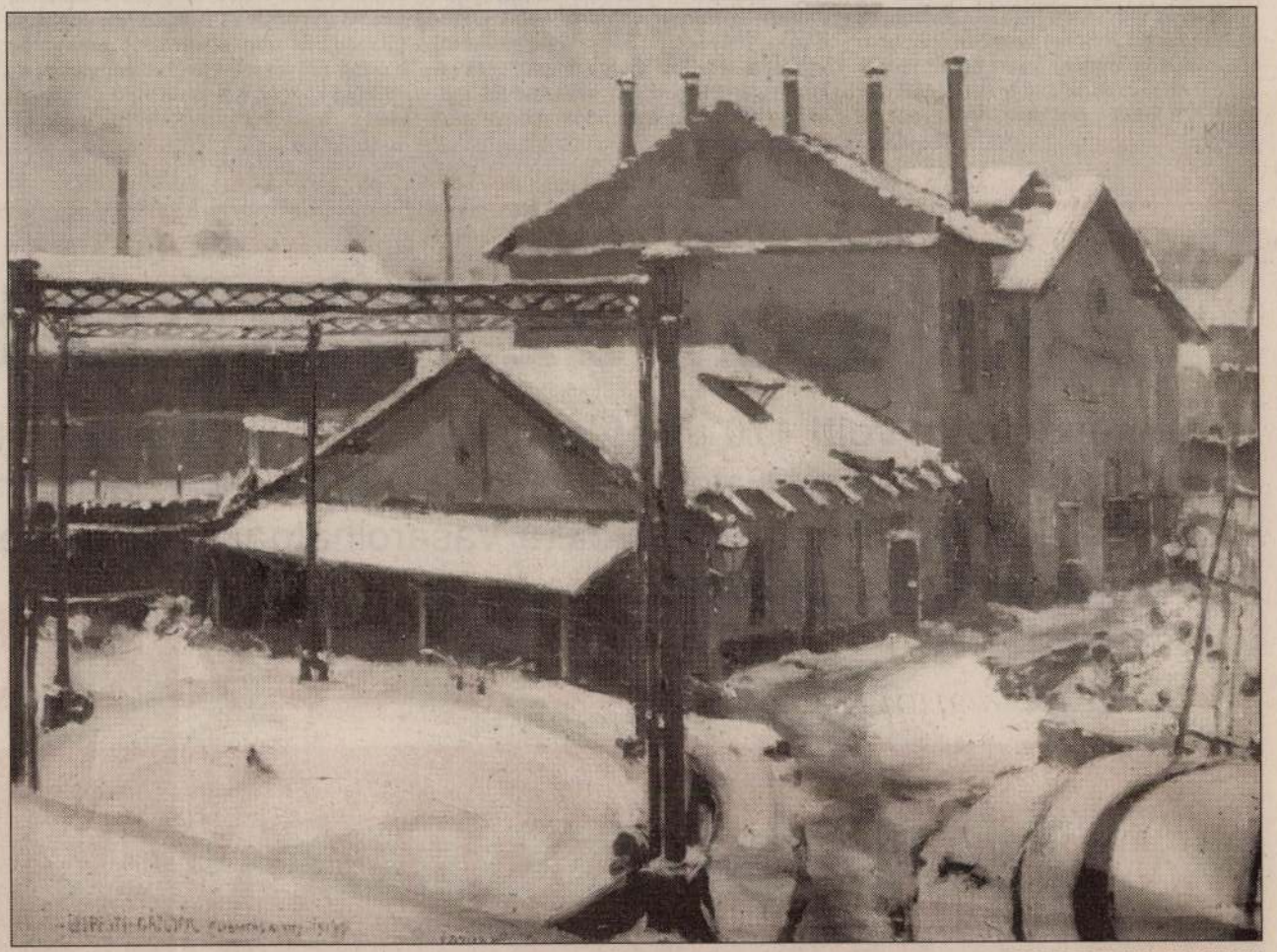

FORRÁS: BTM – KISCELLI MÚZEUM

példázzák a napokban megtartott sajtótájékoztatón, elhangzottak. Jeles szakemberek, köztük rendőrvezérőrnagy, vámparancsnok, APEH-főosztályvezető, valamint a Magyar Hanglemezgyártó és Kiadók Szövetsége vezetői tájékoztatták a közvéleményt a hamisító iparág terjedéséről, és az okozott károkról.

Balatoni István az ORFK részéről kifejtette: nem újkeletű ez a műfaj a gazdasági bűncselekmények palettáján, hisz 1990-től lényegében óriási mértékben nőtt a hamis hang- és képhordozók terjesztése a magyar piacon. Csakis koordinálva, tudatos együttműködéssel lehet ellene felvenni a harcot. 1992-ben számos hazai és nemzetközi érdekképviselő szervezet jelezte, sőt az Egyesült Államok Exportőr Szövetsége egyeztetve az amerikai kereskedelmi kamarával szintén szorgalmazta a *Magyarország elleni embargót*. A rendőrség keze ez idő tájt a törvény szerint kötött volt, hisz az ekkor élet-

1993-ban a rendőrség országos akciót indított, melyben részt vett a vám- és pénzügyőrség, a fogyasztóvédelmi felügyelőség és a szakmai szövetségek munkatársai. A megyei razziákon a különféle piacokon, árusítóhelyeken *alkalmanként körülbelül ezer kazettát foglaltak és koboztak el a helyi rendőrök*. Az akció eredménye 16 493 db vide és 22 925 db audiokazetta lefoglalása, és 277 esetben 291 fővel szemben büntetőeljárást indítottak, a lefoglalt sokszorosítóberendezések száma nyolc volt. A sorozatos akcióknak köszönhetően a jogsértések száma jelenleg csökkenő tendenciát mutat. A legfertőzöttebb terület *Budapest és Pest megye*, az összes bűneset kb. 40 százaléka történt ezen a területen.

Az adóhivatal szintén a közös együttműködés mellett döntött, felhasználva az adóhatóság korábbi tapasztalatait. A közterületeken, piaco-

A hamis kazetták bezúzása

komoly pénzbüntetéssel támasztják alá a törvényadta lehetőségeiket. 1994-ben mintegy 30 000 esetben büntettek az adóhatóság munkatársai, közel 260 millió forint bírsággal sújtották az illegális kereskedőket az 1993 évi 180 millióval szemben.

A Vám- és Pénzügyőrség képviseletében *Soós* László Károly parancsnok konkrét példával mutatott rá a hamisítok elleni harcra: 1994. má-

körútról hazafelé Magyarországon tranzitáltak, ahol itt is kisebb-nagyobb üzletelésbe kezdtek. A társaság rendkívül rafinált módon csempészett – vámbiztosíték befizetése mellett, különböző, a vámbiztosíték tárgyát képező áruféleségek mellett elrejtve leltek a zsákmányra a pénzügyőrök.

A magyar piacra elsősorban a keleti, illetve a lengyel vonalról érkező kazettatömeg jelent közvetlen ve-

Egy elfeledett mester nyomában

Czencz János (1885–1960)

Számtalanszor merül fel a kérdés, hogy a tárlatokon a látogatók elé kerülő képek árai vajon milyen elvek szerint számítódnak ki.

Nos, a kérdés megválaszolására Czencz János munkássága ad aktuális lehetőséget. A mester képeit ugyanis a BÁV Kortárs Galéria jóvoltából láthatta a Bécsi utcában a közönség. A képek mellett lévő árcédulák nagymester munkáiról tanúskodnak. S hogy ez a megítélés valós, ezt azok a tények is bizonyítják, hogy a tárlat anyagából a – Reggeli napfény – 232 ezer Ft – Keresztútnál – 350 ezer Ft – Dáliák – 224 ezer Ft eladási áron elkelt. Csodálkozás helyett azonban tekintsünk kicsit a múltba. Azokra az időkre amikor Czencz János kiállításai a művészeti élet reflektorfényébe estek. Párizs, London, Bécs, Osló, Berlin láthatta az alkotó lírai finomságú aktjait, a Dunántúl tájképeit, csendéleteit. Az 1928-as itáliai kiállításán a látogató közönség szavazatai alapján részesült kitüntetésben a mester.

A Benczúr Társaság 1925. március 12-én a Régi Műcsarnokban megnyitott tárlatán a Nyári napfény című kompozíció egyike volt a kiállítás legszebb festményeinek. Vöröshajú lány, című munkája Vaszary János, Belányi Viktor alkotásai mellett 1920-ban szerepelt az Ernst múzeum XL tárlatán. A mű akkori ára 60 ezer korona volt. E lírai finomsággal megfestett kép a látogatók örömére ismét látható volt a Kortárs Galéria kiállításán, magángyűjtő gazdája szívessége nyomán.

A Magyar Nemzeti Galéria 1916 és 1933 között több képet vásárolt a mestertől. Így található a gyűjteményben Fekvő aktja, amelyet az Országos Magyar Királyi Nemzeti Képzőművészeti kiállításon is láthatott a közönség, s aztán a csöndes feledés időszaka következett. Olyannyira, hogy a mester nevét sem az 1980-ban megjelenő Művészeti kislexikon, sem az 1985-ben készült Művészeti életrajzok című munka nem tartalmazza. Ez utóbbi kötet pedig nem kevesebbet tűzött célul, mint a „magyar képzőművészet jobb megismerését". Ma már tudjuk, a megismerésnek időnként sajátos korlátai magasodtak. S igazat kell adnunk a Zalai Hírlap 1938. május 8-i számában fogalmazó újságírónak. „A lakásnak értékesebb, szebb díszt elképzelni is nehéz, mint egy Czencz-képet."

Nos a ma tárlatlátogatói talán ugyanazt a tényt vették észre néhány évtized múltával, amelyet Czencz János néhai közönsége már megismerhetett. Nevezetesen azt, hogy alkotott egy magyar művész a világháborút megelőző években, akinek ecsetvonásait a világ és a hazai közönség értékesnek ítélte, s e megítélés nyomán képeiért rangjuknak megfelelően fizetni is hajlandó volt. A Kortárs Galéria visszaemlékezése és tárlata eladásaival bizonyította, a méltatlanul feledett alkotó értékét, akinek álmait Pásztor János nőalakja vigyázza a szekszárdi Alsóvárosi temetőben.

Ács Érmes Károly

M. Nemet 1994. július 9. IV.

Czencz János

Bálint Aladár

Nyugat. 1918. máj. 16.

AZ ERNST-MÚZEUM CSOPORTOS KIÁLLITÁSA

E kiállításon résztvevő művészek munkáit szezonvégi anyagnak minősitették e múzeum kiállításrendezői. A múzeum kiállításain mindenkor szereplő exkluziv művészcsoport termését ez évre már kimerítették, két aukció után harmadikat rendezni nem lehet, kapuzárás előtt leereszkedő gesztussal helyet szorítottak tehát a jövevényeknek is, és a fiatalság érvényesülésének látszatával inkább devalváló, mint értékemelő márkával bocsájtották a közönség elé ez egymáshoz nem illő, egymást ki nem egészítő, idegen elemekből ötletszerűen összeboronált társaság tagjait.

Nagyjában igazat kell adnunk a múzeum

[illegible] a fiatalság érvényesülésének hamis beállításával szépítse. Ha őszintén kivánja a fiatalság útját egyengetni, akkor mindenekelőtt gyökeresen szakítania kell az eddig követett művészeti politikájával, és ha minden két évben egy hónapra szóhoz juttat fiatalabb művészeket, ne az álfiatalokat válogassa ki, mert ha alaposan körülnéz a magyar képzőművészet területén, elegendő számban talál festőt, szobrászt, ki tehetségénél, törekvéseinek tisztaságánál fogva inkább rászolgál a támogatásra.

Czencz Jánost a műcsarnok kiállításain volt alkalmunk megismerni. Bosszantó módon utánozta Csók Istvánt. Nemcsak a formanyelvét tanulta el, hanem a motivumait is minden kétség, lelki tusa nélkül kikölcsönözte. Csók István nevezetes alkotásának, a «Tükör előtt» című képének aktját kissé módositva harmadéve viszontláthattuk Czencz egyik kompozicióján. Csók tónusszépségeit, e hosszú évek munkájának, az elmélyedő természetmegfigyelés eredményeit átvette és mintha vérébe ment volna át, készen alkalmazta képein. Ezuttal két termet töltenek meg vásznai. Kissé eltávolodott Csóktól. Kellemesek a tónusai. Kellemesek a témái is, mint könnyű chansonok hűs melódiái. De a felszines világszemlélet bélyege ott található minden ecsetvonásán. Pénzt azt lehet keresni ezzel a művészettel, de emelkedni, a napi átlag felett álló komoly értékeket termelni azonban aligha.

a földön feküdt és mire fölkelt, már előtte állt Károly hajadonfejt, a középen kettéválasztott ősz hajával. Valamit mond neki, de ő nem érti. Nem tud ráfigyelni, mert borzasztóan fáj a karja.

— Jöjjön be, hallja?... jöjjön be? — kiabál rá.

Igen, hogy ő bemenjen. Jó. Megy mellette, ő is kalap nélkül s az asszony utánuk. Milyen furcsa, ahogy ők itt hárman mennek. A kerítésnél mintha emberek állnának, ő meg itt a poros, piszkos télikabátban. Mi is ez tulajdonképpen. Ahá. Ő leugrott a háztetőről és úgy látszik meglódult az agya, mert nem tudja magát tájékozni. Hogy is volt csak? Igen, igen, persze, Károly hazajött és ő felszaladt a padlásra. —

Mire egészen magához tért, már bent voltak a szobában, Károly elővett a zsebéből egy papirt és azt mondta neki: írja alá. Kötelezem magamat... válás után két hónapon belül... feleségül fogom venni... De hiszen — de hiszen éppen ők is ezt akarják! Éppen ma beszéltek róla. No ez nagyszerű, ezért kár volt a padlásablakon kimászni és majd a nyakát kitörni...

A mellényzsebébe nyúlt a töltőtolláért és kissé féloldalt fordítva a fejét véletlenül az asszonyra nézett. Ilonka sejtette, hogy mi lehet azon a papiron és összemosolygott vele. Nincs semmi baj, ezt is szépen megúszták — mondta a mosolyuk. Károly közöttük állt és látta mindakettő szemét. Irtózatos düh és irigység fogta el. A magára erőszakolt nyugal-

Czencz János MDK

Balaton partján, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

Czencz János MIK

A krakói Wawel, olf.

Műcsarnok 1917 tavaszi kiállítás

Czencz János MDK

Templom-interieur, olf.

Műcsarnok 1917. tavaszi tárlat

Czencz János

MDK

Kosztümös nő, olf.

Műcsarnok 1916-17 téli tárlat

Czencz János

Zöldben, olf.

Műcsarnok 1917 téli tárlat

MDK

Czencz János

Akt.Olajf.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.71.1

MDK

Czencz János

Tavasz felé. Olajf.

Műcsarnok, 1912. tav.kiáll. 64.l.

Czencz János

Limanovai részlet, olf.

Micsarnok 1917 tavaszi tárlat

Czencz János MDK

Akt, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Czencz János MDK

Fekvő akt, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

MDK

Czencz János

Odaliszk

Tárlatok. Képzőművészet 1931. márc. 7o.l.

Czencz János MDK

Páholyban, olf.

Mücsarnok 1918-19 téli kiállitás

Czencz János

Bibliográfia: Az Ernst Múzeum kiállítása 4o. p. 12 l. 5 t.

Fiola Pál: Vaszary János biográfia és bibliográfia, Kaposvár, 1970.

581

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1935. 7.l.

Czencz János MDK

Merengő, olf.

Mücsarnok 192o. tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

A Műcsarnok tav. tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 77.l.

Czencz János MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János MDK

Arckép, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János MDK

Napfürdő, olf.

Műcsarnok 1919-2e téli kiállitás

Czencz János MDK

Napfürdő, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János MDK

Alvó nő, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

Czencz János MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

MDK

Czencz János

Sajtóvélemények a velencei magyar kiállitásról.
Magyar Müvészet 1926. 7. sz. 415.l.

MDK

Czencz János

A Műcsarnokért. Képzőművészet 1930. 34. sz.
204.l.

Czencz János MDK

Csendélet, vizf.

Műcsarnok 1912.Hegedüs L.Tull Ö.Akvarell- és pasztellfestők és a grafikusok egyesülete kiállitásai

Czencz János MDK

Mari, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Tanya, olf.

Mücsarnok 1912. tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

Ülő akt.

III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.1935.
Márc.24-Máj.15.Műcsarnok. Kat. 7.1.

MDK

Czencz János

Eső után, olajf.
Balatoni Strand, olajf.
Alom, olajf.

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentativ kiáll.1930.Munkácsy-Céh.Kat. 18.1.

MDK

Czencz János

Ábránd.

III. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll. 1935.
Márc. 24-Máj. 15. Műcsarnok. Kat. 14.1.

MDK

Czencz János

Félakt, olajf.
Kacsák a Balatonon, olajf.

Magyar Képzőművészek szegedi reprezentatív kiáll.1930.Munkaczy-Ceh.kat. 18.1.

MDK

Czencz János

M.S.úrnő arcképe. Olajf. Mgt..

Képzőm.Társ. 1913.tav.kiáll.kat. 83.l.

Czencz János

MDK

A cica, akvarell

Műcsarnok 1909. akvarellek, pasztellek és grafikai művek nemzetközi kiállítása

Czencz János.

A "Céhbeliek" társaságának tagja.

Bende J: A Képzőművészeti egyesületek története.

szövarch 20.-86.6

Czencz János.

A "Benczur Társaság"tagja a megalakulás idejé
1923.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Czencz János

Kiállitások. Magyar Müvészet 1925. 584/.l.

MDK

Czencz János

Alvó lány, of.

Képzőm. Társ. 1913. tav. kiáll. kat.
67.l.

MDK

Czencz János, festöm.

Fekvö akt -ja és többi képei tanuságai a mester fölényes technikájának , a tárgyi valóságok plasztikus és szines visszaadásának.

Dénes Tibor: Mücsarnok Kiállitás. VII-IX. Képzömüvészet. 1934. 116.old.

MDK

Czencz János

Művével résztvett a kiallitason.

KmTárs. 1943. márc. - ápr. tav. kiall.
Kiallitó művészek névsora. 24.lap

MDK

Czeéncz János, festöm.

329. Paraszt menyecske. Olf.

354. Baranyai leány. " 2c.l.

356. Felhök. " 2c.l.

KMtárs. 1927. táj- és életkép kiáll. Kat. 19,2c.l.

Czencz János, festőm. MDK

Élvonalban halad.

Estefelé. c. művével. Festm.

Műcs.- "Gyermek a művészetben. XIX-XX.sz. kiáll. Bp.1940. febr.-márc.

MDK

Czencz János, festőm.

a kompozíciók során érvényesül művészete.
ismertek kvalitásai.

Pipics Zoltán : Téli Tárlat.
Műcsarnok. - Uj Magyarság. 1939. jan. 29.

MDK

Czencz Janos

Akt cimű műve a Műcsarnok 1937.évi téli kiállitásan.

Pipics Zoltán dr.: Téli tarlat a Műcsarnokban.

Uj Magyarság, 1937.jan.24. 21.l.

Czencz János

MDK

Félakt

Toilette

Nyaralók

Tanulmányfej

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János

Lugasban

Velencei vörösház

Baromfiudvar

Siesta

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállítás

Czencz János

MDK

Udvar

Tájkép

Zöldben

Balaton

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János

MDK

Pihenés

Fekvő akt

Hugom arcképe

Téli táj

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János

MDK

Magdolna

Merengő

A Lidón

Olvasó nő

Műcsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János

MDK

Kosztümös nő

Arckép

Falusi részlet

Vágy

Műcsarnok 1921 tavas. kiállitás

Czencz János MDK

Limanova

Akt

Krakói részlet

Marcella

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Tél falun

Arckép

Vöröshaju nő

Kacsák a Balatonon

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Akt

Fekete akt

Bárkák

Tanulmány

Számüzve

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Tájkép, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Bánat, olf.

Mücsarnok 1922 jubileumi kiállitás

MDK

Czencz János

Három kislány c. művének repr.

KMTárs. A nő a művészetben. 1936.

MDK

Czencz János

Félakt

A tavaszi tárlat eredménye. Művészet 1914. 281.l.

MDK

Czencz János

Az Arcképfestők Társasága. Képzőművészet 1931. 43-44. sz. 187.l.

MDK

Czencz János

Három kislany c.művének repr.

KMTárs. A nő a Művészetben. 1936.

MDK

Czencz János

Ülő nő, of.

Százezer pengőt kaptak művészeink. Ujság 1928. máj. 27.

MOK

Czencz János

Fürdés után, o.f.

"A Magyar művészetért" Képzőm.Kiáll.Kat. Mücsarnok.1940 Dec.15-1941 Jan.12. 6.1.

Czencz János, festőm. MDK

nagyon szép aktjával szerepel.

Szemere Dénes: Téli Kiállítás.
Műv. - 1937. - Az Est. 1937. jan. 24. 13.1.

MDK

Czencz János

Balatonnál

Pihenés

A Gyüjtő 1915. 171.l.

MDK

Czencz János

A Mücsarnokért. Képzőművészet 1930.34.sz. 204.l.

Czencz János, festöm. MDK

müve kiemelendö az olf.-k, vizf.-k, grafikák anyagából.

Mücs.-Téli tárlat. 1942.
Függetlenség. 1942. dec.6. 6.l.

MDK

Czencz János.

Tanya. Olajf.

Műcsarnok, 1912. tav.kiáll. 69.l.

Czencz János

Női akt

Tolnamegyei képzőművészek kiállítása a múzeumban (Csányi László)
Tolnai Napló, 1952. jún. 5

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Pénteken megigérték a telefónok megjavitását. Szombattól kezdve már csak a normális telefónbajok lesznek.

Nem vált be a béketerv. Mégis csak igazságos lehet, mert mind a két fél erősen visszautasitja.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Óriási fizetést kapnak az angol miniszterek.« »Érdekes, mégis milyen könnyen lemondanak, ha leszavazzák őket.«

A nap aktuális kérdése: »Vajjon Sárossy ügyesen kidriblizett az egyetemen minden nehéz kérdést?«

A nap hőse: Wolff Károly, aki kijelentette, hogy nem antiszemita. Arról azonban még nincs szó, hogy belépjen a demokrata pártba.

Uj huroktervet készitenek elő a Bcszkárnál. Több bliccelő hurokra került.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? Yemenben megbüntetik azokat a zsidókat, akik elhagyják az országot.« »Sokkal szigorúbbak, mint a nácik. Németországban egyenesen megjutalmazzák.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **»A világi bajok forrása a tudatlanságban rejlik.«** A *Szent István Akadémia* pénteken délután a *Pázmány Péter Tudományegyelem 300 esztendős jubileuma alkalmából Serédi Jusztinián* bíboros hercegprimás elnökletével ünnepi ülést tartott a *Szent István Társulat* dísztermében. Az ülésen többek között megjelent Angelo *Rotta* pápai nuncius, *Hóman* Bálint kultuszminiszter és *Kornis* Gyula rektor vezetésével a Tudományegyetem dékáni kara. Az ünnepi beszédet *Serédi* Jusztinián bíboros hercegprimás mondotta. Fejtegette, hogy a világi bajok kútforrása a tudatlanságban rejlik és ezért a katolikus anyaszentegyház már ősidőktől kezdve nevelőintézményeket létesített. Ezután méltatta *Pázmány* Péter jelentőségét és hangoztatta, hogy a Tudományegyetem mindvégig igyekezett a nemzetek egymás közötti jóviszonyát előmozdítani. Beszéde végén a hercegprimás üdvözölte a pápai nunciust, *Hóman* Bálint minisztert, az egyetemek képviselőit, a Tudományos Akadémia kiküldöttjét és a többi megjelent kiválóságot. Az együttes ülést zárt ülés követte.

— **Kormányzói elismerés.** Mint a Magyar Távirati Iroda jelenti, a kormányzó az igazságügyminiszter előterjesztésére megengedte, hogy *Dwelly* Mária rákospalotai javítónevelő-intézeti igazgatónak sok évi buzgó szolgálatáért nyugalomba helyezése alkalmából *elismerését* tudtul adják.

— **A frontharcosok vacsorája Bornemisza és Szendy tiszteletére.** Az Országos Frontharcos Szövetség pénteken este a Bristol-szállóban teaestét adott *Bornemisza* Géza iparügyi miniszter és *Szendy* Károly polgármester tiszteletére. Gróf *Takách-Tolvay* József üdvözölte *Bornemiszát* és *Szendyt*. *Bornemisza* válaszában hangsúlyozta annak a nagyszabású társadalmi munkának a jelentőségét, amelyet a Frontharcos Szövetség végez. Büszke arra, hogy ezekből a bajtársi sorokból indult el és elsőrendű kötelességének tartja, hogy azon a poszton, amelyen most van, abban a szellemben szolgálja nemzetét, amely a Frontharcos Szövetség minden tagját áthatja. *Szendy* Károly kijelentette, hogy a főváros közönsége *tettekkel kívánja leróni* azt a hálát és megbecsülést, amellyel a frontharcosok iránt viseltetik.

— **Címadományozás.** A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy a kormányzó a miniszterelnök előterjesztésére dr. *Vándor* Mihály budapesti ügyvédnek a közélet terén szerzett érdemei elismeréséül *a magyar királyi kormányfőtanácsosi címet* adományozta.

— **Visszahelyezik állásukba az elbocsátott kolozsvári kisebbségi közigazgatási tisztviselőket.** *Bukarestből* jelentik: A kolozsvári közigazgatási bizottság hatálytalanította a kisebbségi tisztviselőket elbocsátó határozatokat és kimondotta, hogy *az elbocsátott tiszviselőket visszahelyezik állásukba.*

— **Az erdélyi sajtó sorsa.** *Szorgalmasan olvassuk az erdélyi magyar lapokat és szinte mindennap magunk előtt látjuk azokat a problémákat elevenen és világosan, amelyek magyar testvéreinket lázban tartják. Ami most legújabban zaklatja őket: a készülő új román sajtótörvény. Senki sem tudja ebben a percben, hogy mit tartogat ez a törvényjavaslat, mert a kormány nagy titokban rejtegeti. De ami kiszivárgott eddig, az a magyar ujságokat roppant nyugtalanitja. A román kormány ugyanis a jobboldali sajtó sürgetésére ujságirókamarákat akar felállitani, még pedig úgy, hogy Erdélyben csak Kolozsvárott és Temesvárott lenne ilyen kamara, hogy a román ujságirók feltétlenül többségben legyenek. A tervezetben olyan fegyelmi vétségek fordulnak elő, amelyek egyszerűen kiszolgáltatják politikailag a magyar ujságirókat a jobboldali garázdálkodásnak, mert hiszen kire nem lehet ráfogni, hogy a román állam ellen tényked ik, mihelyst a magyarságért akár a legtörvényesebb formában is küzd? Meg akarja szoritani az új sajtótörvény a lapok indítását és szabályozni akarja a lapok megrendszabályozását, hatalmat akar adni a kormány kezébe a sajtó felett, ami eddig a román közéletben ismeretlen volt, kivéve természetesen a kisebbségi lapokat, amiket az ostromállapot erejénél fogva most is akkor tiltanak be, amikor akarnak. Az új román sajtótervezet külön szakaszokat fog felölelni a sajtóvétségről. A család és társadalom védelmének örve alatt szigorú intézkedéseket akar felvenni. A demokrata román sajtó előre megjósolta, hogy ezeket a szigorú paragrafusokat a jobboldali diktatúrás izű román lapok ellen úgysem fogják alkalmazni, hanem csak a demokrata román lapok és a kisebbségi lapok ellen. Mindezt pedig betetőzi az erdélyi joboldali sajtó figyelmeztetése a magyar kisebbségi lapokhoz, hogy addig ne nagyon berzenkedjenek az új sajtóreform ellen, amig nem kerül nyilvánosságra a magyar kormány sajtóreformja, mert azt hiszik, hogyha a kettőt összehasonlitják, akkor a román kormánynak nem lesz mit restelkednie. Ezt a figyelmeztetést felkapja az erdélyi magyarság és aggodalommal irja, hogy vajjon csakugyan olyan sajtóreform készülne Budapesten, ami igazolná a román kormány kemény ujitásait a kisebbségi sajtó rovására? Szinte kérést adresszálnak a magyar kormányhoz, hogy ne dobja el a sulykot és amikor sajtótörvényt csinál, gondoljon az utódállamok magyarságára is, nehogy érvet adjon az utódállamok kormányai kezébe egy igen végzetes sajtóreformhoz. Megelégszünk vele, ha ez a kérést ehelyütt szárazon tolmácsoljuk.*

— **A belügyminiszter kutakat fúrat a Balaton partján.** *Kaposvárról* jelentik: *Kozma* Miklós belügyminiszter gyökeresen akar segíteni a balatoni ivóvízhiányon és ezért utasította a Közegészségügyi Intézetet, hogy tárcája terhére fúrjanak ivásra alkalmas vizü kutat Balatonföldváron, Balatonzamárdin és Balatonszántódon.

— **A Magyar Külügyi Társaság Tatán.** Vidéki előadássorozatát vasárnap, *december 15-én Tatán* fogja folytatni a Magyar Külügyi Társaság, ahol *Eöttevényi* Olivér ny. főispán, *Gömöry-Laiml* László külügyminiszteri miniszteri tanácsos és gróf *Zichy* Ernő földbirtokos fognak a *Reviczky* István főszolgabíró elnöklésével lefolyó *»Külügyi-est«*-en különböző külpolitikai témákról beszélni.

— Hashajtónak Artin-dragéet használjon.

— **Osztályok és érdekek megbékülése.** *(Kadosa Pál előadása a Cobden Szövetségben.)* *Kadosa* Pál a Cobden Szövetségben »Osztályok és érdekek megbékülése« címen előadást tartott. *Halasi-Fischer* Ödön, a Cobden Szövetség elnöke üdvözölte az előadót, aki előadása folyamán kereste azokat az okokat, amelyek ma az osztályok és érdekek ellentétét előidézik. Ezen ellentétek oka szerinte nem egyedül a gépben, túltermelésben, autarchikus törekvésekben keresendők, hanem kívülről ható okoknak, nemzetgazdaságos tényezőknek a gazdasági életbe való indokolatlan beavatkozásában találhatók fel. Az árucserében lelhetők fel az ellentétnek csirái és minthogy az árucserének kifejezője az ár, ezt kell megvizsgálni. Az árat árténye zők alkotják. Ezek, eredményüket tekintve, lehetnek produktívak, vagy improduktívak, a termelésből kapott jutalmait lehetnek arányosak vagy aránytalanok. Az improduktiv árkomponensek, az aránytalanság a jutalmak között, diszparitást idéznek elő az árak között, *az ilyen diszparitásos árak okai gazdasági életünk szerves zavarának a fogyasztás és termelés csökkenésének, az osztályok s érdekek ellentétének.* A pozsonyi Dunabank elnökének érdekes előadását a nagyszámú hallgatóság nagy tetszéssel fogadta.

— **Magyar indulók éneklése miatt ki akarnak csapni öt zilahi diákot.** *Kolozsvárról* jelentik: A zilahi Wesselényi-kollégium öt növendékét kizárták a katonai előkiképzés intézményéből és felterjesztést tettek az illetékes minisztériumhoz, hogy *egy évre zárják ki őket a középiskolából,* mert a gyakorlótérről hazamenet *magyarnyelvű indulókat énekeltek.*

— **»Túlmagyaros« ruha viselete miatt elitéltek négy temesvári fiatalembert.** *Temesvárról* jelentik: A temesvári hadbíróság négy magyar fiatalembert nyolcnyolcnapi elzárásra ítélt, mert a »Mágnás Miska« műkedvelői előadása során *»túlságosan magyaros« ruhát viseltek.*

A Karácsony legértékesebb könyve
M. JELUSICH

CAESAR
LVIII. DRUM DITA
A VILÁGTÖRTÉNELEM LEGHATALMASABB DIKTÁTORÁNAK REGÉNYES ÉLETE
GRILL KÁROLY KÖNYVKIADÓVÁLLALATA
ÁRA FŰZVE: 5·20 • KÖTVE: 6·40
KAPHATÓ MINDEN KÖNYVESBOLTBAN •

— **Milyen a modern hírszolgálat?** *(Zimmer Ferenc előadása.)* A Magyar Jövő Szövetség vitaelőadásainak keretében pénteken este *Zimmer* Ferenc kormányfőtanácsos, a Magyar Távirati Iroda főszerkesztője tartott *Nemzetközi hírszolgálat* címmel előadást. Az előadó rámutatott arra, hogy a helyes nemzetközi hírszolgálatnak az az alapja, hogy a hírszolgálati ügynökségek minden eseményről, amely általános érdeklődésre tarthat számot, *pártatlanul számoljanak be, úgyhogy híranyagukat bármelyik lap, pártállásra való tekintet nélkül, felhasználhassa. Zimmer* Ferenc ezután végigvezette hallgatóságát a modern hírszolgálat technikai fejlődésén, a távirattól napjainkig, amikor a Hell—Siemens-gépeken, rádiósullámokon a posta kikapcsolásával *közvetlenül* történik a hírek kicserélése a hírügynökségek között és úgyszólván *egész napon át szakadatlanul folyik a hírszolgálat.* Így teszi a modern technika lehetővé például azt, hogy *a francia kamara ülésezése Budapesten magyar nyelven szinte egyidőben és folytatólagosan álljon a lapok rendelkezésére.* Beszélt a híranyagról mint magántulajdonról, amely jogi védelemben részesül mint kereskedelmi érték és megállapította, hogy *a magyar jogszabályok etekintetben is sok vonatkozásban példaadóak a külföld számára,* ahol a joggyakorlat még nem egységes. A Magyar Távirati Iroda jelentőségének méltatása, tudósítói hálózatának ismertetése után a hírszolgálattal mint elhelyezkedési lehetőséggel és életpályával foglalkozott. Felhívta a magyar ifjúság figyelmét arra, hogy mindazoknak, akik ezen a pályán kívánnak elhelyezkedni, *az általános műveltségen és a zsurnalisztikai készségen kívül okvetlen nyelvismeretekkel kell rendelkezniök* és tudniok kell gyorsírni és gépírni is. Zimmer Ferenc előadásáért *Bánsághy* György országgyülési képviselő mondott köszönetet.

— **Érdekes hadikölcsönper.** *Zollischen* Ede okl. gépészmérnök, volt tart. mérnökhadnagy, aki a háborút végigszolgálta, a háború alatt I. jegyzésü 5%-os 52.000 K névértékü hadikölcsönt jegyzett. A hadikölcsönre 1929-ben 500 P, 1930-ban 300 P, majd 200, 100, 80 és tavaly már csak 60 P-s hadisegélyt kapott. Idén azonban már ezt megvonták tőle. A mérnök ezen végzés ellen dr. *Kozma* Miklós belügyminiszterhez revíziós kérelmet adott be azzal, hogy igen ő rászorul állami támogatásra, mert keresete havonta nem éri el a havi egyszáz pengőt. A belügyminisztérium kebelében levő bizottság újra tárgyalta a mérnök hadisegélyügyét és újra elutasította kérelmét. A mérnök ekkor 240 P-s keresetet indított az államkincstár ellen azzal, hogy ő nem a tőkét, hanem a törvényes kamatokat pótló hadisegélyt követeli. Dr. Molnár Gyula kir. járásbíró most tárgyalta ezt a pert. A mérnök kérte a bizottság elnökének, dr. *Szielovszky* Tibornak kihallgatását és még három tanut nevezett meg, akik aktiv állami köztisztviselők és egyben háztulajdonosok és akik 200—600 P vitézi és hadisegélyt kaptak. A bíróság elrendelte dr. *Schlick* István min. tanácsos, dr. *Szielovszki* Tibor min. tanácsos, dr. *Teisz* Frigyes postatitkár és dr. *Kende* Félix postatitkár háztulajdonosoknak kihallgatását és a tárgyalást elhalasztotta.

— **Egy beteg öregasszony halálugrása.** A Kruspér utca 6. számú ház második emeletéről az udvarra vetette magát *Flaschner* Fülöp kereskedő 76 éves özvegye. Az asszony hosszú ideje súlyos betegségben szenvedett és ezért búskomor volt. Hozzátartozói vigyáztak rá, de péntek reggel egy őrizetlen pillanatban levetette magát az udvarra. *Életveszélyes állapotban* került a Rókusba, ahol délután *meghalt.*

DOXA a tökéletes svájci óra
Ügyeljen az ólomplombára!
Karácsonyfára Dreher tejcsokoládé diszeket

Vigyázz! Befutott a vonat!
Märklin új képes árjegyzéket bérmentve küld
Klein Dezső játszerész, Budapest, IV. ker., Kecskeméti u. 14. Tel. 852-13

— **Meghalt Victor Grignard, Nobel-dijas kémikus.** *Lyonból* jelentik: Victor *Grignard*, a lyoni egyetem bölcsészeti karának dékánja, neves kémikus, a Nobel-díj intézetének tagja, pénteken 64 éves korában meghalt. Victor Grignard először matematikával foglalkozott, csak mikor 1894-ben tanársegédként *Barbier* professzor mellé került, tért át a kémiai tanulmányokra. 1909-ben a nancyi egyetem tanára lett és 1910-ben a Sorbonne organikus kémiai tanszékére került. Grignard az organikus kémiai szintézist gazdagitotta munkásságával. A róla elnevezett reakciót az iparban is alkalmazzák. Számos kitüntetés mellett 1912-ben megkapta a Nobel-díjat.

— **Matuska Szilvesztert a kúria is halálra ítélte.** Pénteken délben hirdetett ítéletet a kúria *Matuska* Szilveszter fölött: *a kúria helybenhagyta az alsófokú bíróságok halálos ítéletét.* A kúria is megállapította, hogy Matuska a cselekmény elkövetésekor jogilag teljesen beszámítható volt és beszámítható ma is. Matuska védője, dr. *Lévay* Tibor, *kegyelmet kért* Matuska számára. A kúria zárt ülésen döntött abban a kérdésben, hogy kegyelemre ajánlja-e Matuskát.

— **Kassaiak gyülése.** A *Kassai és Abaújtornavármegyei Egyesület* dr. *Juhász* Andor, a kúria nyug. elnökének elnöklete alatt tartotta évi közgyülését. Jelen voltak *Puky* Endre, a közigazgatási bíróság elnöke, *Répássy* Miklós ny. államtitkár, *Rhoringer* Sándor egyetemi tanár, *Timkó* Zoltán koronaügyészhelyettes és sokan mások a felvidéki régi magyar társadalom tagjai közül. Az elnöki megnyitó után *Russinkó* Béla ügyvezető elnök visszatekintett az egyesület 15 évi működésére. *Palinay* Győző építész a zárszámadást és költségvetést terjesztette elő, majd dr. *Javornitzky* Jenő számvevőségi igazgató, alelnök tartott vetitettképes előadást Kassa város történeti multjáról és mai helyzetéről. A gyülés után közös vacsora volt.

— **Megoldódott a drága pécsi telefónbeszélgetés rejtélye.** *Pécsi* tudósitónk jelenti: A rejtélyes sanfranciscói telefónbeszélgetés titka, amely egy pécsi bankigazgatónak szerzett kellemetlen meglepetést, péntekre megoldódott. A bankigazgató pénteken délután megjelent a kapitányságon és *visszavonta ismeretlen tettes ellen tett* feljelentését, mert mint elmondotta, a titokzatos telefonáló a jelenleg Budapesten tartózkodó *hölgyismerőse* volt. Az illető hölgy az igazgató távollétében Pécsre érkezett és mivel kulcsa van a lakáshoz, felnyitotta. A lakásban lévő telefónon felhívta Sanfranciscót, ahol egy ismerősével *moziszerződtetés* ügyében beszélt. Erről a telefónbeszélgetésről üzenetet is hagyott hátra számára hölgyismerőse, de mivel postáját az igazgató csak később olvasta el, nem tudta, hogy ki volt a telefonáló és ezért tett feljelentést. A bejelentés után a pécsi rendőrség *a további eljárást megszüntette.*

— **Kerekes Aladár temetése.** Péntek délután temették el a rákoskeresztúri katolikus temető halottasházából dr. *Kerekes* Aladár ujságirót. A temetésen a családtagokon kívül nagy számban jelentek meg az elhúnyt ujságiró kartársai. Az egyházi szertartás és a beszentelés után a *Hirlapirók Nyugdijintézete* *Jókai*-gyászleplével boritott koporsó felett dr. *Kun* Andor mondott búcsúztatóbeszédet.

— **A Nyugat karácsonyi száma megjelent.** A szám közli a *Nyugat 1000 pengős novellapályázatáról* szóló bírálati jelentést, amely a beérkezett 300-nál több műből nyolcat díjra, nyolcat pedig dicséretre tartott méltónak. Az ünnepi szám élén *Babits* Mihály ír a mai Vörösmartyról, aki sohasem volt aktuálisabb. *Kassák* Lajos kisregényt, *Földi* Mihály és *Szerb* Antal novellát írt. Cikket *Török* Sophietól (Nizsinszkij), *Márai* Sándortól (Egy francia író naplója), *Schöpflin* Aladártól (Az új Földi-regény), *Halász* Gábortól (A mai angol novellairodalom) és *Elek* Artúrtól közöl a folyóirat. *Illyés* Gyula és *Vas* István versciklusai, magyar és külföldi könyvszemlék, színházi és képzőművészeti bírálatok teszik teljessé a gazdag számot, amely előfizetőinek mellékletül adja a *Mai Angol Dekameron* cimű könyvet. A 120 oldalas szám ára 2.40 pengő. Negyedévi előfizetési díj — illetménykötetekkel együtt — 10 pengő. Kiadóhivatal: Budapest, V., Vilmos császár út 34.

— **A vasárnap egyházi zenéje.** D. e. 10-kor a koronázó templomban Palestrina: Iste confessor miséje. — A belvárosi templomban Kersch Ferenc: Szent Ambrus miséje. — A bazilikában Demény Dezső orgonakiséretes G-dur miséje. A 12 órai szentmise alatt Lenhardt Gizella énekel szólót. — A budai ferencesek templomában d. e. 10-kor Seyler: G-dur miséje. — A ferdinánd téri templomban a IX. sz. gregorián korális mise. A ½12 órai szentmise alatt Vadász Éva énekel szólót. — A ciszterciek templomában Griesbacher: Esz-dur miséje. — A Jézus Szíve templomból d. e. 11-kor egyházi népéneket közvetít a rádió. — Az örmény szertartású katolikusok ½12 órai szentmiséje alatt a bazilika sekrestyekápolnájában Hengerics Mária operaénekesnő Lous Saag: Ave Mariáját énekli, Radics László hegedűn előadja Gounod: Ave Mariáját.

— **Gyászistentisztelet.** Az e hónap 6-án elhúnyt *Bontó* József piarista atya lelkiüdvéért *Vedres* Béla pestújhelyi apátplébános december 16-án, hétfőn ½9 órakor gyászmisét fog mondani a budapesti piarista gimnázium kápolnájában.

Blokmalt 30 fillér
csak eredeti zacskóban valódi.

— **Adományok a kormányzóné nyomorenyhitő mozgalmára.** A kormányzóné ínségenyhitő akciójára december 11-én érkezett *nagytömegű* adományok felsorolásából ideiktatjuk a következőket:

Az Est gyüjtése 869.20 P, Országos Magyar Mozgóképipari Egyesület gyüjtése 290 P, Hertelendy Andor, Süss Nándor Praeciziós Mechanikai és Optikai Intézet Rt. 250—250 P, vitéz Somkuthy József altábornagy 200 P, Papp Elek, dr. Reményi-Schneller Lajos, Királyi Magyar Pázmány Péter Tudományegyetem jog- és államtudományi kara, Roessemann és Kuehnemann—Epp és Fekete Egyesült Gépgyárak Rt. 100—100 P, Hutter és Lever Rt. tisztviselői kara 57 P, Soroksári Dunaág munkálatainak m. kir. kirendeltsége 50.76 P, Salamander Cipő Rt., Hűvös Rezső, dr. Schreier Endre, Popper Mór és Lipót Rt., Erőátviteli és Világítási Rt., dr. Ullmann István, Preisinger Frigyes 50—50 P, Szebb Jövő Asztaltársaság 40 P, M. kir. folyammérnöki hivatal Baja 36 P, dr. Hasenfeld Artúr 30 P, özv. Csabay Gézáné 26 P, Dolgozó Asszonyok Lapja 25 P, dr. Klinger Zsigmond, Sebesta Kolos, Mauthner Henrik, Becht Albert, Kardos Mór, Forró Róbert, Wendler Irma 20—20 P, Hartmann Hildegard, Kizián Edéné, Németh Andor 15—15 P, özv. Molnár Jánosné, Stückler Lajos, Vidovics Rókus, Jurenák Józsefné, dr. Iziring Gusztáv, Freund Vilmos, Lövő Emil, Quittner Marcell, Sándor József, Hermann Miklós, Fromm Paula, Ullrich Oszkár, Pásztor János, Bihar Leó, Hoffer Béla, Urbán János, Schllinger Miksa, Jegyzők Országos Árvaház Egyesülete, Bikár Radivoj, Lénárt Sándor, Kopácsi István, Nife Accumulátorgyár és Villamossági Rt. 10—10 P, M. kir. Folyammérnöki Hivatal Gyula 7.50 P, Bíró Mihály 7 P, Magyar Királyi Mezőgazdasági Szakiskola Nagykálló, Boór Erzsébet és özv. dr. Eibach Kornélné 6—6 P, Hrauda Károly és Fia együtt, Tobisch Ferenc, Schvéd Géza, dr. Sárkány Lajos, Kornhaber Miklós, Felter Arnold, Otteweiter Béla, Weisz Béla, Hercegfy Géza, Leicht Vilmos, Lágymányosi ucca 7. számú Házszövetkezet, Kraemer Antal, özv. Steksz Gyuláné, Kutas Vilmos és neje, dr. Balthazár Zoltán, J. J., dr. Tolléri Géza, dr. Kuzsinszky Bálint, Horvay Ede, Sumy Károly, Kohn Hugó, dr. Lantos Emil, Róbert Iglanel, Ábrahám István, Fett Adolf, Dora Lajos, Gábor Bertalan, Kiss Béla, Czakó Menyhért, özv. Patzek Vendelné, Glazewsky Ádám, Tichy testvérek, dr. Krepuska Géza, özv. Schwipper Kelemenné, Berczy Róbert, özv. Pál Imréné, dr. Szász Pál, Simai Imre, Putnoky István, Lévay Elemér, Hungária Gumitextil és Kötszergyár Rt., Scheiler és Szász, Szellemi Lélekbúvárok, Vékony Laykó, dr. Kozma Endre 5—5 P.

— **Egy nyolcéves tolvaj garázdálkodik Nagykanizsán.** *Nagykanizsáról* jelentik: A város lakosságát *egy nyolcéves fiú garázdálkodása tartja izgalomban.* A lopások egész sorozatát követte már el, de ha tetten érték, a fiú megfenyegette az embereket, hogy felgyujtja a házukat. Ügyét áttették a fiatalkorúak bíróságára.

— **Beküldött hirek.** *Előadások. Szombat.* Az Irodalomtörténeti Társaságban *Timár* Kálmán és *Clauser* Mihály tart előadást. Reáltanoda u. 7. 5. — A Központi Demokratakörben *Stella* Adorján: Képek a pesti társaságból. Mozsár u. 4. ½9. — A Népművelési Bizottságban dr. *Rupprecht Marczonay* Tibor: Lettország: az ősi, vidám, tengeri ország. Múzeum körút 4. ½7. — Az Orvosi Kaszinóban *Ady* Lajos, dr. *Győry* Pál, *Ascher* Oszkár és *Bartha* Pál ad elő. Andrássy út 2. 9. — A Szellemi Együttműködés Szövetségében Johnny *Roosval* (Stockholm): Mittelalterliche Kunst in Schweden. Tud. Akadémia. ½6. — A Jogászegyletben dr. *Magyary* Zoltán: Az államtudomány új problémái. Szemere u. 10. 6. — A Neveléstudományi Társulatban *Gruber* Ernőné: A norvég fjordok. Mária Terézia tér 8. 6. — A Pszichológiai Társaságban dr. *Maián* Mihály: Asszocialitás az átöröklés tükrében. Mária Terézia tér 8., dr. *Tormay* Viola: A parasztélet lelki dinamikája. Szövetség ucca 14—16. 6. — A Cionista Szövetségben *Rappaport* Dezső: A zsidók mai arca. Andrássy út 67. — *Különféle. A 11. honvédhadosztálynál szolgálatot teljesitett huszárók, huszáraltisztek* és egyéb fegyvernembeliek találkozója. Beniczky u. 3. 7. — A *Hargitaváralja* jelképes székely község műsoros estje. Erzsébet körút 43. 6. — A *volt 32-es ezred diszelőadása* József főherceg és Auguszta főhercegasszony védnökségével. Zeneakadémia. 8. — A *Gyermekvédő Liga* közgyülése Báthory u. 7. ½6. — Művészestély a *Fészek Klubban.* ½11. — Az *Ujpesti Torna Egylet* jubiláris évzáró ünnepélye. Ujpest, Váci út 79. ½9. — A *MIEFHOE* technikus szakosztálya teaestélye. Andrássy út 23. ½9.

= **A has gyakori teltsége,** a rekesz erősebb feltolódása, májtájéki fájdalmak, emésztési nehézségek, gyomorbélhurut és sárgaság a természetes »Ferenc József« keserűvíz használata által megszüntethetők.

= **Hasitékosan is kapható már a Tabula Rasa és a Huszár penge.** A *Vadásztölténygyár*, megnyervén szabadalmi perét, két legnépszerűbb önborotvapengéjét hasítékosan is kihozta, *Tabula Rasa Nova* és *Barna Huszár* néven. A tökéletes minőségü pengék *úgy a hasitékos, mint a háromlyukú készülékekbe alkalmasak.* Valamennyi szaküzletben kaphatók.

= **»Senki sem próféta saját hazájában«,** mondja a közmondás. Ezt igazolta, hogy akkor, amikor már az egész világon ismerték és megbecsülték a kiváló hatású Hunyadi János gyógykeserűvizet, amikor évente sokmillió palack került kivitelre, a cég belföldön nem fejtett ki megfelelő propagandát. Örömmel üdvözli tehát a magyar közvélemény a közelmultban megindult Hunyadi János propagandát, melynek célja, hogy ezt a páratlan hatású gyógyvizet a magyar közönségnek is közkincsévé tegye.

= **Kérje szabójánál** a hírneves Trunkhahn-posztógyár szöveteit, melyek színtiszta, természetes gyapjúanyagát és tartósságát a gyár garantálja. Ha nem kapna, forduljon mintákért a Trunkhahn-gyár szövetboltjához, Budapest, IV., Prohászka Ottokár ucca 8. sz. (Egyetemi templomnál.)

Béreljen VOGEL-csillárt!
Vétel esetén a fizetett bérleti díjakat beszámítjuk!
VIII., Mária Terézia tér 3 Részletre is!

KARÁCSONYKOR Szerencsi CSOKOLÁDÉ MINDENKI ÖRÖME

— **A vásárcsarnokok és élelmiszerüzletek ünnepi záróarendje.** A kereskedelmi miniszter rendelete értelmében december 15-én a vásárcsarnokok és a nyilt élelmiszerpiacok és uccai élelmiszerárusító üzletek 12 óráig, december 22-én pedig délután hat óráig lesznek nyitva. Friss húsféléket és hentesárukat árusítani nem szabad. Az iparcikkárusitás csak kilenc órától, míg az élelmiszerek nyitástól kezdve árusíthatók. A nagyvásártelepen a kereskedelem mindkét vasárnap szünetel. 23-án és 24-én a vásárcsarnokokban egész napon át szünet nélkül lesz árusítás este nyolcig. 25-én a vásárcsarnokok és nyilt élelmiszerpiacok délelőtt 10 óráig, 26-án déli 12 óráig lesznek nyitva, amely idő alatt mindennemű élelmicikk árusitható. A nagyvásártelepen 25-én nincsen vásár, 26-án pedig reggel 5-től déli 12-ig lesz árusítás.

— **Műteremkiállítás.** *Czencz* János X. ker. századosúti művésztelepen levő műtermében karácsonyi kép kiállítást rendez. A kiállítás 14-én, szombaton nyílik és 22-én, vasárnap zárul. Megtekinthető hétköznap délután 2-től 8 óráig és a két vasárnap egész napon át.

— **Lopott a rabnő a miskolci fogházban, autón Budapestre szökött, bevásárolt, de elfogták.** Péntek délben a miskolci rendőrség radiogramban értesítette *egy fogolynő szökéséről* a budapesti főkapitányságot. Közölték, hogy *Tatár-Ladányi* Mária 24 éves nyiregyházi leány büntetését töltötte a miskolci ügyészség fogházában. Jó magaviseletű rab volt, ezért megengedték, hogy a fogház irodájában takarítson. Péntek reggel a leány *feltörte az irodában a gondnok iróasztalának fiókját, onnan 13.000 pengőt ellopott* és megszökött; egy kabátot és egy sapkát is magával vitt. A miskolci nyomozás megállapította, hogy *autón Mezőkövesdre menekült,* ahol *Kriston* János fuvarosnál újabb autót bérelt és *Budapest felé* szökött. A mezőkövesdi csendőrség ezután a budapesti rendőrséggel közölte a mezőkövesdi autó rendszámát. Ezen a nyomon elindulva, péntek este *a szökött rabnőt elfogták az Imperial-szállodában.* Éppen vásárlásból tért haza, különböző női divatcikket vásárolt a lopott pénzből. Találtak még nála *540 pengőt.* Amikor kérdezték, hogy hova tett a többi 12 és félezer, azt mondotta a leány, hogy *ő csak ezer pengőt lopott el,* ennek a felét az utazásra és vásárlásokra költötte. A főkapitányságon letartóztatták, *szombaton visszakisérik Miskolcra.*

— **A Nyugdijas Magánalkalmazottak a teljes szólásszabadságért.** A Nyugdijas Magánalkalmazottak Országos Szövetsége pénteken *Csorba* Ferenc elnöklete alatt tartott ülést, amelyen a kormány *sajtóreformtervével foglalkozott* és *Somlyó* főtitkár javaslatára kimondotta, hogy a sajtóreformot csak *a teljes szólásszabadság* alapján tartja keresztülvihetőnek.

— **A vegyes házasságok.** *(Előadás a Luther Szövetségben.)* A Deák téri Luther Szövetség adventi péntekjeinek során péntek este vitéz dr. *Pétery* Aladár ügyvéd előadást tartott *a vegyes házasságok kétféle értékelésének* problémájáról. Kifejtette, hogy az egymás vallásának meg nem becsülése végeredményben *a minden vallás iránt való közömbösségre* vezet. Az a gondolkozásmód, amely tisztes házasságokat ágyasságnak és vallásos házastársak gyermekeit törvénytelenoknek akarja bélyegezni, *nem fakadhat magyar lélekből.* A magyar felfogás *mindig tisztelte az embertárs hitét* és éppen magyar jog — az erdélyi — *volt az, amelyik elsőnek hirdette a vallások kölcsönös megbecsülését.* Csak *a Codex Juris Canonici helytelen magyarázata* bolygatta meg az összhangot. Téves, idegenszerű értelmezés folytán a Codex Juris Canonici házassági rendelkezéseit általában *hitbeli,* isteni parancsnak vélik és előttük kényszerülve meghajolnak, holott azok *csupán közigazgatási jogszabályok,* amelyeknek a lelkiismerettel, a hittel semmi összefüggésük nincs.

— **Adomány.** *Szabó* István részére (Mázsa ucca 9.), akiről megírtuk, hogy két év alatt 4 pengőt keresett, *Pallay* Klára 3 pengőt juttatott el hozzánk.

— **Halálozás.** Páni *Mihók* Ottó, a Pesti Hazai Első Takarékpénztár ny. osztályfőnöke, e hónap 11-én hosszas szenvedés után elhúnyt. Pénteken temették a kerepesiúti temetőben. Halálát előkelő, kiterjedt rokonság gyászolja.

Dr. *Majovszky* Pál ny. miniszteri tanácsos e hónap 13-án elhúnyt. Temetése e hónap 15-én délután 3 órakor lesz a kerepesiúti temető halottasházából.

Csikszentimrei *Farkas* Gábor nyug. ítélőtáblai bíró december 10-én hosszas betegség után életének 74. évében Pécsen meghalt.

Fényes katonai pompával helyezték örök nyugalomra péntek délután 3 órakor a kerepesiúti temetőben *Fenyvesy* Endre ny. tábornokhadbírót, a Ferenc József-rend lovagját. A végtisztesség megadására kivonult díszszázad és katonazene mögött haladó, koszorúkkal halmozott gyászkocsit a gyászoló rokonok és nagyszámú tisztelői követték.

Diák-kísérleti szekrény: villany-kémia.
„J 9" árjegyzék ingyen.
CHMURA, IV., Ferenciek tere 2

NAPI HÍREK

JÓ REGGELT!

Szombaton Berlin szerint győztek a spanyol nemzeti csapatok, Párizs szerint a kormány aratott győzelmet. A két nagyhatalom még ilyen aprócságban sem tud megegyezni.

Magyar nyelven is közölte a Star című angol ujság a futballeredményt. Bizonyára azért, mert attól félt, hogy a magyar drukkerek nem értenek angolul és még azt hiszik, hogy győztünk.

Beszélgetés a kávéházban: »Olvasta? Megakadályoztak egy véresnek induló párbajt.« »Képzelhető, milyen borzasztóan oda voltak emiatt a felek!«

A nap aktuális kérdése: »Vajon az ajánlási rendszer után akad olyan jelölt, aki nem tudja letenni a kauciót?«

A nap hőse: a zsirjegy, amelyet Németországban ismét bevezettek. A háborúban olyan nagy sikere volt, hogy a repriz teljesen indokoltnak tartották.

Párizsban megalakult a lassanjárók klubja. Tagjai Tokióban indulni fognak az olimpiász gyaloglási bajnokságában.

Beszélgetés a villamos perrónján: »Olvasta? A politikusok a legnagyobb udvariasság mellett kizárták a nőket az ügyvédi pályáról.« »Igazán lovagias cselekedet volt. Ők jól tudják, hogy milyen nehéz ma megélni az ügyvédeknek.«

Mindenben első a Pesti Napló

— **Minisztertanács.** A kormány tagjai péntek helyett, amikor a választójogi értekezleten kellett résztvennie a miniszterelnöknek és két miniszternek, szombaton délelőtt ültek össze a szokásos heti minisztertanácsra. *Darányi* Kálmán elnökölt. *Fabinyi* pénzügyminisztert *Jakabb* Oszkár államtitkár helyettesítette. Folyó ügyeket tárgyaltak.

— **A Limanovai Országos Emlékbizottság** december 7-én este 8 órakor a Carlton-szálloda (Mária Valéria ucca 2.) különtermében tartja meg ezévi serlegvacsoráját a limanovai hősök emlékére. A serlegbeszédet dr. *Rátz* Kálmán szkv. huszárőrnagy, országgyülési képviselő mondja.

— **A hercegprímás szózata a magyar társadalomhoz.** *Serédi* Jusztinián hercegprímás a közeledő Szent István jubileumi évre és a nemzetközi eucharisztikus kongresszusra való tekintettel *szózatot intézett a magyar társadalomhoz.* Szózatában bejelenti, hogy a pápa az 1938. évi 34-ik nemzetközi eucharisztikus kongresszus színhelyül Budapestet jelölte ki s ugyanebben az évben ünnepli az ország Szent István halálának 900-ik évfordulóját. A pápa döntése Magyarország rendkívüli megbecsülését jelenti és azt a kötelezettséget rója ránk, hogy a kettős szent évet *méltóan ünnepeljük meg.* A hercegprímás *az egész magyar társadalom támogatását kéri.* A szentévre eddig *12 bíboros jelentette be részvételét.*

— **Meghalt gróf Karácsonyi Aladárné.** Súlyos csapás érte a gróf Karácsonyi család legidősebb élő tagját, gróf *Karácsonyi* Aladárt: felesége rövid szenvedés után 47 éves korában meghalt. Temetése a kerepesiúti temető halottasházából hétfőn délután 3 órakor lesz. Az ősz főurat az egész ország területéről tömegesen keresik fel részvétnyilatkozatokkal.

— **Félbeszakították az osztrák-román tárgyalásokat.** *Bécsből* jelentik: Mint illetékes helyről közlik, a Bécsben hosszabb idő óta folyó osztrák-román gazdasági megbeszéléseket félbeszakították. *Nézeteltérések merültek ugyanis fel a fizetési forgalom és az állatforgalom kérdésében.* A román kiküldöttek szombaton visszatértek Bukarestbe.

DIGESTOL évtizedek óta ismert emésztőpor és tabletta
megszünteti a gyomorpanaszokat.
A bélműködést rendben tartja!

— **A kormányzó nevenapja.** Gyermekéveink aranyfüstbe öltöztetett Miklós-ünnepét elvitte az idő, mégis megállunk december 6-ika előtt és hódolatunkkal aranybetűssé tesszük e napot. A királyi várba, *Horthy* kormányzó felé irányul a tekintetünk, akinek a Miklós-nap névünnepe s akinek immár történelmi nagysága minden magyart főhajtásra késztet. Ezer meg ezer veszély szánt végig minden nap Európa beteg testén, romboló erők dübörögnek körülöttünk és alattunk is rengetik a földet. Állunk a nyugalom, a béke, a jogrend és a munka földjén, hálával tekintünk sorsunk földi kormányzójára és nemcsak hálásak vagyunk, hanem büszkék is, mert *Horthy Miklós a miénk.* A névünnepen gondoljunk vissza sok eseményre. Szegedi napokra felszabadító budapesti bevonulásra, a rend helyreállítására, a romok eltakarítására, azután esztendők hosszú sorának óvatos, körültekintő munkájára. Magyarország nemzetközi tekintélyének helyreállítására, eltemetett remények újjáéledésére és a közelmultban lezajlott római, nápolyi, bécsi fényes napokra. Mindezeknek az eseményeknek a központjában *Horthy* Miklós állt. Emlékezzünk, bízzunk és köszönjük meg Istennek, hogy Horthy Miklóst adta nekünk, kérjük áldását életére és munkájára, hogy nekünk megsanyargatott magyaroknak is életünk, békénk, munkánk és reményünk lehessen...

*

A kormányzó névnapja alkalmából a Kapisztrán Szent Jánosról elnevezett budai helyőrségi templomban és az összes alakulatoknál *hálaadó intentiszteleket tartanak a honvédek számára.* A helyőrségi templomban az istentiszteletet kilenc órakor reggel *Hász* István tábori püspök tartja. Az istentiszteleten a honvédség katolikus tisztjei és legénysége teljes számban vesznek részt.

A főiskolások hódolata. A Magyar Nemzeti Diákszövetségbe tömörült főiskolai és egyetemi hallgatók szövetsége, a Hungária Protestáns Diákszövetség, a Turul Szövetség, a Katolikus Diákszövetség elnökei, valamint az Emericana és MEFHOSz delegáltjai, élükön az összes diákszövetségek tanárelnökeivel, szombaton délután felkerestek Magyarország kormányzóját és *a magyar diákszövetségbe tömörült ifjúság hódolatteljes tiszteletét tolmácsolták a Miklós-nap alkalmából.* Az üdvözlőbeszédet dr. *Mihalicz* Győző műegyetemi tanár mondta. A kormányzó az üdvözlésre meleg, közvetlen szavakkal válaszolt és megszólításával tüntette ki a megjelent diákküldöttség valamennyi tagját.

A kormányzó nevenapját az *ország minden városában* megünnepelték. Hódoló felvonulásokat rendeztek Debrecenben, Pécsett, Kecskeméten, Szentesen. Díszelőadással ünnepelték a kormányzó nevenapját a miskolci, soproni és békéscsabai színházban. *Budapest vitézei* a Szent Gellért-szálló kupolacsarnokában rendeztek ünnepséget.

Bécs magyarsága estély keretében fejezte ki hódolatát Horthy kormányzó iránt névnapja alkalmából. Az estélyt a Bécsi Magyar Szövetség rendezte szombaton a Konzerthaus középső termében. Az ünnepi beszédet *Gömöry Laiml* László mondotta. Ezután hangverseny következett *Eyssen* Irén, *Kóréh* és a budapesti hangversenyzenekar részvételével. A zenekart *Várady* Lajos vezényelte. Az estélyen megjelent *Rudnay* Lajos magyar követ is.

A *római* magyarok december 6-án Horthy kormányzó névnapja alkalmából a római magyar intézetben tartandó szentmisén valamennyien részt vesznek. A szentmisét *Lultor* Ferenc kánonjogi tanácsos mutatja be és azon megjelenik mind a két magyar követ a követségek tagjaival.

Horthy kormányzó nevenapja alkalmából *a bolgár rádió* a Bolgár-Magyar Akadémiai Szövetség közreműködésével vasárnap este budapesti idő szerint 7 óra 35 perckor *külön előadást rendez,* amelynek során méltatják a kormányzó működését és magyar zeneszámokat adnak elő.

— **Hóman Bálint helyettes pénzügyminiszter.** A kormányzó *Fabinyi* Tihamér külföldi tartózkodása idejére a pénzügyminisztérium ideiglenes vezetésével *Hóman* Bálint kultuszminisztert bízta meg.

— **A XI. kerületi Vöröskereszt Választmány jótékonycélú teadélutánja.** A XI. kerületi Vöröskereszt Választmány otthont létesített a szegénysorsú és családnélkül álló tanoncok számára. Az otthon költségeinek fedezésére a választmány *teadélutánt* rendezett szerdán este a kerületi előljáróságon. A műsoros teadélutánon *Duday* Alajos mondott megnyitóbeszédet, majd *Ruszwurm* Rezső, a mentők igazgató főorvosa tartott előadást a légvédelemről.

— **Kosztolányi Dezső emlékünnepét** a La Fontaine Irodalmi Társaság december 20-án, délelőtt 11 órakor rendezi a Zeneművészeti Főiskola nagytermében, a magyar irodalmi és művészeti élet számos kiválóságának közreműködésével.

1 és 1/4 szer a föld körül

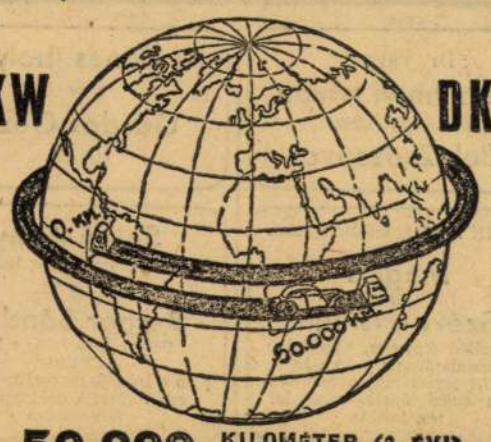

50.000 KILOMÉTER (2 ÉVI) MOTORGARANCIA

MOST VÁSÁROLJA *meg uj* DKW *autóját és ne halassza a nyári szép időkre, amikor az előírás szerinti lassu tempóban való motorbejáratáshoz megerőltetett türelem kell. A hidegebb, esős-ködös időjárásban, sáros utakon a párezer kilométeres mérsékelt sebességekkel való hajtás nem idegmunka. A DKW közismert stabilitása változó talajviszonyok mellett is, biztonságos utazást nyujt; az általános téli gyujtási zavarok a DKW Umkehrspülung rendszerü motorjánál ismeretlenek. A tavaszi szép idők beálltával a most használatba vett motorja észrevétlenül, tökéletesen be van járatva és teljes élvezettel veheti igénybe annak nagyobb teljesitményét is, ezenkivül a szokásos téli leállitások folytán csökkent városi forgalom a vezetés gyakorlására is alkalmasabb.*

D K W automobilok — motorkerékpárok vezérképviselete:

MAJLÁTH

VI., GRÓF ZICHY JENŐ-UTCA 17.

— **Czencz János képei a »Műteremben«.** A *Műterem* második idei kiállításán *Czencz* János festőművész új képeit mutatja be. Czencz most is következetes önmagához: hűségesen kitart a naturalista szemlélet- és előadásmód mellett s változatos témáit — amelyek közt különösen szép számmal női-aktok szerepelnek — a részletekben való elmerülés szerető gondosságával s a mesterségbeli tudás biztonságával festi meg. Újat így nem hoz. Legfeljebb friss tájképei tanuskodnak a pasztőzusabb ecsetkezelésre való áttérésről s az eddig nem igen használt, finom, szürkés tónusok szerencsés alkalmazásáról. —*i.*

— **Szitnyay Zoltán előadása.** A Selmecbányaiak Egyesülete december 7-én, hétfőn este nyolc órakor a Turista Egyletben (VIII., József ucca 23.) társasvacsorával egybekötött Mikulás-estét rendez, amely ek keretében *Szitnyay* Zoltán író *»Harcom a mai Selmecbányával«* címmel tart előadást.

— **Halmay Béla MÁV-főfelügyelő hirtelen meghalt.** Szombat délután a Fadrusz ucca 12. számú házban levő lakásán hozzátartozói eszméletlen állapotban találták *Halmay* Bélát, a MÁV-gépgyár 66 éves főfelügyelőjét. Mire a mentők kiérkeztek, Halmay már *halott volt.* A rendőrség a törvényszéki orvostani intézetbe szállíttatta a főfelügyelő holttestét és vizsgálatot indított, hogy megállapítsa a halál okát. A család szerint valószínűleg *szívszélhűdés* ölte meg.

— **Karácsonyi sütés-főzésről és a háztartási készülékekről...** Szerdán d. u. ½6 órakor a Honvéd u. 22. sz. alatti Elektromos Kiállítás előadótermében bemutató előadást, hétfőn, csütörtökön és pénteken d. e. ½10 órai kezdettel a villamos gyakorló konyhában főzőgyakorlatot tartanak. Mákos-, dióstekercs, karácsonyi sütemények stb. készítése. Az előadáson a különböző villamos háztartási készülékeket is bemutatják. Felvilágosítást adnak az új háztartási árszabásra vonatkozólag. A kiállítás nyitva: hétköznapokon d. e. 8—2 és d. u. 4—7 óráig. Belépés, ruhatár díjtalan.

Az összes játékszerekről nagy képes árjegyzéket küld
LIEBNER ZSIGMOND
BUDAPEST, V., SZT. ISTVÁN TÉR 4
az ország legnagyobb és legrégibb játék-szaküzlete

Családi értesítések:

Dr. rákosi
Keszthelyi István
házasságot kötött
Elek Zsuzsával

KLEIN ANTAL szőlőtulajdonos leánya
Magda
és
Székely István
a Schiffer cipőgyár, Kecskemét társtulajdonosa e hó 6-án déli ½1 órakor tartják esküvőjüket a budai öntőházuccai izr. templomban

Reichmann Icát
Hajdudorogról eljegyezte
Kiss Samu
Tornyospálcáról

Kurz Lenke és
Káldor Ernő
december 6-án déli ½1 órakor tartják esküvőjüket a Csáky uccai izr. templomban

Róth Adolf iskolaigazgató (Kisvárda) leányát
Bözsikét eljegyezte
Berkovits Rezső (Pomáz)
(Minden külön értesítés helyett)

Kóhn Irénkét
eljegyezte
Eckstein Tibor
Ózd—Bolyok
(Minden külön értesítés helyett)

Sacher György
és
Strakosch Lotte
1936 december hó 5-én Wienben házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Blasz Ella
Gyoma és
Porgesz Lajos
Mezőberény jegyesek

RENNER MÁRTA
Budapest és
SPITZER DÉNES
Pestszenterzsébet, e hó 6-án d. e. ½12 órakor tartják esküvőjüket a dohányuccai templomban
(Minden külön értesítés helyett)

Hasznos Rózsa
Kunmadaras és
Vadász Sándor
Mezőtúr, november hó 29-én házasságot kötöttek

Dénes Iboly
és
Gárdos Géza
jegyesek

Salgó Anny
Salgó Imre és neje leánya
Budapest
és
Berger Sándor
Berger Béla és neje fia
Cegléd
e hó 6-án déli 12 órakor tartják esküvőjüket a dohányuccai templomban

Grosz Magda
Eger és
Hauer Dezső
Arló, jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Nyilas (Neumann) Irén
és
Lenkei Béla
jegyesek
(Minden külön értesítés helyett)

Weilisch Pál
és
Hoch Júlia
házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Singer Mária
és
Unterberger Pál
a mai napon házasságot kötöttek
(Minden külön értesítés helyett)

Jungreisz Márta
és
Reis Pál
jegyesek

F.-né Braun Elza
és
dr Fuchs Zoltán
vasárnap d. e. házasságot kötnek
(Minden külön értesítés helyett)

Koch Imre szegedi rövidárunagykereskedő leányát
Icát
eljegyezte Őrlei Antal vaskereskedő fia **György**, Szeged
(Minden külön értesítés helyett)

EZÜSTLAKODALOM
Spitzer József és neje szül. ett **Singer Vilma** e hónap 3-án ünnepelték házasságuk 25 ik évfordulóját Székesfehérváron

— **Szép menyasszony, boldog nász, Sidoltól ragyog a ház.**

— **Lammers államtitkár előadása a nemzeti szocialista állameszméről.** *Lammers* államtitkár, a német kancellári hivatal főnöke szombat este az Ügyvédi Kamarában előadást tartott *a nemzeti szocialista állameszme megvalósulásáról a Harmadik Birodalomban.* Az előadás meghallgatására eljött *Darányi* miniszterelnök, *Lázár* igazságügyminiszter, *Finkey* koronaügyész, *Osvald* István, a kúria elnöke, *Pap* József, a Kamara elnöke és *Mackensen* követ. Lammers államtitkárt *Osvald* István üdvözölte. Az előadó ezután ismertette a nemzeti szocialista állameszmét, kijelentette, hogy a nemzeti szocialista állam legfontosabb feladata *a nép faji alapjainak fenntartása s az igazi népközösség megvalósítása.* Lammers államtitkár hangsúlyozta, hogy a Harmadik Birodalmat *a béke mélységes szeretete hajtja át.* Lammers államtitkár tiszteletére egyébként *Tahy* László államtitkár *dezsönét* adott a Dunapalotában, amelyen megjelent a német követ, *Kánya* Kálmán külügyminiszter, *Hóman* Bálint kultuszminiszter, *Lázár* Andor igazságügyminiszter, *Kozma* Miklós belügyminiszter.

— **Kriszkindlire ajándékozzon »Színházi Élet« előfizetést rokonainak és barátainak. Külföldre is örömet szerezhet vele.**

Csillárt **Meteor csillárgyár** üzleteiben vásároljon! ● 12 üzlet
Központi Podmaniczky ucca 27.

ÁGYBA, REKAMIÉBA
Epeda rugós matrac.
10 évi jótállás

— **Rátz Kálmán doktorráavatása a debreceni egyetemen.** *Debrecenből* jelentik: Szombaton az általános felavatások során ünnepélyes külsőségek közepette avatták filozófiai doktorrá *Rátz* Kálmán országgyűlési képviselőt, a kiváló írót és politikust, aki a napokban kitüntetéssel tette le utolsó vizsgáit. A doktorandusok *Rátz* Kálmánnal az élükön a régi debreceni kollégium hagyományai szerint tógákban és palástokban vonultak fel az aulában, ahol az ünnepség lezajlott. *Tankó* Béla egyetemi rektor beszédében üdvözölte az új doktorokat s külön kiemelte *Rátz* Kálmánt. Méltatta *Rátz* Kálmán tudományos munkásságát — amelynek csak a héten is tanuja volt Debrecen közönsége *Rátz* Kálmán szerdai előadása alkalmával — és az egyetem nevében büszkeségét fejezte ki, hogy *Rátz* Kámán a debreceni egyetem doktorává lett. Az új doktorok nevében *Rátz* Kálmán köszönte meg *Tankó* Béla rektor szavait, majd az eskűtétel következett. Az avató ünnepélyen megjelent Debrecen előkelő társadalmának jelentős része.

— **Betörők garázdálkodnak a Belvárosban.** Az utóbbi időben több betörés történt a Belvárosban, így többek között december 2-án este betörők jártak dr. *Csernitzky* Andor író és ügyvéd Régiposta ucca 15. számú házban levő lakásán, amelyet *teljesen kifosztották*, értékes ruhaneműeket és egyéb tárgyakat vittek el. A rendőrség a betörők kézrekerítésére erélyes nyomozást indított.

— **A Soli Deo Gloria jubileumi ünnepe.** A *Soli Deo Gloria Szövetség fennállásának 15-ik évfordulója* alkalmából december 13-án 6 órakor a Zeneakadémián *jubileumi ünnepséget* rendez. Az ünnepi beszédet *Ravasz* László püspök mondja. Fellépnek *Zsámboki* Miklós, *Ákom* Lajos, *Báthy* Anna, *Tóth* Károly, *Szeleczky* Zita. Előadást tart *Fónyad* Dezső. Résztvesz az ünnepségen a Debreceni Kollegiumi Kántus *Szigethy* Gyula vezényletével.

= **Gassner, Teréz körút 19. nagyon olcsón árusít** modern, tartós bútorszöveteket, saját békésszentandrási telepén készült kitűnő minőségű magyar *perzsa-* és *torontáli* szőnyegeket, valamint külön osztályában kisbútorokat, rekamiékat, matracokat, teljes lakberendezéseket. A cég 89 éves fennállása szavatolja a feltétlen megbízhatóságot.

= **A Belvárosban** szorgos munkával készülődnek az üzletek az ünnepek előtti napokra. A patinás nevű kristóftéri Szénásy Gyula cég teljes mértékben alkalmazkodik a vásárlóközönség mai gazdasági helyzetéhez s valóra váltja a Szénásy cég mottóját: olcsón, de olcsón is csak minőségárut, kiindulva abból az elgondolásból, hogy egyrészt ezzel az árukészlet szokásos évvégi megritkítását keresztülvigye, másrészt pedig, hogy meghálálja a cég barátai, vevői évről évre megújuló bizalmát és ragaszkodását

= **Ezer pengő készpénzt nyerhet még e hóban a képvadászaton.** Az összes *Áldás* kávépótlós dobozok és zacskók, az *Angyal* cikória pótkávés dobozok és az *Angyal* malátakávés dobozok Áldás Jancsi és Juliska kalandos világkörüli útjának 960 képből álló sorozatából egy vagy több számozott képet tartalmaznak. Aki ezek között hibásan rajzolt (rajzhibás) képet, vagy olyan képet talál, melynek számában a 7-es szám (például 7, vagy 47 v. 75, stb.), vagy a hetes szám többszöröse (például 14 vagy 21, stb.) előfordul, a talált képeket küldje be pontos címével együtt az Áldás kávépótlógyárhoz, Balzsam ucca. Az egynél több képet beküldő Áldás képvadászok között egy hónapon belül kir. közjegyző felügyelete alatt, egy 1000, egy 500 és 50 db. 10 pengős díjat fog a gyár kiosztani. Olvassa el mai lapunkban a hirdetést.

= **A karácsonyi ünnepek előtt Binét és Barna,** Deák Ferenc u. 18. szám alatti cég dúsan berendezett áruházával leveszi rólunk a gondokat és csak a beszerzés örömeit hagyja meg. Nagy anyagi áldozatok árán páratlanul olcsó áron kínálja vásárlóinak praktikus és célszerű anyagait, s kevés pénzért jó minőséget kaphat és adhat. *Binét és Barna cég kereskedői multja* minden üzleti fogás alkalmazását kizárja.

= **Karácsonyra ajándékul** vegyen *Rózsa* szűcs legszebb Seal, macska, indiai Moskoviter-, perzsa- és perzsalábbundái közül. Most Párizsi ucca 4.

= **Toscanini 100 tagú remek zenekarát 10 tagú** malacbandának tünteti fel egy rossz rádió. Az igazi élvezet: kiváló zenekart remek készüléken hallgatni. A Standard rádiókészülékek híresek pompás hangvisszaadásukról és szelektivitásukról. Standard Imperátor a tökéletes zenekar.

= **Kilopták a Mikulás-cipőt az ablakból,** mert Philips rádió volt benne. Mikulás is tudja már, hogy a legnagyobb örömet olyan ajándékkal szerzi, amelynek maradandó értéke van. A Philips világmárka maradandó érték. A világ minden nagyobb városának gazdag műsorát varázsolja otthonunkba.

Alapítva 1885
Szines hall, villa, kombinált szoba, konyha, részletre is, Lapidesnél, Nagymező ucca 8. (Teréz templomnál)

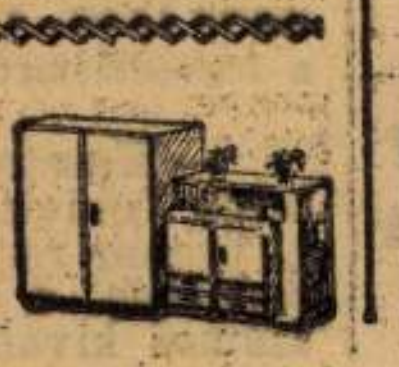

MESSZAILANSZ

Irta: Stella Adorján

(A házaspár üldögél ebéd után.)

Férj *(ujságot olvas).*

Feleség: Mit gondolsz, elveszi?

Férj *(aki pont a sportrovatot olvasta, szórakozottan):* Kicsoda?

Feleség: Teddy.

Férj: Kicsodát?

Feleség: Bessyt.

Férj *(bárgyún):* Nem tudom, kikről beszélsz?!

Feleség: Az angol királyról és Mrs. Simpsonról. Hát lehet most egyébről beszélni?!

Férj: Jójó, bocsáss meg, nem tudtam, hogy ilyen intím viszonyban vagy velük. Különösen a királlyal!

Feleség: Eddig én is csak Edvárdnak neveztem, de amióta megtudtam, hogy ilyen snájdigul kiállt a szerelem mellett, az összes nőkkel együtt a becenevén szólítom és kiáltom: éljen Teddy, aki ha kell a világ legfényesebb trónját is feláldozza egy asszonyért! Bezzeg Tibor!

Férj *(szórakozottan):* Kicsoda szívem?

Feleség: Tibor, amikor az anyja nem egyezett bele, hogy elvegye Jucit, inkább szakított ezzel a kedves és jóravaló teremtéssel, pedig ő nem trónt kockáztatott, csak egy igazgatói állást a családi vállalatnál.

Férj: Tudod, milyen nehéz ma Budapesten egy jól dotált igazgatói állást találni? Nehezebb, mint kis táncosnőket feleségül venni.

Feleség: Először is Juci nem táncosnő, hanem mozdulatművésznő. Azután nagyon jó családból való.

Férj: Hogyne. Az apja amatőr házasságközvetítő. Szeretné férjhez adni a lányait.

Feleség: Ezek után sikerülni is fog neki, mert a Tibor mamája amilyen procc, a történtek után beleegyezik a fia házasságába. Azt fogja mondani, hogyha az angol királynak jó egy messzailánsz, neki is megfelel. Tibor különben is szerette utánozni Edvárdot. Még velszi herceg korában figyelgette, hogy hova tűzi a bordó rózsát. *(Sóhajt.)* Sok szegény, többszörösen elvált asszonynak jót tett ez a világszenzáció.

Férj: Én csak Mr. Simpsont irígylem.

Feleség: A férjet?

Férj: Bizony. Képzelheted, milyen sikerei vannak. Nincs az a nő, aki hozzá ne menne feleségül. Mindenkinek azt mondhatja: »Igazán jó kabala vagyok egy nőnek! Második feleségemet egy király kérte feleségül. Képzelje el, milyen partie vár a harmadik nejemre.«

Feleség: Te hiába tréfálsz, ez mégis csak a hölgyek diadala. Az összes ujdonsült, szülői tilalom ellenére grófnővé vagy bárónővé avanzsált asszonyok odakiálthatják a családnak: No, azért a Windsor-família is van olyan előkelő, mint a maguké.

Férj: Ne haragudj, fiam, de ez nem egészen ugyanaz az eset. A népszerű angol uralkodó mellett egy nemzet sorakozott fel. Ha népszavazást rendelnének el, óriási többséget kapna a házassági terv.

Feleség *(sóhajt):* Sajnos, a gyarmatok ellenzik.

Férj *(vigasztalja):* Talán még megváltozhatik a véleményük. Egyelőre ott is csak a miniszterelnököket kérdezték meg, nem pedig a nagyközönséget.

Feleség: A nőket kérdezzék meg! Elvégre, ha a férfiak egyedül dönthetnek a politikában, miért nem bízhatnák a nőkre a szerelmi ügyeket? A nők ujjongva szavaznák meg a házasságot, már csak hálából is ezért a szép Mikulás-ajándékért, amit kaptak az idén Londonból. *(Erélyesen.)* És remélem, ezekután nem lesz kifogásod az ellen, hogy Olga hozzánk járjon, ez a szép és okos teremtés, akinek azt róttad fel bűnül, hogy már négyszer vált el.

Férj: Én nem is azt bánom, hogy négyszer elvált, hanem azt sérelmezem, hogy ötödször is férjhez akar menni és folyton nálunk keresi a vőlegényt.

Feleség: Nagyon tévedsz. Ő már kiszemelte az ötödik férjet. Péter akarja elvenni... No csak ne tettesd magad, tudod te jól, melyik Pétert gondolom. Aki engem is feleségül akart venni...

Férj: És ő elveszi Olgát?

Feleség: El bizony.

Férj: No akkor ez lesz az idén a legnehezebb karácsonyi keresztrejtvény.

Feleség: Hogy-hogy?

Férj: Senki sem fogja tudni megfejteni, hogy ebben a házasságban melyik fél csinált nagyobb messzailánszot.

= **Hölgyek, urak részére** disztingvált ajándékok »Jolie« divatékszerboltjából, Kígyó ucca 4—6.

FÜGGÖNY-ANYAGOK
utolérhetetlen minőségben és nagy választékban
Freyberger Ármin Budapest, IV ker., Régiposta ucca 15 T. 1-822-90. Vidékre mintákat küldök

Czencz János

U. 2817

Festőművész

c. képe repr.

(Művészet)

repr.

Pesti Napló képes

mell. 1929. márc.

10. lap

Jóváhagyott fogalmazvány
egyezik!
Budapest, 1943.IX.21.-én

M.előadó.

Tizenöt magyar csereművész útra készen

(Saját tudósítónktól.) Hétfőn este ünnepelte a Fészek művészcsereakciójának első diadalát: *tizenöt magyar művészt* indít útnak Hollandiába, Jugoszláviába és az északi államok felé, hogy azok — mint *Gerevich* Tibor professzor üdvözlő beszédében kifejtette — a magyar művészet diplomatái, sőt misszionáriusai legyenek külföldön. Megköszönte Gerevich professzor a kultuszminisztérium és külügyminisztérium megértő támogatását és köszönetet mondott *Korcsmáros* Nándornak is, akitől tulajdonképpen a művészcsereakció ötlete származik.

Korcsmáros Nándor kedves beszédben köszönte meg a — köszönetet.

— Hangsúlyozni szeretném, — mondotta többek között — hogy ezeket a tehetséges embereket nem azért küldjük ki, hogy kint maradjanak. Be kell végre bizonyítani, hogy *nem a tehetséges embereknek szűk Magyarország, legfeljebb a tehetségteleneknek!*

Ezután bejelentette, hogy akciója következő feladatának most azt tekinti, hogy *Magyarországon vendéglátó helyet keressen a külföldi művészeknek a számára,* hiszen Magyarország nem ajándékot kért, csak vendéglátást és ezt viszonozni óhajtja.

Közbekiáltások hangzottak el:

— Van olyan művészünk, akiért legalább egy Rembrandtot kérünk cserébe!

Ezek után *Gyenes* Lajos felolvasta az első tizenöt művész nevét, akik mostanában indulnak útnak: *Ábrán* Zoltán, *Bárdossy* Lajos, *Biai Föglein* István, *Boldizsár* István, *Ékes* Lajos, *Ferenczy* Valér, *Gábor* Móricz, *Czencz* János, *Gyimes* Lajos, *Harmath* Artúr, *Ruzicskay* György, *Szanday* Sándor, *Szobotka* Imre, *Tóth* B. László és *Zádor* István.

Hamarosan utánuk következnek majd azok, akik a téli Fészek-bál káprázatos díszleteit festették és munkájukkal tulajdonképpen megalkották az egész csereakció alapját.

JULIUS

MAGYAR SZEMLE

A szerkesztőbizottság elnöke
BETHLEN ISTVÁN GRÓF

A magyar lét értelméről
TRÓCSÁNYI GYÖRGY

A nyelvi asszimiláció
MORAVEK ENDRE

Az olasz-angol viszony FREY ANDRÁS

A vezér szuggesztív hatása
RAKOLCAI LÁSZLÓ

A földbirtok szociális és kulturális hivatásáról H. KOVÁCS GYULA

Az orvosok szociális helyzete
BOLDIZSÁR IVÁN

A francia szellem SŐTÉR ISTVÁN

Magyarország kormányzójának hetvenedik születésnapjára * * *

Mai magyar egyházművészet
CSABAI ISTVÁN

Egy kisebbségi folyóirat
SZÁSZ ZSOMBOR

Külpolitikai szemle OBSERVANS

Magyar kisebbség Csehszlovákiában
ÖLVEDI JÁNOS

Színház és kozönseg BISZTRAY GYULA

Szerkeszti SZEKFŰ GYULA

MAGYAR SZEMLE TÁRSASAG
Budapest, Vilmos császár-út 26.
ELŐFIZETÉSI ÁRA
6 ingyen „Kincsestár"-kötettel
évi 9 pengő 60 fillér

MDK

Czencz János

Viharos Balaton c. munkájáért a N.Szal. dicsérő elismerését kapta

Aktuális képzőművészeti események. Pesti Hirlap 1928 évi Kincsesháza. 65.l.

M.D.K.

Czencz János

"Hét piktor egy modell" cimmel hét ismert festő készitett portréjajzot Lábass Juci szinmüvésznőről. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1929. dec. 22.- XIX. évf. 52. sz. 188-189. lap.

MDK

Czencz János

Nyár, repr.

KMTárs. 1935. téli kiáll. kat.

Czencz János

Merengő, repr.

Mücsarnok 1916-17 téli tárlat

MDK

Czencz János

Feketehaju nő, repr.

A Gyüjtő. 1915. 7. sz. XXIV. aukció.
169.1.

Czenez János

Akt, repr.

Műcsarnok 1917-18 téli tárlat

mDK

Czenez János, festőm.

346. Egy fa. Vizt.

KMTár. 1912. márc. kiáll. Kat. 64. l.

Czencz János

dekorativ, naturalista

~~Műcs, kiáll, tól~~

Pipics 46 l.

Csatkai E

A soproni piletúre
tört-nek vázlata

MM. 1928. 563. l.

Czencz János

3 kepe kiäll -

Csánky Ungmalerei

der 29. l. Näppel
Gegenwart

Ausstellungen in Berlin
Dresden, Breslau, Wien,
Graz. 1942-43.

Czobel Béla

~~Csáky József~~

~~Csintalan József~~

~~Csizik Nóra~~

~~Csók István~~

~~Csorba Géza~~

~~Czencz János~~

Czobel Béla

Czobor Yolande (kassa) kiáll. 1927 1931 Paris

Bénézit, E.: Dictionnaire critique et documentaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs ... Paris, 1949-50

I - III. k. (D-F-ig mak

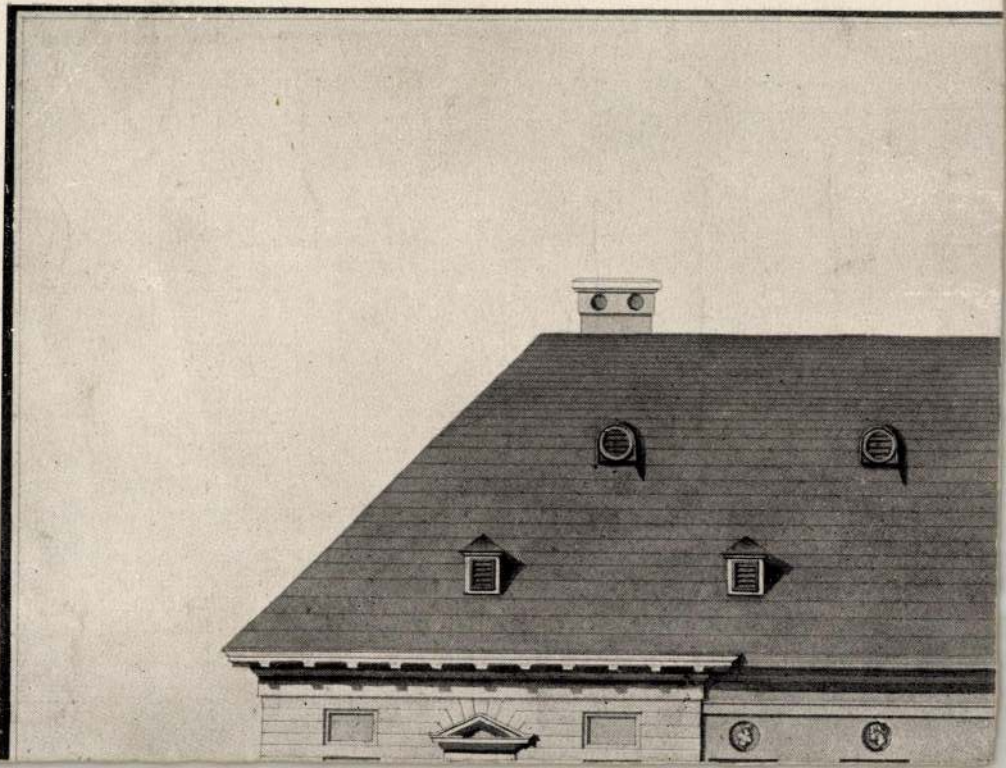

Czencz János.

19 Szent Antal megkisértése
20 Siesta VI

21 Akácosban
22 S. Maria della Salute
23 Esti napsugár II
24 Vásártér
25 Bárkák II
26 Leányka legyezővel
27 Bánat III
28 Várakozás III
29 Bucika
30 Zöld pruszlikos nő
31 Bellaggio
32 Lovasok III
33 Fekvő akt VII
34 Ülő akt I
35 Vörös templom

A Benczúr Tarsaság
második kiall.
(Neuer Salon)
1923. dec.

A NEMZETI SZALON IGAZGATÓSÁGA:

ELNÖK:
gróf Andrássy Gyula v. b. t. t.

MŰVÉSZETI ALELNÖK:
Horvai János
szobrászművész

IGAZGATÓ:
Déry Béla
festőművész

IGAZGATÓSÁGI TAGOK:

Művészek:
Edvi Illés Aladár
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
Rubovics Márk
Vajda Zsigmond

Műpártolók:
Bauman Márton
Gellért Jenő
alelnöki teendőkkel megbízva
Dr. Ilosvay Lajos

MŰTÁROS:
Kató Kálmán

TITKÁR:
Bende János

ÜGYÉSZ:
Dr. Képessy József

PÉNZTÁROS
Weiser Kálmán

SOCIETAIRE TAGOK:

Baditz Ottó
Déry Béla
Edvi Illés Aladár
Gellért Jenő
Horvai János
Kacziány Ödön
Katona Nándor
Kézdi Kovács László
† Körösfői Kriesch Aladár
László Fülöp Elek
† br. Mednyánszky László
Mendlik Oszkár
Rubovics Márk
† Székely Bertalan
† Szikszay Ferencz
Vajda Zsigmond

Czencz János.

20 Fürdés után, olajf. I
21 Csendélet, olajf. II
22 Félakt, olajf. V
23 Tájkép, olajf. IV
24 Bárkák, olajf. I
25 Balaton, olajf. IV
26 Olvasó nő, olajf. II
27 Fekvő akt, olajf. VI
28 Bánat, olajf. II
29 Merengés, olajf. VI
30 Fátyolos nő, olajf.
31 Akt, ~~olajf.~~ XVI-XVII
32 Alvó nő, olajf. III
33 Pihenés, olajf. VI
34 ~~Akt, olajf.~~

A Bercsényi Társaság első kiáll. (Nemzeti Szalon) 1923. ápr.

Megpróbáltuk tehát a célt másképen megközeliteni. Bevontuk a társaságunkba azokat a fiatal erőket, akik a Műcsarnok kiállitásain a falközepek voltak s mint ilyenek minden alakulásnak értéket adnak, diszévé válnak.

Csakhogy most már szükségesnek látszott erőinkkel sikraszállva egy kiállitás keretében való bemutatkozásunk.

Igy született meg ennek a kiállitásnak első gondolata. Ettől a gondolattól a kivitelig nehéz utakat jártunk meg, de dolgoztunk és dolgozunk azért a kultur főlényért, amely oázisként zöldel a körülöttünk lévő sivatagban, amelyre jövendőnket alapozzuk, amelyért mindenki hiszi a föltámadást, de amelyért csak mi művészek vivjuk a harcot.

Programmunk tovább is a „munka és a béke" s hisszük, hogy a kiállitáson keresztül tisztult megerősödéssel békét aratunk.

Pentelei Molnár János.

Czencz János.

Nemzeti Szalon

1911. Téli kiállitás.

Arckép,olajf,
A tükörelőtt,olajf,

1912. Tavaszi kiállitás

Iparcsarnok,olajf,
Csillogó Balaton,olajf,
Aranka,olajf,

1912 Téli kiállitás

Margit,olajf,
Balaton,olajf,
Balatoni táj,olajf,
Pihenés,olajf,

1913. Tavaszi kiállitás

Parasztmenyecske,olajf,
Ubudai részlet,olajf,
Vingai asszony,olajf,
Homokbánya,olajf,
Régiház,olajf,
Fehér házikok,olajf,

1913 Téli kiállitás

Részlet a régi gázgyárból,olajf,
Sári és Margit,olajf,
Alvó leány,olajf,

1920 Népgondozó aktio javára rend.kiáll.

Felhős táj,olajf,

1921 Céhbeliek kiállitása

Tengerpart,olajf,
Strand.olajf,
Tengeri táj,olajf,
Fekvő akt,olajf,
Udvaron,olajf,
Fájdalom,olajf,
Női akt,olajf,

1922 Balatoni kiállitás.

Napfürdő,olajf,
Várakozás,olajf,
Viharelőtt,olajf,
Balaton,olajf,
Siesta,olajf,

1923. Benczur társ. I. kiállitás.

Fürdés után, olajf,
Csendélet, olajf,
Fél akt, olajf,
Tájkép, olajf.
Bárkák, olajf.
Balaton, olajf,
Olvasónő, olajf,
Fekvő akt, olajf,
Bánat, olajf,
Merengés, olajf,
Fátyolos nő, olajf,
Akt, olajf,
Alvó nő, olajf,
Pihenés, olajf,
Akt, olajf,

1923 Benczur Társ. II. kiáll.

Szent Antal megkisértése, olajok,
Siesta, olajf,
Akácosban, olajf,
S. Maria della Salute, olajf,
Esti napsugár, olajf.
Vásártér, olajf,
Bárkák, olajf,
Leányka legyezővel, olajf,
Bánat, olajf,
Várakozás, olajf,
Bucika, olajf,
Zöld pruszlikos nő, oljaf,

Bellaggio, olajf,
Lovasok, olajf,
Fekvő akt, olajf,
Ülő akt, olajf,
Vörös templom, olajf,

Jön a 2-ik lap!!!!!

Czencz János

1924. Céhbeliek V.kiállitása.

Karemin gróf,olajf,
Ábránd,olajf,
Tél falun,olajf,
Havas táj,olajf,
Papagályos nő,olajf,
Szabadban,olajf,

1926 Céhbeliek kiállitása.

Hiuság,olajf,
Kosztumőshölgy,olajf,
Ülő akt,olajf,
Fejkötős nő,olajf.
Tél,olajf
HullámzóBalaton

1926 Pápai Kpzőmüv-ti kiáll.

Hiuság,olajf,
Korsoslány,olajf,
Merengő,olajf,
Felhők,olajf,

1926 Szombathelyi Kpzmuvti kiállitás.

Hiuság,olajf,
Korsós leány,olajf,
Merengő,olajf,

Felhők,olajf,

Nemzeti Szalon

1927 Bajai III.kiállitás.

Gyöngyök,olajf,
Pihenés,olajf,

1927 Egri kiállitás.

Virágok,olajf,
Katica,olajf,
Keleti táncosnők,olajf,
Fájdalom,olajf,
Balatoni csónakház,olajf,

1928 Balatoni társ kiáll.

Balaton,olajf,
Gyermekek a Balatonnál,olajf
Viharos Balaton,olajf,
Séta a Balatonnál,olajf,
Eső után,olajf,

1930 IV. Balatoni kiáll.

Csillogó Balaton,olajf,
Álom,olajf,
Eső után,olajf,
Jachtok,olajf,
Balatoni strand,olajf,
Kacsók a Balatonnál,olajf,

Czencz János

Balatoni részlet Füredné1,olajf,

1930 Arcképfestők I ső kiáll.

Kovács Éva,olajf.
Sz.Solymos Éva,olajf.

1933 Balatoni társ.V.kiáll.

Hullám és Balaton olajf,
Borongó Balaton,olaj.
Nyaraló hölgy,olajf.

1935 Magy.arcképfestők kiáll.

Fehér Olga arck.olajf.
Kosztümös hölgy,olajf.
Bogádi kislány,olajf.

1936 Munkácsy Céh kiáll.

Pihenés,olajf.

1937 Arcképfestők Balló emlékkiáll.

Lin,olajf.
Kosztumoshölgy,olajf.
R.Gy.-né arcképe,olajf

1939 Magy.Arcképfestők Társ,kiál

K.né arckép olajf,

1939 Magyar tájak.

Dunapartrészlet,olajf.
Dunapartja,olajf.
Dunamellék,olajf.
Gólyás ház,olajf.

MDK

Czencz János

"Ülő akt" c. festm.Repr. (A Műcsarnok jub.kiállitásaról.)

Képzőművészet, 1931. 37.l.

Czencz János
festő

Czencz János festőművész 70. születésnapja alkalmából gyűjteményes kiállítás nyílt meg Szekszárdon az idős művész alkotásaiból. A megnyitó ünnepségen átnyújtották Czencz Jánosnak az **Országos Béketanács oklevelét.**

Magyar Nemzet
1955. jún. 22.

Czencz János

MDK

Ülő akt, repr.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállítás

Czencz János

Erdélyi hadi kiáll.
(Bpest) 1918.
Limanovai huszár
sír, Limanovai
részlet, Gorli-
cei templom.

A B-E betűs
katalogus
kötetben.

Munkácsy Cék

1929 okt (Ernst)

Pihenés IX

Virágok IV

1930 nov (h.o)

Erdő mélyén I

Merengés IX

Keleti nő

Drapériák kőjött

1930 (Szeged)

Eső után IV

Bal-i strand II

Álom III

Félakt VII

Kacsák a Bal-on II

1936 máj-jun (N Szal)

Pihenés XVI. of

és a művész közlése nyomán.

Czenck János (irodalom)

Czencz János

Koll. kiáll. az alábbi
társlat keretében

Az Ujság. 1925. márc. 8.
(e. a.: A Benczúr-Tár-
sáság kiállitása.)

Obrovazzo h. u. III. 47.

Czencz János

festő

ívód

Az Ujság 1918. máj. 12.

(c. a.: Fiatal művészek az Ernst-múzeumban.)

Czencz Janos

cred
1

Az Ujság 1921
máj 29.
(c.a.: A tavaszi
tárlat.)

Xgys.

Szentiványi Gyula úrnak
b. családjának.

Bpest. XI.
Lágymányosi-út.

Hoare angol külügyminiszter szenvedélyes korcsolyázó. A napokban kisebb szerencsétlenség érte Genfben: korcsolyázás közben elesett és betörte az orrát

A VASARNAPI OMGE-KÖZGYÜLÉS elnöki asztalánál a balszélen ül *Mayer* Károly és *Marschall* Ferenc államtitkár, *Darányi* földmívelésügyi miniszter beszél, mellette gróf *Somssich* László elnök, *Mut schenbacher* Emil és *Fabricius* Endre

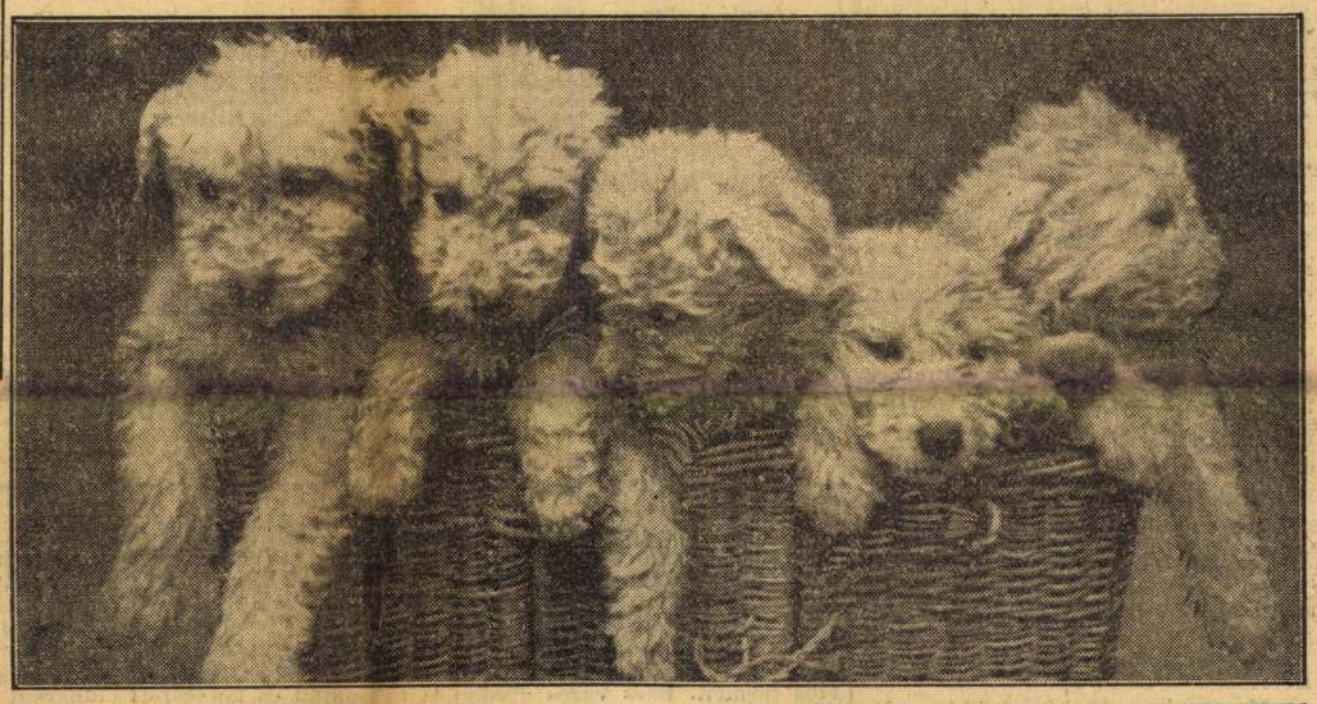

EGY KOSÁRNYI KOMONDOR-KÖLYÖK a vasárnapi kutyakiállításon

DR. SÁROSI GYÖRGY első »doktori« gólja a vasárnapi Ferencváros—III. kerület mérkőzésen

SZTÓJAY DÖME ALTÁBORNAGY, az új berlini magyar követ

— **A tejpiacnak nyugalom kell — mondja Darányi.** A tejtermelők multheti közgyűlésén megállapították, hogy a tejkérdés nyugvópontra jutott, tehát a termelők tábora nyugodtan folytathatja munkáját. Hasonló értelemben szólalt fel tegnap az OMGE közgyűlésén *Darányi* földmívelésügyi miniszter. Nagy figyelem közepette hangoztatta az összegyűlt gazdák körében, hogy a tejrendelet egyidőre nyugalmat teremtett és erre a tejpiacnak szüksége van. Hozzáfűzte azonban, hogy *a tejkérdést a mai formájában nem tartja örökéletűnek.* Fontos az, hogy egyelőre nyugalmi helyzet állott be és a termelők részéről elégedettek az új renddel.

— **Revolveres hármas betörőfogás a háztetőn.** *Hármas betörőfogást* csinált a rendőrség vasárnapra virradó éjszaka a Kökk Szilárd uccában. A Kökk Szilárd ucca 10. számú ház egyik lakója éjjel észrevette, hogy a szomszédos, a Kozma hentesüzem tulajdonában lévő ház tetőzetén *óvatos léptekkel lopózik három férfi.* Miután kétségtelennek látszott, hogy betörők járnak a hentesüzem tetőzetén, a ház lakói *rendőröket hívtak.* Három rendőr ment fel a ház padlására, a padlás ablakán keresztül pedig a háztetőre. A betörők *a ház kéményе mögé bujtak és onnan tüzeltek a rendőrökre.* A rendőrök riasztó lövéseket adtak le, mire a betörők *megadták magukat.* Kiderült, hogy jó fogást csinált a rendőrség, mert a betörők: *Rozumko Fridland* Géza, *Orr* Gábor és *Orr* József személyében *hírhedt kasszafúrók* kerültek kézre. Kihallgatásukkor a betörők elmondták, hogy a szomszédos ház tetejéről kötélhágcsón ereszkedtek le a Kozma-féle ház tetejére és bevallották, hogy *ki akarták rabolni a hentesüzem pénztárát,* amelyben többezer pengő készpénzt sejtettek.

— **Czencz János műteremkiállítása.** Rokonszenves, szép kiállítást rendezett műveiből *Czencz* János festőművész a századosúti művésztelepen levő műtermében. Finom marcipánarcú nők, merengő cukorszemek, telt, egészséges formák tekintenek le Czencz vásznairól. Az asszonyi testek művészi galériáját néhány halk, finoman pengő tájkép egészíti ki. Kövéren dagadozik a patak víz-husa és szép az 1912-ben készült »Vörös ház« is. Czencz képeiben van valami állandóan visszatérő kedves délutáni barnaság: a nyugalom és az öröm, a lágy évődések és csókok alkonyati órájának bársonyos színe ez. *(P—i.)*

x **Futó Gyula rt.,** szén, fa, koksz, daraszén.

x **Ma premier a Parisien Grill-ben.** Ma lép fel először Budapesten Reri, a gyönyörű déltengeri primadonna, aki Marnau, a világhírű rendező »Tabu« című filmjének főszerepében tünt fel. Az izgató szépségű haway énekesnő és táncosnő bemutatkozását nagy érdeklődéssel várja a közönség.

x **Karácsonyra** mindig a legszebb meglepetés egy gyönyörű fénykép *Halmi*-tól. Kivételes árak. Kecskeméti ucca 19.

NÉMETORSZÁG

Felvilágosítások és belépőjegyek minden nagyobb utazási irodában. Prospektusok a Reichsbahnzentrale für den Deutschen Reiseverkehr magyarországi vezérképviseleténél: Budapest, V., Nádor ucca 18.

Egyperces detektívregény

A GÉPREVOLVER

A poros, füstös, elhanyagolt külvárosi szatócsboltban fényesen, tisztán csillogott a nyilvános telefonállomás új fülkéje. A fülke nyitott ajtaja előtt görcsösen összehúzódott férfi véres teste hevert, amikor Ruxton professzor, aki már nem egy ügyben döntő szolgálatot tett a Scotland Yardnak, berohant. Átlépett a halott testén, besietett a telefonfülkébe, leakasztotta a kagylót és a rendőrség számát tárcsázta:

— Jöjjenek azonnal, gyilkosság történt!

A repülőosztag két autója meglepő gyorsasággal érkezett a helyszínére és Owen főfelügyelő elővette a boltost:

— Nos, mi történt!

A rosszarcú, ijedt örmény emberke idegenszerű kiejtéssel és dadogva mesélte:

— Ez az ember bejött, szót sem szólt, bement a telefonfülkébe, az ajtót félig nyitva hagyta . . .

— Ismerte?

— Soha életemben nem láttam.

— Nem tudja, hogy híres kábítószer-csempész volt? Nem? Nos, csak mesélje tovább.

— Mondom, bement a fülkébe, de alig beszélt pár szót, amikor egy vágtató autó fékezett csikorogva a járda szélén, egy ember géprevolverrel jelent meg az ajtóban, gyors egymásutánban néhány lövés dördült el, a telefonáló ember nagy sikoltással a gyomrához kapott, kiejtette kezéből a kagylót, menekülni próbált, de ahogy kilépett a fülkéből, összeesett. Én nem mertem semmihez hozzányulni s mielőtt még kiszaladhattam volna, hogy segítségért kiáltsak, ez az úr — mutatott Ruxton professzorra — már itt volt . . .

Owen főfelügyelő a professzorra nézett.

— Mit szól ehhez a történethez?

— Tartóztassa le a boltost, — hangzott a válasz.

*

Miért?

Megoldás AZ EST legközelebbi számában.

? ? ? ?

— **A Magyar-Osztrák Társaság tagjai itthon.** A Magyar-Osztrák Társaság *Tormay* Géza államtitkár vezetésével bécsi látogatása alkalmából vasárnap koszorút helyezett el az osztrák hősök emlékművén, délben megtekintette a bécsi városháza reprezentációs termeit. Bécs város ebéden látta vendégül a magyarokat, akik délután rendkívül szívélyes bucsú után visszautaztak Budapestre.

„Az ogadeni őrjárat" megoldása

Luigi Cavalli ártatlan. Gyalog került vissza a messze útról a táborba. Társát, Staniolót Ogadentől messze találták meg a repülők. Arca frissen volt borotválva, még a frizurája sem romlott el. Az ember szakálla tudvalevően halála után is tovább nő. Cavallit háromnapi járóföld választotta el Staniolótól, tehát nem lehetett a gyilkosa.

x **Akinek a szivműködése rendetlen,** úgy érhet el erőlködés nélkül megfelelő könnyű székelést, ha reggel éhgyomorra egy kis pohár természetes »*Ferenc József*« keserűvizet iszik.

x **Túltengő feldicsérés** helyett csak annyit kérünk, hogy vásárlás előtt feltétlenül kérje mindenki a kereskedőtől a **Telefunken Mesterszuper** és **Telefunken Regős,** legújabb típusú rádiókészülékek bemutatását. Ez a két készülék valóban önmagáért »beszél«!

Dr. Lakatos
személyesen vesz fel üdülőket
badeni és abbaziai
szanatóriumába
a Carlton-szállóban, 88-9-70.

— **Eltemették Majovszky Pált.** A magyar művészeti élet nagy halottját, *Majovszky* Pált vasárnap délután temették a Kerepesi temetőben lévő családi sírboltban. A kultuszminisztérium képviseletében dr. *Haás* Aladár miniszteri tanácsos jelent meg, az irodalmi és művészeti tanácsot *Ugron* Gábor képviselte. A művészek és művésztársaságok nagy számban vonultak fel. A nagy mecénást *Csánky* Dénes búcsúztatta a Szépművészeti Múzeum nevében, *Csók* István pedig a Szinyei Társaság képviseletében mondott meghatóan szép gyászbeszédet.

— **Székely népművészeti kiállítás.** Csanádpalotán *Endes* Dániel állomásfőnök neje székely népművészeti bútorkiállítást rendez. Az érdekes, szép kiállítás a községházán van.

x **Kovács Andris nem jött haza az iskolából,** szülei nem értették, hogy mi történt, tán csak nem zárták be a kisfiút tintagaluskaebédre. Nem ez történt. A tanítónéni megmutatta új rádiókészülékét, az *Eka ABC Super*-készüléket és attól nem tudott megválni a kisfiú, otthon megigérte, ha ilyet kap karácsonyra, mindig jól fog viselkedni.

— **Egy uriasszony villamostragédiája.** Vasárnap délután súlyos villamosgázolás történt az Olasz fasorban. Özvegy *Mittermann* Tivadarné 61 éves uriasszonyt egy Hűvösvölgy felé haladó 83-as villamos elgázolta. Az idős uriasszony *rövidlátó volt,* nem vette észre a feléje robogó villamost és *vigyázatlanul a sínekre lépett.* A vezető nem tudta idejében megállítani a villamost, amelynek kerekei az idős uriasszony mindkét lábát levágták. Özv. Mittermann Tivadarnét a mentők az Uj Szent János-kórházba szállították, mire azonban oda megérkeztek, *az uriasszony meghalt.*

— **A TÉBE karácsonyfa-ünnepe.** A Takarékpénztárak és Bankok Egyesületébe tömörült pénzintézetek az idén rendezték *a tizenegyedik karácsonyfa-ünnepet,* amelyen dr. *Kresz* Károly kincstári főtanácsos és *Némethy* Kálmán igazgató fogadták a vendégeket és látták el a megjelent *3000 gyermeket* meleg kabáttal, új cipővel és fehérneművel. Az ünnepségen *Hegedüs* Lóránd, a TÉBE elnöke üdvözölte a kormányzónét.

— **Pórusos arcbőrt** naponta háromszor le kell mosni: Rázókeverékkel. Dr. med. László V.-féle különleges készítmény orvosi használati utasítással. Kapható kizárólag a főlerakatban: Múzeum-patika, IV., Kossuth Lajos ucca 22. (Astoriával szemben).

Egy hét Budapest életéből

a december 1-től december 7-ig terjedő hélen

1. Születések száma	. . . .	266 (235)
2. Halálozások száma	. . .	312 (294)
3. Öngyilkos lett	. . . . .	20 (11)
4. Házasságkötések száma	.	202 (203)

(Zárójelben a multheti adatok)

— **Útnak indultak a debreceni legátusok.** *Debrecenből* írják: A debreceni református kollégiumnak ősi hagyománya volt századokon át a *legátusok, szuplikánsok* és *kápsálók* kiküldése az ünnepek alkalmával. A régi emlékek közül ma már csak a *karácsonyi és husvéti legációk* maradtak fenn. Az ősi kollégium most *karácsony előtt is elküldi legátusait a tiszántúli egyházak parókiáira.* A karácsonyi ünnepkövetséget megelőző hagyományos legátusválasztást szombaton tartotta meg a kollégiumi ifjúság. A megválasztott legátusok vasárnap *ünnepi fogadalmat* tettek.

— **Inyenc ételek, jazz, tánc: Metropole.**

— **Mákospatkó-, diótekercs-sütés.** A karácsonyi ünnepek közeledtével az Elektromos Müvek V., Honvéd ucca 22. sz. alatti állandó kiállításán karácsonyi sütemények sütését mutatják be. Minden szerdán délután ½6 órai kezdettel előadótermünkben bemutatóelőadást, hétfőn, csütörtökön és pénteken délelőtt ½10 órai kezdettel a bemutató villamoskonyhában főzési gyakorlatot tartanak. Részvétel, ruhatár díjtalan. Egyben közöljük, hogy az Elektromos Művek a villamostűzhelyek árát leszállította. Felvilágosítással a honvéduccai kiállítás rendelkezésre áll. A kiállítás nyitva délelőtt 8—2 és délután 4—7 óráig.

Sternberg

GRAMOFÓN Új lemezek külön jegyzék szerint ..... P 1.10
3 lemezzel ..... P 48.— His Master's Voice, Columbia, Homocord, Odeon legolcsóbban

Hangraforgó az új elektromos **rádió-gramofón** havi részletre ... P 16.50
8 havi hitelre. — Az ország legnagyobb rádió-gramofónterme s hangszeripari vállalata.

Hegedű gyermekek részére, rezonáns fából, 01. szám P 1.20; 1. sz. P 1.60; 2. sz. P 2.—; 3. sz. P 2.50; 4 sz. P 3.—. **Iskolahegedűk** fasak-tokkal, vonóval, teljes fölszereléssel 1. sz. P 12.—; 2. sz. P 14.—; 3. sz. P 18.—; 4. sz. P 22.—; 5. sz. P 28.—. **Harmonika** 1. sz. P 1.98; 2. sz. P 2.48; 3. sz. P 2.98; 6. sz. P 3.48; 7. sz. P 3.98; 8. sz. P 4.48.

Zongorabillentyűs kromatikus **harmonikák** az előkelő hölgyek és a fiatalság legdivatosabb szórakozása. 1. sz. P 70.—; 2. sz. P 90.—; 3. sz. P 120.—; 4. sz. P 150.—.

MAGY. KIRÁLYI UDV. HANGSZERGYÁR
VII., Rákóczi út 60. (Zenepalota)

MDK

Czencz János

Nő vázával

V.Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa

1o 1.

MDK

Czencz János, sz. 1885.

Napozás a füben

Ernst Muz. aukc. 43. 1929. 47 l.

MDK

Czencz János

V. Nemz. Képzőm. kiáll. 1939. Kassa 25 l.

Czencz János festő. MDK

Neve megemlítve a Kiállítók között.

„Madonna-Kiállítás a Baranyavármegyei Múzeumban"

Dunántúli Népszava. 1947 máj. 20. 5. l. III. évf.

42

Czencz János, festő

MDK

Jan. 15-én Szekszárdon eltemették az elhunyt festőművészt. Czencz János – több hazai és külföldi díj nyertese – utolsó napjáig dolgozott bátai műtermében. Három évvel ezelőtt 70. születésnapja alkalmából Szekszárdon gyűjteményes kiállítást rendeztek műveiből. A közelmúltban Pécsett volt tárlata.

–: Eltemették Czencz János festőművészt

Népszabadság, Dr. 1960. január 16. 10.l

MDK

Czencz János

Spanyol nő, of.

Árverési Kézl. 1938. 6.rk.sz.

17 l.

MDK

Czencz János

Spanyol nő, of.

Fürdő nők, of.

Árverési Közl. 1938. dec. 8.rk. 88. anko.

17 l.

MDK

Czencz János

Spanyol nő, of.

Árverési Közl. 1938. 4.rk.sz. 85.sz.
15 l.

MDK

Czencz János, sz. 1885.

Odaliszk, festm.

Ernst Muz. 55. aukc. 1937. ápr.
9 l.

MDK

Czencz János

Ülő nő, of.

Akt tükör előtt, of.

Tanulmány, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 19-2o **1.**

MDK

Czencz János

Tabáni részlet, of.

Árv. Közl. 1935. 2.rk.sz. 74.sz. 1.

MDK

Czencz János

esszi: Derű a művészetben. M.Nemz.Művészet. 1939. 2.sz. 34 l.

MMK

Czencz János

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. Kiáll. Pécs, 1932. 1
márc. 6 l.

MDK

Czencz János

Emese álma

Fekvő akt

Merengés

Nemz. Képzőműv. kiáll. 1933. ápr.

12 l.

MDK

Czencz János

M.Képzőművészek Orsz.Szöv. és a Délvidéki Szépmives Céh ... kiáll. Ujvidéken. Szépművészet, 1941. 1.sz. 32 l.

Μ.Κεφαλληνιάκος Ορεσ.Βασίλ. έφημ.Δελτίον Βαλκανικών Μελετών Ζέφ. ... Κλάδ. Πρίνκηπος. Βασιλικαί, 1941. 1.ες. 32 1.

M.D.K.

Czencz János
festő

69) Akt.

Egyéb körtulajdonból elvesrett műtárgyak jegyzéke.

Budapest, 1952.

5 l.

Czence János
festő

M.D.K.

Fürdő akt
Női fél akt
Kisleány babával
Női akt interieurban
Reggel az ágyban

Bizankció 1957. Budapest.

14 l.

Czener János
festő

M.D.K.

Nőiakt.

Biranković 1958. Budapest.

12 l.

Czencz János festő M.D.A.

mul 1885

A tükör előtt. Vánon 48, 37.5

Enyedy Lukács és neje hagyatéka. Az Ernst lev. Hukcios XXII. Bp 1923 8

MDK

Czencz János

Ars Hung.I.kiáll.
Uj Magyarság, 194o. dec. 21.

Czencz János MDK

Erdő mélyén, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

Czencz János

MDK

Női arckép

Miscarnok 1932.Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

Czencz János

Pihenés, olf.

Akt, olf.

Műcsarnok 1931/32 téli kiállítás

Czencz János MDK

Régi ház udvara, olf.

Műcsarnok 1932. Budapest közönségének képzőművészeti gyüjteményéből rendezett kiállitás

MDK

Czencz János

Marcella

Szépműv. Muz. uj szerzeményei kiáll. 1926-31. 1931.
4 1.

HDK

Czencz János

Fürdő nők, olaj

Árverési Közlöny, 1939. 3.rk.

18 1.

Czencz János festő M.D.K.

Tóparti idill c. képe említve:

Tel a művészetben. Bp. 1942, 4

MDK

Czencz János

Mezőn, olaj
Pihenés, "
Masamód, "
Balaton, "

Szt.György Céh XVII. auk. 1914. márc.

65 1.

MDK

Czencz János

Mücsarnok, olaj

Omkt. 1913. tav. kiáll. xxxxx. 82 1.

Czencz János, festö

figurákkal tarkitott impressziói emlitésre méltók.

Dr.Márffy Oszkár:

Irodalom: A Balatoni Múzeum Füzetei.
"Képzőművészet" 1928. 12.sz. 1/32.l.

MDK

Czencz János „festő"
képeit tökéletes minharmonia
jellemzi.

Jeles művészek kiáll. a Vigadóban. – „Dunántul" – St. É. – 1928 XI. 3 –
6. l. (Pécs?)

Czencz János festő

Pesti Hirlap. 1919. jan. 26. 7

A télé tárlat megjutalmazottjai

Czencz János festő

Pesti Hirlap. 1920. febr. 22. 4

K. K. L. Az Ernst-muzeum uj kiállítása

Czencz János festő

Magyar Művészet, 1926

415-416. o.

Művészeti elet. /e.a./ Lajtó levél a velencei magyar kiállítás ról.

Czenez János festő

Pesti Hirlap. 1923. apr. 15. 7

k.k.l. a Benczes Tanszerség mű kiállítása

Czener János festő.

8 órai Ujság.
1929. II. 5., 7.
(:Hi:.:)

Czenczdános:

Sórai Ujság.
1929. XII. 22., 4.
(:kritika:)

Czener János festő.

8 órai Ujság.

1928. III. 4., 4.

(: Ben. :)

Czencz János festő

Pesti Hirlap. 1923. dec. 8. 9

kézdi: Kiphiállítások

Czenar János festő

Pesti Hirlap. 1926. febr. 28. 4

k. k. l. A Lehbeliek kiállítása

Czencz János festő

Pesti Hirlap. 1925. dec. 19.12

Uni Eidesitás Pécsett

Czencz festö.

Népszava.1923.XII.19. 5.1.

Czencz ~~Jenő~~ János

Lestő

8 órai tisztáz

1925 márc 8. 6. l.

Czencz János MDK

Épülő torony, olf.

Almaszedő, olf.

Tél falun, olf.

Alvó nő, olf.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

Táblakép. Fürdő után. Czencz János

Magyar Művészet 1925. 232-233. o.
Művészetünk a külföldön.

Dijak, kitüntetések, 1900-1919.

Halmos Izor-féle dij:
/:Mücsarnok, Téli kiállitás,
1913-14.:/
Czencz János: "Tükör előtt"

M Ú V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
83. és 87.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 16.

Festészet, 1900-1919 - Önálló táblakép - Életkép

C z e n c z J á n o s :
"Tükör előtt"
/:Halmos Izor-féle dij,1914:/

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
83. és 87.
"A Mücsarnok téli kiállitása"
Illusztráció: 16.

Grafika, 1900-1919. - Akvarell - Életkép

C z e n c z J á n o s :
"Cica" /Mücsarnok,1909/

M Ű V E S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Czencz János MDK

Ébredés, olf.

Műcsarnok 1920-21. Téli kiállitás

M.D.K.

Czencz János

"S.O. arcképe" c. művének repr.-ját és a művész fényképét hozza a lap.

Szinházi Élet. Bp. 1931. febr.22-28. XXI. évf. 9. sz. 60. lap.

MDK

Czencz János

Gyöngyösy Nándor: A mai magyar müvészet. Bpest. 1916. 2o.l.

Czencz János kiállítása a Fénekben.

8 órai Ujság.
1930. XII. 17., 8.
(: Kritika. :)

Grafika.

"Tavasz" rajz, Czencz Jánostól.

Pesti Napló. 1921. dec. 25. 17. l.

Csencs János és Lux Elek kiáll. Pécs.
1925. dec. 3.

Magyar Müvészet 1925. 583-584. o.
Kiállitások.

Ostffy-Asszonyfa /Vas m./

C z e n c z J á n o s
szülőhelye, 1885.

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
84.
"A Mücsarnok téli kiállitása"

Czencz János MDK

Don josé

Mücsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Hiuság, olf.

Műcsarnok 1930/31 jubileumi kiállitás

MDK

Czencz János

Pihenés.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkaczy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Spest.1929. Okt.hó
Kat. 9.1.

C.T.

MDK

Czencz János, festőm.

Merengés.	Olf.	
Pihenés.	"	7.1.
Akt.	"	7.1.

Műcs.-OMKT. 1931-32 évi téli kiáll. Kat. 6.1. és 7.1.

dec.2o.-jan. 17.

MDK

Czencz János

Keleti nő.
Drapériák között.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-cén
III.reprezentatív kiáll.Pest.1930.Nov.hó
Kat.18.1.

MDK

Czencz János

A Műcsarnok tavaszi tárlata. Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 77.l.

Czencz János MDK

Falusi részlet, olf.

Mücsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

MDK

Czencz László

1951-ben "É r d e m e s m u n k á s" az államosított Zsolnay-gyár "Nemzeti Vállalat"-nál

malommunkás minőségi ellenőr.

78.o. 51. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1932. 52. sz. 154.l.

MDK

Czencz János

Heverő akt, festm. repr.

Képzőművészet, 1929. 16.sz. 23-24 l.

Tata (Komárom)

Bem József-utca 5. Ház, ke
XVIII.sz. vége.

(Tata V.é. MV. Bp. 1952, másod

Czencz János, festő

MDK

Pécsett kiállítás nyílt a 75 éves festő-
művész alkotásaiból. Főként a legutóbbi
15 év munkásságát mutat be alkotásokat.

– Hír –

Népszabadság, Gy. 1959. dec. 15. 10.

Czencz János MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1932. 52. sz. 153.l.

MDK

Czencz János

Alvó nő, olajfm.

KMT 1916. tav.kiáll. 35.lap

MDK

Czencz János

1927.márc.13-tól 2o-ig rend. pécsi kiállitáson szerepelt műve.

Felvinczi Takács Zoltán: Kiáll.Pécsett

Magy.Művészet, 1927. 165-166.lap

Czencz János

Napfürdő, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János

MDK

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János MDK

Balaton partján, olf.

Mücsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János

MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Czencz János

MDK

Ébredés, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Czencz János MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállítás

Czencz János

MDK

Arckép, olf.

Műcsarnok 1920-21 téli kiállitás

Czencz János MDK

Pekvő akt, olf.

Mücsarnok 192o-21 téli kiállitás

MDK

Czencz János, festőm.

413. Iparcsarnok. Olf.

KMT 1912/13 téli kiáll. Kat. 64.l.

MDK

Czencz János, festőm.

551. Balaton partján. Olf.

Képzőm. Társ. 1912/13. téli kiáll. cat. 74. l.

Czencz János MDK

Balaton partján, olf.

Mücsarnok 1911/12 jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Fürdés, olf.

Mücsarnok 1911/12. Jubiláris kiállitás

MDK

Czencz János, festöm.

Munkája a terem nivóját emeli.

A Műcs. téli tárlata.

Képtömüvészet.1932. VI.évf.46.sz.17.1.

MDK

Czencz János

/e.a./: Thorma János "Március idusa". A Műcsarnok téli tárlata. Ujság 1938. 7-8.l.

MDK

Czencz János

Marica

Fatime

Képzőművészet 1927. I.évf. 1. sz. 13.1.

Czencz János MDK

Nő kutyával, repr.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Czencz János

MTK

Fekvő akt, olf.

Félakt, olf.

Akt, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállítás

Czencz János MDK

Érzelmek, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Czencz János

MDK

Nő kutyával, olf.

Pihenés, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Juliska, repr.

Műcsarnok 1913-14. téli kiállitás

Czencz János MDK

Siesta, olf.

Mücsarnok 1915. tavaszi kiállitás

Cenos Tños

Sheets, etc.

Czencz János MDK

Toilette, olf.

Műcsarnok 1915. tavaszi tárlat

Czencz János

Akt, olf.

Micsarnok 1915. tavaszi tárlat

Czencz János MDK

Falu, olf.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Czencz János

MDK

Félakt, repr.

Műcsarnok 1916. tavaszi tárlat

Czencz János

MDK

"Kóra", olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Czencz János MDK

Alvó nő, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

Czencz János MDK

Félakt, olf.

Mücsarnok 1916. tavaszi tárlat

mezőrva

Czencz János

Női arckép,
repr.

A Szép. 1936. 1–2 sz.
5. l. kép

Kiállítva a
Műcsarnok jub.
tárlatán

Délmagyarország VII. 219

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1931. 41. sz. 142.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czencz János
TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

1984 MÁR 16.

1021

Kiállítás nyílik Czencz János festőművész hagyatékából Szekszárdon

Czencz János festőművész családi hagyatékából képzőművészeti kiállítás nyílik vasárnap délelőtt 11 órakor a szekszárdi múzeum emeleti nagytermében.

A emléktárlat ritka alkalmat nyújt a kiváló művész legszebb alkotásainak a megtekintésére, s lehetőség nyílik több képének megvételére is. A festményeket úgy válogatták ki ebből az alkalomból, hogy azok tükrözzék a mester egész életének művészi munkásságát. Láthatók lesznek azok a festményei is, köztük szépséges női aktjai, amelyeket külföldön: Párizsban és Velencében is megcsodáltak. A „Fürdőzők" című képe például a húszas években Olaszországban a közönség szavazatát nyerte el. Ott lesz Tükör előtt című, az első nagy sikert arató festménye. A művész életében semmi pénzért sem volt hajlandó legkedvesebb képeitől megválni, így például évekig rejtegette Vágy című alkotását, amelyet most Cigányleány címmel mutatnak be a kiállításon. Látható utolsó festménye, a Krizantémumok, csodálatos szimbólumként. Czencz János Bátán élő özvegye féltő gonddal készítette elő ezt a kiállítást, amelynek élő szereplője, hiszen nemcsak jóban-rosszban élettársa, hanem múzsája is volt a művésznek. A családnak a háború vége óta van az otthona Bátán, amelyet előzőleg pihenésül, nyári alkotóműhelyül választottak ki, s a fővárosi művész Tolna megyében dolgozott élete alkonyáig. 1960-ban bekövetkezett haláláig.

Különös, érthetetlen módon egyszercsak úgy érezem, hogy nekem is ugrálnom kellene. Forró lett a fejem, a tűz, az erdő, a vadak össze-vissza keringtek előttem, azután a karom, lábam rándult egyet-egyet, és végül úgy rémlett, hogy ott ugrálok velük a tűz körül, de már nem tudtam magamról...

Reggel arra ébredtem, hogy megkötözve fekszem, és Laporter ül mellettem.

„Csak maradjon nyugodtam" — mondta szelíd hangon, ahogy nagy betegekkel szokás beszélni.

Irtózatosan fájt a fejem.

„Mi... miért vagyok megkötözve?"

Laporter hallgatott.

„Miért nem felel? — kiáltottam ingerülten.

bb 23. czencz János festőmüvész emlékkiállitása szekszárdon

1021

vid tm. csie Czencz János 1968. március 17.

czencz János festőmüvész családi hagyatékából kiállitást rendeztek a szekszárdi muzeumban.

a müvész a második világháboru végén bátán, a tolna megyei sárköz festői érdekességü falujában telepedett le, s ott dolgozott 1960-ban bekövetkezett haláláig. családja sok alkotását őrzi, s azok közül a mester egész müvészi munkásságát tükröző - mintegy 40 olajfestményt mutatnak be az egyhónapig nyitva tartó tárlaton.

az emlékkiállitás - czencz János bátán élő özvegyének részvételével - vasárnap délelőtt nyilt meg./ mti/

-.-

-.-

bb 20. száz kilométer a vörös hadsereg utján

vid tm cs ie 1968. március 17.

a forradalmi ifjusági napok alkalmából tolna megyében száz kilométeres emlékturát tett meg a hét végén a paksi vak bottyán gimnázium kisz-ista természetjáró csoportja. a paksi diákok a dél-mezőföldnek és a tolna megyei hegyhátnak azt a vidékét járták be, amerre a felszabaditó vörös hadsereg nyomult előre 23 évvel ezelőtt. az emléktura részvevőit az utjukba eső községekben a helybeli kisz-szervezetek fiataljai üdvözölték./mti/

-.-

bb 21. babits mihály versmondóverseny szekszárdon

MDK

Czencz János festő

Képzőművészet, 1932. 203-204 l.

MDK

Czencz János

Dr.Kálvin R.-né, festm. repr.

Képzőművészet, 1930. 29.sz. 99-100 l.

Czencz János

Alt, 1916. o.v., 50×68 cm. J.j.l.: Czencz 16.
M.N.G. Ltn.: 56.290

Zöldben 1920-as évet, O.v. 63×56 cm.
J.n. M.N.G. Ltn.: 5926.

Pákolyban 1930-as évet. O. lem., 70×56 cm.
J.j.l.: Czencz J. M.N.G. Ltn.: 8199.

Szárados uti művéntelep riállítása.
Kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer
Brigitta. Bp. 1965.

61

Czencz János nobránmúvei

1885-ben n. Ostffyasszonyfán, megh. 1960-ban Szetnárdon. Alföldi néptanítóként kezdte pályáját. A rejs. Főisk.-n Hegedűs Lánló, Edvi Illés Aladár és Templeji Tivadar voltak a mesterei. Gyűjt. kiáll. Bp.: 1918, 1920, 1929, 1932. Szetnárdon 1959-ben. 1935-1941-ig élt a Múv. telepen

---

Százados uti művéntelep kiállítása. Kat. összeáll. Csap Erzsébet, Elischer Brigitta. Bp. 1965.

13.

Czencz János festőm.

1883 ban n. Bp. megh. 1937-ben Bp.
Tanulmanyait az Iparm. tst. kezdte, majd München-
ben, az Arad.-ai és Hollósy Simonnál folt.
Jart Nagybányán, 1904-ben ösztöndíjjal Párisban,
1906-ban a Zeps. Főisk. Ferenczy kásofnál
tanult

Czencz Jakab

Nemzeti Szalon

Biztosan
aronos
Czencz Já-
nossal.

C z e n c z J a k a b.

II. bajai és II szabadkai kiállitás.

Cigányleány, olajf,

Szencz János festőművész

Alvó nő

Jubileumi kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

Szencz János MDK

Merengés, olf.

Mücsarnok 1931/32 téli kiállitás

MDK

Szencz János, festőm.

Erdő képével és fürdő figurával szerepel. Kitünő.

Szomory Dezsö: A Műcsarnokban. Székely Bertalan és Téli kiállitás. -AzEst 1935 nov.17. 13.1.

Szencz János, festöm. MDK

Tájkép. Vizf.

Mücs.-OMKT Hegedüs L.é sTull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv. - és Paszt.festök Egyes. és Graf. Egyes. -nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 66.l.

MDK

Czencz János

Tájkép, vf.

KMTárs. 1912. tav. kiáll. kat. 66.l.

Czencz János MDK

Merengés, olf.

Georginák, olf.

Mücsarnok 1928 tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Mira, olf.

Műcsarnok 1928 tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

K. Évi arcképe, of.

Akt, of.

Magyar bánat, of.

KMTárs. 1928/29. téli kiáll. kat. 5.l.

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1931. 142.l.

Czencz János MDK

Borus táj

Virágok

Fürdés után

Akt

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Czencz János MDK

Pulykák

Nyári napfény

Legelésző nyáj

Falusi udvar

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Czencz János MDK

Tükör előtt

Papagájos nő

Patak partján

Olvasó nő

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Czencz János MDK

Marcella

Ülő akt

Menuette

Siesta

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. Kiáll.

Czencz János MDK

Merengés

Fekvőakt

Toilette

Gésa

Műcsarnok 1925 Benczur Társ. kiáll.

Cercle Latin MDK

Mercredi

Relâche

Toilette

Idée

Mécanique 1925 Devoir Très. Difficile.

MDK

Czencz János

A Szent-György-Czéh magyar amatőrök és gyüjtők egyesülete XVIII. művészeti eukciókiáll. A Gyüjtő 1914. 3-4. sz. 111.l.

MDK

Czencz János

Akt, of.

KMT. 1912/13. téli kiáll. kat. 71.l.

Czencz János

MDK

Sterbinszky I-né arcképe

Holub Zsuzsa

R.Gy-né arcképe

Műcsarnok 1941 Arcképkiállítás

Czencz János

MDK

Tóparton

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Czencz János

MDK

Zöldben

Mücsarnok 1941 Téli kiállitás

Czencz János

MDK

olajfestmények:

Szőke lány

A Gyüjtő. Szt.György cóh 41. műv.sakc.1920. jan. 8. l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, VIII., Blaha Lujza-tér 3
Telefon: 139-292

Czencz János

TOLNAMEGYEI NAPLÓ

857 DEC 1 3

Czencz János bátai festőművész készül az „Életem munkássága” kiállítására. A művész a kiállítást a szekszárdi múzeumban a tavasz folyamán rendezi. A kiállításon az újabb alkotásai mellett régebbi — köztük különböző kiállításokon díjnyertes képei is szerepelnek.

Cornell Library

Grencz János

A SIKER TITKA A JÓ CSALÁD (5. oldal)

TOLNAI NÉPÚJSÁG

BONYHÁD, DOMBÓVÁR, DUNAFÖLDVÁR, PAKS, SZEKSZÁRD, TAMÁSI, TOLNA VÁROSOK ÉS KÖRZETÜK NAPILAPJA

1993. DECEMBER 14. KEDD ÁRA: 16,30 FORINT IV. ÉVFOLYAM, 292. SZÁM

Fogy a játékokból,
de a vásárlás
elcsúszik a hasznos
holmi felé.
Inkább ruhaneműt,-
csizmát,
cipőt vesznek.

***Hogyan ünnepelnek a fürgediek?* című írásunk a 4. oldalon olvasható.**

Biztosítás, hangszálakra

A Glória Biztosító a svájci Swiss Life biztosító magyarországi képviseletét is ellátja. A személybiztosítások körében új módozattal rukkolt ki a Glória: decembertől köthető a Glória Globál biztosítás, amely 1-65 éves korig balesetbiztosítási fedezetet nyújt, továbbá kórházi ápolási és szanatóriumi költségeket is térít. Ebben a konstrukcióban akár egyes testrészeket is lehet biztosítani. Az énekesek például hangszálaikra, a vívók vagy zongoristák a kezükre köthetnek külön biztosítást.

Ösztöndíj egyetemistáknak

Az amerikai Marshall alapítvány adományának köszönhetően a Budapesti Amerikai Újságíró Központ washingtoni ösztöndíjprogramot szervez magyar egyetemisták számára. A jövő tavasszal esedékes, háromhónapos programra az Eötvös Lóránd Tudományegyetem újságíró szakán tanuló diákok közül választják ki az öt jelöltet.

A dízelolaj füstje

Japán tudósok szerint a dízelolaj füstje rákkeltő hatású. Egy tegnap kezdődött környezetvédelmi szimpóziumon ismertették a vizsgálat eredményeit, amely szerint a dízelolaj füstje rákosodási folyamatot indít el a tüdőben.

A kutatók egereken bizonyították a rákkeltő hatást, a füstöt belélegző állatok egy éven belül megbetegedtek. Összefüggést találtak az étrend és a dízelfüst hatása között is, a betegség ugyanis három-négyszer gyakrabban jelentkezett a zsíros ételen tartott állatoknál.

Radiátorok

Az idei – üzemi rekordnak számító – kétmilliomodik négyzetméter radiátor készült el a Dunaferr Lemezalakító Kft. radiátorüzemének gyártósorán – jelentették be a vállalat vezetői tegnap Dunaújvárosban, ahol két és fél évtizede kezdték meg a fűtőtestek gyártását. Huszonöt év alatt mintegy harminckétmillió négyzetméter, különböző típusú radiátort készítettek.

Vissza a pakurát!

Megkezdődött tegnap a Szamos magyarországi szakaszát szennyező pakura visszaszállítása Romániába. A szennyezőanyag október végén, november elején szatmárnémeti egyik üzeméből, az ottani tisztítóművön át került a folyóba.

A kőolajszármazék romániai ártalmatlanításáról a két ország illetékes minisztériumai állapodtak meg.

Kórusok hangversenye

Kórushangverseny kezdődött tegnap este Szekszárdon, az Újvárosi templomban. A műsorban fellépett az Illyés Gyula Pedagógiai Főiskola női kara – képünk –, a Liszt Ferenc Zeneiskola kamarakórusa és a Liszt Ferenc Pedagógiuskórus Müller János és Szily Lajos vezényletével. Orgonán közreműködött Lozsányi Tamás. *Fotó: Gottvald*

Félárbócra eresztették a nemzeti zászlót

Antall József miniszterelnök emlékének adózva, katonai tiszteletadással felvonták, majd félárbócra eresztették a Magyar Köztársaság zászlóját tegnap délután a Parlament előtti Kossuth téren. Az eseményen részt vett Göncz Árpád államfő, Szabad György, az Országgyűlés elnöke, Boross Péter ügyvezető miniszterelnök, valamint több miniszter, illetve a parlamenti pártok vezetői, más tisztségviselői, és a közélet neves személyiségei. *(Folytatás a 2. oldalon.)*

Újabb gazdakörök alakulnak

A kárpótlás előrehaladtával egyre többen jutnak földtulajdonhoz, és az új földtulajdonosok közül sokan maguk kezdenek el gazdálkodni. Ezen a héten megyénkben három újabb gazdakör alakul. Lengyelben december 14-én kedden, Sárszentlőrincen 15-én szerdán, Faddon pedig 16-án tartják a helyi gazdák az alakuló közgyűlésüket. Valamennyi rendezvény 17 órakor kezdődik a községi polgármesteri hivatalokban. Minden érdeklődőt szeretettel várnak.

Fórum Simontornyán

A simontornyai önkormányzat lakossági fórumot tart december 15-én, 18 órakor a 3-as számú óvodában és 16-án 18 órakor, a községházán. A lakossági fórum során mindkét helyszínen dr. Dési Istvánné, polgármesteraszszony beszámol az 1993-as évben végzett munkáról, valamint az elkövetkező esztendő terveiről, lehetőségeiről.

Alkotmányos helyzet a miniszterelnök halála után

1. Az Alkotmány előírása értelmében dr. Antall József halálával megszűnt a kormány megbízatása. Miért?

A Magyar Köztársaság alaptörvénye – a nyugati típusú kancellári demokráciákhoz hasonlóan – a kormány működését a miniszterelnök személyéhez köti, ő jelöli ki azokat a politikusokat, akikkel együtt kíván dolgozni. A minisztereket az államfő nevezi ki. A kormány tagjainak névsora nem kerül a honatyák elé, mert az Országgyűlés kizárólag a kormányfő személyéről dönt.

2. Göncz Árpád köztársasági elnök tárgyalásokat kezdett a parlamenti pártok frakció vezetőivel. Milyen kérdések kerülhetnek szóba a megbeszéléseken?

Az Alkotmány értelmében a kormány megbízatásának megszűnése után a köztársasági elnöknek kell javaslatot tennie az új miniszterelnök személyére. Hogy e javaslat megszületését milyen tárgyalások előzik meg, azt az Alkotmány nem szabályozza. A tárgyalások azonban nem politikai, hanem személyi kérdésekről folynak.

3. Kötelező-e az államfőnek figyelembe vennie a kormányzó párt személyi javaslatát?

(Folytatás a 2. oldalon.)

Testületi ülés Szálkán

Az idei költségvetés módosítása és a jövő évi költségvetés koncepciója is szerepel a szálkai önkormányzat ma délután 2 órakor kezdődő ülésén. A testület beszámolót hallgat meg a művelődési ház tevékenységéről, valamint kihirdetik a szennyvízhálózatra kiírt pályázat eredményét.

Véradókat ünnepeltek

Tegnap került sor a Szekszárdi Húsipari Rt.-nél arra az ünnepségre, melyen megemlékeztek a vállalat véradóinak elmúlt egy éves munkájáról, valamint kitüntetéseket adtak át a többszörös véradóknak.

Tegnap délután fél kettőkor a Szekszárdi Húsipari Rt. könyvtárában gyülekeztek a vendégek. A húsz meghívott véradó közül tizenheten kaptak elismerést azért, mert tizedszer nyújtottak segítséget véradásukkal. Bogos Lázárné húszszoros, Sebestyén Gergely harmincszoros és Tóth József negyvenszeres véradói oklevelet vehetett át.

Az ünnepségen az elismerő szavak mellett egy szál virággal, valamint kávéval, süteménnyel kedveskedtek a vállalat vezetői, akik közül Petz Róbert, gazdasági igazgató volt jelen. A megyei Vöröskereszt szervezetétől Bán Józsefné vett részt az ünnepségen.

ge

A Köztársaság Párt közgyűlése

A Köztársaság Párt közgyűlése vasárnap megerősítette tisztségében Palotás János elnököt, Veér András ügyvezető alelnököt, Fodor László és Bárándy Péter alelnököket, Bodrogi Gyula és Egresi Géza elnökségi tagokat, valamint 13 új elnökségi tagot választottak.

Az Almássy téri Szabadidőközpontban megtartott második közgyűlésen Palotás János kifejtette: az 1994-es választásokon a lehető legtöbb szavazatot kívánják elérni, hogy a koalíció vezető pártja legyen a Köztársaság Párt. A közgyűlés módosította az alapszabályt, így 1994-ben már küldöttközgyűlést hívnak össze.

A németség helyzete

Az elhunyt miniszterelnökre emlékezett elsőként dr. Józan-Jilling Mihály, német nemzetiségi szószóló azon a sajtótájékoztatón, melyet tegnap délután tartottak Szekszárdon, a Deutsche Bühne főépületében. Ezt követően a Magyarországi Németek Szövetségének nemrég tartott közgyűléséről esett szó.

(Folytatás a 2. oldalon.)

A társkeresés módozatai – élőben

Újraéled a szekszárdi a jazz-klub

A Fúzió együttes lesz az első vendége az ismét induló szekszárdi jazz-klubnak. A városi önkormányzat támogatásával újraéledő klub a Sing-Sing étteremben működik. Nemcsak a vendégegyüttes neve Fúzió, hanem a szó és a zene is egymásra talál a rendezvényen.

Csütörtökön, december 16-án, este 7 órakor kezdődik a program, amelyben Ágostonné Béres Kornélia és Környei Miklós kortárs szerzők műveiből játszik, majd a Fúzió lép a közönség elé. A budapesti jazz-rock együttes tagjai: Muk Ferenc szaxofon, Szendőfi Péter dob, Kormos János gitár, Studniczki Péter basszusgitár.

A zene szünetében Társkeresés módozatokkal címmel, beszélgetésekre kerül sor. Az élő interjúkban a társkeresés különféle formáiról szól Dér Miklósné, a szekszárdi Babits Mihály Művelődési Ház Őszinte Szó szolgálatának vezetője és Szűcs Ildikó, a paksi Cleopátra Társ- és Partnerközvetítő Iroda tulajdonosa. A vendégeket hívta és a beszélgetést vezeti lapunk munkatársa: Hangyál János.

Czencz János emlékére

Kiállítás Bonyhádon

Czencz János festőművész képeiből nyílt emlékkiállítás tegnap este a bonyhádi művelődési központban. Az alkotó hatvan évvel ezelőtt hagyta el a fővárost és telepedett le Tolna megyében – Báta községben. Hetvenöt éves korában, 1960-ban hunyt el, emlékét a szekszárdi alsóvárosi temetőben márvány síremlék őrzi.

A tárlat Bonyhádon december 23-ig tart nyitva, megtekinthető hétköznap 10-től 17 óráig, vasárnap 15-től 18 óráig.

Fotó: Degré

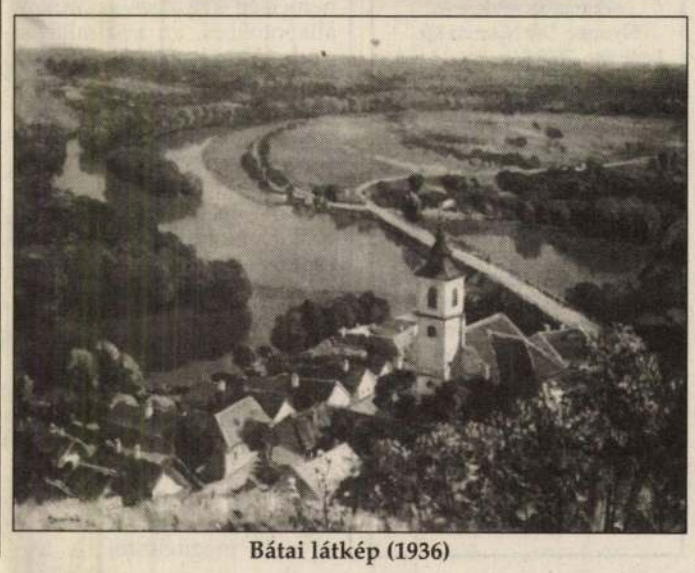

Bátai látkép (1936)

Szabad hajózás szerdáig

A Mahart reméli, hogy a Fehér Rózsa nevű szerb szervezet december 15-e után is biztosítja a Duna zavartalan hajózhatóságát – mondta Koszonics László, a Mahart folyamhajózási főosztályának vezetője.

A Mahart információi szerint valószínű, hogy nem lesz újabb blokád a decemberi határidő után sem, ám ennek megerősítését írásban szeretnék megkapni a Fehér Rózsától. A hajózási társaság újabb szállítmányokat a közeljövőben nem indít a folyón lefelé, mivel az idén már nem várható több megrendelés.

Magyar filmek

Több mint hatvan magyar játék-, dokumentum- és rövidfilmet tekinthettek meg a marosvásárhelyiek az utóbbi évek legnagyobb romániai magyar filmszemléjén, amely négy napig tartott.

Fegyverraktár Ausztriában

Bécs – A levélbombamerényletekkel gyanúsított két újnáci kihallgatása eredményeként az osztrák hatóságok hatalmas fegyverraktárra bukkantak. A kihallgatások alapján végrehajtott házkutatások egyike, az alsóausztriai Wolkersdorfban, váratlan sikerhez vezetett: 20 kilogram TNT robbanóanyagot, többszáz automata fegyvert, páncéltörőket, aknákat, gránátokat találtak az egyik letartóztatott, Peter Binder családjának tulajdonában lévő ingatlanon.

Belügyminiszter-jelölt Romániában

Bukarest – A Gheorghe Funar vezette Román Nemzeti Egységpárt a kormánypárttal folytatott tárgyalásokon jó úton halad afelé hogy elérje: Danescu tábornok jelenlegi belügyminiszter helyébe az ő jelöltjét, Gambra tábornokot nevezzék ki. Ezt jelentette a párt vezetéséhez közelálló körökből Az A. M. Press román hírügynökség. Gheorghe Gambra volt a Maros megyei rendőrfőnök az 1990 márciusi marosvásárhelyi események idején, amelyek 6 halálos áldozatot követeltek – három magyar és három román nemzetiségű személy vesztette életét a vatrások által szervezett összecsapásokban.

A pápa Dél-Afrikába látogat

Róma – A diplomáciai viszony rendezését javasolta és dél-afrikai látogatásra szóló hivatalos meghívást adott át a pápának Frederic de Klerk elnök, akit tegnap első ízben fogadott a katolikus egyház feje. II. János Pál és a dél-afrikai államfő 20 perces négyszemközti beszélgetést folytatott, mielőtt a megbeszélésekbe bevonták volna a dél-afrikai küldöttség többi tagját. A pápa 1994-ben látogat el Dél-Afrikába.

Lusakai tárgyalások

Lisszabon/Lusaka – Tegnap Zambia fővárosában, Lusakában megszakadtak az angolai kormány és az ellenzéki UNITA között negyedik hete folyó megbékélési tárgyalások, mert az UNITA állítása szerint a kormányerők a hét végén gyilkossági kísérletet hajtottak végre Jonas Savimbi UNITA-vezető ellen.

Emlékező lengyelek

Varsó – Történelmük szomorú eseményére emlékeztek tegnap a lengyelek – 12 éve, 1981. december 13-án vezették be szükségállapotot. Adam Michnik, az egykori ellenzék egyik vezéralakja, lapjában a Gazeta Wyboczában a következőket írta: – A lengyel történelem paradoxona, hogy ugyanazok az emberek, akik bevezették a szükségállapotot, 8 évvel később meghatározó szerepet játszottak az országnak a diktatúrából a demokratikus rendbe való békés átmenetében.

Alkotmányos helyzet a miniszterelnök halála után

(Folytatás az 1. oldalról.)

A mienkhez hasonló parlamentáris démokrácia keretei között nyilvánvalóan a legtöbb mandátummal rendelkező párt, pártkoalíció tehet javaslatot a köztársasági elnöknek az új miniszterelnök személyére. A köztársasági elnököt azonban nem köti semmilyen ajánlás, belátása szerint veheti figyelembe a kapott javaslatokat.

4. Kell-e egyeztetniük a koalíciós pártoknak egymás között a személyi javaslatot?

Tulajdonképpen a kormány megbizatásának lejártával, megszűnik a kormánykoalíció is. A köztársaság elnöknek – megint csak a szokásjog alapján – célszerű figyelembe vennie, hogy melyik párt rendelkezik az adott időben a legtöbb mandátummal. A magyar parlamentben jelenleg is az MDF-frakció a legnagyobb, jogilag tehát nem kifogásolható, ha saját tagjai közül tesz javaslatot a miniszterelnök személyére. Ugyanígy nem kifogásolható az sem, ha az MDF eddigi partnereivel kezd tárgyalásokat. Ha az érintett pártok továbbra is koalíciós partnernek tekintik magukat, és együttesen jelölnek miniszterelnököt, akkor valójában a koalíció újra létrejön. Valószínűsíthető, hogy csak olyan személyi javaslat kerül a parlament elé, amely várhatóan megkapja a többség támogatását.

5. A köztársasági elnök csak egyetlen jelöltre tehet javaslatot?

Természetesen nem. A rendelkezésére álló 40 nap alatt újabb és újabb javaslatokat tehet, mindaddig, amíg a parlament valamelyik jelöltet el nem fogadja. Ha ez az idő kevésnek bizonyul a kormányalakításra, folytathatja a tárgyalásokat, vagy feloszlathatja a parlamentet és új választásokat írhat ki.

6. Mikortól számít az új kormány megalakítására vonatkozó 40 napos határidő?

Attól a naptól, amikor a köztársasági elnök az első javaslatot megteszi a miniszterelnök személyére. A tárgyalások idején az ügyvezető kormány változatlanul hivatalban marad.

7. Országgyűlési képviselőnek kell–e lennie az új miniszterelnöknek?

Nem. Bárki lehet miniszterelnök, akit a köztársasági elnök javasol és akinek személyét az Országgyűlés elfogadja.

8. Az új kormányfő teljes egészében élvezi-e ugyanazt az alkotmányos védettséget, mint elődje?

Természetesen a megválasztandó miniszterelnököt ugyanazok a jogok illetik meg, mint elődjét. Nemcsak a kormányfő, hanem maga a kormány is ugyanazokkal a jogokkal rendelkezik, mint a korábbi.

9. Kell-e az új miniszterelnöknek új kormányprogramot benyújtania?

Természetesen szükség van kormányprogramra, de a törvény nem zárja ki, hogy az azonos legyen a régivel. Érvényességét a parlamentnek kell szentesítenie. Ha képviselők az új – vagy a régi – programot nem fogadják el, az új kormánynak újabb és újabb programokat kell készítenie, egészen addig, amíg valamelyiket el tudja fogadtatni.

10. Azonos lehet-e a régi és az új kormány összetétele?

Igen, ez előfordulhat.

11. Változatlan személyi összetétel mellett újra esküt kell-e tenniük a régi-új kormány tagjainak?

A miniszterek esküje a kormány mandátumának lejártával érvényét veszíti, tehát az új kabinet tagjainak abban az esetben is esküt kell tenniük, ha azt az előbbi kormány nevében már le is tették.

12. Mit jelent az ügyvezető kormány korlátozott rendelet-alkotási jogköre?

Nem hozhat rendeletet olyan mellékesnek tűnő kérdésekben sem, mint például egy új vízdíj megállapítása. Az ügyvezető kormány csak halaszthatatlan, az ország biztonságát érintő, azonnali intézkedést igénylő kérdésekben határozhat.

FEB

Kérdőjelek

Hogyan tovább Magyarország?

Ő nem meghalt, őt elragadta a halál. Drámai küzdelmet vívott az életéért, s csak akkor tért örök nyugalomra, amikor elhatalmasodott rajta a pusztító kór.

Így gyászoljuk a miniszterelnököt, Antall Józsefet, akinek személyisége meghatározó volt nemcsak az MDF és a kormány, hanem az egész ország, sőt a nyugtalan, sok feszültségtől terhes Európa helyzetének alakulására is. Nemzeti elkötelezettségét, műveltségét, a különböző nézeteket, törekvéseket kiegyensúlyozni akaró, stabilitásra törekvő politikáját barátai és ellenfelei, itthon és külföldön egyaránt elismerték.

Vajon Antall József emberi és kormányfői eszméje és magatartása megőrzi-e helyét, súlyát a következő hetek, hónapok kemény politikai küzdelmeiben? Mi lesz a gyakorlatban az antalli hagyaték sorsa? – ennek a kérdésnek a megválaszolásától nem kis mértékben függ a másik, mindenkit izgató kérdésre adható felelet: hogyan tovább Magyarország?

Melyek is most a sorsdöntő kérdések?

Vajon a pártelnöki örökséget maradéktalanul felvállalja-e a kormányzópárt, az MDF? Ez az örökség ugyanis nem más, mint a nacionalizmustól mentes Magyar, a szélsőségeket elutasító Demokrata és a különböző áramlatokat integráló Fórum. Lesz-e elég ereje és elszántsága a párt centrumának arra, hogy ellenálljon a párton belül eddig sem rejtőzködő, de most minden bizonnyal aktivizálódó jobbszárnynak? S tudja-e, akarja-e az MDF folytatni azt, amire Antall József csak hosszú-hosszú vívódás után szánta el magát: fellépni az országot belül bomlasztó, kívül lejáró, s éppen ezért az MDF-ből kiszorított szélsőjobboldallal szemben?

Érvényesül-e az antalli örökség az ellentétes eszmeiségű és érdekű demokratikus politikai erőkkel való kapcsolatrendszerben? Ezt a pártelnök egyfelől elvi következetességgel, másfelől az ellenzéki magatartás bizonyos fokú megértésével alakította, s ezen az alapon kész volt kompromisszumokat kötni.

Tartja-e magát egy új kormány ahhoz az antalli politikához, amely az éles rendszerváltó folyamatok közepette is a békés politikai átmenetre helyezte a hangsúlyt? Tudja-e biztosítani azt, ami a miniszterelnöknek sikerült: a sorsfordító kérdések a parlamentben, a kormányban, az érdekegyeztető fórumokon dőltek el és nem az utcán!

Nyugodtan tekinthet-e a világ a jövőben is Magyarországra? Az Antall kormány külpolitikája garancia volt arra, hogy országunk nem fenyeget senkit, nem törekszik a határok erőszakos megváltoztatására. Nem hagyott kétséget az iránt, hogy csakis a nyugati integrációk szavatolhatják az ország biztonságát és segíthetik elő fejlődését, de kereste a megbízható partnereket az ex-szocialista keleten is. Vajon a kormány a jövőben is féken tartja-e azokat, akik szélsőséges bal- vagy jobboldali törekvésektől vezérelve ismét valamilyen függőségbe akarnák taszítani az országot?

A mai helyzet sajátos ellentmondása, hogy az antalli hagyaték sok szempontból követésre méltó, de a nevével fémjelzett párt- és kormánypolitikát nemcsak helyeslés és támogatás, hanem elégedetlenség és bírálat is kíséri, s a választási előrejelzések sem éppen kedvezők a kormányzópártra nézve. Mi lehet ennek a magyarázata? Feltehetően az, hogy Antall Józsefnek a demokratikus változásokban elért eredményei mellett sem sikerült minden területen a szabad választásokon meghirdetett program irányában tartani és a tervezett sebességgel járatni az ország és saját pártja hajóját. Hogy az irány esetenkénti módosulását, a haladás lassulását, olykor kanyarát a belső és a külső hullámverések okozták-e, vagy más objektív és szubjektív körülmények – ezt majd eldönti az idő. S hogy a lakosság hány százaléka száll fel ismét erre a hajóra, azt pedig eldöntik a közelgő parlamenti változások. Most a legnagyobb kormányzó párt és koalíciós partnereinek, az új kormánynak a felelőssége, hogy az ország az alkotmányos rend viszonyai között, a parlamenti demokrácia szabályai szerint jusson el a választásokig. Mert annak sikeres lebonyolítása nemzeti érdek. És nagy betűkkel szerepel Antall József politikai végrendeletében is. *P. T.*

Ferenczy Europress

Oroszországi választások

Borisz Jelcin tegnap közölte, hogy tiszteletben tartja az oroszországi választások eredményét. Az elnök környezetéből származó értesülés szerint országos szinten is számottevő a Vlagyimir Zsirinovszkij vezette szélsőségesen nacionalista Liberális Demokrata Párt előretörése, amely egyes körzetekben kétszer annyi szavazatot szerzett mint a reformer Oroszországi Választás.

Vjacseszlav Kosztyikov szerint a Liberális Demokrata Párt és a kommunisták választási ígéreteiben és választási programjában egy sor olyan vonás van amely „teljesen megegyezik az elnöki politika szociális vonatkozásaival". Ezek: az állam szociális irányultsága, a hazafiság, Oroszország felemelése.

NÉPÚJSÁG

Az Axel Springer-Magyarország Kft. lapja. Felelős vezető az ügyvezető igazgató.
Főszerkesztő:
KAMARÁS GYÖRGYNÉ
Főszerkesztő-helyettes:
GYURICZA MIHÁLY
Kiadja az AS-M Kft. Tolna Megyei Irodája. Irodavezető:
DR. MURZSA ANDRÁS
Szerkesztőség és kiadó: Szekszárd, Liszt Ferenc tér 3. Telefon: 316-211. Telex: 14-251. Telefax: 315-508.
Készült a szerkesztőség elektronikus rendszerén.
Nyomás: Déli Nyomda Kft.
Levélcím: 7630 Pécs, Engel J. u. 8. Telefon: 326-480. Fax: 332-099.
Felelős vezető:
SOÓS SÁNDORNÉ
Az előfizetői példányok kézbesítését és árusítását a megyei postahivatalok végzik. Előfizethető a kiadónál (7100 Szekszárd, Liszt F. tér 3.) és a kiadói hírlapkézbesítőknél, postautalványon és átutalással a 469–98949 045–00753 pénzforgalmi jelzőszámon. Előfizetési díj: egy hónapra 375 Ft, negyedévre 1125 Ft, fél évre 2250 Ft, egy évre 4140 Ft. Az áruspéldányok ára: 16.30 Ft. A terjesztéssel kapcsolatos észrevételeket szíveskedjék a helyi postahivatalhoz és a kiadóhoz 74/316-211-es telefonszámon bejelenteni.

December 18: nemzeti gyásznap

Félárbócra eresztették a nemzeti zászlót

(Folytatás az 1. oldalról.)

A zászlót a Himnusz hangjaira vonták fel, majd a Szózatra eresztették félárbócra.

Ellenszavazat és tartózkodás nélkül tűzte napirendjére az Országgyűlés a Házbizottságnak azt a határozati javaslatát, amely Antall József temetésének napját, december 18-át nemzeti gyásznappá nyilvánította. A plenáris ülést felfüggesztették. Göncz Árpád köztársasági elnök tegnap megkezdte azokat a megbeszéléseket, amelyeket a magyar politikai élet vezetőivel folytat az Antall József miniszterelnök halálával kialakult helyzetről. Tegnap egyébként a koalíciós frakciók megemlékezést tartottak. Valamennyi parlamenten belüli és azon kívüli párt megrendülten fogadta a hírt, s őszinte részvétét fejezte ki a miniszterelnök családjának, a Magyar Köztársaság Kormányának és a Magyar Demokrata Fórumnak. Részvétüket nyilvánították a külföldi diplomáciai képviseletek, kormányok és kormányfők. Tegnap este az MDF Országos Elnöksége, frakcióvezetősége és az MDF-es miniszterek, politikai államtitkárok ülése után megkezdődött az Országos Választmány és az MDF-frakció együttes rendkívüli tanácskozása. A kibővített elnökségi ülésről Zsigmond Attila frakciószóvivő csak annyit mondott el, hogy az elnökség és a frakcióelnökség teljes létszámban részt vett rajta. Azt is kijelentette, hogy az Országos Választmány, valamint a frakció titkos szavazással dönt majd a miniszterelnök-jelölt személyéről. Lapzártáig nem érkezett meg a jelölt személyére szóló javaslat szerkesztőségünkbe.

A családdal történt egyeztetés szerint Antall Józseftől december 17-én, pénteken délután vehetnek búcsút tisztelői – közölte Juhász Judit kormányszóvivő. A gyászünnepély időpontja 18-án, szombaton lesz a Kossuth téren, majd 15 óra 30 perckor a Kerepesi úti temetőben tartják a gyászszertartást.

A németség helyzete

(Folytatás az 1. oldalról.)

Dr. Józan-Jilling Mihály rámutatott arra, hogy a hazai németség – részben az örökölt állapotokból, az asszimilálási gyakorlatból adódóan – mély krízishelyzetet él meg, jóllehet van példa a kedvező változásokra is. Mindenekelőtt a kisebbségi törvény tekinthető előrelépésnek, ez egy olyan „zakó" – használt egy érzékletes képet a szószóló –, melybe érdemes belenőni a német népcsoportnak. Ezzel együtt igény mutatkozik a a többségi nemzet, valamint az anyaország támogatására, mindenekelőtt az anyanyelvi, illetve két tannyelvű oktatás terén.

A kárpótlással kapcsolatban a szószóló hangsúlyozta, hogy ha már az van, akkor a németség nem tekinthet el az egyenlő megítéléstől. A legnagyobb gond azonban az, hogy Szekszárdon, illetve közvetlen környékén elfogyott a földalap, jóllehet tudvalévő, hogy a németség mindig is a földet részesítette előnyben. Kővári László, a szekszárdi földrendező bizottság elnöke beszámolt mindazokról az erőfeszítésekről, melyeknek célja a megoldás közös megtalálása. Már jelezték az FM hivatalának a további 20 százalékos földigénylést, s hamarosan felmérés készül a kedvező döntés érdekében. Addig is szívesen állnak az érdeklődők rendelkezésére kedden és szerdán, a szekszárdi polgármesteri hivatalban működő földrendező bizottság által, illetve az MNSZ Mártírok terén található információs irodájában, folyamatosan. *–szá–*

Egyházi kerekasztal-konferencia

Közös nyilatkozattal fejeződött be hétvégén a jugoszláv utódállamok egyházi vezetőinek pécsi kerekasztal-konferenciája, amelyet az Európai Egyházak Konferenciája hívott össze az Európai Katolikus Püspökök Konferenciájának támogatásával. A háromnapos fórumon a háború sújtotta balkáni térségek békéjének megteremtéséről tanácskoztak.

AustriaLottó nyereményei

A Lottó Unió Kft. tájékoztatása szerint a 49. játékhét eredményei a következők:

AustriaLottó 6 a 45–ből:
7, 8, 27, 36, 40, 43, 26.

Dupla Jackpot 36.453.487 schilling,

18 ötös pótszámmal egyenként 309.598 schilling,

451 ötös egyenként 18.534 schilling,

27.687 négyes egyenként 402 schilling,

467.659 hármas egyenként 30 schilling.

A Jokerszám: 028247.

5 Joker 950.146 schilling,

25 nyertes egyenként 80.000 schilling,

246 nyertes egyenként 8.000 schilling,

2340 nyertes egyenként 800 schilling,

22.609 nyertes egyenként 80 schilling,

A nyereményeknél a kifizetésre kerülő – húsz százalék jövedelemadó levonása utáni összegeket tüntették fel.

MDK

Czencz János, fes-tö

Vihar a Balatonon. Olf.

Alkonya t. "

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiáll. -1934.szept.27.-okt.28.
Kat. 16.1.

MDK

Czencz János, festö

Pitvarban.

Gyöngyök.

Mücs.-Az 1934.évi Magyar Kiállitás. 1934.szept.27.-okt 28.
Kat. 9.1.

MDK

Czencz János, 1885-

Napozás a füben

Ernst Muz. 43. aukc. 1929. dec. 47. l.

MDK

Czencz János, festö

Estefelé.
Nagymosás.
Játék.
Kertben.

Mücs.-OMKT."A gyermek a müvészetben"kiáll. 1940.II.-III.
Kat. 13.1.

MDK

Czencz János

Mari, cf.

KMT 1912. tav. kiáll.

Cz

MDK

Czancz János

K.né arcképe, of.

Magy.Arcképfestők Társ. kiáll. N.Szal. 1939.nov.

4. l.

Czencz János, festö MDK

Aábránd, olajf.

Mücsarnok. IV.Képzömüv.kiáll. "A Magyar Müvészetért". 1943. máj.16-3c. Kat.

Czencz János festőművész

Pitvarban

Gyöngyök

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.

MDK

Czencz János

választmányi tag lett

A Magyar Képzőművészek Egyesülete közgyülése. Képzőművészet 1929.19.sz. 1o4.l.

MDK

Csencz János, festöm.

HI, Rd, BK.T.: Halmos Izor dija,
Rudics-dij,
Benkö Kálmán dija,
Társulati dij.

Kitüntetések dijak.
Mücs.-CMKT.1931/32.évi téli kiáll. Kat. 27.1.

MDK

Czencz János, festöm.

Fürdés. Olf.

Mücs.-1911-12.évi téli kiáll. Kat. 83.1.

MDK

Czencz János

Marica

Fatime

Képzőművészet 1927. I. évf. 1. sz. 13.l.

MDK

Czencz János

Félakt, repr.

KMT. 1916. tav. kiáll. kat.

MDK

Czentz János

A Képzőm.Társ. fennállásának nyolcvanéves jubileuma alkalmából kiállitást rend.a Műcsarnokban. Művei a kiállitáson.

Lazáni Abonyi Ernő: A Képzőm.Társ.jub.kiáll.

Magyarság, 1941.márc.2. 13.l.

MDK

Czencz János, festöm.

145. Kommód elött.

165. Kisleányok.

KMTárs. 1938. téli tárlat. Kat. 11.1.

Czencz János

MDK

Tavasz felé, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Czencz János

MDK

Elhagyott lak, olf.

Műcsarnok 1912. tavaszi kiállítás

Czencz János MDK

Szendergés, olf.

Mücsarnok 1912. Tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

Művei a Műcsarnok tav.tárlatán.

Képzőművészet, 1931. 41.sz. 139.l.

Czencz János MDK

Alvó leány, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Czencz János

MDK

Lugasban, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállítás

Genera Typos

Lugrabon, olf.

Czencz János MDK

M.S.urnő arcképe, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János MDK

Mücsarnok, olf.

Mücsarnok 1913. tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Czencz János MDK

Tükör előtt, olf.

Műcsarnok 1913-14 tóli kiállitás

Czencz János
Fürdő nők, olaj

Árverési csarnok. 1939. 12 1.

eretü bejárattal a patak mellett,

atagolásos klasszicizáló ház a XIX.

szaki sarkán 2 ~~kerek bástyával~~ félkörű védőművel.

első 1285-ben kelt oklevél szerint
lta. Később a XV. században az eszter-
élya. Fontos katonai szerepet akkor
n török kézre kerül. Igy Drégely lett
al előőrse. Az 5o-loo főnyi őrség ka-
ondy György. A vár kétségbeejtő romlott
lentik: "...falai erősen ingatagok,

Czencz János
Akt, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 7 l.

Czencz János
Páholyban, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Mücs. 8 1.

Czencz János

Fekvő akt, olaj

O.M.K.T. 1918-19. évi kiáll. Műcs. 9 l.

MDK

Czencz János
Nő papagállyal, festm. repr.

Évk. KMT. 193o. 37 l.

Czencz János

A kinek a férje bevonult, olaj

Magyar Képzőművészek Segitő Bizottsága. Művészeti kiállitás. 1914. 2 1.

/Szabó/ 4

rkánnyal és a leggezőmotivummal diszit-
torony közé fogott hátsó homlokzat
része előbbreugrik, 1+1+3+1+1 tengely-
középrizaliton a földszintet az eme-
/kaput és ablakot/ összefogó izléstelen
rives keret van. Háromszögü ovális ab-
romzat zárja le. Oldalhomlokzatainak
része kéttengelyes, fent ugyancsak haj-
szemöldökpárkánnyal diszitve. Lent zá-
kapu.

: Földszinti szobái boltsüvegesek,
rnyoké boltivesek.

m: Vályi: Magyarországnak leirása. I.
Buda, 1796, 1781. - Borovszky 17 l.
o l./ - Rados Jenő: Magyar kastélyok.
9. 17 és 35 l. /XXX.tábla/.

Czencz János
Napfürdő, olaj

Téli tárlat. Mücsarnok, 1919-20. 15 l.

volna. Liezen-Mayert, Ligetit és Molnár Józs
vonatkozású festményeket gyűjtött, kora legjel
nak, a fiatal Lotznak, Orlay-Petrich Somá
Peske Gézának műveivel is kiegészítette képtá
tetett. Paczkát hosszabb ideig magánál tartja E
el, párizsi tanulmányútjában segíti, Madridba
alig kiemelkedett Fadrusz 1885-ben Krisztus
másnak, tőle várva buzdítást. Aukciókon ké
összeköttetésben állott külföldi gyűjtőkkel és k
A Képzőművészeti Társulat testületileg tel
tárlatokra kérik kölcsön.

A képtár legnevezetesebb gyarapodása
választás alkalmából Rómában időzve, megv
s csaknem kizárólag XIV—XVII. századi ola
tinelli-gyűjteményt, mindössze 20.000 forintér
megéri az egész vételárat. Sassetta, Giovanni
Foligno, Lorenzo di Credi, Mainardi, Pintur
pietrino stb. kiváló és hiteles műveivel gyarap
Volavy-féle, az Erba-Odescalchi, a Bécsben e
ményből, s — Bubics Zsigmond révén — az E

Simor rajzokat és metszeteket is gyűjtött.
két vaskos vázlatkönyvét. Führichtől, Dobyasc
letől, W. Kaulbachtól, Liezen-Mayertől stb. sz

MDK

Czencz János

Gömczi-Szabó: Az 1956.évi magyar müvészettörténeti irodalom bibliografája Müvért 1957.VI.évf.4.sz. 341.l.

Czencz János

Soproni Képzőművészeti Kör kiáll. 1927.

8 l.

Czencz János
Magdolna, olaj

Őszi Tárlat kiállításon. Műcs. 1922. nov. 7 l.

Czencz János, sz. 1885

Pihenő nő, olaj

Magyar Nemzeti Reneszánsz Társ. IV. aukciója. Bp.
1923. 3 1.

Czencz János

Napfürdő, olaj
Várakozás, "
Vihar előtt,"
Balaton, "
Siesta, "

Balatoni Társaság I. kiáll. Nemz. Szal. 1922. jan.
15 l.

Czencz János

Balaton partján, olak

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 9 1.

22. ~~Eredetileg Korább~~ Egy fénykép fe
több meg volt berakásos diszéből
keink védelme. Magyar Müvészet 1
tartja mint aki a timpanont kész
töredéket ~~XX~~ XII. sz. második fe
lása kódex miniaturákra emlékezt
miniatura festészet kezdetei. Az Arpád
Magyarsztudomány 1942. 504.l.
bibliával áll kapcsolatba. A Cs
lapszéli disz nem fordul elő. A
ez időben. A ~~levél~~disz, hax nem
a korábbi magyar kodex anyagban

Bekovits Ilonának azt a feltevé
nek, különösen a fejek szoros k
/id.m. 505.l/ a kapcsolat nem tö
nizáló emlék között természetes

23. Mathes: id.m.76.l. XI. tab.C.

24. Mathes: id.m. 79.l.XI.tab.E.

25. Horváth Henrik: Zum Weiterleben der
Bauplastik Mugons.
Horváth Henrik: Szent Margit si
79-81.l.31.kép.

~~26.~~

!! Csemegi J. szerint (id.m. 375) a port
Salvatore architrávjával hasonló.

Czencz János,

Női akt kendővel, olaj

Vetkőzés, olaj

Fürdőző nő, olaj

Árverési Közlöny, 1936. márc. 2.rank.sz.

32 1.

Czencz János
Pihenés, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-2o. 9 l.

Czencz János
Arckép, olaj

Téli tárlat. Mücsarnok, 1919-2o. 9 l.

képeihez technikában és stílusban közel-
n feldolgozva, csekély számuk valósággal
záló olasz emlékanyagban.
stantiná polyi Ottomán muzeumban, az
találhatók, továbbá egy sorozat Anconá-
ában. A csekély összehasonlító anyag
ránt óvatosságra int; technikában ugyanis
szempontjából pedig az esztergomi emlékek
pviselnek. Az előbbi kérdés kisebb prob-
át alkalmazta a bizánci müvészet, a helyi
hogy minden szempontból azonos technikai
. Leggyakrabban az alakot a fehér márvány-
cát, végtagjait e márványlapra vésték fel
i betétekkel. Más alkalommal a ruha egyes
anyagok alkalmazását, itt csak a fej,
ladata. Ebből azt a következtetést kell
os márványlapjai e technika legtisztább
amit bizonyára helyi nyersanyagadottsá-
müvészi kvalitás kérdése, amire az emlé-

anyagából Szt. Jakab, Szent Fülöp és
ványlapokat emeljük ki, mely Szalanikinek

Czencz János
Felhős táj, olaj

Népgondozó akció javára rendezett kiáll. N. Szal.
1920. ápr. 11 1.

Czencz János

Napfürdő, olaj
Várakozás, "
Vihar előtt, "
Balaton, "
Siesta, "

I. Balatoni kiáll. N.Szal. 1922. jan. 18 1.

Czencz János

Zöldruhás menyecske, olaj

Alkotás Művészház XVI. kiállítása. 1943.

aug. 1, 5 l.

MDK

Czencz János

Kertben, olf.

Mücsarnok 1913-14 téli kiállitás

Czencz János

MDK

Mezőn, olf.

Műcsarnok 1913-14 téli kiállitás

Czencz János MDK

Önkéntes, olf.

Műcsarnok 1915-16 téli tárlat

Czencz János MDK

T
+oilette, olf.

Mücsarnok 1915-16 téli tárlat

Czencz János, 500 koronás Halmos Izor-féle dij,
Tükör előtt c. olajfestményért

Művészet 1914. 87 l.

MDK

Czencz János, festö

évek során kapcsolatba került a Soproni Képzömüv. Kör életével.

Dr. Csatkai Endre: A soproni piktura történetének vázlata. Magyar Müvészet. 1928.7.sz. 562-4.l.

Czencz János

MDK

festő

Csatkai Endre: A 40 éves Soproni Képzőművészeti Kör története.

MDK

Czencz János

"Pihenés"c.fest.repr.

Nemzeti képzőm.kiáll.1934.

MDK

Czencz János

Fekvő akt, repr.

A Képzőm. Társ. 1918-19. évi téli kiállitása.
Müvészet 1918. 49.l.

Czence János
festő

M.D.K.

Baján műveiből emlékkiál-
lítást rendeztek.

Kirek.
Művészet, 1962. február – 43 t.

Czencz János

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

NÉPSZABADSÁG

1960 JAN 16

televízió [illegible] URH közvetítőrelé-adóépületeiben URH közvetítőállomásokat is létesítenek. (MTI)

117

Eltemették Czencz János festőművészt

Czencz János festőművészt nagy részvéttel temették el pénteken Szekszárdon. Czencz János — aki több hazai és külföldi díjat nyert — élete utolsó napjáig dolgozott bátai műtermében. Szekszárdon három évvel ezelőtt, hetvenedik születésnapja alkalmából rendeztek műveiből gyűjteményes kiállítást, a közelmúltban pedig a Hazafias Népfront Pécsett állította ki az idős művész legszebb képeit. (MTI)

tásra állítottak be, s amelyekkel senki sem szállíttat semmit. Mert nagyon kevesen tudják, hogy expressz paplantisztítást háztól házig szállít a vállalat és hogy expressz pipere és expressz tisztítás után kívánságra házhoz szállítja néhány kijelölt fiók a ruhát. Igazibb segítség volna, véleményünk szerint, ha a nehéz kilós- és a kényelmetlen gyorsmosás-csomagokat lehetne hazahozatni, akár úgy is, hogy házanként vagy tömbön-

K

A
fonto

Czencz János MDK

Akt, repr.

Műcsarnok 1928/29.téli kiáll.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Czencz János

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

1968 ÁPR 18

A nagyobb községekben is kiállítják

Czencz János festményeit

Czencz János festőművész emléktárlata bezárult a szekszárdi múzeumban. A Sárközben letelepedett és 1960-ban elhunyt mester Bátán őrzött családi hagyatékából kiválogatott, negyvennél több olajfestményét háromezernél többen nézték meg egy hónap alatt. Az egyik költő-látogató tizenhat soros, négy strófás verset is írt a kiállítás emlékkönyvébe.

Az emléktárlat anyagának egy részét vándoroltatják és bemutatják a megye nagyobb községeiben is.

gyártó
és segé
munkás

Herceghalom,
vásár, Velenc
Lovasberény, szekesfehérvá-
ri munkahelyeinkre több
éves munkára. Bérezés tel-
jesítménybér emelt alap-
bérrel, munkásszállást, ét-
kezést megfelelő térítés el-
lenében biztosítunk.
Vidéki dolgozóink részére
különélési pótlékot és az
utazási költség vállalati hoz-
zájárulását a jogosultak ré-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1980 MÁR 14

TOLNA MEGYEI NÉPUJSÁG

Megnyílt a Czencz János-emlékkiállítás

Vasárnap délelőtt Czencz János-emlékkiállítás nyílt a szekszárdi Béri Balogh Ádám Múzeumban. A művész egész életének munkásságát tükröző kiállítást dr. Mészáros Gyula, a megyei múzeum igazgatója nyitotta meg.

Megnyitójában ismertette a Vas megyei Osffyasszonyfán 1885-ben született Czencz János életútját. A győri tanítóképzőben szerzett tanítói oklevelet. Rajzkészsége már kisdiák korában megmutatkozott, művészi hajlama a festészet felé vonzotta. Első nagy sikerét 1911-ben érte el, „Tükör előtt" című festményével, amelyet a Műcsarnokban állítottak ki, s amely kitüntetést kapott. Több külföldi tárlaton — Bécsben, Párizsban, Velencében —, különösen szép női aktjaival szerezte meg a szakemberek és a hozzáértő közönség megbecsülését. A második világháború végén, elhagyva az ostromlott fővárost, Báta községben telepedett le, családjával együtt. A bátai Duna-part, a festői táj új színekkel gazdagította a már idős mester művészetét. Munkáit a szekszárdi múzeum több kiállításán bemutatták. Az aktok művészi festője 1960-ban, 75 éves korában hunyt el. A szekszárdi alsóvárosi temetőben lévő márvány síremlékét Pásztor János szobrászművész egyik alkotása díszíti.

Dr. Mészáros Gyula megnyitó szavai után a jelenlévők megtekintették az árusítással egybekötött emlékkiállítást. A megnyitón részt vett az elhunyt művész özvegye és családja is.

Jutesszere
festő-máz
vízszigete
tetőfedő,
lakatos,
hegesztő, kövező

motorszerelőket, autóvillanyszerelőket, betanított munkásokat budapesti és változó vidéki munkahelyre. Kőműveseket és kőműves segédmunkásokat, hálózati villanyszerelőket budapesti munkahelyre felveszünk. Vidéki munkahelyeken kiküldetési átalányt fizetünk. Jelentkezés helye: 21. sz. Autóközlekedési Vállalat 1. sz. Főnöksége,

től.

Állami
vagy s
részére
ajánlunk
m²
műhelyr
raktárna
csarnok
mint 1
alapterü
épített)
fészert,
hellyel.
lehet:
Faipari

Felemelték
felvásárlási

Az I. osztályú selyemgubó
A II. osztályú selyemgubó
A III. osztályú selyemgubó

Kössön ön
selyemgubó
szerződést.

A felemelt selyemgubóár n

Unesák a B-on (3)

1921

1930 Münk

1930 B. Társ

Beszélgetés (2)

1936

1943

Tájkép (8)

1912

1921 / 1922

1923 Benczúr

1927

1933 Pécs (2)

1936 Mut.

Erdő mélyén (4)

1930 Münk

1931-32 1931

1933 Pécs

Hullámsó Bal (4)

1926 Cébb.

1932

1933 Pécs

1933 B. Társ

Hinség (6)

1926 Céh

1930-31

1933 Pécs

1934 treged

1936 Mut.

1940 Ars

Csendélet (4)

1912

1923 Benczúr

1937

1940 Ars.

Balaton (8)

1920 Grusi

1921

1912 N. Sz.

1922 B. Társ

1923 Benczúr

1928 B. Társ

1932

1933 Pécs

Elvesztő a nő (3)

1921

1923 Benczúr

1925 B.

Bánat (2)

1922

1923 B.

1923 B

Bal partján

1911-12

1912-13

1919-20

Papagályos nő (3)

1924 Céh

1925 B.

1932 Mu.

Sete a B-nál (2)

1928 B. Társ

1929-30

Vörösháju nő

1921

1936 Mut

Álom (5)

1929-30

1930 Bal. Társ

1930 Münk

1933 Pécs

1936 Mut.

Ábránd (9)

1924 Céh

1933 Pécs

1935 N. képz

1939 1936 Mut

1936

1940 M. Mus

1940 Ars

1943 M. Múvát

Nyár (4)

1935

1937 Bal

1936 Mut.

1942-43

Tanya (2)

1912

1933 Pécs

Cigányok (3)

1933 Pécs

1936 Mut

1939

Mezőn (3)

1913-14

1933 Pécs

1936 Mut

Cigánylány (2)

1920 Grusi

1933 Pécs

1936 Mut

Kiss Ferenc

Knauz Nándor

Kopp Jenő

Kós Károly

Kőszeghy Elemér

Kubinyi Agoston

id. Kubinyi Ferenc

Kuzsinszky Bálint

László Gyula

Layer Károly

Lázár Béla

Lechner Jenő

Lechner Ödön

Lehel Ferenc

Lehoczky Tivadar

Lepold Antal

Lestyán Sándor

Lipp Vilmos

Liptay Pál

Lója Károly

Lonovics József

Luczenbacher-Érdy János

Lux Kálmán

Lyka Károly

Madarassy László

Majláth Béla

Majovszky Pál

Mahler Ede

Málnai Béla

Malonyay Dezső

Margitay Ernő

Margitay Gábor

Mariay Ödön

Máriás Viktor

Márkus László

Márton Lajos

Meller Simon

Mihalik József

Mihalik Sándor

Millecker István

Miskey J. Béla

Molnár Antal

Molnár János /1760/

Möller Károly

Murányi-Kovács Endre

Myskovszky Viktor

Nádai Pál

~~Nagy Iván~~

Nagy Lajos

Nagy Tibor I.

Nagy Tibor II.

Nagy Zoltán

Nyáry Jenő

Nyári Sándor

Oberschall Magda

Oelmacher Annie

Virágok (5) 1925 B. 1926 1927 NSz 1929 Munk 1936 Mutere	Fésülködő (2) 1929 1932 ny.	1918 Erust Tancosnő (4) 1925 B. 1927 1930	Odalisk 1931	Mezgedke (5) 1931 1936 1936 Mutere 1946 Ars 1943 Alkotás	Ó budai gárgás 1931	Első után (6) 1918 Erust 1927 1928 B. Társ 1930 Munk 1931 1930 B. Társ	Női archép 1932	Délik (3) 1933 Pécs 1934 1943
	Marcella (3) 1918 Erust 1921 1925 B.	Vörös hajú lány 1918 Erust	Lovak 1933 Pécs		Vág (4) 1920 Erust 1921 1929-30 1936 Mut.	Mongok 1934	Fehlök 1927 1927 ny.	1943
Csillogó Balaton (4) 1932 NSz 1936 Bal. Társ 1931 1934 Szeged	Vihar a Bal-on (3) 1928 B. Társ 1934 1936 Mut (2)	Alkonyat 1933 Pécs 1934 Nyár 1935	Fürdés után (12) 1923 Benczúr 1929-30 1925 B. 1932 ny. 1933 Pécs 1934 1936 1936 Mut. 1937 1939 N kép 1940-41 M Mno 1942 M Mno	Mu tereken (2) 1920 Erust 1934-35	Nislányok (4) 1927 1936 1936 Mutere 1937 Debr.	Zöldben (8) 1917 1918 1921 1933 Pécs 1936 Mut 1937 Debr. 1939-40 1941-42	Ingasban (3) 1913-14 1921 1925 B.	Fürdőjő (5) 1920 Erust 1927 1932 1933 Pécs 1935

Oltványi Imre (Artinger)

Orbán Balázs
Orlai-Petrich Soma
Ormós Zsigmond

Ortutay Gyula
Csvát Kálmán

Pacher Béla
Palócry Antal és Edgár
Pán Imre
Papp Gábor (Pártos Gyula 1881)
Pasteiner Gyula

Pataky Dénes
Pátzay Pál
Paulovits István

Paur Iván
Peisner Ignác (Pekár Kálmán)
Peregriny János
Péter András
Péterfy Jenő

Petrovics Elek

Pigler Andor
Pintér Ákos
Pompéry János

Ponori Thewrewk József
Pór Bertalán
Posta Béla
Prém József
Pulszky Ferenc

Pulszky Károly

Rabinovszky Márius

Radisics Jenő

Radnóti Dénes

Radocsay Dénes

Rados Jenő

Rajnay Miklós

Ráth György

Ráth Károly

Relle Pál

Rerrich Béla

Réthy László
Réti István
Réső Ensel Sándor
Rhé Gyula
Riedl Frigyes

Rómer Flóris
Róna József
Rónay Kázmér
Rónay Mária
Roska Márton

Rosner Károly
Rózsa Györa
Rózsa Miklós

Rózsaffy Dezső

Rozsnyay Kálmán

Roth Viktor

Rumy Károly

Rupp Jakab

Ruzicska Ilona

Sarkadi Leo
Saytan Magda
Scheiber Mária
Schiller Otto
Schoen Arnold
Schüllerus Adolf (Erdély)
Sebestyén Károly

Seemayer Willibald

Seenger Ervin
Siklóssy László
Supka Ervin

Sóó Rezső
Sóós Gyula
Sós Endre
Spectator

Supka Géza

Supka Magdolna

Szabó Erzsébet
Szabó Fehér
Cs. Szabó Kálmán
Szana Tamás

P.Szathmáry Károly

Szegedi-Maszák Hugó

Szegi Pál

Szécsi László (Páris UMBE előadás)

Balat. part. (4)

1911-12
1912-13
1919-20

Alt (31)

1912-13
1913-14
1914
1915
1917-18
1918 Ernst (4)
1918-19
1920 Ernst (2)
1920
1920-21
1921 (2)
1920-31
1923 B (2)
1927
1928-29
1931-32
1932 gs.
1941
1943 1943 Lyceum

Szerkel. a B. alá (3)

1912-13
1913-14
1928 B. Tan.

Varrahonos (7)

1912-13
1922 Balat. Tan.
1923 B.
1928 B. Tan.
1933 Pécs
1939
1942 N kép.

(5)

1913-14
1936 Mütem.
1937
1940
1942-43

Tükör alá (6)

1911
1911 N.Sz.
1913-14
1918 Ernst
1925 B.
1936 Mütt.

Pihenő (19)

1912 N.Sz.
1914
1918 Ernst
1921 V
1919-20
1923 B.
1926
1927
1933 Pécs
1934 N kép.
1934-35
1936
1936 Mütem.
1939
1941-42

Felső alá (17)

1914
1918-19
1920-21
1921 1921 C
1924 1923 B.
1925 B. 1925 B
1932
1932 gs.
1933 N kép.
1936 1939 N kép.
1936 Mütem.
1937

Siesta (10)

1915 1918 Ernst 1920 Ernst
1921
1922 Balat. Tan.
1924 1923 B
1925 B.
1928-30
1933 Pécs

Tolvaj (7)

1915
1915-16
1918 Ernst
1921 1922 Alsó
1925 B.
1927

Alsó ső (8)

1916
1917-18
1923 B.
1924
1927
1931
1933 Pécs
1936 Mütt.

Felalá (10)

1914
1916
1921
1923 Lyceum
1927
1930 Münk.
1932 M.
1933 Pécs
1936 Mütem.

Kosárlabda ső (8)

1916-17
1921
1926 Cék.
1933 Pécs
1935 Orkest.
1936 Mütem.
1937 Orkest
1941

Lovagló (14)

1916-17
1918 Ernst
1920
1921
1922
1923 B.
1925 B.
1926
1930 Münk.
1931-32
1933 N kép.
1933 Pécs
1934
1936 Mütt.

Orchidea (8)

1911 N.Sz.
1918 Ernst
1919-20
1921 (2)
1920-21 (2)
1927

Tőrvívás

1920-21

Magyalos (4)

1920 Ernst
1921
1922
1926

Tőke

1922

Kéz alá (9)

1923 B.
1924 1925 B
1926 Cék.
1927
1930-31
1932 gs.
1935 N kép.
1936

Álló alá

1928-29

Székely Bertalan
D. Szemző Piroska
Szendrei János
Szentiványi Gyula
Szilárd Vilmos
Szinday Géza (Erdély)
Szmrecsányi Miklós
Szokoly Béla
Szomory Dezső
Szönyi Ottó

Szörédi Ilona

Tábori Kornél
Tamás Ernő

Tápay Szabó Gabriella
Térey Gábor
Teutsch Géza dávid és Frigyes (Erdély)
Thallóczy Lajos /Deli álnéven/

Thaly Kálmán

Toldy/Schedel/ Ferenc

Tombor Ilona

Torma Károly

Torma Zsófia

Toroczkai Wigand Ede

Tóth Dénes

Vahot Imre

Vajda Pál
Várdai Béla (Beöthy Zs. azz.)
Vargha Balázs

Varga Nándor Lajos

Varju Elemér

Varsányi János
Vasvary János
Végh Ödön

Végvári Lajos
Vészi Margit
Viski Károly
Viszota Gyula
Voit Pál

Weichinger Károly
Weyde Gizella (Béci)
Wollanka József

Xantus János

Yartin (Nyitray)
Ybl Ervin

Zádor Anna
Zakariás G. Sándor
Zalka János

Zakariás
Zimmermann Lajos
Zombory Gusztáv

373

MDK

Czencz János

Erdő mélyén.
Merengés.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CXV.A Munkácsy-céh
III.reprezentativ kiáll.Bpest.1930.Nov.hó
Kat. 9.1.

MDK

Czencz János

Balás P. László: Székely Bertalan emlékkiállitása.
Nemzeti Ujság 1935. nov. 17. 16.l.

Czencz

festőművész

Postatakarékpénztár műtárgy-anyagából - képével szerepel.

Esti Kurir
1929.VI.11.

M.D.K.

Czencz János, festő

részt vett az 1936-ban Szombathelyen rendezett dunántuli művészek kiállításán

Szelényi Lajos: Adalékok az első szombathelyi Derkovits-kiállításhoz

Művészettörténeti Értesitő, Bp.1967.XVI.évf.2.sz.

131 old.

MDK

Czencz Já os

Nő kutyával, o.

Bárkák Anconánál, o.

Szépmüv. Muz. háborus veszteségeinek jegyzéke

Bp.1952.

Czeisz János

Akt képekkel nevezet a
műsaznok téli tárlatán

Ly hagyarság 1937 I. 24

Czencz János

Akt, o.

Egyéb közvagyonból elvont műtárgyak jegyzéke
Bp. 1952.

Czenix János
festő

MDK

A Szocialista Népfront megyeszékhelyen megnyílt kiállításán bemutatta a „Kirándulók", „Akt kóccal", „Fekvő akt", „Fekvő akt drapériában" c. képeit.

-(Hamar) Jegyzetek Czenix János kiállításáról

Napló, 1959. dec. 23. 2 lap

Czencz Fáurs
festőművén

Tavarsi bráttítás – Műcsarnokban – bérével
szerepel –

Estr Rum
1929 III. 3

Czencz Fáms

festőmüvész

Képzőmüvészeti Egyesület tárlata - Szegeden a Kulturpalotában - képével szerepel. A női akt előkelő daluska. A vörös haju egy dekoratív vizió, melynek zamatja megvan a varrónő-ben is.

Szegedi Uj Nemzedék
1929.V.26.

Czencz János (1885-)

A régi józsefvárosi gázgyár részlete.
2 drb. Sign. 1914. Olj f. 70x70, 75.5x83. vászon
Ltsz: 1337 és 1340.

Alvó nő.
Olj f. 31x39 vászon. Ltsz: 560. Sign. 1915.

Fekvő nő.
Olj f. 48x29.5 vászon. Ltsz: 6871. Sign. 933.

Czencz János

Szerepel a Mürzarnok

téli tárlatán

Pesti Napló 1937 I. 24

Czencz János

Akt képe szerepel a
hűvösvölgyi tél. tárlatán
(emlitve)

Az Est 1937 I. 24

Lenca János

Szerepelt a Műcsarnok Tavasi tárlatán.

8 órai Újság 1930. III. 15.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi kárlatán.

MJH. 1930. III. 15.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. 1930. III. 15.

Czencz János

szerepelt az V. balatoni kiállításon.

EK 1933. V. 9

Czencz János

Szerepelt az V. balatoni kiállításon.

Nu. 1933. V. 9.

Czimra János

szerepelt a Nemzeti Salon téli tárlatán.

EK 1932. XII. 25.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok tavaszi tárlatán.

PH. 1930. III. 15.

Czeucz Janos

[illegible]

[illegible]

PH. 1933. IV. 19.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

EK. 1932. X. 30.

Czancz János

Műcsarnok téli tárlatán kollekciója szerepelt (női aktokból).

MH.929.XII.22.

Czencz János

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat téli kiállításán szerepelt.

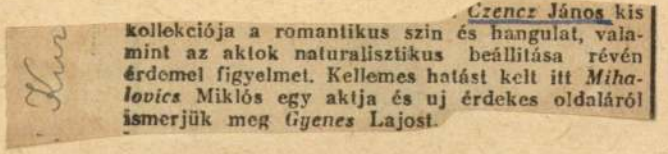

Czencz János kis kollekciója a romantikus szin és hangulat, valamint az aktok naturalisztikus beállitása révén érdemel figyelmet. Kellemes hatást kelt itt *Mihalovics* Miklós egy aktja és uj érdekes oldaláról ismerjük meg *Gyenes* Lajost.

EK. 929. XII. 22.

Czencz János

Műcsarnok téli kiállításain szerepelt

Rajta kívül néhány kisebb sorozat, elsősorban Czeucz Jánosé, aki egy falat tölt meg képeivel. Tovább folytatja azt az utat, amelyen eddig járt, letompított atmoszférában, erősszínű drapériák effektusai, komolyan megtanulmányozott női aktok körül. Ezt a problémát egyre teljesebben szólaltatja meg mindig jóeszközökkel.

BÓU. 929. XII. 22.

Czencz

Műcsarnok téli kiállításán szere-
pelt.

Az Est 929. XII. 22.

Czencz

Műcsarnok téli tárlatán festmé-
nye szerepelt.

MO. 929. XII. 22.

Czenc János

Művészeink téli tárlatain szerepelt.

Czenc János halad a régi uton, a műteremhangulatoknál, éles szinellentéteknél, annál a kissé élettelen modornál, amely elnyeli a tehetségét. *Karlovszky* Bertalan és *László* Fülöp egy-egy ragyogó képmással adták le a névjegyüket.

NU·929. XII. 22.

Czencz János

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

Az *I. teremben Czencz* János egy sorozatot állitott ki legujabb müveiből. Markáns kolorizmus jellemző képeire (többnyire aktok), melyeken a kék, vörös, zöld drapériák alárendelt szerepü folthatásukkal fokozzák a viruló női test formáinak életteljességét, lágy bőrfelületét, párnás puhaságát.

M.929.XV.22.

Czencz János

Műcsarnok téli tárlatán szerepelt.

PESTI HIRLAP

rendü akt-tanulmányokat állitott ki *Lühnsdorf Károly*, aki legjobb rajzolóink közé tartozik. Aktkompozíciókban azonban a fő-hely *Czencz Jánost* illeti, aki az első teremben egész falat foglal el ragyogóan szines drapériákkal élénkitett mesteri női aktjaival, ilyen mesteri munkái: az „Álom", a „Vágy", a „Fájdalom", a „Fürdés után", a „Felkvő akt, madárral".

PH. 929. XII. 22.

Czencz János

Képzőművészeti Társulat téli kiállításának Műcsarnokban szerepelt

Czencz János nagyobb gyüjteménnyel szerepel a kiállításon. Szereti a selymek, kelmék sokszínüségét, melyeknek meleg akkordjai a félhomályban sem vesztik el erejüket, megőrzik lokális értéküket. Ebbe a tarka színegyüttesbe ágyazza be Czencz női aktjait. Azok a képei a legsikerültebbek, így a

28-as számú, amelyeken egységes tónusba foglalja össze a különböző színfoltokat. Naturalisztikusabb szellemű tájképeiből is kiütközik a tarkaság szeretete.

BH.929.XI.22.

Czancz János

Műcsarnok téli tárlatain kisebb kollekciójával és akt képeivel szerepelt.

PH.929.XII.24.

Czencz János

Műveivel részt vesz az Arcképfestők kiállitásán, melyet a Nemzeti Szalonban rendeztek.

M.H.930.X.19.

Czenvz János

Részt vesz a Magyar Arcképfestók Társasága kiállitásán

N.U.93o.X.21.

Czencz

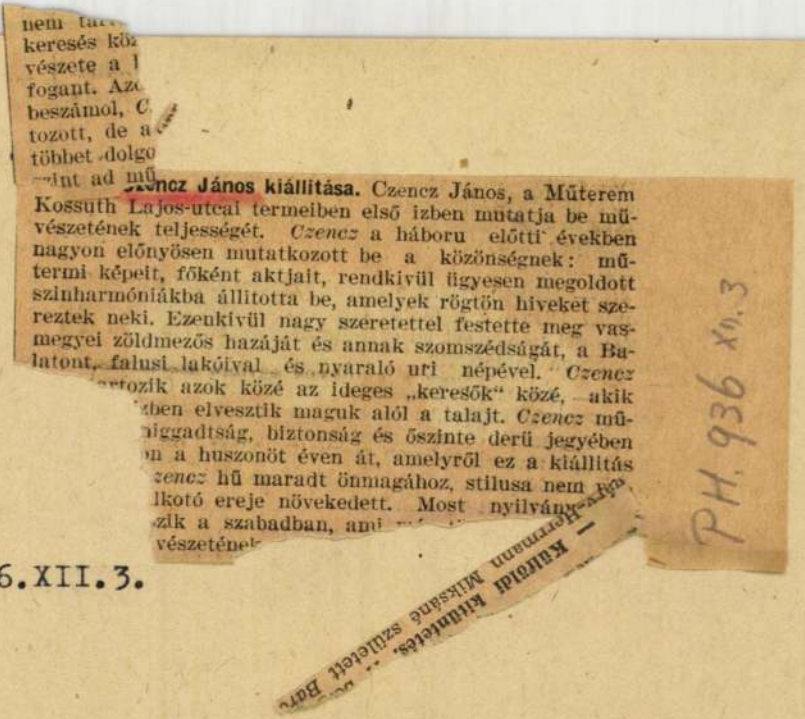

nem ta...
keresés kö...
vészete a ...
fogant. Az...
beszámol, C...
tozott, de a...
többet dolgo...
...int ad mű...

...encz János kiállitása. Czencz János, a Műterem Kossuth Lajos-utcai termeiben első izben mutatja be művészetének teljességét. *Czencz* a háboru előtti években nagyon előnyösen mutatkozott be a közönségnek: műtermi képeit, főként aktjait, rendkivül ügyesen megoldott szinharmóniákba állitotta be, amelyek rögtön hiveket szereztek neki. Ezenkivül nagy szeretettel festette meg vasmegyei zöldmezős hazáját és annak szomszédságát, a Balatont, falusi lakóival és nyaraló uri népével. *Czencz* ...rtozik azok közé az ideges „keresők" közé, akik ...zben elvesztik maguk alól a talajt. *Czencz* mű... ...iggadtság, biztonság és őszinte derü jegyében ...n a huszonöt éven át, amelyről ez a kiállitás ...*zencz* hű maradt önmagához, stilusa nem ... ...lkotó ereje növekedett. Most nyilvány... ...zik a szabadban, ami ... ...vészetének...

P.H. 936.XII.3.

Külföldi kitüntetés. ... Herrmann Miksáné született Bár...

PH. 936 XII. 3

Czencz János
festőművész

— Czencz János tárlata a Kassban. A fiatalabb magyar művésznemzedék egy igen tehetséges és rokonszenves tagja mutatkozik be Czencz János személyében a szegedi közönségnek. Müvei a budapesti tárlatoknak már másfél évtized óta fémjelzett értékei és most elhozta termése javát a Tiszapartra, hogy ezzel is demonstrálja a becsületes művészi munkának kijáró tiszteletet. Korra fiatal, de tudásra a beérkezettség és a korszerü haladással párosult komoly törekvések bajnoka. Van ott egy képe a «Vörös haju» mely Fiumében a «Medaglia comme morativa»-t hozta neki és amellyel a női akt meleg szineit a háttér hideg tonalitásával hozta harmóniába. A «Számüzött» egy hasonló probléma megoldása, a kép librettójának megfelelő tragikus elem hangsulyozásával. Balatonberényi tája a plenerista felfogás éz az ennek megfelelő temperamentumos előadás egy igen sikerült példánya. Kis téli tája a hideg szinek melódikus szimfóniája. Egyéb kisebb méretü aktok, tájak és egy nagyobb virág cseńdélet egészitik ki az ötven darabból álló gyüjteményt. Minden vásznán érzik, hogy átéli témáit és minden müvével bebizonyitja a modernek büszke jelszavát, hogy a természetet nem szabad másolni, hanem kifejezni kell. Ő kifejezi a természetet, de nem az expresszionista gőgös szubjektivizmusával hanem azzal az áhitattal, mellyel a vérbeli müvész Isten teremtett világát szemléli. Ezen az uton már sok állomást hagyott ugyan maga után fejlődésének nemes irama, de ez a mult egyszersmind a záloga egy nagy jövőnek is, mely elé várakozással nézünk. A tárlat ünnepélyes megnyitása vasárnap délelőtt lesz a szegedi müértés ott bizonyára meg fogja látni a valódi értéket. (P. E.)

Szegedi Új Nemzedék
1929 V. 19

Elsőrendü bonyhádi tájfajta vörös
vagy két-három
tehen
fehér vagy tarka
gyönyörü északném

Czencz János
festő

MDK

A Harafias Népfront nagytermében nyílt meg kiállítása

—: „Megnyílt Czencz János festőművész kiállítása"

Napló, 1959. dec. 15. 5. lap

— **Czencz János gyüjteményes kiállitása.** Hetvenkét festményét gyüjtötte egybe kiállitásra a Kossuth Lajos-utcai „Müterem"-szalon helyiségében Czencz János. A közönség évtizedek óta jól ismeri tetszetős munkáit a Mücsarnok kiállitásairól. Már messze az az idő, amikor Czencz mint ifju festő elindult pályáján, de korai munkáira azért még jól emlékszünk. Sajátos előadási módja volt, ahogyan alakjainak (főként női alakokat festett már akkor is) ruhával el nem takart részeit, elsősorban a fejet, apróra kidolgozta s a ruhátlan részek körül minden egyebet vázlatos állapotunak hagyott meg. A kétféle állapot közötti finoman kiszámitott ellentét igen hatásos volt. Akkoriban Czencz müvészetünk biztató reménységének látszott, de a fejlődése elmaradt. Megmaradt ugyan tudása, amely már akkor sem volt kisebb, mint ma, de nem gazdagodott festményeinek a lelkisége. Mindenekelőtt szegényes maradt a képzelete, ami abból is látnivaló, hogy képtárgyainak igen kicsiny a száma és egyik a másiknak több-kevesebb eltéréssel való megismétlése. De nem fejlődött a színérzéke sem, amely különösen a szinek egymás mellé rakásában, a szinkompozicióban mutatkozik ma is bizonytalannak. Mostani kiállitásának talán legteljesebb (mert zavaró fogyatékosságoknak hijával levő) müve egy kisméretü fekvő női aktja (40.). Ennek a szinkompoziciója is zavartalan: jól kiegyensulyozott finom kis alkotás. Czencz más képeinek is vannak jó tulajdonságai. Müvészien bravuros tudásu festő. Biztos a rajza és izes a festői előadása. „Vöröshaju nő"-je, „Korsós leány"-a, a „Menuette" cimü jelmezes kép, vagy a „Pihenés" összekuporodó női aktja mind igen jó festői munka, csak persze hijával vannak az igazi eredetiségnek, vagyis annak, ami minden müvészeti alkotás végleges hatásának igazi feltétele. *(e. a.)*

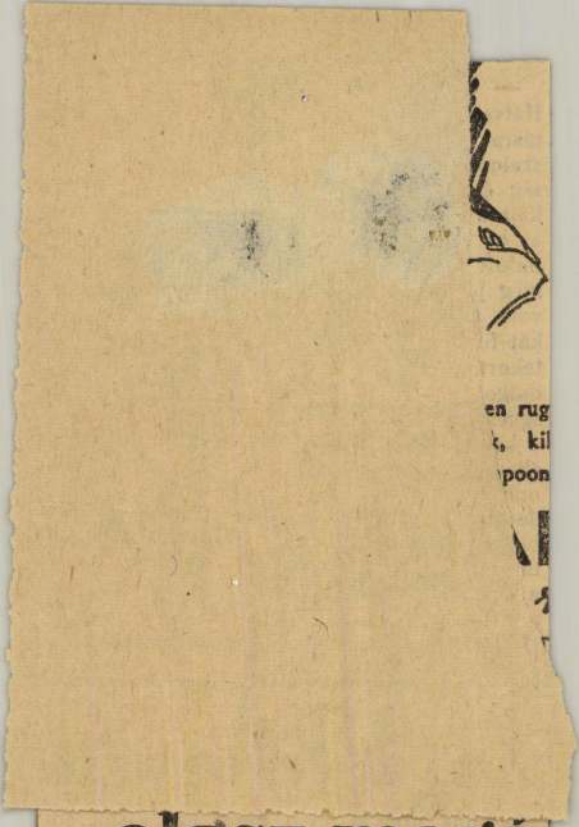

en rug
, kil
poon

olasz megá

XII/3

Japán konzulátust állító

Tokió, december 2. A japán kormány tokiói időszámitás szerint szerdán este nyolc órakor a következő hivatalos közleményt adta ki:

„A japán kormány értesitette az olasz kormányt arról a szándékáról, hogy megszünteti az addisszabebai japán követséget és helyébe

Czencz János MDK

Jestő

A Szarafics Népfront nagytermében megnyílt kiállításon tájképei közül bemutatta a „Reggeli hangulat a Dunán", „Kislányok a Duna parton"; valamint-a „Korsós lány", „Sokac lány", „Lányok zöldben", „Bátai háztetők", „Népművészek" c. alkotásait.

-(Szamar) Jegyzetek Czencz János kiállításáról
Napló, 1959. dec. 23. 2. lap

Czencz János

— **Czencz János kiállítása.** A Műterem-en ma nyílt meg *Czencz* János jeles festőművész kiállítása. A komoly, kiegyensúlyozott stílusra törekedő festő ezúttal főképp derüs színekkel keresi művészi problémáinak a megoldását. Ugylátszik ez helyes út, mert a kiállításon a legtöbb képben gyönyörűséget talál a szemlélő.

Est, 936.XII.5.

Czencz János
1885 Ostfiasszonyfán szül. -

1936-ban a soproni bencések tanitványa, Czencz Kismartonban állitotta ki müveit.

Parasztlány c. képe a Liszt Ferenc Muzeumban Sopronban.

Csatkai Endre: A soproni képzőművészet történet
1962. Sopron 26.l.

MEGHÍVÓ

CZENCZ JÁNOS

FESTŐMŰVÉSZ

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSÁNAK ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA, 1936. DECEMBER HÓ 3-ÁN DÉLUTÁN 5 ÓRAKOR A „MŰTEREM“ KIÁLLÍTÁSI TERMEIBEN.

TISZTELETTEL

CZENCZ JÁNOS
FESTŐMŰVÉSZ.

KATÓ KÁLMÁN
A „MŰTEREM“ MŰVÉSZI VEZETŐJE.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ DECEMBER 3-ÁTÓL DECEMBER 16-ÁIG

NAPONTA 9–6-IG, VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10–2-IG.

EZEN MEGHÍVÓ A KIÁLLÍTÁS TARTAMA ALATT BELÉPŐJEGYÜL SZOLGÁL.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

Király Kálmán *úrnak*
~~*úrnőnek*~~

„MŰTEREM"
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSOK KFT.
BUDAPEST, IV., KOSSUTH LAJOS U. 12
FÉLEMELET.
TELEFON: 1-895-54

Budapest

ker. Andrássy *út* 73/75 *sz.*
utca
tér

Czencz János
festőművész

(*) Czencz János kiállítása. A Fészek Klub kiállító szalónjában most Czencz János képeiből rendeztek kiállítást. S ezzel a nagyon komoly és szép gyűjteménnyel s néhány megelőző kollekcióval ezek a kiállítások a komolyabb művészi események sorába léptek, holott eredetileg csak az volt a cél és szándék, hogy a klub festőtagjainak adjanak alkalmat és eladási lehetőséget. *Czencz* nem tartozik azok közé, akiknek értékes művészetét ez alkalomból kellene felfedezni. Kolorista kvalitásait, színgazdagságát, nagy mesterségbeli tudását minden jelentkezésénél el kellett ismerni és figurális studiumai, akttanulmányai a nagy publikum előtt is népszerűek. Néhány ilyen természetű tanulmányán kívül azonban ezen a kiállításon egy sereg kis tájképet is hoz, nagyrészt balatoni felvételeket, amelyeknek közvetlensége, színes szépsége ebben a témakörben is komoly megbecsülést követelnek számára. Mint tájképfestő, őszinte érzéssel fogadja magába a természetet és fölényes eszközbeli gazdagsággal rögzíti meg közvetlen színes formában a maga látományait.

Magyar Hírlap
1929 II. 8

utalvány.

.....nak, címe:.....

(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

által.....

.....ért

[redacted]

[redacted] fizetendő.

.....bélyeg.....nyugta.....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

	Bevétel	Kiadás
	Pengő	Pengő

est.

MDK

Czencz János

A régi józsefvárosi gázgyár részlete, o.

Alvó nő, o.

Fekvő nő, o.

Főv. Képtár háborus veszteségeinek jegyzéke
Bp. 1952

Czenez János

Szerepet a Múcsarnok Tavasi tárlatán.

Pórai Újság 1927. IV. 3.

Czenca János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 órai Ligság 1931. II. 22.

Csencz János

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

MH 1931. II. 22.

Czencz János

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PH 1931. II. 21.

Czencz János

A Balló Ede-dijból részesült.

M.934.X.9.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őni tárlatán.

Újság 1926. X. 24.

Czencz János

Résztvesz a Balatoni Társaság Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásán

U.93e.IX.21.

Czencz János

"Balatoni strand" , "Eső után", "Részlet Füredtől" c. művei a Balatani műtárlaton a Nemzeti Szalonban.

P.H.930.IX.21.

Czencz János

Művével szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-ár
a Nemzeti Szalónban.

M.H.930.IX.21.

Czencz János

Művével részt vett a Nemzeti Szalonban rendezett Arcképkiállításon

B. 93e. 41. 19.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NM. 1932. X. 5.

Csencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

Est 1932. X. 30.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NM. 1932. XI. 3.

Czencz János

Alkotásával szerepelt a Balatoni Társaság kiáll.-én.

M.U.930.IX.21.

Czencz János

Szerepel a hagyat Szerépfestők Társasága kiállításán a Nemzeti Szalonban

Pesti Hirlap 1937. X. 10

Czeczer János

Szerepelt a Munkácsy-cék szegedi kiállításán

PH. 1930. X. 21.

Csemer János

Szerepelt a Nemzeti Szalon őszi tárlatán.

M. H. 1932. XII. 28.

Csenki János

Szerepelt a Nemzeti Szalon téli tárlatán.

MO. 1932. XII. 25.

Czencz János

Kezdet a magyar Ardrép festők

kiállítása a Nemzeti Szalonban

Nyság 1937 X-9

Czeczer János -

Szerepelt a Munkácsy-cék negedi kiállításán.

NU. 1930. X. 21.

Czencz János

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban virágcsendélek szerepelt.

PH.929. X. 20.

Czene J.

"Szegedi Képzőművészeti Egyesület" kiállításain Szegeden szerepelt.

Sz.U.N.934. IV.25.

Czencz János

Szegedi Képzőművészeti Egyesület
tárlatán Szegeden szerepelt.

Sz.L.N. 934.IV.1.

Csemer János

A nemzeti kiállításon a főváros vásárolt tőle.

BH. 1933. V. 14.

Czencz

Művével szerepel a Műcsar-
nok jubiláló kiállí-
tásán

N. U. 936 V. 3
Ú. M. 936. V. 3

Dürer

Megenblick

Czener János

Heverő akt c. képét megvette a főváros a nemzeti kiállításon.

M. 1933. V. 13.

Czencz Jakos

a nemzeti kiállításon a főváros vásárolt tőle.

Nk. 1933. V. 14.

Czencz János

festőművész

Harmadik Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Ujfalu
1955.III.23.

Czencz János

festőművész

Téli Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Müvészi munka erdeje és fürdú figurája.

AZ EST.
1935.XI.17.

Czencz János

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. 1933. IV. 20.

Csencz János

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

M. H. 1933. IV. 19.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok őszi tárlatán.

PH 1932. X. 29.

Csencz János

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

E. K. 1933. IV. 20.

Czencz János

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

8 órai Ujság 1933. IV. 20.

Czencz János

Szerepelt az I. nemzeti tárlaton.

NM 1933. IV. 20.

Czencz Jenő

Művével szerepel a Műcsarnok Téli Tárlatán.

N. Ú. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 22.
P. H. 929. XII. 24.

Czencz János

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Fürdőző

Pesti Hirlap
1935.XI.16.

Czencz

festőművész

Harmadik Országos Képzőművészeti Kiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1933.III.24.

Czencz János

Művével szerepel a Szegedi
Képzőművészeti Egyesület
1934 Tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék-1934-XI-18.

Czencz János

Karepel a Nemzeti Szalon karácsonyi kiállításán

Nemzeti Újság 1938 XII. 10

Czencz János

Szerepel a műcsarnok tél.
tárlatán

Esti Kurir, 1938 II. 9

Czene János

Akt képe verejel a műsarnok téli tárlatán

Est 1938. II. 6

Czencz János

Szerepel a hűnaznok tél.

Tárlatán

Esti 1938 II. 6

Czene János

Szerepel a Kétfőmüvéneti Társ:
Őszi Tárlatás a Műcsarnokban

Nemzeti Ujság 1938 XI-9

Czencz János

Ábrand c. műve nagyrel a
hűssarnok téli tárlatán (emlitve)

Pesti Nagló 1938 II 6

Czencz János

A nemzeti kiállításon a főváros vásárolt műveiből.

NU 1933. V. 13.

Czeiner János

festőművész

Karácsonyi kiállitás a Független Kritikának rendezésében - a Lipótvárosi Társaskörben - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XII.22.

Czeiss

festőművész

Képzőművészeti kiállitás - Lipótvárosi Társaskörben - képével szerepel.

Pesti Hirlap
1935.XII.24.

Czeizer János

Független Kritika képzőművészeti kiállitása - a Lipótvárosi Társaskörben - munkájával vesz részt.

Nemzeti Ujság
1935.XII.20.

Czencz János

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1935.VI.16.

Cencz János

festőművész

Ugókely Bertalan emlékkiállítás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1935.XI.17.

Czancz

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

Az Est 929. X. 20.

Czencz János

Munkácsy-cék II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt

EK. 929.X.20.

Czencz János

kezepel „A nő a művészetben"
c. kiállításon a műcsarnokban

Magyarság 1936 X. 29

Czencz János

III.

Kis szalón

Gazdasági szükséglet és nem művészi program nyitotta meg a Tisztikaszinó épületében a legújabb kiállító-termet, amely nyilt bevallással, állandó kiállítást ad a Képzőművészeti Társulat kiállítói egy részének azzal a céllal, hogy a művészek képei minden közvetítő nélkül, sajátmaguk rendezésében jussanak a közönség elé. Az első kiállítás anyagát javarészt ismerjük. Különböző tárlatokon ott szerepeltek már ezek a képek, és sok van köztük olyan, amelyet érdeme szerint méltattunk is. A kiállítók névsorában is sok az ismert név, szép kollekcióval szerepel *Czencz* János, mellette *Major* tájképei, *Mihalovits*, *Komáromi*, *Vigh* Bertalan stb. képei kaptak helyet. **B. L.**

m. 929. XI. 1.

m. H. 929. XI. 3.

	Pengő		Pengő	
sen				
Le a bevételt... ...				
Kifizetendő összeg				

30. sorsz. Könyv. minta. — Pallas nyomda, Budapest.

osztály:

.....

A fizetés készpénzben / cheque kibocsátásával megtörtént

193..... cheque száma .....

A főpénztár:

.....

Czencz János

Karapel „A nő a művénetben"
c. kiállításban a műcsarnokban

Ujság 1936 X. 24

Czencz János

Életképekkel nekrepel „A nő a művészetben" c. kiállitáson a műcsarnokban

Nemzeti Cyság 1936 X. 25

Czencz Burkhardt

Munkácsy-éh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

MH. 929. X. 20.

Czencz János

festőművész

Téli Kiállitás - Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

Csencz János

Szerepelt az O. M. Szlegenfogalmi Hivatal

kiállítássorozatán.

N. M. 1939. XII. 19.

Szenc János

szerepelt a Magyar Arcképfestők Társa-

ságának kiállításán.

VII 1939. XI. 4.

Czencz János

"Szieszta" c. műve, a Szegedi Képzőm.Egyesület tav. tárlatán.

Szegedi Uj Nemzedék, 930.IV.13.

Czencz János

Képmásal szerepel a Műcsarnok őszi tárlatán.

P.H.931.X.16.

Czencz János
festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása - a Mücsarnokban - képével szerepel.
Vöröshaju Ülő akt-ja.

Pesti Hirlap
1930.XII.30.

Czencz János

festőművész

A Munkácsy-céh műtárgysorsolásán kisorsolták képét.

Esti Kurir
1930.XI.25.

Czencz János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításon - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Biborpirossal élénkitett "Fáraó leánya".

Pesti Hirlap
1930.XII.21.

Czencz János
festőművész

Pesti Hirlap
1930.XII.24.

— **Sorsolás a Műcsarnokban.** A Képzőművészeti Társulat rendes tagjai között évente szokásos műtárgysorsjáték húzását kedden délután tartották meg a Műcsarnok tanácstermében. Kisorsolták azokat a műveket, amelyeket a Képzőművészeti Társulat művásárló-bizottsága Glück Frigyes kormányfőtanácsos elnöklete alatt erre a célra megvásárolt. Harminc műtárgy került kisorsolásra, 21 200 pengő összértékben. A sorsolásnál Sternád István, Czencz János: „Fáraók leánya". — Sátori Ernő, Kézdi-Kovács László: „Szunnyadó erdő". — Breuer Gusztáv, Márton Ferenc: „Erdőrészlet". — Fleischmann Oszkár, Gyímes Lajos: „Pék udvar". — Légrády Imréné, Romek Árpád: „Kotor Zsuzsa udvara". — Zoltán Géza, Szlányi Lajos: „Téli délután". — Karkas Rezső, Aldor J. László: „Borus táj". — Kardos Izidor, Szabó Dezső: „Tanyaablak". — Drucker Viktor, Pásztor János: „Iluska" faszobor. — dr. Dános Tivadar, Major Jenő: „Naplemente a Dunán" (pasztell). — dr. Marton Henrik, Burghardt Rezső: „Októberi napsütés". — dr. Kun Béla, Edvi-Illés Aladár: „Badacsonyi hegy". — Erdős Ármin, Knopp Imre: „Szélben". — a kalocsai káptalan, Kampis János: „Párás reggel". — dr. Illyés Géza, Mérő István: „Napsütésben". — Liedemann Frigyesné, Tury Gyula: „Erdőszélen". — muraközi Radnay-Rózsa Károly, Udvary Pál: „Nő napsütésben". — dr. Glasner Samu, Markup Géza: „Elefánt és párduc" (bronz). — Buchwald Béla, Horváth Béla: „Rábapart". — dr. Szarvassy Imre, Aradi-Edvi Illés: „Gobelinterem". — Nékám Lajos, Pádly Aladár: „Falusi utca". — dr. Bisitzky András, Radnay Rezső: „Nyári vivatar". — dr. Kemény Miklós, Klammer Mariska: „Erzsébet királyné terme". — Madách Imre főgimnázium, Sárdy Brutus: „Téli táj". — Karádi Győző, Rubovics Márk: „Körte és dió". — Kommer József, Kárpáthy Jenő: „Dunapart Zebegényben". — dr. Frank Aladár, Haramgy Jenő: „Spanyol vásár" (díszes mény). — Vízvendy Zoltán, Zombory Lajos: „Buzuhordás". — Angyán Béla, Zombory Lajos: „Tehéncsorda" — és Fernbach József, Rökk Károly „A kalocsai templom télen" című olajfestményét nyerte meg.

Σ.Κ. 930. xi. 8.

Η. 930. xi. 4.

Czencz János

festőművész

Munkácsy-céh kiállitása- Ernst Muzeumban - képével vesz részt

Nemzeti Ujság
1930.XI.12.

Czencz János

festőművész

Munkácsy-cén kiállítása - Ernst Museumban - képével szerepel.

Temesi Ujság
1930.XI.12.

Czencz

festőművész

Munkácsy-ősh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Magyar Hirlap
1930.XI.9.

Czencz János
festőművész

Munkácsy-céh kiállitása - Ernst Muzeumban - képével szerepel. Erdei táj.

Magyarság
1930.XI.9.

Czencz János

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1934.I.13.

Czencz János

Testőrnövész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

Budapesti Hírlap
1934.1.14.

Czencz János

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Fürdés után

Pesti Hirlap
1934.I.14.

Czencz

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.

8 Órai Ujság
1934.I.14.

Czencz János

MDK

Fekvő akt, olf.

Műcsarnok 1944 Székesfőv.Képtár Jub.Kiáll.

Czener János

Szerepelt az Arcképfestők kiállításán.

P Sl 1935. X. 5.

Czencz János

festőművész

Munkácsy-céh kiállítása - az Ernst Múzeumban - képével szerepel.

I s t .
1930.XI.9

Czencz János

"Gyümölcsevő női akt" c. műve a Pesti Lloyd T. dísztermében rend.kiáll.-on.

P.H.934.XII.16.

Czencz János

— **Kiállitás.** *Czencz* János, m. *Major* Jenő, *Herman* Lipót, *Kézdi-Kovács* László, *Komáromi Kacz* Endre, *Komáromi Kacz* Endréné, *Barna* Ilona és *Visky* János a Pesti Lloyd diszmében gyüjteményes kiállitást és karácsonyi vásárt rendez és a jövedelem egy részét Horthy Miklósné akciójára és a menekültek Horthy Miklósné akciójára szánják.

N. U. 934. XII. 16.

N.U.934.XII.16.

Czencz János

Kiállit.

M.O.934.XII.20.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

NM 1926. X. 24.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH 1927. IV. 2.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Őszi tárlatán.

PH 1926. X. 24.

Czencz János

festőművész

Munkácsy- céh kiállitása - az Ernst Muzeumban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XI.9.

Czencz János

Szerepelt a művészcsoportok. műcsarnoki kiállításán.

BH 1931. X. 22.

Czendi Károly, ötvöslegény. A XVIII. század végén Kassán született. Az ötvösséget ugyanott Szakmáry Dánieltől (l. o.) 1807—1812-ig tanulta.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 327. l.

Czencz János

— **A vasi képzőművészek kiállitása.** Szombathelyi tudósitónk irja: A vasi képzőművészek a szombathelyi kulturegyesület dísztermében reprezentativ, kiállitást rendeztek, amelyen *Czencz János* anyagán kivül felvonulnak a vasi képzőművészet tehetségei. Czencz Jánoson kikül, akinek a képei a kiállitás legszebb művei, *Gotthard István* finom, levegős tájképeivel, *Jaksa István* kifejező erejü férfiképmásaival, *Horovitzné Lukdos Stefi* jól átgondolt tussrajzaival, virágcsendéleteivel és portréival, *Giay Frigyes* virágcsendéleteivel, *Alföldy* figurális kompoziciójának rajz és színbeli megoldásaival, tájképeivel és *Hodászy* kollekciója keltett figyelmet, de az egészen fiatalok, *Simon László*, *Háczky Egon*, *Bauer Mihály*, *Reich Imre*, *Gessel-Payer Endréné*, *Bauer Erzsi* bemutatkozása is sikeres. *Rajki István* Szent Imre szobra egyszerüsitett, de modern felfogásával a kiállitás egyik értéke.

PH 930 XII/2

PH. 930. XII. 2.

Czencz János

"Kis Szalon" decemberi kiállításán képével szerepelt.

NM. 930. XII. 10

Czencz János

"Kis Szalon" karácsonyi
kirakatán neve szerepelt.

M. 930. XII. 11.

Czencz János

Szerepel az Arcképfestők kiállításán.

Újság 1935. X. 6.

Czencz János [redacted]

Őszi táj

Miesarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Vizparton, olf.

Mücsarnok 1942 A magyar müvészetért c.kiáll.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

M. H. 1931. IV. 26.

Csencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

N. M. 1931. IV. 26.

Czencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

8 ó. Ú. 1931. IV. 26.

Csencz János

Szerepelt a Műcsarnok Tavaszi tárlatán.

PH. 1931. IV. 25.

Czencz János

Szerepelt a Múcsarnok Téli tárlatán.

N. M. 1939. XII. 17.

Czencz János

MDK

Akt

Műcsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Ø Czendi Károly

öt rös legény

L.

Lendrey - Szentiváinyi

342. l.

föhgnek.
ibrázolva, hogy a
magas rangú katonáktól és polgári uraktól
~~[illegible] föhercseg~~ a ki jobb kezét kinyujtva tartja, erkélyen befel.
ő közönség és polgárőrség (kalapjait és fegyvereit
kély ~~[illegible]~~ balról háromszinű lobogóval van feldíszítve ~~[illegible]~~. Felira-

r Ankunft des Erzherzogs Johann
Wien.
º... "és

János főhercseg megérkezése alkalmával Beisben"
: „Ant. Ziegler."

méretei a vonalkeretnek

4841 (alányomással).

107/95. Nº 360

Czencz János

MDK

Léda, olf.

Miesarnok 1922 jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Merengés, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Czencz János

Mosó asszonyok

Megnyílt a tolnamegyei képzőművészek kiállítása (Anody György)
Tolnai Napló 1952 jun 4

MDK

Czencz János, festöm.

70. születésnapja alkalmából gyüjteményes kiállitás nyilt meg Szekszárdon az idös müvész alkotásaiból. A megnyitó ünnepségen átnyujtották Cs. J.-nak az Országos Béketanács oklevelét.

Magyar Nemzet.
Napló. jun. 22. 1955.

MDK

Czencz János, festöm.

Csendélet. Vizf.

Mücs-OMKT Hegedüs L. és Tull Ö. hagyat.kiáll.
és
Akv.- és Pszt. festök Egyes. és Graf. Egyes.-nek kollekcióiból rendezett kiáll. 1912. márc. Kat. 47.l.

MDK

Czencz János

Virágok.

Az Ernst-Múzeum Kiáll.CVI. A Munkácsy-céh
II.Reprezentativ Kiáll.Bpest.1929.Okt.hó
Kat. 14.1.

MDK

Czencz János

Győzött a Reformesoport a M. Képzőm. Egyesületében. Képzőművészet 1930. IV. évf. 29. sz. 104.l.

MDK

Czencz János

A képzőművészeti év eseményei. P.H.1934 évi naptára. 60.l.

MDK

Czencz János

Csók Istvan tanitvanya. Műveivel résztvett az Ernst Muzeum 1918.évi májusi kiállitásán.

Művészet, 1918. 57.l.

MDK

Czencz János, festőm.

Egy fa. Vízf.

Műcs-OMKT Negedüs L. és Tull Ö. magyar. kiáll.
és
Akv.- és Pasztf. festők Egyes. és Graf. Egyes.-nek kol-
lekcióiból rendezett kiáll. 1912.márc. Kat. 64.l.

Čzencz János

MDK

élakt, olf.

Műcsarnok 1922 jubileumi kiállitás

Czencz János

Kedd, 1930 december 16. N.U.

— **Czencz János kiállítása a Fészek Klubban.** *Czencz* János festőművész a Fészek Művészek Klubjának kiállítási termében mutatja be legujabb akt- és tájkép-alkotásait. A kiállitás megtekinthető mindenki részére (ünnep és vasárnap is) d. u. 6—8 óra között dijtalanul a Fészek Művészek Klubjában, VII., Kertész-utca 36. szám alatt. A kiállitás 21-én zárul.

NU. 930. XII. 16.

Czencz János

* **Czencz János kiállitása.** *Czencz János* festőművész a *Fészek Művészek Klubjának* kiállitási termében mutatja be legujabb akt- és tájkép-alkotásait. A kiállitás megtekinthető mindennap délután 6—8 óra között dijtalanul. (A *Fészek* VII., Kertész-utca 36. szám alatt.)

M. 930. XII. 16.

930. XII. 16

Czencz János

++ **Czenez János kiállitása a Fészek Klubban.** Czencz János festőmüvész a Fészek Müvészek Klubjának kiállitási termében mutatja be legujabb akt- és tájképalkotásait. A kiállitás megtekinthető mindenki részére (ünnep és vasárnap is) délután 6—8 óra között dijtalanul a Fészek Müvészek Klubjában, VII., Kertész-utca 36. szám alatt. A kiállitás 21-ikén záruL

Ujság 930. XII. 16.

Czencz János
festő

M.D.K.

Méltatás

Genthon István: Jobbágyi Gaiger Miklós
Művészet, 1963. szeptember — 38 lap

MDK

Czencz János

"Fatime" c. műve. Repr.

Évk. KMT.1928. 206.lap

Czencz János

— Elökelő publikum jelenlétében nyitotta meg Tasnády-Nagy András államtitkár Czencz János művészi kiállitását a Műteremben.

N.U. 936.XII.6.

N.U. 936.XII.6.

Czencz János

A finnei magyar kiállítás on
„Medaglia Commemorativa"
ki tüntetést kapott az olasz
rendezőbizottságtól

Magyarság 1927 X. 16.

Csuka János

szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

PM 1931. II. 22.

Csencz János

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

NU 1931. II. 22.

Csemer János

Szerepelt a művészcsoportok műcsarnoki kiállításán.

Est 1931. II. 22.

Czencz

Munkácsy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban képe szerepelt.

MH. 929. X. 20.

Czencz

Kis Szalou (Duna-u-3)

galinákban csoport rállé-
tásra kerepel.

N. U. 979. XI. 3.

Czencz János

festőművész

Karácsonyi képkiállitása a Százados uti müvésztelepen lévő mütermében.

U j s á g
1935.XII.15.

Crencz Jaús

Může nezepsel ar Bizvérési
Sbornik Krauss Simon
antichojení.

E. K. 929. IX. 6.
P. H. 929. X. 27.

Czencz János

Angliai vagy olaszmági tomulmányútra megy a nemzetközi munkászusza akció keretében

Nemzeti Újság 1938 VIII. 5

Czencz János.
festőművész

1927 XI. 13 MAGY

*** Képzőművészeti kiállitás Szombathelyen.** *Czencz* János festőművész kiállitást rendezett Szombathelyen, a Kulturházban. A művész mintegy ötven művét állitotta ki. A kiállitás ünnepélyes megnyitása vasárnap, e hó 13-án, lesz. Szombathely, valamint egész Vas vármegye müértő közönsége részéről nagy az érdeklődés a kiállitás iránt.

Magyarság, 1927. nov. 13.

Czencz János.
festőművész.

(—) **Czencz János szombathelyi kiállítása.** *Czencz* János festőművész kiállitást rendezett Szombathelyen a Kulturházban. A kiállitást vasárnap nyitották meg ünnepélyes formák között. Szombathely ,vaalmint egész Vasvármegye müértő közönségének, valamint a város hivatalos előkelőségeinek jelenlétében. *Czencz* János képeinek igen jelentékeny sikere van, a kiállitást már az első nap is állandóan nagy közönség szemlélte s már értékes művásár i- létre.

Esti Kurir
1927. nov. 15.

Czencz János

"Pihenés" c. műve

a Magyar Képzőművészek Egyesülete jub.kiállitásán.

Pesti Hirlap, 934.XII.13.

Czencz János MDK

Fekvő akt

Ülő akt

Siesta

Nevető leány

Műcsarnok 1924. tavaszi kiállitás

Cremer.

A III. Nemzeti Képzőművészeti kiállításon képei szerepeltek.

Uj Magyarság, 1935. Márc. 24.

Czencz János

MDK

Akt, olf.

Műcsarnok 1920. tavaszi tárlat

Czencz János MDK

Merengés, olf.

Műcsarnok 192o. tavaszi kiáll.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG

1957 MÁR 9

Czencz

Tolna megyei Ál-
tenyésztési Felügye-
lőségnek a szakem-
berei tartják.

— **Czencz-kiállítás-
ra készül a szekszárdi
múzeum.** A néhány
évvel ezelőtt elhunyt
bátai festőművész al-
kotásaiból elsősorban
azokat gyűjtik össze
e kiállításra, amelyek
a szekszárdi közön-
ség előtt kevésbé is-
mertek.

— **Diósberényben és**

val részvé-
kat enyhí-

oló család

(120)

kat.

Bányaa

Baross

Czencz János MDK

Tengerpart, olf.
Strand, olf.
Tengeri táj, olf.
Fekvő akt, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

Czencz János MDK

Udvar, olf.
Fájdalom, olf.
Női akt, olf.

A Céhbeliek harmadik kiállitása
Nemzeti Szalon 1921.

Czencz János MDK

Arckép, olf.
Pihenés, olf.
Balaton partján, olf.

Műcsarnok 1919-2o. téli tárlat

Czencz János

MDK

Napfürdő, olf.

Műcsarnok 1919-20. téli tárlat

Czencz János MDK

Hullámzó Balaton, olf.
Borongó Balaton, olf.
Nyaraló hölgy, olf.

Balatoni Társaság V. kiáll.
Nemzeti Szalon 1933. máj.

Czencz János

MDK

Virágok

Magdolna

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

...86.
Czencz János (1885-1960)
Művek (vál.)
Czencz János emlékkiállítás a festő születésének századik évfordulója alkalmából : 1986. január 14-től március 31-ig / [a kiállítást rend. Kratochwill Mimi]. – Szekszárd : Művészetek Háza, 1986. – [12] p. : ill. ; 18x21 cm. – (A Szekszárdi Művészetek Háza kiállításai, ISSN 0236–9206 ; 6.)
Kiállítási katalógus
ISBN 963 01 7051 5* fűzött : ár nélkül
75(439)Czencz J.:061.4(439)„1986"

Czencz János

MDK

Est

Pihenés

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

Czencz János MDK

Ábránd

Műcsarnok 1926. Őszi kiállitás

MDK

Czencz János

Templom interieur

/Kitüntetések/ Művészet 1. 1917, 91, 92 l.

Czencz János, festöm.

110. Tengerparton. Olf. 50x40 J.1.b.
111. Legelö tehenek. Olf. 26x36 J.1.b.
112. Női félakt. Olf. 125x100 J.1.b.

Árv. Közl. 1932. I.rk.sz. 61.sz. 16.1.

Czencz János MDK

Akt, olf.

Mücsarnok 1918-19. évi Téli kiállitás.

Czencz János

A művész élete utolsó éveiben a szekszárdi múzeumban rendezett gyűjteményes kiállítást.

Csanyi László: Izlés és közönség vidéken. Művészet, 1980. augusztus – 2. lap.

Czencz János

Czencz János élete második
felében telepedett le Tolnában.
Bátai hánába költözött. A helyi
festők közül Czencz a legin-
ciózusabb.

Csányi László: Szlés és közönség vidéken,
Művészet, 1980. augusztus – 2. lap.

Czencz János MDK

Alvó nő, olf.

Mücsarnok 1924. febr-márc.

M.D.K.

Czencz János

Két kiállitott képéről ir nagy elismeréssel a "Tavaszi tárlat" c. közlemény. Egyiknek cime: Interieur.

A cikk a kiállitás helyét és a megnyitás keltét nem közli.

Kárpát: Tavaszi tárlat c.

Szinházi Élet. Bp. 1917. ápr. 1-8. VI. évf. 14. sz. 7. l.

M.D.K.

Czencz János /1885-

128. A régi józsefvárosi gázgyár részlete.
Olajf. 70x70, 75.5x83 méretekben /2 drb./
129. Alvó nő. Olajf. 31x39 vászon.
130. Fekvő nő. Olajf. 48.29.5 vászon.

Háborus mütárgyveszteség-jegyzékek. IV. füzet.
MUMOK. Bp. 1952. 9. l.

Czencz János

Székely Andor, Kövér Gyula, Katona Nándor, Mednyánszky László, Glatz Oszkár, Karlovszky Bertalan, Szlányi Lajos, Vidovszky Béla, Kléh János, Kandó László, Zádor István művészeket sorolja fel J.P.: "Tavaszi kiállitás" c. beszámolójában a Mücsarnokban szereplők közül, mert ők azok a festőművészek, akik komoly és önfeláldozó munkájukkal kiváló eredményeket mutattak föl pályájuk során.

A HÉT, Bp. 1914. ápr. 5. XXV. évf.
14. sz. 223. lap.

Czencz János

MDK

Fekvő akt, olf.

Műcsarnok 1918-19. évi Téli kiállitás.

Czencz János MDK

Páholyban, olf.

Mücsarnok 1918-19. Téli kiállitás.

Czencz János MDK

Öreg hàlász
Vizparton
Cigányok
Pihenés

Mücsarnok 1939. téli tárlat

Czencz János.

Műve szerepelni fog Bécsben, a mun-
zetközi kiállítás keretében. A ki-
állítás ápr. 9-én nyílik meg.

Magyarság, 1927. márc. 31.

Czenc(z) János

nevével találkozunk az Arcképfestők
sorában.

– io: A Mües. őszi tárlata.
P. N. 931. X. 18.

Czerecz Jánost

a közgyűlésen a Társaság pendes tagjául megválasztották.

A M. Arcképf.-k Társ.-nak közgyűlése.
M. 931. III. 12.

NAPLÓ

JÚNIUS 22

Zürichben »Trnka fesztivált« rendeztek. Bemutatták a világhírű cseh bábművész hét filmjét. A Neue Zürcher Zeitung csodálatos alkotásoknak nevezi ezeket a filmeket.

⊕

Kína 14 vezető festőművésze a Helsinkiben összehívott békevilágtalálkozó tiszteletére közös, nagyméretű festményt készített a hagyományos kínai tusfestmények stílusában. A kép alkotói között van Csi Paj-si, a világhírű 95 éves festő is.

*

A XIII. kerületi tanács népművelési osztálya 16 000 forintos költséggel szabadtéri színpadot építtet a Szabadságstrandon.

♁

Bartók Béla emlékkiállításra készül a Magyar Zeneművészek Szövetsége. A szövetség felkéri mindazokat, akiknek Bartók Bélával kapcsolatos anyag: kotta-kézirat, levél, kép, szobor, plakát, műsor, újságcikk stb. van birtokukban, július 15-ig közöljék ezt a szövetséggel és az anyagot az őszi kiállítás tartamára kölcsönképpen engedjék át. (Cím: Budapest, VII., Kertész u. 36.)

⊕

A »Somogyi tücsök« bábszínház budapesti vendégszereplése után balatonparti körútra készül.

*

Szeptemberben nemzetközi dokumentum filmfesztivált rendeznek Argentinában.

Érdekes összeállítású hangversenyt rendez az Országos Filharmónia azokból a világhírű operákból, amelyek a bemutatón a maguk idejében megbuktak. Ezek: a Lohengrin, Tannhäuser, Fidelio, Carmen, Traviata, Pillangókisasszony, Sevillai borbély és a Hoffmann meséi. Az előadást július 3-án, vasárnap este 8 órakor tartják a Károlyi-kertben, Gyurkovics Mária, Svéd Sándor, Szecsődi Irén, Tiszay Magda, Raffay Erzsi, Udvardy Tibor és Závodszky Zoltán közreműködésével.

□

Mexikóban elkészült a Robinson Crusoe című film Bunuel rendező vezetésével. Ez a 19. filmváltozata immár Defoe világhírű regényének.

♁

Roosevelt özvegye beleegyezett, hogy férje életéről és munkásságáról filmet készítsenek. A címszerepet Spencer Tracy fogja alakítani.

⊙

A »XV. század olasz festészete« című színes szovjet dokumentumfilmet most vetítik Moszkvában. A film a korai reneissance művészetét mutatja be a drezdai képtár világhírű gyűjteménye alapján.

×

Czencz János festőművész 70. születésnapja alkalmából gyűjteményes kiállítás nyílt meg Szekszárdon az idős művész alkotásaiból. A megnyitó ünnepségen átnyújtották Czencz Jánosnak az Országos Béketanács oklevelét.

tés villa« kiadóba.

Három felnőttnőz háztartási alkalmazottat felveszek jó fizetéssel. Bárdi, VII., Landler Jenő u. 38. IV. 4.

Bejárónő ajánlkozik napokra. Százados út 43, ajtó 264.

ÍRÓ- SZÁMOLÓGÉP

Írógép, számológép javítás. Kovács, Kertész u. 46. T.: 428—141.

Remington irodai írógép jókarban eladó. 160—509.

Összeadógépet azonnalra vesz Műszer Szövetkezet, XII. ker., Kékgolyó u. 15/a.

Írogep, szamologepjavitas. Goldberger, Lenin krt 94. udvarban. — Tel.: 12-12-84.

VARRÓGÉP

Singer varrógép jó állapotban eladó. V., Mérleg u. 12. IV. 2.

Gomblyukazo gépet keres megvételre. IX. ker. Kézműipari Váll. IX. ker., Ráday u. 39. Tel.: 184—414.

Varrógépek javítása jótállással, hibás varrógépet vesz Lakatos műszerész, Wesselényi u. 69.

Tűrő- és lyukasztógép eladó. XIV., Nagy Lajos kir. út 180/a.

Varrógépmotor 110 egyenáramra eladó. Du. 4-től, VIII., Nagytemplom u. 30. félem. 12.

Eladó Singer félkorforgós varrógép. — XII., Bors u. 11. f. 7.

GÉP, SZERSZÁM

5 HP benzinmotor, lalapácsos daráló, 300 kem-es, 2 hengeres farmotor 30 HP elektromotor eladó. Vörös József, Balatonszéplak.

benzinmoto
torral, komplett, pus megbízásból eladó. Molnár, VIII., Kálvária u. 16.

Eladó Daubur-gép, VII. ker., Lenin krt 29. II. 17. Kiss.

Eladó egy svájci Meidinger gyártmányú kovácstűzhely fújtató. Turbó ventillátoros, 110—220 voltos váltóáramú motorral, kifogástalan állapotban. Megtek. VIII., Szerdahelyi u. 14. Garázs.

1 db 110 volt egyenáramú motor, 0/25-ös kompresszor dukkózáshoz tartállyal, 4 db ablaktok, m 156—92, állvány létrák eladók, Frankel Leó u. 47. sz. Volt Kunfi Zsigmond u. Novák.

Nagy teljesítményű kompresszor homokfúvásra, festékszórásra alkalmas, hegesztőberendezés, kutat hajtó villanymotor eladó. Dunakeszi, Malinovszki u. 13.

BÚTOR

Tele hálószoba eladó, XIX. (Kispest), Ady Endre u. 152. este vagy vas.

Biedermeier szekrény, háromajtós (cseresznye) eladó. Aggteleki u. 5. I. 18.

Garnitúra, a helyipari kiállításon ezüstéremmel kitüntetve, igényesnek eladó. Müller, Vörösmarty u. 27.

Közepes méretű Mária Terézia tabernákulum eladó. Vörösmajor u. 28. Virge.

Félhálló olcsón, asztalok, alacsony, polcos előszobaszekrény, nagyméretű tárgyalóasztal filccel — egyesületnek, közületnek. XII., Tárcsay 19. II. 2. Sportkórháznál.

igényesnek Pannónia u. 3.

Háromrészes, nagyméretű fehér szekrény eladó. XIV., Gyarmat u. 44. I. 1.

Világos hálószoba matracokkal eladó. Érdekl.: VII., Garay u. 9. II. 22.

Foteltisztítás
specialistája
20 ÉVE
NEO—COLOR
Tel.: 185-205

Szép dió kombinált szekrény eladó. — XIII. Váci út 31. Körösi.

Nagyon szép telehálló, dió barna és egy kisméretű kombinált szekrény, asztal eladó. VII., Izabella u. 27/A. Sztopka asztalosmester. Vidékre csomagolás.

Kombinált szekrény diófából eladó. VII., Hernád 38. (Utcai bejárat.)

Hálószoba (diófa) komplett, kifogástalan minőségben kapható a készítőnél. Fizetési kedvezményel. Mester utca 34.

Barokk háromajtós szekrény kétszemélyes garnitúrával, iparművészi kidolgozásban, igényesnek eladó. Kossuth Lajos u. 17. II. 3. 388—122. Hétköznap: 11-től 7-ig.

Kétszemélyes, ebédás rekamié, pótanyagmentes, szövetszerlon, fotelágy, kárpitozott székek fizetési könnyítéssel olcsón eladók. XIII., Fürst Sándor u. 38/B. Sátori.

Kitűnő állapotú palisander hálószoba eladó. XIV., Gyarmat u. 48/a. félem.

Nehéz diófa kombinált eladó. Újpes zsay 3. N; 55-ös vill., autóbusz.

Amerikai eladó. 456—

Dióhálő elad tét gyökér fu keveset kitünő áll modern s kizárólag nek. Ujpest, út 119. Sárk

Flamand és kétszemélyes túra Kendin melweis utca

Megveszem árért hálós kombinált szekrényét, módját stb Landler Jen István út) 339—100. G

Eladó egy kisipari k szekrény. X lal Imre u. 4. Kovács.

Hall-ebédlő daszép n eladó. Úc is! Tel.: 401. Kis szekrény i

Empire ru rény és 2 re fotel eladó. nár u. 29. I

Kétszemélyes mié kifogást lapotban, bo lúr huzattal tel négy sz tal sürgősen XIII., Gerge ző u. 17. f. 752.

Barokk szo kamiéval, rénnyel (féle) kife lan állap esetleg kü eladó. Du. között. Sch Dessewffy Tel.: 312—

Kombinált v romajtós s vennék. Tel 639. (Kilen tig.)

Czencz János

(32. lk.) arcképe a kiállított legjobb arcképek közé sorolják.
(M. Arckápt. T. kiállítása.)

(e. a.): Az Műcs. őszi tárlata.
Ujság. 931. X. 18.

Czencz János

képmásait sok finomság jellemzi

M. Arcképf. T.-nak kiállítása.

Kézdi Kovács L.: A Nücs. őszi tárlata.

P. H. 931. X. 18.

Czencz János

művei a legjobbak közé tartoznak az Arckép f. T.-nak kiállításán.

m. v.: A Műcs. őrsi tárlata
N. U. 931. X. 18

Czeucz

néhány finom studiummal szerepel.

M. Arcképf. T. -mak kiáll.-a.

Gyg. T.: Őszi tarlat.

8. Ó. h. 931. X. 18.

Czencz János

— **Dijkiosztás a Nemzeti Szalonban.** A *Szinyei Társaság „Tavaszi Szalon"* részére kiirt kitüntetések fölött a szerdán tartott ülésen itélkezett a Nemzeti Szalon dijzsürije *Nádler* Róbert elnöklésével. Dicsérő elismerést Mention Honorabit nyertek a következő müvek: *Czencz* János „Férfi hegedüvel", *Páris* IIa „A Margitsziget télen" és *Szabó* Vladimir „Szegény ember".

N.U. 931. IV. 17.

N.U. 931. IV. 17.

Семнос 4-ноз

N.U. 071. IV. 17.

Czencz János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubiláris kiállitása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Esti Kurir
1930.XII.20.

Czencz János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállítása - a Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1930.XII.20.

Czencz János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállitása -a Műcsarnokban - képével szerepel.

Magyarság
1930.XII.21.

Czencz János

festőművész

Képzőművészeti Társulat jubileumi kiállításán - a [illegible]ban - képével szerepel. Két studiuma

Magyar Hirlap
1930. VII. 21.

Czencz János

is szerepel műveivel.

Szárkilenc magy. képzőművész vesz részt a veneziai
N.U. 932. III. 27. kiállitáson

Czencz János

Alkotása, a szfőv. műgyűjteményének kiáll.-án a Műcsarnokban.

N.U. 932.VI.17.

Связь через

MDK

Czencz János, festö
1885-

Ülö félakt. Jel. Olf.Vászon.

v.Ernst Muzeum. VI.művészeti aukció. Kiáll. 1947.okt. 12-19.

Kat. 9.1.

Czencz

festőművész

Téli Tárlat a Műcsarnokban - képével szerepel -
A szinek milliöjében nézi az aktot.

Magyarság 1931.XII.20.

MERKUR
KŐ ÉS KÖNYVNYOMDA
BUDAPEST, IV.,
PROHÁSZKA OTTOKÁR UTCA 6 SZ

CZENCZ JÁNOS

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK

KATALÓGUSA

„MŰTEREM" kft.
KIÁLLITÁSI TERMEIBEN BUDAPESTEN
IV., KOSSUTH LAJOS UTCA 12

1936 december 3-tól december 16-ig.

CZENCZ JÁNOS.

Ostffyasszonyfán született, Vas megyében. A Képzőművészeti Főiskolán végezte tanulmányait. Már mint növendék résztvett a Műcsarnok tárlatán és azóta állandóan szerepel úgy a hazai, mint a külföldi kiállításokon.

Több nagy díjat nyert. A Műcsarnokban és az Ernszt múzeumban gyüjteményes kiállításon mutatta be műveit.

A női test bájainak egyik legmesteribb festője. Érdeklődését a női test sejtelmes tónusainak szinte meseszerüen szenzibilis ábrázolása kelti fel és foglalkoztatja.

Nagy tudásáról és éles megfigyelőképességéről tesznek bizonyságot kitünően megfestett arcképei és kompoziciói.

Lirikus tájképeivel mint tájképfestő adja bizonyságát annak, hogy még sok nagy alkotás megvalósítására hivatott.

A kiállítást rendezte:

KATÓ KÁLMÁN

a „MŰTEREM" művészeti vezetője.

A kiállított művek legnagyobb része esetleg részletfizetésre is megvásárolható.

A KIÁLLITOTT MŰVEK JEGYZÉKE:

		P
1.	Verandán	650.—
2.	Ünneplőben	450.—
3.	Virágok	550.—
4.	Tükör előtt	260.—
5.	Fürdőző nő	680.—
6.	Gólyás ház	700.—
7.	Nyár	1800.—
8.	Cigányleány	380.—
9.	Virágcsokor	650.—
10.	Öregember	220.—
11.	Álom	920.—
12.	Félakt	1500.—
13.	Melódia	450.—
14.	Tájkép	650.—
15.	Estefelé	380.—
16.	Viharos Balaton	70.—
17.	Téli táj	220.—
18.	Oszlopos tornác	800.—
19.	Merengés	1200.—
20.	Falusi ucca	800.—
21.	Pihenő babfejtők	1200.—
22.	Kosárfonó cigányok	180.—
23.	Átjárón	350.—
24.	Vöröshaju nő	3800.—
25.	Menyecske	480 —
26.	Falusi részlet	550.—
27.	Réten	900.—
28.	Horgolás	250.—
29.	Lecke	320.—
30.	Baromfi udvar	60.—
31.	Peóniák	1200.—
32.	Libapásztor	800.—
33.	Esti hangulat	650.—
34.	Akt	260.—
35.	Fekvő akt	3200.—
36.	Korsós leány	3000.—
37.	Mezőn	600.—
38.	Ábránd	250.—
39.	Esős hangulat	80.—
40.	Akt	350.—
41.	Emese álma	3200.—
42.	Kosztümös nő	800.—
43.	Vihar a Balatonon	420.—
44.	Fejkötős menyecske	300.—
45.	Lovasok	120.—
46.	Bátai táj	650.—
47.	Leány galambbal	380.—
48.	Menüette	1700.—
49.	Vágy	2800.—
50.	Öltözködő	550.—
51.	Marika	300.—
52.	Kisleány babával	260.—
53.	Nyaraló	120.—
54.	Pihenés	3500.—
55.	Reggeli hangulat	480.—
56.	Hóditó	1800.—
57.	Kisleányok	260.—
58.	Kertben	190.—
59.	Varrónő	1900.—
60.	Zöldben	950.—
61.	Tabán 1935.	750.—
62.	Fürdés után	250.—
63	Cigányok	950.—
64.	Akt	200.—
65.	Falusi leányka	260.—
66.	Őszi hangulat	80.—
67.	Reggel a Balatonon	150.—
68.	Hiuság	220.—
69.	Leánderos udvar	150.—
70.	Hátas akt	120.—
71	Alvó nő	180.—
72.	Leányka	120.—

Tolna Megyei Népujság
1957 JAN 25

610

Czencz János, festő

Festőink készülnek a kiállításra

Beszélgetés Czencz Jánossal

KINT METSZŐ SZÉL csípi az ember arcát, a fákról szálkás dércsomók lógnak, mint végtelen útját rovó vándor fehér szakálla amit a szél meg-meglenget, mintha játszana vele, de Czencz János festőművész szobájában barátságos meleg fogad. Olyan jól összeillenek ők ketten a téllel. Külsőleg hasonlítanak is egy kicsit egymásra. A tél fehér, vattafinom takarót terít a világra, fehér dérszálkákkal mintázza ki a fák lombtalan ágait. S ez a fehérség most egybeolvad — így az ablakon keresztül nézve — a mester ősz hajával... Kint tél van, az ő élete is a tél felé közeleg, de művei soha nem érik meg a telet, azok mindig a tavaszról, a nyár hevéről, az ifjúságról beszélnek.

Amikor utoljára jártam nála, még olyan tervvel foglalkozott, hogy a fővárosba költözik. Nem mintha nem szeretné ezt a tájat... Csak akkor a művészetek ápolóinak sikere valahogy összefüggött azzal, hogy valaki Budapesten, vagy vidéken él. A vidékiekre egyszerűen ráhúzták ezt a jelzőt, hogy vidéki, s ez azt jelentette hogyha utat keres az érvényesüléshez, akkor először egy „fallal" találkozik, amit ez a szó képez... Igen. Így volt ez szinte minden művészeti ágban. Kezdve az irodalomtól a pikturáig, mindent ideértve. Így volt, de reméljük, hogy a jövőben az a tény, hogy valakinek a lakhelye vidéken van, nem jelenti azt, hogy másod-, vagy harmadrendű embernek és alkotónak számít. Holott alkotása lehet éppen olyan jó, (miért ne lehetne jobb is), mint egy fővárosi művészé.

A KIS LAKÁSNAK az ajtaján belépve (a lakás még mindig a régi, árvíztől romos), az első pillantásom egy nagy képre esik. Látszik rajta, hogy még nem kész, ismerve a művész elképzelését és stilusát, könnyű megállapítani, hogy ezen most dolgozik. Igen. Ez az a már említett kép: a Honfoglalás. S ez a kép egy műteremnek nevezett, régen füstölőnek használt, szabad kéménnyel ellátott helyiségben készül. De amikor erről próbálok beszélni, az idős művész leint a kezével:

— Hagyjuk ezt. Majd a tavasszal felépül a ház itt, már a főmérnök úr hozzájárult.

Igen. Itt a vízparton, itt kell lakás Czencz Jánosnak, hisz minden ecsetvonása innét meríti erejét, itt játszanak a víz apró hullámain azok a színek, amelyek a művészt megihletik egy gyönyörű kép megalkotására. Itt a Duna partján mosnak a bátai asszonyok, akikről Ő olyan szép képet festett már, itt vetik ki hálójukat a halászok, akiknek munkáját már szintén megörökítette vásznán itt fakadnak zöld koronává a fák rügyei itt sárgulnak halottá a falevelek, s ezek a színek, életjelenségek láthatók az ő műveiben...

A SZOBÁBAN, az ágy fölött, egy hatalmas kép, egy akt. Ugyanezt a képet megtaláljuk kisebben is a kiállításra váró képek között. S amikor megkérdezem, hogy ezekből a képekből mennyiért adna el, azt feleli semmiért. Ezeket ő még ki akarja állítani.

— Mivel készül a márciusi megyei kiállításra? — kérdezem.

Ujjával a „műterem" felé mutat, ahol a „Honfoglalás" vár befejezésre, aztán új képet mutat: „Uj utcasor Bátán", „Homokzsákmosó asszonyok". Ezt a képét az árvíz után festette, amikor az asszonyok a víz elé emelt homokzsákokat mosták tisztára. És mosolyogva, szerényen megjegyzi:

— Kérem, én minden képemet szívesen kiállítanám, mert egyformán szeretem valamennyit. Mind az enyém...

— És mik a tervei?

— Várom a tavaszt... Érzem, hogy van még mondanivalóm. Nem akarok maltert keverni és téglát hordani, csak festeni...

BUNI GÉZA

ezer forint „forradalmi pótlékot" fizettek ki. Azt, hogy mi is a forradalmi pótlék, sem a gépállomások igazgatói, sem főkönyvelői nem tudták megmagyarázni. A pocsaji gépállomáson ahol alig volt gépjavítás, a gépjavítási prémium és egyéb címeken több, mint ötvenezer forintot osztottak szét. A tatai gépállomáson „élelmezési segélynek" nevezték el a jogtalan juttatást és ezen a címen tizennyolcezer forintot fizettek ki.

Az ellenőrzések ezeket a visszaéléseket felderítette és a jogtalan kifizetésekért felelős személyek ellen fegyelmi eljárás indult.

Füge érkezett az Albán Népköztársaságból

A Szövetkezetek Országos Szövetsége tárgyalásokat folytatott az Albán Népköztársaság szövetkezeteivel árucsere lebonyolítására. A tárgyalások eredményeként a napokban egy vagon füge érkezett. A déli gyümölcsöt a budapesti földművesszövetkezeti standokon hozzák forgalomba. A közeljövőben hat vagon narancsot és

3. Sárer Jenő, Bátaszék 2:02.9
4. Gáti Lajos, Kölesd 2:05.6
5. Csegezi Szilárd Mórágy 2:07.4
6. Galambos Ottó, Sz. Dózsa 2:09.3
7. Garbac Ferenc, Tolna 2:12.0
8. Tokaji Imre, Paks 2:12.0
9. Debreczeni Lajos, Paks 2:12.2
10. Tarczal Ferenc, Paks 2:12.7
2:12.8

Az első olyan versenyszám, amely egyenletesen fejlődő képet mutat. A versenyszám fejlődését olyan versenyzők biztosítják, mint Rács és Lőrincz, valamint Sárer s a falusi szpartákiád versenyei során feltűnt Gáti és Csegezi.

Rács Tibor személyében a lista élére a megye egyik legszorgalmasabb, legszerényebb versenyzője került. Nyilvántartásunk szerint tíz 800 méteres versenyen vett részt az elmúlt esztendőben. Az elért eredmények ugyan nem mutatnak egységes képet, mert már az első versenyen 2:02.9-es időt ért el, de eredményei azt mutatják, hogy amenyiben ugyanolyan szorgalmas lesz, mint 1956-ban volt, akkor könnyen elérheti a 2 percet is, sőt azon belül is kerülhet. Az állóképességének fokozása mellett elsőrendű feladat gyorsaságának a növelése. Ezért lényegesen több 200-as és 400-as versenyen kell majd résztvennie.

Lőrincz, megyei viszonylatban üstökösként tűnt fel a megye atlétikájának egén. Tehetség dolgában messze meghaladta versenytársait, az ő felkészülése

két névvel találkozunk. Az egyik Sárer é, aki tavaly óta mintegy 5 másodpercet javult és egyik legjobb középtávfutó igéretnek indult, a másik pedig ugyancsak bátaszéki, mégpedig Cih, aki katonai szolgálata miatt nem tudta megközelíteni előző évi teljesítményét.

A versenyszám fejlődése annál értékesebb, mert nem találjuk az idei listán Földit, aki Baranyába távozott, Dankát és Pechet, aki sérülése miatt nem versenyzett az elmúlt évben. Annál örvendetesebb viszont az, hogy a falusi szpartákiád olyan versenyzőket hozott felszínre, mint a kölesdi Gáti és a mórágyi Csegezi. Ha szorgalmasak lesznek, jövőre ők is belül futhatnak majd a 2:05-ön. Galambos, Garbac, Tokaji, Debreczeni és Tarczal is új név a listán. Majd az 1957-es esztendő mutatja meg, hogy az ő fejlődésük mennyire lesz tőretlen.

(Folytatjuk)

Nagydorog nyerte a Traktor sportkörök 1956. évi tagdíjfizetési versenyét

A Traktor SE Megyei Elnöksége értékelte a Traktor sportkörök 1956. évi tagszervezési és tagdíjfizetési versenyét. Az értékelés, a versenykiírásnak megfelelően, figyelembe vette a tagság létszámát, az 1956. évben befolyt tagdíjat, a rendezvényekből befolyt összeget és a mezőgazdasági üzem, illetve helység létszámát, amelyre a Traktor sportkör épült. Az értékelésben első hat sportkör teljesítménye az alábbiak szerint oszlik meg:

1. Nagydorog 148%
2. Hőgyész 98%
3. Tamási 91%
4. Iregszemcse 73%

Meg szeretnénk jegyezni azt, hogy a Traktor SE megyei elnöksége részéről az 1955—56. évben kiírt tagdíjfizetési versenyeknek igen komoly eredményei vannak. A Traktor sportköröknek ma is nagylétszámú tagságuk van, ennek következtében a nehéznek igérkező 1957. évben is fog tudni támaszkodni a lelkes tagságra. Több helyen működik klubhelyiség, ahol a tagság megbeszéli a sportkör problémáit. Az új néven tovább működő volt Traktor sportkörökben a klubéletet tovább kívánjuk fejleszteni, különös tekintettel a nevelési feladatokra.

A tagdíjfizetési versenyt az 1957. évben is ki fogjuk írni, azonban díjazá-

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest VII., Lenin körút 9—11
Telefon: 227-651, 221-285

Szabolcs-Szatmári Néplap, Nyíregyháza

Jóka1-ny. 4760

Látogatás Czencz János műtermében.

Tiszta, keveretlen színek, erőteljes kontrasztok, dekoratív színkompozició ragyognak a belépőre a *Czencz* János műtermében. Olyan egy-egy képe, mint valami tömör harangzúgás, vagy mint valami fojtott levegőjű népballada. Fiatalabb korában még sokat adott a választékosságra, a kényes ízlés kielégítésére. Szerette akkor is már a mai témáit, de csinnal öltöztetve, gondosan símára fésülve, igaz, már akkor is egy széles gesztus markáns lendületével, de azért mégis óvatos szelídséggel. A rajza hatásosan ellensúlyozta még akkor újszerű színlátását. Ma a rajz másodlagos tényező nála. Nem mintha hiányozna művészetének arzenáljából a rajztudás fegyvere. Hiszen csak meg kell nézni pompás aktfiguráinak nagyszerű vonalvezetését. A rajz finomságának és a vonalgazdagság buja bőségének sok szép példáját találjuk köztük. A rajzot ma már mégsem érzi annyira, oly mélyen, szívből jövően, mint a színt. Ezek a színek az ő művészegyéniségének legjellemzőbb, legmélyebbről jövő megnyilatkozásai. Egy-egy képe valósággal színtorna. Színviadal. Az erős, árnyalatgazdag, palettaszínek vad birkózása az érvényesülésért. Kosztümös figuráin különösen élvezhetjük a színeknek ezt az egymással vívott érvényesülési harcát. Olyan ez, mint valami fel-felbúgó orgonasíp, melynek búgásában hol ez a szólam, hol a másik veszi át a vezető szerepet. A Czencz sárgái, kékjei, pirosai, lilái, zöldjei, ahogyan egymás mellé sorakoznak ragyogó folthatásaikban, mindannyi versenyezni látszik egymással a hegemóniáért. A kép színkompozíciójának felépítésében külön szerepe van mindegyik színfoltnak, a maga dekoratív hatásával mindegyik hozzájárul az összhatáshoz, de oly erőteljesen, a hatásnak annyi átütő erejével, hogy az első pillanatban a szemlélő nem is tudja élvezni a kép hangulatának egységét. A Czencz János képeit nem lehet az első pillantásra megszeretni, ahhoz hosszabb barátkozás kell, mert itt nem futó viszony készül a kép és szemlélő között, hanem egy életre szóló vonzalom. Aki egyszer vette magának a fáradtságot, hogy elmélyedjen képei szemléletében, az annyi gazdagságát fogja megérezni a színek költőjének, oly sok festői mondanivalóra talál majd és jön egy pillanat, mikor meg fogja érezni, hogy a színfoltok tüzes harca fölött biztosan uralkodik, egy felsőbb akarat, egy céltudatos karmester, aki rendet visz és harmóniát teremt a színakkordok látszólagosan önkényeskedő

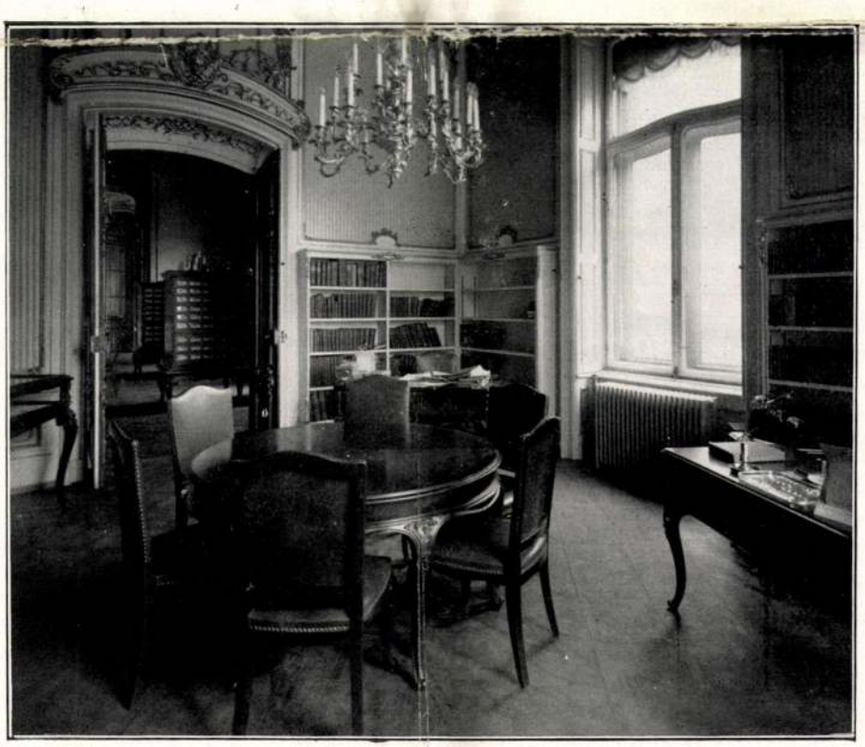

AZ ÚJ FŐVÁROSI KÖNYVTÁR: REFERENCE-TEREM

állítást. E tekintetben csak jót mondhatunk a kiállítókról. Sajnos, tehetség dolgában már nem ennyire biztató a kiállítás karaktere. Legtöbb résztvevője a kiállításnak lendülettelen. Az elméletek ragacsába, vagy a mester utánzásában megragadt ihlet szól a vászonról és nem mutatja annak a festői tartalomnak és szárnyas ambiciónak a nyomát, melyet pedig éppen a fiatal művészeknél oly nagyon keresünk és megbecsülünk. A festők közül mégis a következő neveket jegyeztük meg, mint akik a kiállítók krémjéhez tartoznak: Borsos István József, Csóka István, Czene János, Dimits Sándor, Emánuel Béla, Heller András, Schuschny Erna, Mattioni Eszter, Kolbe Mihály, Kupferstein Imre, Nótiné Kálnay Boriska, Páris Ila, Radnay Miklós, Szilády Margit és Záray Lucy. A szobrászok közül Gárdos Miklós és Szomor László a biztató jelenségek.

HÓMANN KÁROLY GYÜJTEMÉNYES KIÁLLITÁSA. Rendkivül kellemes meglepetést jelentett Hómann Károly gyüjteményes bemutatkozása, mert ezt a nevet nemcsak a tárlatlátogató közönség, de a kritikus is csak alig ismerte. Kiállításokon csak nagy ritkán szerepelt, úgyhogy ez a mostani bemutatkozása, mely teljesen kész művészt revellál, általános meglepetést keltett. Különösen portréi és interieuerjei mutatnak nagy készséget és a mesterség tudásán kívül művészi összefoglalást és koncepciót. Hómann Károly nevével remélhetőleg most már sürün lesz találkozásunk, miután szerényen megvárta a maga visszavonultságában művészi kiérésének teljességét. A magyar festőművészetnek nyeresége lesz ez az új művészegyéniség.

SZÉKESFEHÉRVÁRI MÜVÉSZEK REPREZENTATIV KIÁLLÍTÁSA. Virágvasárnap nyilt meg ünnepi keretek között az ódon megyeháza nagytermében díszes közönség előtt tizenkét fehérvári művésznek magas nívójú kiállítása. Bory Jenő szobrászművész üdvözlő szavai után Gróf Széchenyi Viktor főispán lendületes beszéddel nyitota meg a tárlatot. Bertalan Rózsa bravúrosan megfestett tájképeket, Kámán Titusz hangulatos téli képeket és szép csendéleteket, Kurelecné Say Tekla két finom portrét, pasztel- és szénrajzokat, Márton Jakab székesfehérvári elökelőségek portéit, őszi és téli tájképeket, üde akvarelleket, vitéz Oláh József friss kezelésü olaj- és vízfestményeket, Pentsy Jenő érdekes fehér-fekete

AZ ÚJ FŐVÁROSI KÖNYVTÁR: RÉSZLET A RAKTÁRBÓL

rajzokat és karikaturákat, Say Géza kvalitásos tájképeket és egy bájos tanulmányfőt, Tihor Gábor vallásos tárgyú képeket és csendéleteket, Vaimár István virágtanulmányokat és szép tájképeket állított ki. Bory Jenő nagyméretü szép Madonnával, Munkácsy-szoborral és néhány kisebb művel, Vass János Szt. Imre-relieffel és Matyó szobraival, Márky Béla pedig nagy keramiai gyüjteményével váltott ki általános tetszést. A kiállítás nagy sikert aratott.

A BAROKK FOGALMÁNAK TISZTÁZÁSA. Kőszegi László, az Orsz. Iparművészeti Múzeum dísztermében május 9-én d. u. 6 órakor vetítéses előadást tart: „A barokk fogalmának tisztázása" címen. Ajánljuk olvasóink figyelmébe ezt az érdekesnek ígérkező szellemi mérkőzést a mai német műtörténet-tudománnyal.

Képzőművések
1931. V. évf. 407

CZENCZ JÁNOS: MERENGŐ

szárnyalásába. Egy forró számum vihara süvít a Czencz János képein, de ez a vihar nem színpadi kulisszák mögül tör elő, hanem a lélekből. Ezért van képeiben mindig tartalom és egység, az érzések gazdag felhullámzása és a teremtő lélek rendje. Vannak, akiknek talán első pillantásra erotikusak a Czencz János aktképei. Talán éppen azért, mert ő nem egy jól fésült zseni, nem manikürözött oroszlán, hanem százszázalékos művész, aki az életet nem édesvizesen adja, hanem a maga teljességében. Művészi vizióiban — bármilyen témához nyuljon — mindig megtaláljuk az élet szenvedélyes fenségét épúgy, mint érzelmes ellágyulásait. De itt is, ott is magát az életet és nem annak giccses mását. Aktjaiban is nem az erotikum a vonalvezető, hanem fantáziájának művészi kiteljesülése, mely sohasem az erotikumnak köszönheti létét, hanem egy művészlélek mindig finom és artisztikus meglátásainak.

Czencz János sokoldalú művész, ha témái szerint akarjuk értékelni. Láthat tőle a néző sokféle témát, sőt többféle technikát is, csak egyet nem láthat soha egy Czencz-képen: ízléstelenséget. A született művész biztonságával uralkodik témáin.

Czencz János a forró, meleg élet édes gyermeke, színei ennek a forró, meleg életnek tüzes ragyogását tűzik a vászonra. Egy életvídám optimizmus ebben a mi szürkére, napkiszívottra nyűtt életünkben.

Gy N.

A vidéki művészek országos kiállitása Budapesten

Ez a levél a maga izgatott hangjával és keserű elfogultságával kiáltó bizonyítéka annak, hogy a vidéki képzőművészeti élet súlyos krízisben van. A 12-ik órája, hogy az arra illetékesek figyelmét ráirányítsuk. Az erőben, jelentőségben megnövekedett vidéki művészet helyet kíván biztosítani magának a magyar kultúra Napja alatt. (Szerk.)

Mélyen tisztelt Főszerkesztő úr!

Mostanában egymásután rajzanak fel a kilátásba helyezett vidéki kiállítási akciók, melyek a vidék művészeti életének felkarolását tűzték ki céljaikként. Bár nem kételkedem a különböző helyekről elinduló akarások jóhiszeműségében, az eddigi tapasztalataink számunkra, a *vidéken élő művészeknek*, azt mutatják, hogy ezek az akciók részben már elavult módon s idejétmulta eszközökkel hajtatnak végre, részben pedig nem annyira a vidéki művészeti élet megerősödését szolgálják, mint inkább a Budapesten élő művészek helyzetén akarnak segíteni főként a nehezebb gazdasági helyzetek idején és így sem a hangoztatott célnak, sem pedig az utóbbi titkos, illetve be nem vallott célnak nem felelnek meg a megmunkálatlan és a kellőleg elő nem készített vidéki talajviszonyok miatt. Pedig ha a két nem is egymással szembenálló érdek rá tudna találni egymásra, meg lehetne találni a megoldást úgy, hogy egymást kiegészítve csak haszna származnék belőle a képzőművészeti kulturának is, a művészeknek maguknak is, erkölcsileg, anyagilag is. Pár évtizeddel ezelőtt, mondjuk, a háború előtti években az ország vidéki városaiban hatósági asszisztencia mellett s nagyszámú védnökségekkel megrendezett úgynevezett *vándortárlatok* akkor kitünően megfeleltek a kitűzött célnak, mert a vidéken nem volt még élet. Ma ilymódon megrendezve csaknem céltalanok, mert kellően széles rétegeket ránevelés nélkül tisztán védnökségekkel megmozgatni nem lehet. Mások az idők, mások az emberek s főleg minden téren változtak a viszonyok.

Tudjuk, hogy a forradalom után a súlyos akadályok ellenére is erőteljesen indult meg a kultúra decentralizálódása a képzőművészetek terén is. Rövid nehány év alatt mindenfelé élénk és életerős megmozdulások történtek s valóban igaz, hogy a vidék művészeti élete ma már elérte fejlődésének azt a fokát, amelyen öntudatos cselekvésre érett meg és elég erősnek érzi magát arra, hogy maga vegye kezébe sorsának irányítását, amely sors ma még csak akadályokkal, az úttörés, a talajkészítés nehéz küzdelmeivel van tele. A felelős tényezők felismerése folytán az ország különböző vidékein egymásután létesülnek a művésztelepek. Persze ez csak félintézkedés, kezdeni ott kellene, hogy műgyüjtő közönség pártolja mindenütt a magyar vidéken a művészetet. A legnagyobb baj mégis az, hogy a vidéki képzőművészeti életet teljesen magára utalva hagyják elkallódni az illetékes tényezők, — írja mindezeket nagyon helyesen a *Képzőművészet*. — Ilyen illetékes tényező több van s ezek között is a leghibásabbak maguk a Budapesten székelő különböző művészeti egyesületek s maguk a Budapesten élő művészek is, legyenek ők akár a Képzőművészeti

CZENCZ JÁNOS: FÁJDALOM

Társulat, vagy aköré csoportosultak, akár a Szinyei Társaság, vagy annak álláspontját képviselők s bár ez utóbbinak programjában is benne van a fiatalabb művészek érvényesülésének elősegítése, mindnyájan megegyeznek abban, hogy a főváros határain túl nem látnak, de nem is néznek.

Mert vidéken, röviden, mi a helyzet? A megélénkülő képzőművészeti élet maga után vonta a műkereskedők, a képügynökök özönét. Amit a vidéki művész városában egyik napon épít, a másik napon a giccsáradat izléstelensége lerontja azt. Ha a művész maga jön Budapestről az ellenállhatatlan „fővárosi művész" jelzővel, legtöbbször ő is a „jó lesz annak a vacak vidéknek" című festményeit hozza, (mert nívósabb vállalkozással csak kevesen mernek jönni). Ma ott tartunk, hogy főleg a házaló ügynökök munkája miatt a közönség, részben a maga kárán tanulva, a legteljesebb bizalmatlansággal van a kép iránt. Tessék elképzelni, hogy milyen fogalmai vannak a vidéknek a festőművészről, mikor a vigéc úr festőművésznek mutatkozik be: „külföldi tanulmányútra indulok, vagy művésznövendék vagyok s beteg főiskolai tanárom számára végzek kényszereladásokat" stb. címen. Van tehát giccsvásárló, de műgyüjtő közönség még nincs számottevő. A vidéki művész tehát nemcsak fest, de kénytelen *magára hagyatva* művészetpolitikát is folytatni s minden egyes barátját a művészetnek egyenkint és személyenként megnyerni, mert a tömegre való hatás eszközeivel nem rendelkezik. Ezen a ponton kapcsolódhatnának bele a vidék művészeti életének felkarolása és megerősítése érdekében a Budapesten székelő *tekintélyt képviselő* művészeti egyesületek és művész kollégák, midőn a vidéken élő, arra érdemesnek is bizonyuló művészeket a fővárosi kiállításokon kritikáikkal, helyezésükkel és díjazásukkal stb. érvényesüléseikben elősegítenék. Tudjuk, hogy mit jelent ilyesmi a közönség előtt. Az ilyképen felkarolt vidéki művészekre másként hallgat pátriájuk közönsége.

Értsük meg egymást, — beszéljünk magyarul —, a vidéken élő művészeket és művészeti egyesüléseket tekintse Budapest őrszemeinek, előőrseinek, akiket támogatni és erősítenie kötelessége a felderítésben s a talajszerzés nehéz munkájában s ha az előörsök eredményesen végezhetik munkájukat, Budapest számára is nyitva lesz az út, ellenkező esetben minden vidéki vállalkozás falrahányt borsóként visszapereg.

CZENCZ JÁNOS: FÜRDÉS UTÁN

A vidék művészeinek országos kiállítását Budapesten örömmel üdvözöljük tehát. És ha a szervező bizottság a kellő súlyt is biztosítva tudja megrendezni a kiállítást, reméljük is, hogy sikerülni fog a vidéken élő művészek összeségét összehoznia. S még egy nagyon fontosat! Ha ez a kiállítás csak szalmalángként fog ellobbanni és eredményeként nem fog továbbfolytatódni a jövőben rendezend[ő] fővárosi egyéb kiállításokon is a vidéki művé[szek] érdekeinek istápolása, úgy szintén nem sok é[rtelme] lesz, mert láttam már Budapesten vidéki [kiállí]tást megértés és jóindulat nélkül agyonvál[asztva].

Miskolc, 1931. évi április hó 17-én

mély tisz[telettel]

Mo[ldovány]

A műélvező lélektana

I.

Dilthey alapformájából elindulva, a kultúra közönségének épúgy megvan a törvényszerűsége, mint az alkotónak, vagy a műnek, hiszen a közönség a legtöbb műalkotás létrejöttében döntő, sokszor végzetes befolyással van az alkotó lelkére. A közönség, a nagyúr, vagy a tömeg parancsolója a lángésznek, aki törődve, zúzódva bár és az egyéniség lángját el nem taposva követi a kor igényeit, szeszélyét.

A képzőművészetben a közönség szemlélő. Minden ember néz, de vajmi kevés a nézők közül az, aki rádöbben az alkotás értékére, a rejtett, titkos mélységekre és az elérhetetlen magasságokra és e transcendenciájukban is immanens kincsekben élvezetet talál. A mű élvezése is tehetség s ma még probléma, vajjon születnünk kell, vagy nevelhetők vagyunk-e a látásra. A további meggondolások épen ezért a műélvező-tehetség adottságát tételezik fel, amelyben a művészi látás nevelése a látókör gazdagodását eredményezi.

Az alkotólélek sokféle, gyakran érthetetlen rejtély. Csodálatos számunkra az alkotást megelőző halhatatlan szomorúság, mely mikor kész a mű, az elégedetlenség szenvedésébe fullad, vagy pedig ujjongó örömmámorrá alakul át. De a vihar előtt lévő szenvedés elfolyik, az alkotás láza csodát művel s a lélek megyógyul, az egészséges ember lelke lesz.

CZENCZ JÁNOS: J. O. ÚRHÖLGY ARCKÉPE

ANN KÁROLY: ARCKÉP

A költői léleknek van egy fajtája, amely ugyanúgy érzi, szenvedi az alkotó minden gyötrelmét, kínját s a lélek a vihart előző teltségében valósággal csordultig van, már-már kicseppen a felesleges csepp, az alkotó szenvedésén túl azonban mást nem hozott magával, az alkotás tehetsége, a fejedelmi erő, a virágba szökkenés hiányzik. Ez a lélek torzó, a kidolgozás elmaradt. Esztétának is szokták nevezni, de e szóhoz fűzött mellékzönge következtében ma nem fedi a fogalmat. Torz költői lélek szenvedéssel, fájdalommal az alkotás viharos öröme nélkül. Ez a túlfűtöttség és a tehetetlenség az alkotásban való levezetésre, néha szétpattantva a lélek bilincseit tragédiává emelkedik. Különben azonban a kép, a szobor elé viszi a látás vágya a torz költői lelket, amely legalább pillanatokra feloldódik a befejezett alkotó-lélek műve előtt. Ez a lélek lát, megnyílnak előtte a távlatok, hallja a formák kiteljesedett nyelvét, megérzi a színek lüktetését, a lendületek ritmikáját s a dimenziók élete felfokozott valóságot jelent számára. Így lesz valódi műélvező a torz költői lélek, a látnitudás született lángelméje. A műélvező tehát negatív kivetítése a pozitív alkotó tehetségnek. Ennélfogva a műélvező lélektanát, tör-

CZENCZ JÁNOS: DON JOSÉ

vényszerűségeit a műalkotó lélektanából, törvényszerűségeiből kell kifejlesztenünk s mivel az alkotó léleknek Beato Angelico száguldó hitétől, Michelangelo hitté magasztosult problematikáján keresztül Rubens tobzódó dimenziókereséséig végtelenül gazdag skálája van, a műélvező lélek is sokrétű, hivő és szkeptikus, odaadó és kritikus, transcendens világkép lebeg előtte és immanentista.

Van műélvező, aki Beato Angelico elragadtatott, misztikus hitével lát s amint a San Marco kolostor mestere nem vett soha ecsetet kezébe, míg nem imádkozott és soha mást, mint vallásos tárgyú képet nem festett, úgy ez a műélvező is csak ilyen imádságos, extatikus lélekkel lát színt, formát, lényeget s a profán tárgyú műalkotás előtt, ha szeme nem is marad csukva, lelkében a torz költői lélek tüze nem lobog fel.

Van műélvező, aki Leonardo da Vinci évszázadok bekövetkező ígéreteit megálmodó, az ujság nagyszerűségét kutató lelkével lát s van, aki Rembrandt komorságával, magaviaskodásával lép a műalkotás elé. Egyik a gótikus székesegyház láttára Beethoven valamelyik szimfóniáját hallja, mint megfordítva Liszt Ferenc ihletettségében lelke csodálatos dallamain át égigérő gótikus templomokat lát, a másik meg Böcklin képeinek wagneri muzsikáját érzi a műélvezés pillanatában.

Ám bármily különböző is a műélvező-lélek, egyben mind megegyezik. A gyönyörűség bármily magas fokára emelkedik is a műélvezet, a feloldódás csak pillanatig tart s a műélvezést valami megnevezhetetlen, nagy szomorúság, talán katarzis követi.

Mi ez a megnevezhetetlen, nagy szomorúság? A különféle műélvező-lélek sorra elvonultatása után, e meggondolások feladata volna, hogy megkíséreljé megérteni ennek a szomorúságnak a szülőokát, létét és lényegét.

Dr. Dénes Tibor

(Folytatjuk).

A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZNŐK EGYESÜLETE KÖZGYÜLÉSE. Az idén a szokottnál is ünnepélyesebb keretek között tartották meg a képzőművésznők közgyülésüket. Somló Sári szobrászművésznő ugyanis tíz év óta viseli az egyesület elnöki tisztét és ezt a jubileumi alkalmat ragadták meg a tagok, hogy a népszerű elnöknőt ünnepeljék. Mészárosné Kisfaludy Mária festőművésznő, főtitkár az évi jelentésben sorolta fel Somló Sári érdemeit, aki rendszeresítette és felolvasásokkal nívóssá tette az egyesületi életet, külföldi kiállításokat rendezett és az Országos Képzőművészeti Tanácsnál akreditáltatta az egyesületet. A közgyülés lelkesen ünnepelte s újból elnökévé választotta Somló Sárit.

CZENCZ JÁNOS: IFJÚSÁ

HIREK

UGRON GÁBOR AZ ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TANÁCS ELNÖKE. A sokáig betöltetlenül maradt elnöki székbe gr. Klebelsberg Kunó kultuszminiszter Ugron Gábor ny. minisztert ültette a napokban megjelent kinevezésével. A Képzőművészeti Tanács elnöki széke egyike a legfontosabb tényezőknek képzőművészeti életünkben. Ezért volt rendkívül fontos annak a személyiségnek kiválasztása, aki ezt a tisztet úgy vállalhatja, hogy egyéniségének súlyával kitöltse a széles kereteket, másrészt pedig pártokon felül álló tekintélyével a sokfelé szakadozott magyar művészeti politikát tárgyilagos magasságból tudja áttekinteni és irányítani. Gratulálunk a kultuszminiszternek Ugron Gábor kinevezéséhez, mert erre a kényes és nagy horderejű pozicióra megfelelőbb egyéniséget nem találhatott volna. Gratulálunk azonban a művészeknek is a kultuszminiszter választásához, mert Ugron Gábor eddigi ténykedéseiben is megmutatta, hogy éppen nem „előkelő idegenje" a magyar képzőművészeti politikának, de valóban szívvel-lélekkel barátja a magyar művészeknek és rajongója a magyar művészetnek.

MEGJELENIK A MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI LEXIKON. Évtizedek óta érzi hiányát minden szakember és a magyar képzőművészetek iránt érdeklődő műbarát közönség egy olyan lexikonnak, melyben tudományos pontossággal és megbízhatósággal összegyüjtött ...kat talál a **magyar festők, szobrászok, műépítészek** ...yüjtőkről. Az élő és halott magyar képzőművé... hosszú sorának hiányzik a lexikális feldolgo... **...épzőművészet** megindulása óta nagy gondot ...ogy a magyar közönséget tárgyilagos in... ...sa el a művészet fejlődéséről és mai állásáról, ennek a törekvésünknek új állomása a **Magyar Képzőművészeti Lexikon,** mely dr. Gyöngyösi Nándor szerkesztésében ugyanazzal a gondossággal és művészi kivitelben fog megjelenni, amely folyóiratunkat is jellemzi. Szerkesztőnknek a kiváló munkatársak tekintélyes sora áll rendelkezésre, kik valamennyien tudományos hírükkel és tekintélyes multukkal garantálják azt, hogy a **Magyar Képzőművészeti Lexikon** nem valami albumszerű dilettáns munka, vagy hevenyészett, a véletlen esélyektől összetákolt gyüjtemény, hanem egy tudományos értékű és abszolut teljességre törekvő, úgy a történelmi, mint a jelenkori adatok tekintetében teljesen megbízható, nagy mű lesz.

A **Magyar Képzőművészeti Lexikon** szövegrészén kívül egy illusztrációs részből is áll. Úgy az egyik, mint a más sik rész megfelelő művészi kivitelben kerül a nagyközönség elé. A lexikon keménykötése félvászon burkolatot kap aranyozott nyomással. Címlapja maga is művészi munka. **Ára 50 P** mindazok részére, akik a megjelenés előtt közlik előfizetési jegyzésüket. A Magyar Képzőművészeti Lexikon bolti ára magasabb lesz, kívánatos tehát, hogy az előfizetési előjegyzéseket a **Magyar Képzőművészeti Lexikon** kiadóhivatalához (Budapest, V., Katona József u. 27.) mindenki mielőbb eljuttassa. A Magyar Képzőművészeti Lexikon előfizetési díja 3 részletben fizethető: a megrendelés alkalmával 10 P, 1931 október 1-én 20 P és karácsony előtt, a megjelenéskor 20 P.

BELIBREGI DIMITS SÁNDOR: RÉZKARC
A Nemzeti Szalon tárlatáról

A DEUTSCHE KUNST UND DEKORATION, Alex. Koch kitünő művészeti folyóiratának áprilisi száma is a szokott elsőrangú kiállításban és gazdag tartalommal jelent meg.

A KÉPZŐMŰVÉSZET JÚNIUSI SZÁMA elseje helyett 10-ikén fog megjelenni tekintettel az utána következő nyári szünetre.

Czeczy János
1021

„Vergődő és fénytelen harcokon"

Czencz János-emlékkiállítás Szekszárdon

A szekszárdi alsóvárosi temetőben, Pásztor János szobrászművész síremléke alatt nyugszik a 75 éves korában elhunyt festőművész, Czencz János, akinek emlékére kiállítás nyílt a szekszárdi múzeumban. Élete szinte Tóth Árpád egyik verssorát idézi, mert „vergődő és fénytelen harcokon" múlt el.

A Szekszárdon bemutatott életműben egy magábazárkózó lélek tesz vallomást az embereknek. Tisztaság, szépség és szeretet utáni vágy, sóvárgás tölti be a képek levegőjét. Finoman megrajzolt vonalak, harmonikusan egybeolvadó színek, tiszta becsületesség teszik megkapóvá festményeit. Sejtelmes finomságú, első sikert aratott képe, a „Tükör előtt", most is vonzza a látogató tekintetét. Csendéletei — „Gladiólusok", Krizanténumok", „Dáliák", a „Birskörték" — tömör kompozíciójú, jól szerkesztett alkotások. Színyei napsugaras hatása nyomán születhetett a „Kiránduló társaság" és az impresszionizmusba hajló munkája, a „Majális". Czencz Jánost, mint aktfestőt ismerték meg az ország határain túl és műcsarnokbeli kiállításain is. Itt bemutatott női aktjai közül talán a legművészibb „Fiatalság" című kompozíciója. A fekvő női alak üde sugárzással emelkedik ki a kép sötét hátteréből, tisztaságot és élő fiatalságot árasztva maga körül. A bátai táj ihlette a „Halárusok", a „Fürdőzők" és az „Ősz a szőlőben" című képét. Bátán készült a „Hímző asszony", a „Három kislány", a „Bátai kislány", a „Piros kendős nő" című festménye, portréja is. És a bátai Duna-parton került vászonra a kép „A művész leányá"-ról is. Az álló női alak és a táj tökéletes harmóniába simul. A bugyos ujjú blúz könnyű kelméje fodrozva olvad a bátai Duna-ág megcsendesült hullámaiba. Szinte érezni a képet szemlélve a forrón tűző nap hevét enyhítő, enyhe szellő fuvallatát.

Báta. A második világháborúban költözött a művész és családja e kis községbe. Vergődésben telt életének legfénytelenebb időszaka volt az itt töltött évek egymásutánja. Faliújságot rajzolt és húsvét idején tojásokat festett — hogy előteremtse a megélhetésre valót. Nehéz körülmények között élt.

Csók István, Fényes Adolf Szőnyi István pályatársa volt. A neves kortársak mellett életműve csendesen visszahúzódik. De mindenképpen többet ér annál, hogy megrekedjen egy bátai ház szegényes falai között. Képeinek okvetlenül helye volna a szekszárdi múzeumban és a megye más művelődési intézményeiben.

KÉPEK A SZEKSZÁRDI KIÁLLÍTÁSRÓL

1. A művész leánya
2. Tükör előtt
3. Fiatalság
4. Birskörték

SZTANYISZLAV KUNYAJEV:

Városliget

Villany ragyog, álom ragyog.
Ünnepi harsány lárma tombol.
Idevetődtem, unalomból.
Ma itt becsült vendég vagyok.
Csábít az ismerős vidék.
Megyek a fasorban tűnődve.
A fák között: gipsz-őzikék.
Megállok: itt a céllövölde.
Körhinta. Festett kis lovak,
kopottan körbe bandukolva.
Egyszer fele-cárságomat
egy ilyenért eladtam volna,
egyetlen szédítő körért
a háború utáni édent!
A férfi, aki visszatért,
választhat már kedvére mindent:
övé most minden szédület,
keréken is roboghat körbe,
pukkadozva szamárfület
mutathat a görbetükörbe.
— Ki az utolsó?
Én nyugodtan
védem helyem: — Ott a sor vége!
Örömért állok sorba végre.
Volt idő: kenyérért topogtam.

Rab Zsuzsa fordítása

Sz. Kunyajev a mai negyvenévesek költő-nemzedékéhez tartozik. Moszkvában él, nemrég jelent meg harmadik verseskötete. Több antológiát szerkesztett, pl. a 67-es Gyeny Poezii (A költészet napja) versgyűjteményt is. Kritikusi működése is figyelmet érdemel. A múlt év őszén, az MSZBT meghívására, hazánkba látogatott.

Tisztelt Szerkesztő Úr!

Új korszak nyílt meg a házassághirdetésben. Nálunk még csak a hagyományos hirdetés van: „Csinosnak mondott, intelligens, 30 éves nő, olasz, francia, angol, német nyelvtudással, saját főbérlettel, Opel-kocsival, társaság hiányában megismerkedne szelíd lelkű, becsületes fiatalemberrel. Szélhámosok kerüljenek".

És elkerülik, mert két szélhámos úgysem férne meg egy fedél alatt.

Amerikában már nem lehet csinosnak mondottat játszani. A napokban láttam a televízióban, az első házassághirdetést. Megjelent egy kép és aláúszott a szöveg: „Egyedül vagyok. Szeretnék megismerkedni csinos fiatal lánnyal, aki életem párja lehetne".

Ezt mondta magáról. A televízió nagy nyilvánossága előtt. Tehát, a televízió már betölti a házasságközvetítő szerepét is, egy egész ország, egy egész világ figyelheti: ki van egyedül és kit keres.

Hogy ki, mit keres, azt ott is eltitkolják.

Na persze, ott könnyebb találni is.

Én is megyek a minap a New York-i utcán, éppen arra gondoltam, mit keresek énitt, amikor véletlenül ráakadtam valamire. Valamire, ami megkülönbözteti a férfiakat a nőktől. Egy Mozart-frizurás fiatalembert láttam, akinek hátul varkocsba volt kötve a haja. Piros szalaggal. Később többet is láttam. Azt mondták: ez az új divat.

Igaz is! Valahogy meg kell különböztetni a nőket a férfiaktól. A divattervezők a szalagot választották. Amilyen színű a nyakkendő, olyan színű a szalag.

Jó lesz otthon is felkészülni a szalaggyártásra!

Erről jut eszembe, hogy csütörtökön, amikor Párizsban voltam, egy ismerősöm elmesélt nekem valamit, ami azt bizonyítja, hogy mégiscsak a tudósoknak lesz igazuk, akik azt jósolják, hogy a jövő embere feledékenyebb lesz. Ennek jelei máris mutatkoznak. Elmondok egy párizsi példát, mert nálunk ehhez hasonlóval még véletlenül sem találkoztam. De lássuk a példát. A párizsit.

A tényleges szolgálatot teljesítő katonát meglátogatja a felesége, és az éjszakát egy lyoni szállodában töltik. Éjszaka valaki dörömböl az ajtón. A katona felriad és rémülten kiugrik az ágyból:

— Most mit csináljunk, ez biztosan a férjed?!

Az álomtól kábult menyecske megnyugtató hangon válaszolja:

— Ugyan, te csacsi! Az lehetetlen, hiszen a férjem katona.

Ez történt Párizsban.

Tiptree angliai községben viszont egészen más történt. A község lakosai memorandumban követelték a hatóságoktól, hogy távolítsák el a nyilvános illemhely falára néhány évvel ezelőtt — a falu lelkészének a javaslatára — felszerelt emléktáblát, amelynek szövege a következő: „Isten dicsőségére és az emberek szolgálatára!".

Hamarosan leveszik az emléktáblát, és akkor ott marad a falon a helye, hirdetve: volt egy pap, aki mindent az emberek szolgálatába állított.

Az angyalát! Majdnem elfelejtettem megírni, hogy miért omlottak le a kürtök harsogásától Jerikó falai! Pedig kideritették. Méghozzá mérnökök. Nemrégiben beszéltem dr. Jacob Feld professzorral, aki 1931 óta, mint a Jerikó környéki ásatások vezetője megfigyeléseket végzett.

— Nézze, kedves Hári! Szerintem Józsué lehet, hogy nagy hadvezér volt, de mindenesetre talajmechanikai ismereteinek köszönhette, hogy harc nélkül be tudta venni Jerikót.

— És a harsonák?

— Azok csak azért szóltak, hogy közben alkalmasak az utászok a falakat, hogy az ellenség ne hallja a csákányok csattogását. S amikor a munka kész volt, a papok még hangosabban fújták meg a kürtöket és Jerikó falai leomlottak.

Tehát svindli volt az egész.

Én elhiszem ezt a magyarázatot. Mert akkor csak hat kürtös volt, nemrég pedig Szekszárdon láttam egy fúvószenekart, éktelen hangosan játszottak és nem történt semmi. Pedig, ha a trombitálástól leomolhatnak valahol a falak, akkor Szekszárd az elsők között lenne!

Zárom soraimat. Tisztelettel:

Vitéz Johannes Hári

Az Orion csillagkép

A Magyar Televízió több milliós nézőközönsége a kéthónapos izgalom után fellélegezhet. Véget ért „Az Orion űrhajó fantasztikus kalandjai" című filmsorozat. McLane őrnagy a Földet minden veszélytől megmentette.

Félretéve azt a sok bosszúságot, amit a tudományos tévedések miatt éreztek, a szakcsillagászok is örültek e film bemutatásának, mert sokak érdeklődését éppen ez az izgalmas történet keltette fel, a csillagászat tudománya és az űrkutatás eredményei iránt.

A Föld helyének a meghatározását, a többi égitesthez fűződő kapcsolatát azonban a film elnagyolta. Nem volt érzékelhető az a roppant távolság sem, amely elválasztja tőlünk a feltételezett más naprendszereket. Sokszor összekeveredtek a csillagok és bolygók fizikai tulajdonságai is.

Nézzünk kissé pontosabban körül a világmindenségben, és válaszuk ki éppen azt a gyönyörű csillagcsoportot, amelyről a film hőseinek gyors űrcirkálója az elnevezését kapta.

Most kora tavasszal, este 7—8 óra tájt a déli égbolt legfeltűnőbb csillagképe az Orion, magyarul a Kaszás. A fényes Sirius csillagtól nyugatra található meg.

Legfényesebb csillagai felállított trapézalakban helyezkednek el az égbolton. Fele magasságban kissé ferde egyenes vonalban, közel egymáshoz, három úgynevezett övcsillag található. Irányuk a Siriusra mutat.

Az ókori emberek képzelete a csillagképben egy híres vadásznak, Orionnak az alakját vélte felfedezni. Övében kardot visel. Kutyái kísérik, a Canis Maior (Nagy Kutya) és a Canis Minor (Kis Kutya).

A valóságban égbolt sem létezik. Bár úgy tűnik, hogy a csillagok tőlünk egyforma távolságban helyezkednek el egy gömbalakú boltozaton, az egymás mellett látható égitesteket óriási távolságok választják el egymástól. Így előfordul, hogy két látszólag szoros közelségben levő égitest messzebb van egymástól, mint

Az idegen napok, vagyis csillagok Földhöz hasonló bolygói nem láthatók közvetlenül, hiszen nem önálló fényforrások, és parányiak, visszavert fényük halvány. Létezésükre csak a központi csillag által megtett útvonal parányi görbületeiből következtetünk. A csillagok fénye a légüres térben messze eljut. Színük felszíni hőmérsékletükről árulkodik.

Injekciózzá kopor

Ujabb múmiával gazdagodott a Sz ménye. Nemrégiben egy zirci magá **múmiakoporsó került a múzeum t előtti első évszázadból származó fel holttestet rejt. Képünkön: A resta r miakoporsó k**

(MTI-fo

Czencz János MDK

Pihenés

Műcsarnok 1936 Nő a művészetben

Czéncz János MDK

Beszélgetés

Kis leány cseréppel

Verandán

Három kisleány

Mücsarnok 1936 Nő a müvészetben

Czencz János

MDK

Vizparton

Ábránd

Fürdés után

Menyecske

Ülő akt

Miccarnok 1936 Nő a művészetben c. kiáll.

Czencz János

MDK

Női arckép, repr.

Műcsarnok 1936 Jubileumi kiállítás

Czencz János.
festőművész

Kedd, 1930 december 16. N.H.

— **Czencz János kiállitása a Fészek Klubban.** *Czencz* János festőművész a Fészek Művészek Klubjának kiállitási termében mutatja be legujabb akt- és tájkép-alkotásait. A kiállitás megtekinthető mindenki részére (ünnep és vasárnap is) d. u. 6—8 óra között dijtalanul a Fészek Művészek Klubjában, VII., Kertész-utca 36. szám alatt. A kiállitás 21-én zárul.

Nemzeti Ujság, 1930. dec. 16.

Czencz János

MDK

Fürdő után, olf.

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Czencz János MDK

Jó falat

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Czencz János MDK

Fürdöző

Műcsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Gzéncz János MDK

Estefelé

Mücsarnok 1942 Tavaszi kiállitás

Orlucz János.

a Nemzeti Szalonban rendezett Balatoni Társaság kiállításon művei szerepelnek.

Nemzeti Ujság, 1928. ápr. 1.

Czencz János.

Több képe szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Magyarság, 1928. ápr. 1.

Czencz János.

Műve szerepel a Balatoni Társaság kiállításán, a Nemzeti Szalonban.

Ujság, 1928. ápr. 1.

Czencz János

A Műcsarnok 1927-es tavasi tárlatán szerepett.

M. 1927. IV. 1.

Czenor János

A Műcsarnok 1942-ben rendezett téli tárlatán szerepelt.

Új Magyarság 1942. XII. 8.

Czencz János festő

Kiállít a Téli Tárlaton

N. U. 1939. I. 28.

Czencz Márton

A Tücsarnok 1927-es
tavasri tárlatán szerepelt.

? 1927. IV. 1.

Czencz János

MDK

Három kislány, repr.

Műcsarnok 1936 Nő a művészet-ben c. kiáll.

Czencz János MDK

Ülő akt

Műcsarnok 1935 Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Czencz János MDK

Pitvarban, olf.

Gyöngyök, olf.

Mücsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Geneva Items

Flowers, oil.

Geneva, oil.

Czencz János MDK

Vihar a Balatonon, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Czencz János MDK

Alkonyat, olf.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Munkahét kiállitás

Czencz János MDK

Bihenés, repr.

Műcsarnok 1934 Nemzeti Képzőművészeti Kiállitás

Uzencz János MDK

Akt

Műcsarnok 1934 Bp.Székesfőváros Képtárának katalógusai

Czencz János

Emese álma

Fekvő akt

Merengés

Miesarnok 1933. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Czencz János MDK

Fürdés után, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Dearest Jane MBK

Kindest wishes, etc.

Michaelmas 1934 Tell Realities

Czencz János

MDK

Merengés, olf.

Műcsarnok 1934 Téli kiállítás

Cuenca Tamos

Merengón, Olr.

Czencz János MDK

Dáliák, olf.

Mücsarnok 1934 Téli kiállitás

Czencz János MDK

Lovasok

Táncosnő

Lugasban

Műcsarnok 1925 Benczur Társ.

Uzenos Jéros

MCK

Lovasok

Tehcsapó

Ingyaban

Miosarnok 1925 Decsenr Téte.

MDK

Czencz János

Művével szerepelt a Műcsarnok 1934 évi téli tárlatán.

(m.v.): A Műcsarnok téli tárlata.

Nemzeti Ujság, 1934.Jan.13. 11.lap

MDK

Czencz János

Táncosnő c. műve a Műcsarnok tav.tárlatán.

Cikk: Tárlatok.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 94.l.

MDK

Czencz János

Ülő akt, repr.

Képzőművészet 1931. V. évf. 37. sz. 37.l.

MDK

Czencz János

Lyka K.: Müvészeti élet és irodalom. Magyar Müvészet 1929. 637.l.

Czencz János, festőm. MDK.

A M.Kir. Kultuszkormányzat és a m.Kir. Balatoni Intéző Bizottság ujabb Balatoni ösztöndijai sokban hozzájárultak egyes müvészeint stilusának kiérlelésához.

Cz.J. ecsetjárása könnyed és spontán jellegü.

Csánky Dénes: A balatoni tájképfestőészet.

A festői Balaton. Bp. 1942. 78.lap.

Czencz János, festőm.

Cz.J. ecsetjárása könnyed és spontán jellegű.

Czencz János

MDK

Fekvő akt

Ülő akt

Siesta

Nevető leány

Műcsarnok 1924 tavaszi kiállitás

Czencz János, festőm. MDK

tájai elgyönyörködtetnek.

Dr.B. Bakay Margit: Téli tárlat.
Nemzeti Ujság.1941.dec.21. 21.1.

MDK

Czencz János, festőm.

6. Tóparton.

18. Zöldben.

21. Pihenés.

KMTárs. 1941 dec.-1942.jan. téli kiáll. Kat. 5.old.

MDK

Czencz János, festöm.

egyéni szinragyogásában elöadott fiatal lány portréja és "Heverö Akt" c. képe tünnek fel. Ennek repr.- ja e lap 24.lapján.

A Mücsarnok Téli Tárlatáról. -Festmények. Képzömüvészet.1929. 16.sz. 25.l. és 24.l.

Czencz János MDK

Alvó nő, olf.

Mücsarnok 1924 február-március

Czencz János

MDK

Menyecske, repr.

Műcsarnok 1927 táj- és életképkiállitás

Czencz János MDK

Paraszt menyecske, olf.

Műcsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

Czencz János MDK

Baranyai leány olf.

Felhők, olf.

Mücsarnok 1927 Táj- és életképkiállitás

M.D.K.

Orosz János
festő

Női portréja látható a
kiállításon.

Telepy Katalin: Az 10 éves a Szarvas úti művésztelep
kiállítása.

Művészet, 1965. február - 12 lap.

M.D.K.

Czencz János

"Babaruha" c. képének repr.-ját hozza a lap a Téli Tárlatról.
/A kritika cimét nem lehet megállapitani, mert a lap hiányos./

Szinházi Élet. Bp. 1937. jan. 31.-febr. 6.
XXVII. évf. 6. sz. 7o. lap

.B.A.

MDK

Czencz János, festőm.

479. Libapásztor. J.l.j. Olf.

480. Női tanulmányfej. J.l.b. Olf.

Árverési Közlöny.1929.ápr. 3.rf.sz. 26.l.

MDK

Czencz János

Képzőművészet 1930. jan. 24.l.

MDK

Szencz /János?/, festőm.

nagyobb anyaggal szerepel.

/-t-/: Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás Kassán.
A kassai mÁV palotában.
Pesti Np 16.1939.okt.29. 8.1.

Czencz János MDK

Virágok, olf.

Műcsarnok 1926. őszi kiállitás

Czencz János

MDK

Magdolna, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

Czencz János

Est, olf.

Műcsarnok 1926 őszi kiállítás

Czencz János MDK

Pihenés, olf.

Mücsarnok 1926 őszi kiállitás

Czencz János

MDK

Ábránd

Műcsarnok 1926 őszi kiállitás

MDK

Czencz János, festőm.

a Balló -alapitvány 5ooo pengős dijának zsürije ugy határozott, h. az idén nem adja ki az 5ooo P-s dijat egy összegben, hanem elosztja négy művész között.

1ooo P-s dijat kapott. Cz.J. ismertnevü, beérkezett művész.

A Balló-ösztöndij nyertesei.
Képzőmüvészet. 1931. 43-44. sz. 211.1.

Novemberi kettős-szám.

Czencz János MDK

Fatime, repr.

Mücsarnok 1927 tavaszi kiállitás

MDK

Czencz János

Iparcsarnok. Olajfm.

Képzőm.Társ. 1912/13. téli kiáll.kat.64.l.

M.D.K.

Czencz János
jestő

Festményeit mutatta be
a Nemzeti Galeriában

Frank János: Horváros'rti művésztelep
Élet és Irodalom, 1965. febr. 6 – 7 lap.

CZENCZ JÁNOS

Vihar a Balatonon. Olaj f.

Magyar kiállitás tárgymutatója. Műcsarnok 1934.
16. oldal

CZENCZ JÁNOS

Fekvő akt.
Fürdés után.
Csendélet.

Téli kiállitás képes tárgymutatója. Műcsarnok 1937.

MDK

Czencz János festő

Don José

Képzőművészet 1931. 37. sz. 41. l. kép

MDK

Czencz János festő

Képzőművészet 1931. 37.sz. 42.1. kép

MDK

Czencz János, festöm.

Erdö mélyén. Olf.

Mücs.-OMKT 1931-32.évi téli kiáll. dec.2o.-jan.17.Ka
lo.1.

MDK

Czencz János

"Kóra" c. kép repr.

KMT 1915/16. téli kiáll.

Сдаюсь дело

"Кдге" с. хфр хефг.

КЕЦ 1215\16. 1411 Кгеji.

MDK

Czencz János

"Kóra" c.kép repr.

Műcsarnok, 1915/16. téli kiáll.

МДК

Семен Белов

"Аэлита" с.Кер Гер.

Мюзаррок, 1615/16, тей Кпай.

MDK

Czencz János, festöm.

Félakt. Olf. 12cx1cc. J.l.b.

Fekvö nöi akt. Olf. 7cx56. J.l.b.

Árv. Közl. 193c. 4.rk.sz.55.szám. 17.l.

M.D.K.

Czencz János

"Gitáros nő" c. olajfestményét közli a lap. Repr.

Szinházi Élet. Bp. 1923. febr. 4-10. XII. évf. 6. sz. 33. lap.

MDK

Czencz János

1000 P-s dijjal tüntette ki a bizottság Czencz Jánost, a Balló alapitványból 1931.-ben.

Képzőművészet 1931. 43-44.sz.

MDK

Czencz János, festőm.

Fekvő, akt.	olf.
Hugom arcképe.	"
Téli táj.	"
Magdolna.	"
Merengő.	"
A Lidón.	"

Műcs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 9.l.

MDK

Czencz János, festőm.

Olvasó nő.	Olf.
Kosztümös nő.	"
Arckép.	"
Falusi részlet.	"
Vágy.	"
Limanova.	"
Akt.	"
Krakói részlet.	"
Marcella.	"
Tél falun.	"
Arckép.	"

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. lo.l.

MDK

Czencz János, festöm.

Vörös haju nö.	Olf.
Kacsák a Balaton on.	"
Akt.	"
Fekete akt.	"
Bárkák.	"
Tanulmány.	"
Számüzve.	"

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. lo.l.

MDK

Czencz János, festöm.

Baromfi-udvar.	olf.
Siesta.	"
Udvar.	"
Tájkép.	"
Zöldben.	"
Balaton.	"
Pihenés.	"

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 9.l.

MDK

Czencz János, festöm.

Fél akt.	Olf.
Toilette.	"
Nyaralók.	"
Ranulmányfej.	"
Lugasban.	"
Velencei vörösház.	"

Mücs.-OMKT. 1921. Tavaszi kiáll. Kat. 9.l.

Czencz János MDK

Táncosnő, olf.

Mücsarnok 193o tavaszi kiállitás

Czencz János . MDK

Fésülködő, repr.

Mücsarnok 1929 tavaszi kiállitás

M.D.K.

Czencz János

"Pihenés" c. az őszi tárlaton a Műcsarnokban kiállitásra került képéről hoz a lap signatura nélküli karikaturát.

"Igy rajzoltok ti" c.
Szinházi Élet. Bp. 1926. nov. 8-14. XVI. évf.
45. sz. 43. lap.

MDK

Czencz János, festöm.

olasz vonatkozásu müvel szerepelt. /ill. müvekkel./

/gy./: A velencei nmk. Kiáll.
Kézművészet. 1930. 32. sz. 165. l.

MDK

Czencz János, festöm.

Spanyol nö. Olf. Jelz.

Árv. Csarn.1937.okt. 83.sz./Árv.Közl.rk.sz./ 20.l.

MDK

Czencz János, festöm.

Várakozás. Olf.

KMTárs. 1912/13. Téli kiáll. Kat. 85.1.

MDK

Czencz János, festöm.

a IX.terem beérkezett jó nevü müvésze.

Chroniqueur:
Mücsarnok. - Téli tárlat. IV.évf. 26.sz. 28.1.

MDK

Czencz János, festöm.

Kacziány légies tulvilágisága mellett Cz.J. a földi valóság,vaskos életöröm. Egyike a legismertebb, legsürübben szereplö müvészeinknek.
Most kiállitott gyüjteményében figurális témái nagy szerepet játszanak. A hangsuly azonban most tájképein van,
Jól esett Erös papját látni.

Gy.:Czencz János.

A mücsarnok Öszi Tárlata.
Képzömüvészet. 1932. 54.sz. 2o3-2o4.l.

MDK

Czencz János

A tükör előtt c. festm.repr.

Vas.Ujs. 1911. 58.évf. 1024.1.

Czencz János MDK

Ábránc

Mücsarnok 1935 III.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Czencz János.

A régi Műcsarnokban megnyílt Szépművészeti Múzeum új magyar képtárában képei következnek.

Keleti Ujság, 1924. Okt. 30.

Czencz János.

A végi Műcsarnokban megnyílt Szépművészeti Muzeum új magyar képtárában néhány képe szerepel.

Ujság, 1928. Okt. 30.

Czencz János

MDK

Vizparton

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Czencz János MDK

Présházak

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Czencz János

Cigány idill

Miesarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Czencz János MDK

Akt

Mücsarnok 1941 Jubileumi kiállitás

Czarne Tęcze MDK

AKK

Mioseamok 1944 Jubileusz Kiełlitéa

Czencz János MDK

Fürdés után, olf.

Mücsarnok 1940/41 A magyar művészetér c.kiáll.

Czencz János

Kiállít a Bukur Társaság Szeresfehérváron rendezett első vidéri kiállításán

M. 1926. II. 5. (Magyarság)

MDK

Czencz János

Zöldben, of.

Marcella, of.

Szépm.Muz. Uj magyar képtárának kat. 1928.

MDK

Czencz János

Paraszt menyecske, of.

M.táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs. 1927. jan.

MDK

Czencz János festő

M. táj- és életképkiáll. 19-2o. sz. Műcs.
1927. jan.

Czencz János

MDK

Cigány-idill, repr.

Műcsarnok 1941 Jubileumi kiállítás

Czencz János MDK

Kiszely Dezsőné

Kosztümös nő

Máté Bözsike

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Czencz János MDK

Kiszely Dezsőné, repr.

Mücsarnok 1941 Arcképkiállitás

Czencz János MDK

Pihenés

Mücsarnok 1941 Téli tárlat

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
80 ÉVES FENNÁLLÁSÁT MEGÜNNEPLŐ

JUBILEUMI KIÁLLITÁS KÉPES TÁRGYMUTATÓJA

1941 FEBRUÁR—ÁPRILIS

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, MŰCSARNOK, HŐSÖK-TERE

ELADÁSI FELTÉTELEK.

Az *eladó művek* árai a kiállítási termek ajtói mellett, vagy a termek sarkában vannak kifüggesztve. A *vásárlások közvetítését kizárólag a főtitkár végzi.* Azok a művek, melyeknek eladási árai nincsenek kiírva, *nem eladók.* Az ajánlat tételénél és a vétel megkötésekor a vevő vásárlási nyilatkozatot ír alá, amely fizetésre kötelezi az aláírót a kitüntetett összegig megállapított határidőn belül. A vételár egynegyedrésze a nyilatkozat aláírásakor fizetendő le, a maradvány legkésőbb *tizennégy nap alatt* készpénzben szolgáltatandó be a Társulat pénztárába. Ha a felajánlott összeget az eladó elfogadta, a mű az ajánlattevő, illetve a vásárló tulajdonába megy át és másoknak el nem adható.

A kiállított és megvásárolt tárgyak biztosításáról tulajdonosaik tartoznak gondoskodni.

A megvásárolt műveket a Társulat a Műcsarnok helyiségeiben adja át a kiállítás bezárása után, a befizetést igazoló nyugta és az aláírott átvételi elismervény ellenében. Elszállításukról a tulajdonosok gondoskodnak, saját terhükre.

Az 1941 április 20-án túl visszahagyott művekért a Társulat felelősséget nem vállal.

AZ IGAZGATÓSÁG.

Légrády Testvérek R. T. nyomdai műintézete, Budapest.
(Igazgató: Kertész Árpád.)

ELŐSZÓ

Társulatunk a Gondviselés kegyelméből ez év március 15-én tölti be fennállásának nyolcvanadik esztendejét. Mint az ország művész- és műbarát-társadalmának ősi grémiuma, nyolc évtized óta szolgáljuk immár azt az eszményi célt, amely intézményünket a szomorú emlékű Bach-korszak végén életre hívta: a nemzeti szellemű művészet felemelését, erkölcsi és anyagi jólétének előmozdítását. Most, a kilencedik évtized határmesgyéjén, mélységes kegyelettel és hálával gondolunk vissza alapítóinkra, azokra az Istenáldotta művésztehetségekre és nemeslelkű műbarátokra, akiknek önzetlen munkássága révén ezt az újabb jubileumot megérhettük.

Különös örömünkre szolgál és jubileumi kiállításunkat ünneppé avatja, hogy azon szeretett kormányzónk, vitéz nagybányai Horthy Miklós bölcs országlása alatt megnagyobbodott hazánknak úgyszólván minden vidéke képviselve van és így az joggal kiérdemli az „országos" jelzőt. Fővárosunk rendes kiállító gárdáján kívül hazafias szívvel üdvözöljük a magyar vidék: Kolozsvár, Nagyvárad, Marosvásárhely, Szatmárnémeti, Nagybánya, Kassa, Ungvár, Szeged, Debrecen, Szolnok, Sopron, Miskolc, Kaposvár, Komárom, Kalocsa és sok más város és helység művészeit Műcsarnokunkban.

Legnagyobb hálával és köszönettel mégis a felé a férfiu felé fordulunk, aki nemzetsége ősi hagyomá-

nyait követve és a régi nagy mecenások szellemében ezt a nevezetes évfordulót minden magyar művész és műbarát háláját kiérdemelve, fejedelmi bőkezűséggel a díjak egész sorának kitűzésével kívánta megörökíteni. Tiszteleti tagunk, Esterházy Pál herceg — első védnökünk dédunokája — régebben alapított jubileumi emlékdíja mellett egy történelmi festészeti nagydíjat, egy magyar életkép nagydíjat és egy szobrászati kompozíció nagydíjat és ezek kiegészítéséül még kilenc jutalomdíjat tűzött ki a legjobb e nembeli alkotások jutalmazására, összesen 27.000 pengő értékben. Példa nélkül álló nemes elhatározása lelje jutalmát mindnyájunk hálájában és a magyar nemzeti művészet újjászületésében.

1941 február hó.

A KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
igazgatósága.

A KIÁLLÍTÁS FESTÉSZETI RÉSZÉT KOMÁROMI KACZ ENDRE ÉS MIHALOVITS MIKLÓS, SZOBRÁSZATI RÉSZÉT VITÉZ SZÉKELY KÁROLY ÉS MÁTRAI VILMOS RENDEZTE

I. TEREM

1. CZENCZ JÁNOS: Akt.
2. ARADI EDVI ILLÉS: Gyümölcsök.
3. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Ősz.
4. MIHALOVITS MIKLÓS: Önarckép.
5. VIDOVSZKY BÉLA: A gerendási kúriából.
6. KÁRPÁTHI JENŐ: Érkezés a hetipiacra (Paks).
7. JUSZKÓ BÉLA: Kanizsay Dorottya.
8. MERÉSZ GYULA: vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója. A művész ajándéka Kolozsvár városának.
9. JUSZKÓ BÉLA: Jön a tatár.
10. SZÜLE PÉTER: A falu szája.
11. KÖVESDY GÉZA: Úrnapi körmenet.
12. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Mindenszentek napján.
13. GAÁL FERENC: Kukoricamorzsolás.
14. DUDITS ANDOR: Mátyás király Bécs előtt.
15. MIHALOVITS MIKLÓS: vitéz nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója. Mgt.
16. CZENCZ JÁNOS: Cigány-idill.
17. SZOPOS SÁNDOR: Madéfalvi veszedelem (1764).
18. BOSZNAY ISTVÁN: Reggel a Mátrában.
19. KRUSNYÁK KÁROLY: Honvédvárás.
20. BARKÁSZ LAJOS: Októberi hangulat.
21. VISKI JÁNOS: Rákóczi búcsúja.
22. MARÓTI MAJOR JENŐ: Esti hangulat. Pasztel.
23. ISTOKOVITS KÁLMÁN: Szent Erzsébet.
24. MARÓTI MAJOR JENŐ: Felhős reggel. Pasztel.

II. TEREM

25. KÖVÉR GYULA: Téli táj.
26. BORHEGYI RUDOLF VIKTOR: Búcsú. Gipsz.
27. DAMKÓ JÓZSEF: Tanulmányfej. Terrakotta.
28. DAMKÓ JÓZSEF: Tanulmányfej. Terrakotta. Mgt.
29. CSERHALMI JENŐ: Hortobágyi csikós. Égetett agyag.
30. DIETRICH ADOLF: Vihar előtt.
31. DIETRICH ADOLF: A kék Adrián.
32. KASZAB KÁROLY: Napozó. Terrakotta.
33. PETRI LAJOS: Tanulmány gróf Károlyi Gyuláné Horthy Paulette arcmásához. I. Gipsz. Mgt.
34. PETRI LAJOS: Tanulmány gróf Károlyi Gyuláné Horthy Paulette arcmásához. II. Gipsz. Mgt.
35. BORY JENŐ: Szent Margit a nyulak szigetén. Porcellán.
36. KÖVÉR GYULA: Nyári táj.

III. TEREM

37. VITÉZ DARVASSY ISTVÁN: Áradás.
38. UDVARY PÁL: Halválogatás.
39. UDVARY PÁL: A kolozsvári bevonulás (1940).
40. UDVARY PÁL: Templomban.
41. KÖVÉR GYULA: Álmodozó leány.
42. E. GÁLL FERENC: Akiket kiutasítottak.
43. ROMEK ÁRPÁD: Herendi porcellán madarak.
44. BOLDIZSÁR ISTVÁN: vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója. Mgt.
45. ROMEK ÁRPÁD: Sárgaréz és üveg.
46. JEGES ERNŐ: Mátyás király tudósai között.
47. ARADI EDVI ILLÉS: Konyha-csendélet.
48. MIHALOVITS MIKLÓS: vitéz Keresztes-Fischer Lajos tüzérségi tábornok. Mgt.
49. VISKI JÁNOS: Huszárroham.
50. MIHALOVITS MIKLÓS: vitéz Denk Gusztáv lovassági tábornok. Mgt.
51. VITÉZ DARVASSY ISTVÁN: Akácos udvar.

IV. TEREM

52. PAP DOMOKOS: Női arcképtanulmány.
53. DR. KÚNFFY LAJOS: Hazafelé a szőllőből.
54. CZENCZ JÁNOS: Vízparton.
55. GLATZ OSZKÁR: Arckép. Mgt.
56. KNOPP IMRE: Leányok a víz partján.
57. MERÉSZ GYULA: dr. Merész Károlyné. Mgt.
58. CZENCZ JÁNOS: Présházak.
59. KÁRPÁTHI JENŐ: A régi trianoni határok.
60. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Szél.
61. KÁRPÁTHI JENŐ: Zátonyok (Paks).
62. GYŐRFFY ISTVÁN: bankói Pajtás Ernő koronaőr alezredes. Mgt.
63. EDVI ILLÉS ALADÁR: Hazatérő birkanyáj.
64. HORVÁTH JÓZSEF: Az ebéd. Vízf.
65. KOMÁROMI KACZ ENDRE: Ruralia Hungarica.
66. HORVÁTH JÓZSEF: Sári. Vízf. Mgt.
67. SZEMEREY ZOLTÁN: báró Feilitzsch Berthold. Mgt.
68. ARADI EDVI ILLÉS: Virágok.
69. SZEMEREY ZOLTÁN: vitéz dr. Imrédy Béla. Mgt.
70. ARADI EDVI ILLÉS: Ősz.
71. SZEMEREY ZOLTÁN: gróf Esterházy Móric. Mgt.
72. BERNÁTH AURÉL: Csendélet.

V. TEREM

73. KASZAB KÁROLY: Tanulmányfej. Terrakotta.
74. KÓBOR HENRIK: Hajnal.
75. VIGH BERTALAN: Ünnepély a Gubernátornál. (Samarkand).
76. KÓBOR HENRIK: Öreg kapu.
77. RUBLETZKY GÉZA: Bissingen Erzsébet grófnő. Terrakotta. Mgt.
78. SZÁSZ ISTVÁN: Magyar hadifoglyok átvonulása Albánián. (1915).
79. DITRÓI SIKLÓDY LŐRINCZ: Székely erdőmunkás. Bronz.
80. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Galambok. Mgt.
81. RAKSSÁNYI DEZSŐ: Strena.
82. KÁSSA GÁBOR: Női arckép. Vízf.
83. BURJÁN LÁSZLÓ: M.-né Plotényi Médi. Mgt.
84. KÁSSA GÁBOR: Öreg cimborák. Vízf.
85. KÁSSA GÁBOR: Andante. Vízf.
86. ~~GONDOS JÓZSEF~~: Lapdázó. Terrakotta.
87. ISTOKOVITS KÁLMÁN: Szent István. Hármaskép.
88. VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: Lovagi torna. Gipsz.
89. KACZIÁNY ALADÁR: Zöldben.
90. KACZIÁNY ALADÁR: Adagio. Vízf.
91. KACZIÁNY ALADÁR: Schultz Aurélné. Mgt.
92. PALOTAI GYULA: Perényi L.-né. Terrakotta. Mgt.

VI. TEREM

93. ~~HEINTZ HENRIK~~: Hunyadi László.
94. KOMJÁTI GYULA: Favágó. Tempera.
95. ~~HEINTZ HENRIK~~: Muhi csata.
96. KÓBOR G. ELEK: Gondolkodó. Kerámia.
97. FÉNYES ADOLF: Anya és gyermeke.
98. ISTOKOVITS KÁLMÁN: Báthory Erzsébet. Hármas-kép. Tempera.
99. BASILIDES BARNA: Feleségem. Mgt.
100. KISSÓLYMOSI SIMÓ ZOLTÁN: Leányka-fej. Gipsz.
101. ~~DÖBRENTEY~~ GÁBOR: Szent István szövetsége a horvátokkal és a velenceiekkel.
102. BASILIDES BARNA: Tavaszi szántás.
103. BASILIDES BARNA: Furulyaszó.
104. CSÓK ISTVÁN: Boszorkány-hajnal a Gellért-hegyen.
105. BASILIDES BARNA: Találkozás.
106. BASILIDES SÁNDOR: Szent István fogadja a pápai áldást.
107. DR. KÚNFFY LAJOS: Nyírfák.
108. LÉGRÁDI VILMOS: Márta. Gipsz.
109. DR. KÚNFFY LAJOS: Hóolvadás márciusban.
110. ~~DÖBRENTEY~~ GÁBOR: Pacelli bíboros fogadtatása a Mussolini-téren. Mgt.
111. DR. KÚNFFY LAJOS: Dülő-út.
112. SZENTESSY HIESZ GÉZA: Kacsa. Bronz.
113. KÁSSA GÁBOR: Estefelé a Margit-hídnál. Vízf.
114. BURJÁN LÁSZLÓ: vitéz Solth Imre. A III. tüzérosztály tulajdona.
115. TELKESSY VALÉR: Utolsó sugarak.

VII. TEREM

116. SZUHODOVSZKY MIHÁLY: Anyai boldogság. Terrakotta.
117. ROTTMANN MOZART: Emlékek.
118. SZILVÁSY SIMON MARGIT: A csabai réten.
119. POLCZER LAJOS: Tanulmányfej.
120. PANKOTAI FARKAS BÉLA: Csöpi. Gipsz.
121. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Benczúrfalvai otthonunkban.
122. HARANGHY JENŐ: Debreceni nagy vásár a XVIII. században.
123. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Őszi színek.
124. VASS VIKTOR: Gyermekfej. Gipsz.
125. VIDOVSZKY BÉLA: Szolnoki szoba.
126. MÜLLER ÁGOSTA: báró Szvetenay Colonel. Mgt.
127. VIDOVSZKY BÉLA: Kék abrosz.
128. MEILINGER DEZSŐ: Nagypéntek. Hármas-kép. Tempera.
129. BARKÁSZ LAJOS: Hófoltok.
130. MÜLLER ÁGOSTA: báró Szvetenay György. Mgt.
131. GÁÁL FERENCZ: Ősz a földeken.
132. KASZAB KÁROLY: Leányfej. Gipsz.
133. ÁLDOR JÁNOS LÁSZLÓ: Özvegy Preysz Gusztávné. Mgt.
134. BARKÁSZ LAJOS: Szent László legyőzi a kúnt.
135. JUSZKÓ PIROSKA: Baskircsev Mária.
136. EŐSZE ANDRÁS: Odaadás. Gipsz.
137. BENCZUR BÉLA: Távlat.
138. BENCZUR BÉLA: Fényszivárgás.
139. DOLÁNYI BENCZUR IDA: Íriszek.
140. BENCZUR BÉLA: Árnyékos tó.
141. SPÁNYIK CORNÉL: Hegyi patak.
142. RUBLETZKY GÉZA: dr. Czakóné Kemény Kató bárónő. Terrakotta. Mgt.

VIII. TEREM

143. VITÉZ SZÉKELY KÁROLY: Gömbös Gyula. Gipsz.
144. MARKUP BÉLA: Mátyás király. Gipsz.
145. MATÉKA SÁNDOR: Jó Pásztor. Gipsz.
146. FELSŐEŐRI FÜLÖP ELEMÉR: Prohászka. Gipsz.
147. UNGVÁRI LAJOS: Nővérek. Gipsz.
148. CS. TRAPLI ISTVÁN: Ivó nő. Gipsz.
149. KOTSIS ANDRÁS: Attila. Gipsz.
150. D. SZABÓ VERA: Önarcmás. Műkő.
151. EMANUEL BÉLA: Utolsó emberig (Kárpátok 1914) Olf.
152. DABÓCZY MIHÁLY: Anyaság. Gipsz.
153. BÁTKI JÓZSEF: Napsugár. Fa.
154. BÁTKI JÓZSEF: Közelharc. Fa.
155. BERÁN LAJOS: Gömbös Gyula. Bronz. Mgt.
156. BERÁN LAJOS: dr. Hültl Dezső. Bronz. Mgt.
157. BERÁN LAJOS: Samarjay Lajos. Bronz. Mgt.
158. BERÁN LAJOS: Schilling Zoltán. Bronz. Mgt.
159. KALOTAI OTTÓ: Az árvíz. Kút-szobor. Gipsz.
160. OHMANN BÉLA: Patrona Hungariae. Fa.
161. EDVI ILLÉS GYÖRGY: Plakettek. Bronz.
162. CSER KÁROLY: Szent István. Gipsz. Magánt.
163. ISTÓK JÁNOS: Dr. Szathmáry István. Gipsz. Mgt.
164. BUZI BARNA: Síremlék. Márvány. Mgt.
165. TURÁNI KOVÁCS IMRE: Liszt II. rapszódia. Bauxit.
166. JÁLICS ERNŐ: Éva. Gipsz. Mgt.
167. VASTAGH GYÖRGY: Honfoglaláskori előőrs. Aluminimum.
168. Z. TÓTH ISTVÁN: Akt. Gipsz.
169. UNGVÁRI LAJOS: Ősmagyar lecke. Gipsz.
170. G. FEKETE GÉZA: Zene és ritmus. Gipsz.
171. IZBÉGI VILLÁM RÓZSA: Arcmás. Gipsz. Mgt.
172. MECSEKALJAI HORVAI JÁNOS: Orvos-hősök emléke. Gipsz. Mgt.
173. VASS VIKTOR: Anyám. Gipsz. Mgt.

174. SÓVÁRY JÁNOS: Anya és fia. Gipsz.
175. MARKUP BÉLA: Zrinyi Miklós. Gipsz.
176. DOBÁNDY KÁROLY: A múzsa. Gipsz.
177. FÜREDI RIKÁRD: A Hunyadi-család. Gipsz.
178. JANKÓ JÁNOS: Feloldozás. Gipsz.
179. VASTAGH LÁSZLÓ: vitéz nagybányai Horthy Miklós Magyarország kormányzója. Gipsz. Mgt.
180. MARKUP BÉLA: Hunyadi János. Gipsz.
181. DITRÓI SIKLÓDI LŐRINC: Férfi-arcmás. Márvány. Mgt.
182. DAMKÓ JÓZSEF: Boldog Margit. Gipsz.
183. OLÁH SÁNDOR: Ifjúság. Gipsz.
184. KALLÓS MIKLÓS ELEK: Mátyás király művészek és tudósok társaságában. Gipsz.
185. KOTSIS ANDRÁS: Nád-arató. Terrakotta.
186. BÖSZÖRMÉNYI JÁNOS: Mátyás és Beatrix találkozása. Viasz-tempera.

IX. TEREM

187. ORBÁN JÓZSEF: Figyelő csikós. Gipsz.
188. P. FARKAS BÉLA: Leányfej. Gipsz.
189. DAMKÓ JÓZSEF: Pacelli bíboros. Gipsz.
190. ANTONYI JENŐ: Kassai park. Szénrajz.
191. LISZKAI KOVÁTS ZOLTÁN: Fiatal leány. Terrakotta.
192. FESZTY MASA: Önarckép madarakkal. Rajz.
193. HANULA JÓZSEF: Phyrne. Gipsz.
194. SZEGEDI MOLNÁR GÉZA: Tanulmányfej. Krétarajz.
195. BENCZÉDI SÁNDOR: ifj. Bölöni András. Gipsz.
196. ANTONYI JENŐ: Hernádparti fűzfák. Szénrajz.
197. DITRÓI SIKLÓDY LŐRINC: Körmenet. Gipsz.
198. KOTSIS ANDRÁS: Hipnózis. Gipsz. Mgt.
199. BORHEGYI RUDOLF VIKTOR: Laszgallner Ödön. Gipsz. Mgt.
200. RUMI RAJKI ISTVÁN: Szent Márton megkeresztteli anyját. Körtefa.
201. PFANNL EGON: Szamosújvári részlet. Ceruzarajz.
202. GÁCH ISTVÁN: Honalapítók. Gipsz. Mgt.
203. GYŐRFFY ISTVÁN: Hyross Ferenc. Ceruzarajz. Mgt.
204. ANDRÁSSY KURTA JÁNOS: Pásztorfiú. Gipsz.
205. KACZIÁNY ALADÁR: Ingeborg. Ceruzarajz. Mgt.
206. GÁCH ISTVÁN: Lovas. Gipsz. Mgt.
207. PFANNL EGON: San Gimignano. Ceruzarajz.
208. MARTINELLI JENŐ: Primavera. Kútszobor. Gipsz.
208/a. ASZÓDI WEIL ERZSÉBET: Aratók. Rézkarc.
209. GÁCH ISTVÁN: Vitéz. Gipsz. Mgt.
210. GÁCH ISTVÁN: Munka és harc. Gipsz. A „Danuvia" fegyver- és lőszergyár tulajdona.

X. TEREM

211. SOPRONI BORS KÁROLY: Arcképtanulmány.
212. SOPRONI BORS KÁROLY: Halászok.
213. FEHÉR ILONA: Aranyhal.
214. NEMES TAMÁSSY MIKLÓS: Csendélet.
215. PAP DOMOKOS: A szegedi Ferenc József tudományegyetem tanácsa. (1939—1940.) Mgt.
216. NAGY VILMOS: Falusi család.
217. FEHÉR ILONA: Vacsora.
218. CSALLÓKÖZI FARKAS LŐRINC: Téglahordás.
219. KONRÁD IGNÁC: Reggeli munka Alagon. A kormányzó úr Őfőméltósága tulajdona.
220. GUSSICH JENŐ: Elhagyottan.
221. NEMES TAMÁSSY MIKLÓS: Interieur.
222. VÁGNER ANDOR: Esőre hajló idő.
223. LENGYEL RHEINFUSS EDE: A trencséni csata.
224. KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ: Alkonypír a tölgyesben.
225. ISTOKOVICS KÁLMÁN: Szent László.
226. KÉZDI KOVÁCS LÁSZLÓ: A palotai sziget partja.
227. BOKSAY JÓZSEF: Ungvár látképe.
228. GIMES LAJOS: Falusi kert.
229. GIMES LAJOS: Őszi lombhullás.
230. PROHÁSZKA JÓZSEF: Szent István harcba indul.
231. PROHÁSZKA JÓZSEF: Parasztleány.

XI. TEREM

232. THOMAS ANTAL: Balatonkenesei tornác.
233. THOMAS ANTAL: Tornác.
234. PÁRIS ERZSI: Halastó Tatán.
235. KAMPIS JÁNOS: Hazavágyók. Tempera.
236. KÓBOR HENRIK: Györöki part.
237. THOMAS ANTAL: Balatonkenesei utca.
238. JUSZKÓ PIROSKA: „Zágon felé mutat egy halovány csillag."
239. KAMPIS JÁNOS: A Kormányzó. Mgt.
240. SPÁNYIK CORNÉL: Szobasarok.
241. GYERTYÁNYI NÉMETH GYULA: Délutáni szendergés.
242. PÁDLY ALADÁR: Falurészlet kocsival.
243. SÁRDY BRUTUS: Behavazott erdő.
244. GYERTYÁNYI NÉMETH GYULA: Kovácsműhely.
245. SÁRDY BRUTUS: Őszi alkony.
246. KAMPIS JÁNOS: Sántha Marica. Mgt.
247. SÁRDY BRUTUS: Mocsaras táj.
248. MEZEY ARTHUR: Gróf Markovics Árpádné. Mgt.
249. FESZTY MASA: Boldogasszony magyar szentekkel.
250. BÁCSAI SZÁNTHÓ MÁRIA: Tanulmány.
251. SÁRDY BRUTUS: Felhők.
252. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Farsang. Vízf.
253. CSALLÓKÖZI FARKAS LŐRINC: Építkezés.
254. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Szinek a nyárból. Vízf.
255. BÁCSAI SZÁNTHÓ MÁRIA: Nympha.
256. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Nyári fehérség. Vízf.
257. CSALLÓKÖZI FARKAS LŐRINC: Január.

Czencz J á n o s, festő; szül. 1885 szept. 2-án Ostffyasszonyfán (Vas megye). A gymnasiumot Felsőlövön és Sopronban járta, majd a győri tanítóképzőbe került, hol 1905-ben oklevelet szerzett. Ezután Almássy Dénes gróf biharmegyei birtokán kapott alkalmazást. Két év mulva otthagyta a tanítói állást, s Budapestre ment, hol a képzőművészeti főiskolán 1907-től négy évig Hegedűs László vezetése alatt tanult s 1911-ben rajztanári oklevelet nyert. 1912-ben mint továbbképző növendék Zemplényi Tivadar útmutatása mellett dolgozott a képzőművészeti főiskolán. 1913-ban állami ösztöndíjban részesült s ugyancsak ez évben a Műcsarnokban Tükör előtt cz. képével megnyerte Halmos Izor ötszáz koronás díját. Az 1913-iki müncheni nemzetközi kiállításon Vörös ház cz. képét állította ki. A Képzőművészeti Társulat 1914. évi tavaszi kiállításán Félakt cz. olajfestményét Budapest székesfőváros vásárolta meg.

A Képzőművészeti Társulat kiállításain következő műveivel vett részt:

1909. nemzetk. grafikai kiáll.: A czicza, aquarell.

1911. tavaszi kiáll.: Tükör előtt, olajf.

1911—12. jubiláris téli kiáll.: Balaton partján, olajf. — Fürdés, olajf.

1912. márcz. kiáll.: Csendélet, vízf. — Egy fa, vízf. — Tájkép, vízf.

1912. tavaszi kiáll.: Szendergés, olajf. — Elhagyott lak, olajf. — Tavasz felé, olajf. — Tanya, olajf. — Mari, olajf.

1912—13. téli kiáll.: Iparcsarnok, olajf. — Akt, olajf. — Balaton partján, olajf. — Várakozás, olajf. — Gyermekek a Balatonnál, olajf. — Konyhában, olajf.

1913. tavaszi kiáll.: Alvó leány, olajf. — Műcsarnok, olajf. — M. S. úrnő arczképe, olajf.

1913—14. téli kiáll.: Juliska, olajf. — Lugasban, olajf. — Mezőn, olajf. — Kertben, olajf. — Tükör előtt, olajf. — Akt, olajf.

1931-32 Merengés X
Pihenés X
akt XIX
Erdő mélyén III

1932 febr-márc
Fehvő akt X

1932 ötri l. katal-t

1932 (Fův uj szerz.)
Női archép

1934 szept-okt (N M-rehét)
Piťverban
Gyöngyök
Vihar a Bal-on II
Alkonyat

1934 téli Fürdés után VI
Merengés XIII
Dáliák II

1934 dec-1935 jan jub
Műteremben II
Pihenés XIII

1935 téli Fejkötős hölgy
Nyár
Falusi részlet II
Erdőben
Fürdőjő V

1936 máj-jun jub
Fehvő akt XV
R. Gy-né
Kislányok II

1936 okt-nov Nő a --
l. külön lapon

1937 téli Fehvő akt XVII
Fürdés után IX
Csendélet III
Babarúha
Kertben III

1939 téli Grey halász
Vízparton
Cigányok III
Pihenés XVII

1939 márc
Derű --
Napsugár
Ábránd V
Tyúk-szálló
A hódító
Bogsi és Julis

./.

Czencz János

Kiszely Dezsőné arc-
képe, repr.

KMTárs. Arcképkiáll.
1941. nov.

V

1942-43 Téli

Cijápsor
Vízparton III
Nyár II
Kertben V

1943 tav

Akt XXVIII.

Botskor Dixi
Benélgetés III
Dáliák III

~~1944 tav~~

KÉPEK

CZENCZ JÁNOS:

396. Vízparton.
397. Ábránd. V
398. Fürdés után. VII
399. Menyecske. II
400. Ülő akt. IX
401. Beszélgetés. VIII I.
402. Kis leány cseréppel.
403. Verandán.
404. Három kisleány.
405. Pihenés. XIV

Kiállítás. A nő a művészetben 1936.

Kampf Arthur, Düsseldorf. (3.)
Koldewey B. M., Dordrecht. (124, 202.)
König Hugó. München. (131.)
Kunz Meyer, München. (552.)
Landenberger Christian, München. (10)
Leempoels Jef, Brüssel. (179, 548, 549.)
Leemputten Frans, van. Anvers. (166, 168.)
Liesegang H., Düsseldorf. (148.)
Liebermann Max, Berlin. (128, 149, 563, 564, 566—572. 576—9 580—81.)
Lochhead John, Camprie (Scotland). (213, 254.)
Moreno Carbonero José, Madrid. (199.)
Moucha Alfonz, Paris. (255—524.)
Müller Peter Paul, Gauting bei München. (19, 157.)
Richir Hermann, Brüssel. (15, 33)
Roberts Elisabeth Wentworth, Paris. (137, 201.)
Ronner Henriette, Brüssel. (591, 611.)
Scarselli Adolfo, Firenze. (89.)
Seiler Carl, München. (122.)
Schildt Martin, Rotterdam. (208, 209.)

Omlet

1939 dec - 1940 jan
Földben ~~VI~~ VI
Táne
Várakozás VI

1940. Kermek
Estefelé
Nagmosás
Játék
Kertben IV

1941 febr. ápr. jub Akt XXVII
Cigány-idill
Vízparton II
Présházak

1941 nov. Sterbinszky L.-né
Holub Zsuzsa
R. K.-né
Kiszely Dezsöné
Kosztümös nő VIII
Máté Bözsike

1941-42 téli Tóparton II
Földben VII
Pihenés XIX

A m.kir. vall.és közokt. min
1./
alatt a keb. számv. VII.és a
müépitészhez
nek másolata.

Költségvetési év: 1929/30.

támogatása". Miemlékek Orszá

XXXIX. t.c. oltalma alatt á

az 5.000 pengő után nincs,

Utasitom a S

n e s müépitésznek /:Buda

segrádi Salamon-torony foly

nak költségeire elszámolás

Ötezer pengőt, a szóbanforg

1924 febr-máre (Bp. hfv. hőjöns)
Alvó nő IV.

1924 tav
Fehvő akt VIII
Ülő akt II
Siesta VII
Nevető láj

1926 ősz
Virágok II
Magdolna IV
Est
Pihenés VII

1927 tav. l. külön lapon

1927 jan-febr. M. táj
Parant nyeccske
Barajai láj
Felhők

1928 tav
Mira
Merengés VIII
Georginák

1928-29 téli
K. Évi arch
akt XVIII.
Magar banat
álló akt
Nő fejdíszel

Czencz János

1929 tav
Vajda hunyad vár
Fésülködő I
Bajadértánc

1929-30 téli l. külön lapon

1930 tav
Táncosnő IV
dr Kálvin R-né
Téli napfény

1930-31 jan
Ülő akt VI
Pásztor M.né arch
Don José
A faraók leája
Hinság II

1931 febr-máre
Odalénk
Alvó nő VI
Erdő mélyén II

1931 tav
Menyecske I
Ünneplőben
Az óbudai gázmár
Első ukár V
Csillogó Balaton III

./.

1914. tavaszi kiáll.: Nő kutyával, olajf. — Pihenés, olajf. — Érzelmek, olajf. — Fekvő akt, olajf. — Fél akt, olajf. — Akt, olajf.

Kiállított ezenkívül a Nemzeti Szalonban, Művészházban, az Ifjú Művészek Egyesületének kiállításán stb. A Nemzeti Szalonban kiállított művei közül kiválik Régi gyár cz. képe.

Az Ujság. 1913 decz. 21. (A Műcsarnok nagy tárlatának kitüntetett művészei.) — *Kiáll. tárgymutatók.* — *Művészet.* 1914. 16. (képpel), 84. l. — *Művészeti Krónika.* 1913. 6. sz. — *Nemzeti Szalon Almanach.* Budapest, 1912. 158. l. — *Vasmegyei Napló.* 1914 ápr. 15. és a művész közlése nyomán.

1915 tav
Siesta I
Toilette I
Akt IV
of

1915-16 téli
„Kóra"
Gükéntes
Toilette II
of

1916 tav
Alvó nő I
Falu
Félakt II
of

1916-17 téli
Kosztümös nő II
Merengő I
Lengel lány
of

1917 tav
A krakói Wawel
Teplom-interieur
Limanovai részlet
of

1917-18 téli
Földben I
Alvó nő II
Akt V
of

1918-19 téli
Akt VII
Pákolyban
Fekvő akt II
of

1919-20 téli
Arckép III
Pihenés IV
Balaton partján III
Napfürdő
of

1920 tav
Merengő III
Akt X
of

1920-21 téli
Arckép IV
Akt XI
Ébredés
Fekvő akt III
of

1921 tav, [illegible]

1922 [illegible] Magdolna III, of

1922 [illegible]
Lída I
Tájkép III
Bánat I,
Merengés V
Félakt IV

./.

A harmadik terem a *Szinyey-Merse P* társaság tagjaié. Nagyon szép friss szinek, merész kompoziciók. *Szönyi* István Anyasága, *Zádor* István Interieurje, *Rippl Rónai* József pasztel-arcképei és *Csók* István gyönyörü aktja (az erkölcsrendeletre való tekintettel ez a tréfás cime: Honi soit qui mal y pense) a legkiválóbbak. Szép *Szüle* Péter arcképe, *Horthy* Béla tája és *Kandó* László arcképe is. (Virulóan friss, értékes terem. Erős kritikával válogatott, egyenlő, magas nivóju képek. Mindegyik megállitja a nézőt.)

A negyedik terem az összes müvészcsoportok közös szobrászati és grafikai terme. A vizfestmények, szines rajzok, rézkarcok és kartonok közül *Márton* Ferenc grafikai munkái a legerőteljesebbek. Ezek a nagyszabásu Sgrafitto-kartonok ugy rajzban, mint kompozicióban tökéletesek. Hatásuk megrenditő. Büszkén vallhatjuk a magunkénak. A kisebb lapok közül *Barcsay* Jenő rézkarcai, *Haranghy* Jenő vizfestményei, *Baránszky* E. László vizfestményei és *Lühsdorf* Károly tanulmányai a legjelentősebbek. (Ez a nagyterem különben a szobormüveket, a mecsekaljai *Horvay* János szobrai és a Blaha Lujza siremlékpályázat pályamüveit mutatja be. Anyagára oly változatos és értékre oly kiváló, hogy külön cikkben fogunk beszámolni róla.)

Az ötödik terem a *Paál László-Társaság* tagjainak kiállitó terme. *Belányi* Viktor, *Jeges* Ernő, *Gara* Arnold, *Jeszky* Masa és *Barta* Ernő képei a legszebbek. (Nagy müvészi kulturáról és belső élményről tesznek tanuságot.)

A hatodik terem a *KÉVE müvész-egyesület* tagjainak kiállitása. *Haranghy* Jenő, *Bánáti-Sverák* József, *Goebel* Jenő, *Benkhardt* Ágost és *Szablya Frischauf* Ferenc a vezető egyéniségek. Szépek *Barcsay* Jenő és *Say* Géza képei. (Nagyon intim, egyenletes hatásu, értékes terem. A látogatók majd sokszor körüljárják.

A hetedik terem a *Benczur társaságé. Udvary* Pál, *Olgyay* Ferenc, *Tolnay* Ákos, *Gy. Sándor* József, *Áldor* János László és *Knapp*

Nyilt-tér

A rovatban közöltekért nem vállal felelősséget sem a szerkesztőség sem a kiadóhivatal.

Nyilatkozat.

MANOVILL IZIDOR UR *nincs felhatalma*

.es fizetni. Az igazgatóság hajlandó a felebdezés szerint a hatóságok által megkövetelt bármilyen változást, vagy kihagyást a darában megesinálni. Ezt a felebbezést ma délelőtt átvette *Marinovich* Jenő főkapitány és azonnal továbbitotta a belügyminisztérium illetékes osztályához. Estére *választott bizottság* jelent meg a ma is bezárt kapuju szinházban, hogy *külön végignézze* a darabot. A bizottság tagjai: *Tomcsányi* Pál államtitkár, *Hegedüs* Gyula, a kiváló müvész és *Rákosi* Jenő megnézték a zárt ajtók mögött csak nekik eljátszott darabot, hogy aztán megtegyék javaslatukat. Előadás után senki előtt sem nyilatkoztak és minden megjegyzés, jel vagy szó nélkül ismét eltávoztak a szinházból. A belügyminiszter *holnap délelőtt* dönt a darab további sorsa felett. A beavatottak azt hiszik, hogy némi huzással és kihagyásokkal *meg fogja engedni* az előadást.

* **Az Uj Müvészek Egyesülete kivált a KUT-ból.** Az Uj Müvészek Egyesülete, amely jórészt a Képzőmüvészeti Főiskola növendékeiből szervezkedett ifjusági csoporttá, még a KUT megalakulása előtt azzal az indokolással, hogy a maga érdekeinek védelmét a Társaságban minden tekintetben biztositottnak látja, feloszlott és felvételét kérte a Képzőmüvészek Uj Társaságába. Most, hogy a KUT reorganizációja megtörtént, az UME tagjai gyülésre jöttek össze és szótöbbséggel kimondták, hogy *en bloc kilépnek a KUT-ból és ujra visszaállitják a feloszlás előtt UME néven szerepelt ifjusági müvészcsoportot.* A KUT müvésztanácsa holnapi gyülésén foglalkozik az UME bejelentésével és tekintettel arra, hogy az ifjusági csoport en bloc fölvétele a Társaság müvésztagjai tulnyomó többségének heves ellenzésével találkozott és csak Vaszary János volt elnök határozott kivánságára történt, előreláthatóan egyhanguan tudomásul fogja venni az UME kollektiv kiválását. Kiléptek a törzstagok közül többek közöttő *Emőd* Aurél, *Bene* Géza, *Klie* Zoltán, *Medveczky* Jenő, *Pilch* Dezső; a rendes tagok közül: *Antal* József, *Bartók* Mária, *Bükky* Béla, *Crouy* Ch. László gróf, *Dullien* Edit, *Ecsődi* Ákos, *Fenyő* A. Endre, *Gadányi* Jenő, *Gerber* Magda, *Göllner* Miklós, *Kemény* László, *Karikás* Ily, *Miháltz* Pál, *Peitler* István, *Rafael* Viktor, *Róna* Klára, *Szabó* József, *Szantrucek* Jenő és *Vaszkó* Ödön.

18. KOMÁROMI KACZ ENDRE: 1829.
19. BOSZNAY ISTVÁN: Őszi nap.
20. KUKÁN GÉZA: Ábítat.
21. LÁSZLÓ FÜLÖP ELEK: Lyautey maréchal. Magántulajdon.
22. KUKÁN GÉZA: Anya.
23. BENKHARD ÁGOST: Hegyek alján.
24. TATZ LÁSZLÓ: Prágai Árminné. Magántulajdon.
25. BOSZNAY ISTVÁN: Tavasz a Hűvösvölgyben.

CZENCZ JÁNOS MŰVEI:

26. Tornácon.
27. Álom I
28. Vágy. III
29. Régi ház.
30. Fájdalom.
31. Falusi részlet.
32. Fürdés után. III
33. Fekvő akt madárral.
34. Legyezős nő.
Siesta IX
Séte a Balaton partján II
35. maróthi MAJOR JENŐ: Téli hangulat.
36. szentgyörgyvári GYENES LAJOS: Mosoly.
37. VIDOVSZKY BÉLA: Régi zongora.
38. BENKHARDT ÁGOST: Dr. Sz. F. Magántulajdon.
39. VIDOVSZKY BÉLA: Csendes otthon.
40. MIHÁLOVITS MIKLÓS: Első fellépés a műteremben.
41. MÁRTON FERENC: A babocsai kastély.

KMTárs. 1929/30. téli kiáll.

I. TEREM.

Olajfestmények, vízfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók. Az eladó művek árai a terem sarkában vannak kifüggesztve.

1. BOSZNAY ISTVÁN: To partja.
2. VIGH BERTALAN: Feleségem. Magántulajdon.
3. ROMEK ÁRPÁD: Magyar műkincsek (1650—1700).
4. SZENT ISTVÁNY GYULA: Szent Istvány Dénes százados. Magántulajdon.
5. ROMEK ÁRPÁD: Ötvösművek a XVII. századból.
6. SZÜLE PÉTER: Öreg festő.
7. BOSZNAY ISTVÁN: Erdő mélyén.
8. TATZ LÁSZLÓ: Stoyan Petroff Tchomakoff bolgár követ. Magántulajdon.
9. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Aranymadár.
10. KUKÁN GÉZA: Sóstai Horváth Etel. Magántulajdon.
11. VIDOVSZKY BÉLA: Zagyvapart.
12. KARLOVSZKY BERTALAN: Gróf Wenckheim László. Magántulajdon.
13. BENKHARD ÁGOST: Csendes este.
14. KUKÁN GÉZA: Kétségbeesés.
15. KOMÁROMI KACZ ENDRÉNÉ: Japán emlék.
16. KUKÁN GÉZA: Kortes.
17. BOSZNAY ISTVÁN: Tavasz.

Imre megállapodott, eredményes művészi tét mutatja. (Sok szépség és nagy harmónia.)

A nyolcadik terem *Czencz* János gyüjteményes kiállitása. Szines, napos tájképek, sok tudásra valló kompoziciók. Festőjük eredeti, erős, alkotótehetség, teljében sokoldalu fejlődésének.

A kilencedik terem a *céhbeliek társaságáé*. *Déry* Béla, *Edvi-Illés* Aladár, *Szlányi* Lajos, *Major* Jenő és *Kató* Kálmán a reprezentánsai. (Különösen a tájképeik szépek.)

A tizedik terem a képzőművészetek egyesülete tagjainak és a csoporton kivül álló művészek kiállitó terme. Gyügyei *Nagy* Zsiga merész Golgothája, *Horváth* Béla őszi tájai, *Vitéz* Mátyás kompoziciója, *Pállya* Celesztin erdői, *Kövér* Gyula felhői a legteljesebb eredményt adó képek. (Különben kissé egyenetlen és zavaros hatásu maga a terem.)

A tizenegyedik terem a *Szövetség társaságáé*. *Rakssányi* Dezső, *Barkász* Lajos, *Éder* Gyula, *Edvi-Illés* Ödön, *Győrffy* István és *Boruth* Andor képei a legjobbak. (Itt az arcképek vezetnek, karaktert feltáró, szép művészi munkák.)

A tizenkettedik terem megint a képzőművészek egyesületéé és a csoporton kivül álló művészeké. *Benczur* Béla, *Kacziány* Ödön, *Pörge* Gergely, *Müller* Ágoston, *Bachó* István, *Józsa* Károly, *Pint* Mária értékes képein kivül *Lux* Kálmán és *Leckner* Jenő épitészterveit is bemutatja. (Menyi fantázia és reális tudás e két kiváló épitészünk rajzaiban.)

Végül a tizenharmadik terem *a magyar képzőművésznők egyesületének*, immár mint önálló, külön művészi csoportnak a bemutatkozása. *Somló* Sári legjelentősebb szobormüvein kivül *Hadzsy* Olga, özv. *Feszty* Árpádné, *Rákosi* Gyuláné, *Pongrácz* Sarolta báróné, *Zilzer* Hajnalka, *Mészárosné Kisfaludy* Mariska és *Komáromi Kacz* Endréné képei a legjobbak. Meg kell emlitenünk *Csik* Jolán ügyes akvarelljeit is. (Megérdemlik a külön termet, de az összehalmozott képekből kevesebb több lett volna.)

A kiállitás szobrászi anyagáról legközelebb számolunk be. *(m. j.)*

A Palma ...aucsuk sa

* **Operaház.** A vezetőség körülnéz, szemlélődik a fiatal magyar karmesterek berkeiben és keresi a jövendő főzeneigazgatót. Nem hisszük, hogy a próbadirigálás alkalmas módja ez eléggé nehéz s az Opera egész jövőjére kiható probléma megoldásának. Vagy mutatkozik a szemhatáron igazi, feltünő karmestertehetség, olyan, aki messze felülemelkedik az összes többiek szinvonalán, mondjuk rövidebben: született főzeneigazgató, — akkor ezt rövid uton ki kell nevezni. Vagy nem mutatkozik, akkor a jelöltet be kell sorozni a szabványos, normális karmesterek közé, le kell kötni rövid szerződéssel az intézethez, rá kell osztani egy-két bemutatót, felujitást szuverén művészi hatáskörrel és intézkedőjoggal, s idővel ki fog derülni, vannak-e főzeneigazgatói kvalitásai, vagy sem. A kinevezés ez esetben második fokozata az ügyek fejleményének. A hosszasabb, de felelőtlenebb és biztosabb eljárás. Egészen szerencsétlen a módszer, melyet *Telmányi*

Czencz János

M. 1927. IV. 1.

A tavaszi tárlaton

I.

Nyolc művészi egyesületünk, ezeken a művészcsoportokon kivülálló festők és szobrászok társasága, *Czencz* János külön gyüjteménye: hét és félszáznál több müalkotással jelentkezik a Mücsarnok tavaszi kiállitásán. Igen nagy és gazdag anyag. Tul az egyes művészcsoportok egyénibb törekvésein és már elért eredményein, művészi életünk szokatlan fellendülését, a művészek uj alkotási kedvét, régi szorgalmát és fejlődő tehetségét bizonyitja. A kiállitott müvek közül sok a magántulajdonban lévő, a pályázatra vagy megrendelésre készült munka, ami a vásárló piac egyre szélesebb és örvendetesebb felvevőképességét jelenti. Általánosságban ez a tavaszi tárlat a komoly művészi munkálkodás eredménye és ha nem is hozza nagy, uj tehetségek kirobbanását, de régebbi müvészeink friss erőben jelentkeznek és a kezdők között is sok a biztató, fiatal erő. Meglepően gazdag a kiállitás szobrászati része. Müvészi értékben tul is haladja a képek szinvonalát. Egyetlen kiállitáson sem láttunk még ennyi jó, befejezett és monumentális szobrot igy együtt. Ennek külön oka is van, amelyre később részletesen rátérünk.

Az első és második terem a *Magyar Képzőművészek Egyesülete* tagjainak kiváló müveit mutatja. Ugy munkásságuk változatos bősége, mint müvészi értéke szerint *Karlovszky* Bertalan, *Kukán* Géza, *Nádler* Róbert és *Csánky* Dénes alkotásai dominálnak. De *Bosznay* István, *Romek* Árpád, *Mihálovits* Miklós, *Poll* Hugó, *Komáromi Kacz* Endre, *Gimes* Lajos és *Kövér* Gyula képei is az igen értékesek közül valók. Nem térhetünik itt ki az egyes képek külön művészi értékelésére, de *Karlovszky* klasszikusan szép arcképei, *Kukán* Géza erőteljes vonalvezetése és *Csánky* Dénes lágy tájképei kötik le leginkább a figyelmet.

Nagyon szép vitéz *Darvassy* István tiszai képe, *Velten* Armand öregembere, *Márton* Ferenc tiszta ceruzarajza Merész Gyulánéról, *Bardócz* Dezső cigánygyereke, *Kemény* Nándor téli tája és *Mihálovits* Miklós keresztlevétele. (Első látásra irt kritikának sok a hiányossága és csak legjellemzőbb vonásaiban tudja visszaadni az ilyen rendkivül gazdag tárlat képét. Hét és félszáznál több müalkotás szemléléséénél a benyomások elmosódnak és a részletes tanulmányozásra se ideje, se helye nincs a beszámolónak. Csak éppen jelezheti a legfeltünőbb értékeket.)

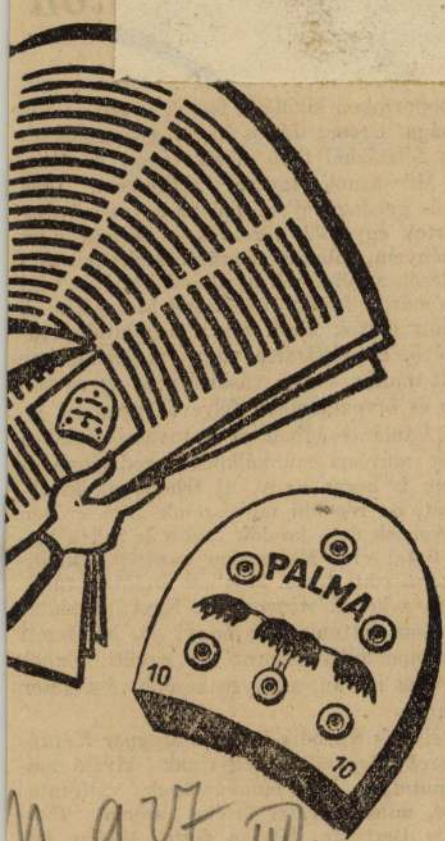

rok olcsóbb let.!

* Választott bizottság előtt játszották el a „Finom kis lakást". A Fővárosi Operettszínház igazgatósága ma adta be felebbezését a belügyminiszterhez az ellen a főkapitányi végzés ellen, amellyel a *„Finom kis lakás"* francia boházat előadását, mint szeméremsértőt betiltották. A felebbezés hivatkozik arra, hogy a hirtelen betiltó végzés miatt több mint *nyolcvan család* marad máról-holnapra kenyér nélkül, mert a szinház a darabok szerint alkalmi társulatot szerződtet és azt most a vis major után nem is tudja és nem is köte-

Czencz János

Munkaszok

1926. ~~ovi-kiáll.~~ ~~2~~, 4, 6, 35, 41 ✓

1927. tav. kiáll. 457–487 ✓

1927. magyar táj. 329, 354, 356 ✓

1928. tav. kiáll. 24, 34, 37 ✓

1928/29. téli kiáll. 33, 35, 37, 390, 394 ✓

1929. tav. kiáll. ~~[illegible]~~, 125, 127, 131 ✓

~~Pozsony (ötvös) hitelesítő jele V. 98, 99,~~

VIII. TEREM.

CZENCZ JÁNOS GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

457. Táncosnő. Magántulajdon.
458. Kerti ház.
459. Régi gázgyár I. Magántulajdon.
460. Olvasó leány.
461. Épülő torony.
462. Almaszedő.
463. ~~Régi gázgyár IV.~~ Magántulajdon.
464. Tél falun.
465. Alvó nő. ~~Magántulajdon.~~
466. Félakt.
467. Nyári napfény.
468. Fatime.
469. Fürdőző.
470. Tájkép.
471. Pihenés.
472. Felhők.
473. Arckép. Magántulajdon.
474. Ülő akt.
475. Eső után.
476. Kisleányok.
477. Falusi leány.
478. ~~Régi gázgyár II.~~ Magántulajdon.
479. Akt.
480. ~~Régi gázgyár III.~~ Magántulajdon.
481. Mira.
482. ~~Régi gázgyár~~ V. Magántulajdon.
483. Keleti táncosnő.
484. Napos hangulat.
485. Maricza.
486. Faluvége.
487. Toilette.

488. NEMES GYÖRGY: Az első lépés. Gipsz.
489. ZSÁKODI CSISZÉR JÁNOS: Solymárnő. Bronz.
490. HIESZ GÉZA: Fürdő után. Bronz.
491. HIESZ GÉZA: Leányarckép. Bronz.

IX. TEREM.

A CÉHBELIEK TÁRSASÁGA TAGJAINAK MŰVEI.

Rendezte: Déry Béla és Edvi Illés Aladár.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

492. DÉRY BÉLA: Scheveningeni plage délelőtt.
493. DÉRY BÉLA: Este a Maason. (Holland)
494. DÉRY BÉLA: Kagylószedők a scheveningeni parton.
495. EDVI ILLÉS ALADÁR: Tabáni részlet. (Virág Benedek utca).
496. EDVI ILLÉS ALADÁR: Balatoni táj.
497. EDVI ILLÉS ALADÁR: Szélmalom.
498. KÖVESDY GÉZA: Kövesdy Gézáné arcképe. Magántulajdon.
499 EDVI ILLÉS ALADÁR: Zagyvapart.
500. MÉRŐ ISTVÁN: S. Maria della Salute.
501. GÁBOR MÓRIC: Hegedűs Gyula arcképe. Magántulajdon.
502. MAJOR JENŐ maróti: Estefelé.
503. KATÓ KÁLMÁN: Annatelepi dombon.
504. KATÓ KÁLMÁN: Elrejtett kastély.
505. KÖVESDY GÉZA: Alkony a Balatonon.
506. MÉRŐ ISTVÁN: A Giudecca partja.
507. KATÓ KÁLMÁN: Anna-utca.
508. SZLÁNYI LAJOS: Szépvölgyi-út télen.
509. MÉRŐ ISTVÁN: Lussin-Grande.
510. MAJOR JENŐ maróti: Február vége.

Czencz János

KIS KIÁLLÍTÁSOK. *Czencz* János kiállítása a Fészekben a kitünő művészt megillető sikeres fogadtatásban részesült. Czencz művészi tekintélye ugyan már előre biztosította a sikert, képei ebben az intim keretben mégis meglepetést keltettek. Koloritjának merész, de mindig artisztikus színellentétjei pompásan érvényesültek és aktjainak finom rajza és színskálája nagy hatást gyakoroltak úgy a művészkollegákra, mint a műértő laikus közönségre.

Képzőművészet

1931. 36-7.

Czencz János

XXIV. aukció
A Gyűjtő 1915. 171. l. – 172. l.

Balatonnál	500.–
Pihenés	500.–
Női fej	160.–
Feketehajú nő	500.–
Plain air	200.–
Zöldben	300.–
2 szincrett vajz á	60.–
Ceruzarajz	30.–
Élet a város határában	400.–

XXV. aukció
u. o. 1915. 210. l.

45. CZENCZ JÁNOS: Fiatal leány kalapban, 38 × 30 . . . 500

Pécs, széles

107

Czencz János

Czibulka F. kiáll. √

Nemzeti Szalon 1924

45. CZENCZ JÁNOS: „KARENIN GRÓF"

XXII. aukció

KATALÓGUS

A Gyűjtő
1915. 113. l.

185. CZENCZ JÁNOS: Alvó leány. — Johann Czencz: Schlummerndes Mädchen.
A Szent-György-Céh XXII. művészeti aukciójáról.

Kikiáltási ár koronákban

258. PONGRÁCZ VINCE: Női tanulmányfej 40
259. RAFAEL UTÁN: Madonna 200
260. RASUS KLEMENTIN: Női képmás, 1850 körül 30
261. RUYSDAL MODORÁBAN: A hajótöröttek. XVIII. század 100
262. SASSY ATTILA: Kompozició 400
263. SELLI P.: Akt 250
264. SKUTECZKY DÖME: Budapesti részlet 80
265. SMOLA ISTVÁN: Öreg ember 30
266. K. SPÁNYI BÉLA: Csend a lápon 160
267. SCHNEIDER: Tiroli táj . . 40
268. SZIGETI JENŐ: Fekvő akt . 100
269. SZLÁNYI LAJOS: Tájkép . 50
270. SZOTYORI NAGY: A kutnál 80
271. TAN J.: Vadászjelenet a középkorból 80
271/a THIELE A.: Szarvasok a hóban 200
272. TIZIAN ISKOLÁJA: Szent Gellért angyallal 2000

Lásd az illusztrációt A Gyüjtő f. évi 1-ső számában az 55. lapon.

Kikiáltási ár koronákban

280. BIEDERMEIER FESTŐ: Svájci táj 100
281—282. —: Két fiatal leány arcképe, darabja 80
283. —: Gyermekleány 60
284—285. —: Egy pár, kutyákat ábrázoló festmény, darabja . . . 60
286. —: Négyes fogat, egykoru bronzveretes keretben 80
287. —: Belizár 150
288. —: Dőbler bűvész képmása . 100

Lásd az illusztrációt a 119. oldalon.

289. —: Idős nő 25
289/a COSIMO II. TOSCÁNAI HERCEG, arckép. XVI. század 350
290. EMPIRE FESTŐ: Görög hős 60
291. —: Hódolat 70
292. —: I. Ferencz császár . . . 100
293. —: Fehérruhás nő 80
294. FERRARAI FESTŐ, XVII. század: Tivornyázók 900
295—296. FLAMAND FESTŐ: Jelenetek a vásárról, rézre festve, egy pár, 1700 körül, darabja . 200
297. FRANCIA FESTŐ: Női arckép 30

Az árverésen elérendő vételár a tulaj-

Czencz János

Művészeti Lexikon 167. l.

N. képrem

1933 (kincs)

Emese álma
Fekvő akt XII
Merengés XI
of

1934 (k.o)

Havas kazlak
Fekvő akt XIV
Pihenés XII
of

1935 (k.o)

Ülő akt VIII
Ábránd III
of

1939 (kassa)

Fürdés után X
Vízparton IV
Nő várával
of

1942 (kolozsvár)

Várakozás VII
Cigány sor
of

Konach János 1652-ből való nemes-levele V. 192

Czencz János

A Gyűjtő. 1914. 3–4. sz.

XVIII. aukció

711. CZENCZ JÁNOS: Bolgár tanya. 62×84 500
712. —: Cigányok. 41×34 . . . 300
713. —: Olvasó leány. 40×48 . . 400
714. —: Sári és Margit. 55×62 . 700
L. az illusztrációt 133. l.
715. —: Téli táj. 70×78 700

XXI. aukció
A Gyűjtő 1915. 3. l.

359. CZENCZ JÁNOS: Nő a mezőn. 200
360. —: Mákvirágzás. 600
361. —: Szürke az istállóban . . 800

XXII. aukció.

A Gyűjtő 1915. 112. l.

CZENCZ JÁNOS:

179. —: Mákvirágos rét 600
180. —: Velencei bárkák 300
181. —: Pirosruhás nő a füben . . 600
182. —: Vitorlás az Adrián . . . 600
183. —: Nyáron a csolnak mellett 300
184. —: Tanulmányfej 500
185. —: Alvó leány 500

Lásd az illusztrációt a 113. lapon.

Kecskemét, ref.

276 II. 353

Képe II. 339

Külföld

1921 Stockholm

1922 Valence, Stockholm

1923 Christiania

1926 Valence, Paris

1927 Fiume

1929 Nürnberg

1930 Valence

1932 Valence.

1942-43 Berlin, Béer

1944 Soyce

Borbély József szá
úrnak

1.) Ad 346/1926 sz. a.
Szföv. Tanácsi hatá

2.) Ellenmyngta 80
1926. VIII/31. ad. 3

3.) 489/1927. Szföv.

Gr. Batthyány Gyula:
A vörös ház.

Czencz János:
Patak partján.

Czencz János

Ülő akt c. képe repr.

Képzőművészet

1931. 37. sz.

lyam XXXIX. kötet, XIV. tábla

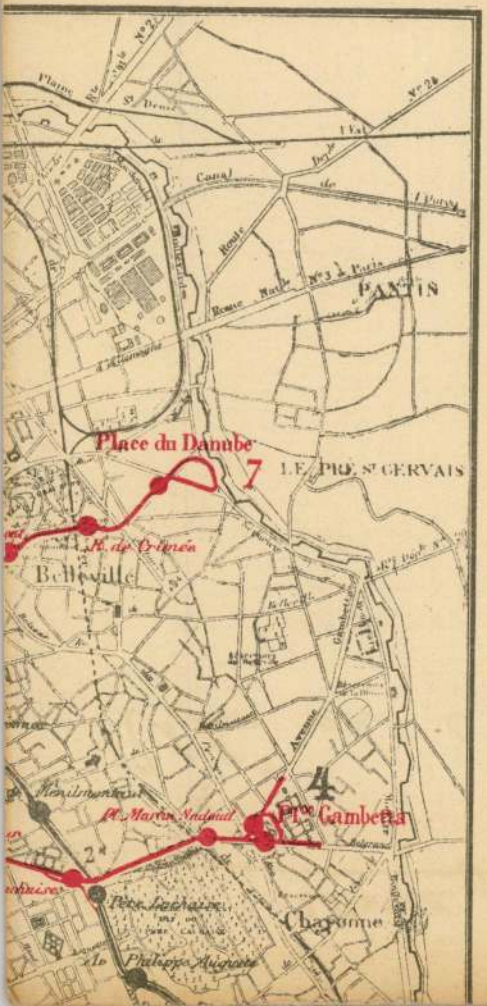

Czencz János

II. cif.

Őserő. 1936. 17. sz

26, 27 l.

Ystók László:

Kiállitások

ei megismerése, megismertetése és esetleges
az csak mint egy magánszemély érdeklődése
azonban — feldiszítve a Miniszter Úr
és segítve a Nt. Elnökség hathatós
tényleg szolgálatokat is tehetnék a
egy jelentőségű feladatai teljesítésében!
án közvetlen és távolabbi vidéke mű-
okban — szülőföldem, a zalameggyei
tatása s irásban és rajzban való meg-
mat ajánlom fel a Nagytekintetű El-
Nagytekintetű Elnökség hathatós támo-

hálásabb köszönetemet fejezem ki
ésért, vagyok a Nagytekintetű Elnökségnek
.

lettel és őszinte nagyrabecsüléssel:

Dr. Dornyay Béla

reálgimnáziumi tanár
négy vármegyei múzeum volt őre.

Czencz János

CZENCZ JÁNOS: FATIME

KMTárs 1927. tav. Eiáll.

L

CSÓK ISTVÁN: „HONI SOIT QUI MAL Y PENSE"

Czencz János

életrajz

Karczagmagyállam

413. h.

Lippel

REGÉNY

*

AZ ARANYBOGÁR

Irta: **Edgar Allan Poe.**

Hej hó, mi az? De bolondul táncol ez a legény! Tarantella csípte meg.

(Felfordult világ.)

I.

Több évvel ezelőtt benső barátságba kerültem egy bizonyos William Legrand-nal. Régi protestáns családból származott és valaha nagy vagyonnal birt, de sorozatos balszerencséje nyomorba kergette. Hogy a sorsa rosszrafordultával járó kínos helyzeteket elkerülje, odahagyta New-Orleans-t, családja szülővárosát és Sullivan-szigeten telepedett le, Charleston mellett, Délcarolinában.

Ez a sziget igen különös a maga nemében. Az egész nem egyéb kis tengeri homokpadnál s körülbelül három tengeri mérföld hosszú. Legszélesebb pontján sem több negyedmérföldnél. A szárazföldtől egy alig észrevehető kis tengerszoros választja el, melynek vize iszap és nádvadonon szivárog át, mely vizicsirkék kedvelt tanyája. A növényzet. mint képzelhető, nagyon gyér, vagyis inkább törpe. A fa bizonyos magasságon túl sose nő. Igaz ugyan, a sziget keleti szélén, hol a Moultrie erősség áll néhány nyomorult faviskó között, melyekbe nyáron át charlestoniak szoktak kimenekülni a por és a sárgaláz elől, látni egypár sörtepálmát; de az egész sziget, kivéve ezt a nyugati pontját és tengerárat kietlen partvonalát, a szagos mirtusz sürü bozótjával van benőve, melyet az angol kertészek oly nagyra becsülnek. Ez a cserje néhol tizenöt-husz lábnyi magasságot is elér és szinte áttörhetetlen sövényzetet alkot, megterhelve illatával a levegőt.

A sürüség kellő közepén, nem messze a sziget keleti partjától, vagyis túlsó fokánál, Legrand maga kezével kis gyatra kalyibát ábdált össze, melyet akkor is lakott, midőn először s véletlenül találkoztam vele. Ismeretségünk csakhamar barátsággá változott, — mivel e remete bővelkedett az érdeklődést és becsülést ébresztő tulajdonságokban. Láttam, hogy kitünő nevelésben részesült s egészen szokatlan szellemi képességekkel rendelkezett, de telítve volt embergyülölettel s természetellenes váltakozással hol lelkesedés, hol búskomorság uralkodott rajta. Bár sok könyvet szedett össze, ritkán csapta fel őket. Legfőbb mulatsága vadászásban és halászatban állott, vagy pedig a tengerparton és a bozótban kószált kagylók, bogár-spéciesek után kutatva; — ezekből szerzett gyüjteményét megirigyelte volna Swammerdamm. Kirándulásaiban rendesen egy vén néger kisérte, Jupiter nevü, kit még a család tönkremenetele előtt fölszabaditottak, de akit sem fenyegetéssel, sem igéretekkel nem lehetett rávenni, hogy elhagyja az ő fiatal „Massa Will"-jét, kit mindenüvé nyomon követni, jogának tartotta. Nem valószinütlen, hogy Legrand rokonai, látva, hogy a fiu nincs egész rendben a fejével, csak megerősítették Jupitert makacs hűségében, s így igyekeztek felügyelőt, őrzőtársat szerezni a bolyongó mellé.

A Sulliván-sziget szélességi foka alatt a tél ritkán szigorú s már esemény, ha az esztendő végefelé tűzre van szükség. Az 18...-ik év októberének közepe táján mégis egy rendkivül hideg nap köszöntött be. Éppen napnyugta előtt utat vertem át a bozóton barátom gunyhója felé, kit már több hete nem láttam, — akkoriban ugyanis Charlestonban laktam, kilenc mérföldnyire a szigettől s azidőben a közlekedés még jóval kényelmetlenebb volt a mainál. Odaérve a viskóhoz, szokásom szerint kopogtattam s mivel feleletet nem kaptam, előkerestem a kulcsot, melynek rejtekhelyét ismertem, kinyitottam az ajtót s beléptem. A kandallóban vidám tüz égett. Ez meglepetés volt, de a legkevésbbé sem kellemetlen. Levetettem felöltőmet, karosszéket toltam a pattogó hasábok elé és türelemmel vártam házigazdáim jöttét.

(Folyt. köv.)

Törvényszék

—

Pécsi orgazdák és bünpártolók a bíróság előtt

Pécs, dec. 7. — Érdekes bünpártolási és orgazdasági bünügyet tárgyalt ma délelőtt a pécsi kir. törvényszék *Szűts* büntetőtanácsa. Özv. *Kovács* Ferencnét és öt társát, *Máté* Annát, *Vajda* Jánosnét, özv. *Máté* Imrénét, *Jankovics* Máriát és *Kovács* Istvánt azzal vádolta a kir. ügyészség, hogy 1924-ben *Kovács* Ferencet és feleségét, akiket a rendőrség többbrendbeli betöréses lopásért körözött, állandóan értesitették a rendőrség nyomozásáról, a többi vádlott pedig orgazdaságot követett el azáltal, hogy *Kovács* Ferenctől és feleségétől lopott holmikat vásároltak és fogadtak el ajándékul.

A ma délelőtt tartott főtárgyaláson özv. *Kovács* Ferencné tagadta, mintha fiát *Máté* Annával iratott levelekben figyelmeztette volna arra, hogy ne jöjjön haza Pécsre, mert a rendőrség körözi. *Máté* Anna büntetett előéletü pécsi lakós azonban beismerte, hogy özv. *Kovács* Ferencné kérésére, aki sem irni, sem olvasni nem tud, irt ilyen értelmü figyelmeztető levelet *Kovács* Ferencnek. *Vajda* Jánosné vádlott előadta, hogy vett ugyan ruhát, de nem tudta, hogy *Kovácsék* lopott holmikat árultak. *Jankovics* Mária vallomásában elmondta, hogy *Kovácsékat* nem is ismeri. Tavaly egy régi ismerősétől, aki használt ruhák eladásával foglalkozik, vásárolt egy fehér vászon kosztümöt, amelyről nem is álmodhatta, hogy lopott holmi. *Kovács* István magyarürögi cipész vallomása után özv. *Máté* Imréné elismeri, hogy *Kovács* Ferenc és felesége pécsi tartózkodásuk alatt nála laktak. Mikor elutaztak Pécsről többféle ruhaneműeket ajándékoztak neki. Az ajándékba kapott ruhaneműekről nem gondolta, hogy lopott dolgok és ezért gyanutlanul elfogadta. Amikor megtudta, hogy a rendőrség keresi a lopott holmikat, félelmében elégette a drága fehérneműeket.

Szűts tanácselnök a vádlottak után *Kovács* Ferencet és feleségét tanuként hallgatja ki. A *Kovács* párt már utolérte a földi igazságszolgáltatás, amennyiben a lopásokért kiszabott börtönbüntetésüket ülik Budapesten és a mai főtárgyalásra úgy vezették elő őket. *Kovács* Ferenc és felesége vallomásukban egybehangzóan azt állitják, hogy özv. *Kovács* Ferencnével nem voltak összeköttetésben, a figyelmeztető leveleket *Máté* Anna irta nékik, aki a rendőrségnél később besúgta tartózkodási helyüket. *Vajda* Jánosné, *Jankovics* Mária és *Kovács* István sem tudhatták, hogy lopott holmit vásárolnak, mert ezt nem mondták meg a vádlottaknak.

Ellenben özv. *Máté* Imréné és leánya Anna, aki majdnem egy hétig rejtegette őket a rendőrség elől, tudta, mert tudomására adták, hogy az ajándékba adott fehérnemük és egyéb értéktárgyak egytől-egyig lopott tárgyak voltak.

Az izgalmas szembesítések után a kir. ügyész *Vajda* Jánosné és *Jankovics* Mária ellen az orgazdaság vádját elejtette, míg *Máté* Annával szemben minősítette a vádat olyképen, hogy a bünpártolás mellett még az orgazdaság büntettében is bünösnek látva, kéri, hogy a bíróság ítéletét e szerint a minősített vád szerint formulázza.

A kir. törvényszék ítéletében bünösnek mondta ki *Máté Annát egy rendbeli orgazdaság büntette és egy rendbeli bünpártolás vétségében és ezért 1 évi és 6 hónapi börtönbüntetésre, özv. Máté Imrénét pedig orgazdaság büntette miatt egy évi börtönbüntetésre és mindkettőjüket 3 évi mellékbüntetésre ítélte, Kovács* Istvánt, *Jankovics* Máriát és *Vajda* Jánosnét pedig a vád és következményei alól felmentette. A királyi ügyész *Máté* Anna és özv. *Máté* Imréné büntetésével szemben súlyosbitásért és *Kovács* István felmentése miatt, a vádlottak pedig a bünösség kimodása miatt felebbeztek.

—

§ **Egy cigarettavásárlás a hamis védelmezéstől a felmentésig.** 1924. év február havában Domján József bányamunkás két társával egy pénteki napon Gyárvároson betért a Kupi féle vendéglőbe. A vendégek borozgatás közben cigarettát kértek a vendéglőstől, aki bizalmatlanságból kijelentette a vendégeinek, hogy nincsen semmiféle trafikja. Később, a mikor Domján József cimboráival már a forralt bornál tartott, előkerült egy doboz hölgy cigaretta is valahonnan és a vendéglősné mindegyiküknek 5-5 cigarettát adott. Az eset után Domján József és 2 társa valamiért megharagudtak a vendéglősre és feljelentést tettek ellene, hogy engedély nélkül trafikot tart és árúsít a vendéglőjében. A feljelentésre a pénzügyigazgatóság lefolytatta a vizsgálatot Kupi József vendéglős ellen. A vizsgálatnak az lett az eredménye, hogy a pénzügyigazgatóság megállapította, hogy a feljelentés teljesen alaptalan. Erre a vendéglős Domján József és társai ellen indittatott eljárást hamis vád emiatt. A bonyolult ügyet ma tárgyalta a pécsi kir. törvényszék. A bíróság a bizonyitási eljárás lefolytatása után beigazoltnak látta, hogy a vendéglősné valóban adott cigarettát Domján József vádlottnak és ezért ezt a vád és következményei alól felmentette. A kir. ügyész és a sértett vendéglősné az itéletet megfelebbezték.

Nagy karácsonyi vásár!

a

HARISNYAHÁZBAN

kizárólagos kötött- és szövöttáru-üzlet

Pécs, Király-u. 1. Telefon 729. sz.

Csakis különleges jó minőségü áruk.

Női harisnya Occassió árai:

Harisnya, házi	12.000
Harisnya, dupla talpas	25.000
Harisnya, selyem fatyol	39.000
Harisnya, I-a flor	47.000
Harisnya, legfinomabb selyem flór	

Férfi-sokni Occassio árai:

Sokni, téli és nyári	6.500
Sokni, téli és nyári	12.000
Sokni, gyapju	25.500
Sokni, visszamaradt cérna	39.000

Női és férfi kesztyü Occassio árai:

Kesztyü, meleg béléssel	29.000
Kesztyü, meleg béléssel	48.000

Gyermehsapkák 23 ezertől, női mellények 155 ezertől, Reformnadrágok 29 től, gyermek camasni 35 ezertől.

Szolid szabott áruk.

Celszerü alkalmi ajándekok,

arany-, ezüst-ékszerek, órák nagy választékban. — Csak szolid árak!

FUTÁSZ JÁNOS, IRGALMASOK-U. 2,

Kérem kirakataim szives megtekintését. 421

Feltünő olcsó árban

kerül eladásra több ezer méter angol férfi öltöny, téli kabát és raglán szövet. Megtekintés vételénysze nélkül

Krausz Arnold cég

kizárólagos posztógyár raktár

Pécs, Király-utca 15 szám.

Feltünő olcsó arak.

Fox-Blues
Tangó
Walse francais
Schimmy
Fellner privát-tánciskolájában, Széchenyi-tér 2. szám. Loránt palota.

— **Ellopott lópokróc.** A Kisflórián-utca 14. szám alatt lakó Nagy Károly cipész feljelentést tett az államrendőrségen, hogy Szalántán a vendéglő előtt veszteglő kocsijáról elloptak egy 600,000 korona értékű pokrócot. Az ügyben megindult a nyomozás.

— **Anyakönyvi hírek.** Az anyakönyvi hivatalban a mai napon a következő haláleseteket jelentették be: Vég Jenő rk. 23 napos Vásárosdombó, Feuersthaler József rk. 47 éves kertimunkás, Csányi József ref. 62 éves pincér, özv. Szvaratkó Jánosné sz. Nyaka Katalin rk. 78 éves, Lux Zoltánné sz. Erdélyi Margit ref. 28 éves Dombovár, özv. Berencsi Józsefné ref. 49 éves, Kuszik Rozália rk. 3 éves.

— **Találtak egy kulcsot.** Igazolt tulajdonosa átveheti az államrendőrségen.

— **Legolcsóbbtól a legjobbig** dús választék férfi, fiú és gyermekruhákban **Szantics A.** ezelőtt Neumann M. cégnél. Áraink teljes ellenértéke a vásárolt árunak. (5542)

— **Olcsó kalapkülönlegességek.** Nő bársonykalapok 160,000 K-ért, női filc kalapok 100,000 K-ért a legujabb bécsi formákban kaphatók **Kertész Ferencnél** Pécs Király utca 41. Gyár üzem és nagybani eladás Budapest Adott női és férfi kalapjavítások 4 napon belül, a budapesti üzemben a legmodernebbül készülnek. Gyár árak. A fővárosi férfi divatkalapok és angol sport sapkákból állandó nagy raktár. (8223)

— **Lópokróc,** utazótakaró, padló filz és szőnyeg legolcsóbban Hirsch é Pollák cégnél (4593)

— **Szőrmeboák, szőrmekabátok** Löwy Testvéreknél, Ferenciek u.

— **Női és leányka télikabátok,** kész női ruhák és kosztümök Löwy Testvéreknél, Ferenciek-u. Kedvező fizetési feltételek! (3659)

— **Női** filckalapok elsőrendü minőségben **120,000 koronáért** kapható Veledics Lina utóda **Széchenyi tér 7**

— **Munkásoknak** bakkancs, cipő, sapka, ing, alsónadrág, zokni, zsebkendő, lábszárvédő, nadrág és zoknitartó, továbbá disznóöléshez szükségelt összes fűszer, edény és háztartási cikkek legolcsóbban a **Hétfejedelem árúházban** Kossuth-u. 16. kapható.

— **Háló, ebédlő** és szalongarniturak és mindennemü bútorok meglepő olcsó árban **Fuchs József** bútorüzletében, Rákóczi ut 40. sz. alatt. (5368)

— **OLVASSA EL A CSIPKEÁRUHÁZ MAI HIRDETÉSÉT.**

— **Mindenkinek** jó azt tudni, hogy a legolcsóbban lehet vásárolni rövidszövött és kötött árúkat a Siklósi-utca 3. számu üzletben. (5405)

Az összes uj táncok hangjegyei,
valamint a **Rózsavölgyi-, Bárd-, Nádor- és Rozsnyai karácsonyi zenealbumok** továbbá a minden családnál nélkülözhetetlen albumok: **Zu Tee und Tanz, Zum 5 Uhr Tee, Tanz der Jugend, Unsere Lieblingslieder,** Rundfunklänge, stb. Kaphatók a **Dunántúli Egyetemi könyvkereskedésben,** Pécs Széchenyi-tér 9. Tel 5-50.

Színház

A Gyurkovics leányok működvelői előadása

Pécs, dec. 7. — Azt mondják, hogy működvelőkről, akik a jótékonyság szolgálatában lépnek szinpadra — nem csabad csak jót irni. Ezt gondoltuk mi magunk is — az előadás előtt, — de az előadás után a legepésebb kritikusi hangulatban sem tudnán kifogásolni valót találni. Sőt! Az előadás símán pergő menete, a kitünő szereptudás például szolgálhatna a vidéki hivatásos szini előadásoknak. A zökkenésmentes előadás, a mozgalmas, színes rendezés Danis dícsérendő munkája, de a szereplők pompás játéka, ügyes mozgása, bátor kiállása mindenkinek egyéni érdeme. Herczeg nagyszerű vígjátéka, ma is üde frissességgel hat, s a kedves dzsentri életkép régi, jó időket elevenít meg. Jókedvű, gondtalan életet, aminő ta lán már nincs is a valóságban.

A szereplők élén elsősorban kell emlékeznünk György drnét, akinek pajzán, élelmes Micije eszünkbe juttatta az egykori közkedvelt Halász Ilonka forró művészi sikereit. Róth Sándorné határozott, kedves Katinkája, Fejér Imréné talpraesett Sárija, Ferenczi drné bájosan szende Ellája jobbnál-jobb alakítás. Lizi, Mici, Terka a három legkisebb Gyurkovics leány: Szabó Márta, Zwiback Ella és Hoffmann Annusban talált élethű, természetesen üde ábrázolóra. Fábián Jenőné Gyurkovics mamája valódi, eleven, élelmes mama. A férfiak közül Pataky Horkayja a hivatásos művész rutinját viselte magán. Az ezredes szerepét kitünően személyesítette meg Keményy Jenő dr. Benkő Imre főhadnagya, Atlasz Miklós Gidája, Lehr László Semesseyje és Diamant Gyula Jankója is élettel telt alakok. Az előadást zsúfolt ház hallgatta és lelkes tapsokban adott kifeejzést őszinte tetszésének.

—

* **Kritika az Aranyember előadásáról.** Az Aranyember dráma volt a legutóbbi ifjúsági előadás. Erről az alábbi sorokat vettük:

— Fiúk, hetedikesek, a mi Jókaink fog hozzánk szólni. Ti jó magyarok vagytok, a szinházunkat is támogatnunk kell, menjetek el Az Aranyember délutáni ifjúsági előadására, lássátok, tanuljatok . . .

— Tanár úr kérem, nem érdemes a pécsi ifjúsági előadásokat megnézni. Nem nekünk való, a szinészek nem játszanak és az előadást csúnyán összecsapják. Ha el is megyünk csak a súgót hallgatjuk s ennek visszahangjaként a szinészeket. Tanár úr kérem szíveskedjenek eljönni az Aranyember előadására és minderről meggyőződést szerezhet.

Elmentem! És megbotránkoztam! Hisz így a falusi ripacsok készülnek az előadásra, ily komolytalanul csakis azok tudnak játszani, de nem komoly művészek!

Kérem, Önök azt hiszik, hogy az ifjúságnak nincs itélőképessége, hogy nekik ennyi hanyagságot be lehet adni? Tévednek! Az ifjúságunk úgylátom komolyabban vette az Aranyembert, mint Önök az Aranyembert és az ifjúságunkat együttvéve.

Először is hölgyeim és uraim a leckét meg kell tanulni, mert aki nem tudja büntetést kap. Ne készüljenek úgy, hogy azt a szegény súgót ismételten lepisszegjék a túlhangos súgás miatt.

Másodszor Athália (Kálmán S.) nagysám az, hogy valaki csuklik még nem ok arra, hogy kegyed a legdrámaibb jelenetben, abban hagyja a szerepét és jóízűt nevessen egy teljes percen át. De Trikális (Danis) uram, Önnek is akkor volt jókedve és nevetni valója, mikor komolynak kellett volna lenni.

Kérem önöket, hogy vegyék egyszer és mindenkorra tudomásul, igy nem lehet nevelni szinháztámogatásra. Sajnos ismételnem kell, azok a fiúk komolyabbak voltak, mint a szereplők tisztelet a kivételeknek Timár (Károlyi), Krisztián (Pataky), Timea (Pártos) Noémi (Beke) stb.

Kedves Szerkesztő Uram, kérjük szeretettel Önöket, méltóztassanak eljönni ezután az ifjúsági előadásra, hogy ne kelljen a tanárnak irni kritikát.

Czitronyi Jenő.

*

Közreadjuk ezt a felszólalást, mert az a célunk, hogy a szinházat a komoly művészet számára tartsuk meg és elejét vegyük hasonló éles kifakadásoknak.

—

A szinházi iroda közleményei:

* **Kis huncut bemutatója.** Jean Gilbert legújabb víg operettje, mely a Városi Szinház állandó kasszadarabja, ma és holnap este kerül bemutatóra. A szép zene, a víg szöveg és a szebbnél-szebb táncok kezeskednek az uj operettnek sikeréről, melynek **Beke** Alisz, **Egri** Berta, **Pártos** Klári, **Halmai, Pattantyus, Károlyi** és **Székely** Bálint lesznek a főszereplői.

* **Lavotta.** Szávay Gyula és Géczy István gyönyörű, hangulatos színjátékának csütörtökön este lesz a bemutatója elsőrangú szereposztásban.

* **Az elvált asszony felújítása.** Pénteken megy először annyi sok évi pihenetés után Fall Leó világhírű operettje **Az elvált asszony,** az operett együttes legkiválóbbjainak felléptével.

Karácsonyi ékszervásár!!

Arany kar- és férfiórák	Ezüst cigarettatárcák
Arany láncok, nyakláncok	Ezüst rózsafüzérek
Arany gyűrük, fülbevalók	Ezüst kézelőgombok
Arany amulettek, medaillonok	Ezüst láncok, gyűrük
Arany divatos karkötők	Ezüst karkötők
Arany brostük, gallértük	Ezüst gyűrük, zsuzsúk
Arany kézelőgombok	Ezüst evőeszközök stb. stb.
	Brilliáns gyűrük

Karikagyürük gazdag választékban.

Ezüst nikkel és acél svájci zsebórák. — Sokféle még e szakmába vágó tárgy. — Minden tárgy hivatalos fényjellel el átva **jótállás mellett. Olcsó szolid árak.** 5099

Futász János órás, ékszerész
Pécs, Irgalmas-ucca 2.

Művészet-Zene

—

)-(**G. Fijalkowsky Zsófia zongoraművésznő** dec. 9-iki, szerdai egyetlen hangversenye a szezon eseménye lesz. Nagynak ismertük meg öt Chopin koncertjében s annál önvendetesebb, hogy a holnapi koncertjén ismét legkedvesebb Chopin számait fogjuk hallani: a gyönyörű g-moll Balladát, lehelletszerű finom Berceuse-t, bűbájos e-moll Walzert és a ritkán hallott grandiózus c-moll Etude-öt. Műsorának klasszikus komolyságú bevezetést ad Bach d-moll orgona Toccata és Fugá-ja, melyet Beethoven egyik legkedveltebb műve, a Mondschein-szonáta követ. A megnyilvánuló általános érdeklődés után a kitünő művésznőt előreláthatólag zsúfolt ház fogja ünnepelni. Előjegyzett jegyek szerdán délig kiváltandók. Jegyek Gruber és Böhmnél, király-u. 8.

)-(**Czencz János képkiállítása.** A külföldön szerte nagyon jól ismert nevű festőművész Czencz János képkiállítását nem december 8-án, hanem 13-án nyitja meg a pécsi Nemzeti szinház büfféjében. Ugyanekkor Lux Elek szobrászművész is kiállítja több művészi szobrát. A pompás festmények a legkiválóbb műbírálók kritikáját is büszkén állják.

)-(**Filharmónikus hangversenyt** rendeznek Zenekedvelőink dec. 18-án.

)-(**Liszt első magyar rapszódiáját** adják elő filharmónikusaink december 18-iki hangverstnyükön.

)-(**Zilzer Ibolyka, kiváló magyar hegedűművésznő** Bruch gazdag dallamú, lendületes erejű hegedűversenyét fogja előadni a Filharmónikusok december 18-iki hanversenyén.

)-(**A Pécsi Dalárda férfikara** szerdán délután 6 órakor próbát tart.

)-(**A Nemzeti Zenede tanárai Pécsett.** Kotrasek Artur a Nemzeti Zenede oboa tanára és Száder István a Nemzeti Zenede vadászkürt tanára, valamint a m. kir. Opera klarinet, fagot és nagybőgő művészei közreműködnek a Filharmónikusok zenekarában december 18-án.

)-(**A második filharmónikus hangverseny jegyei** a Vámos drogériában kaphatók.

)-(**A Zenekedvelők csütörtökön este fél 9 órakor zenekari próbát** tartanak. Kérik az összes tagok pontos megjelenését.

Sport

—

(:) **Vasárnapi eredmnyek: I. oszt. bajnokság:** 33 FC—MTK 0:0, UTE—III. ker. TVE 2:1 (1:1), FTC—VAC 8:0, Vasas—Törekvés 4:2 (3:0), NSC—ETC 2:0 (2:0). — **II. oszt. bajnokság:** FAFC—Egyetértés 3:3 (2:2), Tabán—Valéria SC 3:2 (2:0).

(:) **A PSC birkózói** szerdán este 7 órakor rendes tréninget tartanak. Miután a terem ezentúl fűtve lesz, kérik az összes birkózók megjelenését.

—

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA

I. osztály:

1. NSC	10	5	5	0	14: 5	15
2. Vasas	10	6	2	2	28:21	14
3. MTK	9	6	1	2	28: 8	13
4. 33 FC	10	5	3	2	14: 9	13
5. FTC	8	5	2	1	24: 7	13
6. UTE	9	5	2	2	18:11	12
7. III. TVE	10	5	1	4	22:29	11
8. KAC	9	3	1	5	21:24	7
9. Törekvés	8	1	2	5	9:16	4
10. BEAC	9	0	4	5	9:21	4
11. VAC	10	0	4	6	10:32	4
12. ETC	10	0	3	7	7:21	3

Czencz János

írod

Elek Artur = Három

női akt. Nyugat

1920. junius.

XIII — 1876, 760 r.

Czencz János

384 Czencz János: Merengő.

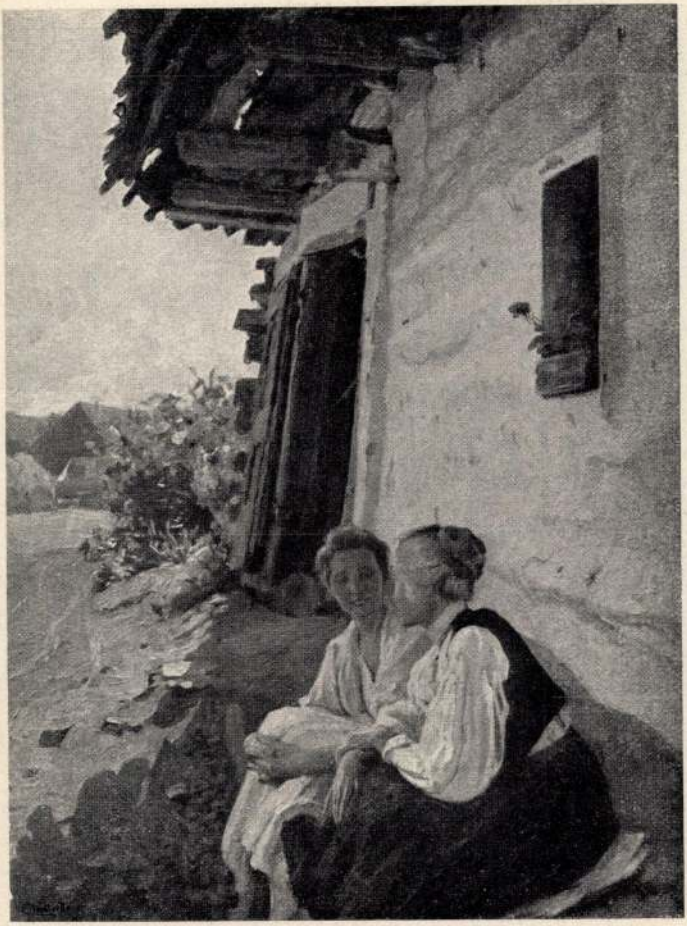

81 Nádler Róbert: Pletyka.

Czencz János

Koll. Kiállítás a Pátria Clubban 1940. dec.

Magyarország - Esti lap 1940. dec. 10. (Két kiállítás.)

EMor

...el 1848/9-ben:

...d tájáu ~~feltünteto lapon~~ vannak ábrázolva a hol (közepült egy

...vas"-sal beszélgető „gyalogos tiszt" ~~...~~,

...és („egy Décsi technikus" képez csoportot. Mö-

...si önkéntes közvitéz" mutat Arad-felé a két

...ra ~~mutat~~. Balról egy „Lehel-" és „Hunya-

...önkéntes" és „Lengyel dzsidás" van ábrá-

...dig egy „Nemzetőrt", egy „önk. lengyel közvitéz" A

...d"-et („teljes felszereléssel" látunk. A gulá-

...rea, a földön heverő dob és egyéb felszerelési

...Honvéd zászló" áll az ország czimerével és „A

...l. Végre balról a középtérben egy ágyú ü-

...yelmünket. Felirata fölül:

...radi 1848/9-ki honvéd harczosok".

...elnevezések olvashatók.

...ell, méretei a keretnek 18.8 : 30.4 c/m.

T. 4734

433
~~253~~

107/95 : 138.

Csencz János

l.

Lenv i hiáll ott
Mühlfeldin
1927. cit

Dery 1927

23, 27, 30, 31, 8, 9.

85. l.

1928

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest —435418

Czencz János

életrajz

írod

Csókássy 7/2. l.

1933

T. 3840.

ei közül a székes-egyház válik ki,
, melynek tulsó partján épületek
g balra Murány vára látszik. Fel-

La Chiesa ~~Maggiore~~ Maggiore és be-

: 10.8 cm.
el Danubio, Bologna 1685.

Czener János

Akt és Portré c-
képei repr.

Képzőművészet
1932. 54. 27

és egyoldalú érem előlapján
obb kezével olyan mozdulatot
én nyugtatott bal kezében pe-
zárt, hosszú haja vállaira om-
on megkötött brokátköntös és
t visel. Felirata a vonalkörön
LBERT 30-DIK KIRÁLY 1437–

érője 7·3 cm. — Lelt. sz. 1123. —
) Emil ajándéka 1907 április 30-án
)09 november 24-iki 5395 (1950–
5 (351–910) és a 3211–910 eln. sz.

iár 10-iki (2095–909) és az 1910
jegyzékek alapján. — Bejelente-
)8).

jubiláris kiállítás rendezőit igazolja, ha arra is gondolnánk, hogy a kiállítóknak legnagyobb része nem igazságot tenni ment a Műcsarnokba, hanem egyetlen célja az volt, hogy kiállítson, kiállítson abba a Műcsarnokba, mely az egyetlen reprezentativ kiállítási csarnokunk. Nem lehet vitássá tenni azt, hogy a művészek nagy többsége a bojkotthirdetés ellenére is részt vett a jubiláris kiállításon. Éppen igy nem lehet azonban vitássá tenni azt sem, hogy a jubiláris kiállításról nagyon sok kiváló művészünk tartotta magát távol és ezzel a magatartásával hiányossá tette a jubiláris tárlat sikerét. Helytelen lenne az a beállitás, mint hogyha csupán a Szinyei Társaság tagjai tüntettek volna távolmaradásukkal. Rajtuk kivül is számos kiváló művész érezte szükségét annak, hogy tüntessen az ellen a rendszer ellen, mely ma a Műcsarnok kiállításainak sorsát kezében tartja. Hogy a két párt közül melyiknek van igaza, mi most nem firtatjuk és a jubiláris kiállítás kapcsán nem is ez érdekel bennünket elsősorban. Szerintünk a pártok igazságánál fontosabb a magyar művészet igazsága és ez az igazság azt követeli, hogy a magyar művészet egésze egyetemlegesen találja meg érvényesülését a Műcsarnokban. Bármit mondjanak a művészeti csoportok egyes vezetői, vagy a Társulat alapszabályai, az mind nem visz közelebb bennünket az igazsághoz, mert az igazság a magyar művészet zavartalan fejlődésének irányába esik. Ami ezt a fejlődést jótékonyan befolyásolja, az az igazság. A

KEMÉNY NÁNDOR: ÖNARCKÉP

A Műcsarnok jubiláris kiállításáról

BR. HATVANY FERENC: AKT

A Szinyey Társaság jubiláris kiállításáról

jubiláris kiállítás mérlege az, hogy nem tudta képviselni a magyar művészek egészét, tehát a maga jubileumi multját is csak hiányosan képviselte, amit az is igazol, hogy a kiállítás nem emelkedett fölül egy jobb átlagú téli kiállítás színvonalán. Karlovszky, Zala, Bosznay, László Fülöp mellett felvonult a kiállításon egy sereg kitünő művész, de valljuk be őszintén, hogy hiányoztak a jubiláris tárlatról egész szép számmal a jubiláris érdemeket jelentő nevek. A kiállítás részletes ismertetését termek szerint következőkben adjuk.

I.

Az első terem válogatottan kvalitásos művek gyüjteménye. Nagyrészt kitünő munkák és még ezek között is messze kimagaslik *Karlovszky* Bertalan és *László* Fülöp háromklasszikás műve. Érdekes igy egymás mellett látni a két kiváló magyar mestert, két ellentétes művészi felfogás klasszikus képviselőit. László Fülöp a portré zsonglőri ügyességű bűvésze, aki tévedhetetlen pontossággal tudja kikeresni azokat a legszükségesebb vonásokat, melyek egy arcot karakterizálnak. Az ember elámul, ha ecsetje utját figyelemmel kisérve kénytelen megállapitani, hogy az egész portré szinte alla prima van festve. Ahova ecsetjét letette, oda László Fülöpnek nem kell még egyszer vissza menni, az a folt tévedhetetlen biztossággal adja vissza az arc karak-

pózában. Balról lejebb Ganymedes; merész comb-attitudejének vonalaival nagyszerűen rokonúl a sas vonalaihoz. Legalul Hephaistos, jellemző tűz-piros sipkában. Hermes pedig a vagyonos világfi (Merkúr) fesztelen pozitúrájával áll ott, mint Riedl Frigyes jegyezte meg szellemesen.

A nagy körfolyam, — a zenei hullámokkal tornyosúló, kélő és szálló istencsoportok körfolyama, — utolsó szép hullámverését Nike alakjában fejti ki, az elragadtatás koszorút-nyujtó kifejezésével Apollo felé. Alatta lebeg még a magasabb rózsás élet-örömnek, a zene üdítő áldásának, másvilági fényre nyitó *hajnalának* kifejezőjéül — Aurora, a rózsa-szóró ...

Istenekhez méltó zene lebegjen is mindig e mennyezet alatt, áldó, *emelő* szép *összhatásos* zene, mint amilyen a teremtő Isten stílusa, — nem pedig a hisztérikus sátánnak mindenáron „jövő"-be szökellni akaró hang-tántorgásai!

TÁRLATOK

AZ ORSZÁGOS KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT JUBILÁRIS KIÁLLÍTÁSA

Tüntetés és ellentüntetés jegyében nyilt meg a Képzőművészeti Társulat ünnepi kiállítása fennállásának 70 éves jubileumán. Ami még Magyarországon nem történt, a művészek egy tekintélyes része bojkott alá vette a kiállítást. Nem fontos az, hogy a bojkottot sikerült-e keresztülvinni, vagy sem, az a fontos, hogy egy ilyen bojkott elkövetkezhetett. Ez világosan mutatja, hogy a Műcsarnokban követett adminisztrációs vagy művészeti politika nem jár helyes utakon. A magyar művészek egyetemének érdekeit kell szolgálnia egy olyan minden pártokon felül álló testületnek, mint az Országos Képzőművészeti Társulat, hiszen a Műcsarnok bérletét is ezen a címen élvezi. Az a körülbelül 700 kiállított műtárgy, mely zsúfolásig megtöltötte a Műcsarnok helyiségeit, azt bizonyítja, hogy a magyar művészek nagy többsége nem a bojkottálók mellé állott, hanem a Műcsarnok mellé. Ez a körülmény még akkor is a

CZENCZ JÁNOS: ÜLŐ AKT
A Műcsarnok jubiláris kiállításáról

Képzőművészet
1931. 37. sz.

Czencz János, az 500 K-ás Halmos Izor-féle díj nyertese, született 1885 szept. 2. Ostffy-Asszonyfán, Vasmegyében. A gimnáziumot Felsőlövőn és Sopronban járta, onnan a győri tanítóképzőbe került. Ezt 1905-ben hagyta el s aztán két éven át Biharmegyében volt tanító Almássy Dénes gr. birtokán.

Miután már zsenge kiskora óta szeretettel foglalkozott festészettel, nem elégítette ki a tanítói állás s azért feljött Budapestre, ahol bejutván a Képzőművészeti Főiskolába, ott négy évig dolgozott Hegedüs László útmutatása mellett. 1909-ben lépett a nyilvánosság elé a Műcsarnokban «Cica» c. aquarelljével. 1911-ben rajztanári oklevelet szerzett. A következő évben Zemplényinél tanult a továbbképzőben.

Festményeit rendesen a Műcsarnokban és a Nemzeti Szalónban szokta volt kiállítani.

Műcsarnok 1914. 84.1
(A Műcsarnok téli kiállítása.)

Térkép.

SCLAVONIA CROATIA B
retegysége oldalt jobbról ki
nia 6-ra van adva. A keletel
SCLAVONIA, CROATIA, BOSNIA,
Jelzése alól: Z z. A lap hát
vasható.

Rm., mér. 14.4:

Szn. 58-906
1161-905-8

Czencz János

Margitay Ernő méltatja a Szépművészeti Muzeumban rendezett, Képzőművészeti Társulat "Téli tárlat" c. kiállitásán bemutatott kivételesen jó alkotásokat:

Az aktok közül:

Szüle Péter és Miesz Frigyes művei azok, melyek tulemelkednek a kiállitás méretein.

Rudnay Gyula és Czencz János két tehetséges művész, máskor sokkal jobbak, mint most,

Horvai János a szobrászok között kiemelkedik siremléktervével.

A Margitay-kritikában felsorolt teljes művésznévsort lásd: Kossta József nevénél.

Élet, Bp. 1917. dec. 2. II.évf. 48.sz. 1171-1172. lap.

Czencz János

CZENCZ JÁNOS A MŰTEREMBEN. A benczuros pompa és anyagfestőiség elmult festői irányzatának lecsökkent hivei néha még megjelennek tetsztetős, szalont diszitő képeikkel és *Czencz* János ezek közül való. Művein föl vannak halmozva mindazok az értékek, amelyeket a közelmúlt festőnemzedék megtudott szerezni nagy festői tudásban, képszerkesztésben és megfigyelőképességben. Arányosság, színöszhang árnyalat-, fény- és homálykeveredés, napfénnyel telített levegő, mind rajta van a képeken, de nincs sehol semmi meglepetés, frisesség, új hang. A megállapodottság nyugalma lengi körül a képeket.

2

Művészet 1937. 5 sz.

18 l.

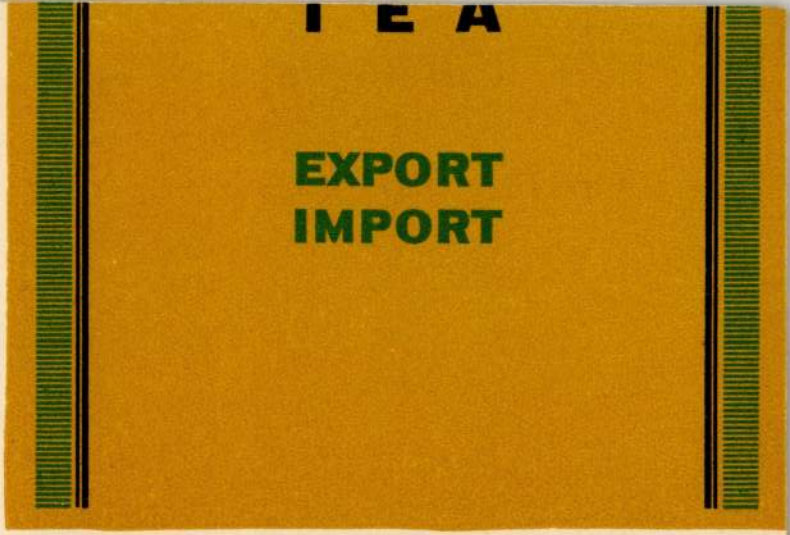

Tervezte Kolozsvári Károly (Globus)

Czencz János

A "Tavaszi tárlat"-ot ismertető kritika véleménye az ott bemutatott művészi alkotásokról:

Czencz János: "Limanovai részlet" /410/.old./ c. müve "megvesztegető művészettel készült."

Boruth Andor: "Önarckép"-ét megemliti csupán.

Gy. Sándor József: "Öreg város, csendes emberek" /439.old./

Rudnay Gyula: "Menekülő asszony" c. képe "erővel és tudással teli alkotás" /438. old./ Repr.-ók. A kritikában felsorolt egész művésznésort lásd: Rudnay Gyula nevénél.

Élet, Bp. 1917. ápr. 8. IX. évf. 14. sz. 347-348. lap.

Czencz János

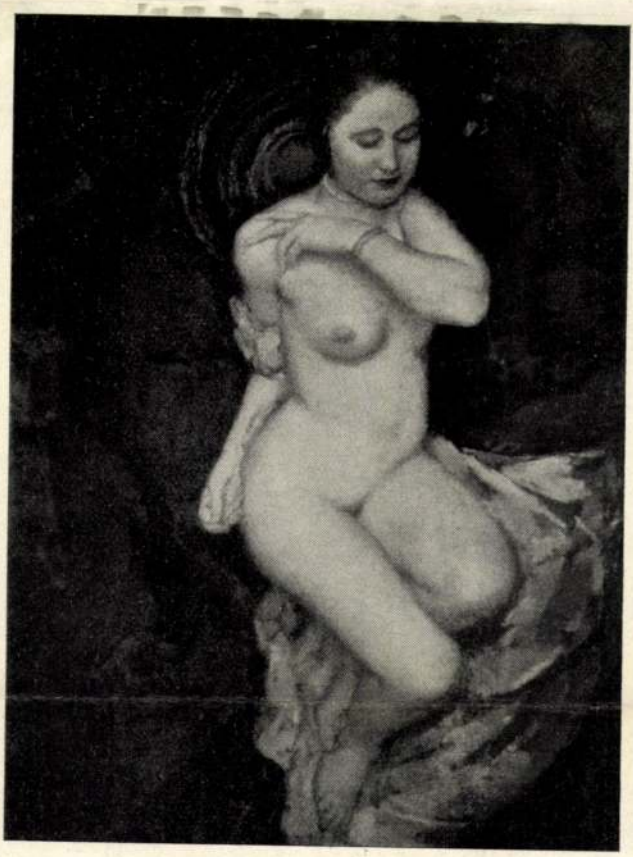

Czencz János „Akt"

Művész-Élet
1932/33.
dec. – jan. 24.

Kép

Önfeláldozó munkássága, értékes külföldi összeköttetései révén kifejlesztette és magas nivóra emelte a magyar művészek nemzetközi kiállításait. Ecsetjét félretéve fáradhatatlanul küzdött a magyar képzőművészek érdekeiért. Az ő tevékenykedése tette lehetővé, hogy a művészek, az utóbbi évtized mostoha gyermekei, irányok és politikum nélkül egy szövetségbe tömörülve alapítsák meg a régóta áhított nyugdíj-egyletet. Ugyancsak ő volt a kezdeményezője a művészek pártokon felül álló egyesülésének. Legtöbbet talán a névtelen fiatal tehetségek vesztették Déry Béla halálával.

Magasrendű, nemes harcos volt. Kezdeményező, nagy koncepciójú és eredményeket produkáló kitűnő vezérférfiú. Nem állást töltött be, hanem: vezetett, irányított, alkotott. A képzőművészet egy pótolhatatlan nagyságot, a magyar társadalom egy kiváló közéleti férfiút vesztett el személyével.

*
**

A Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület az alábbi gyászjelentést adta ki:

A *Nemzeti Szalon Művészeti Egyesület* elnöksége, igazgatósága, választmánya és tagjai [illegible]

képzés pedig teljesen a célszerűség és praktikus használati lehetőség szolgálatába van állítva. A nyakkendő-, nadrág- és kabáttartók ötletes és hasznos megoldása mintaszerű. A fiókrendszer újszerű elrendezése igen ötletes. Ami pedig a jó hálószobaszekrény lényege — a hermetikus záródás, — amely a portalan és higienikus ruha elhelyezését teszi lehetővé, különös gonddal készült.

Azonban a Bútorcsarnok Szövetkezet (V., Gróf Tisza István u. 18) nem csak különös gondossággal megépített általános használati berendezést készít, hanem a legkényesebb művészi igényt kielégítő, abszolút tökéletes luxus-bútorokat is, mint pl. a mellékelten közölt erősen faragott úri szoba. Ez az abszolút műbecsű úriszoba nagyon érdekes, stilusbeli felfogás alapján készült. A kompozició egyesíti a német és az olasz renaissance felfogást. Általában azonban a német felfogás érvényesül rajta. Ugyanis a döntő német jelleget a domináló könyvszekrény „kétpilléres" megoldása, továbbá a középrész figurális „Nisch"-e és az íróasztal középső homlokzati „Fühlung" kiképzése adja. Egyes

Czener János

l.

Művész-Élet

1932. nov. 15

a.b.:

Ősi Tárlat

a Műcsarnok

3. l.

5. l. kép

9-10. l. ~~[illegible]~~ [illegible] kérek

15. l. képek

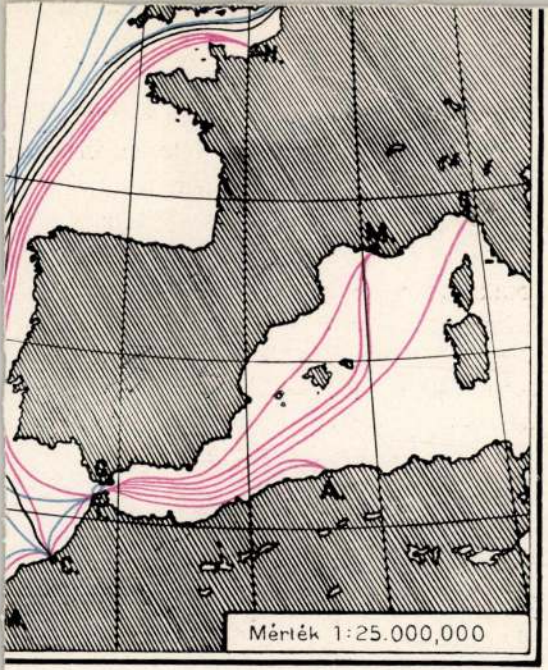

rmatok
ekkör

német gyarm.

A hajóvonalak nemzetek szerint szinezettek.

Czencz János
Nemzeti Újság
1937 június 20.

— **(A kormányzó arcképének leleplezése Szombathelyen.)** Fényes ünnepség keretében leplezte le Vas vármegye törvényhatósága *Horthy* Miklós kormányzó életnagyságu arcképét, *Czencz* János budapesti festőművész alkotását. A megnyitó beszédet dr. *Ostffy* Lajos főispán, a díszbeszédet pedig dr. *Jándy* Bernardin celldömölki apát mondta.

özöl.
előtt, l
ztük Jaho
Gyula, az A.
Szedő Dániel,
volt vezérigazgatója

Czencz János

A fiatalok közül említésre méltónak találja azokat, akik szinte versenyre kelnek az idősebbekkel és a kritika szerint nem sikertelenül. A Művészet c. rovatban Tövis: "A téli tárlat" cimmel számol be és felsorolja a fiatal művészeket: Czencz János, Szigeti Jenő, Csermely János, Józsa Károly, Kmetty János, Perlrott Csaba, Prihoda István, Fejérváry Erzsi, Schönberger Armand, Borszéky Frigyes, Lénárd Imre, Páldy Zoltán, ifj. Kampis János és Márton Ferenc.

A HÉT, Bp. 1916. nov. 19.
XXVII. évf. 47. sz. 674. lap.

CZENCZ JÁNOS: Leány arcképe.

LETÉNEK KIÁLLÍTÁSÁBÓL.

T. jogosításával.

Czencz János
Ország-Világ 1913. 191.

magyar géniusz találmánya. És ha visszanézünk anyáink korára, tudjuk, hogy ők még németül leveleztek s azt tartották, hogy nem művelt ember Magyarországon az, aki németül nem tud. Nagyra voltak a magyarságukkal, de magyar beszéd, magyar művészet, magyar műveltség akkor még nem volt, a magyar emberek műveltsége tisztán német volt, sőt még büszkék is voltak reá. Ezek a bajok tehát egész mértékben megvoltak a multban is.

Nekünk azt kell néznünk, hogy vajjon ezekben a befolyásokban csakugyan olyan főbenjáró veszedelem van-e és hogy nincs-e meg, mint a természetben mindennek, úgy ennek is önmagában az ellenmérge? Konstatáljuk mindenekelőtt, hogy az idegen beáramlás nem mai, nem is százéves, hanem oly régi, mint a história és befolyása a nyelvre, a szokásokra, a viseletre, az élet minden tünetére kiterjed. Maga a kereszténység sem volt más, mint rettenetes kiforgatása a nemzetnek önmagából; természetesen jelentette egyszersmind a nemzet lelki és szellemi életének és nyelvének csodálatos gazdagodását. Azután a századok folyamán szláv, olasz, latin, török, német befolyás váltakozott s mindegyiknek megvan a nyoma irodalmunkban, nyelvünkben, építkezésünkben, ruházkodásunkban és szokásainkban, sőt még a fajban is. Ez a be-

aláso rétegébe is, ell
feumok, kabarék stb
turális életnek. Mi
fiatal korunkban, hc
alantjáró művészette
Budapest német és
volt. Ma egy szerv
finomabb szerveire é
mint a legaljasabb é
veire, ha egészséges
francia nemzeti szin
nem a vásári bódé
szülte Molièret és N
nemzeti színházat.

Mit soroljak fel n
soha nem álmodott
Tudom a vádak lég
hirtelen, felületes,
kapuit az idegen sz
erkölcs és gondolat
egyszer fordult elő,
cióját, anyagi és er
mentette meg, akitő
legtöbbet szidtak. A
és hirtelen a sajtó,
magyarsággal egyel
azt hiszi valaki, ho
Vörösmarty, Petőfi,
szobában azt a kl

Czencz János

A Mücsarnokban rendezett kiállitáson a fiatal müvészeket azzal a megjegyzéssel sorolja fel Tövis, hogy "becsületes, komoly munkájukkal igyekeznek megfogni a most annyira másfelé lekötött érdeklődést: Czencz János, Tatz László, Uitz Béla, Hende Vince, Ferenczy Valér, Podvinecz Erzsébet, Kálmán Péter, Csermely János és Szigeti Jenő.

A HÉT, Bp. 1915. nov. 21.
XXVI. évf. 47. sz. 675-676. lap.

Czencz János

"A Mücsarnok tavaszi kiállitása" cimmel Kun Imre ismerteti a tárlaton szereplő müvészeket és alkotásaikat. Czencz János kollekciója változatos. Aktjai és tájképei egyaránt kiválóak. Kis aktjai, arcképei, vizmelletti tájképe, valamenyi a szinek, a formák nemes összehangolásával tünik ki. Megemliti néhány nagyra értékelt müvét: "Fekete akt", "Kosztümös nő", "Merengő", "Hugom arcképe".

A HÉT. Bp. 1921. juni. lo.
XXXII. évf. 15. sz. 255. lap.

Czencz János

Rippl-Rónai József egy régebben megfestett képével "aranyéremre pályázhatna",

Csók István "nem mai keletü strandképét" a kritika elég keményen birálja,

Ferenczy Károly: "Cigányleány" c. vásznát gyengének, elrajzoltnak itéli a beszámoló,

Czencz János: "Merengő"-jében "nagyon sok a finomság."
Fenti művészek a Téli tárlaton szerepelnek, melyet a Képzőművészeti Társulat rendezett, s a nevek mellett idézett kritika Margitay Ernő műkritikus véleménye. A lapban felsorolt valamennyi művésznevet lásd: Rippl-Rónai József nevénél.

Élet, Bp. 1916. dec. 3. VIII.évf. 49. sz. 546-547. lap.

Czencz János

Öt fiatal művész kollektiv kiállitásáról, - melyet az Ernst Muzeumban rendeztek- a Művészet c. rovatban közölt kritika ad számot "Kollektivek" cimmel: Czencz János, Jobbágyi Gaiger Miklós, Orbán Dezső, Szász Vilmos és Gy. Sándor József a tárlaton szereplő öt művész.

Czencz János és Jobbágyi Gaiger Miklós müveit bírálja a kritikus, mint mondja "sablonos színreceptek, melyek a porcelánizlésü Lipótváros hajlamának megfelelnek."

A HÉT, Bp. 1918. május 19.
XXIX. évf. 2o. sz. 314. lap.

Czencz János

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitást a "Benczur társaság", melynek tagja a müvész is.
A lap Müvészet c. rovatában közölt beszámoló a müvész alkotását a tárlat kiemelkedő értékei közé sorolja.

A HÉT, Bp. 1923. dec. 2o.
XXXIII. évf. 1. sz. 11. lap.

Czencz János

A Mücsarnok tavaszi tárlatáról Register: "Képzőmüvészeti krónika" cimmel ad számot a kiállitáson szereplő müvészekről és alkotásaikról:
Czencz János, Szülę Péter, Szlányi Lajos, Glatz Oszkár, Karlovszky Bertalan és Hatvany Ferenc festményei kiváló művészi teljesitményről tanuskodnak.

A HÉT, Bp. 1920. május 1.
XXXI. évf. 15. sz. 223. lap.

Czencz János

Több müvészből álló Társaság alakult, melynek tagjai alkotásaikkal járulnak hozzá a társaság vagyonához. A mai müvészek mellett a régi nagy mesterek müveit is kiállitják. Most nyilt meg a grafikai tárlat, melyen részt vesznek: Lotz Károly, Székely Bertalan, Dobai-Székely Andor, Stetka Gyula, Czencz János, Baránszky László, Beron Gyula, Győrffy István, Kampis János, Maróti Major Ernő, Gregersen, Olgyai Viktor, Hofbauer Károly. A Társaság megalakulásáról a Művészet c. rovat számol be "Müvészek mükereskedése" cimmel. A kiállitást a Váci u. és a Türr István u. sarki épület emeleti kiállitó termében rendezik.
Stetka Gyula és Czencz János érdekes képeit nagy, müvészi kvalitásuk igazolja.

A HÉT, Bp. 1921. márc. 2o.
XXXII. évf. 8. sz. 14o. lap.

Czencz János

Az Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállitést rendezett a Műcsarnokban. Margitay Ernő: "Téli kiállitás" cimmel felsorolja és értékeli a tárlaton bemutatott alkotásokat:

Kukán Géza: "Sztrájk" c. képén „a tömegmozgás problémájának megoldásához nem volt elég ereje, kompoziciója szétesővé, zavarossá vált." /105. old. repr./

Kövér Gyula: "Salome"c. képéről mondja: "az idők folyamán ehhez a témához rengetegen nyultak, de valójában senki sem tudta megvalósitani. Ez mégis egyike a legtehetségesebb alkotásoknak.

Cencz János "Akt"-ját nagyon jónak tartja.

Élet, Bp. 1919. jan. 26. XI.évf. 4.sz. 89-91. lap.

Czencz János

A Benczur Társaság tagjainak külön kiállitásáról ir Mátrai Vilmos.
Sajnálatos eseménynek tartja, hogy a Mücsarnokban rendezett "Tavaszi Tárlat"-tal egyidőben, attól távolmaradva szerepelnek.
A két kiállitásról szóló részletes kritikát és az abban feltüntetett müvésznévsort lásd: Barabás Miklós nevénél.
A Benczur Társaság müvészei:
Pentelei Molnár János, Udvary Géza, Czencz János, Sándor József, Kunwald Cézár, Boruth Andor és Lux Elek.

Élet, Bp. 1923. május 6. XIV. évf. 9. sz. 213-214. lap.

Czencz János

"Finom, impresszionista tájképeivel" mutatkozik be a Könyves Kálmán Müintézet szalonjaiban rendezett kiállitáson. A müvész az uj Képzőművészeti Főiskola növendéke és amint a "A holnap müvészei" c. kritika megjegyzi, őrajta éppenugy, mint a tárlaton szereplő müvésztársain, meglátszik a mesterek hatása.

A HÉT, Bp. 1910. márc. 27.
XXI. évf. 13. sz. 210-211. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-[illegible], 337-748, 340-726

1972 FEB 18
NÉPÚJSÁG TOLNA MEGYE

Czenc János festőművész

1021

Kiállítások, falugyűlés, folklórműsor

Bátai közművelődési napok

A tapasztalatokat máshol is hasznosítják

Már Bátaszéken, Dunaszekcsőn, Szekszárdon is kiragasztották azokat a plakátokat, amelyek a bátai közművelődési napokra hívják a közönséget. Mint korábban hírt adtunk róla, február 20 és 27 között a megyei művelődési központ a helyi állami, társadalmi szervekkel összefogva egyhetes közművelődési programot rendez Bátán. Ennek tapasztalatait később más községi és járási művelődési házak is felhasználják.

A rendezvénysorozat február 20-án, vasárnap délután a helyi művelődési házban Czenc János festőművész emlékkiállításának, valamint egy fotokiállítás megnyitásával kezdődik. Ezt vidám gyermekműsor követi a bátai gyermektánccsoport és a megyei művelődési központ gyermekcsoportjának közreműködésével. Hétfőn a szekszárdi ifjúsági fúvószenekar ad hangversenyt, majd a Hazafias Népfront falugyűlést rendez. Kedden délelőtt mezőgazdasági szakelőadás hangzik el, délután pedig kozmetikai bemutató lesz. Szerdán délután három órakor az általános iskola felső tagozatosait várják a tizennégy évesek klubjának foglalkozására, este pedig a decsi amatőr filmstúdió mutatja be a Sárközi lakodalom című filmet. A következő napon, 24-én ismét vidám gyermekműsort rendeznek, majd a „Játsszunk együtt" című klubprogramon vehetnek részt a község fiataljai. Ezen közreműködik a szekszárdi Szinkron beat-együttes is. A péntek délelőtti mezőgazdasági szakelőadást este az egykor országos hírű bátai népi együttes tagjainak találkozója követi, melyen részt vesz Böröcz József, a Vasas Központi Művészegyüttesének igazgatója. Annak idején ő volt a bátai táncosok szakmai tanácsadója. Február 26-án, szombaton a jelenlegi bátai tánccsoport, az énekkar, a Szekszárdi Pedagógus Kórus és a Szekszárdi Néptáncegyüttes ad színes folklórműsort. Az egyhetes rendezvénysorozat utolsó napján, jövő vasárnap Venczel Vera és Kovács István filmművészekkel találkozhatnak a bátaiak, utána pedig az Egri csillagok című filmet láthatják.

Mint a programból kitűnik a szervezők törekedtek arra, hogy — életkori, foglalkozási sajátosságok figyelembevételével — kielégítsék a lakosság különböző rétegeinek művelődési, szórakozási igényét. A bátai közművelődési napok rendezvényeinek ismertetésére a következő napokban még visszatérünk.

...a-Szászvár

...nek. A 25. percben Kun került jó helyzetbe, de késlekedett és a vendégek védelme felszabadított. A hátralévő időben jobbára a két 16-os között folyt a játék, a kapuk nem igen kerültek veszélybe.

Az I. félidőben mindkét csapat nagy akarással játszott, helyenként ügyesen kombináltak. A három gólon kívül mindkét kapu ...

A rádió és

KOSSUTH RÁD...

8.18: Parasztbecsület. Ré... 8.59: A szerelem fölfedezés... A Krimtől a Kaukázusi... 10.05: Iskolarádió. 10.40: ...anyanyelvünk. 10.45: Fekete ... énekel. 10.59: Lottóeredmények. 11.00: Tanzániai levelek. 11.10: Sebők György lemezeiből. 12.35: Tánczenei koktél. 13.20: Cigánydalok, csárdások. 13.45: A műhelyben beszélik... 14.00: Bábszínház. 14.25: Kisiskolások műsora. 15.10: Kóruspódium. 15.33: Mozart: D-dúr divertimento. 16.05: A galambszívű géppuskás. Partizántörténetek. 16.38: Uj felvételek. 17.20: Mikrofórum. 17.40: Dalcsokor. 17.52: Vietnami útijegyzet. II. 18.13: Hallgassuk együtt!

...

I. program:

18.00: Orvosi tanácsok. 18.25: Jó éjszakát gyerekek. 18.30: Osztrák képek. 19.30: Tv-híradó. 20.05: Sporthírek. 20.15: A komisszár, „Halál a parkban". 21.20: Sajtókonferencia. 22.30: Éjszakai filmvetítés: Vadkacsák.

II. program:

18.30: Iskolatelevízió. 19.30: Tv-híradó. 20.06: Sporthírek. 20.09: Aktuális események képekben. 20.15: Oklohoma gyermekei. Film. 21.30: Osztrák képek.

MOZI

BONYHÁD: Nyulak a ruhatárban. (Magyar film.)

DOMBÓVÁR: Ördögcsapat (Szovjet film).

DUNAFÖLDVÁR: ...és hamarosan a sötétség (Angol film. (16.)

PAKS: Pygmalion XII. (NDK film).

SZEKSZÁRD: Oliver I—II. (Dupla helyárral) (Angol—amerikai film.)

TAMÁSI: Jelenidő (Magyar film).

TOLNA: A nagy zsákmány (Felemelt helyárral) (Francia—olasz film).

Azonnali belépéssel

felveszünk

ÁRUSZÁLLÍTÓKAT
és a szeszüzemünkhöz
ÁLTALÁNOS
SEGÉDMUNKÁSOKAT.

Jelentkezni lehet a vállalat telephelyén. Szeszipari Vállalat Szekszárd, Bogyiszlói út.

(242)

ázók,

Czencz János

Álmodozás
c. kéje vepr. –

Csánky Ung Mal

Dupl

MM. 1925. 232. l. (Mnivé-
Szetnik a bülföldön.) –
284. l. (Wa) –

1926. 415-16. l. (c. a: Sajtó vele-
mények a velencei m. kiáll.)

1928. 400. l. (A trójm. Mux. ogarap.
1927 – ben)

Czencz János

wód. Lázár B: A B.

Lá Biró Hgyűst

1937

Repr.

Baba

T.

Müemlékek Országos Bizottsága

Dr. Szentiványi Gyula urnak

IX

Budapest
X. Högyész Endre ucca 10.

Czencz János

Kull. Kiáll. · Pécs

1933. dec.

Nikpskiáll

Kiáll. megvan V.

Lyka K

A tofvári kepes-rékyt

MM. 1930. 499. l.

Czena János

az egyik aláírója annak a kérelemnek, melyet tiz festőművész ad be 1919 március 18-án xxx a szépművészeti kormánybiztoshoz; kérik, hogy a gödöllői kastély egy részét művésztelep céljára utalják ki.

Műemlékvédelem, 1969. 4.sz., p. 235.

MDK

Cencz

A pécsi Vigadó nagytermében rendezett tárlaton állitott ki.

Cikk: Megindult a képvásárlás a pécsi tárlaton.

Dunántul 1927.dec.31. 6.o.

Czenchy János festő.

Magyar Nemzet.
1945. VI. 14. I. 36.
(: Bezámolói :)

Czencz János MDK

Fürdőző, olf.

Műcsarnok 1935 téli és Székely Bertalan emlékkiáll.

MDK

Czencz

Mücs. tav.kiáll. Vasárnapi Ujság, 1914. 14.sz. 269-71. l. képpel.

Czencz

festőművész

Téli Tárlat - Műcsarnokban - képével szerepel.
Aktjával.

Magyarság
1934.I.14.

Czencz

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Czeucz

Részt vesz a Mücsarnok harmadik nemzeti képzőművészeti kiállitásán.

8 ó.ujság 1935.III.24.

Creuzer

Kiáhit

Nv. 1929. XI. 3.

MD K

Czencz, festö

egyéni naturalizmussal festett akt-tal szerepel.

Pipics Zoltán dr.:A képzömüvészek egyesületének jubileumi kiállitása.-Mücsarnok. -U.M.1934dec.8. 21.1.

MDK

Czencz I. - Lux E.

munkái Pécs, szinházi előcsarnok

Kiáll. Pécsett. Pesti Hirlap 1925.dec. 19. 12.

Czencs János.

A Kunszti Szalon 1924 óta a harmadik balatoni kiállítását rendezte, melyen fürdőző gyermekeket ábrázoló képei szerepelnek. (említve)

Pesti Hirlap, 1928. ápr. 1.

Czencz János.

A Balatoni kiállítás díjkiosztásán a Nemzeti Szalon díjkiosztó-bizottságának ülésén az 1928. évi diszérő elismerésével tüntette ki „Viharos Balaton" c. művét. (említve.)

Magyarság, 1928. ápr. 12.

Czencz János.

Műve szerepel a Balatoni Tár-
saság harmadik kiállításán,
a Nemzeti Szalonban.

Petti Naplò, 1928. ápr. 1.

Czencz János
festő.

a Nemzeti Szalon bajai tárlatán műre szerepelt.

Magyarság, 1927. jan. 4.

Czencz János

MDK

B. csikdelnei pr.Botskor Dixi

Mücsarnok 1943 tavaszi kiállitás

Czencz János

Beszélgetés

Műcsarnok 1943 Tavaszi kiállítás

Czencz János

a gödöllői, volt királyi kastély művésztelep céljaira való átengedését kérte a Tanácsköztársaság idején.

Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kulturája. Bp. 1959. 22 l., 6 kép. /Művészeti szakköri utmutató 1./ 8. l.

Czencz János

festőművész emlékkiállit-sa, Szekszárd,Béri Balogh Ádá
Ádám Múzeum. - Ism: Tolna Megyei Népújság,1968.márc.
24.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bib-
liográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.
167.l.

Czencz János

Dáliák

Miccarnek 1943 tavaszi kiállitás

Czencz János

Emlitve

Marianna D. Birnbaum: Elek Artúr pályája
Bp. Akadémiai Kiadó 1969 134. old

Czenez János MDK

Nyár

Műcsarnok 1942-43 téli kiállítás

Czencz János

MDK

Vizparton

Műcsarnok 1942.43 téli kiállitás

Czencz János

MDK

Ábránd, olf.

Mücsarnok 1943 A magyar müvészetért c.kiáll.

Czëncz János MDK

Cigánysor

Mücsarnok 1942-43.téli kiállitás

Czencz János

MDK

Beszélgetés, repr.

Műcsarnok 1943 Tavaszi kiállítás

Czencz

Műcsarnok kiállításain neve szerepelt.

8.ó.u.-932.II.21.

Czemez János, [ ]

l.: Erdős János

–: A Jelenkor bibliográfiája 1154.

JELENKOR, Pécs, 1975. december XVIII/12.

CZENZ JÁNOS, festő

Szombathely, Vasmegye a képzőművészet terén kevés kiválóságot adott. - A Munkácsy-díjas Horváth József Kemenesszentpéterről, Czenz Ostffyasszonyfáról, Horváth Béla Pinkafőről emelkedtek a vasi határokon tul. 78. old

SÁRAY GYULA: Róth István, 1881-1934-1961

VASI SZEMLE, Hol Irodalmi Évkönyv, 1961. I. Kötet. Szombathely, 1961

Czencz

festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel.-

Pesti Napló 1931.XII.20.

Czencz János festőművész

Debreceni Kereskedők Társasága székházában rendezett kiállitásán közel száz darabból álló gyójteményéből már is több képet megvásároltak.

Pesti Hirlap 1931.III.29.

Czencz János

Festőművész

Téli Tárlat - a Műcsarnokban - képével szerepel -
"Merengés-" e poétikus.

Pesti Hirlap 1931.VII 19.

Czencz János

festőművész

Országos Magyar Képzőművészeti Társulat kiállítása Műcsarnokban - képével szerepel.

Nivós figurális alkotással.

Esti Kurir 1931.VII.19.

Czencz

festőművész

Képzőművészeti Társulat kiállitása - Műcsarnokban - képével szerepel.

Kis méretben sokkal előnyösebb és jobban együtt tartott kompoziciói.

Nemzeti Ujság 1931.XII.22.

Czencz

festőművész

Műcsarnok Téli Tárlata - képével szerepel. Szines kisebb vászon.

Esti Órai Ujság 1931.XII.20.

Czencz János

l.

Ezer Kortárs

61. l.

Pacrer B

Bp sifo vásárlásai
az elmult 2 évben

MM 1928 399 ~~[illegible]~~.l

Rissi jégkor X.44

A * PESTI * HIRLAP * VASÁRNAPJA

1930 * V * 25

INDIA CSODAPALOTÁI.

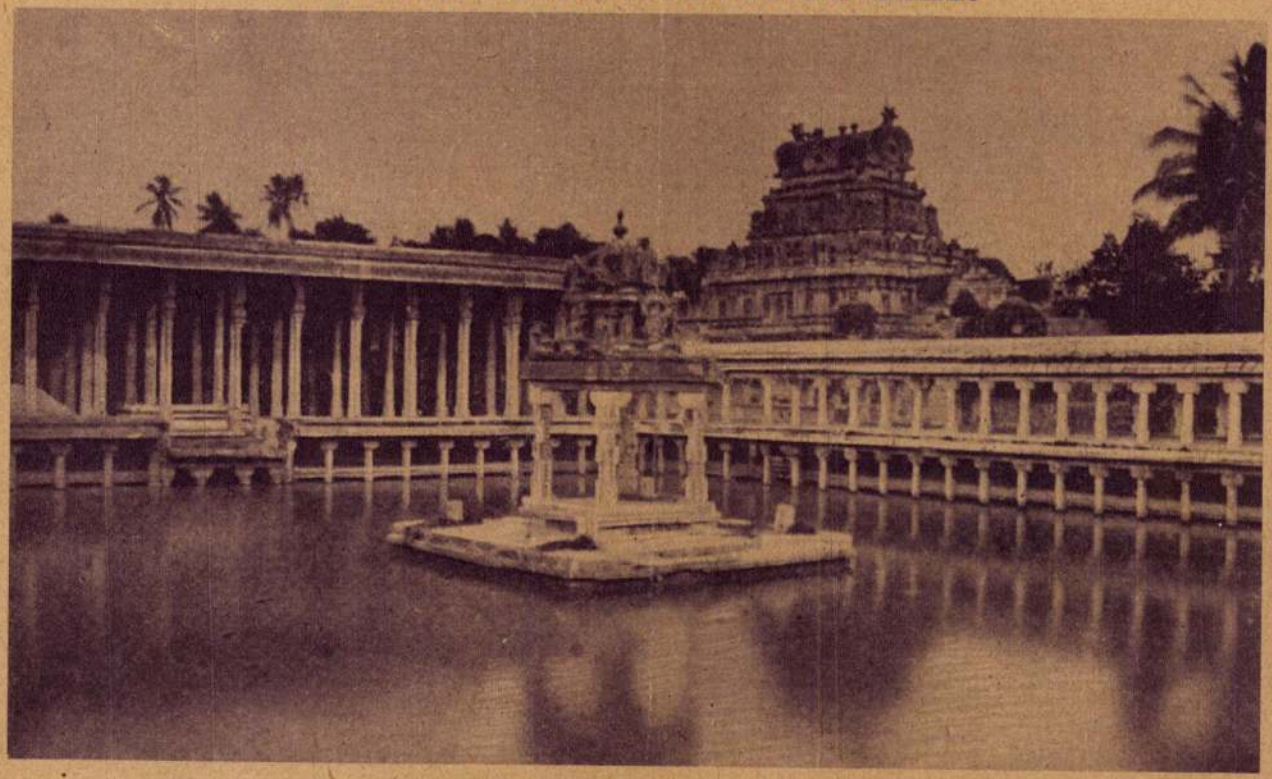

A madrasi Trichinopol nagytemplomának Arany Lótusz tava.

A középkor s a renaissance kalandorainak vakmerő álma volt *Kelet*, a felkelő Nap hazája, ahol minden aranyból van. A szines fantázia tündérországot formált Keletből. Aki a hajósok közül akkor elvetődött Indiába, s egy emberöltő multán visszajutott európai hazájába, olyan csodákról beszélt, melyekhez foghatót csak a mesében ismertek itthon.

India valóban a mesék földje. Ha nem is olyan értelemben, mint középkori kalandoraink szinezték ki maguk előtt a képét. A szertelen hindu fantázia teremtette meg a világ legdusabb mitoszát, a mesék olyan utvesztőjét, melyben eligazodni ma már egy-egy matuzsálemi kort ért böles főpapon kivül talán csak egy-egy angol hindológus professzor tud.

A gazdagság, a szertelenség káprázata jellemzi Kelet művészetét. A keleti emberben nincs semmi tartózkodás, semmi puritán hajlandóság az egyszerüségben is megérezni a szépet. A zsufolás, a diszitésnek szinte fulasztó bősége adja meg India gyönyörü épületeinek is karakterét. A szobrok ezrei fedik be templomaiknak — pagodáiknak — furcsa, osztásaikban is szertelen falait.

A megszámlálhatatlanság mindig gazdagságot jelent. S az Indiába érkező utasnak legelőször is arról kell lemondania, hogy bármit is megszámoljon. India a számok, a megszámlálhatóság, a matematikai rend világán kivül esik!

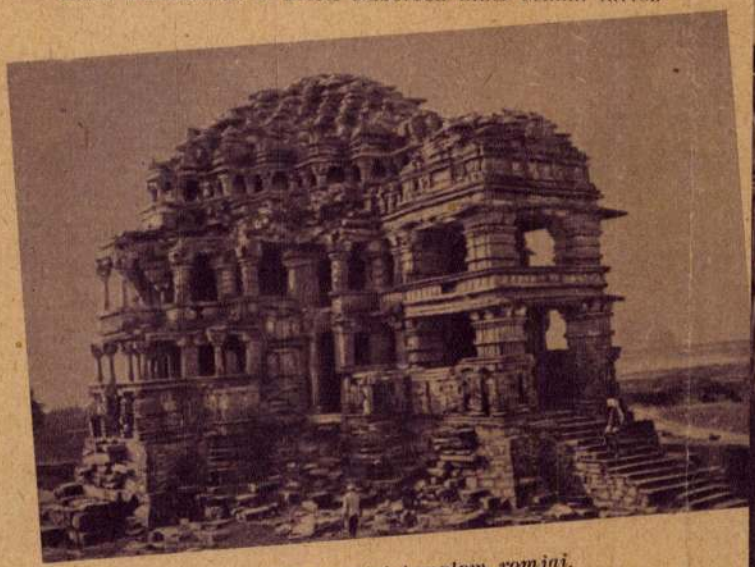

Az udaipuri régi templom romjai.

Palitana pagodái.

Czencz János

U. 3799

Almaszüret c.
képe szineren
repr.

Pesti Hirlap Vasárnapja
1930. szept. 14.

Kép

sefné, sz. Száraz Julianna.
ssé jobbrafordult, de szembe
rított fürtjei vállaira omla-
ér selyemruhája kivágott,

i 32 : 22 cm. — Lelt. sz. 887.
Szeniczey Ödöntől 100 K-án
augusztus 1-én. — Elszámol-
3–899). — Az elszámolást jóvá-
szvsz. határozat (251–900).

adatok. 1907 : V. 44. *Ismé-*
Rudnyánszky (II) Józsefné,

Czencz János

A fáraók leánya
c. Zepe repr.

A Pesti Hírlap Vasár-
napja. 1931 jan. 4.

Czencz János

A Balaton partján
c. képe
(Művészek)
repr.

Pesti Napló képes
mell. 1929. dec.
29.

U. 2821.

3150.—

26.005.—

Czencz János

Ünneplőben c. Szépenek

Hines repr.

A Pesti Hirlap Vasárnapja

1934. febr. 18.

Müemlékek Országos Bizottsága
Nagytekintetü Elnökségének

B u d a p e s t .

VI. Aréna ut 41.
Szépmüvészeti Muzeum

A PESTI HIRLAP VASÁRNAPJA
1931. JANUÁR 4.

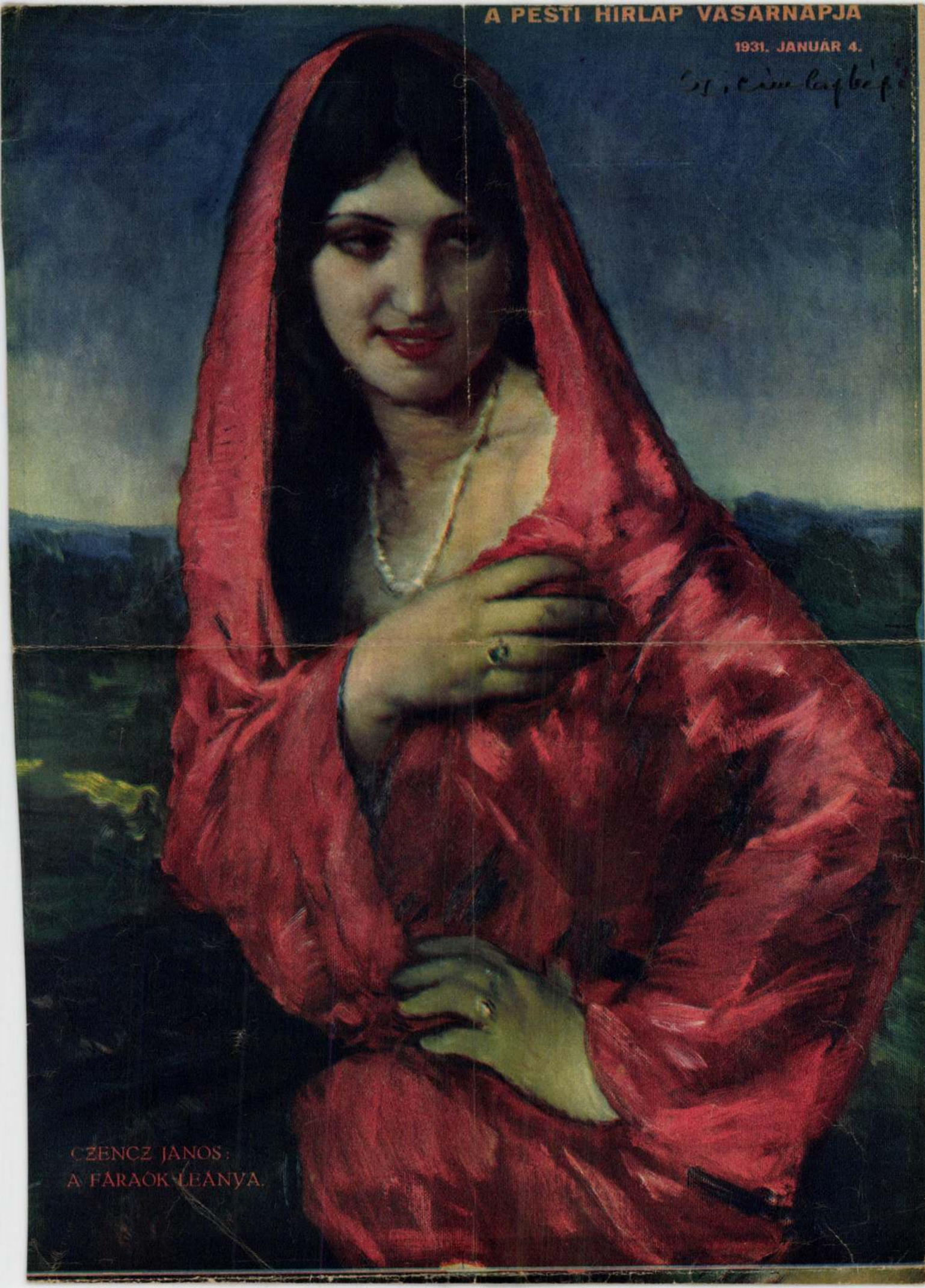

CZENCZ JÁNOS:
A FÁRAOK LEÁNYA.

A KARIKATURA NAGYMESTEREI.

HONORÉ DAUMIER (1810—1879) RAJZA A KEDVES POLGÁRTÁRSAINK (LES BONS BOURGEOIS) CIMŰ SOROZATÁBÓL.

Kötelező ujévi köszöntő Cenci néninél.

Czencz János

U. 3808

A. fáraok leányai, olajf. repr.

Pesti HV

1931. jan. 4.

cinkép

342. **Tányér,**

percellán (Famille Rose) a mélyedésben, peonia szálak közt kakasok. Kina, XVIII. sz. — TELLER, Porzellan in den Farben der Famille rose. Im Fond zwischen Päonienzweigen Hähne. China, XVIII. Jahrh.

343. **Tányér,**

porcellán, zöldes alapon arannyal élénkített szines tájkép. Japán, XVIII. sz. — Lanna kath. 2626. — TELLER, Porzellan, mit goldgehöhter bunter Landschaft auf grünem Grund. Japan, XVIII. Jahrh.

344. **Tányér,**

porcellán, szines diszitéssel, csürlős szélsávval, a mélyedésben öt medaillonban virágok, illetve pillangók. Kina. — TELLER, Porzellan mit bunter Bemalung. Der Rand rautenförmig gemustert ; im Fond fünf Medaillons mit Blumen und Schmetterlinge. China.

345. **Tál,**

porcellán, rajta széles övben arannyal élénkített szines peonia- és chrysanthemumszálak. Japán, XVIII. sz. — SCHÜSSEL, Porzellan mit goldgehöhter, bunter Bemalung : breiter Fries mit Päonien- und Chrysanthemumzweigen. Japan, XVIII. Jh.

346. **Tál,**

porcellán, felhajló, gerezdes peremmel. Középmedaillon körül sugarasan elhelyezett mezőkben kobalttal, mangánnal és arannyal festett virágdiszités. Japán, XVIII. sz. — SCHÜSSEL, Porzellan mit aufgebogenem, gerifftem Rand. Im Fond Rosette umgeben von radialen Feldern mit Blumendekor in Gold, Kobalt und Mangan. Japan, XVIII. Jahrh.

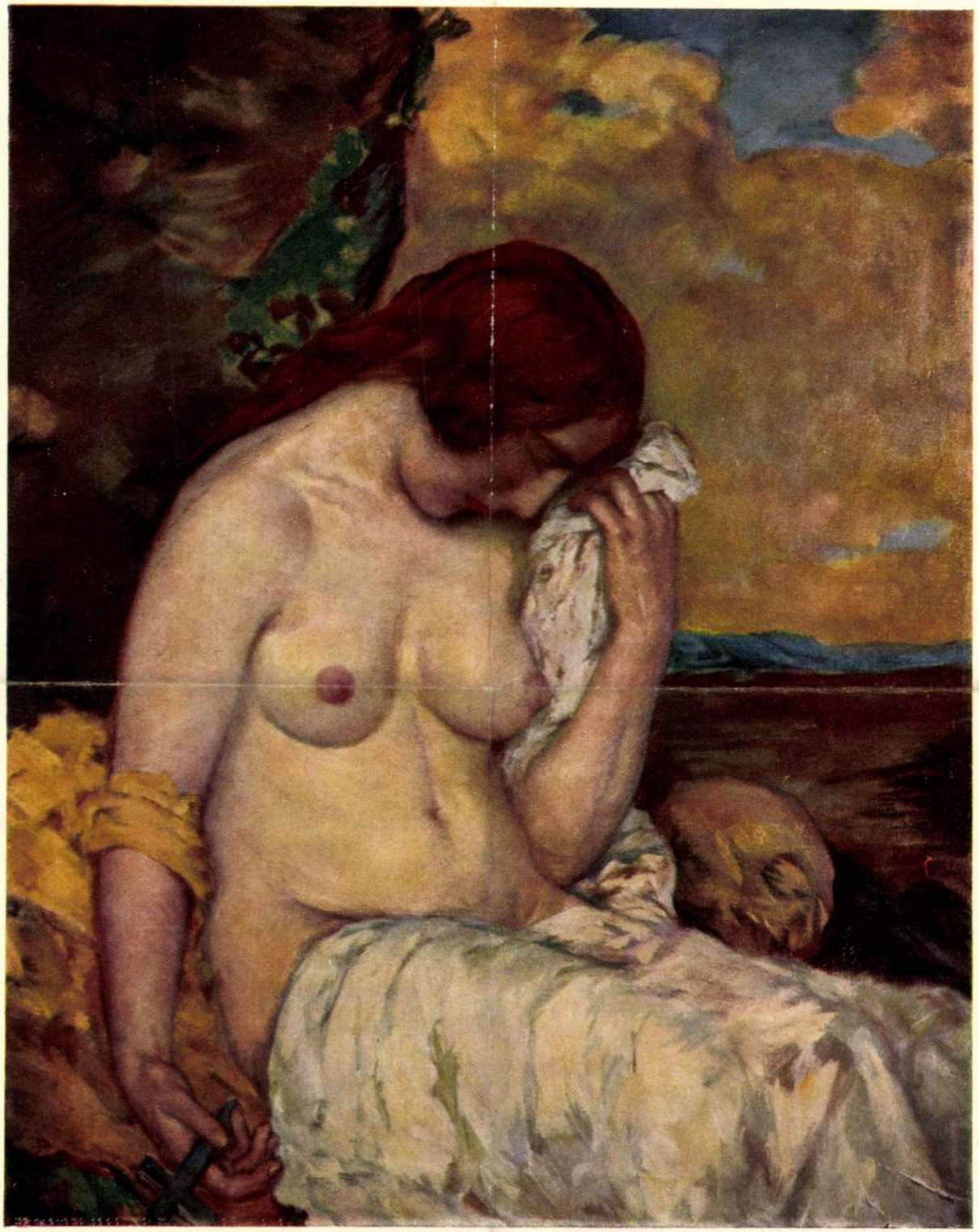

Háromszinü autotypia olajfestmény után. *Czencz János festőművész szives engedélyével.*

A nyomást Pápai Ernő műintézete Budapest, végezte. A kliséket a Sokszorositó Ipar R.-T. Budapest, Tisza Kálmán-tér 6, készitette. A műnyomó papiros a »STEYRERMÜHL« papirgyár gyártmánya. A háromszinfesték Gebr. Schmidt Frankfurt a/M. festékgyárából való. Képviseli: FREUND-BARÁT-féle papirnagykereskedés és grafikai szaküzlet, Budapest, V., Akadémia-utca 3. TELEFON 82—35. sz.

Melléklet a »Magyar Grafika« karácsonyi számához.

1922. 10. szám

Ozorai János

Czencz János MDK

R. Gy.-né

Micsarnok 1936. máj-jun. Jub. kiáll.

MDK

Czencz J.

~~a magyar anyag retrospektív részében szerepel~~

az anyag a modern részében szerepel

Nemzetk. velencei kiáll. Képzőművészet, 1930.
31. sz. 145 l.

A MŰCSARNOK
TÉLI KIÁLLÍTÁSÁBÓL

TÜKÖR ELŐTT
CZENCZ JÁNOS FESTMÉNYE
A HALMOS IZOR PÁLYADÍJ NYERTESE

Művészet 1914. 16. l
lép

zeum számára s ugyanez időben a sajtóban propagandát indít az Akadémia dísztermének monumentális falfestményekkel való díszítése érdekében. Mikor aztán miniszter lesz (1867), rendszerbe foglalja ezirányú tevékenységét, mindjobban megerősödve abban a felfogásban, hogy a művészet nagy hatalom, melyet az államnak fel kell tehát a saját céljaira használni. Amint hogy az állam minden korban tisztában volt e feladatával és fel is használta. Hiszen a művészet az ember érzelmi világát rázza fel, az államnak tehát őrködnie kell azon, hogy milyen érzelmeket szuggerál kora művészete. A nagy keleti birodalmak zsarnokai, fáraói, főpapjai jól tudták, milyen hatásokat tud kiváltani a művészet és céljaik szolgálatára rendelték, felhasználták politikájuk és vallásos rendszerük erősítésére, így tőn a görög és római művészet, a keresztény középkor, a renaissance sok kis zsarnoka, XIV. Lajos, valamennyien. De az érzés szuggerálása mellett a művészet a nemzeti vagyonosodás hatalmas forrása is, amit már Colbert felösmert, aki kijelentette, hogy nekik (a franciáknak) Európát ízlésükkel kell meghódítaniok és a divattal a világot leigázniok. Ideális és materialis szempontok egyaránt követelik tehát, hogy az állam a művészet sorsával alaposan törődjék. Izlés vagy hajlam dolga, hogy ki melyik érvet hangoztatja. A nagy ipari fellendülésben levő német állam feje, Vilmos császár tele szájjal harsogja: «A művészet segítsen a népet nevelni, adja meg az alsóbb néposztályoknak is a lehetőséget, hogy ideálokhoz támaszkodhassék.» Micsoda ideálokhoz? Vilmos császár szemében ezek az ideálok nem lehetnek egyebek, mint aminőkre a fáraók és a Napoleonok gondoltak, ebben nincs változás, a monarkikus államfentartó eszmék ugyanazok mindenha. De a modern demokrácia ideáljai is megkövetelik a művészet támogatását s hogy e támogatásnak hatása legyen, a modern állam feladatának tekintette a művészi nevelést, még pedig két irányban: elősegíteni a produktiv művészetek kialakulását, a művészek nevelését és istápolását, másrészt a művészi élvezetre való nevelést, hogy értse mindenki, a tömeg, az új mecenás első sorban, a művészet formanyelvét s emóciókra legyen képes, ha a szolgálatába álló művészet érzésvilágával rokon hatásokat vált ki. Persze itt új ideálok kiformálásáról is szó van, nem olyanokról, minőket a régi művészet formált, arisztokrata érdekeket szolgálókra, hanem a tömeg érzéseit idealizálókra. A polgárok és proletárból álló tömeggel, mely magára ösmert Millet imádkozó parasztjaiban, Szinyei májusi kirándulóiban, Bastien Lepage pihenő aratóiban, Paál erdőrajongásában, Meunier gyármunkásaiban, Munkácsy Krisztusában egyaránt, a demokrata államot alkotó tömeggel meg kell ösmertetni a művészet nyelvét, hogy érzelmeiben megnemesedjék, gyönyörködni tudjon a legmagasabb alkotásokban is és az államnak feladata, mert nagy érdeke, hogy erre kitanítsa, a művészetet ezáltal az alacsony ízléstől megvédje, nehogy a művészet újra rabszolga legyen. Azelőtt a királyoké volt, a mecenásoké, most pedig a művészileg pallérozatlan tömeg rabszolgája lenne, ha az állam nem juttatná olyan feladatokhoz, amelyek a tiszta művészet szférájába ragadják.

Br. Eötvös József, akinek szeme előtt folyt le az ötvenes és hatvanas évek magyar művészetének csudás tragédiája, felösmerte ezt, belelátott a mélységekbe. A biedermeier kiállítás szinte csakis ezt a tragédiát szemléltette. A művészet, állami támogatás híján, a szegénységet s vele együtt az alacsony ízlést szolgálta. Hasztalan kértek a bécsi kormánytól segítséget. Oly nagy tehetségű művész, mint Izsó, még 1864-ben is hasztalan fordult legnagyobb nyomorában a helytartó tanácshoz, Telepy, Than, Marastoni, Orlai-Petrich ajánlatával felszerelt kérvényben. Elutasították. Pedig mennyi jeles művészünk volt ekkor! Egy része kivándorolt, vagy fotografus lett, címtábla-festő, vagy kőfaragó. A tömeg ízlését volt kénytelen tehát szolgálni. Eötvös felösmerte, hogy kettős feladat várakozik az államra: nevelni kell a művészeket és a tömeget. Az államnak mindkettő érdeke. Művészeti kulturát kell teremteni, még pedig a teremtők és az élvezők körében egyaránt. Így remélheti azt az ideális állapotot, hogy olyan művészt nyer, akinek érzése egy nemzetével, aki szolgálhatja az államot anélkül, hogy azért meg volna kötve a keze és az érzése, anélkül, hogy konvenciókhoz kellene menekülnie, akkor, amikor a maga eredeti érzésének megfelelő új és eredeti formát teremti meg. Ez volt Eötvös ideálja, de ő csak elvethette a magot, abból csak jóval később szökkent fel a tölgy: Fadrusz János, akinek megadatott, hogy a maga érzését

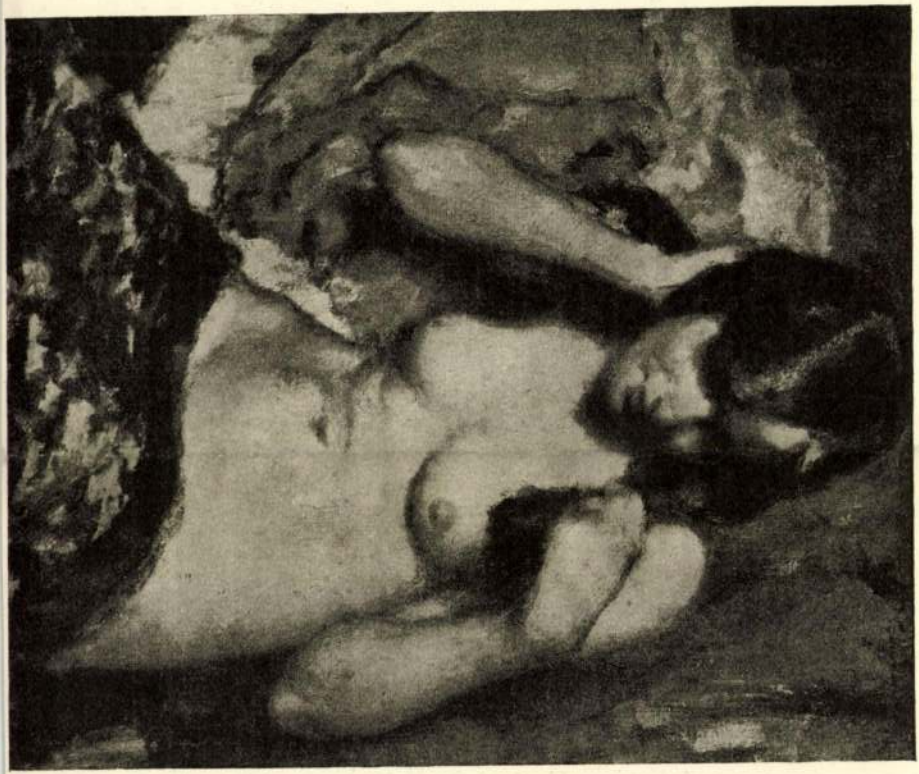

Müvészet 1914. 167 l. Kép

Czencz Felakt c. Lépe.

Czeneze János

A MŰVÉSZI NEVELÉS ÉS AZ ISKOLA

Alig van közoktatásunknak mostohább gyermeke, mint a művészi értelem nevelése. A középiskola végzett tanulói a képzőművészet alkotásai előtt teljes tudatlansággal állnak, zavarba jönnek, ha véleményüket kérdezik, hiszen mind a modern művészi irányok, mind a művészettörténelem korszakai ismeretlenek előttük.

A művészi értelem fejlesztése az iskolában már ezelőtt tíz évvel beható vita tárgya volt a drezdai művészetnevelésügyi értekezleten, ahol a kérdés fontosságára nézve a jelenlevők egyetértettek, csak a megoldás módja választotta szét a művészeket és a pedagógusokat két táborra. A művészek az iskolai «metódusokban» a művészet meggyülöltetésének közelfekvő lehetőségét látták, eleve tiltakoztak tehát minden diszciplinális eljárás ellen, amely helyett a «csendes» szemléltetést és az intenzívebb rajzoktatást ajánlották.

A pedagógusok viszont azt tartották, hogy az ifjúságot az iskolai tanítás keretében kell a művészi megértésre nevelni. A művészi nevelés ennélfogva, mint minden egyéb az iskolában, a tanító lelkesedésén és egyéniségén múlik. A leghelyesebb kezdet tehát az volna, hogy a tanítóképzésnél a művészeti tanulmányok jobban érvényesüljenek, tekintettel az ifjúság nevelésének szükségleteire. A második teendő a gyermek esztétikai fogékonyságának megállapítása. Ugyanis a gyermek és a művészet vonatkozásait már sokan kutatták, de a gyermeknek esztétikai itéleteivel s ezen itéletek létrejöttének körülményeivel alig foglalkoztak. Bizonyos az, hogy a gyermek inkább a kép tartalmát nézi, mintsem annak művészi értékét és eszerint hozza meg róla itéletét is. Megállapítandó volna, mennyiben lehet szó mégis a gyermeki itéletekben művészi kritériumokról. Müller Frigyes az utóbbinak meghatározása végett Fechner után indulva 9 kérdésre kiván a gyermekektől feleletet. Nem érdektelenek ezek a kérdések: 1. A festmény hangulata: a) kellemes vagy kellemetlen, b) a hangulat megnevezése,

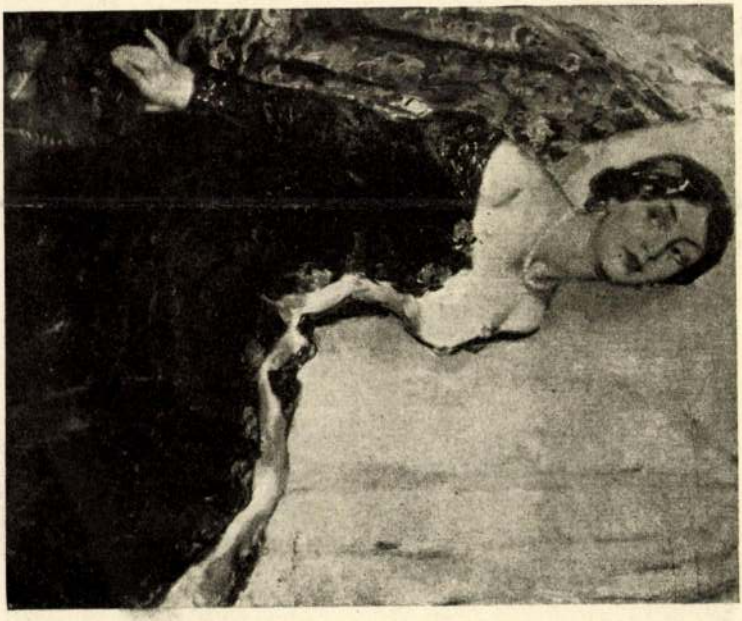

CZENCZ JÁNOS

KOSZTÜMÖS NŐ

Művészet 1916. 66. l.

Czencz János

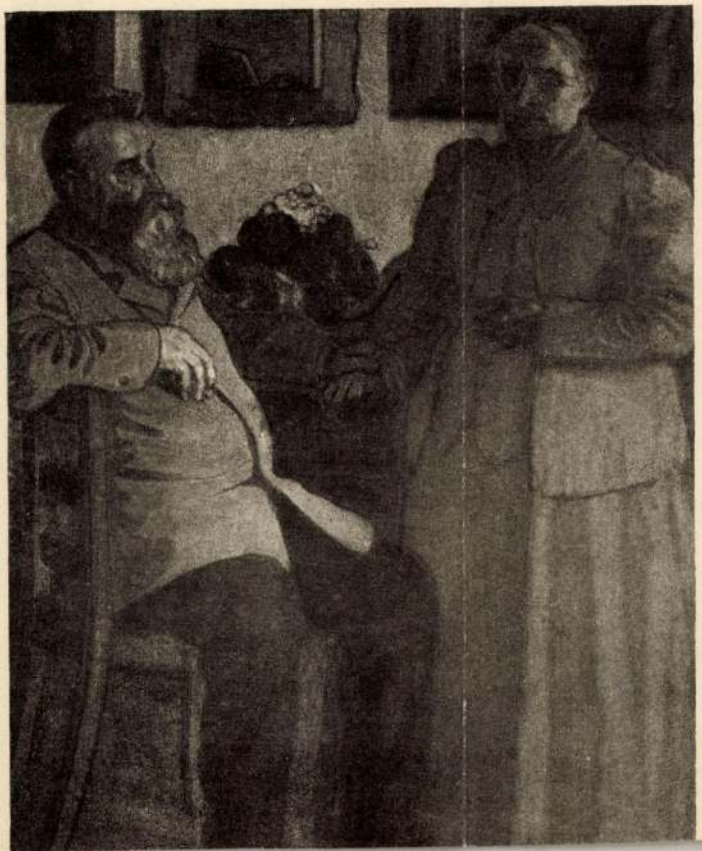

Czencz János

koll. kiäll. az alábbi-
tárlaton.

Művészet. 1941. 37. n.
16. l. (Az Ars Hungari-
ca kiállítása.)

Czencz János

Fekvő akt c. képé, megfel 1918-ban a Rudics-díjat nyerte vesz.

Művészet 1918. 49. l.

kép

teri tanácsos, az elaukcionált gyűjtemény tulajdonosa. Özvegy Hirsch Jakabné ismét háromszáz koronával járult hozzá az alap gyarapítására.

A nagylelkű adakozóknak e helyütt is hálás köszönetet mondunk.

AZ 1918/19. ÉVI TÉLI TÁRLAT DIJAI. A társulat 1918—19. évi téli tárlatán odaitélésre kerül két nagy, illetve az egyik nagy

Wolfner Gyula választmányi tag 40
nás díja, amelyből 2000—2000 kor
magyar néplélek komoly, nemes vonása
tükröző legjobb festmény és legjobb
szerzője lesz jutalmazandó.

A 2000 koronás Rökk Szilárd jutal
ségtelen hivatást tanúsító festmény va
borm ű szerzőjének a kitüntetésére.

Tolnai Simon 2000 koronás díjából
1000 korona oly festmények és szobr

Művészet 191

Czener Janis

Münchet 1918.57

(Wronika)

Komáromi múzeum épitk. A.

IX. 146.

Czener János.

Festō

cród
z

Krück. I. 194. l.

Sárosvármegyei Múzeum II. 180.

Czencz János

Akt c. képe repr

Művészet 1917. 67. l.

Lip.

VASÁRNAPI KÖNYV
KIADÓHIVATALA BUDAPEST, VIII. STAHLY-UTCA 1.

Czencz János

Sári és Margit c. festmé-
nyei, repr.
Művészet 1914. 307. l.

lép

:mbe nézve és egy sima kari-
lapján van ábrázolva. Jobb
elemelt baljában pedig ke-
yilt koronát és a nyakába
Haja hosszú, bajusza és szá-
n megkötött köntös, vállra-
alkörön belül vésett betűk-
ÁLY 1270–1272=2.«.

ője 3·5 cm. — Lelt. sz. 1103. —
h) Emil ajándéka 1907 április
az 1909 november 24-iki 5395
ki 656 (351–910) és a 3211–910
10 január 10-iki (2095–909) és
o) sz. jegyzékek alapján. — Be-
(41–908).

szerint csoportositva. Különös hangsuly van természetesen a magyar eredetü ötvösműveken, bár a kiállitáson igen sok a külföldi eredetü ötvösmunka is, amelyeknek számaránya nőttön-nő, amint a mai időkhöz kezeledünk.

A XV., XVI. és XVII-ik századbeli gyüjteményben még tulnyomó a magyar eredetü ötvösművek száma. Erdély ötvösművészete ebben az időben világhirü volt. S az uri élet, a kastélyok fényüzése bőven foglalkoztatta a szász ötvösmestereket s az országnak ebben a török és tatár pusztitásoktól legjobban megkimélt részében leginkább megmaradtak az ezüst kincsek. Azért az ebből a korszakból való gyüjtemény legnagyobb része Erdélyből származik. Vannak azonban igen szép ötvösművek a Felvidékről is, amelynek városkáiban szintén virágzott ez időtájt az ötvösművészet. Különösen kiválóak *Hann* Sebestyén nagyszebeni ötvösmester munkái. Ezekből külön kis gyüjtemény van a kiállitáson, melynek igazán remekbe készült darabjai egy gyönyörü talpas disztálka, melynek fődisze a tálka közepét elfoglaló domborművü jelenet. Megkapóan szép egy gyümölcsdiszes, aranyozott fedeles kupa, *Csányi* Károly muzeumi igazgató uj fölfedezése, továbbá egy szarvas alaku asztaldisz és egy gazdagon trébelt hatalmas diszkupa. Vannak természetesen német, hollandi, sőt svéd eredetü ezüstök is.

A XVIII. században erősen szaporodnak a német eredetü tárgyak, bár vannak igen finom francia barokkok és olasz eredetü trébelt domborművek is. A rokokó gyüjteményben már nagyon kevés a magyar alkotás. Ennek a csoportnak legszebb darabjai londoni vagy párizsi eredetüek. *Loudorn* egy pompás nagy szamovár és két szép teatartó, *Szentpétervári* egy ovális nagy levesestálfedővel szerepel. És vannak velencei, kopenhágai és holland eredetü ezüstök is. Külön csoportban mutatja be a kiállitás a Louis XVI. stilust, amelynek legszebb darabjai egy nagy talpas levestál, két nagy karosgyertyatartó, amely mint plasztikai alkotás is egészen elsőrendü, természetesen párizsi eredetüek.

Az empire stilusban, amelyből igen gazdag gyüjtemény van a kiállitáson, Bécs veszi át a vezetőszerepet, bár vannak ebben a csoportban tiszta francia empire-ben készült remekek is, mint a gyüjtemény legszebb darabja, két nagy ecetolajtartó, a legfinomabb párizsi munka. A biedermeier és neobarokk csoportban ismét több a magyar eredetü ezüst, bár Bécs még mindig dominál, de már sürün kerülnek elő pesti ötvösök munkái is.

A kiállitás különben érdekelheti nemcsak a müértőt, hanem a kulturtörténészt is. A kiállitott tárgyak között nagyon sok az olyan érdekes

CZENCZ JÁNOS: *Fatime*

kuriozum, amelyeknek igen jellegzetes művelődéstörténeti értékük van. Nagyon karakteresek azok a régi magyar talpaspoharak, amelyeknél az uri csésze nem karcsu lábon áll, hanem közvetlenül a valamivel szélesebb talpon nyugszik. Igen érdekesek a női alakot ábrázolók, Erdélyben divatos menyasszony-poharak, melyeknek szoknyarésze az ivókehely. Vannak aztán kettős, vőlegény- és menyasszony-poharak, amelyeknél a szoknyarész fölött másik ivócsésze kezdődik s amelyeknek szoknyarészéből a vőlegény, felső részéből pedig a menyasszony ivott. Vannak szájukkal egymásba illeszthető talpaspoharak és kis serlegek, egymásba tolható ivópoharak, amelyek rendesen tizenkettes sorozatokban készültek. Egészen eredetiek a hármas kannák, melyek közül az egyiket Krasznahorka várának miniatür mása disziti. Különösen eredeti a füszeresbor-szürcsölő és van egy asztaldisz, amely egy bánya megnyitása alkalmával állott az asztalon, maga az asztaldisz az illető bányavidék érceiből formált halom, amelyet ezüstből készült, kis bányaépületek diszitenek.

Kiegészíti a kiállitást egy kis csoport török diszfegyverekből és zsidó szertartási tárgyakból, amelyek között szintén van nem egy magyar eredetü munka.

Kállay Miklós.

Minden uj előfizető, jobb papirt, több illusztrációt és nagyobb oldalszámot jelent!

Képzőművészet
1927 I. évf. 1.sz. 27.l.

A budapesti árumintavásár iparmüvészeti problémái.

A budapesti tavaszi vásár külső képe sok érdekes tanulsággal szolgál iparművészeti szempontból. Egy-egy darab pakolás, avagy ipari produktum »*fasonja*«, hogy művészileg szép, izléses, nagy százalékban a magyar iparművészek hatalmas, izmos tehetségü gárdájának képességében leli a magyarázatát s azt külön birálni fölösleges.

Ellenben az egyes árucikkek bemutatásának a módja, a föltálalás, az asztalra rakás, az asztal diszitése, *ez az a kép*, melyet, ha megfigyelünk, akkor azt tapasztaljuk, hogy még messze, messze vannak azok a külsőségek, melyek az egyes művészileg tervezett formarakók és a belőlük rendezett kirakat között van.

Nagy tévedés az, amikor az a gyáros, az a kereskedő azt hiszi, elég, ha a jó árut divatos, művészi köntösbe bujtatja s ingyen reklámmal szóban, irásban magyarázza azt, hogy miért jó ez vagy amaz... árucikke... s azután azokat a sátorába egymás mellé rakja, hát megtett mindent árujának reklamirozása érdekében.

Azt a szembeszökő különbséget, amit a kis- és nagykereskedő, az iparos és gyáros a külsőségekben kiván adni, azt a hely nagyságával, a reá épitett pavillonok szépségével, a legtöbbször csak nagyobb méretezésével ugy is eléggé dokumentálja a nagy pénzzel rendelkező termelő a kis kiállitó rovására... de viszont ez nem minden, mert kevéssel is lehet sokat mondani... és forditva a sokkal is lehet keveset mondani... Mindenesetre a *tömeg* maga vonzó hatással biró valami... Egy mosdószappant észre sem vesz az ember, ha mellette egy mázsa sulyu mosószappan van. De nagy tömegekkel hatni nem mindenki bir; hiszen a kisiparos, kiskereskedő árukészlete csak a legszükségesebb raktári darabokra szoritkozik s igy ennek a kategóriának *kevéssel kell sokat mondani*... mig a tömegekkel hatni kivánóknak *a sokkal kell sokat mondani*...

Látszólag ez utóbbi van előnyös helyzetben, de csak látszólag, mert a vásáron számtalan pavillon van, melyet művészileg szépen tervezettek meg s a belé halmozott árutömeget a »könyvelő ur« rakta el, avagy a »*kisasszony az irodából*« s tessék elhinni, alig veszi észre az ember. Mig izlésesen összehordott, művészileg elrendezett kis anyaggal föltünő hatást vált ki ott a vásáron az, aki a tervező művész munkadiját nem kivánta megtakaritani. Hiába volt ott az előbbinél a kiváló értékü áru, a gyönyörü pakolás, ugy jártak azok, mintha a párizsi kosztümbe bujtatott szépséget az árnyékba állitották volna, mig mások, akik a művészkezek által rendeztetett pavillonok, sátrak áruival, ha kevésbé értékesek is, csillognak, föltünnek a rendező-művész ötletes suffitái között...

Láttam például szépen csomagolt kerek dobozokat, melyek festői foltban elrendezve megállitották az embereket, mig szebben csomagolt *százféle* cukor- s csokoládéáru szintelen tömeggé semmisült, se ötlet, se forma, se a különben értékes pavillon nem keltett feltünést, pedig mi mindent lehetett volna ottan egy tervező művésznek alkotni!...

Láttam egy dombra állitott üveget... sok apró üvegből fölépitve... s mellette szétszórva a pázsiton az üvegekből még egy sereget, kisszerüen hatott, sőt ha csak egy hatalmas papirmasé üveget állitanak oda, hát az monumentálisabb, mint az apró foltokkal eldarabolt üvegkonglomeratum, mely azt a célt kivánta szolgálni, hogy a természetes ásványviz egy hatalmas üzem termékeként van a forgalomban. Kicsinyes, szétesö volt a hatás.

Viszont üvegekből egy likőrgyár olyan palotát rakott össze s az egyes termékek szin- és formavilágát olyan izlésesen csoportositotta, hogy a nagyság az izléssel harmonizálva állandóan bámulók tömegét vonzotta.

Pusztán aluminium edényekből, szellemes foltömegek kék alapon pompásan illusztrálták azt, hogy a különböző porcellán, agyag, stb.... edények rosszul rendezett kirakatai hogy törpültek el ott, ahol csupán az aluminium monoton, ezüstös szine vette fel a versenyt az ezer, meg ezer szinben pompázó előkelő rokonsággal.

Tehát nem elég csak a szép palota, nem elég a szép pakolás, izléses forma, a nagy tömeg, ezek összességének kell olyan festői hatásokban összecsendülni, mely a legtöbbször egy ügyes ötletet, egy szellemes gondolatot fejez ki a szinek sokféleségével, az áruk tömegszerü felvonultatásával, ugy, hogy abban az alkotóművész rendező zsenialitása lássék.

A külföldi nagy arányokat mi ugy is nélkülözzük, ha kicsiben is, de fejlődő, fölfelé törő vonalat mutat a budapesti vásár is állandóan. Épp ezért a kiállitók tömegesebb felvonulásával az iparművészeti rendezésnek is be kellene vonulni abban az arányban, ahogy azt a magyar iparművészek nagyszerü képessége reprezentálja. A vásár rendezőségének kellene gondoskodni arról, hogy olcsó és jó művészi ötletekkel szolgáljon az áldozatoktól vissza nem riadó kiállitók részére, kik szivesen veszik azt, ha látják a rendezés művészi ötleteinek szépségét, mely

Ozencz János

Toilette c. Eepé repr-

Magyarország (Hongrie-

Hungary) II-III. r. - 41 l.

kép

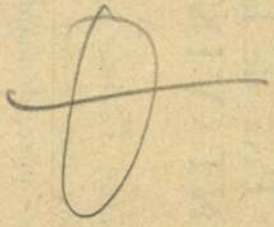

Société Française

DES

AMIS DES ARTS

Autorisée par arrêté ministériel du 30 Novembre 1885, la SOCIÉTÉ FRANÇAISE DES AMIS DES ARTS a pour but de favoriser le développement des Beaux-Arts en encourageant les Artistes Peintres, Sculpteurs et Graveurs par l'achat de leurs œuvres aux Expositions annuelles.

Prix de la Souscription :
CENT VINGT-CINQ francs

Avantages :

1. — 2 cartes d'entrée pour le vernissage et 5 entrées quel que soit le jour.
2. — Une part donnant droit à une chance dans la répartition par tirage au sort des œuvres acquises (moyenne 1 numéro gagnant sur 25 numéros).
3. — **Un album de gravures inédites et numérotées.**

La Souscription de DEUX CENTS francs donne droit :

1. — à 1 carte permanente et une carte de 5 entrées.

Czencz János
Magyarság képes mell.
1925. márc. 12. kép

»Nyári napfény«, Czencz János festménye. A fiatal művész képe csupa szín és ragyogás, egyike a kiállitás legszebb műtárgyainak

mekek előadá

MAGYARSÁG

Melléklet a Magyarság 1934 augusztus 12-i számához. (32.)

PIHENŐ AZ ERDŐBEN

Czencz János festménye

A Magyarság galériája

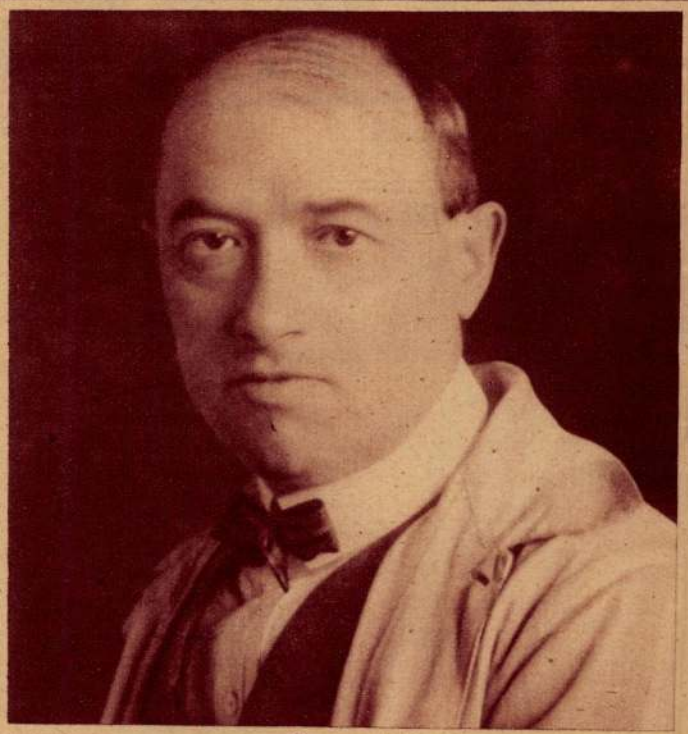

Czencz János

CZENCZ JÁNOS

Ostffyasszonyfán, Vasmegyében született 1885-ben. A tanítói pályára készült, de felismerve hivatását, a Képzőművészeti Főiskolára ment, ahol Hegedüs László, Edvi Illés Aladár és Zemplényi Tivadar mellett hamar feltűnt tehetségével. Pályája imponáló lendülettel ívelt fel s alkotó munkásságát itthon és a külföldön komoly díjakkal ismerték el. Tárgykörе széles (akt, portré, zsáner, tájkép, csendélet), elemében mégis akkor van, amikor a női test hamvas finomságát a drapériák lehalkított kék és vörös harmóniájának miliőjében meleg közvetlenséggel érzékelteti. Művészete választékos színhatásokra törekvő tónuspiktura, amely figurális munkáin a környezet s a ruhák bravurosan széles kezelésével szemben a lélekhordozó arcot porcellánosan finom precizitással hangsúlyozza. Művészetének egyéni klasszicizmusa mindig értéket és színt jelent a nagy tárlatokon.

(P. Z.)

Korsós leány

A hódító

HINDENBURG

Ravatal a neudecki kastélyban

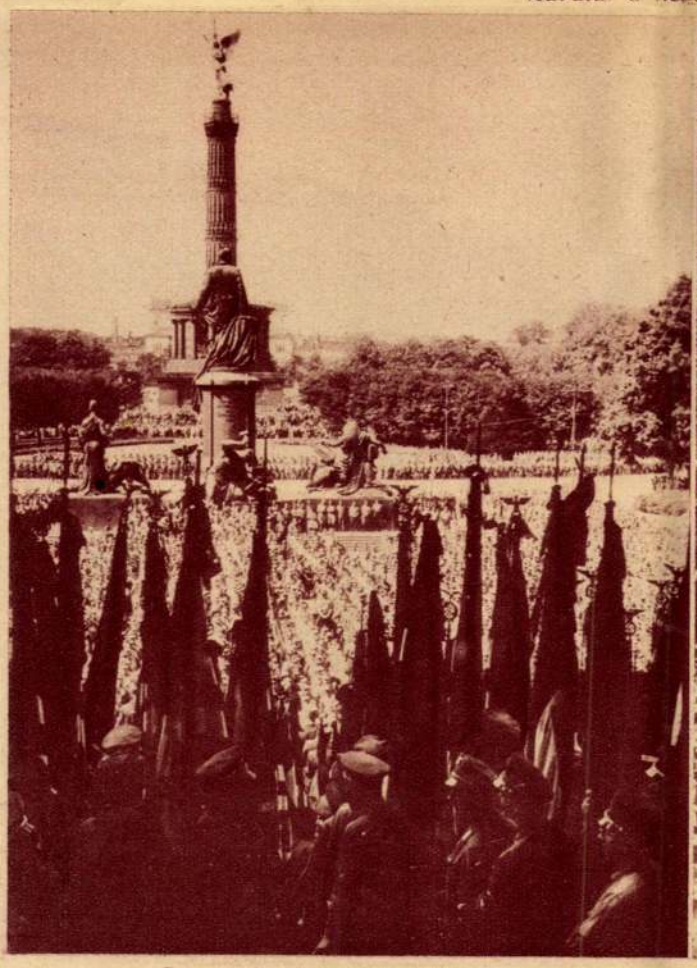

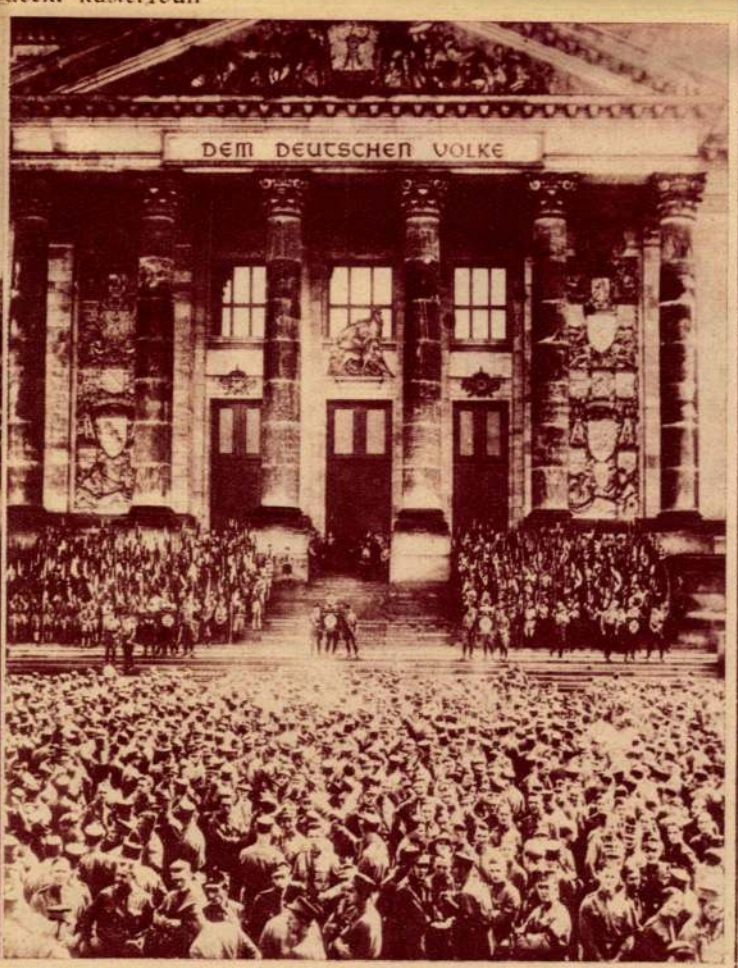

A temetés ideje alatt többszázezernyi tömeg vett részt a Berlinben tartott gyászünnepségeken

A Magyarság galériája

Czencz János

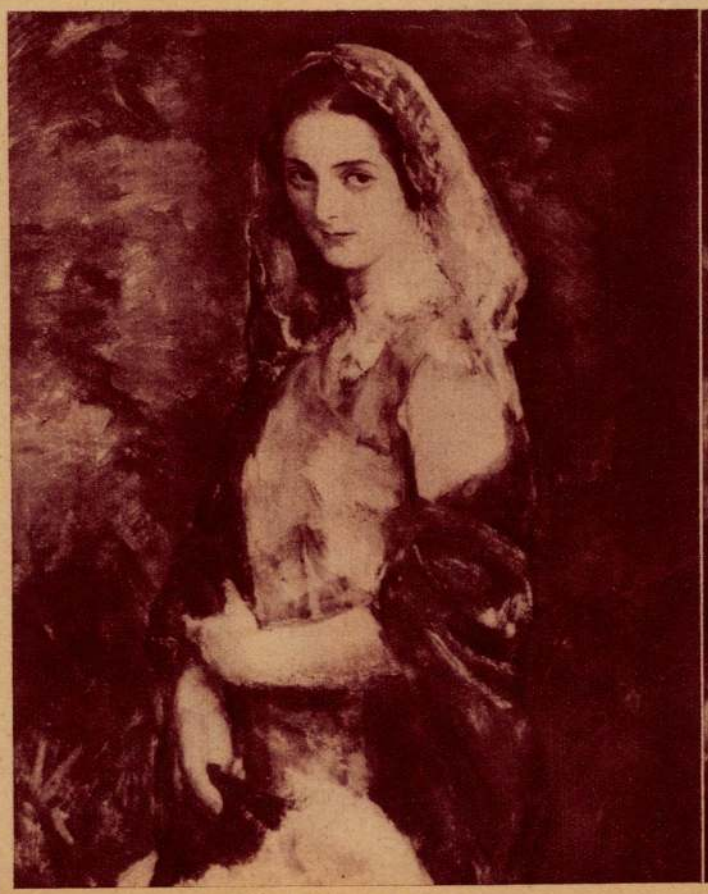

Spanyol hölgy

Tanulmány

Falurészlet

(Kelt Budapesten, az Úr 1944-ik, a nagy harc ötödik esztendejének augusztus havában.)

Három héttel ezelőtt indítottuk útnak a „Magyar Ünnep" bajtársi postahivatalából az első Tábori levelet.

Három hét alatt eljutott a tűzvonalba, a kórházakba, kaszárnyákba, táborokba, a kis házaeskákba, ahol a szabadságosok újra érezték az anyai csókot, a hitves boldog ölelését és gyönyörködhettek kicsinyeik boldog játékaiban. Három hét alatt óriási utakat röpült be a Tábori levél, melegsége szétáradt mindenüvé, ahol csak magyar honvéd áll őrt, harcol, vagy gyógyítja a sebét. Három hét elég volt ahhoz, hogy kikézbesítsék a címzetthez s a címzett megírja a választ.

Naponként, amikor a postás bácsi bekopog a világvárosi szerkesztőségbe, felragyog a szerkesztő szeme, — jönnek és jönnek, áradnak, ömlenek a zöld tábori lapok, az itt-ott kusza betűkkel írott levelek. A feladó? A feladók Nagy Istvánok, Kovács Jánosok, Földi Péterek, Magyar Józsefek, honvédek, tizedesek, szakaszvezetők, gyöngybetűs zászlós urak, úgy, ahogy mi megálmodtuk és vártuk. Naponként jönnek a zöld lapok, valamennyin ott a tábori posta száma, valamennyi teleírva a hit és helytállás erős gondolataival. Valamennyiből annyi szeretet árad, amennyit mi is küldünk, annyi biztatás, annyi lelkesültség és hősiesség.

Három hét elegendő volt ahhoz, hogy egy-két csendes, de mélységesen megbecsült ujsághasáb és a halálos elszántsággal verekvő tűzvonal között a lélek antennája kifeszüljön... Csak mi látjuk, itt a szerkesztőségben, csak mi tudjuk, csak mi mérhetjük fel, micsoda nagyszerű kapocs ez, amelyet elszakítani többé már nem lehet.

Csak a mult héten írtam Péternek, Odakintre, kisfiáról, a „galagonyakék" szemű, „kis dagadtról" s már itt fehéredik előttem a válasz. Péter honvéd, a B. M. V. „huszárja" derék, harcos magyar, s még soha az életben nem írt verset. Miért írt volna? Nem az ő mestersége az. És ím, most versben is válaszol... Kér, ha megint megyek a galagonyakék-szemű kisfiához, vigyem el s olvassam fel neki. Péter! Hát persze, hogy viszem s olvasom, szavalom, „fennhangon", szívesen, boldogan s talán könnyesen is. Mert a könny sohasem szégyen. Akinek lelke van, nem tagadhatja meg még a könnyeket sem...

Ime, Péter, — kicsi Péter, — ide írom az édesapád versét:

Egyetlen Péterkém, drága kicsi fiam,
Eme levelemet a harctérről írom.
Ahogy veled marad e verses levelem,
Úgy vagy te is velem, édes kis gyerekem.

Minden nap gondolok kicsi fiam, rátok,
Éjszaka meg elhoz titeket az álom.
Millió csókot küld a te édesapád,
Aki fegyverével mindig vigyáz reád!

Tanuld meg ezt a verset kívülről is galagonyaszemű, micsoda öröme lesz benned az édesapádnak, amikor hazajön.

Igen, három hét alatt mint egy óriási szív, úgy ért el mindenüvé a Tábori levél. S mint egy óriási levélszekrény, úgy vonza a messziségből a zöld táborilapokat s a csapatjával érkező leveleket. Köszönik a „gyerekek" a rájukgondolást, a hitet és megbecsülést, a becsületes és gánesnélküli meghajlást, amit megérdemelnek. A kis borítékokból lelkek melegednek ki, tüzek és bajtársi ölelések áradnak. A betűk mögül hála és férfias kézszorítás bújik elő, ó, nagyon-nagyon meghatottan köszönjük mi is.

*

Rendes Ferenc hadapródőrmester a P 270. tábori postaszámról ezt írja:

Kedves Magyar Ünnep!

Alig hogy elhagytuk a meleg otthont, még itt él lelkünkben az elválás gondo-

Cs. B. tőhadnagy írja: »...és fogjon kezet magyar a magyarral!«
(Benkő-kép)

lata, máris segítségünkre siet a Magyar Ünnep Tábori levele. Vigasztal, simogat, megnyugtat, hogy otthon milyen féltő szeretettel gondolnak harcoló testvéreikre. Érezzük, hogy minden szava az őszinte szív szava... Nagyon jól esett olvasnunk meleg sorait, hisz még jóformán szeretteink meg sem kaphatták első tábori lapunkat és a válasz már meg is érkezett... Köszönjük!

Kérünk jó magyar könyveket a mai modern irodalomból. Küldjenek nekünk elolvasott, félredobott képeslapokat, ujságokat.

Kedves Rendes Ferenc, a küldemény elindul a P 270-re!

*

Szani Lajos tizedes a P. 858 tábori postáról írja a Tábori levélnek: *„Ezt a kis verset tessék tőlünk elfogadni azért a szép Tábori levélért, amit a Magyar Ünnep első számában közzétenni szíves volt."*

Ime Szani Lajos tizedes verse, amelyet „válaszképpen" kapott a Tábori levél:

ARATÁS

Aratnak, aratnak mindenfelé szerte,
Az öreg föld szíve majd meghasad bele.
Drága neveltjei, igazi emberek,
Akiknek élete de gyorsan lepereg!
Tegnap még apa volt és szerető hitves,
Ma pedig csak volt s már soha többé nem lesz...
De azért ne búsulj kenyeres pajtásom,
Ha el is kell esni, hidd el én nem bánom!
Csak legyen belőlünk jövő mintaképe,
Biztató reménység magyar jövendőbe!
Fiak és unokák úgy tekintsenek ránk,
Mint akik a szent juss keleti kapuján
Hősiesen védve, ami rájuk maradt,
Életük árán is megvédték a falat!

Szani Lajos tizedes, add ide a tollat is forgató becsületes magyar kezedet, hadd szorítsam meg!

A lapot küldjük!

*

A mátyásföldi repülőtér legénysége arra kéri a „Magyar Ünnep"-et, hogy rendezzünk számukra is amolyan rögtönzött kívánsághangversenyt, mint aminő lezajlott már Budatétényben és a patinás Nádor-laktanyában.

Megyünk, fiúk, s jóelőre értesíteni fogunk benneteket.

*

Kis tábori írógépen kopogtatta Ács László zászlós a következő levelet:

Kedves Magyar Ünnep Szerkesztősége!

Felbátorodva az első számuk »Tábori levél« rovatának olvasásakor, meg kell köszönnöm a szerkesztőségnek azt, hogy ilyen nagy örömet szerezhettek az otthonmaradt kedveseink lapjuknak elküldésével. Mondhatom, hogy végre azt az ujságot kaptam kézhez, amelyikkel valóban lehet célt is elérni a keresztény magyar világban. Ilyen szép kiállítású és tartalmas lapra van szükségünk! Azt hiszem, hogy már az első számuk megjelenésekor büszke öntudattal nyugtathatja a szerkesztőség, hogy munkájukkal nagyban előrelendítették az igaz magyar ügyet! Mi, kik itt kint állunk a vártán, örömmel olvassuk lapjukat és megnyugtató érzés számunkra, hogy otthon is becsületes, komoly munkával alapozzák meg szebb jövőnket. Engedjék meg, hogy a front egyik katonája mondhasson köszönetet ezért a munkásságukért és továbbra is ilyen gyönyörű lapot kérjen az otthoniak és a front katonái kezébe.

Kedves Tábori levél, honvédeim részére csak azt kérem, hogy a D. 781. tábori postára küldjék el minden számukat, hogy egy kicsit felüdüljünk minden héten az önök légkörében.

Magam pedig azt kérem, hogy legyenek szívesek elküldeni: »Szabó Lőrinc összes verseit«, melyet tavaly a könyvnapra adtak ki.

Bajtársi üdvözlettel:
Ács László, zászlós

Zászlós úr, kérésedet teljesítettük!

*

Bajtársak!

Mint az első Tábori levélben is megírtam, egyetlen gondunk, hogy kéréseiteket teljesítsük. Soraink felkeresnek Benneteket hétről-hétre. A ti soraitok a szivünk postaszekrényébe hullik. Ott pedig egyetlen betűje el nem vész soha. Szeretettel várja lapjaitokat és leveleiteket a

Tábori levél

*

A TÁBORI LEVÉL ÜZENETEI:

Dudás László tizedes, Aszód, 209 üdülő és elbocsátó állomás. Leveledre a Magyar Ünnep jövőheti számában részletes cikkben válaszolok. — Borsos Mihály honvéd 551. Tábori kórház Kassa. Ügyedben a legnagyobb szeretettel jár el a Magyar Ünnep szerkesztősége. — Virág Kálmán őrv. és Nagy József tizedes Z. 365. Köszönjük a két lelkes, tábori lapot. A kérést természetesen teljesítjük. — Oláh Károly tizedes Lőköshäza, Brédamajor. Bármilyen hosszú levelet is írnak bajtársaink, a mi türelmünk és gondoskodni akarásunk sem rövid. Mindent elkövetünk sokat szenvedett édesanyja ügyének elintézésére. — Vitos Magda, Sashalom. Kérését, amely meleg és tiszta szívre vall, mindenképpen teljesítjük. A dolgok elintézése után címére levelet írunk. Szeretnők, ha a kért és beszerzett dolgokat személyesen venné át szerkesztőségünkben.

KERÁMIAGOMB * RÖVIDÁRUK SIMON Luxuskivitel Teréz-körút 12. sz.

vissza az embereket. Gondoljon csak saját tapasztalataira. Értekezleteire! A vitákra! Van ezeknek valami értelme? És mégsem hagyja abba! Sőt bizonyosfokú elégtétellel veszi tudomásul, hogy *tehetetlen és nem tud segíteni.* De ami a tehetetlenséget illeti, nincsen a világon sehol tehetetlenebb teremtménye az Istennek, mint amit gyáraink és gépeink csináltak az angol munkásból, ha senki sem ad nekik munkát és senki sem fizeti őket. És ha munkához jut, akkor sem ért semmit az egészből. Nem tudja. Mi lesz abból, ha kikerül a gyárból, ahol neki és felebarátainak egy kis munkát adott? Nem tudja. Hol vásárolhatna, ha egyszer sor kerülne erre? Nem tudja. Hol adhatná el az árut, ha egyszer rá lenne bízva? Nem tudja. A legcsekélyebb fogalma sincs arról az üzletről, amelytől az élete függ.

Tegyen ki egy kis macskát a ház ajtaja elé,

eltengődik valahogy. Bocsásson el egy angol munkást és éhenhal. Már bocsásson meg, de legalább annyi elégtételt megadhat neki, hogy elmondhassa: »Ha már meg kell döglenem, akkor legalább annyi elégtételem legyen, hogy előbb maga hal meg.«

Sir Arthur bevallja tehetetlenségét: *»Én nem vállaltam semmiféle világmentő feladatot.* Én a parlamenti pályára készültem és úgy találom, nagyon megerőltető, azt mondhatnám: *gyilkos mesterség.* Éppen most beszéltem meg a feleségemmel, hogy szellemi túlerőltetés miatt orvoshoz kell mennem.«

HIPNEY: Biztos, Sir Arthur, ez így is van. Megerőlteti, kínozza magát, *a szíve megszakad, de mindez nem használ semmit.* És ön sem tudja abbahagyni. Már többször hívtak a parlamentbe. Nem nekem való, tönkretett volna, ahogyan tönkretette a munkáspárt valamennyi képviselőjét. A minisztérium tele van a munkáspárt tagjaival, akik mind izzó szocialistaként kezdték. És mi változott meg azóta, hogy most ki- és bemászkálnak a Buckingham-palotába, mintha legalább is felsőházi tagok volnának?

És így kerül beszélgetés közben szó Marxra és a kommunizmusra:

HIPNEY: Az öreg Marx doktor — Marx Károlynak hívják, az apám még jól ismerte — azt remélte, hogy Európa dolgozó osztályai összefognak, lerázzák a kapitalista rendszert. Ötven évvel vörös internacionáléjának kitalálása után meg is mozdultak Európa dolgozó osztályai, *lelőtték egymást, a levegőbe röpítették egymást,* milliókat, meg embermilliókat és ivadékaikat kényszerítettek arra, hogy éhenfagyjanak télen, nyáron meg kolduljanak, lopjanak, mintha Marx doktor sohasem élt volna.

SIR ARTHUR: A kormány ezért nem felelős. A kormány nem kényszerítheti a gyárosokat, hogy olyan árut állítsanak elő, amelyet a kereskedő nem vásárol. Kereslet nélkül nincsen kínálat.

HIPNEY: Pedig óriási a kereslet, éppen most, amikor a kínálattal van gondja.

SIR ARTHUR: Igen? Nem árulná el, hol?

HIPNEY: Éhes gyerekeink gyomrában, Sir Arthur és a saját gyomrunkban.

Hipney után még az orvosnő, a józan ész másik képviselője vezeti rá Sir Arthurt, hogy teljesen téves utakon járt:

Az orvosnő rádöbbenti Sir Arthurt, hogy sohasem gondolkodott a saját eszével, mindig beidegzett hagyományokat szavalt, az ő baja is a jellemző angol betegség: *»a petyhüdt agy.«*

»Ha valaki rossz fogazattal jön a világra, akkor

a legjobb módszer, ha kihúzatja összes fogait

és műfogakkal helyettesíti. Ha az ön politikus kartársait nem látták volna el mesterséges politikai ésszel, akkor most minden ész nélkül maradtak volna. De akkor legalább nem avatkoztak volna a politikába és ez inkább vált volna a köz javára.«

*

A második rész nagy politikai vitájában Sir Arthur már egészen más hangot üt meg. A konzervatív ellenfél aggályoskodásaira így válaszol:

— Ez az ország és egész Európa népei és Amerikáé is jóllaktak azzal, hogy mindig azt prédikálják nekik: *a demokrácia kegyéből* ők az ország igazi kormánya. Nagyon jól tudják, hogy senki sem kormányozza őket... legfeljebb csak azt tudják, hogy a kormány mindig a nyerészkedőket támogatja, egészen függetlenül attól, hogy milyen pártzászlót lengetnek. Elegük van, hogy *mindig a szabadságról beszélnek és semmi szabadságot nem élveznek.* Elegük van a naplopásból és tétlenségből, amit a *munkanélküli segélynek* köszönhetnek, elegük van abból is, hogy olyan bérekért kénytelenek nyúzni magukat, ami még ahhoz is kevés, hogy kifizessék egy zsúfolt egyszobakonyhás lakás bérét. Elegük van belőlem és elegük van mindannyiunkból. Szeretnék már látni, hogy mit tettünk, hogy tisztességes foglalkozáshoz juttassuk őket. *Szeretnének kenyérhez jutni és kávét inni, amit az üzérek elégetnek, ha nem adhatják el elég nagy nyereséggel.* Látni akarják akasztófán lógni azokat, akik élelmet égetnek, amikor máshol éhenhalnak az emberek. Saját-maguk nem tudják rendbehozni a dolgokat, azért kívánnak *vezetőt,* aki fegyelemre szoktatja őket...

A vereség után Hipney még egyszer beszél Sir Arthurral és új utat mutat: az erős, céltudatos vezetés útját:

— Ne törődjék ezekkel a parlamentiekkel. Ezek mind egyformák és sohasem csinálnak semmit. Ha Sir Arthur tényleg akar valamit csinálni, akkor hagyja ott a parlamentet, különben kiszívja a vérét... A demokrácia nagy dolog volt akkor, amikor fiatal voltam és még nem volt választójog... *a demokrácia akkor még csak álom volt, vágy, igéret.* Az egész addig tartott, amíg nem adtak mindenkinek általános választójogot. Ettől kezdve, amikor rájöttek, hogy erre minden ráhúzható:

nevetséges, ostoba komédia lett a politika.

A parlamenti vezetők hétfőn fehéret mondtak, szerdán feketét és senki sem vette észre a különbséget. Elnyomják a népet Egyiptomban, Irországban és Indiában, tűzzel-vassal irtják, korbáccsal, akasztófával tizedelik, rájuk gyujtják a házat és kis téli élelmiszerüket a levegőbe röpítik... És a következő választásokra megint új képviselőket küldenek a parlamentbe...

— Ez törte meg az öreg Hipney szívét és ezért egyformán jó nekem minden *Napoleon, Hitler, Mussolini* vagy *Chavender,* aki torkon ragadja mind a kettőt, a népet és elnyomóit és a helyes útra taszigálja őket, annyi pofonnal és rúgással, amennyire csak szükség van, hogy helyes útra terelődjenek.

— Inkább *egy nagy diktátort,* aki az egész világon felelős minden jóért vagy rosszért, mint *egy-egy kis diktátort* minden utcasarkon, aki semmiért sem felelős senkinek... *A zsidók sem választottak Mózest.* Egyszerűen rájukparancsolt, hogy mit csináljanak és engedelmeskedtek. *De amint hátat fordított nekik, mingyárt marhaságokat csináltak.*

— Ha a nép vezetője akar lenni, Sir Arthur, akkor önmagát kell választania és az élre kell állnia, az élünkre kell állnia. És akkor az ördög vigye a választásokat, az alkotmányt, a demokráciátokat és mindazt, ami még rajta lóg. *Semmi sem védi meg az országot jobban a pokoltól, mint azoknak a lelkiismerete, akik kormányozzák!*

Barabás László

Czencz János:
Álmodozás

Magyar Ujság 1944. 4. 14. Lap

Czencz János

1907/8 – 1911/12

Fertőpzőmfőiskérk

1932–33 74. l.

lemző mesterei, kezdődik a tulajdonképpeni arcképszobrászat. A másik iránynak híve *Kephisodotos* (l. o.), kinek békeistennője, Eirene a kis Plutosszal karján Pheidias mintaképeire nyúlik vissza, csak éppen az arc lágyabb, érzelmesebb kifejezése árulja el keletkezési idejét.

Valószínűleg Kephisodotos fia volt *Praxiteles* (l. o.), az ókor egyik legünnepeltebb szobrásza. Szobrait főleg márványból faragta, mely anyagnak lágysága leginkább megfelelt ama törekvésének, hogy a test, a bőr és a haj lágyságát, könnyűségét, ifjú alakok hajlékonyságát kifejezze. Mesterien oldotta meg a márványtechnikában szükséges támasztéknak a kompozícióba való bevonását, alakjait úgy támasztotta neki, hogy a szem számára nélkülözhetetlen lett maga a támasztó fatörzs, pillér vagy egyéb. A test hajlása által pedig a kontúrnak több lágyságot, nagyobb változatosságot kölcsönzött. Praxiteles isteneit fiatalos bájjal, nyájas mosollyal ábrázolta, az őt jellemző nedvesen ragyogó szemmel, míg kortársa, az ókorban nem kevésbbé ünnepelt Skopas (l. o.), a szenvedélyes pathos által feldúlt fejeket kedvelte. A tegeai Athena-templom oromzatáról származó fejek ezen erősen egyéni karaktere alapján sikerült egyéb műveit is felismerni, így Meleagros szobrát és minden valószínűség szerint őrjöngő menádját, amelyben a heves szenvedély nem koncentrálódik csupán a fejre, hanem magával ragadja az egész alakot. Ugyanilyen hevességről tanuskodnak a halikarnassosi Mausoleum Skopasnak tulajdonított reliefes frízlapjai. A Mausoleumon Skopasszal együtt dolgozott még *Leochares* (l. o.), kinek Ganymedes-szobra alapján a Belvedere-Apollót tulajdonítják, *Timotheos* (l. o.), *Bryaxis* (l. o.).

Skopasnak és Praxitelesnek hatását felismerhetjük az egykori síremlékek domborművein is, melyek friss közvetlenségükben és gyakran művészi kivitelükben az ókor mindent át-

Czencz János

arck. repr.

Lex Magy Társ

105. l., 12. tábl.

MTL

ban) fresko Maulpertschtól.

ı.

ma cziszterczitáк) templo-
entélyszékek, padok és a
butorzata.

z és falképei Cymbaltól.

ɔ a határban.

ısztán Kauka-hegyben levő
akások.

, templom- és zárdarom az
ɔ)

Czencz János

rvód

Kéve Könyve.

1913. VI. k. (E-R.: Budapesti látképek kiállítása a Könyves Kálmánban.)

Ujvary Ede dr. VII. 280.

Czencz János

wód

Ki-kiszada?

131. l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Czencz János

VIII. TEREM.

CZENCZ JÁNOS GYÜJTEMÉNYES KIÁLLÍTÁSA.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

457. Táncosnő. Magántulajdon.
458. Kerti ház.
459. Régi gázgyár I. Magántulajdon.
460. Olvasó leány.
461. Épülő torony.
462. Almaszedő.
463. Régi gázgyár IV. Magántulajdon.
464. Tél falun.
465. Alvó nő. Magántulajdon.
466. Félakt.
467. Nyári napfény.
468. Fatime.
469. Fürdőző.
470. Tájkép.
471. Pihenés.
472. Felhők.
473. Arckép. Magántulajdon.
474. Ülő akt.
475. Eső után.
476. Kisleányok.
477. Falusi leány.
478. Régi gázgyár II. Magántulajdon.
479. Akt.
480. Régi gázgyár III. Magántulajdon.
481. Mira.
482. Régi gázgyár V. Magántulajdon.
483. Keleti táncosnő.
484. Napos hangulat.
485. Maricza.
486. Faluvége.
487. Toilette.

Képzm. Társ. Kiáll. 1927. tav. Kiáll.

dupl

Szoborművek.

488. NEMES GYÖRGY: Az első lépés. Gipsz.
489. ZSÁKODI CSISZÉR JÁNOS: Solymárnő. Bronz.
490. HIESZ GÉZA: Fürdő után. Bronz.
491. HIESZ GÉZA: Leányarckép. Bronz.

IX. TEREM.

A CÉHBELIEK TÁRSASÁGA TAGJAINAK MŰVEI.

Rendezte: Déry Béla és Edvi Illés Aladár.

Olajfestmények. Eladók. A magántulajdonnak jelzett művek nem eladók.

492. DÉRY BÉLA: Scheveningeni plage délelőtt.
493. DÉRY BÉLA: Este a Maason. (Holland)
494. DÉRY BÉLA: Kagylószedők a scheveningeni parton.
495. EDVI ILLÉS ALADÁR: Tabáni részlet. (Virág Benedek utca).
496. EDVI ILLÉS ALADÁR: Balatoni táj.
497. EDVI ILLÉS ALADÁR: Szélmalom.
498. KÖVESDY GÉZA: Kövesdy Gézáné arcképe. Magántulajdon.
499 EDVI ILLÉS ALADÁR: Zagyvapart.
500. MÉRŐ ISTVÁN: S. Maria della Salute.
501. GÁBOR MÓRIC: Hegedűs Gyula arcképe. Magántulajdon.
502. MAJOR JENŐ maróti: Estefelé.
503. KATÓ KÁLMÁN: Annatelepi dombon.
504. KATÓ KÁLMÁN: Elrejtett kastély.
505. KÖVESDY GÉZA: Alkony a Balatonon.
506. MÉRŐ ISTVÁN: A Giudecca partja.
507. KATÓ KÁLMÁN: Anna-utca.
508. SZLÁNYI LAJOS: Szépvölgyi-út télen.
509. MÉRŐ ISTVÁN: Lussin-Grande.
510. MAJOR JENŐ maróti: Február vége.

iskola, pedig ennek a magyartöbbségű községnek ez az egyetlen magyar iskolája és félezer tanulója van.

A magyar iskolának közel két esztendeje nincsen rendes hajléka. Az iskola céljaira szolgáló két kincstári épület közül a nagyobbik beomlással fenyeget. *Teljesen alláknázott területen fekszik, melynek környékéről már minden épületet lebontottak és lakóit kitelepítették.* Tágas rések mutatják, hogy az épület alatt a talaj süpped és *olykor földalatti beomlások vészes moraja hallatszik.* A falakon keletkezett repedéseket először vaspántokkal próbálták még összekapcsolni, de hasztalan és azért a técsői járási hivatal 1935 karácsonya előtt ezt az épületet bezáratta. *Négyszázhetven magyar gyermek lett hajléktalanná és három hónapon át szünetelt a tanítás,* mert a másik, de kisebbik épületben a cseh és ruszin iskola működött. 1936 husvétja után a rahói tanfelügyelőség elrendelte, hogy *a magyar gyermekek ennek a kisebbik épületnek egyik tantermébe járjanak a ruszin tanulókkal együtt. Egyetlen tanteremben ötszáz gyermeket tanítottak egy napon.* Reggel hét órától este hét óráig folyt a tanítás, megszakítás nélkül. A tanulók egymást váltották fel a kihasznált levegőjű, poros, sokszor szellőzetlen tanteremben.

A bányakincstár, amely ezt a Mária Terézia által alapított kincstári magyar iskolát fentartani köteles, sem új épületről, sem más megfelelő helyiségről gondoskodni nem akart.

Az aknaszlatinai magyarok küldöttséget menesztettek Prágába és feltárták a magyar iskola szörnyű helyzetét. Az iskolaügyi minisztériumban biztatták a küldöttség tagjait és megmutatták nekik az új magyar iskola terveit és *megígérték, hogy mihelyt pénz lesz, megkezdik az építkezést. Közben a cseh iskola remek palotája felépült, azonban a másik iskolára már nem volt pénz.* Sok utánjárással, fáradsággal és áldozattal sikerült elérni, hogy a mult év őszén a magyar iskola részére helyiséget bérelt a bányakincstár, *egy fából tákolt, sárral tapasztott földszintes épületet.* Mielőtt a magyar iskola beköltözött falai közé, egy kocsma és egy fogyasztási szövetkezet volt azokban a helyiségekben, amelyek ma tantermekül szolgálnak.

A volt kocsmaépületben összesen két tanterem van és reggel 7 órától délután 5 óráig megszakítás nélkül folyik bennük a tanítás, természetesen erősen lecsökkentett óraszámmal. Mind a két tanterem szűk és túlzsúfolt. Ilyen sanyarú helyzetben van az aknaszlatinai magyar iskola, pedig a község nagy többsége magyar nemzetiségű. *Aknaszlatina 2610 lakosa közül a legutóbbi népszámlálás alkalmával 1560 vallotta magát magyarnak, „csehszlovák" 479 volt.* Az aknaszlatinai magyar iskola elhanyagolásáért a bányakincstárt terheli a felelősség.

Ötórai tea a siófoki Grill-ben

Tulajdonképpen úgy kellett volna írnom: „Five o'clock tea!" Jobban megfelelt volna ama Pestről leruccant imprimé-eleganciának, amely hölgyeményi részről rúzsozottan és daueroltan, férfiúi részről derékba sveifoltan és frizurailag símára lenyaltan éli ilyenkor délutáni öt óra tájban ama nagy mondain életet, amelyet Biarritztól és Juan les Pinstől örökölt minden jótét fürdőhely e nagyvilágon, le egészen a kies Bivalytusnádig, sőt — Siófokig... Szóval, five o'clock tea és nem öt órai tea! Five o'clock tea, Siófokon, a Grillben, az Úrnak 1937-ik esztendejében, kéttagú dezsessz-zenekar zenéjére, felhős ég alatt, meleg haboskávé és dióscsiga mellett, a vihartól haragos sárga Balaton partján...

Ami következik, arról Siófok nem tehet. Az Alpes Maritimes, a Côte d'Azur s a Dolomitok vendégseregét, Ertlék, a bérlők, legjobb akarat mellett sem tudják a „Sió"-ba és a „Hullám"-ba átplántálni. Kénytelenek megelégedni a budapesti Boulevard St. Therése s a Boulevard Joseph, valamint a Rue Royal és Rue Tabac, („Király" és „Dohány"-utcák), — legjobb esetben a Faubourg St. Léopold környékének közönségével. Hiába, Siófok nem arra született, hogy mágnás törzsközönsége legyen, vagy, hogy a jó középosztály nyári vágyálmai közé tartozzék. Nehogy Siófok megsértődjék: ismétlem, erről nem tehet, ez születési hiba. Túl közel van Pesthez, túl egyszerű lejutni hozzá, túlcifra, túlhangos, túlvásári ahhoz, hogy a konzervatív, árnyas tájat és hangulatot, csendes tónust, mézízű reggeleket és aludttejillatú éjszakákat kedvelő, nyaraló úri középosztály valaha is megszerethesse. Meg kell elégednie tehát azzal a publikummal, amelynek lelkiségéhez, természetéhez önkénytelenül is hozzáalakult, amely ebben a Potemkin-cifraságban, imprimé-hencegésben érzi igazán jól magát, amely hálásan fogadja a pesti boy-kihordta kosztja után a valóban kifogástalan konyhát, önelégült igénynövekedés csodáját éli meg, mikor a hófehér ágyneműbe belejekszik s elhiszi a „Grill"-nek, hogy — Grill, táncol és élvez s naponta esetleg háromszor is öltözik s megadja Siófoknak azt a jelleget, amitől megszabadulnia ennek a legnagyobb balatoni fürdőtelepnek oly kevés reménye van...

*

Siófoknak azért semmi oka panaszra. Az idén, hála legyen érte a Balaton Tündérének, olyan májusa és júniusa volt, amilyen soha azelőtt. Közönségének zömét külföldiek teszik ki, főleg németek, — tényleg több a német szó a Grill körül, a korzón, a mólón és a tóparti sétányon, mint — a „budapesti." Akciós vendégek, de mégis csak vendégek s azzal a Siófok számára felbecsülhetetlen előnnyel érkeztek, hogy ilyen háromnapos vihar és zimankó estén, mint amilyen a Balatonon a héten végigkorbácsolt, — még sem rohanhatnak uk-muk-fuk haza. A pestiek már rég otthagytak volna csapot-papot, a „nemzetközi" közönség viszont így őket is ott tartotta; „rossz az idő, de legalább jó a társaság." Így aztán zavartalanul kivirágozhatott az a rokonelemekből párolgó grill-tánc-publikum, amely megadja a „Grill"-nek, ami a Grill-é és az öt órai teának, ami a — five o'clock tea-é... Zöldkabátos, zöldnadrágos szeladon kék imprimé kartont riszál, matrózszéles nadrágos, egygombrazáró kétsoros vászonkabátos — orchidea-mintás, bemberget, rézhajú szemüveges, galambszürke félcipős — matrózgalléros matrónát s kopasz pólóinges, flanellnadrágos — rózsaszínű-göndör szafaládé-miss-t... Egy dob és egy zongora nyiszálja a talpalávalót, de a kávé kifogástalan, akár a Gerbeaud-é, a pincérek gyorsak, halkak, udvariasak, akár a pesti Ritz-é, a szerviz ragyog, a víz friss és hideg — ami Siófokot illeti, ő akár a Park Club-ot is fogadhatná, felkészült reá, igazán nem tehet róla, hogy csak a Westend-kávéház látogatja...

*

Tulajdonképpen igazságtalan is vagyok. Ahelyett, hogy mint idegenforgalmi rajongó örülnék, hogy június közepén, amikor a Balaton még üres szokott lenni, egyáltalán van valaki odalent, odaállok kritizálni. A publikumot. Siófok örül, hogy nem üres. Ha nekem nem tetszik, miért járok oda? Ki kér reá?

Senki. De nem is járok. Én már csak megmaradok Földvárnál. Grill nélkül és five o'clock tea nélkül. És természetesen a hozzátartozó „nemzetközi" társaság nélkül is. Minden roszban van valami jó is.

(e. z.)

Megjelent

Baktay Ervin dr.

legujabb műve:

A Pandzsáb

A neves tudós ebben a könyvben a misztikus India északnyugati határtartományában tett érdekfeszítő útjáról számol be és színes fejezetekben írja le az **„öt Folyó földjének"** különös világát. A hatalmas kötetet száznál is több eredeti fényképfelvétel díszíti.

Ára 7 pengő

Kapható könyvosztályunknál József-krt 5.

A kiejtés megjelölésével idegen nyelveket egyedül a legjobban tanulhat

SCHIDLOF

1000 szó módszerével

Angol nyelvtan	ára füzve 4.—, kötve 6.—
Francia nyelvtan	ára füzve 4.—, kötve 6.—
Olasz nyelvtan	ára füzve 6.—, kötve 8.—
Német nyelvtan	ára füzve 4.—, kötve 6.—
Spanyol nyelvtan	ára füzve 6.—, kötve 8.—
Ungarisch (németnek magyarul)	ára füzve 6.—, kötve 8.—

Megrendelhető az összeg egyidejű beküldése mellett az Uj Magyarság könyvosztályában. Budapest, VIII., József-körút 5., I. em. Portó 20 fillér. Utánvéttel 75 fillérrel több.

Boldog Margit

(Egy fiatal magyar iró útja a történelmi regényhez)

Irta: Illés Endre

Egy legendánk, egy versünk és egy regényünk volt eddig Boldog Margitról, kit Jézusnak áldoztak és ott halt meg a Nyulak-szigetén. A verset Ady Endre írta: gőgösen szuverén ének, történelmen kívüli és a megidézett lélektől független írás.

Nyugatról várt sokáig valakit,
Nem vadbajuszú, lármás, mokány nagyúr,
Dalos, törékeny, halk fiú legyen,
Asszonyos, kósza, könnyes trubadúr.

A regény Gárdonyi Gézáé.
Igy látta a költő.

Nem is annyira regény, inkább lágy, szomorú, finom idill. Mindannyian olvastuk az „Isten rabjai"-t: ezt a halkszavú, odahajlást a füvekhez, virágokhoz, betegekhez, az idő halkan csobbanó habjaihoz és az eliramlott múltban egy égi jegyességre kiválasztott, lesütöttszemű királylányhoz.

Legendánk szerzője ismeretlen. Ráskai Lea, a híres magyar apáca másolta s maga is ott élvén a szigeti klastromban, a régibb eredetű szöveget meg-megtoldotta a helyszínt magyarázó jegyzetekkel: ime, ez a *„mielő ház"*, ezek a folyosók, ezek a cellák, ez a konyha, ahol Boldog Margit élt, imádkozott, tisztult és meghalt. A magyarnyelvű legenda töréneéhalt. A magyarnyelvű legenda történetét 1770-ben a középkori magyar irodalom feltárása. Pray Györgyé az érdem, hogy a kevés magyar ismét visszavezette ennek a gazdag, elfelejtett anyagnak friss forrásához.

A vers, az idill, a legenda után most hatalmas boltozatú regény hozza elénk az imáiba vesző, szigeti királylány alázatos alakját: Kodolányi János „Boldog Margit"-jában negyedszer idézte a kor borús csillagjait. Az új mű jóval közelebb áll a legendához és a történelemhez, mint az Ady-vers, vagy a Gárdonyi-idill. Nem méltatlan folytatása azoknak a heroikus erőfeszítéseknek, amelyek megteremtették az igazi magyar történeti regényt, amilyen Kemény Zsigmond „Rajongók"-ja, Eötvös Dózsa regénye, vagy akár legutóbb Móricz Zsigmond „Erdély"-e — kormozó lánggal is remeket súroló művek. A „Boldog Margit"-ból a középkori apácakolostoroknak és egy fehérizzású lélleknek olyan forró közelsége lehel az arcunkba, hogy az élmény hasonlatos ahhoz, amikor a fekete szénrögből felcsap az évezrede belefojtott fény és láng.

„A vas fiai" után, amely a tatárjárás és a boldogtalan, tizenharmadik századi, tántorgó magyar glóbusz víziója — „Boldog Margit", Kodolányi második nagy történelmi munkája. A fiatal íróban, amíg idáig eljutott, annak a kielégítetlenségnek kellett megérnie, amely egyik-másik új könyvénél az utóbbi években olvasóit is mindinkább eltöltötte. Egy sötéttüzű, félelmetes érvelésű kisregényt (a *Sötétséget)* hosszú sor komor falusi történet követett, mind a korlátozott területű naturalista regényírás bravúros hajtásai, — így jelentkezett Kodolányi János. De hogyan lehet innen továbbjutni? A befejezettségtől, az ismétlődéstől való félelmének kellett úgy elsúlyosodnia, hogy az elviselhetetlen nyomás alatt megszületett végre az új közlési forma: a történelmi regény.

Előző munkái közül egészen bizonyosan a „Kántor József megdicsőülése" a legkülönb. Valami továbbfejleszthetetlen és újraelmondhatatlan van benne. Kegyelemnélküli, elfogult és racionális, mint egy ügyészi vádirat. Rezzenéstelen, tiszta vonalak: az emberek örök aljassága és a viszonyok aktuális romlottsága a végítélet kíntól dermedt formáiban villan fel ebben a műben. De ez a csúcs már a megrekedés is volt. A „Kántor József" írója ezután gyerekhősökkel próbálkozott, így talán más oldalról közelítheti meg mondanivalóját és enyhítheti megállapításainak ridegségét. Freud mechanizmusát vette kölcsön, hogy kihalt tűzhányókra emlékeztető kopár tájairól a lélek lávásan forró és mélyebben ülő magjáig jusson. A kísérletek nem egészen sikerültek. Az elhatározás és az idegen váz több helyen elleplezhetetlenül átbökte a mű formáit. Egyre érezhetőbbé vált a monotónia is: Kodolányi ezekben a regényekben akarata ellenére előbb csak Saint Just-té, később vérengző Fouquier Tinville-jé vált.

Ki kellett kiáltani végre, hogy ez az embergyűlölet, ez a fagyos láng, ez a mindenkit elmarasztaló kegyetlenség mondhatatlanul forró szorongás benne: a szeretetnek és tisztaságnak gyötrő kívánása, minden jónak és igaznak eszméletlenségig forró féltése. De amíg kortársairól írt, éppen ezzel a felforrott indulattal nem tudott túljutni a személyi ellenszenveken, gyűlöleteken, tisztátalanságokon, amelyek elválaszthatatlanok az emberektől. Túlközel állt egyes figuráihoz, mondanivalóját nem tudta megszabadítani tőlük. Hátrálnia kellett hát. Hátrálnia a gyermekhősökhöz. Majd tovább hátrálnia a lélektani regénynél is. És Kodolányi János hátrált is — egészen a tizenharmadik századig.

Ez az író, aki körülbelül tizenöt év alatt nem írt le egyetlen történelmi novellát sem: egyszere a nagyméretű, izzóan forró hangú, merészszándékú történelmi koncepciókkal lépett elő. Kodolányi János az ormánsági falvak mai börtönéből a történelembe hátrálva, egyszerre megtalálta saját mondanivalója és a nagy regény végső hangját. „A vas fiai"-ban mindaz a leleplezés, mindenfajta tévedésnek és aljaságnak kipécézése, ami addig mondanivalójában a tűz és a lényeg volt, a történelmi figurákhoz kötötten, fájdalmas és gyötrő *szorongás* lett a magyarság továbbjutásáért. Ez a munka hatalmas horizont, gyötrelmes lázálom: a törzsében férges ország képe, eladósodva, megromolva, pénzemberektől és harácsolóktól kiszipolyozva, a kegyelmet és elérzékenyülést nem ismerő európai politikának kiszolgáltatva s a magyarság felett függő véletlen nagy veszedelmektől örökkön fenyegetve. Rendkívüli erővel összefogott kép, megrázó felmutatás, a romlás és recsegés szinte idegeinkbe vezetett árama.

A „Boldog Margit" — már anyaga miatt sem — nem ilyen heroikus szimfónia. A tatárjárás regénye után szinte lírai ellenpont. Olyan, mint egy Bach-fuga: tiszta, zárt ópusz, különböző változatokban mindig egyazon motívumot felzengető írás, valósággal matematikai építésű kompozíció. Az állandóan visszatérő téma, amit már az első oldalak intonálnak: Margit útja fel a magasba, a világi élet, az ocsmányságok, a fertelmességek, a bűnök végtelen tengerétől a vakító fényességig, — a *nehéz út*, amelynek elején, úgy tetszik, sohasem jutunk el az édes célig, de a végső szakaszon mintha szárnyak segítenék a megtisztult lelket és láthatatlan, magasba emelő kéz nyúl az üdvözülő hóna alá.

Három Margit-portrét ismerünk meg. Az akaratos, kemény, királyi kisgyereket, akinek homlokán ott fénylik ugyan a kiválasztottak titokzatos jegye, de aki még kissé dacból és hiúságból akar szent lenni. Ellöki magától az aranytányért és poharat és nehéz ónból valót követel; szúró ciliciumot ravaszkodik ki: csupa elszántság, akarat, felnőttekkel szembeszálló makacsság. Ezt az égető céltudatosságot a múló évek megrendíthetetlen alázattá oldják. Mindenkinél dolgosabb, többet vállaló, többet gyötrődő és többet imádkozó. Végtelen testi szenvedések tisztítják egyre anyagtalanabbá; mintha lángokban állana, amelyek lecsókolnak róla minden húst; s végül az a hófehér égi menyasszony lesz, aki megingás nélkül utasítja el királyi kérőjét, lemond minden földi kiváltságról és érzésről a végső révületért. Ezután már csak az a harmadik Margit él, aki ég és föld között lebeg. „Szeme lázasan ragyogott, mint a távoli csillag. Mosolya a kegyetlen szigorúság és a gyermeki szelídség különös keveréke. Arca, mintha koporsóban feküdne, de mégis szép, mert belülről világította át esztendők mérhetetlen boldogsága... Hangja erőtlen, mint a méhzümmögés, de szűken mért szavai beletaláltak a szívbe s ott maradtak kiirthatatlanul, visszazengve éveken át a magányos éjszaka sötétjében." — Igy rajzolja az író.

Bármilyen szépen is hangzanak azonban az ilyen mondatok, vannak pillanatok, amikor az egész mű kissé dolgozat-

Leleplezték a kormányzó arcképét a szombathelyi vármegyeházán

Szombathely, június 19.

Vas vármegye törvényhatósági bizottsága fényes és bensőséges ünnepség keretében díszközgyűlésen leplezte le *Horthy* Miklós kormányzó életnagyságú arcképét. Az előkelőségek között ott volt *Grősz* József felszentelt püspök, apostoli kormányzóval és vitéz *Jány* Gusztáv tábornok vegyesdandárparancsnokkal az élén az egyházi, katonai és polgári társadalom színejava. A papi talárok, díszmagyarok és katonai egyenruhák gyönyörű színes képet varázsoltak a nagymultú vármegyeház dísztermébe. *Ostffy* Lajos dr. főispán a Hiszekeggyel nyitotta meg a díszközgyűlést, majd így folytatta:

Vármegyénk semmiesetre sem tartozik a szolgalelkűek és hízelgők táborába, amit igazol az az arcképsorozat, amely itt a vármegyeháza dísztermében nem muló és hiú szempontok szerint, hanem a nagynak tartott, nagyot alkotott és nem egyszer tragikusan nagy érdekeket szolgáló elődökről készült. Kétségtelenül *a legméltóbbak egyikeként került ebbe a díszes arcképsorozatba a magyar Adriának vérehullásával felavatott őse, aki megmentette Magyarországot, újjászervezte és oly bölcsen kormányozza,* hogy hatalmas birodalmak barátságára tette méltóvá. (Percekig tartó éljenzés és taps.) *Horthy* Miklós képmása úgy vonul be a vármegye galériájába, ahogyan már évekkel ezelőtt bevonult lelke és egyénisége a vármegye minden lakójának szívébe.

A nagy tetszéssel fogadott beszéd után *Vidos* Árpád dr. főjegyző felolvasta a közgyűlés határozatát a kormányzó arcképének elhelyezéséről, majd pedig *Jándy* Bernardin celldömölki bencés apát, kormányfőtanácsos mondotta el ünnepi beszédét, amelyben történelmi méltatást nyujtott arról az *osztatlan szeretetről, háláról és ragaszkodásról, amellyel az egész nemzet viseltetik Horthy Miklós kormányzó iránt.* Az apát beszédét hosszantartó taps és éljenzés követte.

Utána az egyes szónokok a vármegye járásai és városai nevében hódoltak a kormányzónak. A szombathelyi járás nevében *Szegedy-Entsch* Sándor báró földbirtokos, a csárvári járás nevében *Huszár* Mihály apátplébános, országgyűlési képviselő, a szentgotthárdi járás nevében *Vörös* Lajos őriszentpéteri református lelkész, a vasvári járás nevében *Tulok* József főszolgabíró, a körmendi járás nevében *Tornyos* György dr. ügyvéd, Szombathely város nevében *Szendy* László dr. városi plébános, Kőszeg szabad királyi és megyei város nevében vitéz *Nagy* Miklós dr. polgármester, végül a kőszegi járás nevében *Hende* Lajos kisgazda beszélt.

Horváth Kálmán alispán vette át a kormányzó arcképét és tett fogadalmat a törvényhatóság nevében megőrzésére. Beszédében történelmi visszaemlékezésként megemlítette, hogy 1920 február 1-én Szombathely város főterén népgyűlést tartottak, amelyen *először vetődött fel az a gondolat, hogy a nemzeti hadsereg legendás megszervezője és fővezére állittassék ideiglenesen a nemzet élére.* Akkor feliratot is küldtek erről a nemzetgyűlésnek. Beszéde végén javaslatot terjesztett elő, amelynek értelmében a vármegye *hódoló táviratban* fejezi ki hűségét, ragaszkodását és szeretetét a kormányzó iránt. Javasolta továbbá, hogy a díszközgyűlésen elhangzott beszédeket nyomassák ki és osszák ki a díszközgyűlés tagjai között. Az alispán javaslatait egyhangúlag elfogdták.

Ostffy Lajos dr. főispán zárószavai után a Himnusszal végződött a mindvégig emelkedett hangulatú ünnepélyes díszközgyűlés.

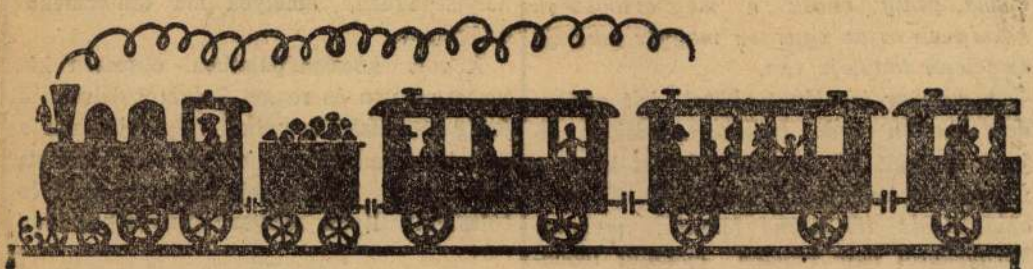

Indulás előtt...

Nyári divatos dirndliruha nagy választékban P 14.80, 12.80, 8.80, **7.80**

Női ruha imprimé műselyem-Crepe de chine, sok fazónban... P 24.80, 19.80, **15.80**

Női kabát 3/4-es. műselyem-marocainből ..... P 17.80, **14.80**

Női esőkabát hibátlan műselyem Crepe de chine **24.80**

Homok-játszó (napozó) jól mosható, a legújabb mintás anyagokból, 45 cm hosszú P 1.95, 1.55, **1.25**

Gyermek-short nagy választékban, különböző kivitelben, 45 cm hosszú ..... P 2.40, 1.95, **1.75**

Gyermek-pyjama háló- és strandhasználatra, divatcsíkos mosóanyagokból, 0-ás szám ... P 3.30, **2.90**

Leányka-dirndli a legújabb divat, kockás, jól mosható, ízléses fazónokban, 45 cm hosszú P 3.90 **3.30**

Női fürdőtrikók jóminőségű gyapjúból, elegáns, melltartós, divatmintás kötésekben, nagy választékban 22.80, 19.80, 17.80, 16.80, 14.80, 12.80, **10.80**

Strand- vagy kerti pyjamák hosszú vagy rövid nadrággal, különféle anyagokból, sokféle fazónban P 9.80, 7.80, 5.90, 4.90, **3.90**

Napkrém Dr. Fritz Schroeder-féle, napozáshoz a legtökéletesebb, egyenletesen és gyorsan barnít, 1 tubus ..... P **-.88**

Kézibőrönd lakkvászonból, körül szegve, bőrfogóval, erős nikkelezett zárral 39 45 54 60 cm
P 7.— 8.20 10.— 11.50

Útibőrönd a fenti kivitelben, betéttel 65 70 75 cm
P 16.80 17.80 19.80

Bőrönd valódi disznóbőrből, erős kivitelben, a legnagyobb kupéméret P 78.—, 72.—, **58.—**

Kalapbőrönd kerek vagy patkóforma, többféle minőségben ... P 19.50, 16.80, 12.80, 10.80, 8.50, 5.80, **5.20**

Útikészlet bőrtokban, teljes felszereléssel ..... P 19.50, 16.80, 12.80, 10.80, 7.80, kazettaforma P 45.—, 39.—, 36.—, 29.80 **5.80**

Útiretikül erős bőrből, villámzárral, több praktikus fazónban ..... P 24.50, 19.80, 14.80, 9.80, 7.80, **5.90**

Napszemüveg a legdivatosabb színes kerettel és üveggel .... P 2.—, 1.50, zöld üveggel ... P —.98, —.78, zöld celluloid ..... —.30, **-.22**

Önborotvakészülék 10 »Corvin Super Luxus«-pengével, 1 bakelittokos borotvaszappannal .... összesen P **-.98**

Púderdoboz (szitás) divatos, szegletes forma, minden színben, pamaccsal együtt ..... P **-.98**

Fürdőtáskák többféle vízhatlan anyagból, élénk színekben 12.80, 9.80, 7.80, 5.90, 3.90, 2.80, 1.95, **-.98**

CORVIN
A JÓ MINŐSÉGEK ÁRUHÁZA

Gumi fürdőcipők a legdivatosabb formákban, nagy választékban, párja P 5.70, 4.90, 3.80, **2.10**

A csehek Kassán négy napig a rendőrfogdában tartottak egy lengyel diákot, aki könyvet irt Magyarország tragédiájáról

Varsó, június 19.

Kellemetlen kalandban volt része az elmult napokban *Dowhyluk* Szergiusz lengyel erdészeti akadémiai hallgatónak, akit *a cseh hatóságok négy napig fogva tartottak Magyarország iránti rokonszenve miatt.*

Dowhyluk a lengyel egyetemi hallgatók „Liga" nevű nemzetközi szövetségének megbizásából *június 8-án Budapestre utazott,* hogy a magyar nemzeti diákszövetséggel tárgyalásokat folytasson az idei nyári diákcsereakció ügyében. A lengyel diákkiküldött a mult évben már járt Magyarországon és tapasztalatairól kétszázoldalas jelentést szerkesztett, amélyben az erdészeti szaktanulmányon kívül fényképekkel és térképekkel illusztrálva bőségesen *ismertette Magyarország tragédiáját* is. Ezt a kétszázoldalas kötetet *magával vitte, hogy Budapesten bemutassa.* Orlov cseh határállomáson azonban *az ellenőrzést végző cseh közegek a Magyarországról szóló munkát elkobozták és el akarták égetni.* Ebben a műben egy fénykép is szerepel, amely Dowhyluk Szergiuszt a Turul-szövetséghez tartozó magyar egyetemi hallgatók között ábrázolja. Valószínüleg emiatt kobozták el az egész művet. A lengyel diákkiküldött kérésére végül is *a cseh határőrök beleegyeztek abba, hogy a kötetet hazautazása alkalmával visszaadják neki.*

Dowhyluk megérkezett Budapestre, a magyar diákszövetséggel elintézte a rábizott dolgot és *június 13-án útnak indult hazafelé. Varsóban azonban hiába várták.* Mindössze egy Hidasnémetiből feladott levelezőlap érkezett a lengyel diáktól és ebben közölte, hogy néhány pere mulva átlépi a magyar-cseh határt. Varsóból azonnal telefonáltak Muszyna lengyel határállomásra, ahonnan kérdést intéztek a cseh hatóságokhoz. A cseh hatóságok megerősítették a hírt, hogy Dowhyluk Szergiusz nem érkezett meg a cseh-lengyel határra.

Végül pénteken, június 18-án reggel a lengyel diák megérkezett Varsóba, de félholtan. Visszautazását egész sor „véletlen" akadályozta. Amikor ugyanis megérkezett Orlov határállomásra, ott *a cseh határőrök leszállították a vonatról* azzal az ürüggyel, hogy át akarják neki adni néhány nappal ezelőtt a határőrségen hagyott munkáját. Bekísérték a határőrség épületébe, ott körülállták úgy, hogy nem is láthatott ki az ablakon és a határőrök elkezdtek telefonálgatni, hogy állítólag Kassáról megkérdezték, vajjon a munkát kiadhatják-e a lengyel diáknak. Közben a vonat elment és csak akkor derült ki, hogy a lengyel diák könyve Kassán van és ha megakarja kapni, akkor Kassára vissza kell utaznia érte. A cseh határőrök „előzékenységből" megengedték Dowhyluknak, hogy ingyen utazzék Kassára és „udvariasságból" egy csendőrt is adtak melléje fedezetül. *Amikor megérkezett Kassára, a rendőrkapitányságon egy fogházcellában helyezték el és csak másnap engedték kihallgatásra az ügyeletes rendőrtisztviselő elé.* Kiderült, hogy a lengyel diákkiküldöttnek Orlovból még június 8-án elküldött könyve még mindig nem érkezett meg Kassára. *Négy napig várt Kassán könyvére és ez idő alatt állandóan a fogházban tartották. A fiatal diák, aki amugyis szívgyengeségben szenved, az izgalomtól sem enni, sem aludni nem tudott. Végül órák hosszat tartó kihallgatás után sikerült meggyőznie a rendőrtisztviselőt arról, hogy könyve nem propagandamunka és hogy a fénykép, amely őt magyar diákokkal ábrázolja, nem „turulista igazolvány". Elbocsátása előtt azonban figyelmeztették, hogy a lengyel sajtónak egy szót se említsen a vele történtekről.* Dowhyluknak már egy fillérje sem volt és a csehek most már nem voltak olyan „előzékenyek", hogy megengedjék neki az ingyen utazást a határig. A kassai lengyelektől szerzett annyi pénzt, hogy haza tudott utazni. Dowhyluk ügyében a lengyel külügyminisztérium valószínűleg lépéseket tesz a cseh kormánynál.

Aknaszlatinán kétemeletes üvegpalotát kapott a cseh iskola, míg a magyar gyermekek fából tákolt, sárral tapasztott volt korcsmaépületbe járnak tanulni

Prága, június 19.

A *Prágai Magyar Hirlap* jelenti Aknaszlatináról: Hatalmas arányokban, fényűző kivitelben *betonból, acélból és üvegből épült az aknaszlatinai kétemeletes cseh iskola,* amely Kárpátalja egyik legnagyszerűbb középülete. A zólyombrézói állami vasüzem kétmillióhétszázezer korona költséggel készítette a modern építkezésnek ezt a remekét. Az épület homlokzata majdnem tiszta üveg. A nyolc méter hosszú, acélrámás ablakok sorát csak keskeny betonfalak választják el egymástól, úgyhogy távolabbról nézve teljesen összefüggőnek látszanak és *az egész épület az üvegpalota benyomását kelti a szemlélőben. Amilyen tündöklő ez az épület, olyan elhanyagolt a kincstári római katolikus*

VOLKSBANK
GALÉRIA

CZENCZ JÁNOS KIÁLLÍTÁSA
megtekinthető a Magyarországi Volksbank Zrt.
Istenhegyi úti galériájában
1126 Budapest, Istenhegyi út 40/A
hétfőn, szerdán és csütörtökön 10.15 és 19.15 óra
között, kedden és pénteken 7.45 és 13.00 óra között.

TOVÁBBI KIÁLLÍTÁSAINK:

Magyarországi Volksbank Zrt. központi
bankfiók és galéria:
1088 Budapest, Rákóczi út 7.
WALTER GÁBOR FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
Megtekinthető május 25-ig.

Magyarországi Volksbank Zrt. zuglói
bankfiók és galéria:
1146 Budapest, Hungária krt. 140-144.
MAY MÁRIA ÉS MORSCHHAUSER MIKLÓS KIÁLLÍTÁSA
Megtekinthető: május 20-ig.

Magyarországi Volksbank Zrt. budaörsi
bankfiók és galéria:
2040 Budaörs, Szabadság út 86.
ST.MARTIN KIÁLLÍTÁSA
Megtekinthető: május 7-ig.

Bővebb információval szívesen állunk
rendelkezésére: www.volksbank.hu
Volksbank-Line: 06 40 41-42-43

A Volksbank Galéria kiállításainak szakmai tanácsadója
Bretus Imre, DunapArt Galéria
www.dunapartgaleria.hu
A kiállításokról bővebb információt a 06 20 415-6776-os telefonszámon kaphat.

Czencz János

VOLKSBANK
GALÉRIA

MEGHÍVÓ

VOLKSBANK
Hungary
A BIZALOM ÖSSZEKÖT.

Tisztelt Hölgyem, Uram!

Galéria. – Ezt a latin eredetű szót kiállítótermekre, képtárakra használják. De ezen szónak van olyan jelentése is, hogy díszes átjáró, összekötő folyosó, tehát különböző tereket összekapcsoló építészeti elem. A szó eme két különböző értelme a Volksbank galériáit egyszerre jellemzi: kiállító terek és összekötő elemek.

A Magyarországi Volksbank Zrt. galériái ugyanis a bank fiókjaiban találhatók, s az immáron 43 tagúra bővült országos hálózatunkban évről évre képzőművészeti kiállításokat rendezünk. Ez az elsősorban a magyar kortárs képzőművészet alkotásait támogató sorozat a bank mecénási szerepének kitűnő reprezentánsa. Alapvető feladatunknak tartjuk ugyanis, hogy az európai kultúrában meghatározónak számító mecénási szerepet is felvállaljuk, hiszen tudatában vagyunk társadalmi felelősségünknek.

Mecénásságunk egyik legfontosabb ismérve, hogy olyan alkotások és alkotóművészek bemutatkozását segíti a bank, akik kvalitásukkal, művészi hitvallásukkal, életútjukkal kapcsolatot jelentenek Magyarország és Európa között.

A galériák tehát összekötik az európai és a magyar értékeket, s összekapcsolják a művészeket a közönséggel, jelen esetben a fiókjainkba látogatókkal: ügyfelekkel, és a művészet iránt érdeklődőkkel egyaránt.

A Magyarországi Volksbank Zrt. 13 éve van jelen a magyar bankpiacon, és különösen az elmúlt évek növekedése révén erős középbanki státusszal rendelkezünk. Célunk ügyfeleink, a kis- és középvállalkozások és a középrétegek ügyfélközpontú, magas színvonalú kiszolgálása.

Fiókjaink nem csak pénzügyi tanácsadói központok, de rangos kiállítások helyszínei is. Megnyitóink a helyi kulturális élet kiemelkedő eseményeinek számítanak.

A 2006-os esztendő egyik ilyen kiemelkedő rendezvénye Czencz János kiállítása a Magyarországi Volksbank Zrt. Istenhegyi úti galériájában. Remélem, hogy a most bemutatott művek is hozzájárulnak ahhoz a bizalomhoz, amely ügyfeleinkkel összeköt bennünket.

Skonda Mária
a Magyarországi Volksbank Zrt.
Igazgatóságának tagja, elnökhelyettes

A Magyarországi Volksbank Zrt.
tisztelettel meghívja Önt és partnerét

CZENCZ JÁNOS

(1885-1960)
festőművész kiállítására.

A rendezvényt és a kiállítást megnyitja:
SKONDA MÁRIA
a Magyarországi Volksbank Zrt. Igazgatóságának
tagja, elnökhelyettes
és
FELEDY BALÁZS
művészeti író.

A rendezvény megnyitójára
2006. április 20-án 17.30 órakor
kerül sor
a Magyarországi Volksbank Zrt.
Istenhegyi úti bankfiókjában és galériájában
1126 Budapest, Istenhegyi út 40/A.

A programon részvétel kizárólag meghívóval.
A kiállítás 2006. június 1-ig tekinthető meg.

VOLKSBANK
Hungary
A BIZALOM ÖSSZEKÖT.

Czencz János (1885-1960) kiállítása
a Magyarországi Volksbank Zrt. Istenhegyi úti galériájában.

Czencz János 1885-ben született a Vas megyei Ostffyasszonyfán. A művészethez és a történelemhez vonzódó kiváló rajzkészségű Czencz először tanítói oklevelet szerez, majd 1907 és 1912. között a Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatója. Mesterei Hegedűs László, Zemplényi Tivadar és Edvi Illés Aladár voltak. Már ekkor determinálódik festészete klasszikus képzettség és erőteljes akadémikus felkészültség jellemezte alkotásait, melyekkel már 1908-ban – festőnövendékként – bemutatkozik a Műcsarnokban. 1903-ban a Műcsarnok téli tárlatán elnyerte a Halmos Izidor pályadíjat, és számtalan más alkotói díjat is. A húszas, harmincas évek kedvelt és keresett festőművésze lett. Műtermet kapott a Százados úti művésztelepen, amelyet azonban a második világháborúban bombatalálat ért, így 1944 tavaszán Tolna megyébe Bátára költözött, haláláig, 1960-ig itt élt és alkotott.

A XIX. század jelentős művészeket adott az országnak – Czóbel Béla, Egry József, Mattis-Teutsch János – Czencz azonban a hagyományosabb művészeti alkotói utat választotta, festészetéhez Csók István és Glatz Oszkár szellemisége állt közelebb. Alkotásaiban meghatározó a figuralitás, eszmeiségében inkább kötődött a XIX. századhoz, mint a XX. század progresszív irányzataihoz. Egyfajta polgári szemlélet képviselője volt Czencz János. Biztos technikai tudású, igazi zsánerfestő, aki kedvelte a sok figurás kompozíciókat, az aktfestészetet, az allegórikus motívumokat, a csendélet műfaját. Természetelvű művész, aki ábrázoló attitűdje mellett mindig valamiféle idillikus állapot megfestését tartotta fontosnak, figurális megközelítésben. Élete utolsó tizenöt évében a tájfestészet felerősödött alkotói életútjában, a tolnai táj és a Duna magával ragadta. A húszas évek sikeres, keresett alkotója 1944-ben állít ki Budapesten, majd döbbenetes módon ötvennégy évig a fővárosi közönség nem láthatta alkotásait. Lánya áldozatkészségét dicséri, hogy 2002-től Bátán – e méltatlanul feledett, de egyre inkább újra felfedezett művésznek – állandó kiállítás keretében megtekinthetőek alkotásai. A Magyarországi Volksbank galériában most megrendezett kiállítás teljes képet kíván adni Czencz János festészetéből.

Czencz János

A szekszárdi Művészetek Háza kiállításai

6.

Czencz János

emlékkiállítás
a festő születésének századik évfordulója alkalmából

1986. január 14-től március 31-ig.

Kertünk dáliái

A festő arcképe

A művész felesége
és kislánya

Száz éve született Czencz János festőművész, akinek tiszteletére rendezzük e kiállítást itt a szekszárdi Művészetek Házában.

Nevével és műveivel a század elejétől kezdődően találkozunk a legnagyobb budapesti kiállítások katalógusában, szerepel a fontos lexikonokban: Művészeti lexikon (Éber), Budapest 1933; Bénézit: Dictionnaire critique et documentaire des peintres, sculpteurs, dessinateurs et graveurs, Paris 1949–50; Művészeti lexikon, Budapest, 1965, stb. A Magyar Tudományos Akadémia Művészettörténeti Kutató Csoportjának archívumában óriási cikk-anyag gyűlt össze Czencz János neve mellett.

Műveinek kiállítására, fentiek ismeretében, nagy szükség van, hogy megismertethessük, illetve felidézhessük századunk magyar művészetének jelentős alkotóját.

1885. szeptember 2-án született a Vas megyei Ostffyasszonyfán. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán tanult 1907–1912. között, mestere Edvi Illés Aladár, Hegedüs László és Zempléni Tivadar volt. 1908-ban már kiállított a Műcsarnokban, 1913-ban pedig a Műcsarnok téli tárlatán „Tükör előtt" című képével elnyerte a Halmos Izidor pályadíjat. 1918-ban „Fekvő akt" című képéért Rudits-díjat kapott.

A Tanácsköztársaság idején – mint ahogy Kós Lajos: A Tanácsköztársaság képzőművészeti kultúrája című művében (Budapest, 1959) írja, – a gödöllői volt királyi kastély művésztelep céljaira való átengedését Czencz János is kérte.

1921-ben „Marcella" című képéért megszavazták részére a Képzőművészeti Társulat nagydíját, 1934-ben pedig Balló Ede díjjal jutalmazták.

A sok, országos kiállításon való szereplése mellett sor került egyéni kiállításaira is Pécsett (1925, 1959), Szombathelyen (1927), Budapesten (1929, 1935, 1936), Szekszárdon (1955, 1968), hogy csak néhányat említsünk.

Hosszú évtizedekig Budapesten volt otthona, a régi katalógusok név- és címjegyzékének jóvoltából ismerjük is e címeket (Peterdy utca 39., Százados úti művésztelep 22.). A második világháború bombázásai alkalmából tönkrement Százados úti műtermét felváltotta a haláláig otthont adó Báta községben berendezett műterme és lakása.

1960-ban halt meg Szekszárdon, ahol az Alsóvárosi temetőben nyughelyét a Pásztor János szobrászművész alkotta síremlék jelzi.

Műveit számos bel- és külföldi magángyűjtemény mellett múzeumok őrzik, például a Magyar Nemzeti Galériában tizenegy műve van; képei megtalálhatók a szekszárdi könyvtárban, a Béri Balogh Ádám Múzeumban, a soproni Liszt Ferenc Múzeumban, és más közintézményekben. Sajnálatos, hogy elveszett a Nő kutyával, Bárkák Anconánál című olajfestménye a Szépművészeti Múzeumból (A Szépművészeti Múzeum háborús veszteségeinek jegyzéke, Budapest 1952), a Fővárosi Képtárból három műve: Alvó nő, Fekvő nő, A régi józsefvárosi gázgyár részlete (A Fővárosi Képtár háborús veszteségeinek jegyzéke, Budapest 1952) és az Egyéb, köztulajdonból elveszett műtárgyak jegyzéke, ugyancsak 1952-ben Budapesten megjelent könyv tanúsága szerint Akt című műve.

Ám egy rövid katalógus-előszó keretében több adattal terhelni nemigen lehet az olvasót, látogatót, de bizonyára a kiállítás anyagát közelebb hozza minden ismeret nézőihez. Láthatjuk itt a színgazdag festőiséggel elénkállított finom női portréit, köztük Viki címen Derkovits Gyuláné arcképét, feleségéről, az egykori szépséges és ihlető modelljéről festett műveit, és a sokszor megörökített leánykájáról készült olajfestményeket. A dús redőzetű, lehelet-lágyságú fátylak, drapériák közt ülő, heverő aktok képei, a művész áhitatos csodálatát tükrözik. Számos műve tárja elénk a bátai tájat, a falu részleteit és az örökkön változó folyót a Dunát és partját. Szerette az állatokat, virágokat festeni, nem volt idegen tőle a sokalakos kompozíció sem.

Szeretettel adózunk a művész emlékének e kiállítással és ezúton is tisztelettel köszönjük a művész özvegyének és leányának, hogy féltőn vigyázzák az életmű szép számmal megmaradt darabjait.

KRATOCHWILL MIMI

Sárközi lányok

Pici Maris

Akt

Csipkés akt

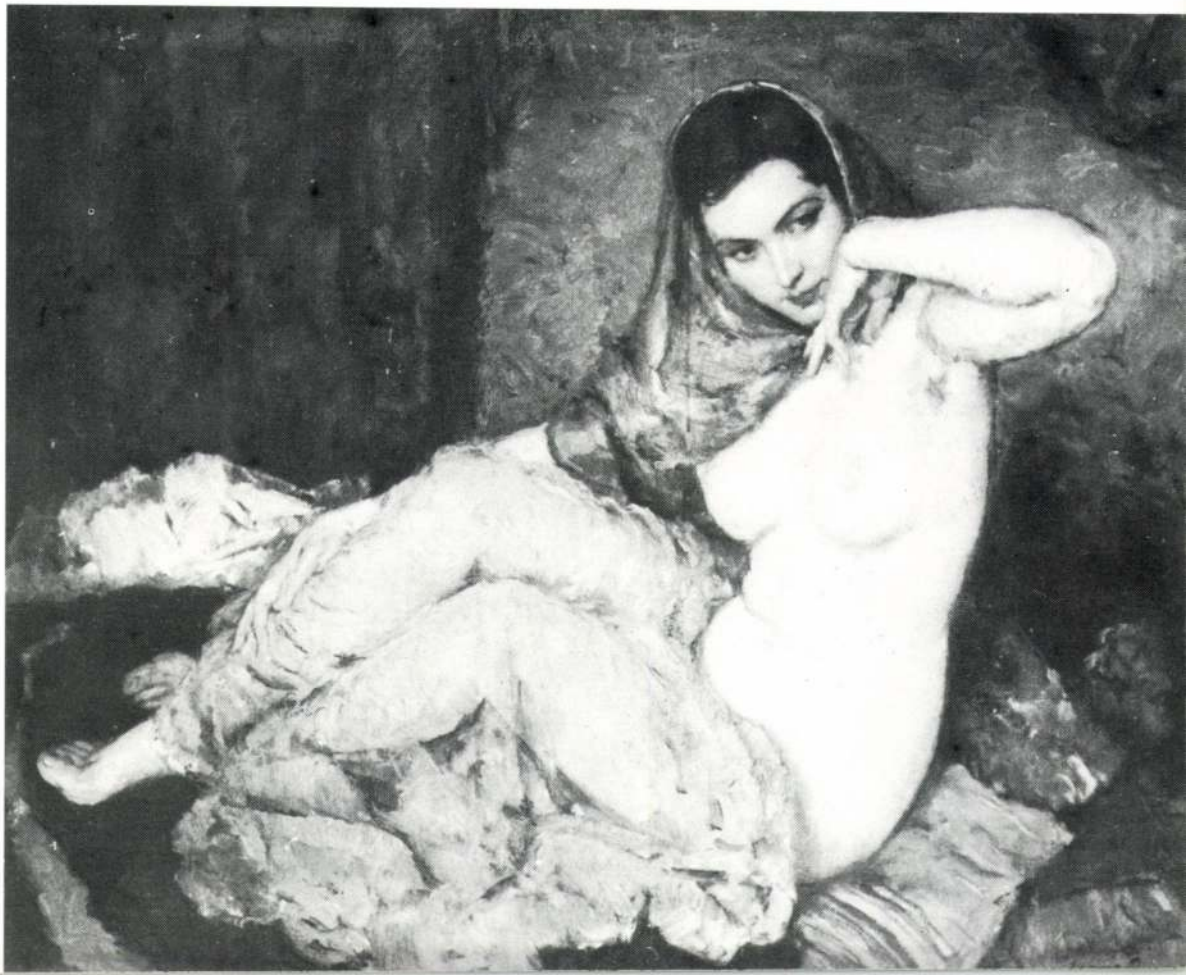

A művész lánya

Lány gyönggyel

KATALÓGUS

1. Korsós menyecske	167×105 cm
2. Hiúság	138× 99 cm
3. Cora	93×119 cm
4. Skurzos akt	76×101 cm
5. Várakozás (Bözse néne)	71× 90 cm
6. Kacsák a jégen	57× 71 cm
7. A vén Dunánál	71× 56 cm
8. Zöldben	104×129 cm
9. Csipkés akt	104×130 cm
10. Vetkőző	131×101 cm
11. Zsugorodott akt	117× 96 cm
12. Az utolsó csendélet, 1960.	82× 61 cm
13. Havas kazlak	30× 39 cm
14. A hunok hadjárata Itáliában (másolat, 1901.)	63× 96 cm
15. Révész Györgyné	101× 82 cm
16. Sárga fejkötős	97× 75 cm
17. Reggel (Libák a Dunaszélen)	72× 91 cm
18. Pici Maris	101× 82 cm
19. Piros drapériás fekvő akt	61× 81 cm
20. Gladioluszok	81× 61 cm
21. Bátai látkép	81×101 cm
22. A művész lánya	100× 81 cm
23. A művész álma	49× 59 cm
24. Önarckép	68× 47 cm
25. Viki	105×158 cm
26. Emese álma	123×154 cm
27. Viharos Duna	41× 51 cm
28. Fürdés után	83×111 cm
29. Sárga kendős félakt	69× 59 cm
30. Piros korsós	71× 57 cm
31. Petúniák	79× 59 cm
32. Fehérkendős a vízparton	67× 55 cm
33. Címerfoki nők	101×126 cm
34. A művész felesége és kislánya	101×121 cm
35. Peoniák	101× 76 cm
36. Bátai cigányok	141×182 cm
37. Japán család	69× 79 cm
38. Merengés	71× 56 cm
39. Levél	71× 56 cm
40. Kertünk dáliái	121×101 cm
41. A szabin nők elrablása	101×127 cm
42. Varrónő	121× 95 cm
43. Legyezős	84× 69 cm
44. Pádi verem	57× 70 cm
45. Fürdőzők	125×100 cm
46. Don José	121× 95 cm
47. Sárközi lányok	98× 78 cm
48. Lány gyönggyel	103× 82 cm

* * *

A kiállítást rendezte:
Kratochwill Mimi, művészettörténész

Katalógus fotó:
Gottwald Károly

A kiállítást megnyitotta:
Dr. Mészáros Gyula

Felelős kiadó: Dr. Méry Éva
ISSN 0236 – 9206
Készült a Szekszárdi Nyomdában
Felelős vezető: Benizs Sándor
400 86.23

